İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer F. KARA

Mimarlık Anabilim Dalı

Restorasyon Yüksek Lisans Programı

MAYIS 2014

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer F. KARA
(502101211)

Mimarlık Anabilim Dalı

Restorasyon Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr. Gülsün TANYELİ

MAYIS 2014

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 502101211 numaralı Yüksek LisansÖğrencisi **Ömer F. KARA** ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı **"METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ"** başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı :	**Yrd.Doç.Dr. Gülsün TANYELİ** İstanbul Teknik Üniversitesi	.....
Jüri Üyeleri :	**Yrd.Doç.Dr. Yıldız SALMAN** Yıldız Teknik Üniversitesi	.....
	Prof.Dr. Cengiz CAN Yıldız Teknik Üniversitesi	.....

Teslim Tarihi : **05 Mayıs 2014**
Savunma Tarihi : **28 Mayıs 2014**

ÖNSÖZ

Beyoğlu, Tünel Meydanı'nda bulunan Metro Han ve Cer Binası yapılarını konu alan tez çalışması süresince; yapıcı ve ufuk açıcı yorumlarını benden esirgemeyip, keyifle ve iştiyakla çalışmamı sağlayan, kıymetli hocam Yrd.Doç.Dr. Gülsün Tanyeli'ye; değerli jüri üyeleri, Yrd.Doç.Dr. Yıldız Salman ve Prof.Dr. Cengiz Can'a şükranlarımı sunarım.

Çalışma süresince her zaman yanımda olan ve desteğini her zaman hissettiğim meslektaşım ve sevgili eşim Mimar Fatma Nur Kara'ya; metin tashihlerinde ve kaynak araştırmalarında bana yardımcı olan dostum M.İhsan Kara'ya; yüksek lisans tahsilim boyunca yanımda olan dostum Mimar Ali Bahadır Yelkin'e ve ölçüm sırasında yardımını esirgemeyen Ebru Atay'a tüm katkıları için teşekkür ederim.

Saha çalışmaları sırasında her türlü imkanı ve izni sağlayan, İETT Genel Müdürü Hayri Baraçlı ve İETT Genel Koordinatörü Aleaddin Şahin'e; arşiv çalışmaları boyunca yardımcı olan arşiv çalışanlarına; yapılarda yapılan mesailer sırasında bana yardımcı olan tüm güvenlik personeline ve tüm İETT çalışanlarına; özellikle İETT kurum tarihi konusunda beni bilgilendiren ve fotoğraf arşivine erişmemi sağlayan Fatih Sultan Kar'a yardım ve katkıları için teşekkür ederim.

Eğitim hayatımın her anında bana emek harcayan ve beni yetiştirenbabam Mimar Halil Kara, annem Saliha Kara ve kıymetli ablalarıma; mesleğimi sevmemde etkili olan kıymetli hocam Prof.Dr. Haydar Karabey'e ve birçok konuda bana yol gösteren kıymetli hocam Prof.Dr. İsmail Kara'ya sonsuz şükranlarımı sunarım.

Mayıs 2014

Ömer F. Kara
(Mimar)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER ..... **vii**
KISALTMALAR ..... **xiii**
ŞEKİL LİSTESİ ..... **xv**
ÖZET ..... **xxiii**
SUMMARY ..... **xxvii**
1. GİRİŞ **1**
1.1 Giriş ve Çalışmanın Amacı 1
1.2 Kapsam ve Yöntem 2
2. GALATA - PERA **5**
2.1 Galata - Pera Bölgesinin Tarihsel Gelişimi 5
2.2 19.yy'da Galata-Pera ve Tanzimat Dönemi Mimarlık Ortamı 8
3. GAVAND, İSTANBUL TÜNELİ VE METRO HAN **11**
3.1 Galata - Pera Bölgesi Ulaşım Aksları ve Tünel Fikrinin Ortaya Çıkışı 11
3.2 Gavand'ın Çalışmaları, Çalışma Süreci ve Neticelenmesi 13
3.3 Galata - Pera Tünelinin Uygulanması ve Bölgeye Olan Etkisi 15
3.4 SOFINA Şirketi, Metro Han ve İETT 20
3.4.1 SOFINA şirketi ve İstanbul'da elde ettiği imtiyazlar 20
3.4.2 Metro Han'ın projelendirme ve inşa süreci 22
3.4.3 Millileştirme dönemi ve İETT 24
4. CER BİNASI **25**
4.1 Konumu 25
4.2 Yapının Özellikleri 26
4.2.1 Zemin kat 27
4.2.1.1 CZ01 mekanı 28
4.2.1.2 CZ02 mekanı 28
4.2.1.3 CZ03 mekanı 28
4.2.1.4 CZ04 mekanı 28
4.2.2 Bodrum kat 29
4.2.2.1 CB01 mekanı 30
4.2.2.2 CB02, CB03 ve CB04 mekanları 30
4.2.2.3 CB05 mekanı 30
4.2.2.4 CB06 mekanı 31
4.2.2.5 CB07 mekanı 31
4.2.2.6 CB08 mekanı 31
4.2.3 Birinci kat 31
4.2.3.1 C101 mekanı 32
4.2.3.2 C102 mekanı 32
4.2.3.3 C103 mekanı 32
4.2.3.4 C104 mekanı 33
4.2.4 İkinci kat 33
4.2.4.1 C201 mekanı 34

4.2.4.2 C202 mekanı 34
4.2.5 Çatı katı 34
4.2.5.1 C301 mekanı 35
4.2.5.2 C302 mekanı 35
4.2.5.3 C303 mekanı 35
4.2.6 Cepheler 35
4.2.6.1 Güney cephesi 35
4.2.6.2 Batı cephesi 36
4.2.7 Makine aksamı, bacası ve yapının tünel ile olan ilişkisi 37
4.2.8 Strüktürel özellikler 39
4.2.9 Cer binasına yapılan müdahaleler ve nedenleri 40
4.2.10 Cer binasında görülen bozulmalar ve nedenleri 41
5. METRO HAN 43
5.1 Konumu 43
5.2 Yapının Özellikleri 44
5.2.1 Zemin kat 45
5.2.1.1 MZ01 mekanı 46
5.2.1.2 MZ02 mekanı 47
5.2.1.3 MZ03 mekanı 47
5.2.1.4 MZ04 mekanı 47
5.2.1.5 MZ05 mekanı 48
5.2.1.6 MZ06 mekanı 48
5.2.1.7 MZ07 mekanı 48
5.2.1.8 MZ08 mekanı 49
5.2.1.9 MZ09 mekanı 49
5.2.1.10 MZ10 mekanı 49
5.2.1.11 MZ11 mekanı 49
5.2.1.12 MZ12 mekanı 50
5.2.1.13 MZ13 mekanı 50
5.2.1.14 MZ14 mekanı 50
5.2.1.15 MZ15 mekanı 50
5.2.1.16 MZ16 mekanı 50
5.2.1.17 MZ17 mekanı 51
5.2.1.18 MZ18 mekanı 51
5.2.1.19 MZ19 mekanı 51
5.2.1.20 MZ20 mekanı 51
5.2.1.21 MZ21 mekanı 51
5.2.1.22 TZ01 mekanı 52
5.2.2 Bodrum kat 53
5.2.3 Birinci normal kat 53
5.2.3.1 M101 mekanı 54
5.2.3.2 M102 mekanı 54
5.2.3.3 M103 mekanı 55
5.2.3.4 M104 mekanı 55
5.2.3.5 M105, M106, M107 ve M108 mekanları 55
5.2.3.6 M109 ve M110 mekanları 56
5.2.3.7 M111 mekanı 56
5.2.3.8 M112 mekanı 57
5.2.3.9 M113 mekanı 57
5.2.3.10 M114 mekanı 57

5.2.3.11 M115 mekanı 58
5.2.3.12 M116, M117 ve M118 mekanları 58
5.2.3.13 M119, M120, M121, M122 ve M123 mekanları 58
5.2.3.14 M124 mekanı 59
5.2.3.15 M125 mekanı 59
5.2.3.16 M126 mekanı 59
5.2.3.17 M127 mekanı 60
5.2.3.18 M128 mekanı 60
5.2.3.19 M129 mekanı 60
5.2.4 İkinci normal kat 60
5.2.4.1 M201 mekanı 61
5.2.4.2 M202 mekanı 62
5.2.4.3 M203 mekanı 62
5.2.4.4 M204 mekanı 63
5.2.4.5 M205 mekanı 63
5.2.4.6 M206 mekanı 64
5.2.4.7 M207 mekanı 64
5.2.4.8 M208 mekanı 64
5.2.4.9 M209 mekanı 64
5.2.4.10 M210 mekanı 65
5.2.4.11 M211 mekanı 65
5.2.4.12 M212 mekanı 65
5.2.4.13 M213 mekanı 66
5.2.4.14 M214 mekanı 66
5.2.4.15 M215 mekanı 66
5.2.4.16 M216 mekanı 67
5.2.4.17 M217 mekanı 67
5.2.4.18 M218 mekanı 67
5.2.4.19 M219 mekanı 68
5.2.4.20 M220 mekanı 68
5.2.4.21 M221 mekanı 68
5.2.4.22 M222 mekanı 69
5.2.4.23 M223 mekanı 69
5.2.4.24 M224 mekanı 69
5.2.4.25 M225 mekanı 69
5.2.4.26 M226 mekanı 70
5.2.4.27 M227 mekanı 70
5.2.4.28 M228 mekanı 70
5.2.4.29 M229 mekanı 71
5.2.4.30 M230 mekanı 71
5.2.4.31 M231 ve M232 mekanları 71
5.2.4.32 M233 mekanı (Tarihi Arşiv) 71
5.2.5 Üçüncü normal kat 73
5.2.5.1 M301 mekanı 73
5.2.5.2 M302 mekanı 74
5.2.5.3 M303 mekanı 75
5.2.5.4 M304 mekanı 75
5.2.5.5 M305 mekanı 75
5.2.5.6 M306 mekanı 75
5.2.5.7 M307 mekanı 76

5.2.5.8 M308 mekanı ... 76
5.2.5.9 M309 mekanı ... 76
5.2.5.10 M310 mekanı ... 77
5.2.5.11 M311 mekanı ... 77
5.2.5.12 M312 mekanı ... 77
5.2.5.13 M313 mekanı ... 77
5.2.5.14 M314 mekanı ... 78
5.2.5.15 M315 mekanı ... 78
5.2.5.16 M316 mekanı ... 78
5.2.5.17 M317 mekanı ... 79
5.2.5.18 M318 mekanı ... 79
5.2.5.19 M319 mekanı ... 79
5.2.5.20 M320 mekanı ... 80
5.2.5.21 M321 ve M322 mekanları ... 80
5.2.5.22 M323 mekanı ... 80
5.2.5.23 M324 ve M325 mekanları ... 80
5.2.5.24 M326 mekanı ... 81
5.2.5.25 M327 mekanı ... 81
5.2.5.26 M328 mekanı ... 81
5.2.5.27 M329 mekanı ... 81
5.2.5.28 M330 ve M331 mekanları ... 82
5.2.5.29 M332 mekanı ... 82
5.2.6 Dördüncü normal kat ... 82
5.2.6.1 M401 mekanı ... 83
5.2.6.2 M402 mekanı ... 83
5.2.6.3 M403 mekanı ... 83
5.2.6.4 M404 mekanı ... 84
5.2.6.5 M405 ve M406 mekanları ... 84
5.2.6.6 M407 mekanı ... 84
5.2.6.7 M408 mekanı ... 85
5.2.6.8 M409 mekanı ... 85
5.2.6.9 M410 mekanı ... 85
5.2.6.10 M411 Mekanı ... 85
5.2.6.11 M412 mekanı ... 86
5.2.6.12 M413 mekanı ... 86
5.2.6.13 M414 mekanı ... 86
5.2.6.14 M415 mekanı ... 87
5.2.6.15 M416 mekanı ... 87
5.2.6.16 M417 mekanı ... 87
5.2.6.17 M418 mekanı ... 88
5.2.6.18 M419 mekanı ... 88
5.2.6.19 M420 mekanı ... 88
5.2.6.20 M421 mekanı ... 88
5.2.6.21 M422 mekanı ... 89
5.2.6.22 M423 ve M424 mekanları ... 89
5.2.6.23 M425 mekanı ... 90
5.2.6.24 M426 mekanı ... 90
5.2.6.25 M427 ve M428 mekanları ... 90
5.2.7 Beşinci normal kat ... 90
5.2.7.1 M501 mekanı ... 91

5.2.7.2 M502 mekanı 91
5.2.7.3 M503 mekanı 92
5.2.7.4 M504 mekanı 92
5.2.7.5 M505 mekanı 92
5.2.7.6 M506 mekanı 93
5.2.7.7 M507 mekanı 93
5.2.7.8 M508 mekanı 93
5.2.7.9 M509 mekanı 94
5.2.7.10 M510 mekanı 94
5.2.7.11 M511 mekanı 94
5.2.7.12 M512 mekanı 94
5.2.7.13 M513 mekanı 95
5.2.7.14 M514 mekanı 95
5.2.7.15 M515 mekanı 95
5.2.7.16 M516 mekanı 96
5.2.7.17 M517 mekanı 96
5.2.7.18 M518 mekanı 96
5.2.7.19 M519 mekanı 96
5.2.7.20 M520 mekanı 97
5.2.7.21 M521 mekanı 97
5.2.7.22 M522 mekanı 97
5.2.7.23 M523 mekanı 98
5.2.7.24 M524 mekanı 98
5.2.7.25 M525 ve M526 mekanları 98
5.2.7.26 M527 mekanı 98
5.2.7.27 M528 mekanı 99
5.2.7.28 M529 mekanı 99
5.2.7.29 M530 ve M531 mekanları 99
5.2.8 Altıncı normal kat 100
5.2.8.1 M601 mekanı 101
5.2.8.2 M602 mekanı 101
5.2.8.3 M603 mekanı 101
5.2.8.4 M604 ve 605 mekanları 102
5.2.8.5 M606 mekanı 102
5.2.8.6 M607, M608 ve M609 mekanları 102
5.2.8.7 M610 mekanı 103
5.2.8.8 M611 mekanı 103
5.2.8.9 M612 mekanı 103
5.2.8.10 M613 mekanı 104
5.2.8.11 M614 ve M615 mekanları 104
5.2.8.12 M616 mekanı 104
5.2.8.13 M617 mekanı 105
5.2.8.14 M618 mekanı 105
5.2.8.15 M619 mekanı 105
5.2.8.16 M620 mekanı 105
5.2.8.17 M621, M632, M622, M623, M624 ve M625 mekanları 106
5.2.8.18 M626 mekanı 107
5.2.8.19 M627 mekanı 107
5.2.8.20 M628 ve M629 mekanları 107
5.2.8.21 M630 ve M631 mekanları 108

5.2.8.22 M633 mekanı 108
5.2.8.23 M634 mekanı 108
5.2.8.24 M635 ve M636 mekanları 108
5.2.9 Yedinci normal kat 109
5.2.9.1 M701 mekanı 110
5.2.9.2 M702 mekanı 110
5.2.9.3 M703 mekanı 110
5.2.9.4 M704, M705 ve M706 mekanları 110
5.2.9.5 M707 mekanı 111
5.2.9.6 M708 mekanı 111
5.2.9.7 M709 mekanı 111
5.2.9.8 M710 mekanı 112
5.2.9.9 M711 mekanı 112
5.2.9.10 M712 mekanı 112
5.2.9.11 M713, M714 ve M715 mekanları 112
5.2.9.12 M716 mekanı 113
5.2.9.13 M717 ve M718 mekanları 113
5.2.9.14 M719 mekanı 114
5.2.9.15 M720 ve M721 mekanları 114
5.2.9.16 M722 ve M723 mekanları 115
5.2.9.17 M724 ve M733 mekanları 115
5.2.9.18 M725 ve M726 mekanları 115
5.2.9.19 M727 mekanı 116
5.2.9.20 M278 ve M729 mekanları 116
5.2.9.21 M730 mekanı 116
5.2.9.22 M731 mekanı 117
5.2.9.23 M732 ve M734 mekanları 117
5.2.10 Çatı katı 117
5.2.11 Metro Han doğramaları 118
5.2.11.1 Pencere doğramaları 118
5.2.11.2 Kapı ve bölücü doğramaları 119
5.2.12 Yapı çekirdeği ve ışıklıklar 120
5.2.13 Cepheler 122
5.2.13.1 Doğu cephesi (Metro Han giriş cephesi) 123
5.2.13.2 Kuzey cephesi (Tünel İstasyonu giriş cephesi) 123
5.2.13.3 Batı cephesi 123
5.2.13.4 Güney cephesi 124
5.2.14 Strüktürel özellikler 124
5.2.15 Metro Han'a yapılan müdahaleler ve nedenleri 126
5.2.16 Metro Han'da görülen bozulmalar ve nedenleri 129
6. RESTİTÜSYON 131
6.1 Cer Binası Restitüsyonu 131
6.2 Metro Han Restitüsyonu 134
7. RESTORASYON 146
7.1 Cer Binası Restorasyonu 146
7.2 Metro Han Restorasyonu 148
8. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ 154
KAYNAKLAR 156
EKLER 158
ÖZGEÇMİŞ ..... Error! Bookmark not defined.

KISALTMALAR

DTŞ	:Dersaadet Tramvay Şirketi
İETT	:İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri
İst.	:İstanbul
İst.Ark.Müz.Küt.	:İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi
İTÜ	:İstanbul Teknik Üniversitesi
SOFINA	:Societe Financiere de Transports et d'Enteprises Industrielles a Bruxelles
YTÜ	:Yıldız Teknik Üniversitesi
Nakl.	:Nakleden
Çev.	:Çeviren
yy.	:Yüzyıl

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1 : Siluet çizgisinde kendini belli eden yapılar, soldan sağa; eski İngiliz Bahriye Hastanesi Kulesi, Galata Kulesi, Metro Han (Url-1). 1
Şekil 1.2 : Cer Binası ve Metro Han(2013). 2

Şekil 2.1 : 1422 tarihli Ch. Buendelmonti haritasında Galata ve Pera bölgesi(Url-2). 5
Şekil 2.2 : 1533 tarihli Matrakçı Nasuh'a ait minyatür, Galata ve Pera bölgesi(Url-3). 6
Şekil 2.3 : 1903 yılı Cadde-i Kebir (Grande rue de Pera). 7
Şekil 2.4 : 1786 tarihli Kauffer haritasında Galata bölgesi. 8
Şekil 2.5 : Tanzimat yıllarında Eminönü'nden Galata manzarası (İETT Arşivi). 9

Şekil 3.1 : Yüksek Kaldırım Caddesi'ni gösteren kartpostal (1905). 12
Şekil 3.2 : Gavand'ın *Tunnel de Constantinople* kitabının Edhem Paşa'ya imzalı nüshasının iç kapağı, (İst.Ark.Müz.Küt.,2013). 14
Şekil 3.3 : İstanbul Tüneli projesi, pafta no: 1 (Gavand, 1876). 15
Şekil 3.4 : İstanbul Tüneli projesi, pafta no: 2 ve 3(Gavand, 1876). 15
Şekil 3.5 : 17 Ocak 1875, Tünel işletmesi açılış töreni (İETT Arşivi). 16
Şekil 3.6 : 1858-60 arasına tarihlenin d'Ostaya haritasında, Metro Han'ın muhtemel yeri.(Atatürk Kitaplığı) 17
Şekil 3.7 : Tünel Meydanı,1902 (İETT Arşivi). 18
Şekil 3.8 : Cer Binası, 1939 sonrası (İETT Arşivi). 19
Şekil 3.9 : Elektrikli tramvaylar için Tünel Meydanı'nda yapılan altyapı çalışmaları, 1914 (İETT Arşivi). 20
Şekil 3.10 : Galata ve Beyoğlu Beyninde Tahtelarz Demiryolu Osmanlı Anonim Şirketi'ne ait kaşe, 1919. 21
Şekil 3.11 : Sofina şirketi'ne ait farklı işletmelerin damgaları 22
Şekil 3.12 : Metro Han ve Tünel Meydanı. 1914-1928 (İETT Arşivi). 23
Şekil 3.13 : Metro Han terası, 7 Haziran 1915 (İETT Arşivi). 24
Şekil 3.14 : Tünel'in millileştirilmesi ardından yapılan süslemeler, 1939 (İETT Arşivi). 24
Şekil 4.1 : Cer Binası, vaizyet planı. 25
Şekil 4.2 : Cer Binası, güneybatı yönü (2013) 26
Şekil 4.3 : Cer Binası, zemin kat planı. 27
Şekil 4.4 : Cer Binası, bodrum kat planı. 29
Şekil 4.5 : Cer Bİnası, birinci kat planı 32
Şekil 4.6 : Cer Bİnası, ikinci kat planı 33
Şekil 4.7 : Cer Binası, çatı katı planı 34
Şekil 4.8 : Metro Han'dan Cer Binası ve bacasının görünümü,2013 36
Şekil 4.9 : Makine daireinden –CB03 mekanı- Metro Han'ın altında bulunan istasyon hacmine çıkan merdivenlerin görünümü, 2013 37
Şekil 4.10 : Makine dairesinden –CB04 mekanı – görünüm,2013. 38

Şekil 4.11 : Makine dairesinden –CB02 mekanı- görünüm, taşıyıcı çelik kolon kiriş sistemi,2013 39
Şekil 4.12 : Yapı adsı boşluğu, C104 mekanı üzerindeki çatı, 2013 40
Şekil 4.13 : Makine dairesi tavanındaki açıklıklarda görülen korozyon,2013 41

Şekil 5.1 : Metro Han, vaziyet planı 43
Şekil 5.2 : Metro Han, 2013 44
Şekil 5.3 : Metro Han, normal kat planı analizi 45
Şekil 5.4 : Metro Han, Zemin Kat Planı 46
Şekil 5.5 : Tünel Beyoğlu İstasyonu planı. 52
Şekil 5.6 : Metro Han, birinci kat planı 54
Şekil 5.7 : 1930lu yıllarda Metro Han (İETT Arşivi). 61
Şekil 5.8 : Metro Han, ikinci kat planı 62
Şekil 5.9 : Metro Han, M233 mekanı görünümü 72
Şekil 5.10 : Metro Han, 1922 tarihli arşiv yapısı ve asansörüne ait çizimler. 73
Şekil 5.11 : Metro Han, üçüncü kat planı 74
Şekil 5.12 : Metro Han, dördüncü kat planı. 82
Şekil 5.13 : Metro Han, beşinci kat planı. 91
Şekil 5.14 : Metro Han, altıncı kat planı 100
Şekil 5.15 : Metro Han, yedinci kat planı 109
Şekil 5.16 : Metro Han, çatı katı planı. 117
Şekil 5.17 : Metro Han, çatı katı panoraması (2013). 118
Şekil 5.18 : Metro Han, birincil merdiven kovası (2013). 120
Şekil 5.19 : Metro Han, birincil merdiven kesiti (2013). 121
Şekil 5.20 : Metro Han, ışıklık hacminin içinden görünüm (2013). 122
Şekil 5.21 : Metro Han, strüktür analizi 124
Şekil 5.22 : Metro Han, TZ01 mekanı kolon kiriş birleşim yeri (2013). 125
Şekil 5.23 : Metro Han, MZ17 mekanı, düşey taşıyıcı görünümü (2013). 126
Şekil 5.24 : Metro Han, yedinci katın görünümü (2013). 128
Şekil 5.25 : Saçak ucu prekast elemanlarda görülen bozulmalar. 129

Şekil 6.1 : Gavand'ın İstanbul Tüneli kitabı, 6 nolu pafta. 131
Şekil 6.2 : Gavand'ın İstanbul Tüneli kitabı, 16 nolu pafta. 132
Şekil 6.3 : Gavand'ın İstanbul Tüneli kitabı, 7 nolu pafta. 133
Şekil 6.4 : Gavand'ın İstanbul Tüneli kitabı, 17 nolu pafta. 134
Şekil 6.5 :Tünel Meydanı, Tünel Beyoğlu İstasyonu. (İETT Arşivi) 135
Şekil 6.6 :1895 tarihli Huber haritasında Tünel Meydanı. 136
Şekil 6.7 : 1905 tarihli Goad haritasında Tünel Meydanı. 137
Şekil 6.8 : 1914 tarihli Alman Mavileri haritasında Tünel Meydanı. 138
Şekil 6.9 : Metro Han 1912 tarihli çizim paftası, uzun kesit (İ.E.T.T. Arşivi). 139
Şekil 6.10 : 1913-1914 tarihli Pervititch haritasında Tünel Meydanı. 140
Şekil 6.11 : 1920li yıllara ait Ameli Elektrik Mecmuası'nda çıkmış, Metro Han resmi. Zemin katta bulunan dükkan ayrıca ifade edilmiş. (İETT Arşivi) 141
Şekil 6.12 : 1930'lu yıllarda Metro Han (İETT Arşivi). 143

Şekil 7.1 : Metro Han, çevre blok odalarının, otel odasına dönüşümü. 151

Şekil A.1 : Cer Binası, Vaziyet Planı Yön Krokisi. 159
Şekil A.2 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, Tünel Meydanı'ndan görünüş. 159

Şekil A.3 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, Metro Han'dan görünüş. 160
Şekil A.4 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, Ensiz Sokak'tan görünüş. 160
Şekil A.5 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, Cer Bacası. 161
Şekil A.6 : Birinci kat pencere doğraması dış görünüşü. 161
Şekil A.7 : İkinci kat pencere doğraması dış görünüşü 162
Şekil A.8 : Zemin kat ana giriş kapısı. 162
Şekil A.9 : Baca saçak ucunun görünümü. 163
Şekil A.10 : Cer Binası, Zemin Kat Planı Yön Krokisi 163
Şekil A.11 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, ofis mekanları. 164
Şekil A.12 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, ofis mekanları. 164
Şekil A.13 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, dinlenme odası. 165
Şekil A.14 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, dinlenme odası. 165
Şekil A.15 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, malzeme deposu. 166
Şekil A.16 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, bodrum kata iniş. 166
Şekil A.17 : Cer Binası, Bodrum Kat Planı Yön Krokisi 167
Şekil A.18 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, makine dairesi giriş holü. 167
Şekil A.19 : Şekil 15: Krokide 12 numaralı fotoğraf. 168
Şekil A.20 : Krokide 13 numaralı fotoğraf,makine dairesi. 168
Şekil A.21 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, makine dairesi. 169
Şekil A.22 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, makine dairesi. 169
Şekil A.23 : Krokide 16 numaralı fotoğraf. 169
Şekil A.24 : Krokide 17 numaralı fotoğraf. 170
Şekil A.25 : Krokide 18 numaralı fotoğraf. 170
Şekil A.26 : Cer Binası, Birinci Kat Planı Yön Krokisi. 171
Şekil A.27 : Krokide 19 numaralı fotoğraf. 171
Şekil A.28 : Krokide 20 numaralı fotoğraf. 172
Şekil A.29 : Krokide 21 numaralı fotoğraf. 172
Şekil A.30 : Cer Binası, İkinci Kat Planı Yön Krokisi. 173
Şekil A.31 : Krokide 22 numaralı fotoğraf. 173
Şekil A.32 : Krokide 23 numaralı fotoğraf. 174
Şekil A.33 : Cer Binası, Çatı Katı Planı Yön Krokisi. 174
Şekil A.34 : Krokide 24 numaralı fotoğraf. 175
Şekil A.35 : Krokide 25 numaralı fotoğraf. 175

Şekil B.1 : Metro Han Binası, Vaziyet Planı Yön Krokisi 177
Şekil B.2 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, Galata Kulesi'nden görünüş. 177
Şekil B.3 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, Cer Binası'ndan görünüş. 178
Şekil B.4 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, kuzey cephesi. 178
Şekil B.5 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, kuzey cephesi. 179
Şekil B.6 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, batı cephesi. 179
Şekil B.7 : Krokide 6 numaralı fotoğraf. 180
Şekil B.8 : Krokide 7 numaralı fotoğraf. 180
Şekil B.9 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, güney cephesi. 181
Şekil B.10 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, doğu cephesi. 181
Şekil B.11 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, Erkanı Harp Sokak. 182
Şekil B.12 : Krokide 11 numaralı fotoğraf. 182
Şekil B.13 : Krokide 12 numaralı fotoğraf. 183
Şekil B.14 : Batı cephesi, 7. Kat pencere düzeni. 183
Şekil B.15 : Batı cephesi, 6. Kat pencere düzeni. 184
Şekil B.16 : Batı cephesi, 5. Kat pencere düzeni. 184

Şekil B.17 : Batı cephesi, 4. Kat pencere düzeni. 185
Şekil B.18 : Batı cephesi, 3. Kat pencere düzeni. 185
Şekil B.19 : Batı cephesi, 2. Kat pencere düzeni. 186
Şekil B.20 : Batı cephesi, zemin ve 1. Kat pencere düzeni. 186
Şekil B.21 : Batı cephesi, çumba benzeri çıkma taşıyıcı görünüşü 187
Şekil B.22 : Metro Han, kuzeybatı köşesi. 188
Şekil B.23 : 4.kat saçak detayı. 189
Şekil B.24 : Doğu cephesi, birinci kat görünümü. 189
Şekil B.25 : Metro Han Binası, Zemin Kat Planı Yön Krokisi. 190
Şekil B.26 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, MZ01. 190
Şekil B.27 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, MZ02. 191
Şekil B.28 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, MZ05. 191
Şekil B.29 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, MZ06. 192
Şekil B.30 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, MZ09. 192
Şekil B.31 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, MZ10. 193
Şekil B.32 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, MZ13. 193
Şekil B.33 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, MZ16. 194
Şekil B.34 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, MZ21. 194
Şekil B.35 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, TZ01. 194
Şekil B.36 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, TZ01. 195
Şekil B.37 : Metro Han Binası, Birinci Kat Planı Yön Krokisi. 195
Şekil B.38 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M101. 196
Şekil B.39 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M101. 196
Şekil B.40 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M102. 197
Şekil B.41 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M103. 197
Şekil B.42 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M108. 198
Şekil B.43 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M109. 198
Şekil B.44 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M116,ışıklık hacmi doğramaları. 199
Şekil B.45 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M117. 199
Şekil B.46 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M119. 200
Şekil B.47 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M120. 200
Şekil B.48 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M125. 201
Şekil B.49 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M126. 201
Şekil B.50 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, döşeme detayı, M103. 202
Şekil B.51 : Metro Han Binası, İkinci Kat Planı Yön Krokisi 202
Şekil B.52 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M221. 203
Şekil B.53 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M222. 203
Şekil B.54 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M201, tesisat bacası. 204
Şekil B.55 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M202. 204
Şekil B.56 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M204. 205
Şekil B.57 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M205. 205
Şekil B.58 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M206. 205
Şekil B.59 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M211. 206
Şekil B.60 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M211. 206
Şekil B.61 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M215. 207
Şekil B.62 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M216. 207
Şekil B.63 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M220. 208
Şekil B.64 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M224. 208
Şekil B.65 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M223. 209

Şekil B.66 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M226, arka tarafta ışıklık doğramaları. 209
Şekil B.67 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M227. 210
Şekil B.68 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M228, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes oda. 210
Şekil B.69 : Metrohan Binası, Üçüncü Kat Planı Yön Krokisi 211
Şekil B.70 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M319 211
Şekil B.71 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M302 212
Şekil B.72 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M303 212
Şekil B.73 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M305 212
Şekil B.74 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M305, özgün giyotin pencere. 213
Şekil B.75 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M307, köşe oda. 213
Şekil B.76 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M310 214
Şekil B.77 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M315 214
Şekil B.78 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M321, ana koridordan gözüken, ışklık hacmi çepherine ait demir doğramalar. 215
Şekil B.79 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M321 216
Şekil B.80 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M322 216
Şekil B.81 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M323 217
Şekil B.82 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M326, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan. 217
Şekil B.83 : Metrohan Binası, Dördüncü Kat Planı Yön Krokisi 218
Şekil B.84 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M419 218
Şekil B.85 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M420 219
Şekil B.86 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M404 219
Şekil B.87 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M405 220
Şekil B.88 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M405 220
Şekil B.89 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M405, ofis mekanları arasında irtiabat sağlayan özgün servis penceresi 221
Şekil B.90 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M406 221
Şekil B.91 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M407 222
Şekil B.92 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M408 222
Şekil B.93 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M411 223
Şekil B.94 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M412 223
Şekil B.95 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M417 224
Şekil B.96 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M418 224
Şekil B.97 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M418 225
Şekil B.98 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M421 225
Şekil B.99 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M421 226
Şekil B.100 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M421 226
Şekil B.101 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M423 227
Şekil B.102 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M424 227
Şekil B.103 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M425 228
Şekil B.104 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, M425 228
Şekil B.105 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, M4B1, ışıklık hacmi içinden görünüş. 229
Şekil B.106 : Metrohan Binası, Beşinci Kat Planı Yön Krokisi 229
Şekil B.107 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M521, kat holü. 230
Şekil B.108 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M503 230
Şekil B.109 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M503 231

Şekil B.110 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M504 231
Şekil B.111 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M504, özgün doğrama. 232
Şekil B.112 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M504, özgün doğrama. 232
Şekil B.113 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M505 233
Şekil B.114 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M516 233
Şekil B.115 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M516 234
Şekil B.116 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M517 234
Şekil B.117 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M519 235
Şekil B.118 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M522, ana koridordan gözüken ışıklık hacmi çepherine ait demir doğrama. 235
Şekil B.119 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M523 236
Şekil B.120 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M526 236
Şekil B.121 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M527, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan. 237
Şekil B.122 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M529, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan. 237
Şekil B.123 : Metrohan Binası, Altıncı Kat Planı Yön Krokisi 238
Şekil B.124 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M620 238
Şekil B.125 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M621 239
Şekil B.126 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M603 239
Şekil B.127 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M608 240
Şekil B.128 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M607 240
Şekil B.129 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M609 241
Şekil B.130 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M612 241
Şekil B.131 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M612 242
Şekil B.132 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M612 242
Şekil B.133 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M612 243
Şekil B.134 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M612 243
Şekil B.135 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M613 244
Şekil B.136 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M613 244
Şekil B.137 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M617 245
Şekil B.138 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M622 245
Şekil B.140 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M622 246
Şekil B.139 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M622 246
Şekil B.141 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M623 246
Şekil B.142 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M631 247
Şekil B.143 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M6B2 247
Şekil B.144 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, ofis ile koridor arasında bulunan servis penceresi. 248
Şekil B.145 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, yapı içinde bulunan özgün telefon. 248
Şekil B.146 : Krokide 23 numaralı fotoğraf, yapı içinde bulunan özgün sıra numarası ekranı. 249
Şekil B.147 : Krokide 24 numaralı fotoğraf, özgün kasa. 249
Şekil B.148 : Metrohan Binası, Yedinci Kat Planı Yön Krokisi 250
Şekil B.149 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M720 250
Şekil B.150 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M720 251
Şekil B.151 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M720 251
Şekil B.152 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M720 252
Şekil B.153 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M722 252
Şekil B.154 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M722 253

Şekil B.155 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M703 253
Şekil B.156 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M704 254
Şekil B.157 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M705 254
Şekil B.158 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M707 255
Şekil B.159 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M708 255
Şekil B.160 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M709 256
Şekil B.161 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M711 256
Şekil B.162 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M722 257
Şekil B.163 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M716 257
Şekil B.164 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M716 258
Şekil B.165 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M716 258
Şekil B.166 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M717 259
Şekil B.167 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M719 259
Şekil B.168 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M723 259
Şekil B.169 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, M725 260
Şekil B.170 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, M722 260
Şekil B.171 : Krokide 23 numaralı fotoğraf, M727 261
Şekil B.172 : Krokide 24 numaralı fotoğraf, M728 261
Şekil B.173 : Krokide 25 numaralı fotoğraf, ... 262
Şekil B.174 : Krokide 26 numaralı fotoğraf, ... 262
Şekil B.175 : Metrohan Binası, Çatı Planı Yön Krokisi 263
Şekil B.176 : Krokide 1 numaralı fotoğraf 263
Şekil B.177 : Krokide 2 numaralı fotoğraf 264
Şekil B.178 : Krokide 3 numaralı fotoğraf 264
Şekil B.179 : Krokide 4 numaralı fotoğraf 264
Şekil B.180 : Krokide 5 numaralı fotoğraf 265
Şekil B.182 : Krokide 7 numaralı fotoğraf 265
Şekil B.181 : Krokide 6 numaralı fotoğraf 266
Şekil B.183 : Krokide 8 numaralı fotoğraf 266
Şekil B.184 : Krokide 9 numaralı fotoğraf 267
Şekil B.185 : Krokide 10 numaralı fotoğraf 267

Şekil C.1 : 1940lı yıllar, Cer Binası (Anıtlar Kurulu Dosyası). 269
Şekil C.2 : Tünel'in elektrik sisteme geçişi için hazırlanmış proje paftası (1969) (İETT Arşivi). 269
Şekil C.3 : 1950-60lı yıllar, Tünel Meydanı'ndan Metro Han. (İETT Arşivi)..... 270
Şekil C.4 : 1939 Millileştirme kutlamaları için süslenen, Metro Han giriş kapısı. (İETT Arşivi). 271
Şekil C.5 : Tünel İstasyon girişi. (İETT Arşivi). 271
Şekil C.6 : İlk Belediye Caddesi'nden Metro Han (İETT Arşivi)..... 272
Şekil C.7 : Tünel Meydanı, Tosun ve Metro Han (İETT Arşivi). 272
Şekil C.8 : Tünel İstasyon içinden görünüm. 273
Şekil C.9 : İstanbul'un İşgali yıllarında düzenlenmiş, Metro Han odalarının mevcut durumunu anlatan mahal listesi, 1915. (İETT Arşivi). 274
Şekil C.10 : Mimar Nouridjan ile SOFINA Şirketi arasında yapılmış sözleşme., 1925. Sözleşmenin başlığı: "Contrat Cahier des Charges pour la Couverture de la Terrasse du 7eme Étage au Métro Han à Pera.(Metro Han 7.kat terası örtüsü için sözleşme.)" (İETT Arşivi). 275

Şekil C.11 : 1922 yılına tarihlenen, Metro Han tarihi arşiv ve ışıklık fenerleri kısımlarının yapımı ile ilgili, demirci Nicolas Melas ile idare arasında geçen yazışma belgesi.(İETT Arşivi).....276
Şekil C.12 : 1922 yılına tarihlenen, Metro Han tarihi ışıklık fenerleri kısmı yapımı ile ilgili, demirci Nicolas Melas'a ait çizim.(İETT Arşivi).....277
Şekil C.13 : 7. Katın üzerinin kapatılması işine ait geçici kabul tutanağı,1925.(İETT Arşivi).....278
Şekil C.14 : 4.kat ışıklık hacmi içine oda yapılması işine ait geçici kabul raporu, 1954.(İETT Arşivi). 279
Şekil C.15 : 3. Ve 5. kat ışıklık hacmleri içine oda yapılması işine ait kesin kabul raporu, 1953.(İETT Arşivi). 280
Şekil C.16 : İETT idaresi tarafından İstanbul Belediyesi'ne, Metro Han'daki statik endişleri konu alarak yazılmış belge, 1956.(İETT Arşivi).....281
Şekil C.17 : Metro Han, döşeme kirişlemesi planını gösteren, 1912 yılında Charleroi'de çizilip, 1913 yılında Brüksel'de onaylanan pafta. (İETT Arşivi). 282
Şekil C.18 : 3. Kat plan şemasını anlatan çizim, 1913 Charleroi (İETT Arşivi).....283
Şekil C.19 : 6. Kat plan şemasını anlatan çizim, 1913 Charleroi (İETT Arşivi).....283
Şekil C.20 : Cephe sistem detayı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....284
Şekil C.21 : Döşeme detayını anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 285
Şekil C.22 : Cephede kullanılan profilli prekast beton elemanları ve kolon kiriş birleşimini anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 286
Şekil C.23 : İstasyon hacmi üzerindeki döşeme taşıyıcıları ve kolon kiriş birleşimini anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....287
Şekil C.24 : Zemin kat hizasında bulunan taş kaplama detayını anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 288
Şekil C.25 : İstasyon hacminden sistem detayı kesiti, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 289
Şekil C.26 : Münferit temel detayı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....290
Şekil C.27 : İstasyon hacmi kolon kiriş birleşim detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 290
Şekil C.28 : Giyotin pencere detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 291
Şekil C.29 : Kapı doğraması detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....291
Şekil C.30 : Doğrama detayları, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....292
Şekil C.31 : Bodrum kat planı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....292
Şekil C.32 : Metro Han kısa kesit(6. Ve 7. Katlar çizimdeki gibi uygulanmamıştır.), 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 293
Şekil C.33 : İstasyon hacmi kesiti 1912 Charleroi (İETT Arşivi).....294
Şekil C.34 : Zemin kat hizası cephe görünümü, 1912 Charleroi (İETT Arşivi). 294
Şekil C.35 : 1914 tarihli güney cephesi çizimi, revizyona uğramış ve uygulamaya en yakın cephe çizimi, Charleroi (İETT Arşivi).....295
Şekil C.36 : 1914 tarihli statik projeye ait anahtar pafta, Berlin (İETT Arşivi).....296
Şekil C.37 : Statik projeye ait detay çizimleri, 1914 Berlin (İETT Arşivi).....296
Şekil C.38 : Statik projeye ait detay çizimleri, 1914 Berlin (İETT Arşivi).....297

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

ÖZET

İstanbul ili, Beyoğlu ilçesinde bulunan Metro Han ve Cer Binası, tez çalışmasının kapsamını belirleyen yapılardır. Metro Han ve Cer Binası, Galata Kulesi'nden sonra, Galata bölgesi silüetinde farkedilen en önemli yapılardandır. Metro Han İETT Genel Müdürlüğü, Cer Binası ise Tünel Hattı'nın teknik yapısı olarak kullanılmaktadır.

Bu iki yapının, içinde bulundukları çevre ve parçası oldukları Tünel Hattı ile birlikte belgelenmesi çalışmanın ilk adımını teşkil eder. Bu belgeleme işlemleri, "Tünel Beyoğlu İstasyonu" ve "Makine Dairesi" ile birlikte, Cer Binası ve Metro Han'ın tüm hacimlerini kapsar.

Yapılan ölçüm ve belgeleme çalışmaları ile eş zamanlı olarak, yapıların tarihlerine dair araştırmalar yapılmıştır. Yapıların bügünü ve geçmişine ait bilgilerin toplanıp değerlendirilmesi sonrasında, yarını ile ilgili önerileri içeren restorasyon projesi hazırlanarak, kabul görmüş koruma ilkeleri ışığında, yapıların korunma sorunsalı irdelenmiştir.

Metro Han ve Cer Binası, Galata surlarının kuzeyini ifade eden Pera bölgesinde bulunur. İlk çağlardan beri önemli bir yerleşim bölgesi olan Galata'nın kuzey kırları, bilhassa Osmanlıların İstanbul'u fethinden sonra gelişmiştir. Osmanlı egemenliği altında kozmopolit bir liman şehri olarak varlığını devam ettiren bölge, bir Avrupa kenti görünümündeydi.

17.yy'dan itibaren elçiliklerin Pera bağlarına yerleşmesine izin verilmişti. Tanzimat Fermanı sonrasında Pera bölgesindeki Avrupa havası kuvvetlenmiş ve bu bölgede batılı anlamda yoğun imar hareketleri görülmüştü. Metro Han ve Cer Binası, bu yapılaşma hareketlerinin ve Galata ile Pera arasındaki Avrupa'dan ithal modern iletişimin bir yansıması olarak bölgede yer etmiş mimari unsurlardır.

1838 yılının sıkı sokak ağı, bölgenin eğim çizgilerini takip eden denize paralel sokaklardan oluşmuştu. Galata ve Pera arasındaki dik bağlantıyı sağlayan geçitler vardı. Dik bağlantığı sağlayan en önemli güzergah ise Yüksek Kaldırım'dı.

E.H. Gavand adlı Fransız mühendis 1867 yılında İstanbul'a gelmiş ve bu gezisi sırasında, Galata ile Beyoğlu arasında Yüksek Kaldırım üzerinde çok sayıda insanın gidip geldiğini gözlemlemiştir. %24 eğime sahip Yüksek Kaldırım Caddesi üzerinden günde ortalama 40.000 kişinin gidip geldiğini tespit etmiştir. Galata ve Pera bölgeleri arasındaki yoğun insan akışına karşın yetersiz ulaşım imkanları, Fransız mühendisin bu iki bölge arasında ulaşımı kolaylaştırma amaçlı asansör tipinde yeraltı demiryolu projesi hazırlamasına neden olmuştur.

Fikrini geliştiren Gavand, 1868 yılında Sadrazam Ali Paşa'ya proje taslağını sunmuş. Sermaye temini içinde İngiltere'de temaslar kurmuş ve "The Metropolitain Railway

of Constantinople from Galata to Pera" ismiyle şirketini kurmuştu. 1874 yılı sonunda büyük oranda tamamlanan Tünel Hattı, 1875 yılı başında yapılan açılış töreni ile hizmete girmiştir. İşletme Beyoğlu Tünel İstasyonu ve teknik hacmi içeren Cer Binası ile faaliyet göstermiştir.

Açılış sonrası beklenenden fazla talep gören işletmenin kar oranları, imtiyaz sahibi şirketin 1892 yılında Osmanlı hükümetine başvuruda bulunarak imtiyazın uzatılmasını talep etmesine neden olmuştu. Bunun neticesinde, 1904 tarihinde bir mukavele daha yapılarak imtiyaz süresi 75 sene daha uzatılmıştı.

1908 tarihinde İngiliz şirket Tünel'i Tramvay şirketine devretti. Bu devir işlemi ile birlikte Tünel ve Tramvay, aynı idarenin bünyesinde hizmet vermeye devam etti. 1911 yılında ise Belçika uyruklu SOFINA şirketi tarafından tüm işletmler satın alınmıştır. Elektrik, Tünel ve Tramvay imtiyazlarına sahip olan SOFINA şirketi de, idari merkez ihtiyacı gidermek üzere Metro Han'ı inşa etmişti.

Yapının inşası 15 Kasım 1912 ve 12 Mart 1913 tarihli projelerde görülen revizyonlar neticesinde 1914 yılında tamamlanmış ve yapı kullanıma açılmıştı. 1928 yılında ise altı katlı olarak inşa edilen yapının üzerine yedinci kat eklenmiştir.

Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele dönemlerinin ardından Cumhuriyet yıllarında da İstanbul'da faaliyetine devam eden Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri, 1939 yılında millileştirilmiştir. "İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İ.E.T.T.)" adı altında İstanbul Belediyesi bünyesinde kurulan şirket, Metro Han'ı Genel Müdürlük binası olarak kullanmaya devam eder.

Metro Han'ın kuzey yönünde karşısında bulunan Cer Binası, bitişik nizamlı yapı adasında köşe parsel olması nedeni ile iki cepheye sahiptir. Tünel Meydanı Sokak'a bakan güney cephesinde yapıya girişler bulunur. Bodrum kat, zemin kat, iki normal kat ve çatı katından oluşan yapının 30 metreyi aşan bir bacası bulunmaktadır. Cer Binası 12,5 m x 4,5 m boyutlarındaki dikdörtgen kütleye eklenmiş 3,5 m x 3,5 m kare kaideli bacası bulunan bir yapıdır.

Cer Binası'nın cephelerinde dolu tuğla malzeme vurgulanmıştır. Tuğla boyutları 24 x 12 cm olup kalınlığı da ortalama 6 cm'dir. Cephelerdeki tuğla örgü vurgulu görünüm, yüksekliği 30 metreyi bulan tuğla bacası ile birlikte Cer Binası'nın Endüstri Mirası özelliğini dışa vuran en önemli öğelerdir. Taş temel üzerine, taş ve tuğla taşıyıcı duvarlar ile yükselen yapının döşeme sistemi de voltadır.

Metro Han'ın plan şeması, zemin kat hariç tüm katlarında benzeşir. Orta kısımda bulunan ışıklık hacimleri etrafında ana koridor dolaşır. Dış mekana bakan penceresi bulunan odalarda bu ana koridor boyunca dizilirler.

Metro Han'ın cephelerinde bulunan çıkmalar, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci katlarda devam ederek altıncı katta sonlanır. Altıncı katta çıkma üzeri balkon olur. Sadeleştirilmiş neo-klasik süslemeli cephesi ve cumba benzeri kütle hareketleri ile eklektik bir görünüm hakimdir. Pilastır sütün başlık süslemesi ile kat bitişlerindeki korniş, dor düzenini andırır.

İETT Arşivi'nde bulunan statik projelere göre yapı çelik düşey ve yatay taşıyıcılardan oluşan iskelet sisteme sahiptir. Çelik karkas, her kat hizasında dört köşede bulunan aks aralıklarında çapraz metal kirişler ile desteklenmiştir. 30-35 cm kalınlığında ölçülen döşeme sistemi ise, ana yatay taşıyıcılara yük aktaran "I" putreller ve bu putrellerin arasında beton doldurulması ile oluşturulmuştur. Tüm

metal birleşimlerde somun-cıvata ve perçin kullanılmıştır. Metro Han'ın dış duvarları ise bazı yerlerde kalınlığı 30 cm'i bulan taş kaplama ve tuğla ile örülmüştür.

Metro Han ve Cer Binası'nın restitüsyon çizimlerinde iki farklı dönem esas alınmıştır: Cer Binası için yapının yapıldığı ve Tünel Hattı'nın faaliyete girdiği 1875 senesi, Metro Han için ise binanın yapımından 14 yıl sonrası, 1928-30 yılları.

1875 yılına dönülürken, yapıya sonradan eklenmiş olan ve eski fotoğraflarda derme çatma olduğu anlaşılan üçüncü kat çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra, Cer Binası ile aynı yapı adasında bulunan Tünel Pasajı'nın yapımı ile Cer Binası bodrum katında yeni mekanlar elde etmiştir. Tünel Pasajı'nın bodrum katına doğru uzanan bu mekanlar da restitüsyon çizimlerinde çıkarılmıştır.

Metro Han için ise 1928-30 yıllarında eklenmiş olan yedinci kat nitelikli dönem eki olarak kabul edilmiş. Bu tarihten sonra eklenen tüm muhdes eklerden yapı arındırılmıştır.

Mevcut durumun çizimleri ve restitüsyon çizimleri karşılaştırılıp restorasyon kararları belirlenmiştir. İlke olarak, izi bulunan özgün detaylar restitüsyon çizimlerine göre tamamlanmış, farklı bir fonksiyon önerilmeden yapının fiziki şartlarını iyileştirmeye yönelik restorasyon kararları belirlenmiştir.

Yapıların detaylı incelenmesi sonucu belirlenen koruma problemleri ve önerilen çözümler ile tez çalışması tamamlanmıştır.

METRO HAN AND TRACTION BUILDING CONSERVATION ISSUES AND RESTORATION PROJECT

SUMMARY

Located in the Beyoğlu district of Istanbul, Metro Han and Traction Building, form the focus of this thesis. Second to Galata Tower, these two buildings are of significant importance as being one of the structures that can be easily noticed on the skyline of Galata district. Metro Han is currently used as the headquarters of the İstanbul Transportation Authority (İ.E.T.T.) and Traction Building is used for technical operations of the Tunnel Line.

The documentation of Metro Han and Traction Building within its neighborhood constitutes the first part of this study. This documentation also includes "Tunnel Engine Room" and "Beyoğlu Tunnel Station," along with all the measurements of these buildings.

History of the two buildings has also been researched within the scope of this thesis. After collecting the necessary information on both the present and past of Metro Han and Traction Building, conservation issues have been discussed in line with the contemporary principles of historic conservation. As an outcome, a restoration project has been created for the two buildings.

Metro Han and Traction Building are located in the Pera district, in the north of the Galata City Walls. This region had been a major residential area from the earliest times of the history. But the north of this region developed significantly only after the Ottoman conquest of İstanbul. Under the Ottoman rule, the City of Galata continued its existence as a cosmopolitain port and trade city, resembling a European city.

European embassies were allowed to settle in the Pera district by the 17th century. Especially after the Tanzimat era, the European atmosphere existing in the region has been strengthened and Western architecture buildings were started to be intensely constructed. Metro Han and Traction Building are among the outcomes of the time's construction activities. They are also architectural reflections of modern transportation and communication technologies imported to İstanbul from Europe.

In 1838, tight street network of the region followed the izohips and appeared parallel to the sea. Limited gateways provided the connection between Galata and Pera. The main gateway between these two regions was the Yüksek Kaldırım Avenue.

During his trip to Istanbul in 1867, a French engineer named E. H. Gavand observed that a large number of people come and go through the Yüksek Kaldırım Avenue. Sloped at 24 percent, Yüksek Kaldırım Avenue was a road used by an average of 40,000 pedestrians each day. Inadequate transportation facilities between Galata and Pera despite the intense flow led Gavand to design an underground funicular transportation system between these two regions.

Gavand presented this idea to the Grand Vizier Ali Pasha in 1868. Thereafter he went to the UK seeking for the required finance and formed a company named "The Metropolitan Railway of Constantinople from Pera to Galata". The line was nearly completed by the end of 1874 and commenced operations in the beginning of 1875 after an inaugural ceremony. It, then, consisted of three building facilities; Galata Tunnel Station, Pera Tunnel Station and Traction Building.

Profits earned from the line operation were far greater than expected, which led the company to ask for an extension of the operation right it has been enjoying in 1892. As a result, Ottoman Government extended the contract for 75 years in 1904.

The British company handed over its rights to the Tram Company in 1908, enabling both the tram and tunnel lines to be operated by the same company. In 1911, a Belgian Company named SOFINA bought this company. Owning all the rights to operate both tram and tunnel lines along with the electricity of the city, SOFINA combined these three businesses and constructed Metro Han to be used as its headquarters.

With the projects dated 1912 and 1913, construction of Metro Han was completed in 1914. And in 1928, the company added a seventh floor to the building.

In the first years of the Republic of Turkey, SOFINA continued its activities on Electricity, Tramway and Tunnel Enterprises. Only in 1939, these three companies were nationalized and converted to the İ.E.T.T, which was directed by the Istanbul Municipality. İ.E.T.T. has been using Metro Han as its headquarters since 1939.

Located across the northern side of Metro Han, Traction Building has two façades as it is positioned on a corner parcel in an attached order city block. It has two entrances on the South façade facing Tünel Square Street. It has a basement, including the engine room of Tunnel Line, a ground floor, used by the officers, and three upper floors remaining vacant. The building also has a 30 meters long chimney.

Emphasized brick work on façades and 30 meters long chimney are the most significant components of the building. These two also highlight the importance of the building as an industrial heritage. On a stone substructure, stone and brick bearing walls erect the building. And main flooring system appears as floor arches.

Metro Han has a similar plan scheme in all floors except the ground floor. The building has two ceiling light volumes ending with a skylight. In each floor, main corridor circulates around the ceiling light volumes. Rooms with windows facing the exterior are aligned along the main corridor.

Façades of Metro Han has either oriel windows and Doric pilaster capitals. Combining neo-classic and neo-ottoman styles, the façades are built in an eclectic style.

According to the original drawings that are kept in the İ.E.T.T. Archives, Metro Han, has a steel frame construction. That steel frames are also supported with steel beans located on the corners of the building. The flooring system, measured at 30 cm, is formed with concrete that filled between "I" shaped beams. These "I" shaped beams transfer its loads to the main steel beams and than to the main bearing steel columns. All joints in the structural system has bolt-nut and rivetwork. Metro Han's outer brick walls' thickness is about 30 cm and main bearing columns have stone and brick revetment that prevents to observe steel construction.

In the restitution drawings of Metro Han and Traction Building, two different time periods are taken as basis: the year of 1875 for Tunnel Line and Cer Binası and the years of 1928-30 for Metro Han.

For the Cer Binasi of 1875, the third floor of Traction Building, which was a later addition, was removed from restitution drawings. Three basement rooms, which were originally located under another building and were again later additions to Traction Building, were removed, too.

And for Metro Han of 1928-30, all additional rooms that were made in the ceiling light volumes have been removed like all other later additions to the building. The seventh floor of the building, on the other hand, has been considered as a qualified attachment to the building and included in the restitution drawings of Metro Han.

After defining current and past conditions of the buildings, restoration approaches have been shaped from the collected information and the problematic of historic conservation of these building has been discussed. In principle, traced original details based on restitution drawings are projected in restoration drawings. Restoration project aimed to improve physical conditions, purely and sensitively to the autenticiy and originality of the buildings.

1. GİRİŞ

1.1 Giriş ve Çalışmanın Amacı

Eski isimleri ile Galata ve Pera, günümüzde kullanılan isimleri ile Karaköy ve Beyoğlu, yerleşim tarihi Antik Çağlara kadar uzanan bir bölgedir. Karşı kıyısında bulunan İstanbul şehri ile birlikte anılan ve birçok dönemde İstanbul şehrinin uluslararası ticaret limanı işlevindeki bölge, en eski tarihlerden bu yana sayısız müdahale ve değişikliğe maruz kalarak günümüzdeki haline ulaşmıştır. Tarihi yarımadanın -kuzey yönünde- karşı kıyısında yer alan bölgenin güncel siluetine bakıldığında, göze çarpan en önemli öğe, kuşkusuz Galata Kulesi'dir. Bölge siluetini tek başına tanımlayan Galata Kulesi'nden sonra, bölgedeki diğer yapılardan ayrışarak siluette kendisini belli eden diğer yapılar, bu çalışmanın temel nesneleri olan Metro Han ve Cer Binası'dır. Metro Han İETT Genel Müdürlüğü, Cer Binası ise Tünel hattının teknik hacmi olarak kullanılmaktadır. (Şekil 1.1)

Şekil 1.1 : Siluet çizgisinde kendini belli eden yapılar, soldan sağa; eski İngiliz Bahriye Hastanesi Kulesi, Galata Kulesi, Metro Han (Url-1).

Metro Han ve Cer Binalarının gerekli tüm ölçeklerde detaylıca belgelenmesi, parçası oldukları Tünel hattı ile birlikte yapılar bütününün yapım sürecinin her yönüyle incelenmesi; belgeleme ve inceleme sonucunda edinilen bilgiler ışığında yapıya ait tespit edilen değerlerin korunması önceliği ile restorasyon projesi hazırlanması, bu tez çalışmasının temel amacını oluşturmaktadır.

1.2 Kapsam ve Yöntem

Tünel hattının Beyoğlu yakasında bulunan ve teknik hacimleri içeren Cer Binası ileBeyoğlu Tünel İstasyonu üzerine, istasyon hacmini de içine alacak şekilde sonradan inşa edilen Metro Han, tez çalışmasının kapsamını belirleyen iki ana yapıdır.

Şekil 1.2 : Cer Binası ve Metro Han(2013).

Bu iki yapının, içinde bulundukları çevre ve parçası oldukları Tünel hattı ile birlikte belgelenip, yapılara ait değerlerin bilgi dağarcığında garantiye alınması, çalışmanın kapsamının belirlenmesinde ilk adımı teşkil eder. Bu belgeleme işlemi, Metro Han ve Cer Binası'nın tüm hacimlerini kapsar. Bu hacimler, iki yapı arasında bulunan Tünel Meydanı Sokağı'nın alt kısmındaki "Makine Dairesi" ve "Tünel Beyoğlu İstasyonunu" da özelleşmiş kullanımlarıyla ihtiva eder.

Hâlihazır plan üzerinden detaylandırılan vaziyet planı sonrası, kat planları krokileri çizilmiş, yapıların odaları şerit metre ve el ile ölçülmüş, gerektiğinde lazer metre kullanılmıştır. Yapıların çekirdekleri ve sirkülasyon alanları (merdivenler, kat holleri ve kat koridorları) total station ile üç boyutlu ölçülüp, plan ve kesitlere bilgiler işlenmiştir.

Metro Han'ın 4 cephesi, Cer Binası'nın 2 cephesi ve bacası total station ile ölçülüp çizilerek detaylandırılmıştır. Cephelerde bulunan süsleme ve profiller, ulaşılabilen yerlerde profil tarağı ve metre ile ölçülüp çizilmiş, ulaşılamayan yerlerde total station ile sık nokta atarak profil detayları ortaya çıkarılmıştır.

Yapıya ait özgün tüm kapı ve pencere doğramaları ile mermer veya taş söveler, profil tarağı yardımı ile belgelenip, projeye aktarılmıştır.

Yapılan ölçüm ve belgeleme çalışmaları ile eş zamanlı olarak, yapılar tarihine ait araştırmalar yapılmıştır. Galata ve Pera bölgesi, birçok eski harita ve fotoğraflarda izi sürülebilen bir bölgedir. Tanzimat sonrası döneme ait birçok haritada bölgeye ait bilgilere ulaşılmıştır. İETT Fotoğraf Arşivi ve muhtelif sahaflarda bulunan fotoğraflar ile, yapının yapıldığı tarihe ilişkin sağlıklı bilgilere ulaşılmış, restitüsyon çalışmasında bu bilgilerden yararlanılmıştır. Tüm bunların yanında yapılara ilişkin belge ve çizimleri içeren en kuvvetli bilgiler, İETT'ye ait kurum arşivinde bulunmuştur.[1] Yapıların yapımından önce hazırlanmış olan projeler ile yapım sonrası

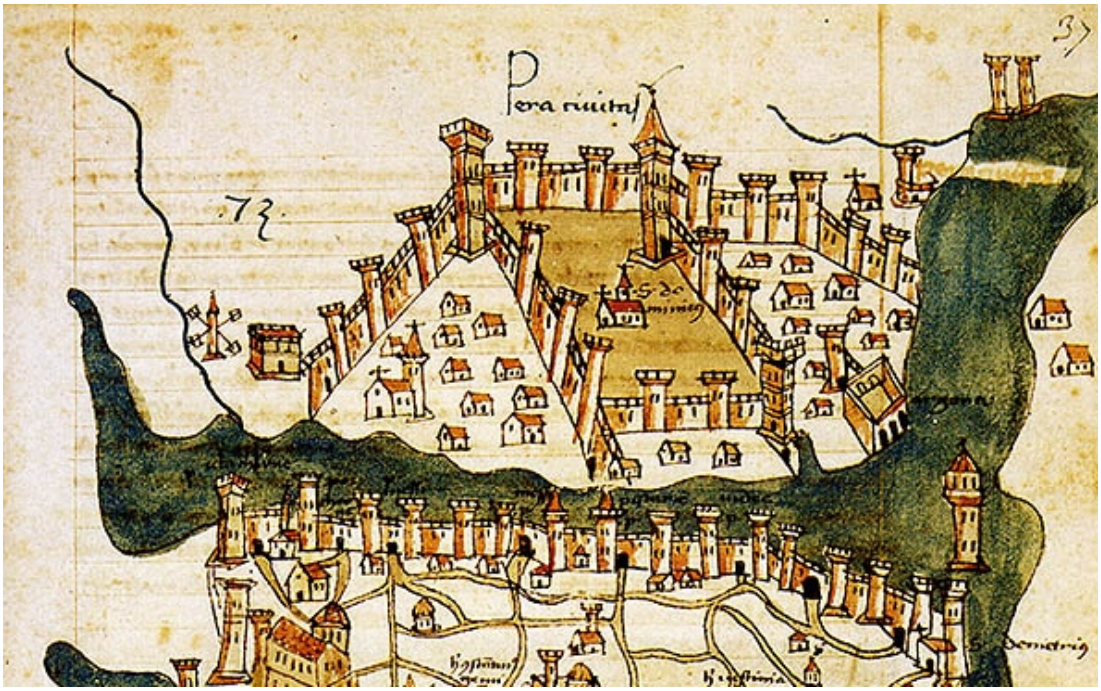
[1]Metro Han ve Cer Binaları, yapıldıkları tarihten bu yana, sahibi ve ismi birkaç kez değişmiş olsa bile, aynı kurumun, aynı amaç için kullandığı yapılardır. Bu sebepten dolayı, yapıların yükseldiği tarihler, yapıları kullanan işletmenin kurulduğu tarihle eşzamanlıdır. Kurum tarihinin yapı tarihi ile birlikte oluşması neticesinde, Metro Han ve Cer Binalarını kullanan tüm işletmelerin ortak hafızası, bu yapıların da ortak hafızasını yansıtır. Bu yansıma, kuruma ait arşivde, yapıların ve paralel olarak işletmenin imtiyazlarının alınma sürecinden itibaren, yapıların projelendirilmesi, proje revizyonları, uygulama aşamaları, yapılan tadilatlar ve eklenen eklere kadar çok çeşitli bilginin; sözleşme, ihale, hakediş gibi belgeler ve her türlü projenin çeşitli aşamalarının çeşitli ölçekteki detaylı çizimleri ile takip edilebilmektedir. Yapıların serüvenine ait en sağlıklı bilgiler kurumun kendine ait arşiv belgelerinde mevcuttur.

yapılan tadilatların birçoğuna ilişkin çizim ve anlatım belgelerine ulaşılmış, bu belgelerden yararlanılarak restitüsyon çalışması tamamlanmıştır.

Yapıların bugünü ve geçmişine ait bilgilerin toplanıp değerlendirilmesi sonrasında, yarını ile ilgili öneriler için yapı sahibi kurum yöneticilerinin düşünceleri ve emelleri konuşulmuştur. Hazırlanan restorasyon önerisinin gerçeklik düzlemine yaklaşabilmesi amacı ile restorasyon çalışmasında, koruma ilkelerinden ödün vermeden, yapı sahibi kurumun istekleri gözetilerek, yapıların sahip olduğu değerlerin konsolidasyonu ve kullanımlarına dair restorasyon kararları belirlenmiştir.

2. GALATA - PERA

2.1 Galata - Pera Bölgesinin Tarihsel Gelişimi

Şekil 2.1 : 1422 tarihli Ch. Buendelmonti haritasında Galata ve Pera bölgesi(Url-2).

Tarihi İlk çağlara kadar uzanan Galata bölgesinin ilk ismi "Sykai"dir. "Peran en Sykais" şeklindeki kullanım "karşıdaki incirlik" anlamına gelir. "Karşı yaka", "öte" manasındaki "Pera" kelimesi ilk olarak Cenevizliler tarafından Galata'yı, sonra da yabancılar ve levantenler tarafından Beyoğlu'nu ifade etmek için kullanılmıştır. Galata kelimesinin kökenine ilişkin farklı görüşler vardır. Bunlardan biri "süt" anlamına gelen "galaktoz" kelimesinden türediğidir. Bir diğer görüş ise, İtalyanca "rıhtıma inen yol, merdiven" anlamına gelen "calata" kelimesinden neşet ettiği yönündedir. (Eyice, 1994)

Bölgede yapılan kazılardan edinilen bilgiler, İlkçağlardan beri Galata'nın önemli bir yerleşim bölgesi olduğunu gösterir. Galata surlarının kuzey tarafında bulunan Pera bölgesinde ise yerleşim Osmanlıların şehri fethinden sonra gelişmiştir. 15.yy'ın ilk yarısını tasvir eden Ch. Buendelmonti'nin İstanbul resminden (Şekil 2.1) ve Matrakçı Nasuh'un minyatüründen de (Şekil 2.2) anlaşılacağı üzere, yerleşimin

dağınık ve çok seyrek olduğu, Galata Surları'nın kuzey tarafında bulunan kırsal alan Pera bölgesidir (Akın, 1994).

Şekil 2.2 : 1533 tarihli Matrakçı Nasuh'a ait minyatür, Galata ve Pera bölgesi(Url-3).

I. Constantinus (324-337) zamanında sur ile çevrelenen bölgenin sınırları içinde kilise, forum, hamamlar, tiyatro ve liman ile konut alanları bulunmaktaydı. I. Manuel Komnenos (1143-1180) zamanında Bizans'tan elde ettikleri imtiyazlar ile Haliç kıyılarına yerleşen Cenevizliler, Latin istilası sonrası yer değiştirip, Galata bölgesine geçmiş, ve bu bölgeye yerleşip güçlenmişlerdi. Bizans'ın son dönemlerinde buradaki Ceneviz kolonisi özerk hareket edebilecek güçteydi. İstanbul kuşatması sırasında tarafsızlıklarını ilan eden Cenevizliler, bu ilanın neticesinde özerk durumlarını korumayı amaçlamış, fakat II. Mehmed bu özerkliği kabul etmemiştir. Bunun yerine Galata'da yerleşmiş olan Cenevizlilere malları, canları ve ticari serbestlikleri hususunda her türlü güvence verilmişti. (Eyice, 1994) Antik Çağlarda kurulan, Roma ve Bizans dönemleri ile kent kimliğine kavuşan ve Ceneviz kolonileri ile uluslararası liman haline gelen bölge, Osmanlı egemenliği altında da sahip olduğu özelliklerin birçoğunu korumuştu.

15.yy'da İspanya'dan kaçarak Osmanlı'ya sığınan Arap ve Yahudi ailelerin de buraya yerleşmesi ve Osmanlı'nın bölgeye yaptığı İslam eserleri, Galata bölgesinin kozmopolit özelliğini güçlendirmişti. (Eyice, 2006)

Bölgedeki artan nüfus ve I.Süleyman'ın Fransız Sefareti'ne Pera Bağları'na yerleşmesi için verdiği izin neticesinde, 16.yy'dan itibaren, Haliç'in kuzeyindeki yerleşim Galata surlarını aşmış ve Pera'ya doğru genişlemiştir. (Gülersoy, 1994) Bu genişleme Tanzimat yıllarına kadar devam etmiş, Tanzimat Fermanı'nın ilanı sonrasında ciddi haklar edinen azınlıklar ve yabancıların girişimleri ile hız kazanmıştır. 1870 yangını sonrasında da, Pera bölgesinin karışık dokusunun yenilenme imkanı doğmuş, düzenlenen imar planları ile bölge küçük bir Avrupa şehri havasına bürünmüştür.

Şekil 2.3 : 1903 yılı Cadde-i Kebir (Grande rue de Pera).

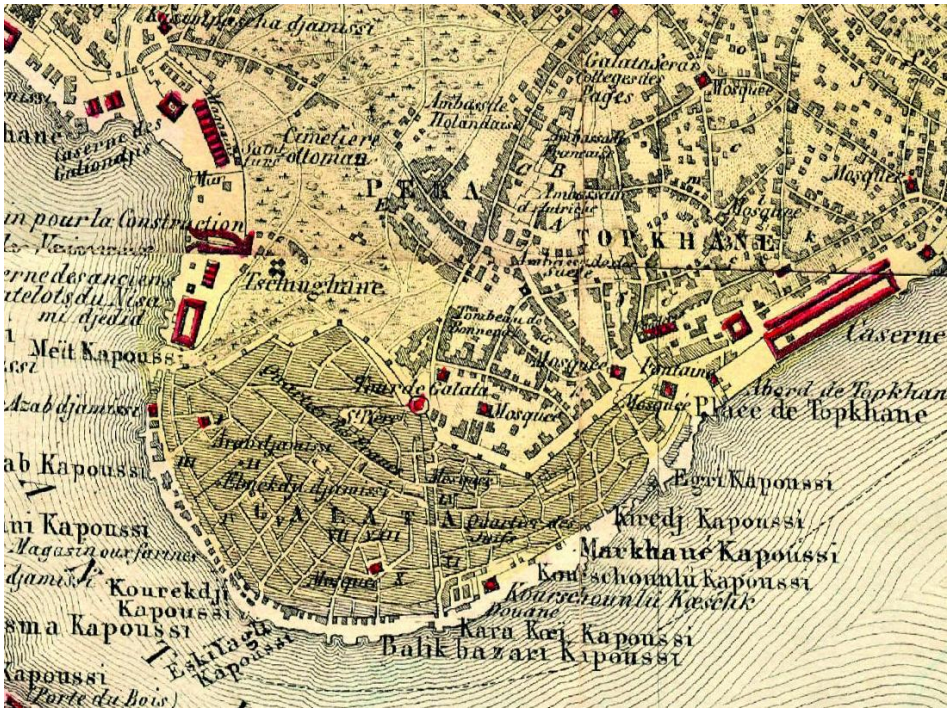
Cumhuriyet yıllarına kadar farklı kültürleri barındırma özelliğini koruyan bölge, Cumhuriyet ilanı sonrasında da bu özelliklerini devam ettirmiş, ancak ülke politikası dahilinde başlayan "Millileştirme" hareketleri neticesinde, bölgedeki yabancı sermaye buradan tasfiye edilmiştir. Yabancı sermayenın tasfiyesi ile yabancı nüfus azalmaya başlamış, 6-7 Eylül olayları sonrasında da bölgede bulunan azınlıklar, Galata ve Pera'yı tamamen terketmiştir.

II. Dünya Savaşı sonrası, yurtiçinde artan göç hareketlerinin akabinde, Beyoğlu bölgesinin yoğunluğu katlanarak artmıştır. Bölgenin mimari dokusu da bu

yoğunluktan olumsuz olarak etkilenerek günümüze ulaşmıştır. 19.yy Galata ve Pera'sının ana ulaşım aksları ve önemli yapıları, günümüzde de bölgenin karakterini belirleyen öğeler olarak varlıklarını sürdürmektelerdir. Aynı şekilde bölgenin sosyal karakteridegeçmişte olduğu gibi, birçok evrim geçirmişse de İstanbul'un çeşitli ve farklı unsurlarını barındırır.

2.2 19.yy'da Galata-Pera ve Tanzimat Dönemi Mimarlık Ortamı

Fetihten önce, kendi sur sınırları içinde yoğun yerleşime sahip olan Galata, fetihten sonra da Avrupa kenti görünümünü büyük ölçüde korumuş ve Tanzimat yıllarına kadar taşımıştı. Osmanlı egemenliği altında, kozmopolit bir liman şehri olarak varlığını devam ettiren bölgenin yapı dokusu İstanbul'dan farklı özellikler gösteriyordu. Evliya Çelebi'nin anlatıklarına göre, zamanın haritalarından da görülebildiği gibi (Şekil 2.4) bahçe oranı az ve kagir yapı ağırlıklı bir kent dokusu hakimdi. (Çelik, 1996a)

Şekil 2.4 : 1786 tarihli Kauffer haritasında Galata bölgesi.

Galata bölgesi ve İstanbul'un diğer kısımları arasındaki bu fark, Kuban'ın Türk kentleri ile diğer Ortaçağ kentleri arasındaki davranış farklığı hakkındaki yorumunu doğrular nitelikte okunabilir:

> "Bütün Türk kentleri gibi, hem Avrupa hem de İslam kentlerinin aksine, Osmanlı'nın politik olarak kendinden emin dünyasındaki kentler, surlar dışında gelişmişlerdir. Bu nedenle

Avrupa ve İslam ülkelerinde olmayan bir kent dokusu Türk kentlerinde vardır. İstanbul da, dünyanın en büyük kentlerinden biri olmasına karşın, yatayda gelişmiş bir kentti. Kanuni'nin İstanbul'u bir katlı, 18.yy'ınki iki katlı bir yapı yoğunluğunun egemen olduğu bir görüntü sergiliyordu. Böylece İstanbul, yabancılara her zaman iki katlı gösterişsiz yapılarla büyük kubbeli cami silüetlerinin karşılaştığı olağanüstü bir diyalektik içinde göründü. Pek işe yaramayan surlarsa kent görüntüsüne bir ortaçağ havası verdiler. Avrupa kentleri surlarından 19.yy'da kurtuldular. Banliyö, bahçeler içinde evler gibi fikirler 19.yy'ın ikinci yarısından sonra gelişti. Oysa İstanbul'un yarısına yakın nüfusu 13.yy sonunda surlar dışında yaşıyordu; Haliç'te, Üsküdar'da ve Boğaz'da bahçeler içinde. Avrupa kenti sur içinde anıtsallaşmıştır. Kentin yoğunluğu yapıları yükseltmiştir." (Kuban, 1998)

Şekil 2.5 : Tanzimat yıllarında Eminönü'nden Galata manzarası (İETT Arşivi).

Batılılaşma hareketlerine kadar gelişmesini sur içinde yoğunlaşarak sürdüren bölge, 17.yy'dan itibaren Pera bağlarına yerleşmelerine izin verilen Avrupa elçiliklerinin buradaki yerleşimleri ile sur dışına doğru büyümeye başladı. Fakat Pera'daki inşaat patlaması 1838'den sonra yaşandı. 1838 Ticaret Antlaşması'yla İngiliz tüccarlarına tanınan haklarla, ülke sınırları içindeki her yerde ticaret yapma hakkı İngilizlere verilmişti. Aynı yıl içinde başka ülkelere de aynı haklar verilince Osmanlı İmparatorluğu açık pazar haline gelmiş, ticaret dengesi Avrupalıların lehine değişmişti. Bir yıl sonra ilan edilen Tanzimat Fermanı ile de, padişah ile tebaası arasındaki ilişki tanımlanmış, Osmanlı siyasi söylemine bu ilişkiyi tanımlayan yeni kavramlar girmişti. Müslüman halkta karşılık bulmayan bu ferman, İstanbul'a gelen

Avrupa burjuvazisinin taleplerine cevap verip, kurulmak istenen iktisadi hakimiyet için gerekli altyapıyı ve kurumları hazırlamıştı. (Çelik, 1996b)

Uygun şartları oluşan yabancı sermaye, yoğun bayındırlık faaliyetleri sonucu Galata ve Pera'da mimarlık ortamını belirleyen ana unsur olmuştur. Hukuki ve iktisadi şartların olgunlaşmasının ardından, inşai faaliyetler için gerekli olan mimari şartlar da Avrupa kaynaklı oluşturulmuş, mimar bireyden kullanılan malzemeye kadar birçok ihtiyaç Avrupa'dan ithal edilerek, bu bölgede işlenmişti.

1858 yılında Paris örnek alınarak kurulan belediye teşkilatı ile bölgenin mimarlık ortamının ihtiyaç duyduğu kentsel düzenlemeler yapılabilmişti. Altyapı sisteminin kurulmasının ardından kagir yapıların yenilenip apartmanlaşmaya geçiş süreci başlamıştı. Bu dönemdeki yoğun inşaat faaliyetlerine tanıklık etmiş yabancılar, mimari uygulamalarda Türklerin rolünün hemen hemen hiç olmadığını ifade etmişlerdir. Yabancı sermayelerin temsilciliğini Levanten mimarlar üstlenmişti. Apartmanlaşma sürecinde üretilen çok katlı yapılar, her şeye rağmen çıkmaları ile yöresel mimariye ait izleri taşıyorlardı. (Can, 1993)

Yabancı sermayenin mecbur bırakmasının yanında, Osmanlı toplumunda mimarlık eğitiminin oturmamış olması, Tanzimat döneminde üretim yapan mimarların Levanten veya yabancı olmasının önemli nedenlerinden biridir. 18.yy'ın ortalarına kadar Hassa Mimarlar Ocağı bünyesinde usta-çırak ilişkisine dayanarak yürütülen mimarlık eğitimine sistem kazandırma çabaları, ilk olarak meyvesini Mühendishane-i Berr-i Hümayun'da mimarlık bilgisi derslerinde vermiştir. Modern anlamda Mimarlık eğitimi veren kurumun, Sanayi-i Nefise Mekteb-i Âlisi adı altında ancak 1882 yılında kurulması mümkün olabilmişti.

Tanzimat dönemi, Galata ve Pera mimarlık ortamının bir diğer belirleyici unsuru da, Altıncı Daire-i Belediye idi. Pera, Galata ve Tophane'yi kapsayan kurumun müdahale alanı pilot bölge olarak seçilmişti. Sokak düzenlemesi, döşenmesi, kanalizasyon ve su şebekesi tesisi ve bakımı gibi hizmetlerin yanında, inşaat faaliyetlerini de denetlemeyi amaçlayan kurum 1857 senesinde *Takvim-i Vekayi* gazetesinde yayınlanan rapor ile duyurulmuştu.(Ergin, (1914-22))İlk olarak kadastro çalışmaları ve sokak düzenlemeleri ile işe başlayan kurum, ancak 1870 Pera yangını sonrası birçok radikal düzenlemeyi yapabilme imkanını elde etmişti.

3. GAVAND[2], İSTANBUL TÜNELİ VE METRO HAN

3.1 Galata - Pera Bölgesi Ulaşım Aksları ve Tünel Fikrinin Ortaya Çıkışı

1840 ile 1900 yılları arasında İstanbul'a yerleşen 100 bin gayrimüslim, çoğunlukla kapitülasyonlar ve Avrupalı tüccar ve yatırımcılara tanınan diğer haklardan yararlanmak için gelmişti. (Shaw ve Shaw, 1977) Galata'nın kuzeyindeki tepelik olan Pera'daki yerleşim, bölgenin ana ulaşım aksı olan Grande Rue de Pera hattı boyunca yoğunlaşmaya başlamıştı. Dolmabahçe Sarayı'nın yapımı ile otoritenin yer değiştirmesi, birçok idari birimin de yer değiştirmesine sebep olmuştu. Beyoğlu'nda yapılan yeni elçilik binaları ve Saray ile ilişkili olan Osmanlı tebası, şehrin kuzey bölgelerine yerleşmiş, Galata ve Pera bölgesinin kentin alternatif merkezi olma niteliğini güçlendirmişti.

1831 Galata yangını sonrası bölgede barınan Levantenler Pera bölgesine geçmiş, Tarihi Yarımada'da yaşayan gayrimüslimlerin bir kısmı da Pera ve çevresine yerleşmeye başlamıştı. 1836 Unkapanı ve 1845 Galata Köprüleri'nin yapımı kentin kuzeye doğru gelişimini daha da hızlandırdı. Galata köprüsü; Eminönü, Sirkeci, Sultanahmet ve Cağaloğlu gibi her zaman dinamik olan tarihsel merkezlerle, Pera ve Beyoğlu gibi ayrı özellikler taşıyan alanların birbirine bağlanmasını sağlayarak iki yaka arasındaki insan akışının artmasına ve iki yakanın bütünleşmesine ciddi katkıda bulunmuştur. (Can, 1993)

Haliç'in bu iki yakası arasındaki yoğun akışın yanında, Galata ve Pera arasında da, kentin geri kalan kısmından bağımsız ve yoğun bir akış mevcuttu. Doğrudan Avrupa ile bağlantılı Galata ve Pera kendi kendine yeten ayrı bir kent işleyişine sahip idi. Galata bölgesi bu kentin dışarıya açılan kapısı ve dolayısıyla dışarıdan gelen sermayenin işlendiği bölge; Pera ise Galata'nın arkasında; sosyal, kültürel ve

[2] Eugene-Henri Gavand

gündelik hayatın devam ettiği, elçiliklerin ve yönetime dair birimlerin bulunduğu bölge vasıflarını taşıyordu.

1838 yılının Galata'sının sıkı sokak ağı, bölgenin eğim çizgilerini takip ederek, kavisli biçimde kıyı şeridinden birbirine paralel uzanan sokaklar ve bunları düzensiz biçimde bağlayan geçitlerden oluşmuştu. Bu dik bağlantıyı sağlayan geçitlerden kimisi, diğerlerine göre daha önemliydi. Bunların arasında, sahil boyunca Azapkapı'dan Topkapı'ya uzanan Voyvoda Caddesi'ni, iç kesimleri kuzey-güney yönünde rıhtıma bağlayan Galata Caddesi'ni ve Cadde-i Kebir'e (Grande Rue de Pera) kısa fakat dik bağlantı oluşturan merdivenli Yüksek Kaldırım'ı saymak gerekir. (Arseven, 1911) (Şekil 3.1)

Şekil 3.1 : Yüksek Kaldırım Caddesi'ni gösteren kartpostal (1905).

E.H.Gavand adlı Fransız mühendis 1867 yılında İstanbul'a gelmiş ve bu gezisi sırasında, Galata ile Beyoğlu arasında Yüksek Kaldırım üzerinden çok sayıda insanın gidip geldiğini gözlemlemiştir. Gavand'ın tespitlerine göre bu iki hareketli merkez arasında günde ortalama 40.000 kişi gidip gelmektedir. Fakat Yüksek Kaldırım bu yoğunluğu taşıyamamaktadır. Her şeyden önce bu caddede %24 gibi çok önemli sayılabilecek bir eğim mevcuttur. Caddenin genişliği ise ancak 6 metredir. (Gavand, 1876a)

İki bölge arasındaki yoğun insan akışına karşın yetersiz ulaşım imkanı Gavand'ın dikkatini çekmişti ve bunun neticesinde, asansör tipinde yeraltı demiryolu önerisi Fransız mühendisin gündemine girmişti.

3.2 Gavand'ın Çalışmaları, Çalışma Süreci ve Neticelenmesi

Bu tespitlerin ardından fikrini geliştirip proje haline getiren Gavand, 1868 yılında Sadrazam Ali Paşa'ya proje taslağını sunmuştur. Gavand'ın projesi Şura-yı Devlet'te müzakere edilmiş ve lehte karar çıkması üzerine 10 Haziran 1869 tarihli ferman ile kendisine imtiyaz verilmiştir. Henri Gavand mukavele imzaladıktan sonra şirketini kurma çalışmalarına başlamış, önce Fransız sermayeli bir şirket oluşturmuştur. Fakat Fransa ile Almanya arasında patlak veren savaş her türlü yatırımı imkânsız hale getirmiştir. Bunun üzerine Gavand, İngiltere'de temaslar kurmuş ve "The Metropolitan Railway of Constantinople from Galata to Pera" ismi ile şirketi kurmuştur. Tüm bu projelendirme, sermaye bulma, idari ve iktisadi bağlantıları tamamlama işlemleri beş yıl sürmüş, 1872 yılı Nisan ayında, İngiliz Şirketi'nin dâhili nizamnamesi onaylanmıştır. Şirketin kuruluşu 1872 Temmuz ayında tamamlanmış fakat inşaat 1 Eylül 1871 yılında başlamıştır. (Gavand, 1876b)

Gavand'ın, 1876 yılında Paris'te bastırdığı *Tunnel de Constantinople*kitabının Edhem Paşa'ya imzalı nüshası, İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. (Resim 3.2) Kitapta projenin tüm aşamaları, yapım süreci ve aktörleri etraflıca anlatılmış, eserin son kısmında da projeye ait çizimlere yer verilmiştir. Bu çizimlerin ilk paftasından anlaşılan, İstanbul Tüneli projesinin, Gavand'ın kafasındaki daha büyük bir projenin küçük bir kısmı olduğudur.

A Son Excellence Edhem Pacha,
Président du Conseil d'Etat de l'Empire Ottoman,
hommage respectueux et reconnaissant
de l'auteur,
E. Savand
Paris, 29 janvier 1877

CHEMIN DE FER MÉTROPOLITAIN

CONSTANTINOPLE

OU

CHEMIN DE FER SOUTERRAIN DE GALATA A PÉRA

DIT

TUNNEL DE CONSTANTINOPLE

PROJET D'UNE NOUVELLE VILLE
ET D'UN NOUVEAU PORT DE COMMERCE A CONSTANTINOPLE

ARKEOLOJİ MÜZELERİ
BİBLİYOTEK

PAR EUGÈNE-HENRI GAVAND
Ingénieur civil

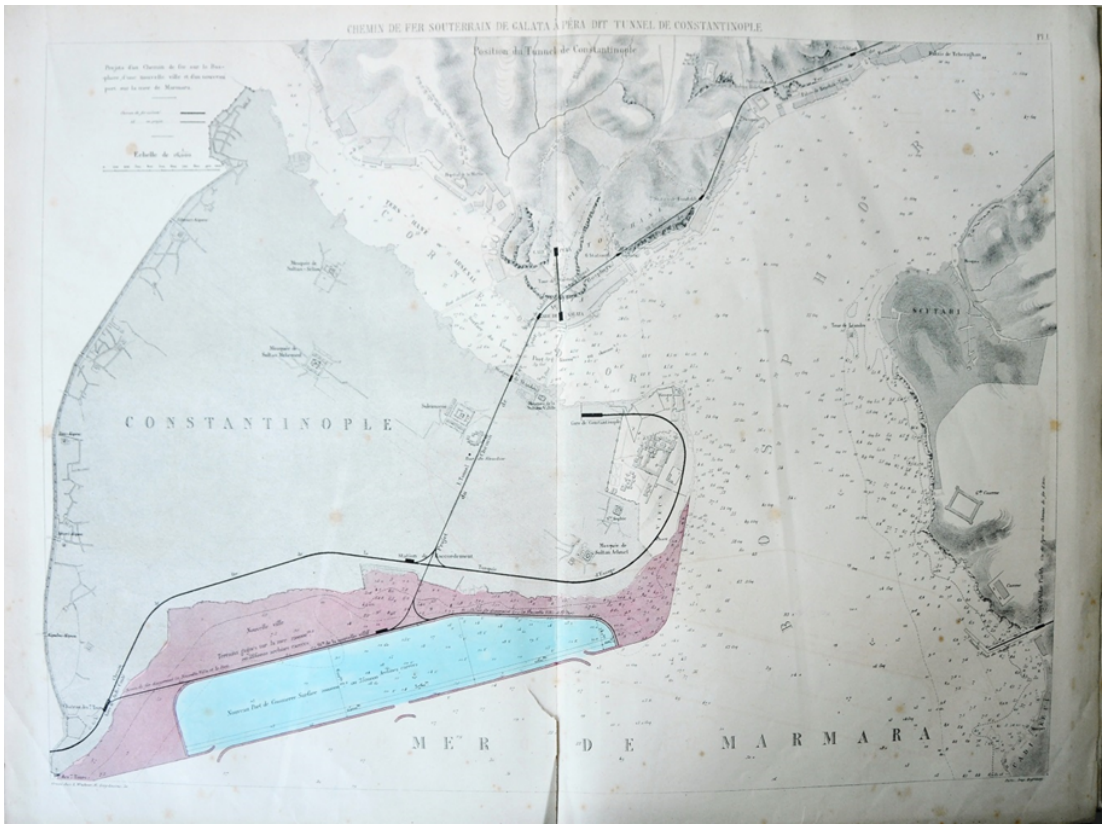
PARIS

TYPOGRAPHIE LAHURE, RUE DE FLEURUS, 9

1876

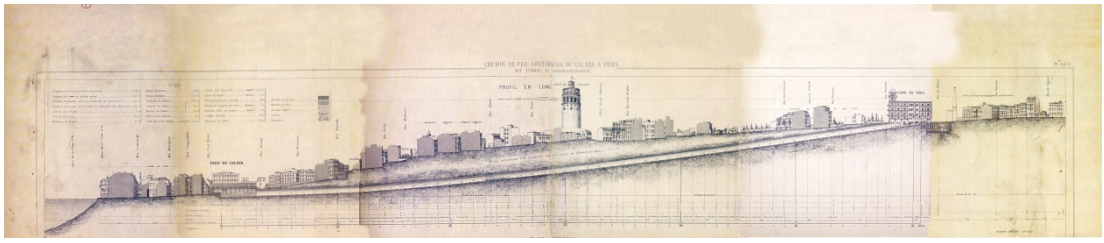
Şekil 3.2 : Gavand'ın *Tunnel de Constantinople* kitabının Edhem Paşa'ya imzalı nüshasının iç kapağı, (İst.Ark.Müz.Küt.,2013).

Gavand'ın projesinin uzun vadede amaçladığı Yenikapı'da öngörülen bir limanı, tarihi yarım adayı dikine yaran ve tarihi yarım adanın içinden Pera'ya doğru uzanan bir metro sistemi ile kent içlerine bağlamak, tren ile denizi entegre etmekti. (Resim 3.3) Projenin geniş perspektifinin aktarıldığı vaziyet planı paftası projenin 1 numaralı paftasıdır.

Şekil 3.3 : İstanbul Tüneli projesi, pafta no: 1 (Gavand, 1876).

Toplam 25 paftadan oluşan proje; Galata-Pera arasındaki güzergahın uzun kesiti ve enine kesitleri (Resim 3.4), tünel sistem detayları, tünel rayları montaj detayları, Pera yakasında planlanan makine dairesi, Cer Binası ve Pera İstasyonu plan ve kesitleri, kazı-iksa ve temel detay paftaları, sistemi çekecek olan makinanın ve kazan dairesinin çizimleri, Pera İstasyonu üzerine düşünülen otel yapısının çizimleri ve kullanılacak vagonların detaylı anlatımlarını kapsar.

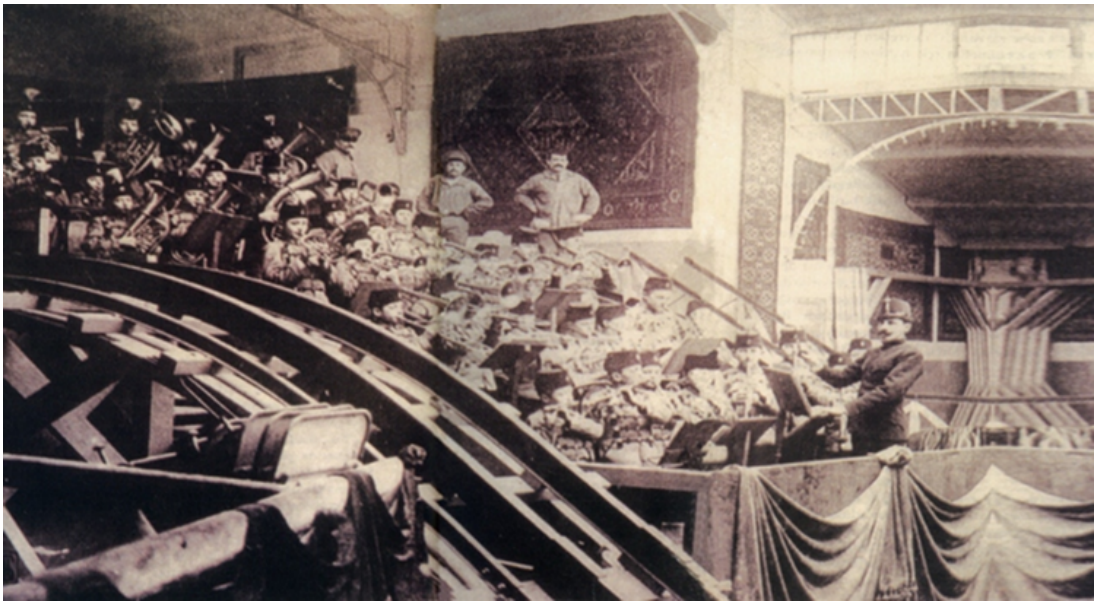
Şekil 3.4 : İstanbul Tüneli projesi, pafta no: 2 ve 3(Gavand, 1876).

3.3 Galata - Pera Tünelinin Uygulanması ve Bölgeye Olan Etkisi

Sermaye temininden sonra, daha önce göstermelik olarak başlayan kazı çalışmalarına hız veren şirket, istimlak meselelerini de uzun süren bürokratik işlemlerle çözerek

projeyi ilerletmiş, Pera İstasyonu üzerine düşünülen otel yapısı hariç diğer kısımları, müellif Gavand'ın öngördüğü şekilde tamamlamıştı.

1874 yılı sonunda Tünel büyük oranta nihayete ermiş ve 1875 yılı başında yapılan açılış töreni ile hizmete girmiştir. (Resim 3.5) Projenin tamamlanması ile açılış merasimi arasındaki süre zarfında sermayedar şirket Gavand'ı devreden çıkararak Tünel'in tek hâkimi konumuna gelmiştir. Bu anlaşmazlıktan dolayı Fransa'ya dönen Gavand, açılış merasiminde yer almamıştır.

Şekil 3.5 : 17 Ocak 1875, Tünel işletmesi açılış töreni (İETT Arşivi).

Projenin uygulanma aşamasında gerekli olan istimlakler, işin bir hayli uzamasına sebep olmuştur. Eylül 1871 tarihinde başlayan çalışmalar ancak Aralık 1874 tarihinde tamamlanabilmiştir.[3] İstimlak sürecini, her bir parsel için detaylıca anlattığı kitabında Gavand, Metro Han'ın bulunduğu arsanın istimlak meselesini de şu sözlerle anlatır:

> "Beyoğlu İstasyonu'nun yerleşimi için ihtiyaç duyduğum arsalar arasında, bir tanesi vardı ki genel istimlak listesi içinde bulunmuyordu ve taşıdığı özel önemden dolayı tasarruf hakkına

[3] Uygulama aşamasında gerekli olan istimlakler üçe ayrılabilir: Galata İstasyonu ve bu bölgeden yapılacak kazılar için gerekli olan istimlakler, Pera İstasyonu ve bu bölgeden yapılacak olan kazılar için gerekli olan istimlakler, hat boyunca muhtelif yerlerde yapılacak kuyu kazıları için gerekli olan istimlakler. Tüm bu istimlak çalışmaları uygulama süresince en çok problem çıkaran konu olmuştur. Hepsinin arasında istimlaki en kısa sürede ve en az maliyet ile gerçekleşen istimlak, Pera İstasyonu için gerekli olan arsanın istimlakidir. Galata Mevlevihanesi'ne ait Teke Mezarlığının bulundu bu alan, projenin tamamı düşünüldüğünde konum açısından en kıymetli arsa olarak da değerlendirilebilir.Gavand projeyi ve yapım sürecini anlattığı kitabında, istimlak meselelerinden kaynaklı uzamalar neticesinde projenin maliyetinin öngörülen rakamın iki katına çıktığından bahseder.

sahip olmak için çok hassas bir şekilde hareket etmem gerekiyordu. Burası, Beyoğlu İstasyonu için ihtiyaç duyulan Tekke Mezarlığının bir kısmı idi. Bütün medeni ülkelerde ve özellikle Türklerde, ölülere gösterilen saygı, şehrin ortasında, Galata Mevlevihane'si yanındaki bu mezarlığın istimlakini imkânsız kılıyordu. Birçok kişi bu istimlaki başaramayacağımdan emindiler. Nitekim arazi yapısı Beyoğlu İstasyonu'nu başka bir yere yapmaya müsait olsaydı gerçekten bunu talep edecektim. Hemen fark ettim ki aşılması lazım gelen zorluk, tatmin edilmesi gereken bir takım çıkarlardan kaynaklanıyordu. Daha önce birçok mezarlığı zapt etmiş olan Beyoğlu Belediyesi bununla yetinmeyip, bu mezarlığa da sahip olmak veya daha doğrusu burasının istimlaki için ayıracağım paraya sahip olmak istiyordu. Mezarlıktan sorumlu Galata Mevlevihane'si şeyhi, burasının kendi zilliyetlerinde olduğunu iddia ediyordu. En nihayet Vakıflar İdaresi, haksızda olmayarak mezarlığın kendine ait olduğunu belirtiyordu. Bütün hepsini hatırı sayılır hesaplar ödeyerek tatmin etmek mümkün olmadığından her birinde toplam arazinin değerine aşağı yukarı denk gelecek şekilde eşit birer miktar vermek gerekecekti. Tünel'in hükümet komiseri İzzetli Süleyman Bey'in önerisine uyarak doğrudan Mithat Paşa hazretlerine başvurdum. Durumu ona anlatıp tavsiyelerini sorduktan sonra bu mezarlığın satın alınması için ayrılmış parayı doğrudan hükümet vermeyi ve bununda hayır işleri için kullanılmasını önerdim. Mithat Paşa bu fikri kabul etti. Aynı zamanda en az muhalefet eden kişi olarak ilgililerin bütün iddialarına bir son verdi. Bir ay önceden Eylül 1873 sonlarına doğru mezarlığın ihtiyacım olan kısmı için ilgililerle 270.000 Frank'a anlaşma yapmamı sağladı. İşte böylece en zor görülen istimlak gerçekleşmiş oldu" (Gavand, 1876b),

Şekil 3.6 : 1858-60 arasına tarihlenin d'Ostaya haritasında, Metro Han'ın muhtemel yeri.(Atatürk Kitaplığı)

Hizmete girmesi ile Galata ve Pera arasındaki kot farkını kaldıran Tünel hattı, kuşkusuz iki bölge arasındaki iletişimi arttırmış, Pera'nın Galata üzerinden Tarihi Yarımada ve bilhassa Avrupa ile kurduğu bağı güçlendirmiştir.

Şekil 3.7 : Tünel Meydanı,1902 (İETT Arşivi).

Modern çağın etkisini hissettirmeye başladığı yıllarda, ulaşım meselesinde yaşanan devrim, dünyada yaşanan değişime fazlasıyla ivme kazandırmıştır. Meseleye bu açıdan İstanbul ölçeğinde bakıldığında; İstanbul Tüneli örneği, Osmanlı modernleşmesi başlığı içinde Pera bölgesinin modern anlamda değişimi ve dönüşümünde oynadığı rol ile bu süreci hızlandırmıştır. Modern ulaşım ihtiyaçlarının kendisi de modernleşmenin getirisidir. Bünyesinde barındırdığı ulaşım araçlarından öncelikle modernizmin kendisi beslenir. Hatta kendisini beslemek için bu araçları üretir. Tüm bu karşılıklı fayda durumu sayesinde, İstanbul Tüneli İmparatorluğun modernleşmesi ölçüsünde talep görmüş, talep gördükçe benzer ulaşım araçlarına olan ihtiyaca işaret etmiştir. Galata ve Pera arasındaki ulaşım kolaylaştığı ölçüde kullanılır hale gelmiş, Pera bölgesinin yoğunluğu da aynı oranda artmıştır.

Şekil 3.8 : Cer Binası, 1939 sonrası (İETT Arşivi).

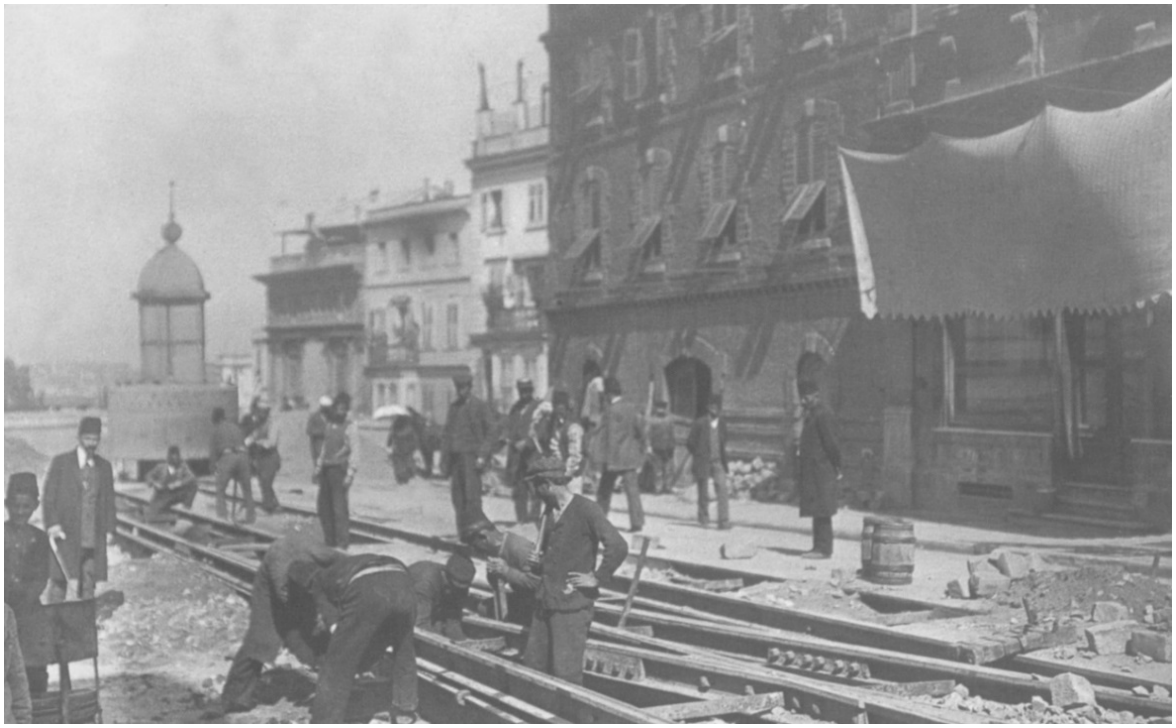
Açılış sonrası beklenenden fazla talep gören işletmenin kar oranları, imtiyaz sahibi şirketin 1892 yılında Osmanlı hükümetine başvuruda bulunarak imtiyazının uzatılmasını talep etmesine neden olmuştu. Fakat hükümet meseleyi ağırdan almış, ancak 5 Aralık 1904 tarihinde bir mukavele yapılarak imtiyaz süresi 75 sene daha uzatılmıştır.

29 Ocak 1908 yılında ise Tünel şirketi, Tramvay şirketine devredilmiştir.[4] Bu devir işlemi ile birlikte Tünel ve Tramvay, aynı idarenin bünyesinde İstanbullulara toplu taşıma hizmeti vermeye başlamıştı. 1911 yılında ise Belçika uyruklu olmakla beraber çok uluslu bir yapıya sahip SOFINA Şirketi tarafından satın alınmıştır. Bu el değiştirmenin kuruma kattığı en önemli öğe, kuşkusuz Metro Han'dır.

[4]Bu dönemde İstanbul'un merkezi yerleşim bölgelerinde etkin bir tramvay ağı mevcuttur.

3.4 SOFINA[5] Şirketi, Metro Han ve İETT

3.4.1 SOFINA şirketi ve İstanbul'da elde ettiği imtiyazlar

Şekil 3.9 : Elektrikli tramvaylar için Tünel Meydanı'nda yapılan altyapı çalışmaları, 1914 (İETT Arşivi).

1875 yılında açılan İstanbul Tüneli, 1910 yılı başlarına kadar 35 sene boyunca, "The Metropolitan Railway of Constantinople from Galata to Pera" adlı İngiliz şirketi tarafından işletilmişti. 1869 yılında yerli sermaye ile çok ortaklı olarak kurulan "Dersaadet Tramvay Şirketi" İstanbul genelinde oluşturduğu tramvay hatlarıyla, Tünel hattı ile eşzamanlı olarak toplu taşıma hizmeti vermekteydi.[6]

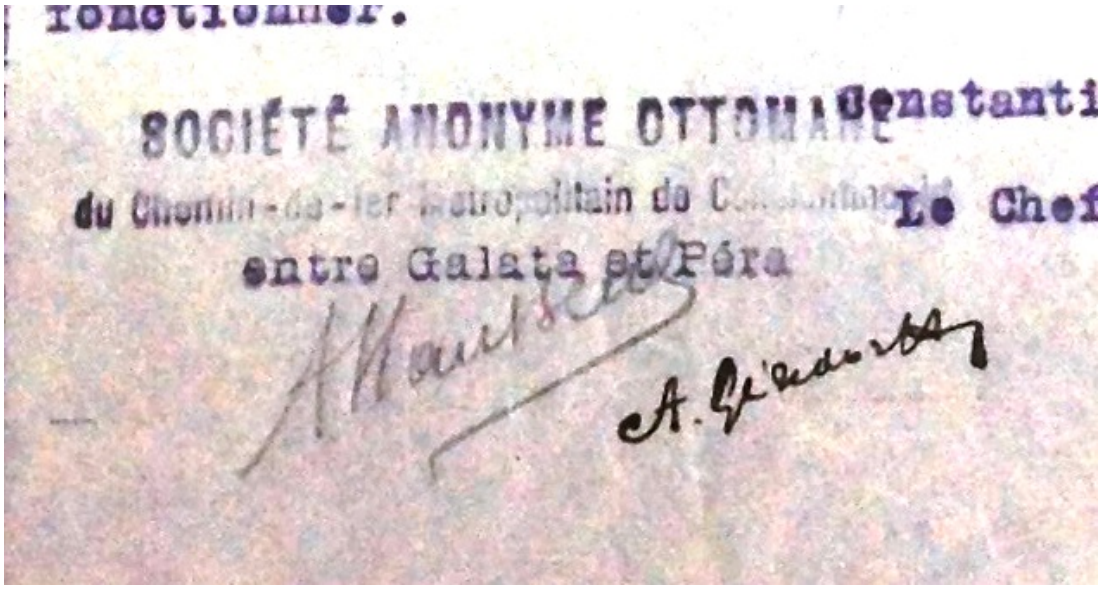
Şirket 1907 yılı sözleşmesi ile de elektrikli tramvay işletme imtiyazını da almış ve elektrik tedariki için girişimlere başlamıştı. Elektrikli araç işletme hakkının kendisinde olduğunu iddia eden Tünel Şirketi, bu duruma itiraz ederek tazminat talep etmişti. İki şirket yetkilileri ve Osmanlı Devleti yöneticilerinin yaptığı görüşmeler, 1910 yılı Ocak ayında, Tünel Şirketi'nin İstanbul'daki tüm varlığını Tramvay

---

[5] *"Societe Financiere de Transports et d'Enteprises Industrielles a Bruxelles"*

[6] Dersaadet Tramvay Şirketi kurucu hissedarları arasında, Bank-ı Osmani, Şirketi-i Umumiye-i Osmaniye, İstanbul zenginlerinden Hristaki Zağrapos Efendi, Banker Baspalli, Banker G.Casanova Ralli, İstanbul'da yaşayan İngiliz vatandaşı R.Edwards, Mösyö Kzano, Mösyö Zarifi, tüccar Vitarbe ve şirketin temsil hakkını elinde tutan Konstantin Karapano Efendi ile birer ikişer hisse ile halk grupları bulunmaktaydı (Kayserilioğlu, 2003a).

Şirketine satması ile neticelendi. El değiştiren işletmenin ismi *"Galata ve Beyoğlu Beyninde Tahtelarz Demiryolu Osmanlı Anonim Şirketi"* olarak değiştirildi (Kayserilioğlu, 2003b).

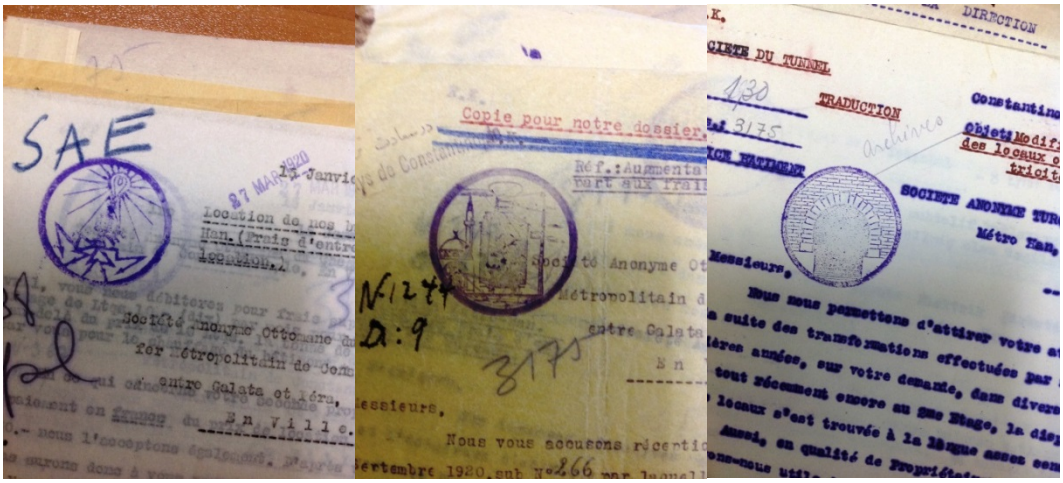

Şekil 3.10 : Galata ve Beyoğlu Beyninde Tahtelarz Demiryolu Osmanlı Anonim Şirketi'ne ait kaşe, 1919.7

Aynı yıllarda Tramvay Şirketi hisselerinde görülen el değiştirmeler sonucunda, büyük ölçüde Galata bankerlerinin elinde bulunan şirket, yabancı sermayedarların eline geçer. SOFINA şirketi de bu aşamadan itibaren varlık göstermeye başlar.1911 yılı itibari ile Tünel ve Tramvay şirketlerinin sahibi konumuna geçen SOFINA Şirketi, aynı yıllarda Beyoğlu Tünel İstasyonu üzerine, yönetim binası ihtiyacını giderme amaçlı bir yapı yapılması kararı alır. 1911 yılında başlayan projelendirme süreci, birçok revizyon geçirerek devam eder ve yapının inşası 1914 yılında tamamlanarak ve yapı "Metro Han" ismini alır.

1910 yılında elde ettikleri elektrik üretme imtiyazı ile kurulan "Osmanlı Anonim Elektrik Şirketi" Silahtarağa'da kurduğu elektrik santralini 1914 yılında faaliyete sokmuştu. SOFINA Şirketi aynı yıl içerisinde bu santral ve şirketi de satın alarak İstanbul'da elektrik, tramvay ve tünel hizmetleri işletmelerinin tek sahibi konumuna geldi (Kayserilioğlu, 2003b).

[7]Tarihi evrak üzerindeki tarih dikkate alınmıştır. İETT Arşivi.

Şekil 3.11 : Sofina şirketi'ne ait farklı işletmelerin damgaları[8]

3.4.2 Metro Han'ın projelendirme ve inşa süreci

20.yy'ın başlarına gelindiğinde, Tünel Hattı'nın artan yolcu sayısı neticesinde Pera ve Galata'da bulunan istasyon binaları yetersiz hale gelmişti. Bunun üzerine Osmanlı Devleti, 1904 yılında İngiliz şirketin imtiyazını uzatan anlaşmada, halihazırda bulunan istasyon binalarının yıkılmasını talep etti. Yerlerine yapılacak binanın, hükümet mühendislerinin onayını alacak plan ve cephelere göre inşa edilmesi teşvik ediliyordu(Kayserilioğlu, 2003b).[9]

Tünel Hattı'nın müellifi Gavand'ın çizimlerinde Pera İstasyonu üzerine yapılmak üzere planlanmış otel yapısı da mevcuttur. Bu projede düşünülen bina, İstasyon hacmi üzerine üç kat olarak tasarlanmıştı. Yapının üstü, konumun avantajlarından dolayı teras olarak planlanmış, alanın bir kısmına da kule önerilmiştir. Fakat bu projenin yapılması, imtiyaz sahibi hiçbir şirket tarafından gündeme alınmamıştır.1875 yılından 1914 yılına kadar Tünel İşletmesi'ne ait yönetim bürolarının yeri bilinmemektedir. Elektrik, Tünel ve Tramvay imtiyazlarını bünyesinde toplayan SOFINA şirketi, ihtiyacı olan büro hacimleri için Pera İstasyonu üzerine yapılmak üzere 1912 yılında, Metro Han'ı projelendirmişti. Yapının inşası 15 Kasım 1912 ve 12 Mart 1913 tarihli projelerde görülen revizyonlar neticesinde 1914 yılında tamamlanmış ve yapı kullanıma açılmıştı.

[8]Soldan sağa: Osmanlı Elektrik Anonim Şirketi, Dersaadet Tramvay Şirketi, Galata ve Beyoğlu Beyninde Tahtelarz Demiryolu Osmanlı Anonim Şirketi. İETT Arşivi.
9Tünel şirketinin bu konuda herhangi bir girişimde bulunduğuna dair bir bilgiye rastlanmamıştır.

Şekil 3.12 : Metro Han ve Tünel Meydanı. 1914-1928 (İETT Arşivi).[10]

Belçika'nın Charleroi kentinde çizilen projeler, İETT arşivinde, tüm detay çizimleri ile birlikte bulunmaktadır. 17 Mart 1914 tarihinde "Vereingte Kammerrich und Belter und Schneevogl'sche Werke Aktiengesellschaft" adlı şirket tarafından Berlin'de hazırlanan statik projeleri de İETT arşivinde bulunmaktadır. (Yergün, 2002). (Bkz. Bölüm 6)

1928 yılında ise altı katlı olarak inşa edilen yapının (Şekil 3.12) üzerine yedinci kat eklenmiş ve günümüzdeki haline ulaşmıştır. Dönem eki olarak yorumlanabilecek yedinci katın üzeri ise kırma çatı ile sonlanmıştır. (Bkz. Bölüm 6)

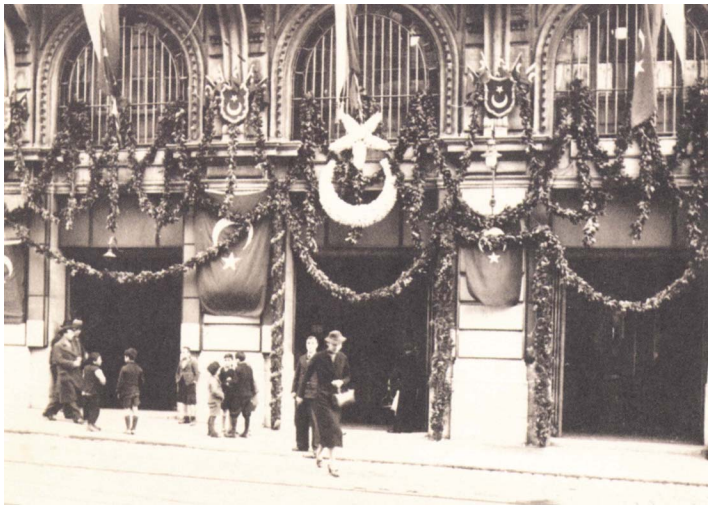
[10]Metro Han'ın yedinci katının yapılmadan önceki halini gösteren bir fotoğraf.

Şekil 3.13 : Metro Han terası, 7 Haziran 1915 (İETT Arşivi).

3.4.3 Millileştirme dönemi ve İETT

Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadeledönemlerinin ardından Cumhuriyet yıllarında daİstanbul'da faaliyetine devam eden Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri, 1939 yılında Nafia Vekili Ali Çetinkaya'nın girişimleri sonucu millileştirilmiştir. Şirket temsilcisi H. Speciael ile varılan mutabakata göre Tünel bütün tesisleri ile beraber Nafia Vekâleti'ne devredilmiştir. Vekâlet de gerekli düzenlemeleri yaptıktan sonra işletmeyi İstanbul Belediyesi'ne devretmiştir. "İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İ.E.T.T.)" adı altında İstanbul Belediyesi bünyesinde kurulan şirket, Metro Han'ı Genel Müdürlük binasıolarak kullanmaya devam eder. (Kayserilioğlu, 2003c).

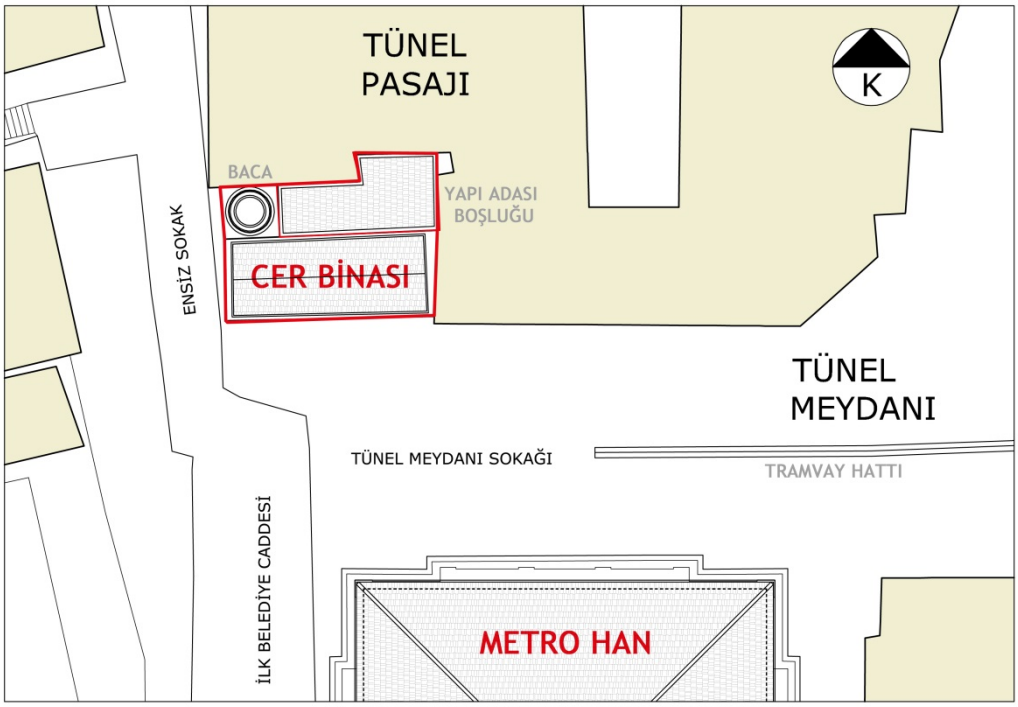

Şekil 3.14 : Tünel'in millileştirilmesi, yapılan süslemeler, 1939 (İETT Arşivi).

4. CER[11] BİNASI

4.1 Konumu

Cer Binası, İstanbul İli Beyoğlu İlçesi, Asmalı Mescit Mahallesi, Tünel Meydanı Sokak'ta bulunmakta ve Beyoğlu Belediyesi İmar Planı'nda; 1 Pafta, 309 Ada, 2 Parsel'de yer almaktadır. Bulunduğu 309 numaralı yapı adasında, Cer Binası ile birlikte, 1883 yılına tarihlenen Tünel Pasajı da bulunmaktadır. Cer Binası bulunduğu yapı adasının güneybatı ucunda, yaklaşık 70 m2'lik parsele, bitişik nizamda oturmaktadır. Yapı adasının güneyinde Tünel Meydanı Sokağı, sonrasında da Metro Han bulunur. (Şekil 4.1)

Şekil 4.1 : Cer Binası, vaziyet planı.

[11]Cer: Çekmek, sürükleyerek götürmek. "TDK Sözlüğü"

4.2 Yapının Özellikleri

Köşe parsel olması nedeni ile Cer binası; biri Tünel Meydanı Sokağı'na, diğeri de Ensiz Sokak'a bakan iki cepheye sahiptir. Uzun cephesi (Güney Cephesi) Tünel Meydanı Sokağı'na bakar ve yapının iki farklı girişi bu cephe bulunur. Bodrum Kat, zemin kat, iki normal kat ve çatı katından oluşan yapının 30 metreyi aşan bir bacası bulunmaktadır. (Şekil 4.2) Yapının Tünel Meydanı'na bakan uzun cephesinde bulunan girişlerinden bir tanesi zemin kat ve bodrum kata, diğeri ise üst katlar ile çatı katına kullanıcıyı ulaştırmaktadır.

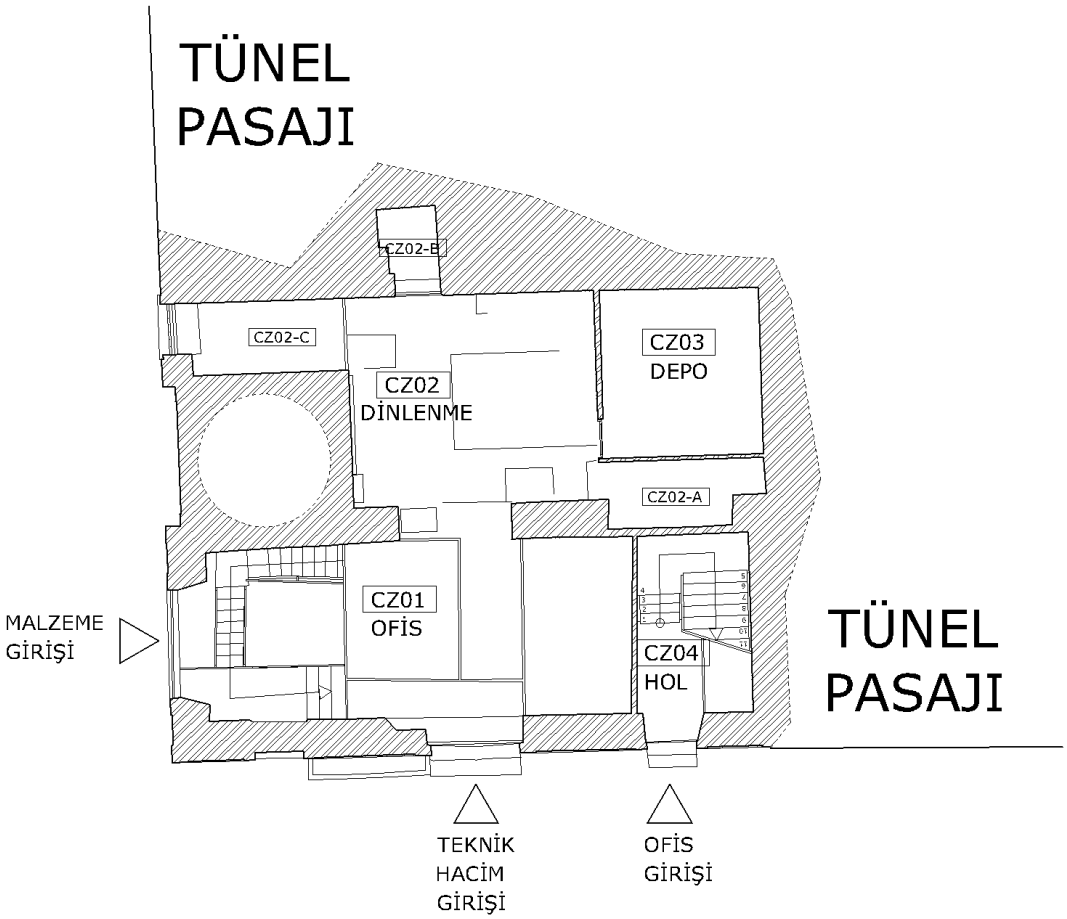

Şekil 4.2 : Cer Binası, güneybatı yönü (2013).

Cer Binası, vaziyet planından bakıldığında, 12,5m x 4,5m boyutlarındaki dikdörtgen kütleye eklenmiş 3,5m x 3,5m kare kaideli bacası bulunan bir yapıdır. Bir kenarı 3,5 metre olan kare kaide, yapı dikdörtgeninin kuzey kenarına yapışır ve batı kenarına hizalanır. Dolayısıyla bacanın doğusunda ve yapının kuzeyinde yaklaşık 3,5m x 9m ebatlarında bir iç boşluk meydana gelir.

4.2.1 Zemin kat

Yapının oturma alanını belirleyen zemin kat yaklaşık 134 m2 değerindedir. CK01 poz numaralı kapıdan zemin katın ve zemin kattan ulaşılan bodrum katın kullanım alanlarına ulaşılır. CK02 poz numaralı diğer kapıdan ise yine zemin katta bulunan merdiven holüne ve bu holden de üst katlara ulaşım vardır. Zemin kat genel olarak Tünel hattı personeline hizmet veren ofis ve dinlenme mekanları ile alet, yedek parça depolarını içerir. (Şekil 4.3)

Şekil 4.3 : Cer Binası, zemin kat planı.

4.2.1.1 CZ01 mekanı

Ana kapıdan girilen ilk mekan olan CZ01 mekanı 32,31 m2 büyüklüğünde olup iki ana bölümden oluşur. İlk bölüm, cam ağırlıklı ahşap doğramalar ile iki adet personel odasına ve bunların bağlantı koridorlarına bölünmüştür. Kalan kısım ise bodrum kata inen demir merdivenleri barındırır. Ensiz Sokak'tan doğrudan merdiven boşluğuna açılan CK03 kodlu demir kapı kullanılmamaktadır. Zemin döşeme kaplaması ahşap üzeri plastik esaslı örtüdür. Kalınlığı 75 cm olan beden duvarları üzerine oturan volta döşeme mekanın tavanını oluşturur. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.2)

4.2.1.2 CZ02 mekanı

Dinlenme odası olarak kullanılan bu hacim uzantıları ile birlikte toplam 34,22 m2'dir. A uzantısı doğu yönünde mutfak nişi olarak biçimlenir. B nişi mekandan CK5 kapısı ile ayrılarak gömme dolap olarak biçimlenir. C nişi ise CZ01 mekanında bulunan bölücü doğramaların benzeri bir doğrama ile depolama alanı olarak biçimlenir. C nişi Bodrum kattan yükselen baca ile komşu yapı arasında bulunur. Ensiz Sokak cephesine açılan penceresi (CP1) vardır. Cepheden bakıldığında C nişinde bulunan pencerenin komşu binanın penceresi olduğu görülür. Zemin döşeme kaplaması pvc örtü ve yer yer metal saçtır. Mekanın tavanı ise demir kirişleme üzeri ahşap döşeme kaplamasıdır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.2)

4.2.1.3 CZ03 mekanı

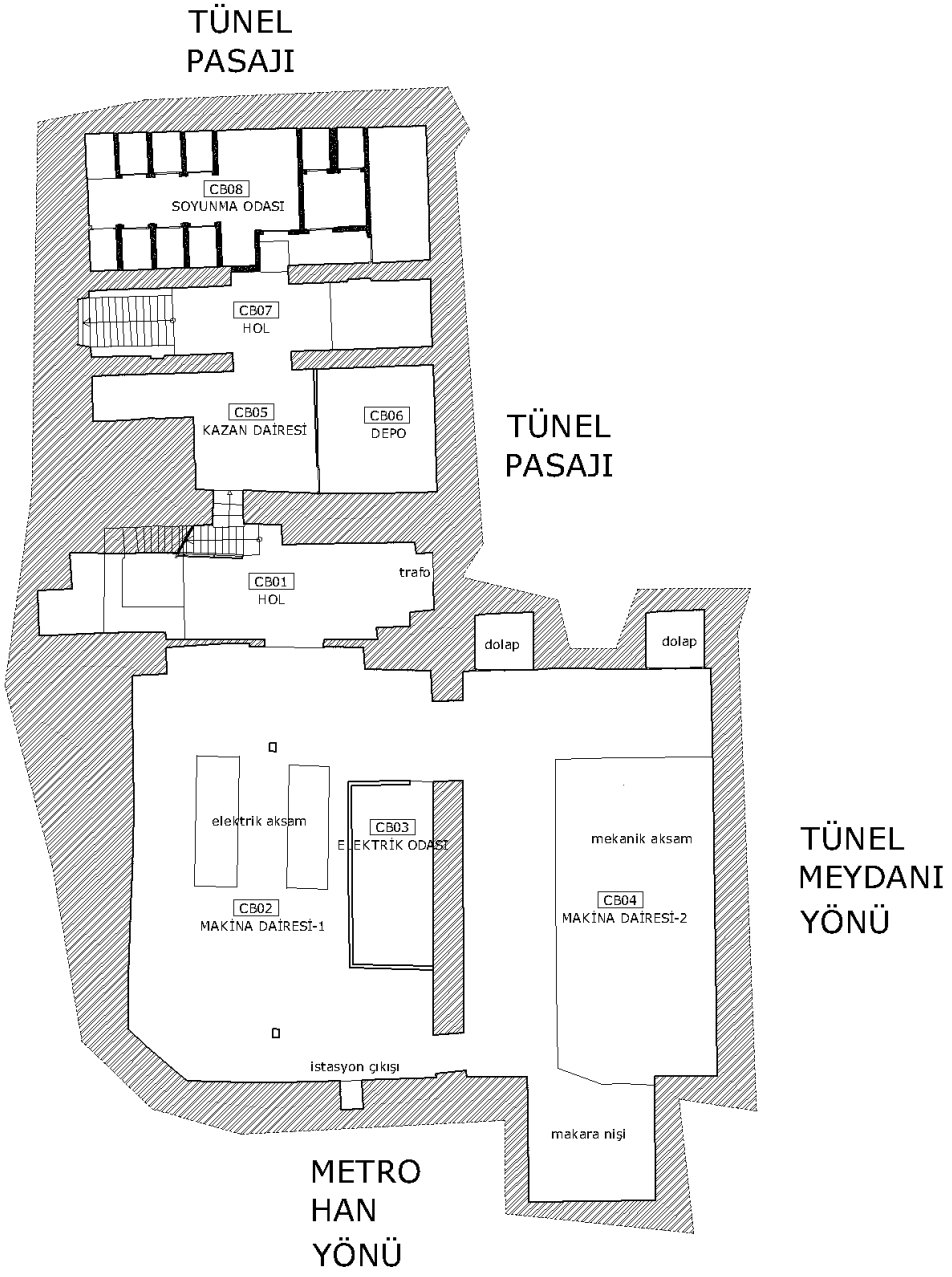
11,92 m2 büyüklüğündeki bu mekan bodrum kattaki makine dairesine hizmet eden alet ve yedek parça deposu işlevini görür. CZ02 mekanından 10 cm kalınlığındaki hafif bölücü duvar ile ayrılmıştır. Zemin ve tavan özellikleri CZ02 mekanı ile aynıdır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.2)

4.2.1.4 CZ04 mekanı

Tünel Meydanı Sokağı'ndan binaya açılan ikinci giriş kapısı (CK2) CZ04 mekanına açılır. 8,91m2 olan bu mekan üst katlara çıkan merdiven kovasının en alt katı ve küçük giriş sahanlığını kapsar. Zemin döşemesi karo seramik, üst döşeme CZ01 mekanının devamı olarak volta döşemedir. Duvarlar ise CZ01 mekanında olduğu gibi boyalıdır.(Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.2)

4.2.2 Bodrum kat

Cer Binasının bodrum katı zemin kata kıyasla beş kat daha büyüktür. Bu büyüklüğü ile bodrum katın bir kısmı Tünel Meydanının altından Metro Han'a, bir kısmı da kuzey yönünde komşu binanın altına doğru uzanmaktadır. Zemin katta olduğu gibi bodrum katta da Tünel Hattı personelinin kullanımına ait soyunma odaları, tuvalet ve depolar mevcuttur. Tüm bunların yanı sıra, Tünel hattının makine dairesi de bu katta bulunur. (Şekil 4.4)

Şekil 4.4 : Cer Binası, bodrum kat planı.

4.2.2.1 CB01 mekanı

CZ01 mekanından demir, çift kollu, L merdiven ile ulaşılan bu ara hol 44,31 m2 büyüklüğündedir. Merdivenin dördüncü basamağının kotundan CB05 mekanına, mekanın döşeme kotundan da CB02, CB03, CB04 mekanlarına ulaşılır. CB01 mekanına açılan bir adet de trafo hacmi mevcuttur. L merdivenin altında üzeri yarı yıkılmış bir kemer ile örtülü ve depo olarak kullanılan bir niş mevcuttur. Mekanın zemin döşeme kaplaması beton şap üzeri boya olup, üst döşemesi CZ01 mekanını taşıyan demir kirişleme üzeri ahşap döşeme kaplaması ile CZ04 mekanını taşıyan volta döşemeden oluşmaktadır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.2.2 CB02, CB03 ve CB04 mekanları

Tünel hattının makine dairesi 290,92 m2'dir. CB02, CB03 ve CB04 mekanları makine dairesini oluşturur. Makine dairesinin üst döşemesi, alt kısımlara doğru kalınlaşan, payanda biçiminde istinat duvarları ile iki adet demir kolon üzerine oturan putrellerin taşıdığı, kalın kesitli volta döşemeden oluşmaktadır. Volta döşemeye ait putrellerin yüksekliği mekan zemininden 469 cm'dir. Elde edilen geniş hacim, orta yerinden kalınlığı 1 metreyi bulan başka bir taşıyıcı duvar ile ayrılmıştır. Bu iki mekandan giriş kısmındaki CB02, diğeri ise CB04 mekanıdır. CB03 mekanı da CB02 mekanının içinde ayrı bir kapalı hacim olarak elektrik panolarını içinde bulunduran elektrik odasıdır. CB02 mekanında jeneratör ve trafo gibi elektrik aksam, CB02 mekanında ise bir vagonu çeken çarklar, rulmanlar ve kayışlar gibi mekanik aksam bulunmaktadır.

CB02 mekanından 75cm'lik tek kollu bir merdiven ile Metro Han'ın altında bulunan Tünel Beyoğlu İstasyonu'na ulaşım vardır. CB04 mekanının altındaki makara ve rulmanlar, tünel vagonlarının aksına denk düşer. Vagonları çeken halatlar, Metro Han yönünde uzanan nişin içinden Tünel rayları arasında çıkar ve vagona bağlanırlar. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.2.3 CB05 mekanı

CB01 mekanındaki demir merdivenin dördüncü basamak kotundan girilen bu mekan, Cer bacasının başladığı mekandır. Kazan dairesi olarak adlandırabileceğimiz

mekanın zemini beton şap kaplı, üst döşemesi ise voltadır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.2.4 CB06 mekanı

CB05 mekanından 6 cm kalınlığında ve 200 cm yüksekliğinde bölücü bir duvarla ayrılan bu mekan depo olarak kullanılmaktadır. CB05 mekanı ile aynı yapısal özellikleri taşır ve 17.13 m2'dir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.2.5 CB07 mekanı

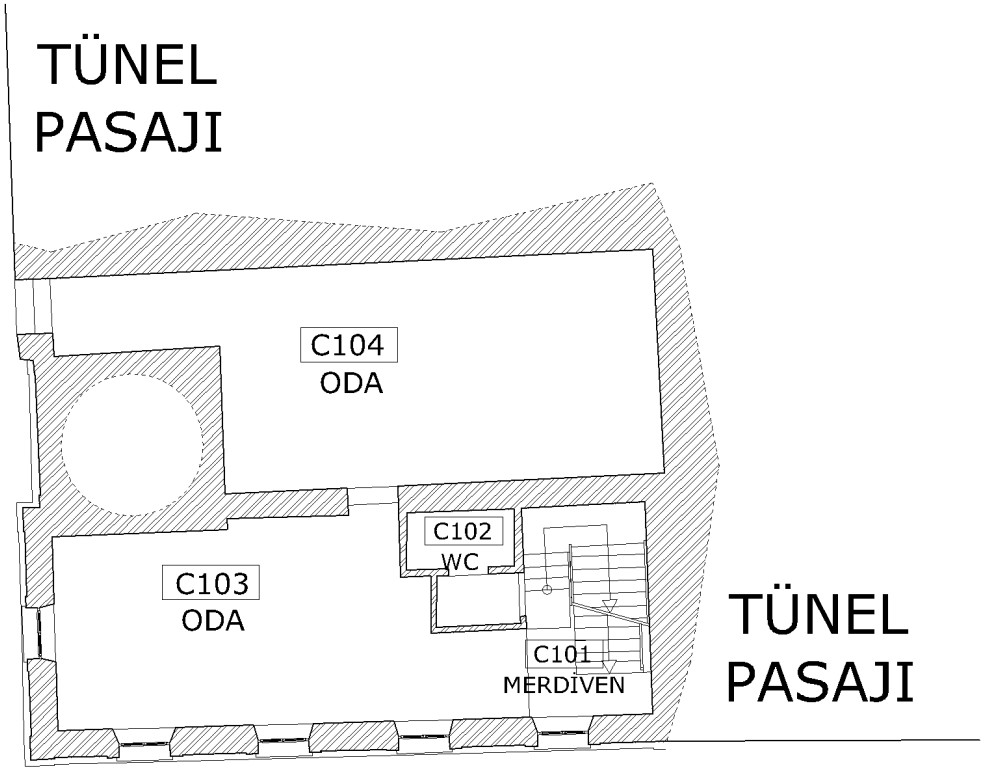
CB05 mekanının içinden geçilerek ulaşılan CB07 mekanı, mevcutta kullanılmayan ve Ensiz Sokağı'na açılan kapıya sahiptir. Direk dış mekana açılan kapısının eşik seviyesi ile mekan zemini arasında 14 basamaklık kot farkı vardır. Mekan plan düzleminde komşu yapının altına denk düşer. Zemin döşemesi merdivenin bittiği yerde karo seramik, diğer yerlerde ise beton şaptır. Tavan döşemesi ise volta döşeme olup 3.23 m yüksekliğindedir. 29,09 m2 büyüklüğündedir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.2.6 CB08 mekanı

Cer Binası bodrum katının en uçta ve son mekanı olan CB08 mekanı, soyunma kabinleri ve dinlenme odası işlevini görür. CB07 içinden ulaşılan CB08 mekanı üst örtüsü volta döşeme, zemini ise fayans döşelidir. 53,44 m2 olan mekan, CB07 mekanı gibi komşu yapının altında bulunur. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.3)

4.2.3 Birinci kat

CZ04 mekanından demir taşıyıcılı merdiven ile ulaşılan birinci kat, zemin kat ile aynı büyüklüktedir. (Şekil 4.5)

Şekil 4.5 : Cer Binası, birinci kat planı

4.2.3.1 C101 mekanı

Merdiven kovasının bulunduğu mekandır. Demir merdiven CZ04 mekanından 4 basamaklı ve 91 cm genişliğindeki ilk kolun ardından ara sahanlığa ulaşır. Ara sahanlıktan sonra ise 132 cm genişliğinde ve 15 basamaklı ikinci kol ile C101 mekanındaki birinci normal kat kotuna ulaşır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.4)

4.2.3.2 C102 mekanı

C101 mekanından ulaşılan 4,27 m2'lik hacim tuvalet işlevini görür. Döşemesi ve duvarları seramik kaplıdır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.4)

4.2.3.3 C103 mekanı

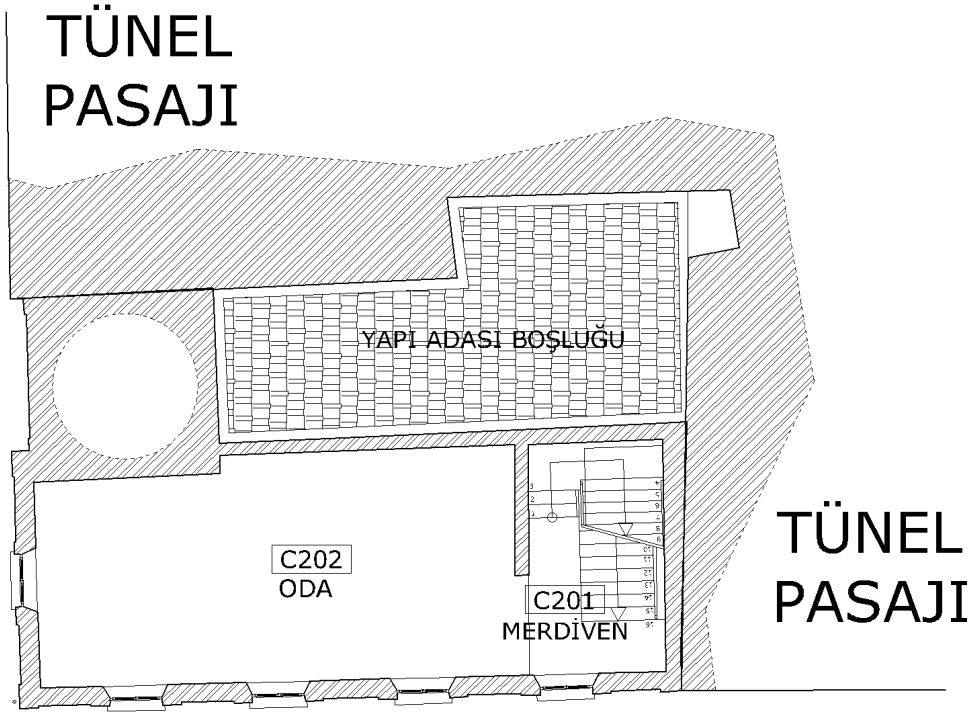
Birinci normal katın ana mekanıdır. Yapının cephesinde birinci kat seviyesinde görülen tüm pencereler C103 mekanına açılmaktadır. 32 m2 olan C103 mekanı lamine ahşap parke kaplıdır. Üst örtüsü ise ahşap kirişleme üzeri citalı tavandır ve zemin seviyesinden 3 metre yüksekliktedir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.4)

4.2.3.4 C104 mekanı

C103 mekanından geçilerek ulaşılan C104 mekanı, C103 mekanından 30 cm daha düşük kottadır ve 43,02 m2'dir. Tavan yüksekliği 3 metre olan mekanın üst örtüsü volta döşeme üzeri tek yöne eğimli çatıdır. Zemin kattaki CZ02-B mekanında olduğu gibi, bu mekanın Ensiz Sokağı'na bakan penceresi de komşu yapının cephesinde bulunur. CZ03, CZ03 ve C104 mekanları yapının iç boşluğu içinde bulunurlar. Fakat buna ek olarak bu mekanlar, kuzey yönünde yaklaşık 1,5 metre daha genişleyerek komşu yapının içine doğru uzanırlar ve bu girintiye denk düşen pencerelerden içeriye ışık alırlar. İç boşluk, C104 mekanı üzerindeki tek yöne eğimli çatı ile sonlanır ve Cer Binası'nın üst katlarında devam etmez. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.4)

4.2.4 İkinci kat

12 x 5 m ebatlarında ve dikdörtgen biçiminde olan ikinci kat planı, zemin katın yarısı büyüklüğündedir. İkinci kat plan düzleminin kuzey yönünde yapı adası boşluğu ve cer bacası bulunur. (Çizim 4.6)

Şekil 4.6 : Cer Binası, ikinci kat planı

4.2.4.1 C201 mekanı

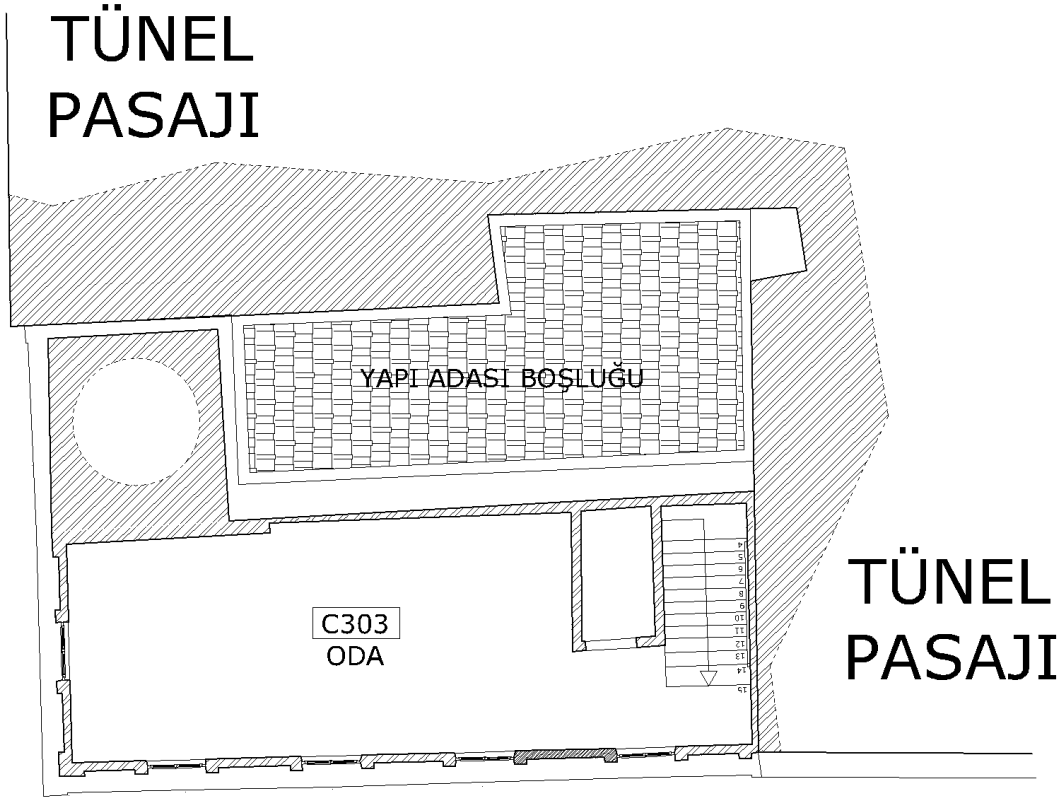
İkinci normal kata ulaşan merdiven kovası burada bulunur. Sırası ile; 4 basamak, ara sahanlık ve 12 basamak ile C101 mekanından ulaşılan C201 mekanı 11,54 m2'dir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.5)

4.2.4.2 C202 mekanı

İkinci normal katta bulunan ek odadır. Mekanda bulunan 4 adet pencerenin bir tanesi Ensiz Sokağı'na diğerleri ise Tünel Meydanı Sokağı'na açılırlar. Zemin döşeme kaplaması lamine parke olup, üst örtüsü volta döşemedir. Mekan 39,21 m2'dir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.5)

4.2.5 Çatı katı

Özgün yapıya eklenmiş olan çatı katı, ikinci kat planı ile aynı büyüklüktedir. Üzeri beşik çatı ile örtülü mekanın kuzey yönünde yapı adası boşluğu ve cer bacası vardır.(Çizim 4.7, Bölüm A.6)

Şekil 4.7 : Cer Binası, çatı katı planı

4.2.5.1 C301 mekanı

Çatı katına ulaşan merdiven kovasının bulunduğu mekandır. Sırası ile; 3. Basamak, ara sahanlık ve 12 basamak ile C201 mekanı buraya bağlanır. Mekan 6,35 m2'dir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.6)

4.2.5.2 C302 mekanı

Çatı katında bulunan ve C303 mekanından girilen tuvalet hacmidir. Zemin ve duvar kaplaması seramiktir. Bu mekandan iç boşluğa açılan bir adet tepe penceresi vardır. Mekan 2,87 m2'dir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.6)

4.2.5.3 C303 mekanı

Çatı katının ana mekanıdır ve 38,45 m2'dir. Zemin döşemesi lamine parke üst örtüsü ise 3 adet demir çatı makası ile taşınan asma çatı altı ahşap kaplamadır. Mekanda bulunan 4 adet pencerenin bir tanesi Ensiz Sokağı'na diğerleri ise Tünel Meydanı Sokağı'na açılırlar. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.6)

4.2.6 Cepheler

Bulunduğu yapı adasına bitişik nizamda yerleşen Cer Binası, Tünel Meydanı Sokağı ve Ensiz Sokak olmak üzere iki farklı cepheye sahiptir. Tüm cephelerde; cephe yan, alt ve üst kenarlarında, kapı ve pencere açıklıklarının etrafında kullanılan dolu tuğlu malzeme vurgulanmıştır. Tuğla boyutları 24x12 cm olup kalınlığı da ortalama 6cm'dir. Cephelerdeki tuğla örgü vurgulu görünüm, yüksekliği 30 metreyi bulan tuğla bacası ile birlikte Cer Binası'nın Endüstri Mirası özelliğini dışa vuran en önemli öğeleridir. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.1)

4.2.6.1 Güney cephesi

Güney cephesi Tünel Meydanı Sokağı'na bakan ve ana girişlerin bulunduğu 12,5 m'lik cephedir. Zemin kat hizasında bulunan açıklıklardan ortadaki büyük olan açıklık zemin kat ve bodrum katlarına, doğu yönünden komşu yapıya yakın olan açıklık ise üst katlara ulaşımı sağlar. Diğer açıklık kullanılmayan ve kapatılmış bir penceredir. Birinci, ikinci ve çatı katlarında güney cephesine açılan 4'er pencere bulunmaktadır. Pencere açıklıklarının genişlikleri her katta aynı boyutlarda devam etmekte, yükseklikleri ise üst katlara çıktıkça azalmaktadır. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.6)

Şekil 4.8 : Metro Han'dan Cer Binası ve bacasının görünümü, 2013.

4.2.6.2 Batı cephesi

Batı cephesi yapının Ensiz Sokak'a bakan cephesidir. Zemin kat hizasında CZ01 mekanına açılan fakat kullanılmayan bir kapı, diğer kat hizalarında da birer pencere bulunur. Cer bacasının alt kısmı da bu cepheye sağır duvar verir. Baca ile birlik cephe uzunluğu 7,7m'yi bulur. Normal katlardaki pencere açıklıklarının boyutları güney cephesindeki açıklıklarla aynıdır. Çatı katında güney cephesinden farklı olarak, beşik çatının kalkan duvarı bu cephede karşıdan gözükür. (Bkz. Ek-A-Cer Binası Fotoğraf Albümü, Bölüm A.6)

4.2.7 Makine aksamı, bacası ve yapının tünel ile olan ilişkisi

İlk yapıldığında buhar makinası ile çalışan tünel sistemi 1914 yılında geçirdiği ciddi bakımın ardından, 1968 yılında elektrikli sisteme dönüştürülmüştür. Cer Binası'nın bodrum katında bulunan makine dairesi, yapıldığı tarihte buhar makinası düşünülerek tasarlanmıştı. Cer Binası'nın arkasından yükselen baca da, bu buharlı sistemin dumanını uzaklaştırmak üzere tasarlanmıştır.

Makine dairesinin güney kısmı, Metro Han'ın altında bulunan istasyon alanı altına doğru uzar. Burada bulunan bir merdiven, istasyon hacmine çıkmaya da imkan sağlar.

Şekil 4.9 : Makine dairesinden -CB03 mekanı- Metro Han'ın altında bulunan istasyona hacmine çıkan merdivenlerin görünümü, 2013.

Mekanın ortasından geçen 1 m kalınlığındaki taşıyıcı duvar ile ikiye bölünmüştür. CB02 mekanı, buharlı sistemin buhar kazanlarının yakıldığı ve temin edilen enerjinin CB04 mekanına aktarıldığı hacimdi. CB04 mekanı da vagonları çeken 2 silindirli motorun bulunduğu mekandı. 1968 yılında elektrikli sisteme geçildiğinde, buhar makinesinin yerine, cer motoru[12], cer motoruna bağlı volan ve volana sarılı çelik halatlar yerleştirilmişti. CB02 mekanından da buhar kazanları kaldırılmış, yerine jeneratör ve alternatör konulmuştur.

Makine dairesine giriş yapan 10.000 voltluk alternatif akım, kapısı CB01 mekanına açılan trafo, CB02 mekanında bulunan alternatör ve redresör ile doğru akıma çevrilerek, CB03 mekanı içindeki enerji kumanda birimi üzerinden, CB04 mekanındaki cer motoruna aktarılır. Cer motoru, volan ve çelik halatları üzerinden elde edilen hareket enerjisi tünel vagonlarını çeker.

Elektrikli sistem buhar ve duman üretmediği için yapının bacasını sistemde boşa çıkartmıştır. Yapının kütlesinde ve Galata siluetinde önemli etkiye sahip olan baca, simgesel önem taşımaktadır.

Şekil 4.10 : Makine dairesinden-CB04 mekanı- görünüm, 2013.

[12]Cer motoru, lokomotifin hareketini sağlayan motordur. Hem iş hem de enerji makinaları kapsamına girer. Dizel motora alternatör bağlıdır. Alternatör alternatif akım üretir. Alternatif akım redresörle doğrusal akıma çevrilir. Enerji kumanda ve kumanda masasına gider. Kumandadan gelen enerji cer motoruna aktarılır. Tekerlere bağlı olan cer motoru lokomotifi hareket ettirir. (Url-4)

4.2.8 Strüktürel özellikler

Taş temel üzerine, taş ve tuğla taşıyıcı duvarlar ile yükselen yapının döşeme sistemi de voltadır. Birinci kat tavan, ikinci kat zemin döşemesi ahşap kirişleme olarak istisna oluşturur.

Makine dairesinin geniş açıklığındaki volta döşeme ise 4 aks boyunca devam eden 0.60 m kesitli çelik profil üzerine oturur. Bu çelik profiller mekanın çevre duvarları ve mekanın ortasında bulunan 1 m kalınlığındaki duvar ile 1 m yüksekliğindeki çelik kirişe yük aktarırlar. CB02 mekanında bulunan bu çelik kiriş 1 x 0.42 m kesitinde olup, iki U profilin birbirine perçinlenmesi ile oluşturulmuş 0.28 x 0.22 ölçülerindeki iki kolona oturmaktadır. Çevre duvarları, orta duvar ve çelik kolonlara gelen yük[13], taş temeller üzerinden de zemine ulaşır.

Şekil 4.11 : Makine dairesinden-CB02 mekanı- görünüm, taşıyıcı çelik kolon kiriş sistemi, 2013.

Cer binasının kapı ve pencere açıklıkları tuğla yassı kemer ile oluşturulmuştur. Yapı çimento katkılı harç ile yapılmış, tuğla doku dış cephelerde çıplak bırakılmıştır. İç mekanda ise tüm hacimlerde sıvalıdır.

Yapının beden duvarlarında gözlemlenebilen bir çatlak yoktur. Kapı ve pencere açıklıklarının terazi ve şakulünde de kayma tespit edilememiştir. Makine dairesi taşıyıcı kolon ve kirişleri de iyi durumdadır. Muhtelif hacimlerin volta döşemesinde kullanım kaynaklı sonradan oluşturulmuş açıklıklar vardır. Çimento harçlı tuğla örgüde görülen bu açıklıklar, statik tehlike oluşturmazlar.

[13] Makine dairesi üzerindeki bu yük, Tünel Meydanı Sokağı'nın döşemesi ve üzerindeki hareketli unsurların yüküdür.

4.2.9 Cer binasına yapılan müdahaleler ve nedenleri

Yapının müellifi Gavand'ın çizimlerine bakıldığında Cer Binası'nın zemin kat üzeri iki kattan oluştuğu ve teras çatı ile sonlandığı görülür. Yapının mevcut halinde bulunan; bodrum kattaki CB05, CB06, CB07 ve CB08 mekanları, zemin kattaki CZ02 ve CZ03, birinci kattaki C104 mekanları Gavand'ın ilk çizimlerinde bulunmamaktadır. (Bkz. Bölüm 6.1)

Gavand'ın projesi baz alınarak yapılan müdahaleleri yapılış sırasına göre şöyle maddeleyebiliriz:

- Tünel Pasajı'nın yapımı sonucunda oluşan yapı adası boşluğunun üzerinin kapatılıp, zemin kat ve birinci kattan ulaşılan iki ayrı hacmin oluşturulması,[14]
- Bodrum kat planında, kuzey yönünde, Tünel Pasajı altına doğru birbirlerinin içinden geçerek ulaşılan üç mekanın oluşturulması,[15] (Bkz. Bölüm 6.1)
- Teras çatı üzerine yapılan, üzeri beşik çatı örtülü mekanın oluşturulması. (Bkz. Bölüm 6.1)

Şekil 4.12 : Yapı adası boşluğu, C104 mekanı üzerindeki çatı, 2013.

[14] Bu iki hacmin Ensiz Sokak'a bakan pencereleri Tünel Pasajı yapısının cephesine dahildir.
[15] Bu mekanlarda bulunan açıklıklar da Ensiz Sokak'a bakmakta ve Tünel Pasajı bünyesinde bulunmaktadırlar.

4.2.10 Cer binasında görülen bozulmalar ve nedenleri

Cer Binası'nın genelinde basit onarımlar gerektiren bozulmalar vardır. Cephelerin tamamında kirlenme ve aşınma gözlemlenir. Yapısal çatlak ve kopan büyük parçalara rastlanmaz.

Yapının dış kabuğundaki en büyük tahribat, bacasında görülür. Düşey ekseninde herhangi bir yöne doğru yatma yoktur fakat bacanın dışındaki tuğla doku yüksek oranda aşınmıştır. Yer yer tuğla kopmaları da görülür. Tuğla bacaya sabitlenerek yükselen küçük demir bacada yüksek oranda korozyona uğramıştır.

Makine dairesi tavanında, volta döşemenin bazı bölgelerde söküldüğü görülür, bu sökülen yerlerde açığa çıkan putrellerde paslanma vardır.

Şekil 4.13 : Makine dairesi tavanındaki açıklıklarda görülen korozyon, 2013.

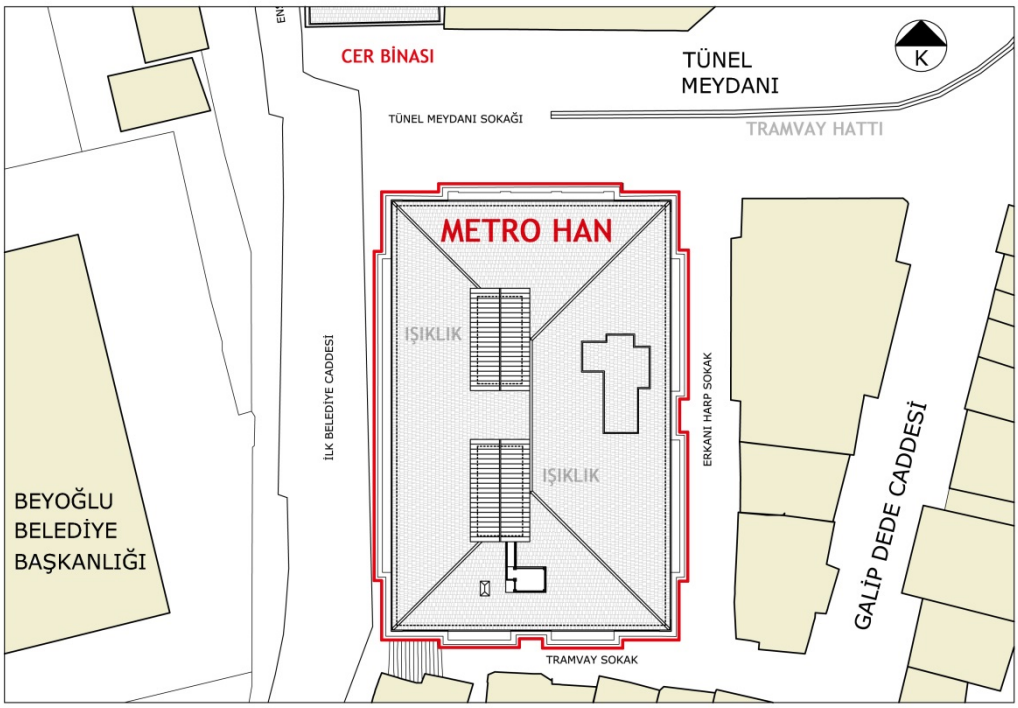
Bodrum katın, Tünel pasajı altına doğru uzanan CB05, CB06, CB07 ve CB08 mekanlarının duvarlarında rutubet kaynaklı kabarma ve dökülmeler görülür. Mekanın havalandırma problemi de rutubet kaynaklı bozulmaları hızlandıran başka bir etkendir.

5. METRO HAN

5.1 Konumu

Metro Han, İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Şahkulu Mahallesi, Erkanı Harp Sokak'ta bulunmakta ve Beyoğlu Belediyesi İmar Planı'nda; 40 Pafta, 287 Ada, 1 Parsel'de yer almaktadır.

Cer Binası ve Tünel Meydanı Sokağı'nın güneyinde bulunan Metro Han'ın batısında İlk Belediye Caddesi, güneyinde Tramvay Sokak ve doğusunda da Erkanı Harp Sokak bulunur. Yapının farklı kullanıcılara hizmet eden iki ana girişi vardır. Bunlardan ilki Tünel Meydanı Sokağı'na açılan, Beyoğlu Tünel İstasyonu girişi, ikincisi ise Erkan-ı Harp Sokağı'na açılan ve Metro Han'ın İstasyon harici diğer tüm bölümlerini kapsayan İETT Genel Müdürlüğü girişidir.(Çizim 5.1)

Şekil 5.1 : Metro Han, vaziyet planı

5.2 Yapının Özellikleri

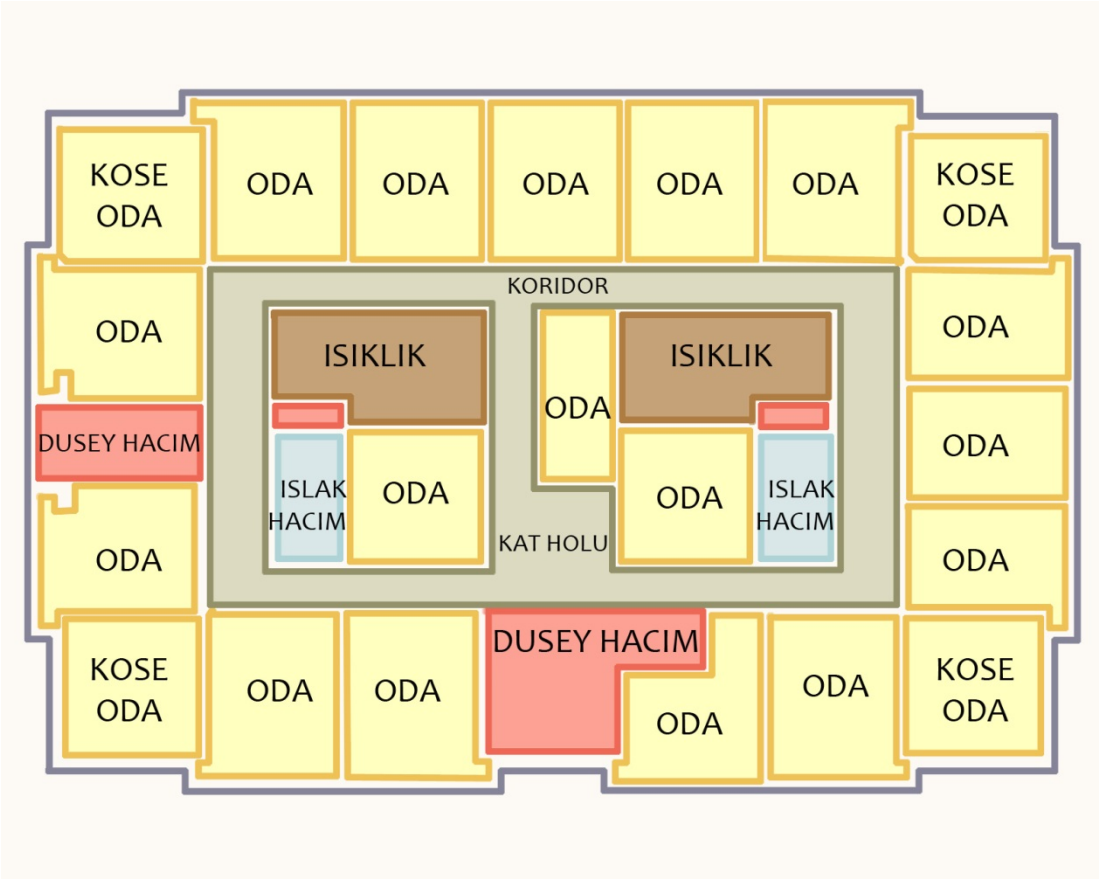

Şekil 5.2 : Metro Han, 2013

Bulunduğu yapı adasını tek başına dolduran Metro Han, 37,22 m x 24,24 m'lik taban alanı boyutları ile 902,21 m2'lik parsele oturarak 7 kat boyunca (zemin hariç) yükselir. Karaköy-Beyoğlu topografyası dikkate alındığında, eğim çizgilerinin sıklaştığı ve Karaköy'e doğru inişin arttığı noktada bulunur. İlk Belediye Caddesi'nden görünen cephesinde (batı cephesi) bu eğim belirgindir. Cephenin en uzak iki noktası arasındaki kot farkı 5 metre civarındadır. Denize göre 65.00 kotunda zemin kat döşeme hizası ile kesişen cadde, 60.00 kotu ile yapıdan ayrılır. Yapının güneyinde bulunan Tramvay Sokağı ise 63.00 kotunda olup, İlk Belediye Caddesi'ne

merdivenle bağlanır. Buna göre; yapının batısı hariç diğer tüm cepheleri sokak kotları ile düz kesişir fakat topografyanın eğimi batı cephesinde açığa çıkar.

Zemin kat ve birinci kat aynı boyutlarda yükselir. İkinci kattan sonra ise yapının tüm cephelerinde, cumba benzeri 120 cm'lik çıkmalar vardır. Bu çıkmalar üçüncü, dördüncü ve beşinci katlarda da aynı şekilde devam eder. Altıncı katta ise bu çıkmaların üzeri balkon olur. Balkon harici kullanım alanı ise zemin kat boyutlarındadır.

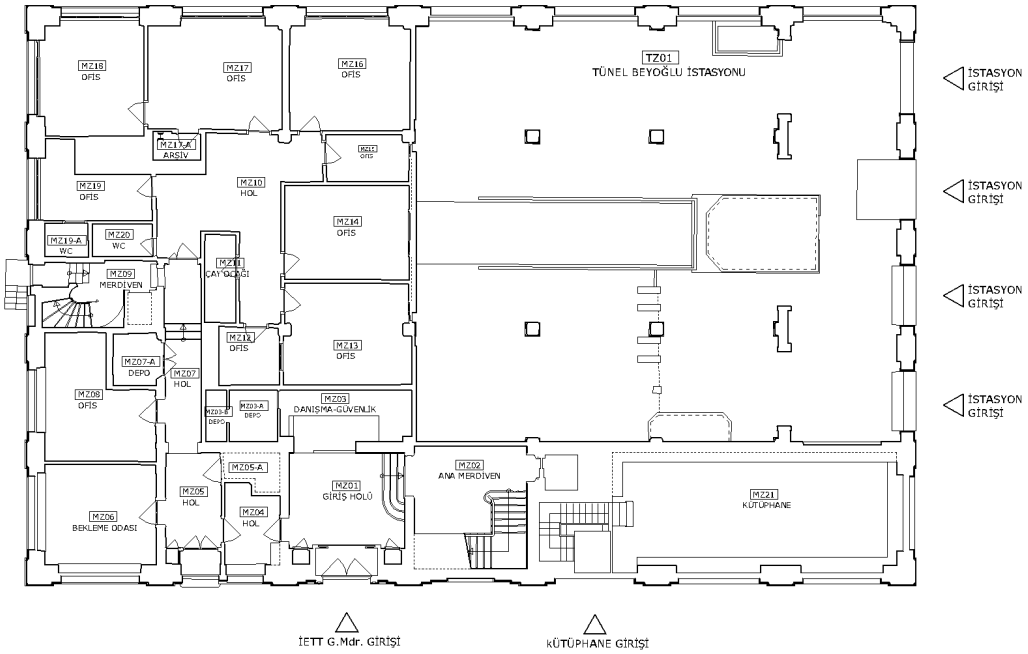
Şekil 5.3 : Metro Han, normal kat planı analizi

Yedinci kat, Metro Han'a erken tarihte (1928) yapılmış olan en büyük müdahaledir ve zemin kat büyüklüğündedir. Yedinci kat üzeri kırma çatı ve çatıyı yararak yükselen iki adet ışıklık ile yapı sonlanır.

5.2.1 Zemin kat

Metro Han'ın zemin katı, İETT genel müdürlüğüne ait üst katların kullanımına ulaşımın yanı sıra, bu kullanımdan bağımsız olarak işleyen Tünel Beyoğlu İstasyonu'nu da kapsar. Yapıdan Tünel Meydanı'na açılan İstasyon kısmı eğimli bir zemine sahip olup, Karaköy yönüne doğru alçalır. Eğimli bir mekan olması

nedeniyle İstasyon hacminin bir kısmı plan düzleminde bodrum kat hizasına denk düşer. Zemin kat hizasında İstasyon 351,12m2 büyüklüğündedir. Zemin katın toplam brüt alanı 902,21m2'dir.

Şekil 5.4 : Metro Han, Zemin Kat Planı

İETT Genel Müdürlüğü'nün ana girişinin haricinde, İETT kütüphanesinin de girişi zemin katta bulunur ve Erkanı Harp Sokağı'na açılır. İstasyon bölümü ve kütüphanenin yanı sıra, zemin katta ana giriş holü, güvenlik, bekleme salonu ve revir fonksiyonlarına hizmet eden mekanlar vardır.Kat boşluğunda, döşeme üzerinden döşeme üzerine yükseklik 3,40 m'dir. (Çizim 5.2)

5.2.1.1 MZ01 mekanı

Metro Han'ın ana girişinden ulaşılan ilk mekan olan MZ01 mekanı, giriş holü, güvenlik ve danışma işlevlerine hizmet verir. Ana kapı ile iç kapı arasında bulunan rüzgarlıktan sonra giriş holü mekanına sokak kotundan bir basamak çıkarak ulaşılır. Çift kanatlı en dış demir kapıdan sonra, rüzgarlığın iç kısmındaki camlı ahşap doğrama ve kapı mekana açılır. Bu iç kapının yanında muhdes bir otomatik kayar kapı da mevcuttur. Rüzgarlığın iç ve dış kapıları profilli mermer sövelere yaslanır. Rüzgarlık ile birlikte 22.23 m2 olan mekanın zemin; karo mermer kaplıdır. Tavan

yüksekliği 3.80 m olup, tavan duvar birleşiminde profilli silme bulunur. Mekanın duvarlarında 1.5 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır.

Giriş kapısının iki yanında MZ01 mekanına açılan, 70 cm genişliğinde, 600 cm derinliğinde gömme dolap nişleri bulunur. Mekandan MZ02, MZ03 ve MZ04 mekanlarına ulaşılır. MZ02 ve MZ04 mekanlarına geçiş açıklıkları da mermer söve ile çerçevelenmiştir. MZ02 mekanına 4 adet basamak ile ulaşılır. İlk üç basamak MZ01 mekanına dahildir. MZ03 mekanına da ahşap doğrama içerisinden geçilir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.2 MZ02 mekanı

Metro Han'ın ana merdiveni ve asansörünün başlangıcını teşkil eden MZ02 mekanı 24.30 m2'dir. Merdiven harici zemin karo mermer kaplamadır. Merdivenin basamakları masif mermerdir. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.10 m'dir. Tavan duvar birleşiminde profilli korniş bulunur. Mekanın duvarlarında 1.5 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan asansör, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.3 MZ03 mekanı

Güvenlik ve danışma personelinin kullanımına ait olan bu mekan üç bölümlüdür. MZ01 mekanına, giriş kapısı ve danışma penceresini oluşturan ahşap doğrama ile açılan ilk bölümü 10.78 m2'dir. Mekanın tavanı ve duvarları lambri ahşap kaplıdır ve tavan yüksekliği 2.17 m'dir. Birbirinin içinden ulaşılarak geçilen diğer bölümler ise depo ve arşiv işlevini görürler. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.4 MZ04 mekanı

MZ01 mekanından geçilen MZ04 mekanı, bir ara hol işlevi görür ve kullanıcıyı, zemin katta bulunan diğer mekanlara ulaştırır. 7.31 m2 olan mekanın tavan yüksekliği 3.80 m'dir. Zemin 20 x 20 boyutlarında karo mozaik kaplıdır. Zemin duvar birleşiminde 20 cm yüksekliğinde döşeme malzemesi ile aynı desende süpürgelik dönmektedir. Duvarlar beyaza boyalıdır. Mekanın batı yönündeki duvarı, parapet hizasından sonra ahşap camsız doğrama ile kapalıdır. MZ05 mekanında

bulunan kapı ile bu doğramanın arka tarafına geçildiği düşünülmektedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.5 MZ05 mekanı

MZ04 mekanından ulaşılan bu hol, MZ06 ve MZ07 odalarına kullanıcıyı ulaştırır. MZ05-A kodlu mekanın kapısı da buraya açılır fakat bu mekanın içine girilememiştir. MZ05 mekanının kullanılmayan ve direk Erkanı Harp Sokağı'na açılan giriş kapısı da mevcuttur. Bu giriş kapısı ile mekan arasında rüzgarlık da bulunur. Bu rüzgarlığın yanında bir adet gömme dolap mevcuttur. Mekanın zemini MZ04 mekanı ile aynı özelliklerde ve desende karo seramik ile kaplıdır. Tavan ve duvarları MZ04 mekanı ile benzer özellikleri taşır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.6 MZ06 mekanı

Zemin kat planının güneydoğu köşesinde bulunan ve MZ05 mekanından ulaşılan MZ06 mekanı 19.48 m2'dir. Bekleme odası işlevi gören mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Köşe oda olması nedeniyle Erkanı Harp ve Tramvay Sokakları'na ayrı açılan pencereleri vardır. Tavan yüksekliği 3.80 m'dir. Mekanın kapı ve pencere doğramaları özgündür. Tavan ve duvarları beyaza boyalı olup herhangi bir detay ve profil içermezler. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.7 MZ07 mekanı

MZ05 mekanından ulaşılan MZ07 mekanı, MZ05 mekanı ile benzer özellikler gösteren, 11.22 m2 büyüklüğünde bir bağlantı koridorudur. MZ05 mekanından bir basamak ile ulaşılan mekan, kendi içinde de üç basamaklık bir kot farkı ile ikiye ayrılır. Zemini 20 x 20 karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekan içinde bulunan basamaklar ise mermer kaplıdır. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın aralarında kot farkı bulunan ilk bölümüne MZ08 mekanı ve MZ07-A mekanı açılır. Diğer bölüme ise yangın çıkışı ve yangın merdivenini bulunduran MZ09 mekanı açılır. Koridorun sonundaki kapı da kullanıcıyı, zemin kattaki revir hacimlerine ait ana hole bağlar. Koridorun tavan yüksekliği düşük kotlu bölümde 3.64 m, diğer bölümde ise 3.13 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.8 MZ08 mekanı

MZ07 mekanından ulaşılan bu mekan, araç şoförlerinin dinlenme odası ve ofis mekanı olarak kullanılmaktadır. 20.06 m2 boyutlarındaki oda L şeklindedir ve zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları beyaz renge boyalıdır. Mekana ait kapı ve pencere doğramaları özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.9 MZ09 mekanı

MZ07 mekanı üst kotundan ulaşılan bu mekanın içinde Metro Han'ın tüm katları boyunca devam eden ikincil merdivenin başlangıcı bulunur. Mevcutta yangın kaçış merdiveni olarak kullanılan merdiven kovasının MZ09 mekanı bölümünde, dış mekana bağlantı imkanı veren yangın kaçış kapısı da bulunur. Yangın kaçış kapısı ile MZ09 mekanı zemini arasında 4 basamak vardır. Mekanın içinde merdiven kovası boyunca devam eden bir adet ikincil asansör de bulunmaktadır. Zemin karo seramik kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.10 MZ10 mekanı

Zemin katta bulunan revir bölümünün ana holü MZ10 mekanıdır. Mekan 29.76 m2'dir ve tavan yüksekliği 2.78 m'dir. Zemini pvc kaplamadır. Revir bölümüne ait tüm diğer mekanlara buradan ulaşılır. Tavan planında, yine zemin katta bulunan TZ01 (Beyoğlu Tünel İstasyonu) mekanında görülen kaset döşeme ve profilli kornişlerin aynısının bu mekanda da devam ettiği görülür. Mekanda bulunan taşıyıcı kolonların başlıkları TZ01 mekanındaki kolon başlıkları ile aynıdır. Tavan ve duvarlar beyaz renge boyalıdır. MZ10 mekanında ve revir bölümünde bulunan tüm kapı ve pencere doğramaları muhdestir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.11 MZ11 mekanı

MZ10 mekanından ulaşılan bu MZ11 mekanı 4.79 m2'dir, çay ocağı olarak kullanılır. Zemini pvc kaplamadır. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 2.20 m'dir. Mekanın dışarıya penceresi yoktur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.12 MZ12 mekanı

Büyüklüğü 6.12 m2 olan MZ12 mekanına giriş MZ10 mekanından sağlanmaktadır. Tavan yüksekliği 3.07 m'dir. Zemin pvc kaplamadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekan depo olarak kullanılmaktadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.13 MZ13 mekanı

Laboratuvar olarak kullanılan mekan 22.17 m2 boyutlarındadır ve TZ01 (Beyoğlu Tünel İstasyonu) mekanına açılan penceresi vardır. Pencerenin yarısı TZ01 tarafından reklam panosu ile kapatılmış durumdadır. Tavan planında TZ01 mekanında görülen kaset döşeme ve profilli kornişlerin devamı izlenir. Zemin pvc kaplamadır. Duvarlar ve tavan beyaz renge boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.14 MZ14 mekanı

Muayenehane olarak kullanılan MZ14 mekanı 20.48 m2 büyüklüğündedir. Bu mekanda da TZ01 mekanına açılan pencere vardır. Fakat bu pencerenin tamamı reklam panosu ile kapatılmıştır ve işlevini görmemektedir. MZ14 mekanının zemini pvc kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan planında TZ01 mekanında görülen kaset döşeme ve profilli silmelerin devamı izlenir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.15 MZ15 mekanı

MZ15 mekanı 6.75 m2'dir. Bu mekandan da TZ01 mekanına pencere bulunur fakat MZ13 mekanındaki pencereye benzer olarak bu pencerenin de yarısı reklam panosu ile kapatılmıştır. MZ15 mekanının zemini pvc kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan planında TZ01 mekanında görülen kaset döşeme ve profilli silmelerin devamı izlenir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.16 MZ16 mekanı

MZ16 mekanı 22.07 m2 büyüklüğündedir. Muayenehane olarak kullanılan mekandan İlk Belediye Caddesi'ne açılan bir pencere bulunur. Pencere doğraması muhdestir. Mekanın zemini pvc kaplamadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır.

Tavan planında TZ01 mekanında görülen kaset döşeme ve profilli kornişlerin devamı izlenir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.17 MZ17 mekanı

MZ17 mekanı 29.94 m2 büyüklüğündedir. Muayenehane olarak kullanılan mekandan İlk Belediye Caddesi'ne açılan bir pencere bulunur. Pencere doğraması muhdestir. Mekanın zemini pvc kaplamadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan planında TZ01 mekanında görülen kaset döşeme ve profilli kornişlerin devamı izlenir. Diğer mekanlardan farklı olarak tavan bu mekanda tavan planında farklılaşma gözlemlenir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.18 MZ18 mekanı

MZ17 mekanı içinden ulaşılan mekan muayenehane olarak kullanılmaktadır ve büyüklüğü 19.10 m2'dir. MZ18 mekanı zemin kat planının güneybatı köşesinde bulunur. Yapının İlk Belediye Caddesi ve Tramvay Sokağı'na açılan farklı pencereleri bulunur. Pencere doğramaları muhdestir. Mekanın zemini pvc kaplamadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.07 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü)

5.2.1.19 MZ19 mekanı

Hemşire odası olarak kullanılan mekan 10.48 m2 büyüklüğündedir. Mekanın içinden kullanılan 2.61 m2 büyüklüğünde wc vardır. Mekanın zemini pvc kaplamadır. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın Tramvay Sokağı'na açılan muhdes doğramalı penceresi vardır. Tavan yüksekliği 3.04 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.20 MZ20 mekanı

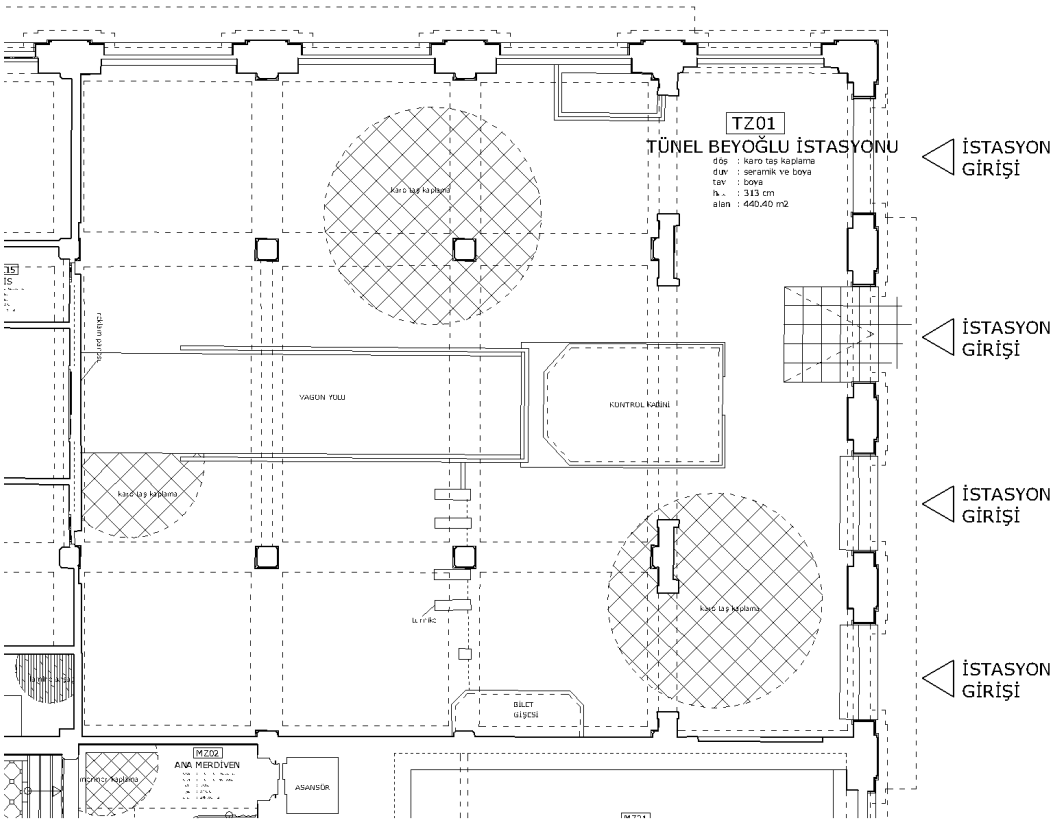
MZ10 mekanından girişi bulunan ve umumi kullanıma açık olan tuvalet mekanı 3.43 m2'dir. Tavan yüksekliği 304 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.21 MZ21 mekanı

Zemin planına bakıldığında yapının kuzeydoğu köşesinde bulunan MZ21 mekanı kütüphane olarak kullanılmaktadır. Mekanın direk Erkanı Harp Sokağı'na açılan

kapısı bulunur. Mekan 56.71 m2'dir ve tavan yüksekliği 3.97 m'dir. Mekanın zemini karo mermer kaplıdır. Mekanda bulunan üç pencereden ikisi Erkanı Harp Sokağı'na, diğeri de Tünel Meydanı Sokağı'na bakmaktadır. Mekanın içinden bir üst kata çıkan fakat kullanılmayan merdiven vardır. Merdivenin girişi sunta ile kapatılmıştır. İlk üç basamağı gözükmektedir. İki kollu olan bu merdivenin ikinci kolunun altındaki hacme, MZ21 mekanına Erkanı Harp Sokak'tan direk girişi sağlayan kapı açılır ve bu hacimden sonra mekana geçilir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

5.2.1.22 TZ01 mekanı

Şekil 5.5 : Tünel Beyoğlu İstasyonu planı.

Tünel Hattı'nın Beyoğlu İstasyon hacmi TZ01 mekanıdır. Mekanda bulunan eğim sebebiyle hacmin büyük bir kısmı zemin kat plan düzlemine girerken, diğer kısmı da bodrum kat plan düzlemine dahildir. Mekanın kuzeyinde bulunan 4 aks aralığından iki basamak ile Tünel Meydanı Sokağı'na ulaşılır. İlk Belediye Caddesi'ne bakan 4 aks aralığında muhdes sabit doğrama bulunur. Düzgün diktörtgen plana sahip yapının cephe düzeninde görülen 5 x 7 aks aralığının, kuzebatı köşeden itibaren 4 x 4 kadarı

TZ01 mekanına aittir. Mekanın içindeki taşıyıcı aksları cephedeki düzenden farklılık gösterir. Mekanın içinde kuzey-güney istikametinde üç aks aralığı vardır. Bu üç aks aralığından ortadaki aralık yaklaşık 8 m, iki yandaki aralıklar ise 5 m genişliğindedir. Mekanın tam ortasından, rayların bulunduğu vagon yolu geçer. Bu vagon yolu 8 m'lik aks aralığında bulunur ve bu 8 m'yi geçen taşıyıcı kirişler, diğerlerine nispeten daha yüksektir.

İstasyon mekanında, giden yolcu doğu yönünden, gelen yolcu da batı yönünden vagonlara bağlanır. Vagon yolunun kuzey ucunda kontrol merkezi bulunur. Mekanın zemini karo taş kaplamadır ve özgün değildir. Duvarlar ve tavanlar boyalıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.2)

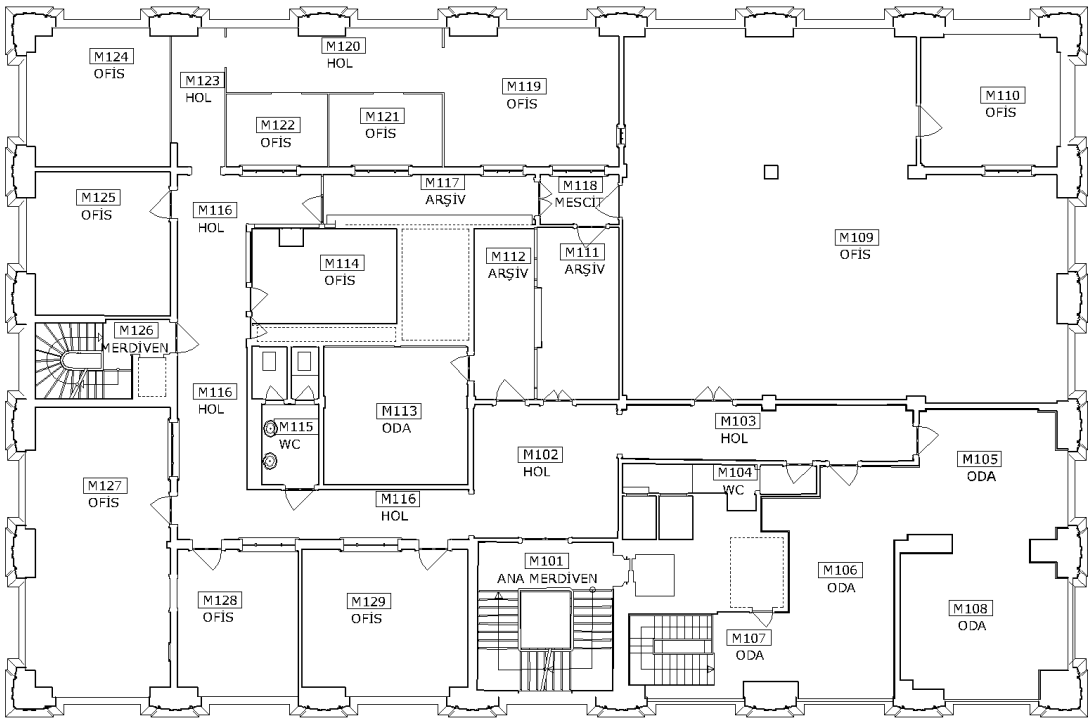
5.2.2 Bodrum kat

Beyoğlu Tünel istasyonu, zeminde sahip olduğu eğim nedeni ile, zemin kat döşeme kotundan sonra, plan düzleminde bodrum kat planlarına dahil olur. Bunun yanında bodrum kat planı, İstasyon hacmine hizmet eden küçük depoları ve mekanik tesisat odalarını içerir. Cer Binası'nın bodrum katının Metro Han'ın altına doğru uzanmasıMetro Han bodrum kat planına Cer Binası'nın bodrum katının da bir kısmını dahil etmiştir.

5.2.3 Birinci normal kat

Brüt alanı zemin kat ile aynı büyüklükte olan birinci normal kat, ofis ve servis mekanlarından oluşur. Metro Han'ın ana merdiveninden ulaşılan kat holü, bu kat holüne bağlanan zıt yönde iki koridor ve bu koridorların iki yanına dağılmış odalardan oluşan kat planı şemasına sahiptir. Birinci katta bulunan tüm pencere açıklıkları kemerlidir. Cephe düzeninde zemin kat ile birlikte tasarlandığı anlaşılır.

Kat boşluğunda döşemeden döşemeye kat yüksekliği 3,60m'dir.

Şekil 5.6 : Metro Han, birinci kat planı

5.2.3.1 M101 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının birinci kat plan düzleminde oluşturduğu 24.30 m2'lik mekan M101 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, zemin kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı birinci kattaki M101 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.10 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. Mekanı kat holüne çift kanatlı, camlı bir adet kapı bağlar. Kapı özgündür.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.2 M102 mekanı

Birinci katın planında, birincil merdivenden ulaşılan kat holü M102 mekanıdır. Kareye yakın düzgün dikdörtgen olan mekan 23.35 m2'dir. Zemin 20 x 20 karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekanın tavan yüksekliği 3.25

m'dir. M102 mekanından açılan 5 adet kapı vardır ve tüm kapı doğramaları özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.3 M103 mekanı

M102 mekanından kuzey yönünde uzanan koridor M103 mekanıdır. Büyüklüğü 31.06 m2 olan mekan kullanıcıyı dört kapı ile üç ayrı mekana bağlar. Mekan zemini 20 x 20 karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği ise 3.25 m'dir. Zeminde görülen karo mozaik döşeme, koridor sonunda batı yönünde kıvrılarak duvar ile kesilir. Bu kesilme mekanda yapılmış olan müdahaleler hakkında ipucu vermektedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.4 M104 mekanı

M103 koridorundan ulaşılan M104 mekanı wc işlevini görmektedir. Parçalı bir mekandır ve 11.24 m2 büyüklüğündedir. Mekanın içinde iki tuvalet kabini ve bir lavabo bulunur. Zemini ve duvarları karo seramik kaplı tavanı ise beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.25 m'dir. Mekanın kapı doğraması özgündür. Mekanın içinde koridor ve kabinler arasında birer basamak kot farkı bulunur. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.5 M105, M106, M107 ve M108 mekanları

M103 koridorundan ulaşılan M105, M106, M107 ve M108 mekanları, birbirine katılmış ve aynı işlevde kullanılan mekanlardır. İki ayrı kapı ile M103 koridorundan M105 mekanına ulaşılır. M106 ve M108 mekanları da M105 mekanına bakarlar. M107 mekanı ise M106 mekanından ulaşılan ve zemin katta bulunan MZ21 mekanına inen merdiven kovasını kapsar. Dört mekanın toplam büyüklüğü 107.47 m2'dir.

M105 mekanı L biçiminde ve 34.22 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini karo mozaik kaplıdır. Zemin kaplaması deseninden mekanın, üç farklı mekanın birleşimi olabileceği izlenimi uyanır. Mekanın tavan yüksekliği 3.2 m'dir. Mekanda bulunan pencere Tünel Meydanı Sokağı'na açılır.

M106 mekanı ise düzgün dikdörtgendir ve uç tarafından kullanıcıyı M107 mekanına bağlar. Mekanın zemini lamine ahşap parkedir. Tavan yüksekliği ise 2.95 m'dir. Mekanda bulunan pencere Erkanı Harp Sokağı'na açılır. M107 mekanı ise 14.58 m2 büyüklüğündedir. Mekanın içinde zemin kattaki MZ21 mekanına inen bir merdiven

bulunur. Mekandan ulaşılan fakat içine girilemeyen bir adet tuvalet de mevcuttur. Mekanın zemini lamine ahşap kaplamadır. Tavan yüksekliği 2.84 m'dir.

M105 mekanı içinden ulaşılan M108 mekanı ise 27.61 m2 büyüklüğündedir ve zemini lamine ahşap kaplıdır. Tavan yüksekliği 3.2 m'dir. Kat planının kuzeydoğu ucunda bulunan mekandan Tünel Meydani Sokağı ve Erkanı Harp Sokağı'na iki ayrı pencere açılır.

Bu dört mekanın tamam İETT Genel Müdürlüğü'ne ait ve Metro Han binasında kullanılmış antika eşyaların depolandığı odalardır. Mekanların tamamının tavanı alçıpan asma tavan kaplıdır. Duvar yüzeylerinde ise 1.5 m yüksekliğinde ahşap kaplama bulunur. Mekanlarda bulunan pencere doğramaları özgündür. Pencere açıklıkları kemer biçimindedir fakat doğramalar köşelerinden dikdörtgene tamamlanmıştır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.6 M109 ve M110 mekanları

167.50 m2 büyüklüğünde bir açık ofis olan M109 mekanı, 21.51 m2 büyüklüğündeki M110 mekanı ile birlikte birinci kat planının kuzeybatı ucunu kaplarlar.

M109 mekanı Metro Han'ın en büyük mekanıdır. İkisi Tünel Meydanı Sokağı'na, ikisi de İlk Belediye Caddesi'ne olmak üzere dört adet penceresi vardır. Tavan planından taşıyıcı sistem, üst döşemeyi taşıyan dört adet çerçeve ve duvarda çıkıntı yapan taşıyıcı kolonlar ile rahatlıkla okunur. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği ise 3.25 m'dir. M109 mekanına M103 koridorundan açılan kapı doğraması, mekanda bulunan pencere doğramaları gibi özgündür. Mekana güney yönünden açılan fakat kullanılmayan diğer kapı doğraması ise muhdestir.

M110 mekanı, M109 mekanına kuzeybatı yönünden eklenmiş kapalı mekandır. Köşe oda olan mekanın bir penceresi Tünel Meydanı Sokağı'na, diğer penceresi ise İlk Belediye Caddesi'ne açılır. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan yüksekliği 3.23 m'dir. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekanın kapı doğraması muhdes, pencere doğramaları özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.7 M111 mekanı

M102 (kat holü) mekanından ulaşılan M111 mekanı arşiv olarak kullanılmaktadır ve mekanın büyüklüğü 16.84 m2'dir. Zemin lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve

duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.24 m'dir. Mekanın ucunda bulunan kapı M117 mekanına açılır fakat kullanılmamaktadır. M111 mekanı ile M112 mekanları arasındaki duvar ahşap doğramadır. Birinci kat planının orta bloğunda kalan mekanın dışarıya penceresi yoktur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.8 M112 mekanı

M102 (kat holü) mekanından ulaşılan M111 mekanı arşiv olarak kullanılmaktadır ve mekanın büyüklüğü 12.54 m2'dir. Zemin lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 2.19 m'dir. M111 mekanı ile M112 mekanları arasındaki duvar ahşap doğramadır. M113 mekanına M112 mekanından ulaşılır. Birinci kat planının orta bloğunda kalan mekanın dışarıya penceresi yoktur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.9 M113 mekanı

M112 mekanından ulaşılan M113 mekanı 19.80 m2 büyüklüğündedir. Mekan temizlik görevlilerinin dinlenme odası olarak kullanılmaktadır. Mekanın zemini 20 x 20 karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.2 m'dir. Mekanın batı yönünde üzeri demir kepenk kaplı demir doğrama bulunur. Bu doğramanın arkasındaki mekana giriş bir üst kattadır. Birinci kat planının orta bloğunda kalan mekanın dışarıya penceresi yoktur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.10 M114 mekanı

M129 mekanından ulaşılan M114 mekanı da kat planının orta bloğunda bulunan ve yapı dışına penceresi bulunmayan bir mekandır. 16.16 m2 büyüklüğünde olan M114 mekanı malzeme deposu olarak kullanılmaktadır. Mekanın zemini pvc kaplamadır, duvarları ise ahşap panellerle kaplanmıştır. Tavanı beyaz boyalıdır ve 3.3 m yüksekliğindedir. M114 mekanını ile M129 mekanı arasında, parapet yüksekliğinde duvar ve üzeri demir doğrama kaplı bir bölücü vardır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.11 M115 mekanı

M129 mekanından ulaşılan M115 mekanı, birinci kat planında bulunan iki büyük umumi tuvaletten biridir. Mekanın içinde iki tuvalet kabini ve iki adet lavabo bulunur. M115 mekanı da kat planının orta bloğunda bulunur ve dış mekana açılan penceresi bulunmaz. Mekan 10.31 m2 büyüklüğündedir ve tavan yüksekliği 3.1 m'dir. Mekanın zemini karo seramik kaplıdır. Duvarları da karo seramik kaplanmıştır. Tavan ve duvarların üst kısımları ise beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.12 M116, M117 ve M118 mekanları

Birinci kat planının, kat holünden güney yönüne doğru uzanan ve üç kollu olarak kat planının orta bloğunu çevreleyen koridoru; M116, M117 ve M118 mekanlarını oluşturur. Kat holünün güneyinden başlayarak doğu ve güney hattı boyunca uzanan koridor M116 mekanı, batı hattı boyunca uzanan koridor ise M117 mekanıdır. M118 mekanı ise koridorun sonunda, içine açılan kapılar kapatılarak oluşturulmuş ve mescit işlevi gören mekandır.

Bu üç mekanından zemini karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, tavan yüksekliği ise 3.23 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.13 M119, M120, M121, M122 ve M123 mekanları

Birinci kat plan düzleminde, çevre blok üzerinde ve İlk Belediye Caddesi yönüne bakan bu beş mahal, birbirinden özgün ahşap doğramalar ile ayrılır. M116 mekanından, ara hol işlevi gören M123 mekanına giriş yapılır. M123 mekanından geçilen M120 holü de kullanıcıyı M119, M121 ve M122 mekanlarına ulaştırır. M123 mekanı 7.87 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.27 m'dir.

M119 mekanı 27.83 m2 büyüklüğünde olup lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanın duvar ve tavanları boyalı, tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Mekanda bulunan özgün doğramalı pencere İlk Belediye Caddesi'ne bakar. Mekanın koridor tarafında bulunan duvarı üzerinde de iki adet kullanılmaya özgün servis penceresi bulunur.

M120 holünde bulunan iki pencere açıklığı İlk Belediye Caddesi'ne bakar, Bu pencere açıklıklarındaki doğramalar özgündür. Mekanın büyüklüğü 14.79 m2'dir.

Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Duvar ve tavanları boyalı, tavan yüksekliği ise 3.3 m'dir.

M121 ve M122 mekanları, M120 mekanından ulaşılan ve ana koridora açılan ayrı servis pencereleri ile vezne işlevinde kullanılan mekanlardır. Bu servis pencerelerinde bulunan doğramalar özgündür. M121 mekanı 10.09 m2, M122 mekanı ise 9 m2 büyüklüğündedir. Mekanların zemini lamine ahşap parke kaplı, tavan ve duvarları boyalıdır. Tavan yükseklikleri ise 3.11 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.14 M124 mekanı

M123 holü ile arasında özgün ahşap doğrama bulunan mekana, bu doğrama üzerinde bulunan kapıdan girilir. Birinci kat plan düzleminde mekan, güneybatı köşede bulunur. Mekanda bulunan iki pencere açıklığından biri İlk Belediye Caddesi'ne, diğeri ise Tramvay Sokağı'na açılır. Bu açıklıklar üzerinde bulunan doğramalar özgündür. Mekanın büyüklüğü 23.59 m2 olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği ise 3.26 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.15 M125 mekanı

İkinci kat plan düzleminde çevre blokta bulunan mekan Tramvay Sokağı'na bakmaktadır. Mekana ana koridordan giriş imkanı veren kapısı özgündür, Tramvay Sokak'a bakan pencere açıklığında bulunan doğrama da özgündür. 23.59 m2 büyüklüğünde olan mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.26 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.16 M126 mekanı

M129 mekanı Metro Han ikincil merdiveni ile birinci kat plan düzleminin kesiştiği alanı tanımlar. M126 mekanındaki merdiven sahanlığına, Z09 mekanından 17 basamak ile ulaşılır. Balansmanlı döner merdivenin basamakları ve sahanlık zemini dökme mozaik kaplamadır. Duvar ve tavanları boyalı, tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Metro Han'ın ikincil asansörü de bu merdiven çekirdeği içinden kullanılır. Mekanı ana koridora bağlayan kapı ve Tramvay Sokak'a açılan pencere açıklığındaki doğraması özgündür.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.17 M127 mekanı

Ana koridordan ulaşım imkanı olan mekan, kat düzleminde güneydoğu köşede bulunur. Mekanda bulunan üç pencere açıklığından güney yönünde bulunan iki tanesi Tramvay Sokak'a, doğu yönünde bulunan ise Erkanı Harp Sokağı'na bakar. Pencere açıklıklarında bulunan doğramalar özgündür. Mekandan ana koridora açılan fakat kullanılmayan servis penceresi özgündür. Benzer çekilde M127 mekanı ile M128 mekanları arasında da iki adet servis penceresi bulunur fakat kullanılmazlar. 46.11 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.28 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.18 M128 mekanı

Kat planında çevre blokta bulunan M128 mekanı, Erkanı Harp Sokağı'na bakar, pencere açıklığında bulunan doğraması, ana koridora bakan servis penceresi ve kapı doğraması özgündür. 20.35 m2 büyüklüğünde olan mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, tavan yüksekliği 3.26 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.3.19 M129 mekanı

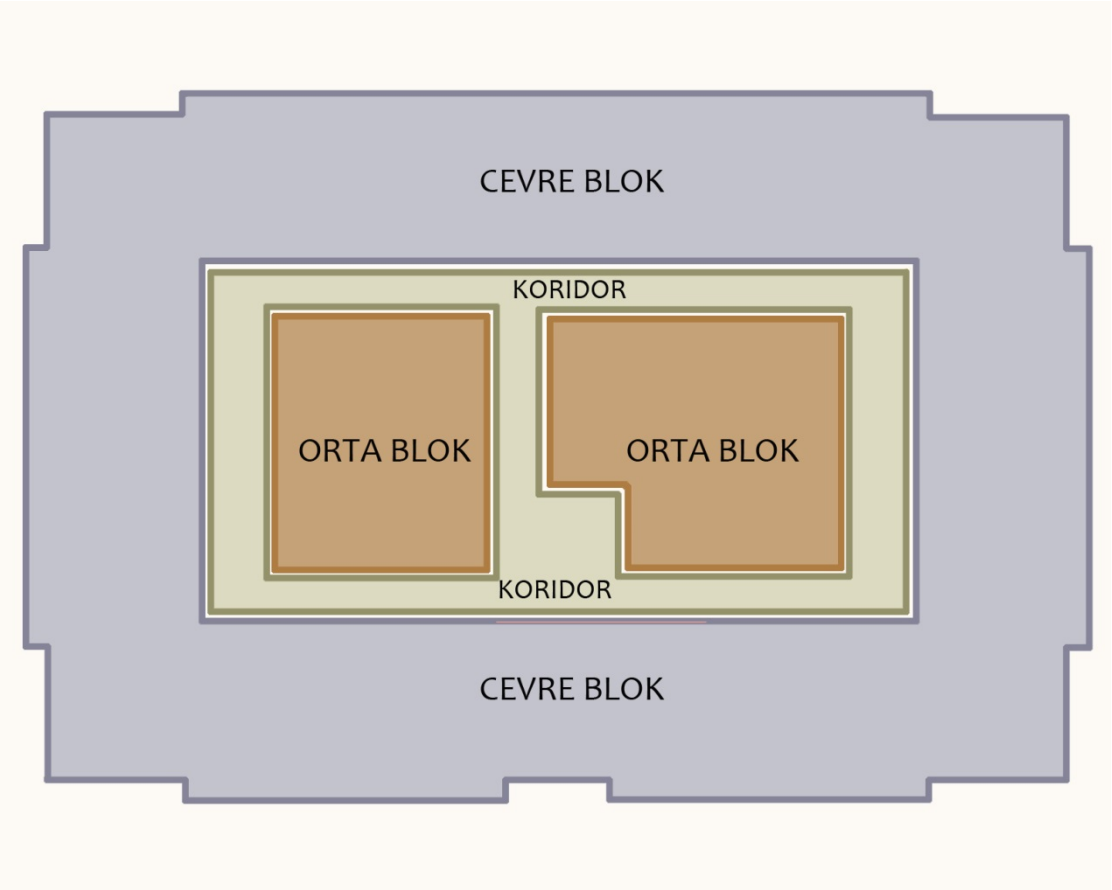
M128 mekanına benzer şekilde, M116 holü üzerinden girişi bulunan M129 mekanı, Erkanı Harp Sokağı'na bakar. Sokağa açılan pencere açıklığında bulunan doğrama özgündür. Ana koridora açılan kapısı ve servis penceresi de özgündür. 27.89 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.26 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.3)

5.2.4 İkinci normal kat

İkinci normal kattan itibaren, yapıdaki cumba benzeri çıkmalar plan düzleminde gözükmeye başlarlar. Bu çıkmalarla birlikte kat alanı 948,26 m2'ye çıkar. İkinci kat da ofis ve servis mekanlarından oluşur.

Yapının plan şeması, önceki müdahalelerin az olması bakımından bu kattan itibaren belirginleşmeye başlar. Bu plan şemasını, yapı cepheleri boyunca dizili odaları kapsayan "çevre blok", bu odalara ulaşımı sağlayan ve iç taraftan oda dizilimi boyunca devam eden "ana koridor" ve ana koridorun da iç kısmında bulunan ve

kullanılmayan iki adet ışıklık hacmini de içinde bulunduran "orta blok" olarak tanımlamak mümkündür. Birinci kat planında nispeten belirginleşen bu plan şeması ikinci katta daha da belirgin hale gelir ve üst katlarda da belirginliğini korur.

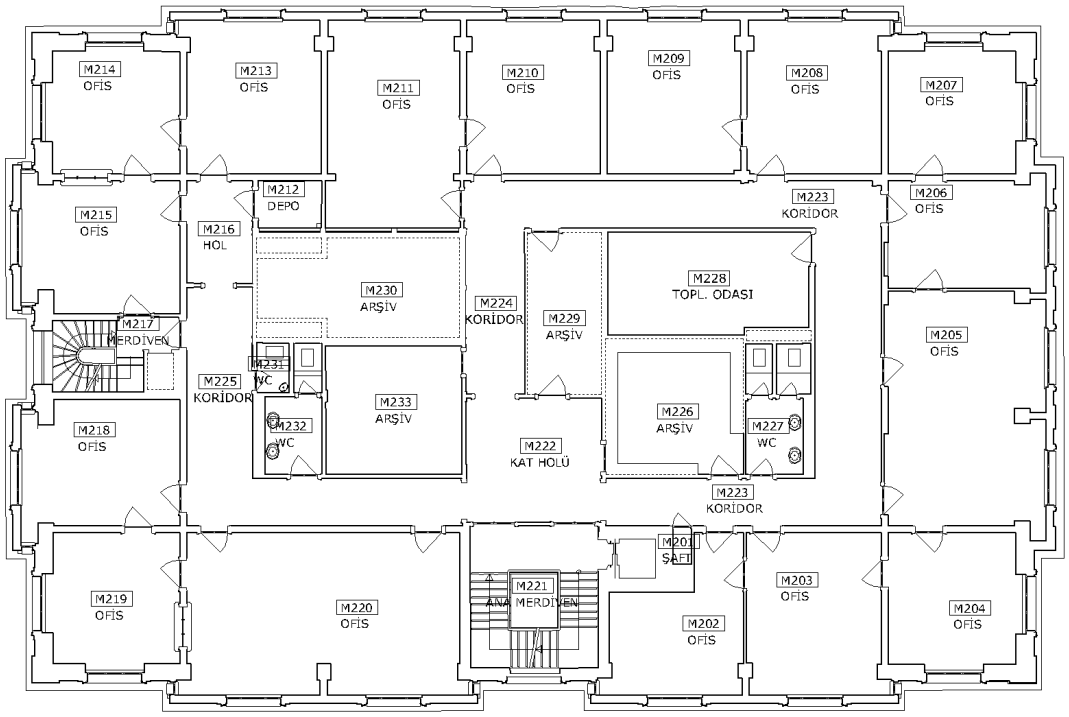

Şekil 5.7 : 1930lu yıllarda Metro Han (İETT Arşivi).

Kat boşluğunda döşeme üstünden döşeme üstüne yükseklik 4,00m'dir. Bu değer Metro Han içindeki en yüksek kat yüksekliği değeridir.

5.2.4.1 M201 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven ve kat holü üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M201 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının ikinci kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapı özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

Şekil 5.8 : Metro Han, ikinci kat planı

5.2.4.2 M202 mekanı

Ana koridordan ulaşılan odalar dizisinin ilki olan mekan Metro Han'ın girişinin de bulunduğu Erkanı Harp Sokağı'na bakar. 23.13 m2 büyüklüğünde ki oda, Ana merdiven kovasındaki asansörün etkisi ile L şeklinde biçimlenmiştir. İkinci kattan itibaren görülen cumba benzeri çıkmalar bu odada, çıkmaya dik yönde açılan dar kenar penceresiyle hissedilmektedir. M202 mekanında bulunan diğer pencere ise daha geniştir ve dar pencere gibi muhdestir.

Mekanın tavan planında taşıyıcı kiriş ve sonrasındaki çıkma belirgindir. Tavan yüksekliği 3.66 m'dir. Mekanda bulunan kiriş ise 26 cm sarkmaktadır. Tavan ve duvarlar beyaza boyalı olup zemin döşemesi lamine ahşap parkedir. M202 mekanı ile yan odası olan M203 mekanı arasında özgün nitelikte ve kullanılmayan bir adet kapı da mevcuttur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.3 M203 mekanı

M202 mekanı ile bitişik halde bulunan M203 mekanı da Erkanı Harp Sokağın'na bakmaktadır. Mekanda bulunan iki adet pencere M201 mekanı pencereleri ile

simetrik haldedir. Mekanın büyüklüğü 29.99 m2'dir. Tavan yüksekliği 3.66 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemin döşemesi lamine ahşap parkedir. Tavan planında taşıyıcı kiriş ve sonrasındaki çıkma belirgindir. Kiriş tavandan 26 cm sarkar.

M203 mekanında bulunan üç adet kapıdan biri ana koridora, biri M202 mekanına, diğeri ise kuzey yönünde M204 mekanına açılır. Kapı doğramalarının tamamı özgün, pencere doğramaları ise muhdestir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.4 M204 mekanı

İkinci kat planı kuzeydoğu köşesinde bulunan M204 mekanı 23.96 m2 büyüklüğündedir. Mekanın, biri Erkanı Harp Sokağı'na diğeri de Tünel Meydanı Sokağı'na bakmak üzere iki adet penceresi vardır. Pencereler duvarda niş yaparak dış mekana açılırlar. Mekana ana koridor üzerinden giriş yoktur. M201 ve M205 mekanlarından M204 mekanına geçilir. Bu mekanlarla M204 mekanı arasında bulunan iki kapı da özgündür. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekanın zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. Tavan yüksekliği 3.7 m'dir.

Metro Han kat planlarına bakıldığında cumba benzeri çıkmaların bulunduğu katlardaki köşe odaları birbirlerinin aynısıdır. Köşelerde çıkma bulunmaz ve yapı dış çizgisi zemindeki sınırlarınca yükselir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.5 M205 mekanı

İkinci kat planında çevre blokta bulunan ve Tünel Meydanı Sokağı'na bakan M205 mekanı 50.84 m2 büyüklüğündedir. Ana koridordan mekana açılan iki adet özgün doğramalı kapı ve mekanda bulunan iki adet muhdes doğramalı pencere ile pencereler arasında bulunan taşıyıcı kolon, mekanın iki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimini vermektedir. Bu mekanda da tavan planında taşıyıcı kiriş ve cumba benzeri çıkma hissedilir fakat Tünel Meydanı Sokağı cephesi yönünde çıkma üzerinde kenar pencereleri bulunmamaktadır. Tavanda gözüken kirişler 8 cm sarkmaktadır. Mekanın tavan yüksekliği ise 3.68 m'dir. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Zemin lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.6 M206 mekanı

M205 mekanı ile aynı sırada bulunan M206 mekanı 23.34 m2 büyüklüğündedir. Mekanda bulunan muhdes doğramalı pencere Tünel Meydanı Sokağı'na bakmaktadır. Ana koridordan M206 mekanına geçişte bulunan kapı doğraması özgündür. M206 mekanından, iki yanında bulunan odalara geçişler vardır ve bu geçişlerde bulunan kapı doğramalarıda özgündür. Tavan yüksekliği 3.68 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Tavan planından mekanda bulunan taşıyıcı kiriş hissedilir. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.7 M207 mekanı

İkinci kat planı kuzey batı köşesinde bulunan M207 mekanı 22.43 m2 büyüklüğündedir. Köşe oda olması nedeni ile Tünel Meydanı Sokağı ve İlk Belediye Caddesi'ne iki ayrı penceresi vardır ve ikisinin de doğraması muhdestir. Mekana ana koridor üzerinden ulaşım yoktur. M206 mekanı üzerinden M207'ye ulaşılır. Tavan yüksekliği 3.68 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması lamine ahşap parkedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.8 M208 mekanı

İkinci kat planında çevre blokta bulunan ve İlk Belediye Caddesi'ne bakan oda dizisinin kuzey yönünden ilki olan M208 mekanı 28.30 m2 büyüklüğündedir. Yapının batı cephesi yönünde bulunan cumba benzeri çıkması odanın içinden ve tavan planından, tavandan geçen taşıyıcı kirişi ile birlikte hissedilir. Çıkma kısmında kuzey yönünde bakan yan dar ve uzun yan pencere de bulunur. Odada bulunan iki pencere doğraması da muhdestir. Mekanın tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. Mekana direk ana koridordan açılan kapı ile mekanın içinden M209 mekanına açılan kapı doğraması özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.9 M209 mekanı

Ana koridor üzerinden girişi bulunmayan ve ulaşımın M208 mekanından, üst bölümde bahsedilen özgün doğramalı kapı ile sağlandığı M209 mekanı 28.04 m2 büyüklüğündedir. Mekanın İlk Belediye Caddesi'ne bakan tek pencerenin doğraması muhdestir. Mekanın tavan planından odada bulunan taşıyıcı kiriş ve çıkma okunur.

Tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.10 M210 mekanı

M209 mekanı ile yan yana bulunan M210 mekanı 27.87 m2 büyüklüğündedir ve ana koridordan direk girişi vardır. Ana koridordan girişi sağlayan kapınındoğraması özgündür. Mekanın içindeki M211 mekanı ile bağlantıyı sağlayan diğer kapı doğraması da özgüdür. Tavan planından taşıyıcı kiriş ve çıkma okunur. Çıkma üzerinde bulunan ve İlk Belediye Caddesi'ne bakan pencerenin doğraması muhdestir. Tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.11 M211 mekanı

İkinci kat planında, çevre blokta bulunan ve İlk Belediye Caddesi'ne bakan odalar arasında diğerlerinden daha büyük olan M211 mekanı 37.58 m2 büyüklüğündedir. Bu büyüklük farkı, kendi hizasında bulunan ana koridor hacminin oda içine katılması ile oluştuğu izlenimi verir. Ana koridor ile ışıklık mekanı arasındaki demir doğramanın bir kısmı, M211 mekanı dahilindedir. Odaya ana koridordan giriş sağlayan kapısı özgün, odanın penceresi ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.69 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. Tavan planından cephe yönünde bulunan taşıyıcı kiriş ile birlikte, odanın kendisi ile odanın içine katılmış olduğu düşünülen koridor hacmi arasındaki kiriş okunmaktadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.12 M212 mekanı

Ana koridorun M211 mekanıyla bölünmesi ile M223 koridorundan, bölücü duvar ve özgün kapısı ile de M216 holünden ayrılan mekan, koridordan devşirme depo mekanıdır. 4.06 m2 büyüklüğündeki mekanın içinden ışıklık ile arasında bulunan demir doğramalar görülür. Zemin kaplaması kat koridorları ile benzer olarak 20 x 20 karo mozaik kaplamadır. Tavan yüksekliği 3.74 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.13 M213 mekanı

M216 holü üzerinden ulaşılan mekanın giriş kapısının, odanın içinde bulunan ve M214 mekanına geçişi sağlayan diğer kapı,doğraması ile birlikte özgündür. Mekan 28.42 m2 büyüklüğündedir. İlk Belediye Caddesi'ne bakan büyük penceresi ve çıkma yan yüzeyinde bulunan dar penceresinin doğramaları muhdestir. Mekanın tavan planından cephe yönündeki taşıyıcı kirişi okunur. Tavan yüksekliği 3.7 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.14 M214 mekanı

İkinci kat plan düzleminde güneybatı köşesinde bulunan M214 mekanı 22.45 m2 büyüklüğündedir. İki yanında bulunan M213 ve M215 mekanlarından odaya giriş vardır ve bu girişlerde bulunan kapı doğramaları özgündür. M215 mekanı ile M214 mekanı arasında, giriş kapısından ziyade bir adet özgün pencere doğraması bulunur. Bu pencerenin orta bölümü giyotin penceredir. Pencerenin bu açılır kısmı ile birlikte görsel etkileşimin yanında evrak ve dosya benzeri eşyaların ulaşımı pencere üzerinde sağlanabilmektedir. Mekanda bulunan ve dış mekana açılan iki pencerenin de doğramaları muhdestir. Pencerelerin biri İlk Belediye Caddesi'ne diğeri Tramvay Sokağı'na açılmaktadır. Mekanın tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Tavan ve duvarları ise beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.15 M215 mekanı

İkinci kat plan düzleminde çevre blokta bulunan mekan Tramvay Sokağı'na bakmaktadır. Güney cephesinde bulunan cumba benzeri iki adet çıkmadan biri, plan düzleminde bu odadan da geçer. Bu çıkma üzerinde bulunan üç pencereden biri geniş, diğer ikisi ise dar ve çıkma yan yüzeylerinde bulunurlar. Pencerelerin doğramaları muhdestir. M215 mekanı ile M214 mekanı arasında bulunan servis penceresi ise, bir önceki bölümde anlatıldığı gibi özgündür. M215 mekanına M214 odasından, M216 holünden ve M217 merdiveninden giriş imkanı veren kapıların doğramaları özgündür. Odanın tavan planından cephe yönünde bulunan taşıyıcı kiriş okunur. Tavan yüksekliği 3.7 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.16 M216 mekanı

M221 koridorundan üzerinde özgün kapısı bulunan duvar ile ayrılmış olan M216 mekanı ara hol işlevindedir. Mekanın büyüklüğü 9.31 m2'dir. Zemin kaplaması koridor hacimlerinde görülen karo mozaik kaplamadır. Zemin kaplamasında bulunan desen M212 mekanındaki karo mozaik kaplamanın deseni ile uyum göstererek, desen üzerinde bulunan bordür tamamlanır. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekan ışıklık bölgesi ile komşu olması nedeni ile bir duvarı üzerinde ışıklık bölgesine ait demir doğrama izleri görülebilir. Tavan yüksekliği 3.74 m'dir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.17 M217 mekanı

Tramvay Sokağı'na açılan yangın çıkışı ile yangın merdiveni olarak da kullanılan Metro Han ikincil merdiveninin ikinci kat plan düzleminde oluşturduğu mahal M217 mekanıdır. Birinci katta bulunan M126 mekanı sahanlığından yirmi basamak ile M217 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.70 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ve batısında bulunan M215 mekanından iki ayrı giriş bulunur. Bu açıklıklarda bulunan kapı doğramaları özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.75 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.18 M218 mekanı

Ana koridor üzerinden girişi olan M218 mekanı çevre blokta bulunur ve Tramvay Sokağı'na bakar. Odanın büyüklüğü 27.04 m2'dir. Güney cephesinde bulunan cumba benzeri iki adet çıkmadan biri, plan düzleminde bu odadan da geçer. Bu çıkma üzerinde bulunan üç pencereden biri geniş, diğer ikisi ise dar ve çıkma yan yüzeylerinde bulunurlar. Pencerelerin tümü muhdestir. M219 mekanından M219 mekanına direk geçişe imkan veren kapı özgündür. Odanın tavan planından cephe yönünde bulunan taşıyıcı kiriş okunmaktadır. Tavan yüksekliği 3.68 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.19 M219 mekanı

İkinci kat plan düzleminde güneydoğu köşesinde bulunan mekan 22.79 m2 büyüklüğündedir. Mekan içinde bulunan iki adet muhdes doğramalı pencereden biri Tramvay Sokağı'na, diğeri ise Erkanı Harp Sokağı'na bakar. M219 mekanı ile M220 mekanı arasında geçiş imkanı veren özgün doğramalı bir kapı ve özgün doğramalı servis penceresi bulunmaktadır. Mekanın diğer girişi de M218 mekanı üzerinden yine özgün doğraması olan diğer kapı ile sağlanmaktadır. Tavan yüksekliği 3.7 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması lamine ahşap parkedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.20 M220 mekanı

İkinci kat planında çevre blokta bulunan ve Erkanı Harp Sokağı'na bakan M220 mekanı 60.67 m2 büyüklüğündedir. (Ana koridordan mekana açılan iki adet özgün doğramalı kapı ve mekanda bulunan iki adet muhdes doğramalı pencere ile pencereler arasında bulunan taşıyıcı kolon, mekanın iki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimini vermektedir.) Mekanın dış mekan ile olan bağlantısı, iki ana penceresinden başka, çıkma yan yüzeylerinde bulunan iki adet dar pencere ile güçlendirilmiştir. Bu dar yan pencerelerin doğramaları muhdestir ve zıt yönlere bakarlar. Mekanın tavan planından cephe hizasında bulunan taşıyıcı kiriş okunmaktadır. Tavan yüksekliği 3.67 m olup, tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.21 M221 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının ikinci kat plan düzleminde oluşturduğu 24.30 m2'lik mekan M221 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, birinci kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı ikinci kattaki M221 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. Mekanı kat holüne çift kanatlı, kanatları camlı iki adet kapı bağlar. Kapıların ikisinin de doğramaları özgündür.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.22 M222 mekanı

İkinci kat planında kat holü olarak isimlendirebileceğimiz M222 mekanı 22.89 m2 büyüklüğündedir. İkinci kattaki koridorların bu noktadan dağıldığı mekanın zemini, koridorlardaki gibi 20 x 20 cm karo mozaik kaplıdır. Merdiven kovası ve kat holünden başlayan üç farklı koridor hariç, mekandan direk olarak ulaşılan M226 ve M229 odaları vardır. M226 odası ile kat holü arasında bulunan kapı kullanılmamaktadır. Mekanda bulunan tüm doğramalar özgündür. Tavan yüksekliği 3.7 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.23 M223 mekanı

İkinci kat planında bulunan ve çevre blok iç tarafı, orta blok dış tarafından dolaşan koridor sistemi üç bölüm halindedir. Bunlardan kuzey bölümde bulunan M223 mekanıdır. Zemin kaplaması 20 x 20 cm karo mozaik kaplı, tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.7 m olan mekandan, çevre ve orta blokta bulunan odalara geçişlerde kullanılan kapıların tamamının doğramaları özgündür. Işıklık hacmi ile koridor hacmi arasında sınır oluşturan demir doğrama, Metro Han'ın genelindeki koridorlarda olduğu gibi bu koridorda da okunur veya izlerine rastlanır. Koridorun büyüklüğü 67.70 m2'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.24 M224 mekanı

M223 koridoru ile M222 kat holü arasında bulunan bu ara koridor 13.05 m2 büyüklüğündedir. Zemini karo mozaik kaplı, tavan ve duvarları ise beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği 3.7 m'dir. Mekanda bulunan doğramaların tamamı özgündür.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.25 M225 mekanı

İkinci kat planında bulunan ana koridorlardan biridir. Plan düzleminde güney bölgedeki odalara ulaşım imkanı sağlar. Diğer koridor mekanları gibi zemini 20 x 20 cm karo mozaik kaplamadır. Tavan yüksekliği 3.7 cm olup, tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanda bulunan doğramaların tamamı özgündür.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.26 M226 mekanı

M223 koridorundan ulaşılan M226 mekanı orta blokta bulunur ve dış mekana açılan penceresi yoktur. Işıklık bölgesi ile komşudur ve bina genelinde ışıklık özgün işlevinde kullanılmadığı için, bu mekanda da içeriye ışık sağlama işlevini görmez. Zemini karo mozaik kaplı olan mekan arşiv olarak kullanılmaktadır. Biri kat holünden biri ana koridordan olmak üzere iki adet kapısı vardır, fakat sadece ana koridor üzerinden olan kullanılmaktadır. Diğer kapının önü dolap ile kapatılmıştır. Kapıların ikisinin de doğramaları özgündür. Mekanın büyüklüğü 25.59 m2 olup tavan yüksekliği ise 3.67 m'dir. Tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.27 M227 mekanı

Orta bloğun kuzeydoğu köşesinde bulunan mekan, ikinci katta bulunan iki adet umumi tuvaletten birisidir. İçinde bulunan iki adet tuvalet kabini ve iki adet lavabosu ile birlikte 10.79 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.55 m olup tavanı beyaza boyalıdır. Mekanın zemini karo seramik kaplıdır. Duvarlar ise 1.5 m yüksekliğine kadar karo seramik kaplı, üzeri ise beyaza boyalıdır. Kabin içlerinde hela taşının bulunduğu yüzeylere birer basamak yüksekte bulunurlar. Kabinler ile lavabo mekanını ayıran kapılar, üst kısımlarındaki havalandırma bölümü ile birlikte özgündürler. Kabinlerin arka duvarlarında ise havalandırma ve tesisat bacası işlevi gören şafta açılan özgün doğramalar bulunur. Bu şaft ışıklık hacminin içinde bulunur. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.28 M228 mekanı

Orta bloğun kuzeybatı köşesinde bulunan mekan, ikinci kat plan düzlemi ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. Başka kısımdan taşınması muhtemel olan kapısı ve zemin döşemesi özgündür. Zemin döşemesi karo mozaiktir fakat koridorda bulunan döşemeden farklı desendedir. Toplantı odası olarak kullanılan mekan 27.72 m2 büyüklüğünde olup tavan ve duvarları alçıpan kaplıdır. Tavan yüksekliği 3.11 m'dir. Duvarda bulunan alçıpan kaplamanın arkasında, ana koridordaki izlerden hareketle, ışıklık hacmi demir doğraması bulunduğu tahmin edilmektedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.29 M229 mekanı

İkinci kat plan düzleminde orta blokta bulunan M229 mekanı arşiv olarak kullanılmaktadır. Mekana kat holü ve ana koridordan iki ayrı giriş vardır. Bu girişlerde bulunan kapıların doğramaları özgündür. Mekana girilememiştir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.30 M230 mekanı

İkinci kat plan düzleminde orta blokta bulunan M229 mekanı arşiv olarak kullanılmaktadır. Mekana giriş ana koridora açılan özgün kapısı ile olur. Mekan ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. Mekana girilememiştir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

5.2.4.31 M231 ve M232 mekanları

Orta blok, güneydoğu köşede bulunan bu iki mekan, tam ters istikamette bulunan M227 tuvalet mekanının simetriğidir. M227 mekanından farklı olarak bu mekanın tuvalet kabinlerinden birinin kapısı doğrudan ana koridora açılır ve bağımsız kullanıma imkan verir. Bağımsız kullanılan kabin M231 mekanıdır. Diğer tuvalet hacmi ise M232 mekanıdır. Mekanın genel özellikleri M227 mekanı ile aynıdır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

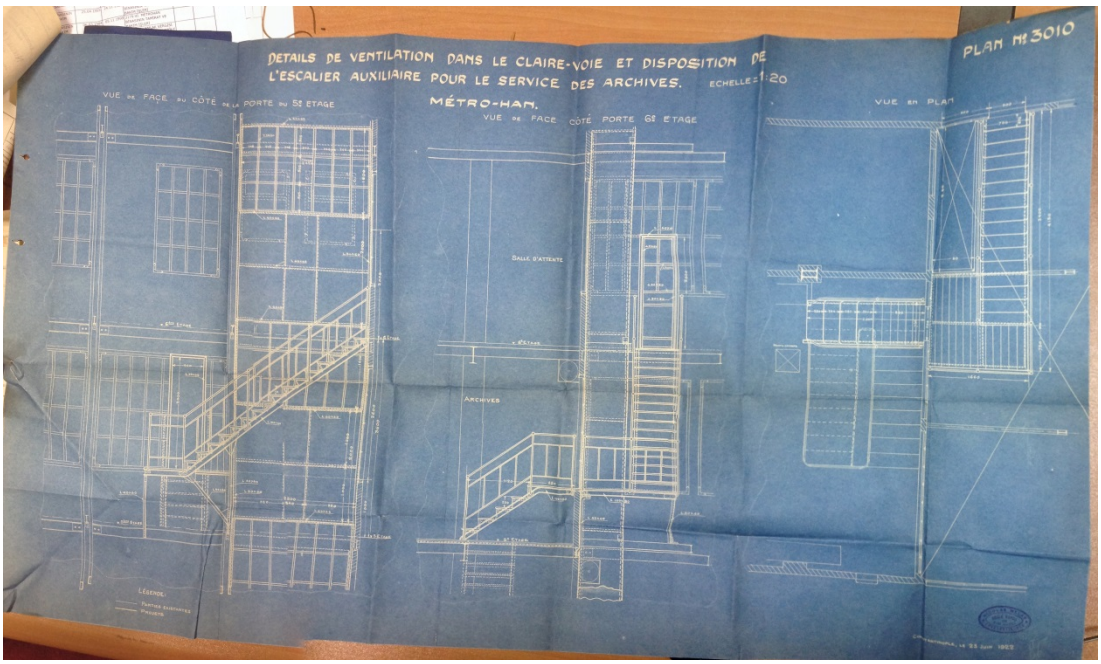
5.2.4.32 M233 mekanı (Tarihi Arşiv)

İkinci kat planından girilen M233 mekanı, aynı ebatlarda, üçüncü ve dördüncü katlarda devam ederek, düşey yönde gelişen bir mekandır. Yapının açılışından sonra, ışıklık fenerleri ile birlikte eklenen bu hacmin çizimi 1922 yılına tarihlenir. Bu çizimler İETT Arşivi'nde bulunmaktadır.

Şekil 5.9 : Metro Han, M233 mekanı görünümü

Arşiv olarak düzenlenen bu mekan, özel arşiv dolapları ve evrak asansörü ile belirli bir amaç için tasarlanmış ve oluşturulmuştur. Mevcuttada arşiv olarak kullanılmaktadır. Üç katı birbirine bağlayan merdiven demir taşıyıcılıdır. Hacmin batı yönünde ışıklık bulunur. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.4)

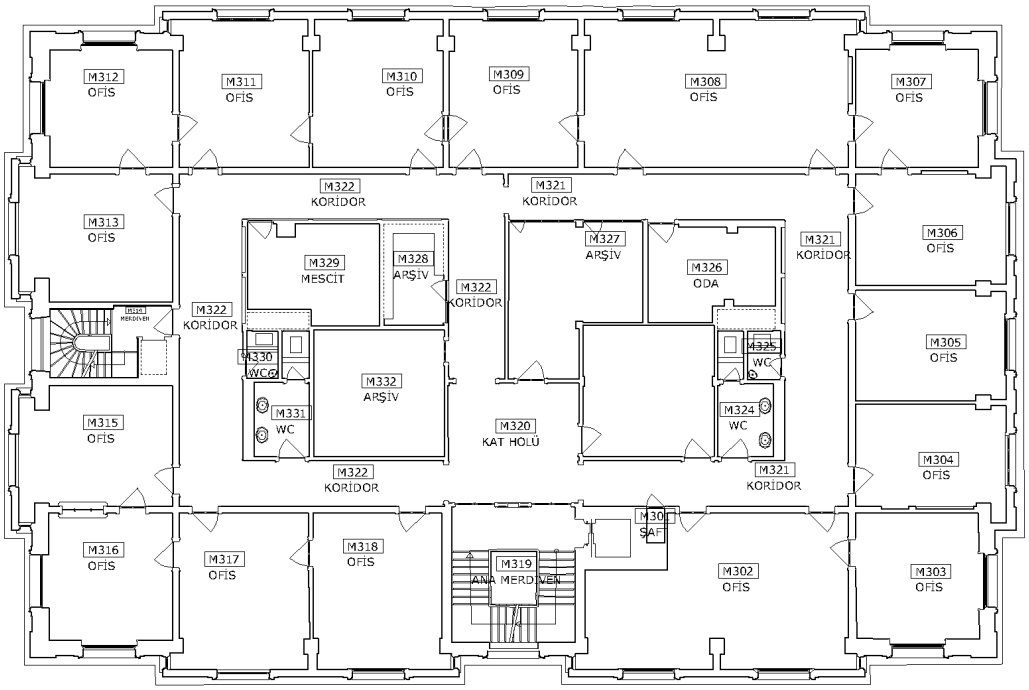
Şekil 5.10 : Metro Han, 1922 tarihli arşiv yapısı ve asansörüne ait çizimler.

5.2.5 Üçüncü normal kat

Kat alanı ikinci kat ile aynı olan üçüncü katta da ofis ve servis mekanları bulunur. Metro Han'ın tüm katları ile kıyaslanır ise özgün öğeleri en çok korunmuş olan kat üçüncü kattır. Diğer katlarda da nispeten korunmuş olan plan şeması, hol döşeme kaplaması, ışıklık-hol arası demir doğramalar, kapı doğramaları gibi öğelerin yanı sıra bu katta, pencere doğramalarının da neredeyse tamamı özgün fakat bakımsızdır.İkinci kat planından itibaren belirginleşen yapının genel şeması bu katta da çevre blok, ana koridor ve orta blok olarak belirgindir.
Kat boşluğunda döşeme üstünden döşeme üstüneyükseklik 3,60m'dir.

5.2.5.1 M301 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven ve kat holü üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M301 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının üçüncü kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapı özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

Şekil 5.11 : Metro Han, üçüncü kat planı

5.2.5.2 M302 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok üzerinde Erkanı Harp Sokağı yönünde olan M302 mekanının, ana koridordan girişe imkan veren iki ayrı özgün kapısı vardır. İki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimi veren oda 53.66 m2 büyüklüğündedir. Odanın tavan yüksekliği 3.2 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin döşemesi lamine ahşap parke kaplamadır. M302 mekanı içinde bulunan tüm pencereler çıkma bölgesinin üzerindedir. Çıkma üzerindeki dört pencereden ikisi çıkma yan yüzeylerinde ve birbirlerine ters istikamette, diğer ikisi ise çıkma ön yüzüzünde ve Erkanı Harp Sokağı'na bakmaktadırlar. Üçüncü katın genelinde de görüldüğü gibi bu odada da pencere doğramaları özgündür.

M302 odasında bulunan bir diğer kapı da, M303 mekanına geçiş imkanı sağlar ve doğraması özgündür. Odanın tavan planından cephe yönünde geçen taşıyıcı kiriş ve sonrasındaki çıkma okunmaktadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.3 M303 mekanı

Üçüncü kat plan düzleminde kuzeydoğu köşede bulunan M303 mekanı 22.91 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş M302 mekanı ile M303 mekanı arasında bulunan özgün doğramalı kapı içinden olur. Köşe odanın özgün giyotin doğramalı penceresinden biri Erkanı Harp Sokağı'na, diğeri ise Tünel Meydanı Sokağı'na bakmaktadır. Tavan yüksekliği 3.22 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.4 M304 mekanı

Çevre blokta bulunan oda dizisinin, Tünel Meydanı Sokağı'na bakan yönündedir. 23.32 m2 büyüklüğünde olan odanın kapısının doğraması özgün, pencere doğraması ise muhdestir. Mekana ana koridordan direk giriş imkanı vardır. Tavan yüksekliği 3.19 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemin kaplaması lamine ahşap parke kaplamadır. Tavan planı üzerinden cephe yönünde bulunan taşıyıcı kiriş ve sonrasındaki çıkma okunur. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.5 M305 mekanı

M304 mekanı ile yan yana bulunan M305 mekanı 24.74 m2 büyüklüğündedir. Odanın kapısı ve giyotin doğraması özgündür. Bu özgün kapı mekan ile ana koridoru bağlar. M305 mekanı tavan yüksekliği 3.19 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan planı üzerinden cephe yönündeki taşıyıcı kiriş ve çıkma okunmaktadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.6 M306 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok, Tünel Meydanı Sokağı yönünde dizili olan çıkmalı odalardan biridir. M306 mekanına ulaşım doğrudan ana koridora açılan özgün doğramalı kapısı üzerinden olur. Mekanın içinden M307 mekanına geçiş imkanı veren diğer kapı doğraması da özgündür fakat mekanda bulunan pencere doğramaları muhdestir. 25.09 m2 büyüklüğünde olan mekanın tavan yüksekliği 3.2 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.7 M307 mekanı

Üçüncü kat plan düzleminde kuzeybatı köşede bulunan M307 mekanı 21.42 m2 büyüklüğündedir. Mekana ana koridordan giriş bulunmaz. Mekana açılan iki özgün kapıdan biri M306 mekanı, diğer ise M308 mekanı ile bağlantıyı sağlar. Mekanda bulunan iki pencere doğraması da giyotin açılımlı olup özgündürler. Pencerelerden biri Tünel Meydan Sokağı'na diğeri ise İlk Belediye Caddesi'ne bakar. Tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemin kaplaması lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.8 M308 mekanı

M307 köşe mekanının güneyinde bulunan M308 mekanı, iki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimi vermektedir. Mekana ana koridordan bağlantı imkanı veren iki kapının da doğramaları özgündür. Bu iki kapı harici mekanın içinden komşu odalara geçiş imkanı veren iki kapı daha vardır ve bu kapıların doğramaları da özgündür. M308 mekanından İlk Belediye Caddesi'ne bakan üç pencerenin üçü de çıkma üzerindedir. Dar olan pencere çıkma yan yüzeyinde diğer ikisi ise ön yüzeyinde bulunurlar. Dar olan pencere doğraması giyotin açılımlı ve özgün, çıkma ön yüzeyinde bulunan iki geniş pencere doğramalarından birisi giyotin açılımlı özgün, diğeri ise muhdestir. Mekan 57.43 m2 büyüklüğünde olup tavan yüksekliği 3.2 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini ise limane ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.9 M309 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre bloğu, doğu cephesi (İlk Belediye Caddesi yönü) dizisi odalarından biri olan M309 mekanı 27.90 m2 büyüklüğündedir. Odaya giriş imkanı sağlayan üç özgün doğramalı kapıdan biri ana koridora diğer ikisi de yan odalara bağlantı sağlar. Mekanda bulunan pencere doğraması giyotin açılımlı olup özgündür. Mekanın tavan yüksekliği 3.18 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.10 M310 mekanı

M309 mekanı ile M311 mekanı arasında bulunan ve İlk Belediye Caddesi'ne bakan M310 mekanı 28.23 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan üç özgün doğramalı kapıdan biri ana koridora, diğer ikisi ise komşu odalara bağlantı sağlarlar. Mekanda bulunan pencere doğramaları da özgün ve giyotin açılımlıdır. Tavan yüksekliği 3.2 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.11 M311 mekanı

Üçüncü kat çevre bloğunda bulunan M311 mekanı 28.23 m2 büyüklüğündedir. Mekana açılan üç özgün kapıdan biri ana koridora, diğer ikisi de yan odalara geçiş imkanı sağlarlar. M311 mekanından İlk Belediye Caddesi'ne bakan pencere doğraması muhdestir. Mekanda bulunan çıkmanın yan yüzeyinde bulunan diğer pencerenin doğraması ise özgündür ve güney yönüne bakar. Tavan yüksekliği 3.2 m olup tavan ve duvarlar beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.12 M312 mekanı

Üçüncü katı plan düzleminde, güneybatı köşede bulunan M312 mekanı 21.38 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridora bağlantısı yoktur. Mekan ulaşım imkanı sağlayan iki özgün doğramalı kapıdan biri M311 mekanı, diğeri ise M313 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan iki pencereden biri İlk Belediye Caddesi'ne diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar. Bu pencerelerin ikisinin de doğramaları özgün olup giyotin açılımlıdır. Odanın tavan yüksekliği 3.25 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.13 M313 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok, güney yönünde bulunan iki çıkmalı odadan biri olan M313 mekanı 28.52 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan iki kapıdan biri ana koridora, diğeri ise M312 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan üç pencere de çıkma üzerindedir. Bu pencerelerden ikisi dar ve çıkma yan yüzeyinde, diğeri ise geniş ve çıkma ön yüzünde bulunur. Pencerelerin üçü de özgün ve giyotin açılımlıdır. Mekanın tavan yüksekliği 3.19 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları

beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.14 M314 mekanı

Metro Han ikincil merdiveninin üçüncü kat plan düzleminde oluşturduğu mahal M314 mekanıdır. İkinci kattan yirmibir basamak ile M314 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.70 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ulaşım imkanı veren kapının doğraması özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.3 m'dir.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.15 M315 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok, güney yönünde bulunan iki çıkmalı odadan biri olan M315 mekanı 26.78 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan iki kapıdan biri ana koridora, diğeri ise M316 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan üç pencere de çıkma üzerindedir. Bu pencerelerden ikisi dar ve çıkma yan yüzeyinde, diğeri ise geniş ve çıkma ön yüzünde bulunur. Pencerelerin üçünün de doğramaları özgün ve giyotin açılımlıdır. Mekanın tavan yüksekliği 3.24 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.16 M316 mekanı

Üçüncü katı plan düzleminde, güneybatı köşede bulunan M316 mekanı 23.29 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridora bağlantısı yoktur. Mekana girilen iki özgün doğramalı kapıdan biri M315 mekanı, diğeri ise M317 mekanıyla bağlantılıdır. Mekanda bulunan üç pencereden biri Erkanı Harp Sokağı'na diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar. Diğer pencere ise M315 mekanı ile bağlantı sağlayan hizmet servis penceresidir. Bu pencerelerin üçünün de doğramaları özgün olup giyotin açılımlıdır. Odanın tavan yüksekliği 3.29 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.17 M317 mekanı

Ana koridordan ulaşılabilen M317 mekanı, üçüncü kat planı, çevre bloğu üzerinde, Erkanı Harp Sokağı yönünde bulunur. Odada bulunan üç kapının üçünün de doğramaları özgündür. Diğer iki kapı komşu mekanlara geçiş imkanı sağlamaktadırlar. Erkanı Harp Sokağı'na doğru çıkma yapan mekandaki iki adet pencere doğramalarının biri dar, giyotin açılımlı ve özgün olup çıkma yan yüzeyindedir; diğeri ise 2 m genişliğinde giyotin açılımlı özgün ve çıkma ön yüzeyindedir. Mekanın büyüklüğü 29.70 m2 olup tavan yüksekliği 3.18 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.18 M318 mekanı

29.73 m2 büyüklüğünde olan M318 mekanı, Erkanı Harp Sokağı'na bakar ve birincil merdiven kovasının güneyinde bulur. Mekana ana koridordan giriş imkanı veren kapı doğraması özgündür. M318 mekanı ile M317 mekanını bağlayan kapı doğraması da özgündür. Mekanın çıkma kısmında bulunan biri dar, diğeri geniş iki pencere doğraması da giyotin açılımlı ve özgündürler. Tavan yüksekliği 3.07 m olup mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.19 M319 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının üçüncü kat plan düzleminde oluşturduğu 24.30 m2'lik mekan M319 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, ikinci kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı üçüncü kattaki M319 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. Mekanı kat holüne çift kanatlı, kanatları camlı iki adet kapı bağlar. Kapı doğramalarının ikisi de özgündür. Bu iki kapının arasında da özgün doğramalı ve nispeten küçük ebatlarda servis penceresi bulunur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.20 M320 mekanı

Üçüncü kat planında kat holü olarak isimlendirebileceğimiz M320 mekanı 22.89 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini 20 x 20 cm karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları ise beyaza boyalıdır. Çevre blok ve orta blokta bulunan odalara ulaşımı sağlayan ana koridorlar bu kat holünde birleşirler. Merdiven kovası üzerinden gelen kullanıcı da ilk olarak kat holüne ulaşır. Tavan yüksekliği 3.25 m olan mekanın içinden direk ulaşım sağlanan ve orta blokta bulunan iki farklı oda da vardır. Mekandaki tüm doğramalar özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.21 M321 ve M322 mekanları

Üçüncü kat planının ana koridor sistemini oluşturan bu iki mekanın da zemini, kat holü ile aynı ebatlarda ve desende karo mozaik ile kaplıdır. M321 mekanı 63.51 m2, M322 mekanı ise 75.22 m2 büyüklüğündedirler. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Orta blok yönündeki duvarların ışıklık hizasına gelen kısımlarında, ışıklığa özgü demir doğrama ve izleri görülür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.22 M323 mekanı

Kat holünden girişi bulunan ve orta blokta bulunan M323 mekanı 25.43 m2 büyüklüğündedir. Mekanın kullanılmayan diğer kapısı ise ana koridora açılır. Işıklık hacminin yanında bulunan mekanın tavan yüksekliği 3.23 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.23 M324 ve M325 mekanları

Üçüncü kat plan düzleminde orta blok kuzeydoğu köşesinde bulunan bu iki mekan, bu katta bulunan ofislere hizmet veren umumi tuvaletlerden biridir. (Plan şeması tüm yapıda benzerlik gösteren tuvaletlerin iki kabinlerinden biri, bazı katlarda, burada da olduğu gibi ana koridordan sağlanan ayrı giriş ile özelleşmiş ve farklı bir mekan haline gelmiştir.) M324 mekanı 7.93 m2 büyüklüğü ile içinde tek kabini ve iki adet lavaboyu barındırır. M325 mekanı ise 2.37 m2 büyüklüğündedir ve hela taşı ile küçük ebatlı bir lavabodan oluşmaktadır. Tuvaletlerin zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarlar karo seramik kaplıdır. Tavanlar ise beyaza boyalıdır. M324 ve M325

mekanlarına ait tüm doğramalar özgündür. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.24 M326 mekanı

Üçüncü kat plan düzleminde orta blok kuzeybatı köşede bulunan M326 mekanı 16.40 m2 büyüklüğündedir. Mekan ışıklık hacminin içinde oluşturulmuş muhdes mekanlardan biridir. Ana koridor üzerinden girişi vardır. Tavan yüksekliği 2.9 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.25 M327 mekanı

Orta blokta bulunan L biçimindeki M327 mekanı 25.71 m2 büyüklüğündedir. Mekanın bir kısmı ışıklık hacminin içinde bulunur ve muhdestir. Diğer kısmı ise kat holü hizasındadır ve muhdes kısımdan, karo mozaik zemin kaplaması ile ayrışır. Muhdes kısmın zemini ise pvc kaplamadır. Arşiv olarak kullanılan bu mekana ana koridordan direk giriş imkanı sağlayan kapı doğraması da muhdestir. Tavan yüksekliği 3.35 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.26 M328 mekanı

Üçüncü kat orta blokta bulunan M328 mekanı 8.97 m2 büyüklüğündedir. Işıklık hacminin içinde oluşturulmuş mekan muhdestir. Arşiv olarak kullanılmakta ve M322 koridorundan direk girişi bulunmaktadır. Tavan yüksekliği 3.2 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.27 M329 mekanı

Orta blokta bulunan ve mescit olarak kullanılan bu mekan 18.07 m2 büyüklüğündedir. Işıklık hacmi içerisinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. Mekanın dışından ışıklık hacmine ait demir doğrama ve izleri görülebilir. Tavan yüksekliği 3.12 m olup tavan ve duvarları alçıpan kaplı ve beyaza boyalıdır. Zemini halı kaplamadır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

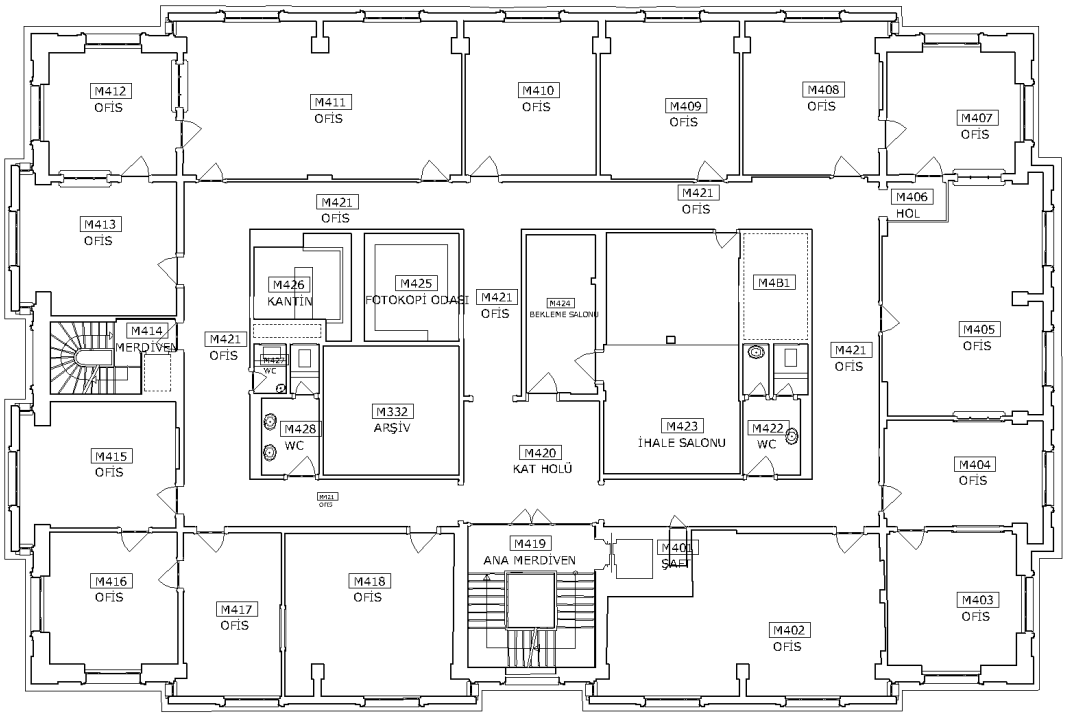
5.2.5.28 M330 ve M331 mekanları

Üçüncü kat umumi tuvaletlerinin diğer yarısını oluşturan bu iki mekan, M324 ve M325 mekanları simetriğidirler. M330 mekanı 2.19 m2, M331 mekanı ise 8.07 m2 büyüklüğündedir. Mekanların diğer özellikleri ise M324 ve M325 mekanları ile aynıdır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.5.29 M332 mekanı

Orta blokta bulunan ve M322 koridorundan girişi bulunan M332 mekanı üç bölümlüdür. Üçüncü, dördünce ve beşinci katlarda, aynı plan hizasında devam eden mekan, düşey geliştirilmiş bir arşiv odasıdır. Kendi içinde merdiveni ve evrak asansörü bulunur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.5)

5.2.6 Dördüncü normal kat

Şekil 5.12 : Metro Han, dördüncü kat planı.

Kat alanı ikinci ve üçüncü katlar ile aynı olan dördüncü katta da ofis ve servis mekanları bulunur. Diğer katlarda da nispeten korunmuş olan plan şeması, hol

döşeme kaplaması, ışıklık-hol arası demir doğramaların bir kısmı, kapı doğramaları gibi öğeler bu katta da korunmuşlardır.
İkinci kat planından itibaren belirginleşen yapının genel şeması bu katta da çevre blok, ana koridor ve orta blok olarak belirgindir.
Kat boşluğunda döşeme üstünden döşeme üstüneyükseklik 3,60m'dir.

5.2.6.1 M401 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven ve kat holü üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M401 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının dördüncü kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapı doğraması özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.2 M402 mekanı

Dördüncü kat planı, çevre blok üzerinde Erkanı Harp Sokağı yönünde olan M402 mekanının, ana koridordan girişe imkan veren iki ayrı özgün doğramalı kapısı vardır. İki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimi veren oda 53.24 m2 büyüklüğündedir. Odanın tavan yüksekliği 3.19 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin döşemesi lamine ahşap parke kaplamadır. M402 mekanı içinde bulunan tüm pencereler çıkma bölgesinin üzerindedir. Çıkma üzerindeki dört pencereden ikisi çıkma yan yüzeylerinde ve birbirlerine ters istikamette, diğer ikisi ise çıkma ön yüzeyinde ve Erkanı Harp Sokağı'na bakmaktadırlar. Dördüncü katın genelinde de görüldüğü gibi bu odada da pencere doğramaları muhdestir. Odanın tavan planından cephe yönünde geçen taşıyıcı kiriş ve sonrasındaki çıkma okunmaktadır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.3 M403 mekanı

Dördüncü kat plan düzleminde kuzeydoğu köşede bulunan M403 mekanı 23.47 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş M404 mekanı ile M403 mekanı arasında bulunan özgün doğramalı kapı içinden olur. Bu kapı ile aynı duvar üzerinde bir adette özgün doğramalı servis penceresi bulunur fakat pencere ahşap panel ile kapatılmış ve kullanım dışı kalmıştır. Köşe odanın muhdes dış pencerelerinden biri Erkanı Harp Sokağı'na, diğeri ise Tünel Meydanı Sokağı'na bakmaktadır. Tavan yüksekliği 3.28

m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.4 M404 mekanı

Tünel Meydanı Sokağı'na bakan M404 mekanı 23.78 m2 büyüklüğündedir. Mekan dördüncü kat plan düzlemin, çevre bloğunda bulunur ve ana koridordan direk giriş imkanı veren giriş kapısının doğraması özgündür. M404 mekanı ile M403 mekanı arasında da bir kapı ve bir servis penceresi bulunur. İki yapı elemanı da özgündür fakat pencere kullanılmaz. M404 mekanı ile M405 mekanı arasında da, diğeri ile karşılıklı konumlanmış bir servis penceresi bulunur ve bu pencere doğraması özgündür. Mekanın tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. Odanın tavan planından, cephe yönünde geçen taşıyıcı kiriş ve çıkma okunur. Odanın tek penceresi de bu çıkma üzerinde bulunup doğraması muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.5 M405 ve M406 mekanları

M405 mekanı, dördüncü kat planı çevre bloğunda, Tünel Meydanı Sokağı'na bakan cephe dizisinde bulunur ve iki odanın birleşiminden oluştuğu izlenimi uyandırır. M406 mekanı ise M405 ve M407 mekanlarına girişi sağlayan 3.03 m2 büyüklüğündeki ara hol işlevini görür. M405 mekanı bu ara hol harici direk ana koridora açılan fakat kullanılmayan bir kapıya daha sahiptir. Kapıların doğramaları özgündür. M405 mekanı ile komşusu olduğu M404 ve M407 mekanları arasında, yapının başka odalarında da görülen servis penceresi bulunur. Tünel Meydanı Sokağı'na bakan diğer iki penceresi de çıkma üzerindedir ve doğramaları muhdestir. M405 mekanı 48.34 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.23 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.6 M407 mekanı

Üçüncü kat planı kuzeybatı köşesinde bulunan M407 mekanı 21.35 m2 büyüklüğündedir. Mekana ulaşım M406 ara holü veya M408 odası ile bağlantı sağlayan özgün kapılar ile gerçekleşir. Köşe konumda olan odanın dış mekana bakan iki penceresinden biri Tünel Meydanı Sokağı, diğeri ise İlk Belediye Caddesi'ne

bakar. Bu iki pencere muhdestir. Odanın içindeki diğer pencere ise M405 mekanı ile bağlantı kuran servis penceresidir. Tavan yüksekliği 3.25 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.7 M408 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bulunan M408 mekanı ana koridor üzerinden girilir. Ana koridor ile M408 mekanını bağlayan özgün doğramalı kapının yanında, M408 mekanı ile M407 mekanı bağlayan da bir kapı bulunur ve bu kapı doğraması da özgündür. Mekanda çıkma üzerinde bulunan iki pencerenin ikisinin de doğramaları muhdestir. Pencerelerden biri dar ve çıkma yan yüzeyinde bulunur, diğeri ise geniş ve çıkma ön yüzeyinde yer alır. Büyüklüğü 28.61 m2 olan odanın tavan yüksekliği 3.25 m'dir. Tavan ve duvarlar beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.8 M409 mekanı

Ana koridordan girişi bulunan M409 mekanı 30.38 m2 büyüklüğündedir. Mekanın kapı doğraması özgün, pencere doğraması ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.9 M410 mekanı

Üçüncü kat planı, çevre blok dizisi içinden, İlk Belediye Caddesi'ne bakan odalardan biri olan M410 mekanı 27.95 m2'dir. Mekanın ana koridordan giriş imkanı sağlayan kapı doğraması özgüdür. Mekanın içinde çıkma üzerinde bulunan pencere doğraması ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.29 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.10 M411 mekanı

İlk Belediye Caddesi'ne bakan M411 mekanı 59.67 m2 büyüklüğünde olup, direk ana koridordan erişim imkanı veren iki farklı özgün doğramalı kapısı ile iki odanın birleşiminden meydana gelmiş izlenimi verir. Odanın, ikisi geniş ve çıkma ön

yüzeyinde, biri dar ve çıkma yan yüzeyinde olmak üzere üç adet muhdes doğramalı penceresi vardır. Mekan içinde, M412 mekanı ile iletişimi sağlayan bir de özgün doğramalı servis penceresi bulunur. Tavan yüksekliği 3.24 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.11 M412 mekanı

Dördüncü kat plan düzleminde güneybatı köşede bulunan M412 mekanı 21.35 m2 büyüklüğündedir. Mekana ana koridordan giriş yoktur. M411 ve M413 mekanlarından M412 mekanına açılan kapılar odaya erişim imkanı sağlarlar. M411 ve M413 mekanları ile M12 mekanı arasında, özgün doğramalı kapıların yanı sıra, iki adet özgün doğramalı servis penceresi de vardır. Köşe odanın dış mekana açılan muhdes pencerelerinden biri İlk Belediye Caddesi'ne, diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar. Mekanın tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.12 M413 mekanı

Dördüncü kat planı, çevre blok, güney yönünde bulunan iki çıkmalı odadan biri olan M413 mekanı 28.47 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan iki kapıdan biri ana koridora, diğeri ise M412 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan dört pencereden üçü bu çıkma üzerindedir. Bu pencerelerden ikisi dar ve çıkma yan yüzeyinde, diğeri ise geniş ve çıkma ön yüzünde bulunur. M412 Mekanı ile M413 mekanı arasında bulunan pencere de servis penceresi olup özgündür. Pencere doğramaları muhdestir. Mekanın tavan yüksekliği 3.23 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.13 M414 mekanı

MetroHan ikincil merdiveninindördüncü kat plan düzleminde M414 mekanında bulunur. Üçüncü kattan yirmi basamak ile M414 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.70 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ulaşım imkanı veren kapısı özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da

özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 000 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.14 M415 mekanı

Dördüncü kat planı, çevre blok, güney yönünde bulunan iki çıkmalı odadan biri olan M415 mekanı 26.84 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan iki kapıdan biri ana koridora, diğeri ise M416 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan üç pencerede çıkma üzerindedir. Bu pencerelerden ikisi dar ve çıkma yan yüzeyinde, diğer, ise geniş ve çıkma ön yüzünde bulunur. Pencerelerin üçünün de doğramaları muhdestir. Mekanın tavan yüksekliği 3.22 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.15 M416 mekanı

Dördünce katı plan düzleminde, güneybatı köşede bulunan M416 mekanı 23.08 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridora bağlantısı yoktur. Mekana ulaşım imkanı sağlayan iki özgün doğramalı kapıdan biri M415 mekanı, diğeri ise M417 mekanıyla bağlantılıdır Mekanda bulunan iki pencereden biri Erkanı Harp Sokağı'na diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar. Pencerelerin ikisinin de doğramaları muhdestir. Odanın tavan yüksekliği 3.3 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.16 M417 mekanı

Ana koridordan ulaşım imkanı bulunan M417 mekanı, dördüncü kat planı, çevre bloğu üzerinde, Erkanı Harp Sokağı yönünde bulunur. Odada bulunan iki kapının ikisinin de doğramaları özgündür. Erkanı Harp Sokağı'na doğru çıkma yapan mekandaki iki adet pencerenin biri dar ve muhdes doğramalı olup çıkma yan yüzeyindedir; diğeri ise 2 m genişliğinde muhdes doğramalı ve çıkma ön yüzeyindedir. Mekanın büyüklüğü 21.94 m2 olup tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.17 M418 mekanı

37.34 m2 büyüklüğünde olan M418 mekanı, Erkanı Harp sokağına bakar ve birincil merdiven kovasının güneyinde bulur. Mekana ana koridor üzerinden giriş imkanı veren kapı doğraması özgündür. M418 mekanı ile M417 mekanları arasında bulunan servis penceresi doğraması özgün fakat kullanılmamaktadır. Mekanın çıkma kısmında bulunan biri dar, diğeri geniş iki pencere doğraması da muhdestirler. Tavan yüksekliği 3.25 m olup mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parke kaplamadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.18 M419 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının dördüncü kat plan düzleminde oluşturduğu 24.30 m2'lik mekan M419 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, ikinci kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı üçüncü kattaki M419 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. M419 mekanının batı duvarını içinde kat hölüne geçiş imkanı veren çift kanatlı kapının da bulunduğu ahşap doğrama tanımlar.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.19 M420 mekanı

Dördüncü kat planında kat holü olarak isimlendirebileceğimiz M420 mekanı 23.48 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini 20 x 20 cm karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları ise beyaza boyalıdır. Çevre blok ve orta blok ta bulunan odalara ulaşımı sağlayan ana koridorlar bu kat holünde birleşirler. Merdiven kovası üzerinden gelen kullanıcı da ilk olarak kat holüne ulaşır. Tavan yüksekliği 3.3 m olan mekana merdiven kovasından giriş imkanını sağlayan ve bulunduğu duvarın tamamını kaplayan doğrama özgündür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.20 M421 mekanı

Dördüncü kat planının ana koridor sistemini oluşturan bu mekanın da zemini, kat holü ile aynı ebatlarda ve desende karo mozaik ile kaplıdır. Toplam 140.15 m2

büyüklüğünde olan ana koridor mekanının tavanı ve duvarları beyaza boyalıdır. Orta blok yönündeki duvarların ışıklık hizasına gelen kısımlarında, ışıklığa özgü demir doğrama ve izleri görülür. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.21 M422 mekanı

Orta bloğun kuzeydoğu köşesinde bulunan mekan, dördüncü katta bulunan iki adet umumi tuvaletten birisidir. İçinde bulunan iki adet tuvalet kabini ve iki adet lavabosu ile birlikte 10.48 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.15 m olup tavanı beyaza boyalıdır. Mekanın zemini karo seramik kaplıdır. Duvarlar ise 1.5 m yüksekliğine kadar karo seramik kaplı, üzeri ise beyaza boyalıdır. Kabin içlerinde hela taşının bulunduğu yüzeylere birer basamak yüksekte bulunurlar. Kabinler ile lavabo mekanını ayıran kapılar, üst kısımlarındaki havalandırma bölümü ile birlikte özgündürler. Kabinlerin arka duvarlarında ise havalandırma ve tesisat bacası işlevi gören şafta açılan özgün doğramalar bulunur. Bu şaft ışıklık hacminin içinde bulunur. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.22 M423 ve M424 mekanları

İhale Salonu (M423) ve bu ihale salonuna ait bekleme odası (M424) işlevlerini gören bu iki mekan dördüncü kat plan düzleminde orta blokta bulunurlar. M424 mekanı 15.08 m2 büyüklüğündedir ve kat holünden girişe imkan veren muhdes doğramalı kapısı vardır. Tavan yüksekliği 2.90 m olan mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. M424 mekanından, M423 mekanına açılan kapı da muhdestir. M423 mekanının, bekleme odasından giriş sağlayan kapısının haricinde ana koridordan giriş imkanı veren bir de tali girişi bulunur. Bu giriş üzerinde bulunan kapı doğraması da muhdestir. İhale Salonu olarak kullanılan M423 mekanının yarısı ışıklık hacminin içine doğru girmiş muhdes doğramalı bir mekandır. 44.78 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır ve zeminde bir basamaklık kot farkı bulunur. Tavan yüksekliği 2.94 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın ortasında görülen taşıyıcı ayağın, ışıklık mekanı çeperine ait demir doğrama dikmelerinden biri olduğu tahmin edilmektedir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.23 M425 mekanı

Ana koridordan doğraması muhdes kapı ile girişi olan M425 mekanı, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. 14.04 m2 büyüklüğünde olan mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan yüksekliği 3.69 m olup tavan ve duvarlarından ışıklı hacmine ait demir taşıyıcı strüktür görülür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.24 M426 mekanı

Kantin olarak kullanılan ve iç duvarları ve tavanı ahşap panellerle kapatılmış M426 mekanı da ışıklık hacmi içersinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. Büyüklüğü 11.35 m2 olan mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.6.25 M427 ve M428 mekanları

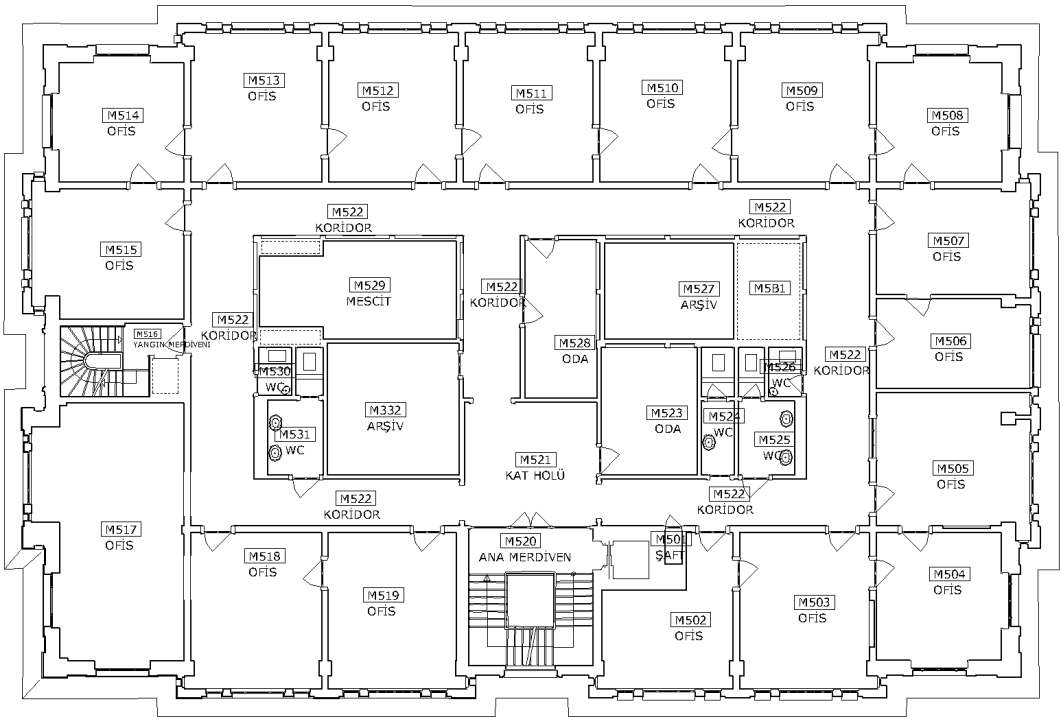
Orta blok, güneydoğu köşede bulunan bu iki mekan, tam ters istikamette bulunan M422 tuvalet mekanının simetriğidir. M422 mekanından farklı olarak bu mekanın tuvalet kabinlerinden birinin kapısı ana koridora açılır ve bağımsız kullanıma imkan verir. Bağımsız kullanılan kabin M427 mekanıdır. Diğer tuvalet hacmi ise M428 mekanıdır. Mekanın genel özellikleri M422 mekanı ile aynıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.6)

5.2.7 Beşinci normal kat

Beşinci kat plan düzleminde genel şema, Metro Han'ın diğer katları ile aynıdır. Orta blok, koridor ve çevre blok grupları beşinci kat planında da görülür. Beşinci kat planının diğer katlardan farkı ise çevre bloktaki pencere düzeni ve buna bağlı olarak cephe düzenidir. İkinci, üçüncü ve dördüncü katlarda, çevre blokta görülen pencere düzeninden farklı olarak beşinci katta, her odadaki büyük pencere açıklığının iki yanında küçük pencere açıklıkları olduğu görülür. Tüm kat planı göz önüne alındığında pencerelerdeki özgünlük orayı yaklaşık yarı yarıyadır.

Diğer katlarda da nispeten korunmuş olan plan şeması, hol döşeme kaplaması, ışıklık-hol arası demir doğramaların bir kısmı, kapı doğramaları gibi öğeler bu katta da büyük oranda korunmuşlardır.

Kat boşluğunda döşeme üstünden döşeme üstüneyükseklik 3,60m'dir.

Şekil 5.13 : Metro Han, beşinci kat planı.

5.2.7.1 M501 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven ve kat holü üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M501 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının dördüncü kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapının doğraması özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.2 M502 mekanı

Beşinci kat planı, çevre blok üzerinde Erkanı Harp Sokağı yönünde olan M502 mekanının, biri ana koridordan girişe imkan veren diğeri ise M503 mekanı ile bağlantı sağlayan iki ayrı doğraması özgün kapısı vardır. Odanın büyüklüğü 24.40 m2'dir. Odanın tavan yüksekliği 3.31 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin döşemesi lamine ahşap parke kaplamadır. Beşinci kat planında, çevre blokta bulunan odaların genel pencere düzenine uyumlu olarak, bu odada da, çıkma bölgesinde olmak üzere geniş pencere ve iki yanında dar pencereler bulunur.

Ortadaki geniş pencere doğraması bu odada muhdestir. Yan pencerelerin doğramaları ise özgündür. Çıkma yan yüzeyinde bulunan pencere ise güney yönüne bakmaktadır ve ön yüzey dar pencerelerine benzer olarak özgündür. Mekanın L biçimi, asansör kovasının mekan içine girinti yapması sebebiyledir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.3 M503 mekanı

M502 mekanı ile yan yana bulunan ve aynı şekilde Erkanı Harp Sokağı'na bakan M503 mekanı 28.91 m2 büyüklüğündedir. Mekanda bulunan üç kapıdan ikisi komşu odalara, diğeri ise ana koridora açılır. Kapıların üçünün de doğramaları özgündür. Odanın pencere açıklıkları M502 mekanı pencere açıklıklarının simetriğidir. Erkanı Harp Sokağı'na bakan çıkmanın ön yüzeyindeki biri geniş ikisi dar üç pencere ve çıkma yan yüzeyinde bulunup kuzey yönüne bakan dar pencere doğraması özgündür. Tavan yüksekliği 3.3 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.4 M504 mekanı

Beşinci kat plan düzleminde kuzeydoğu köşede bulunan M504 mekanı 23.65 m2 büyüklüğündedir. Mekana giriş M503 mekanı ile M505 mekanı arasında bulunan özgün doğramalı kapılardandır. Köşe odanın özgün pencerelerinden biri Erkanı Harp Sokağı'na, diğeri ise Tünel Meydanı Sokağı'na bakmaktadır. Köşe odalarda bulunan pencere açıklıkları, beşinci kat planındaki genel pencere düzen farklılığını taşımayıp, alt katlardaki düzen ile benzerlik gösterirler. Tavan yüksekliği 3.30 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.5 M505 mekanı

M504 mekanı batısında ve çevre blokta bulunan M505 mekanı Tünel Meydanı Sokağı'na bakmakta olup 29.56 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait iki özgün doğramalı kapıdan biri M504 mekanına, diğeri ise ana koridora bağlantı sağlar. Ana koridor ile M505 mekanı arasında, bu kapıdan başka bir adette özgün doğramalı servis penceresi bulunmaktadır fakat kullanılmamaktadır. Tüm katlarda görülen standart oda düzeninden farklı olarak M505 ve M506 odaları arasından geçen duvar, iki oda ortasın denk düşen taşıyıcı kolon hizasında olmayıp yaklaşık 80 cm kadar

M506 odası tarafından geçmektedir. Bu 80 cm'lik kayma, M506 odası geniş penceresini yanında bulunan dar pencerenin M505 mekanına dahil olmasını sağlamıştır. Bu pencere ile birlikte M505 mekanında, çıkma ön yüzeyinde bulunan ve Tünel Meydanı Sokağı'na bakan üçü dar biri geniş dört adet pencere bulunmaktadır. Bunlara ek olarak da çıkma yan yüzeyindeki pencere mekan dahilindedir. Mekandaki pencerelerin doğramaları özgündür. Odanın tavan yüksekliği 3.3 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.6 M506 mekanı

M505 mekanı ile bir önceki bölümde anlatığı biçimde bitişik olan M506 mekanı 19.81 m2 büyüklüğündedir ve ana koridordan özgün doğramalı kapısı ile giriş imkanı vardır. Mekanın M507 mekanı ile arasında bulunan kapınındoğraması ise muhdestir. M506 mekanından Tünel Meydanı Sokağı'na bakan iki pencereden biri geniş biri dardır. Pencere doğramalarının ikisi de muhdestir. Tavan yüksekĺği 3.31 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.7 M507 mekanı

M508 köşe odası ile M506 odası arasında bulunan M507 mekanı, çevre blokta bulunur ve Tünel Meydanı Sokağı'na bakar. Mekan 23.80 m2 büyüklüğündedir ve ana kordidordan direk girişi bulunur. Mekana ait diğer kapı ise M508 mekanı ile bağlantı kurar. İki kapı doğraması da özgündür. Mekanda bulunan tüm pencere doğramaları ise muhdestir. Dört pencerenin üçü çıkma ön yüzeyinde, biri ise çıkma yan yüzeyindedir. Mekanın tavan yüksekliği 3.31 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.8 M508 mekanı

Beşinci kat planı kuzeybatı köşesinde bulunan M508 mekanı 22.77 m2 büyüklüğündedir. Mekana ulaşım M507 veya M509 odaları ile bağlantı sağlayan özgün doğramalı kapılar ile gerçekleşir. Köşe konumda olan odanın dış mekana bakan iki penceresinden biri Tünel Meydanı Sokağı, diğeri ise İlk Belediye Caddesi'ne bakar. Bu iki pencere doğraması da muhdestir. Tavan yüksekliği 3.25 m

olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.9 M509 mekanı

Beşinci kat planı, çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bulunan M509 mekanına ana koridordan ulaşılır. Ana koridor ile M509 mekanını bağlayan doğraması özgün kapının yanında, M509 mekanı ile M510 mekanı bağlayan bir kapı daha bulunur ve bunun da doğraması özgündür. Mekanda çıkma ön yüzeyinde bulunan pencere doğramalarının üçü de muhdestir. Çıkma yan yüzeyinde bulunan pencere doğramaları ise özgündür. Büyüklüğü 28.23 m2 olan odanın tavan yüksekliği 3.31 m'dir. Tavan ve duvarlar beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.10 M510 mekanı

Ana koridordan girişi bulunan M510 mekanı 27.81 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait üç kapı doğraması da özgündür. Kapılardan ikisi komşu odalara biri ise ana koridora açılır. Mekan pencerelerinin doğramaları ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.31 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.11 M511 mekanı

Beşinci kat planı, çevre blok dizisi içinden, İlk Belediye Caddesi'ne bakan odalardan biri olan M511 mekanı 27.59 m2'dir. Mekanın ana koridordan giriş imkanı sağlayan kapısının doğraması, komşu odalara geçiş imkanı veren diğer iki kapı doğraması ile birlikte özgündür. Mekanın içinde çıkma üzerinde bulunan pencere doğramaları ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.30 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.12 M512 mekanı

Beşinci kat çevre blok, İlk Belediye Caddesi cephesinde bulunan M512 mekanı 27.17 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait üç kapıdan ikisi komşu odalara, biri ise ana koridora açılır. Kapıların üçünün de doğramaları özgündür. Mekanın ikisi dar bir geniş üç pencere doğraması ise muhdestir. Tavan yüksekliği 3.3 m olup tavan ve

duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.13 M513 mekanı

M512 Mekanına güney yönünde komşu olan M513 mekanı 28.08 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait üç kapıdan ikisi komşu odalara biri ise ana koridora geçiş imkanı verir. Kapıların üçünün de doğramaları özgündür. Mekanda bulunan pencrelerden biri çıkma yan yüzeyinde, diğer üçü ise çıkma ön yüzeyindedir. Pencere doğramaları muhdestir. Tavan yüksekliği 3.3 m olan mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.14 M514 mekanı

Beşinci kat plan düzleminde güneybatı köşede bulunan M514 mekanı 21.52 m2 büyüklüğündedir. Mekana ana koridordan giriş yoktur. M513 ve M515 mekanlarından M514 mekanına açılan kapılar odaya erişim imkanı sağlarlar. Bu iki kapı doğraması da özgündür. Köşe odanın dış mekana açılan muhdes doğramalı pencerelerinden biri İlk Belediye Caddesi'ne, diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar. Mekanın tavan yüksekliği 3.29 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin kaplaması ise lamine ahşap parkedir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.15 M515 mekanı

Beşinci kat planı, çevre blok, güney yönünde bulunan iki çıkmalı odadan biri olan M515 mekanı 28.08 m2 büyüklünündedir. Mekana giriş imkanı sağlayan iki kapıdan biri ana koridora, diğeri ise M514 mekanına bağlantı sağlar. Mekanda bulunan beş pencere de çıkma üzerindedir. Bu pencerelerden ikisi dar ve çıkma yan yüzeyinde, diğer üçünden ikisi dar biri geniş ve çıkma ön yüzünde bulunurlar. Pencerelerin tamamının doğramaları muhdestir. Mekanın tavan yüksekliği 3.27 m yüksekliğinde olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.16 M516 mekanı

Metro Han ikincil merdivenibeşinci kat plan düzleminde M516 mekanında bulunur. Dördüncü kattan yirmi basamak ile M516 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.70 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ulaşım imkanı veren kapı doğraması özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.3 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.17 M517 mekanı

Beşinci kat plan düzleminde güneydoğu köşe odası ile, bu odanın batısında bulunan çıkmalı odanın birleştirilmesinden oluşan M517 mekanı 50.65 m2 büyüklüğündedir. Mekana ana koridordan ve M518 mekanlarından geçiş imkanı sağlayan iki kapı doğraması da çift kanatlı olup özgündürler. Odanın çıkmalı kısmı alçıpan panel ile kapatılmış ve çıkma yan yüzeyine ait pencereler ile tavandan geçen taşıyıcı kiriş paneller arkasında kalmıştır. Çıkma yan yüzeyindeki pencereler oda içinden gözükmez fakat dış mekandan gözükür. Çıkma ön yüzeyindeki diğer üç pencere ise kullanılır ve doğramaları muhdestir. M517 mekanının köşe bölgesindeki iki pencere doğraması da muhdestir. Bu pencerelerden biri Tramvay Sokağı'na bakarken diğer ise Erkanı Harp Sokağı'na bakar. Mekanın tavan yüksekliği 3.32 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zamini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.18 M518 mekanı

Çevre blokta Erkanı Harp Sokağı yönüne bakan odalardan olan M518 mekanı M517 ve M519 mekanları arasındadır. Mekana ait üç kapının ikisi komşu odalara, biri ise ana koridora açılır. Kapıların üçünün de doğramaları özgündür. Odada bulunan pencere doğramlarının dördü de muhdesitr. Odanın büyüklüğü 29.25 m olup tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Tavan ve duvarlar ise beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.19 M519 mekanı

M518 mekanı ile simetrik olan M519 mekanına ait simetriyi bozan tek öğe, mekan pencerelerinin doğramasının özgün olması ve aksi yöndeki komşu mekana açılan

kapısı bulunmamasıdır. Bunun harici mekan diğer kapı ve pencere açıklıkları ile M518 mekanının simetriğidir. Büyüklüğü 28.74 m2, tavan yüksekliği ise 3.29 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı olan odanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.20 M520 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının beşinci kat plan düzleminde oluşturduğu 24.57 m2'lik mekan M520 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, dördüncü kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı beşinci kattaki M520 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. M520 mekanının batı duvarını içinde kat hölüne geçiş imkanı veren çift kanatlı kapının da bulunduğu ahşap doğrama tanımlar.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.21 M521 mekanı

Beşinci kat planında kat holü olarak isimlendirebileceğimiz M521 mekanı 23.63 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini 20 x 20 cm karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları ise beyaza boyalıdır. Çevre blok ve orta blok ta bulunan odalara ulaşımı sağlayan ana koridorlar bu kat holünde birleşirler. Merdiven kovası üzerinden gelen kullanıcı da ilk olarak kat holüne ulaşır. Tavan yüksekliği ? m olan mekana merdiven kovasından giriş imkanını sağlayan ve bulunduğu duvarın tamamını kaplayan doğrama özgündür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.22 M522 mekanı

Beşinci kat planının ana koridor sistemini oluşturan bu mekanın da zemini, kat holü ile aynı ebatlarda ve desende karo mozaik ile kaplıdır. Toplam 139.97 m2 büyüklüğünde olan ana koridor mekanının tavanı ve duvarları beyaza boyalıdır. Orta blok yönündeki duvarların ışıklık hizasına gelen kısımlarında, ışıklığa özgü demir doğrama ve izleri görülür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.23 M523 mekanı

Kat holünden girişi bulunan ve 17.56 m2 büyüklüğünde olan M523 mekanı zemini, kat holü ve koridorlar ile aynı desende karo mozaik kaplıdır. Mekanın batı yönü duvarı, ışıklık hacmi ile sınırdır ve ışıklık hacmi etrafında bulunan demir doğrama sistemi buradan görülür. Tavan yüksekliği 3.32 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Giriş kapısı özgündür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.24 M524 mekanı

M523 mekanına kuzey yönünden komşu olan M524 mekanı, diğer kat planları göz önünde alındığında sadece beşinci katta bulunan bir tuvalet hacmidir. M523 mekanından devşirilerek oluşturulduğu izlenimi veren mekana, özgün kapısı ile ana koridordan girilir. Mekanı hela taşı olan tek kabini ve lavabosu tanımlar. Büyüklüğü 6.07 m2 olan mekan zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarları karo seramik kaplıdır. Duvarlarının üst kısımları ve tavan ise beyaza boyalıdır. Tavan yüksekliği ise 3.15 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.25 M525 ve M526 mekanları

Beşinci kat plan düzleminde orta blok kuzeydoğu köşesinde bulunan bu iki mekan, bu katta bulunan ofislere hizmet veren umumi tuvaletlerden biridir. Plan şeması tüm yapıda benzerlik gösteren tuvaletlerin iki kabininden biri, bazı katlarda, burada da olduğu gibi ana koridordan sağlanan ayrı giriş ile özelleşmiş ve farklı bir mekan haline gelmiştir. M525 mekanı 8.05 m2 büyüklüğü ile içinde tek kabini ve iki adet lavaboyu barındırır. M526 mekanı ise 2.37 m2 büyüklüğündedir ve, hela taşı ile küçük ebatlı bir lavabodan oluşmaktadır. Tuvaletlerin zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarlar karo seramik kaplıdır. Tavanlar ise beyaza boyalıdır. M525 ve M526 mekanlarına ait tüm doğramalar özgündür. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.26 M527 mekanı

Beşinci katta bulunan ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş olam M527 mekanı muhdestir. Arşiv olarak kullanılan mekan 17.81 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemininde metal sac gözükür, duvarlarında ise ışıklık hacmine ait demir doğramalar

vardır. Ana koridordan giriş imkanı bulunur.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.27 M528 mekanı

Beşinci kat orta blokta bulunan M528 mekanına ikisi de ana koridordan olmak üzere iki ayrı giriş vardır. İki kapı doğraması da özgündür. Mekanın içinden ışıklık hacmi çeperine ait demir doğramalar görülür. 16.47 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini karo mozaik kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.24 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

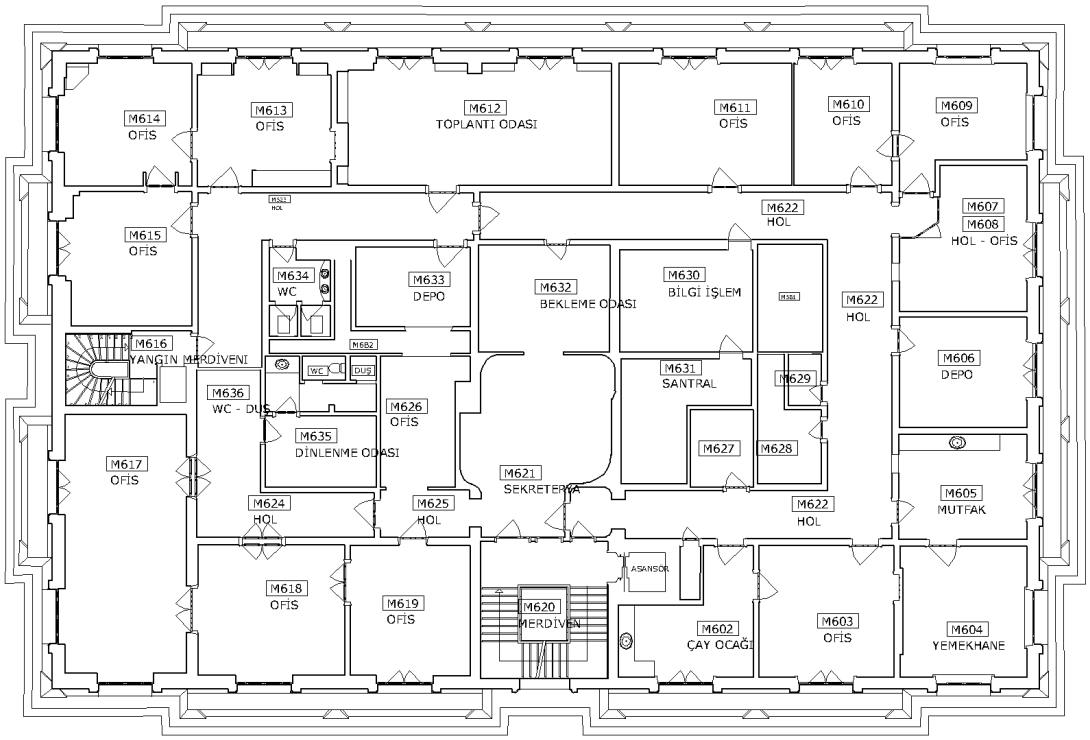
5.2.7.28 M529 mekanı

Mescit olarak kullanılan M529 mekanı da ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekanlardan biridir. Zemini halı kaplı, tavan ve duvarları ise boyalıdır. Mekana giriş imkanı veren kapısı ana koridora açılır ve doğraması muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.7.29 M530 ve M531 mekanları

Beşinci kat plan düzleminde orta blok güneydoğu köşesinde bulunan bu iki mekan, bu katta bulunan ofislere hizmet veren umumi tuvaletlerden biridir. Plan şeması tüm yapıda benzerlik gösteren tuvaletlerin iki kabininden biri, bazı katlarda, burada da olduğu gibi ana koridordan sağlanan ayrı giriş ile özelleşmiş ve farklı bir mekan haline gelmiştir. M531 mekanı 8.07 m2 büyüklüğü ile içinde tek kabini ve iki adet lavaboyu barındırır. M530 mekanı ise 2.26 m2 büyüklüğündedir ve, hela taşı ile küçük ebatlı bir lavabodan oluşmaktadır. Tuvaletlerin zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarlar karo seramik kaplıdır. Tavanlar ise beyaza boyalıdır. M530 ve M531 mekanlarına ait tüm doğramalar özgündür. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.7)

5.2.8 Altıncı normal kat

Şekil 5.14 : Metro Han, altıncı kat planı

Metro Han altıncı kat planı da yapının genel plan şemasına uygun olarak; orta blok, koridor ve çevre blok mekan topluluklarından oluşmaktadır. Bu katta da beşinci bloktakine benzer olarak, çevre blok mekanlarında farklılaşma görülür. Yapının tüm cephelerinde farklı biçimlerde devam eden cumba benzeri cıkmalar, altınca kat planında son bulur. Bu çıkmaların üst yüzeyleri de altıncı kat planı çevre blok odalarının kullandığı balkonlar haline gelir. Kat planlarında, ikinci kattan itibaren devam eden çıkma hacimleri ve bu hacimlerin kat planına sağladığı m2 büyüklükleri, balkonları dışta bırakıldığında altıncı kat planında son bulur. Altıncı kat kapalı mekan dış sınırı, birinci ve ikinci katlardaki hizasına geri döner. Genel Müdürlük katı olarak kullanılan bu kat, en çok müdahale görmüş katlardan biridir. Diğer tüm katlarda yüksek oranda korunmuş olan kapı doğramaları altıncı katta büyük oranda değişmiştir. Oda içlerinde ve koridor mekanında ise bir çok tavan alçıpan asma tavan ile kapatılmış ve gizli aydınlatma elemanları eklenmiştir. Bunların yanında koridor mekanının bir kısmının zemini de lamine ahşap parke kaplanmıştır. Kat genelinde pencere doğramaları da büyük ölçüde muhdestir.

Altıncı katın dış duvarlarının dış yüzeyi, eğimli olup arduvaz çatı kaplaması ile kaplıdır. Bu özellikleri ile tüm cephe dikkate alındığında, yapının çatı arası katı izlenimi vermektedir. 1914 yılında tamamlanan eserin son katı olan altıncı kat, üzerindeki teras ile yapıyı sonlandırmaktaydı. Yedinci kat ise 1920'li yıllarda eklenmişti.

5.2.8.1 M601 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven ve kat holü üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M501 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının altıncı kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapı doğraması özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.2 M602 mekanı

Altıncı kat planı, çevre blok üzerinde Erkanı Harp Sokağı yönünde olan M602 mekanının, biri ana koridordan girişe imkan veren diğeri ise M503 mekanı ile bağlantı sağlayan iki ayrı muhdes doğramalı kapısı vardır. Odanın büyüklüğü 17.41 m2'dir. Odanın tavan yüksekliği 3.21 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin döşemesi masif ahşap parke kaplamadır. Altıncı kat planında, çevre blokta bulunan odaların genel pencere düzenine uyumlu olarak, bu odada da, çıkma üzerinde bulunan balkona geçiş imkanı veren pencere doğraması bulunmaktadır. Bu odada bulunan doğrama muhdestir. M602 mekana ait balkona M603 mekanı doğramasından da çıkış imkan vardır. Mekanın L biçimi, asansör kovasının mekan içine girinti yapması sebebiyledir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.3 M603 mekanı

M602 mekanı ile yan yana bulunan ve aynı şekilde Erkanı Harp Sokağı'na bakan M603 mekanı 24.30 m2 büyüklüğündedir. Mekanda bulunan üç kapıdan ikisi komşu odalara, diğeri ise ana koridora açılır. Kapıların üçünün de doğramaları muhdestir. M604 odası ile bağlantı sağlayan kapı kullanılmamaktadır. Odanın pencere açıklığı M602 mekanı pencere açıklıklığı ile aynıdır. Erkanı Harp Sokağı'na bakan çıkmanın üst yüzeyinde oluşan balkon, M602 mekanı ile birlikte bu mekandan da kullanılır.

Tavan yüksekliği 3.27 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise masif ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.4 M604 ve 605 mekanları

Altıncı kat plan düzlemi, kuzeydoğu köşesinde bulunan ve yemek odası olarak kullanılan mekan M604 mekanıdır. Mekanın ana koridordan girişi yoktur. M603 mekanı ile M604 mekanı arasındaki kapı ise kullanılmamaktadır. Yemek odasına giriş, mutfak olarak kullanılan M605 mekanı üzerinden sağlanmaktadır. M605 mekanı ana koridordan girilen ve Tünel Meydanı Sokağı'na bakan bir mekandır.
M604 mekanı 22.80 m2 büyüklüğünde olup tavan yüksekliği 3.25 m'dir. Mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ait kapı ve pencere doğramaları muhdestir. Altıncı kat planı köşe odalarının tümünde olduğu gibi, bu odada da pencereler, çevre bloktaki diğer odaların aksine yere kadar değildir. Köşe odaların balkonu yoktur. Pencerelerden biri Erkanı Harp Sokağı'na diğeri ise Tünel Meydanı Sokağı'na bakar.
M605 mekanı ise 18.60 m2 büyüklüğünde olup tavan yüksekliği 3.25 m'dir. Makanın tavan ve duvarları beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ait kapı ve pencere doğramaları muhdestir. Tünel Meydanı Sokağı yönüne bakan M605, M606 ve M607 odalarının kullandığı çıkma üzeri balkona geçişe imkan veren doğrama muhdestir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.5 M606 mekanı

Özgün kapısı ana koridora açılan M606 mekanı 19.45 m2 büyüklüğündedir. Mekanın tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ait pencere doğraması çıkma üzerinde bulunan balkona çıkış imkanı sağlar ve muhdestir. Pencere Tünel Meydanı Sokağı yönüne açılmaktadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.6 M607, M608 ve M609 mekanları

Altıncı kat plan düzlemi, kuzeybatı köşe odası ve bu odanın Tünel Meydanı Sokağı'na bakan komşu odası ile bu iki odanın girişlerinin bulunduğu küçük hol bu bölümdeki mekanları tanımlarlar. M607 holü, ana koridordan girişi olan ve ahşap özgün doğramalar ile M608 mekanından ayrılmış bir mekandır. Hol üzerinden M608 ve M609 köşe odasına giriş kapıları vardır. Bu bölgede bulunan tüm kapı

doğramaları özgündür. Hol hacmi ile birlikte 24 m2 olan M607 ve M608 mekanları zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyza boyalıdır. Mekanın pencere açıklığındaki muhdes doğramadan, Tünel Meydanı Sokağı yönünde bakan çıkma üzerindeki balkona geçiş imkanı vardır.
M609 köşe odası ise 18.60 m2 büyüklüğündedir. Mekanın tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplamadır. M609 mekanında bulunan iki muhdes pencereden biri Tünel Meydanı Sokağı'na diğer ise İlk Belediye Caddesi'ne bakar. Mekana ait ikinci bir kapı da M610 mekanına açılır ve doğraması özgündür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.7 M610 mekanı

Çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bulunan M610 mekanı 16.40 m2 büyüklüğündedir ve ana koridordan giriş imkanına sahiptir. Mekanın ana koridor giriş kapı doğraması özgündür. M610 mekanı ile M609 mekanı arasında bulunan fakat kullanılmayan kapı doğraması da özgündür. Tavan yüksekliği 3.25 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanın pencere açıklığı İlk Belediye Caddesi yönünde olup, açıklık üzerindeki muhdes doğramadan, cumba üstü balkonuna çıkış imkanı vardır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.8 M611 mekanı

Altıncı kat planı, çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bakan M611 mekanı, 29 m2 büyüklüğündedir. Mekanı ana koridora bağlayan kapı doğraması özgündür. Tavan yüksekliği 3.29 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ait pencere açıklığındaki doğrama, çıkma üstü balkonuna geçiş imkanı verir ve muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.9 M612 mekanı

Genel Müdürlük toplantı odası olarak kullanılan M612 mekanı çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bulunmaktadır. Mekanın büyüklüğü 43.80 m2'dir. İki odanın birleşimi izlenimi uyandıran mekanın tavan ve duvarları alçıpan malzeme ile kaplanmış, bunu üzerinde de duvar kağıdı uygulanmıştır. Tavanında gizli aydınlatma

elemanları da bulunur. Tavann yüksekliği ise 2.86 m'dir. Zemini karo halı kaplıdır. M612 mekanına ait pencere açıklıkları üzerindeki doğramalar özgün olup, çıkma üzeri balkonuna geçiş imkanı verirler.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.10 M613 mekanı

18.70 m2 büyklüğünde olan M613 mekanı muhdes kapısı ile ana koridora bağlanır. Mekandan komşu odalara açılan kapılarda vardır fakat kullanılmamaktadır. Çıkma üzeri balkonuna geçiş imkanı veren pencere doğraması özgündür. Tavan yüksekliği 3.27 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.11 M614 ve M615 mekanları

M614 mekanı, altıncı kat planı, güneybatı köşesinde bulunur. 21.25 m2 büyüklüğünde olan odanin ana koridordan direk girişi yoktur. Komşu odalar açılan iki muhdes kapısından M615 mekanına aılan kulanılmakta olup, diğer kapı kullanılmamaktadır. Mekana ait pencere doğramaları özgündür. Bu pencerelerden biri İlk Belediye Caddesine, diğer ise Tramvay Sokağı'na bakar. Tavan yüksekliği 3.24 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin lamine ahşap parke kaplıdır.
M615 mekanı, M616 mekanına ait sekreter ve bekleme odası olarak kullanılmaktadır. Ana koridordan direk girişi bulunan odanın büyüklüğü 22.05 m2'dir. Tavan yükskliği 3.25 me olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Makana ait kapı doğramaları muhdes, pencere doğramaları ise özgündür. Tramvay Sokağı'na bakan penceresi, çıkma üzeri balkonuna çıkış imkanı verir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.12 M616 mekanı

Metro Han ikincil merdiveni altıncı kat plan düzleminde M616 mekanında bulunur. Beşinci kattan yirmi basamak ile M616 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.70 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ulaşım imkanı veren kapı doğraması özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.3 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.13 M617 mekanı

Altıncı kat plan düzleminde, güneydoğu köşede bulunan M617 mekanı, İETT Genel Müdürü odası olarak kullanılmaktadır. İki odanın birleşimi izlenimi veren mekan 43.15 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait muhdes iki kapıda çift kanatlıdır. Bu kapılardan biri ana koridora, diğer ise M618 mekanına açılmaktadır. Mekanda bulunan üç adet pencerenin ikisi Tramvay Sokağı'na, diğer ise Erkanı Harp Sokağı'na bakmaktadır. Tramvay Sokağına bakan pencerelerden biri çıkma üzeri balkonuna çıkış imkanı verir. Tavan yüksekliği 3.13 m olan mekanın tavan ve duvarlarında alçıpan kaplamalar vardır. Tavan kaplamasında gizli aydınlatma da bulunur. Odanın kuzey yönü duvarı da boylu boyunca alçıpan üzeri duvar kağıdı kaplıdır. Diğer bölgeler ise beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.14 M618 mekanı

Çevre blok, Erkanı Harp Sokağı yönüne bakan M618 mekanı, Genel Müdür odasının bekleme odası işlevini görür. Mekana ait üç kapının üçünün de doğramaları çift kanatlı ve muhdestir. Bu kapılardan biri ana koridora, diğeri ise komşu odalara açılır. Mekanın büyüklüğü 26.25 m2 olup tavan yüksekliği 3.23 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Odanın pencere açıklığında bulunan doğrama, çıkma üzeri balkonuna geçişe inkan verir ve muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.15 M619 mekanı

Çevre blok, Erkanı Harp Sokağı yönünde bakan M619 mekanı 21.40 m2 büyüklüğündedir. Mekanın tavan yüksekliği 3.22 molup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ait iki kapı doğraması da muhdestir. M618 mekanı ile bağlantı sağlayan kapı çift kanatlıdır. Çıkma üzeri balkona geçiş imkanı veren doğrama da muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.16 M620 mekanı

Metro Han birincil merdiven kovasının altıncı kat plan düzleminde oluşturduğu 23.40 m2'lik mekan M620 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, beşinci kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı altıncı kattaki M620 mekanında bulunan

sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.3 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. M620 mekanı, batı duvarında bulunan üç adet kapı doğraması ile kullanıcıyı, ana koridor ve sekreterya bölümüne bağlar.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.17 M621, M632, M622, M623, M624 ve M625 mekanları

Altıncı kat planı, kat holü ve ana kordidor bağlantıları dikkate alındığında, özgün şeması en çok değiştirilmiş ve diğer kat planlarından farklılaşmış kat planı olarak karşımıza çıkar. Ana merdiven kovasından kata ulaştığımızda, ayrı kapılarla ya M621 mekanına (sekreterya), ya da M622 mekanına bağlanırız.

M621 mekanı, kat holünden devşirilmiş bir mekandır. Mekanın duvarları eğrisel ve beyaza boyalı panellerle kaplanmış, tavanına ise alçıpan uygulaması yapılmıştır. Mekanın büyüklüğü 30.98 m2 olup tavan yüksekliği 3.15 m'dir. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. M621 mekanı, ana koridor mekanları olan M622 ve M625 mekanlarına muhdes kapılarla bağlanır. Sekreterya bölümünün bekleme odası olarak kulanılan M632 mekanı ise M621 mekanının uzantısı olarak gelişmiştir. 19.22 m2 büyüklüğündeki bu mekanın ayrı ana koridor bağlantısı da bulunur. Tavan yüksekliği 3 m olan mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise karo halı kaplıdır. M621 ve M632 mekanlarına ait tüm doğramalar muhdestir.

Kat planını, çevre blok ile orta blok arasında çevreleyen koridor sistemi de M622, M623, M624 ve M625 mekanlarından oluşur. M622 mekanı bu koridor hacimleri arasında karo mozaik zemin kaplaması ile özgünlüğünü en çok korumuş olan mekandır. 66.75 m2 büyüklüğündeki koridorun ortalama tavan yüksekliği 3.15 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. M622 koridoru altıncı kat planı kuzey bölgesindeki odalara ulaşımı sağlar.

M623 mekanı ise, kat planı güneybatı bölgesinde olup 29.05 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplamadır. Tavanı alçıpan malzeme ile tonoz biçiminde kaplanmış ve gizli aydınlatma yapılmıştır. Duvarları ise beyaza boyalıdır. Toplantı odası ve Genel kordinatöre ait mekanların özelleşmiş koridoru işlevini görür.

M624 ve M625 mekanları ise, ana koridor sisteminin güneydoğu bölgesinde olupi Genel Müdür odası ve ek hacimlerine ulaşım işlevini görmektedir. Döşemesi lamine ahşap parke kaplı olan bu iki mekanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. M624 mekanı 21.74 m2 büyüklüğünde ve tavan yüksekliği 3.16 m'dir. M625 mekanı ise 5.83 m2 büyüklüğünde ve tavan yüksekliği 3.18 m'dir. Mekana ait tüm doğramalar muhdestir.

Altıncı kat planı ana koridor sisteminde, diğer katlardan farklı olarak, ışıklık hacimlerinde bulunan demir doğrama elemanlar veya izleri görülmez. Bu katta, ışıklık bölgeleri alçıpan ile kapatılmış ve üzeri beyaza boyanmıştır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.18 M626 mekanı

Orta blokta bulunan M626 mekanına M625 koridorundan ulaşılır. Müdürlük bölgesine ait ofis işlevi gören mekan 14.01 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.22 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanda bulunan muhdes doğramalı pencere kullanılmayan ışıklık hacmine açılır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.19 M627 mekanı

M622 koridorundan muhdes kapısı ile bağlantısı olan 5.82 m2'lik M627 mekanı depo olarak kullanılmaktadır. Hehangi bir penceresi bulunmayan mekanın tavan yüksekliği 3.15 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı olup zemini lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.20 M628 ve M629 mekanları

Altıncı kat plan düzleminde orta blok kuzeydoğu köşesinde bulunan bu iki mekan, bu katta bulunan ofislere hizmet veren umumi tuvaletlerden biridir. Plan şeması tüm yapıda benzerlik gösteren tuvaletlerin iki kabinlerinden biri, bazı katlarda, burada da olduğu gibi ana koridordan sağlanan ayrı giriş ile özelleşmiş ve farklı bir mekan haline gelmiştir. M628 mekanı 8.60 m2 büyüklüğü ile içinde tek kabini ve iki adet lavaboyu barındırır. M629 mekanı ise 2.30 m2 büyüklüğündedir ve, hela taşı ile küçük ebatlı bir lavabodan oluşmaktadır. Tuvaletlerin zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarlar karo seramik kaplıdır. Tavanlar ise beyaza boyalıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.21 M630 ve M631 mekanları

Ortablokta bulunan M630 ve M631 mekanları, bilgi-işlem ve santral işlevi gören penceresiz mekanlardır. Ana kordidordan M630 mekanına, M630 mekanından da M631 mekanına giriş bulunan. İki mekana ait giriş kapı doğramaları muhdestir. Tavan ve duvarlar alçıpan kaplı ve beyaza boyalıdır. Zeminleri ise pvc kaplamadır. M630 meanı 18.58 büyüklüğünde, tavan yüksekliği ise 2.65 m'dir. M631 mekanı ise 15.34 m2 büyüklüğünde, L biciminde ve tavan yüksekliği 2.7 m'dir. M630 mekanı ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.22 M633 mekanı

Altıncı kat orta blokta bulunan M623 mekanı depo olarak kullanılmaktadır. Mekana giriş ana koridor üzerinden, muhdes doğramalı kapısı ile olur. Işıklak hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekanlardan biridir. 12.62 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 2.9 m'dir. Mekanda bulunan muhdes doğramalı pencere ışıklık hacmi içinde oluşmuş ara boşluğa açılır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.23 M634 mekanı

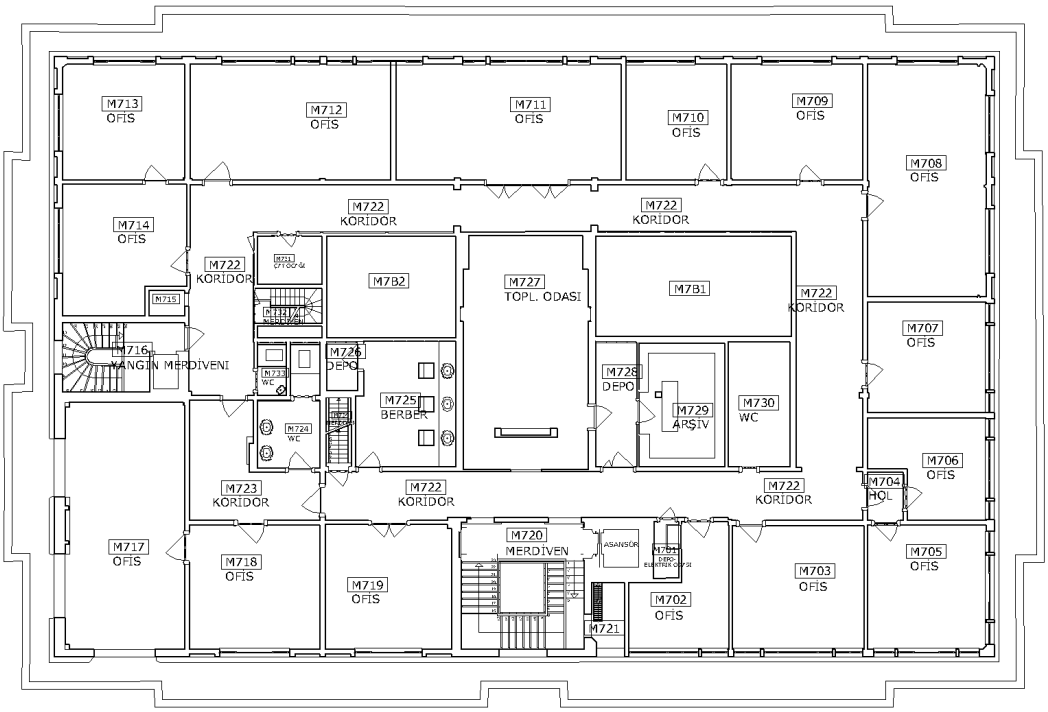
Işıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes tuvalet hacmi olan M634 mekanı 6.87 m2 büyüklüğündedir. Mekanın zemini karo seramik kaplıdır. Tavanı alçıpan asma avan üzeri boya, duvarları da 1.5 m yüksekliğinde kadar karo seramik kaplı, üst kısmı boyalıdır. Mekanda iki adet tuvalet kabini ve iki adet hilton tipi lavabo bulunur. Ana koridordan giriş imkanı veren kapı doğraması muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.8.24 M635 ve M636 mekanları

M624 holünden girilen M635 mekanı, İETT Genel Müdürü kullanımına ait dinlenme odasıdır. M626 mekanı ise bu odadan kullanılan lavabo ve duş hacimlerini içerir. Mekanlara ait kapı doğramalarının tamamı muhdestir. M635 mekanı 10.87 m2 büyüklüğünde, zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.23 m'dir. M636 mekanı 8.49 m2 büyüklüğndedir. Zemin ve duvarları karo seramik kaplıdır. Mekanda duş kabini, tuvalet kabini ve bir adet hilton tipi lavabo bulunur.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.8)

5.2.9 Yedinci normal kat

1914 yılında yapımı, zemin kat üzeri 6 kat olarak tamamlanan Metro Han'a yedinci katı tamamlanmasından on dört sene sonra 1928 yılında eklenmiştir. Metro Hanı yaptıran SOFINA şirketi tarafından eklenen yedinci kat, yapının en önemli dönem eki olarak değerlendirilebilir.

Şekil 5.15 : Metro Han, yedinci kat planı

Altıncı kat üzerinde bulunan teras bölümüne eklenen kat, betonarme kolon, kiriş üzeri plak döşeme sistemi ile yapılmıştır. Kullanıcıyı yedinci kata ulaştıran iki merdiven kovası da 1914 yılında aittir. Yedinci kat öncesi terasa ulaşım sağlayan bu merdivenlerin sahanlıkları ile yedinci kat zemin kotu arasında bir basamaklık kot farkı vardır.

Yedinci kat planı Metro Han'ın diğer kat planları ile uyumluluk gösterir. Çevre blok, orta blok ve ana koridor bölgelerinden oluşur. Diğer katlarla yedinci kat arasındaki en büyük fark, yedinci kat planında, birincil merdiven ve kat koridorlarının birleştiği kat holünün bulunmamasıdır. Bunun yerine kat merdivenleri direk olarak koridor hacmine bağlanır ve sirkülasyon burdan devam eder.

Yedinci pencere doğramalarının tamamı muhdes ve pvc doğramadır. Tüm kat boyunca yedinci kat cephelerinin tamamı pencere kaplıdır. Pencereler sadece taşıyıcı kısımlarında kesintiye uğrar. Bir çok pencere açıklığı ise sonradan kapatılarak sağır yüzeyler haline getirilmişlerdir. Kapı doğramaları ise büyük oranda özgün fakat diğer katlardaki kapı profillerinden farklıdır.

5.2.9.1 M701 mekanı

Kata ulaşan ana merdiven üzerinden ana koridora kuzey yönünde bağlanıldığında, çevre blok tarafındaki ilk kapı M701 mekanının kapısıdır. 0.68m x 1.32m ebatlarında olan bu mekan bir odayı tanımlamaz. Tüm katlarda boylu boyunca devam eden tesisat şaftının yedinci kat planı ile kesiştiği alandır. Ana koridordan mekana açılan kapı özgündür ve tesisat şaftının müdahale kapağı olarak düşünülebilir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.2 M702 mekanı

Yedinci kat planı, çevre blok, Erkanı Harp Sokağı yönüne bakan M702 mekanı 14.15 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridordan giriş kapısının doğraması özgündür. Pencere doğramaları ise muhdestir. M702 mekanı cephesinin tamamı pencerelidir. Tavan yüksekliği 3.13 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.3 M703 mekanı

Yedinci kat planı, çevre blok, Erkanı Harp Sokağı yönüne bakan M703 mekanı 24 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridordan giriş kapısının doğraması özgündür. Pencere doğramaları ise muhdestir. M703 mekanı cephesinin tamamı pencerelidir. Tavan yüksekliği 3.11 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemin ise lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.4 M704, M705 ve M706 mekanları

Yedinci kat plan düzleminde kuzeydoğu köşeye bulunan M705 mekanı, batı yönünde komşusu olan M706 mekanı ile birlikte M704 ara holüne açılırlar. M704 ara holü de bu iki mekanı ana koridora bağlar. M704 mekanı ile ana kordidor arasında bulunan kapı doğraması muhdes, M704 mekanından diğer iki odaya geçiş imkanı veren kapı doğramaları ise özgündür. 2.53 m2 büyüklüğünde olan M704 mekanının tavan

yükseklii 3.11 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır.

Köşe oda niteliğinde olan M705 mekanı ise 21.83 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.1 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanın zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Erkanı Harp Sokağı ve Tünel Meydanı Sokağına bakan iki cephesinin tamamı pencerelidir. Pencere doğramaları muhdes ve pvc doğramadır.

Ara holden ulaşılan ikinci mekan olan M706 mekanı 15 m büyüklüğünde olup tavan yüksekliği 3.09 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemin ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekan Tünel Meydanı Sokağı'na bakar ve mekanın bu yönde oluşan cephesi tamamen pencerelidir. Pencereler muhdes ve pvc doğramadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.5 M707 mekanı

Çevre blok, Tünel Meydanı Sokağı yönünde olan M707 mekanı 19.51 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.1 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini lamine ahşap parke kaplıdır. Mekana ana kordidor giriş imkanı veren kapı doğraması özgündür. Kuzey duvarını tamamen kaplayan pencere doğramaları ise muhdes ve pvc doğramadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.6 M708 mekanı

Yedinci kat plan düzleminde, kuzeydoğu köşede bulunan M708 mekanı 40.98 m2 büyüklüğündedir. Mekanın ana koridordan özgün doğramalı kapısı içinden direk girişi vardır. Mekandaki dokuz pencere açıklığından, dar olan altı tanesi kapatılmış ve kullanım dışı kalmışlardır. Diğer üç açıklık muhdes pvc doğramaları ile kullanılmaktadırlar. Tavan yüksekliği 2.92 m olup tavanı alçıpan ile kaplı, duvarları ise beyaza boyalıdır. Mekanın zemini lamine ahşap parke kaplıdır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.7 M709 mekanı

Yedinci kat, İlk Belediye Caddesi yönü, çevre blokta bulunan M709 Mekanı, özgün doğramalı giriş kapısı ile direk ana koridora açılır. Mekanın büyüklüğü 22.60 m2 olup tavan yüksekliği 3.13 m'dir. Tavan ve duvarları beyaza boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanın pencere açıklıklarından dar olan iki tanesi

kapatılmış, geniş olanı ise üzerindeki muhdes pvc doğrama ile kullanılmaktadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.8 M710 mekanı

M709 mekanı ile yan yana olan M710 mekanı da İlk Belediye caddesine bakmaktadır. Mekanın büyüklüğü 17.21 m2'dir. Özgün doğramalı kapısı ile ana koridordan giriş imkanı vardır. Tavan yüksekliği 3.08 m, tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanın iki pencere açıklığından dar olanı kapatılmış, geniş olanı ise muhdes pvc doğraması ile kullanılmaktadır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.9 M711 mekanı

Yedinci kat plan düzlemi, çevre blok, İlk Belediye Caddesi yönünde bulunan M711 mekanı 38.66 m2 büyüklüğündedir. Mekana ait dört kanatlı özgün kapı doğraması, ana koridordan geçiş imkanı sağlar. Tavan yüksekliği 2.88 m olan odanın tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. M711 ile M712 mekanı arasındaki duvar, pencere açıklığına denk gelir ve doğraması muhdestir. Pencere açıklığına denk geldiği bölüm, pvc elemanlarla kapatılmıştır. Bu ortada kalan pencere açıklığı haricinde, M711 mekanına ait beş adet açıklık vardır. Bu açıklıkların iki tanesi kapatılmıştır. Mekanda bulunan pencere doğramaları muhdes ve pvc doğramadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.10 M712 mekanı

M711 mekanına bitişik olan M712 mekanı, 34.43 m2 büyüklüğündedir. Bir üst bölümde bahsedildiği gibi mekanın kuzey duvarı pencere açıklığına denk gelir. Mekana ait diğer pencere açıklıklarından bir tanesi kapatılmış, diğerleri ise muhdes pvc doğramalar ile kullanılmaktadır. Tavan yüksekliği 2.99 m olup tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Giriş kapısı ana kordidora bağlanır ve doğraması muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.11 M713, M714 ve M715 mekanları

Yedinci kat plan düzlemi, güneybatı köşede bulunan oda M713 odasıdır. Bu odaya giriş direk ana koridordan sağlanmaz, M714 mekanı üzerinden sağlanır. M714

mekanının ise ana koridora bağlantısı mevcuttur. Ana koridor ile M714 mekanı arasındaki kapı özgün doğramalı, M714 mekanı ile M713 mekanı arasındaki kapı doğraması ise muhdestir.

M713 mekanı 20.98 m2 olup tavan yüksekliği 3.1 m'dir. Tavan ve duvarları boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanda bulunan alto pencere açıklığının dar olan dört tanesi kapatılmış, geniş olan iki tanesi ise muhdes pvc doğramalar ile kullanılmaktadır. Kullanılan bu pencerelerin biri İlk Belediye Caddesi'ne, diğeri ise Tramvay Sokağı'na bakar.

M714 mekanı, M713 mekanı ile Tramvay Sokağı yönünde komşudur. 22.50 m2 büyüklüğündeki mekanın tavan yüksekliği 3.11 m'dir. Tavan ve duvarları boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplıdır. Mekanda bulunan üç pencere açıklığından dar olan iki tanesi kapatılmış, geniş olan ise muhdes pvc doğrama ile kullanılmaktadır.

M715 mekanı ise, M714 mekanı içinde bulunan fakat girişinin ana koridordan olduğu 1.34 m2'lik depo mekanıdır. Bu mekanın içine girilememiştir. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.12 M716 mekanı

Metro Han ikincil merdiveni yedinci kat plan düzleminde M716 mekanı ile sonlanır.. Altıncı kattan yirmi basamak ile M716 mekanı merdiven sahanlığına ulaşılır. Sahanlık ve balansmanlı döner merdiveni oluşturan basamaklar dökme mozaik kaplıdır. 10.45 m2 büyüklüğündeki mekana ana koridordan ulaşım imkanı veren kapısınındoğraması özgündür. Mekanın Tramvay Sokağı'na bakan pencere doğraması da özgündür. Tavan ve duvarları boyalı, tavan yüksekliği 3.2 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.13 M717 ve M718 mekanları

Yedinci kat plan düzleminde güneydoğu köşede bulunan M717 ve M718 mekanlarından M718 mekanı ana kordidora açılır, M717 mekanına giriş ise M718 mekanı üzerinden gerçekleşir. Bu kapı açıklıklarında bulunan iki kapıda özgün fakat alt katlarda görülen profil detayındadır.

M717 mekanı 42.74 m2 büyüklüğünde olup tavan yüksekliği 2.88 m'dir. Mekanın tavan ve duvarları boyalı, zemini ise lamine ahşap parke kaplamadır. Yedinci katın tamamında pencere düzeni bu odada da dar pencereler kapatılarak bozulmuştur.

Dokuz pencere açıklığının altı tanesi kapatılmış, diğer üçü ise kullanılmaktadır. Bu üç geniş açıklıkta bulunan doğramalar, diğer odalardaki pvc doğramaların aksine özgündürler.

M717 mekanına geçişi sağlaan M718 mekanı ise 24.15 m2 büyüklüğündedir. Mekanın tavan yüksekliği 3.07 m olup tavan ve duvarları boyalıdır. Zemin lamine ahşap parke kaplamadır. Mekan Erkanı Harp Sokağı yönüne bakar. Bu yöne bakan üç pencere açıklığının dar olan iki tanesi kapatılmış, geniş olanı ise muhdes pvc doğraması ile kullanılmaktadır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.14 M719 mekanı

Yedinci kat plan düzlemi, çevre blok, Erkanı Harp Sokağı yönüne bakan M719 mekanı 23.35 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 3.06 m olup tavan ve duvarları boyalıdır. Zemini lamine ahşap parke kaplamadır. Mekanda bulunan üç pencere açıklığının dar olan iki tanesi kapatılmış, geniş olanı ise muhdes pvc doğraması ile kullanılmaktadır. Mekana ait giriş kapı doğraması özgün ve ana koridora açılır. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.15 M720 ve M721 mekanları

Metro Han birincil merdiven kovasının yedinci kat plan düzleminde oluşturduğu 23.40 m2'lik mekan M720 mekanıdır. Masif mermer basamaklı merdiven, altıncı kattan üç kol ve iki sahanlık ile kullanıcıyı yedinci kattaki M720 mekanında bulunan sahanlığa ulaştırır. Sahanlık zemini karo mermer kaplamadır. Merdiven kenarında bulunan demir korkuluk üzerinde masif ahşap küpeşte vardır. Mekanın sahanlık kısmında tavan yüksekliği 3.22 m'dir. Mekanın duvarlarında 1.4 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Mekandan ulaşılan kat asansörü, profilli mermer söve ile çerçevelenmiştir. M720 mekanı, batı duvarında bulunan iki adet kapı ile kullanıcıyı, ana koridora bağlar. Ana koridor ile M720 mekanı arasında bir basamaklık kot farkı vardır. Ana koridor daha yüksektedir. Yedinci katın yapımından önce bu mekandaki merdivenin, Metro Han'ın çatısına ulaşım sağladığı tahmin edilmektedir.

Sahanlık kısmı, asansör girişi yanından başlayan 6 basamaklı demir ikinci bir merdiven ise M721 mekanına geçiş imkanı verir. M721 mekanı asansör üzeri teknik hacme ulaşım sağlayan bir ara mekandır. 3.15 m2 büyüklüğündeki mekanın zemini

metal saç kaplıdır. Penceresi ise Erkanı Harp Sokağı'na bakar. M721 mekanında bulunan demir seyyar merdiven, asansör üzeri tekni hacme çıkış imkanı sağlar.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.16 M722 ve M723 mekanları

Yedinci kat plan düzleminde ana koridorları M722 ve M723 mekanları oluşturur. M723 mekanı, ana koridorun güneydoğu ucunda ayrı kullanımı olan bir koridordur. Katın geri kalan büyük kısmında ise sirkülasyonu M722 mekanı sağlar.

123.55 m2 olan M722 mekanında tavan yüksekliği ortalam 3.12 m'dir. Mekanın tavan ve duvarları boyalıdır. Zemini ise M719 ile M709 mekanları girişleri arasında karo mozaik, geri kalan bölgelerde ise karo mozaik üzerine pvc kaplama şeklindedir. Mekanın orta blok ile kesiştiği kısımlarda, ışıklık hacmine ait demir doğrama veya izi görülür.

M723 mekanı ise 15.90 m2 büyüklüğündedir. Bu mekan M717 ve M718 mekanlarına ait özel koridor gibidir. Bu iki mekandan başka M724 mekanına da ulaşım M722 koridorundan sağlanır. Zemini lamine ahşap parke kaplı mekanın tavan ve duvarları boyalıdır. Tavan yüksekliği ise 3.06 m'dir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.17 M724 ve M733 mekanları

Yedinci kat plan düzleminde orta blok güneydoğu köşesinde bulunan bu iki mekan, bu katta bulunan ofislere hizmet veren umumi tuvaletlerdir. Plan şeması tüm yapıda benzerlik gösteren tuvaletlerin iki kabinlerinden biri, bazı katlarda, burada da olduğu gibi ana koridordan sağlanan ayrı giriş ile özelleşmiş ve farklı bir mekan haline gelmiştir. M724 mekanı 8.80 m2 büyüklüğü ile içinde tek kabini ve iki adet lavaboyu barındırır. M733 mekanı ise 2.37 m2 büyüklüğündedir ve, hela taşı ile küçük ebatlı bir lavabodan oluşmaktadır. Tuvaletlerin zemini ve 1.5 m yüksekliğe kadar duvarlar karo seramik kaplıdır. Tavanlar ise beyaza boyalıdır. M324 ve M325 mekanlarına ait tüm doğramalar özgündür. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.18 M725 ve M726 mekanları

Kat planında orta blokta bulunan M725 mekanı kurum berberi, M726 mekanı da M725 mekanından kullanılan depo işlevi görürler. Mekanların zemini karo seramik kaplıdır. Ana koridordan muhdes doğramalı kapı ile girilen M725 mekanı 17.88 m2

büyüklüğündedir. Mekanın duvarları ve tavanı boyalı, tavan yüksekliği 2.8 m'dir. Benzer niteliklerdeki M726 mekanı da 2.24 m2 büyüklüğündedir. İki mekanında batı yönünde ışıklık hacmi bulunur. Bu yöne açılan pencerelerin doğramaları muhdestir.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.19 M727 mekanı

Yedinci kat koridorunda, birincil merdivenin karşısından girişi bulunan M727 mekanı, toplantı odası olarak düzenlenmiş muhdes bir mekandır. 42.83 m2 büyüklüğündeki mekanı yedinci kat orta blok mekanlarını kuzey-güney yönünde ikiye ayırır. Yapının iki ışıklık hacmi ile bu şekilde sınır oluşturur.Mekanda bulunan tüm kapı ve pencere doğramaları muhdestir. Zemini karo halı kaplı mekanın tavan ve duvarları alçıpan kaplama üzeri boyalıdır. Tavan yüksekliği 2.7 m'dir. Mekan için ayrıca M728 mekanına geçiş imkanı veren muhdes kapı bulunur.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.20 M278 ve M729 mekanları

Ana koridordan girişi bulunan M728 ve M728 mekanından girilen M729 mekanları depo ve arşiv hacmi olarak kullanılmaktadır. Plan düzelminde orta blokta bulunan mekanların zemini lamine ahşap parke kaplı, tavan ve duvarları beyaza boyalıdır. Mekanda batı yönünde, ışıklık hacmine ait demir doğramalar görülür.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.21 M730 mekanı

Orta bloğun kuzeydoğu köşesinde bulunan mekan, yedinci katta bulunan iki adet umumi tuvaletten birisidir. İçinde bulunan iki adet tuvalet kabini ve iki adet lavabosu ile birlikte 11.43 m2 büyüklüğündedir. Tavan yüksekliği 000 m olup tavanı beyaza boyalıdır. Mekanın zemini karo seramik kaplıdır. Duvarlar ise 1.5 m yüksekliğine kadar karo seramik kaplı, üzeri ise beyaza boyalıdır. Kabin içlerinde hela taşının bulunduğu yüzeylere birer basamak yüksekte bulunurlar. Kabinler ile lavabo mekanını ayıran kapılar, üst kısımlarındaki havalandırma bölümü ile birlikte özgündürler. Kabinlerin arka duvarlarında ise havalandırma ve tesisat bacası işlevi gören şafta açılan özgün doğramalar bulunur. Bu şaft ışıklık hacminin içinde bulunur. (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

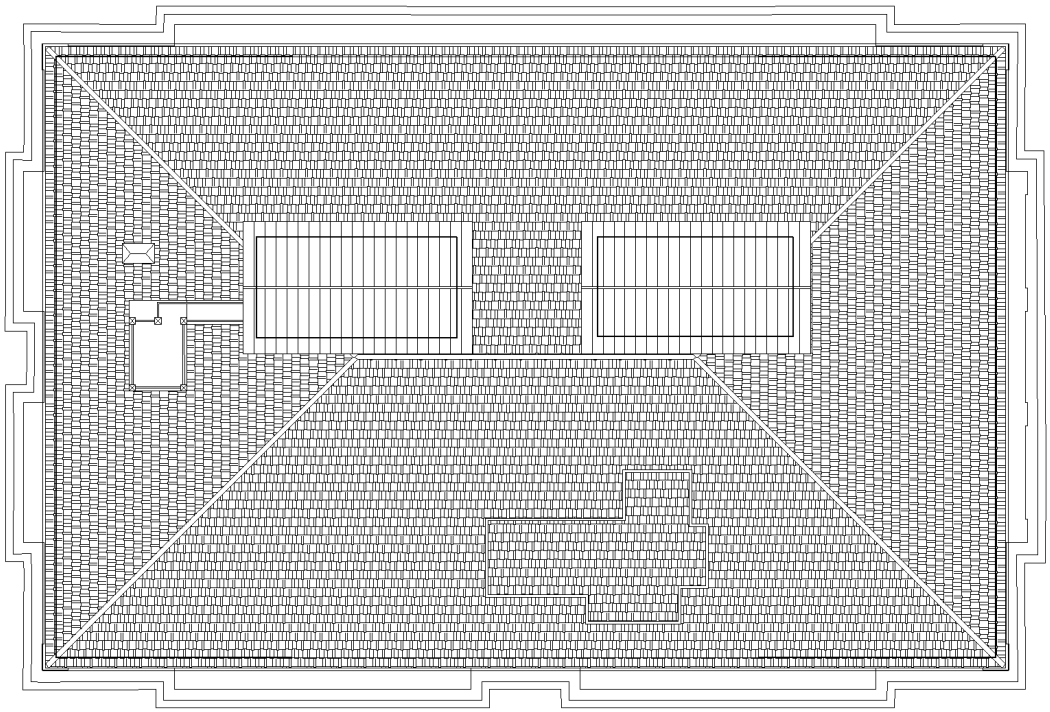
5.2.9.22 M731 mekanı

Yedinci kat plan düzlemi, orta blok güneybatı köşede bulunan M731 mekanı, başka yerden taşınmış doğraması özgün kapılı bir mekandır. 4.56 m2 büyüklüğündeki mekan çay ocağı olarak kullanılmaktadır. Mekan ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes bir mekandır.(Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.9.23 M732 ve M734 mekanları

Orta blokta bulunan bu iki mekandan, M732 mekanı, Metro Han çatısı üzerine çıkış imkanı veren demir merdiveni içerir. Mekan ışıklık hacminin içindedir. Zemini ve duvarları metal sac kaplı mekanda bulunan merdiven, kullanıcıyı üst kotta bulunan küçük teras düzlemine ulaştırır. (Bkz. Bölüm 5.2.10). M734 mekanı da ana koridordan girişi olan ve tek kollu merdiven ile kullanıcıyı çatı arasında bulunan temizlik personeli odasına ulaştırır.(Bkz. Bölüm 5.2.11) (Bkz. Ek-B- Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.9)

5.2.10 Çatı katı

Şekil 5.16 : Metro Han, çatı katı planı.

Metro Han'ın 24 x 37 m ebatlarında düzgün dikdörtgen olan çatısını yaran unsurlar, iki ışıklık mekanının çatıları ve asansör üzerinde bulunan mekanik odanın kütleleridir. Bunların haricinde çatı üzerinde M732 mekanında bulunan merdiven ile ulaşılan yaklaşık 10 m2 büyüklüğündeki teras bulunur. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.10)

Şekil 5.17 : Metro Han, çatı katı panoraması (2013).

Yüzde 22 eğimle yükselen çatının, eğimden oluşan hacmi içinde, M734 mekanından ulaşılan temizlik personeli odası bulunur. 12 m2 büyüklüğündeki bu oda, güney ışıklık hacmine bakar. M721 mekanındaki merdivenden ulaşılan asansör makine dairesi kütlesi de 33 m2 bir alana oturur. Bu mekanın çatı kiremitleri üzerinden bağımsız girişi vardır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.10)

5.2.11 Metro Han doğramaları

Metro Han, ahşap ve demir malzemelerde çeşitli doğramaları ile dikkati çeken bir yapıdır. Yapı bünyesinde farklı kullanımlar için tasarlanmış özgün kapı ve pencere detaylarının yanı sıra, mekan bölücü eleman olarak kullanılan ahşap doğrama detayları da vardır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü)

5.2.11.1 Pencere doğramaları

Yapının cephesinden gözlem yapıldığında, özgün pencere doğramalarını; birinci kat, üçüncü kat, beşinci kat ve altıncı kat pencereleri olarak sınıflandırmak mümkündür. Bu katlardaki pencere doğramaları büyük oranda özgündür. Zemin kat, ikinci, dördüncü ve yedinci katlarda bulunan pencere doğramaları ise büyük oranda muhdestir.

Birinci katta, kemerli pencere açıklıklarında bulunan, kemerli sabit ve açılır doğrama sistemi; üçüncü katta, ofis mekanlarının pencere açıklıklarında, iki metre genişlikteki terazili giyotin pencere sistemi, beşinci katta, kısa parapet üzerine çok bölmeli sabit ve açılır doğrama sistemi; altıncı katta, çıkma üzerlerinde oluşturulmuş balkonlara çıkış imkanı veren, çok bölmeli sabit ve açılır doğrama sistemleri cephelerden gözlemlenebilen özgün detaylı doğramalardır. Bunların yanında Metro Han odaları veya odalar ile koridorlar arasında bulunan servis penceresi açıklıklarında, giyotin ve sabit pencereli özgün doğrama sistemleride vardır. Metro Han koridorları ve orta blok mekanlarından gözlemlenebilen bir diğer özgün doğrama örneği de, ışıklık hacimleri çeperlerinde bulunan sabit ve açılır demir doğrama sistemidir.

Özgün doğramalardaki sistem çeşitliliğinin yanında profil detayları birbirleri ile benzerlik gösterir. Birçok farklı tip doğramanın kasa profilleri birbirlerinin aynısıdır.

Yapının gerisinde bulunan pencere açıklıklarında özgünleri ile değiştirilmiş pvc doğramalar bulunur. Özellikle beşinci ve altıncı katlarda, özgün detaya benzetilerek yapılan muhdes ahşap doğramalar da vardır. Yedinci kat pencere açıklıklarında, doğrama değiştirilmesinin yanı sıra kapatılmış pencere açıklıkları da gözlemlenir. (Bkz. Bölüm 5.2.15)(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü)

5.2.11.2 Kapı ve bölücü doğramaları

Pencerelere kıyasla yapı genelinde kapı doğramaları daha korunmuş durumdadır. Genel Müdürlük katı olan altıncı kat harici tüm katlarda özgün kapı kasa ve kanatları kullanılmaktadır. Altıncı katta önceki yıllarda yapılan genel bir tadilat neticesinde kapıların değiştirildiği anlaşılmaktadır. Diğer katlarda da bölge bölge doğraması değiştirilmiş kapı açıklıkları vardır.

Kasa profilleri tüm yapıda benzerlik gösterir. Sadece 1928 yılında eklenen yedinci kattaki kapı kasası profilinde farklılık vardır. Bunların yanında kanatlarda görülen profil detayı da aynı kasa profili olan kapılarla aynıdır. Ancak, kanat görünüşlerinde sabit cam ve tabla düzenlemeleri açısından çeşitlilik görülür.

Yapıda kat holleri ile merdiven kovası arasında ve muhtelif mekanların içlerinde görülen bölücü doğramaların kasa ve kanat profil detayları da aynı olup, cam ve tabla bölmeleri farklılık gösterir.

Tüm bunların yanında, dış mekan ile bağlantı kuran kapı açıklıklarında demir doğramalar vardır ve özgündür. Aynı şekilde ışıklık hacmine giriş imkanı veren

demir kapılarda, ışıklık doğraması ile birlikte tasarlanmış ve uygulanmış izlenimi oluştururlar. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü)

5.2.12 Yapı çekirdeği ve ışıklıklar

Metro Han'da düşey doğrultuda gelişen öğeler, yapı çekirdekleri ve ışıklık hacimleridir. İki adet yapı çekirdeği, kat holleri ve koridor mekanları ile, katlardaki odalara ulaşımı sağlarlar. Karakteristik kat planında sekiz çizen kat holü ve karidor mekanlarının ortasındaki bölgede de, ek odalar, ıslak hacimler ve ışıklık hacimleri bulunur. Bu iki ışıklık hacminin biri kuzey yönünde biride güney yönünde bulunur.

Şekil 5.18 : Metro Han, birincil merdiven kovası (2013).

Katlara ulaşan iki farklı yapı çekirdeği bulunur. Bunlardan birincil kullanıma sahip olan merdiven çekirdeği, zemin katta bulunan giriş holünden kolay ulaşılacak konumdadır. Üç kollu, iki ara sahanlıklı olarak kat sahanlıklarını birbirine bağlayan merdiven, masif mermer basamakların birbiri üzerine bindirilmesi ile oluşturulmuştur. Merdiven çekirdeğinde bulunan pencere açıklıkları Erkanı Harp Sokağı (Doğu Cephesi) yönüne bakar. Bu pencere açıklıklarındaki doğramalar özgündür. Açıklık alt kenarı, merdiven eğimine paralel olarak yükselir ve yamuk oluşturur. Açıklıkta bulunan doğrama ve cam bu yamuk şekle uyumludur. Merdiven korkuluğu çiçek süslemeli ferforje demir üzeri ahşap küpeşte olarak, yedinci kata kadar kesilmeden devam eder. Birincil merdivenin bulunduğu çekirdekte, mermer

söveli girişi bulunan asansörde vardır. Çekirdek hacmindeki mermer söveler ve mermer basamakların yanında, 1.4 m yüksekliğine kadar mermer kaplama vardır. Bu duvar kaplaması tüm merdiven boyunca yedinci kata kadar devam eder. Birincil merdiven, kullanıcıyı kat holü üzerinden ana koridor hacmine bağlar.

Şekil 5.19 : Metro Han, birincil merdiven kesiti (2013).

Metro Han'da kullanılan ikincil merdiven, Tramvay Sokak'a açılan yangın kapısı ile yangın kaçış merdiveni işlevi gören ve buna ek olarak günlük kullanımda da katlar arasında geçişe imkan veren, balansmanlı, döner merdivendir. Bu merdivenin basamak ve sahanlık zemini dökme mozaik kaplıdır. Mermer basamaklı merdivene benzer olarak, basamaklar birbirleri üzerine bindirilerek taşınır. Bu merdiven çekirdeğinde de asansör bulunur. İkinci merdiven doğrudan ana koridora kullanıcıyı bağlar.

Metro Han'da düşey iletişim sağlayan bir diğer yapıda ışıklık hacimleridir. Kat holü ve ana koridorların oluşturduğu sekiz şeklinin boşlukları içinde, biri güney yönünde diğeri de kuzey yönünde bulunur. Işıklık hacimleri kendi işlevini kaybetmiş durumdadır. Her katta, bu hacmin içinde oluşturulmuş mekanlar, ana koridordan giriş verilerek kullanılmaktadır. Herhangi bir düzene oturmayan rastgele yapılmış bu eklemeler ile, ışıklık hacmi farklı yönlerde ve ebatlarda bölüntülere uğramış, yer yer tamamıyla kapatılmıştır. Hacmin çeperini oluşturan beton parapet üzerine demir doğrama sistemi, ana koridorun iç duvarları üzerinden izlenebilir. Hacimler içine

yapılmış eklere ve demir doğrama izlerine bakıldığında, ışıklık hacmi, çatı katındaki çelik makaslı yarı şeffaf ve cam çatısından aldığı ışığı ve havayı, birinci kata kadar ulaştırmak amacı ile tasarlanmış ve uygulanmıştır. Kat koridorlarında ve orta blokta bulunan mekanlardaki hava ve ışık eksikliği, yapılan muhdes eklerle bu hacmin kullanılmaz hale gelişinin bir sonucudur.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü)

Şekil 5.20 : Metro Han, ışıklık hacminin içinden görünüm (2013).

5.2.13 Cepheler

Metro Han 37 x 24 m ebatlarındaki yapı adasını tanımlayan dikdörtgen parseli tam olarak doldurarak zemin üzeri 7 kat yükselen bir kütleye sahiptir. Zemin kat ve birinci kattan sonra cephelerde görülen çıkmalar, ikinci, üçüncü, dördünce ve beşinci katlarda devam ederek altıncı katta sonlanır. Altıncı katta da bu çıkmaların üzeri balkon olarak işlevlendirilmiştir. Kütlenin köşelerinde ve merdiven hizalarında kesintiye uğrayan çıkmalar, cumba benzeri etki uyandırırlar. Altıncı katın dış duvarı eğimli olarak yükselir ve arduvaz kaplıdır. Altıncı kat üzerinde sonradan eklenmiş yedinci kat cephesi de, cam ağırlıklıdır ve kat üzerindeki kırma çatı ile birlikte yapı sonlanır. Çatı üzerinden yükselen iki adet ışıklık çatısı da yapı kütlesinde göze çarpan unsurlardandır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.1)

5.2.13.1 Doğu cephesi (Metro Han giriş cephesi)

Erkanı Harp Sokağı'na bakan doğu cephesi, Metro Han'ın ana girişinin yer aldığı cephedir. Bu cephede bulunan, ana kapı harici diğer iki kapıdan biri zemin kat planı kuzeydoğu köşede bulunan kütüphane (MZ21) hacmine, diğeri de MZ05 mekanına giriş imkanı verir.

Tüm cephelerde olduğu gibi doğu cephesinde dezemin kat, birinci kat ile birlikte değerlendirilmelidir. Birinci kattaki kemerli pencere açıklıkları, zemin kattaki açıklıkları tamamlar niteliktedir. Yedi aks aralığı adedince, kemerli açıklık, birinci kat hizasında görülür.

Tüm katlardaki pencere açıklıkları da benzer şekilde, aks aralıklarına göre oluşturulmuştur. Her aks aralığında bir kapı veya pencere açıklığı bulunur. Buna göre doğu cephesinde her katta yedi adet açıklık vardır. Yanlızca dönem eki olan yedinci kattaki cephe düzeni bu düzenden farklılık gösterir. Doğu cephesinde görülen yedi aks aralığından iki başta bulunan aralıklar köşe odalara, ortada bulunan aralık ise birincil merdiven kovası hizasına denk gelir. İkinci kattan itibaren başlayan ve altıncı kat balkonları ile sonlanan cumba benzeri çıkmalar, köşe odaları ve merdiven hizası haricindeki aks aralıkları boyunca oluşturulmuştur. Bu çıkmaların yan yüzeylerinde de pencere açıklıkları vardır. Bu pencere açıklıkları cumba etkisini güçlendiren unsurlardandır. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.1)

5.2.13.2 Kuzey cephesi (Tünel İstasyonu giriş cephesi)

Kuzey cephesi yapının Tünel Meydanı Sokağı ve Tünel Meydanı'na bakan cephesidir. Tünel Beyoğlu İstasyonu mekanına giriş kuzey yönünden yapılır. Cephe düzeni -yapının genelinde olduğu gibi- aks aralıklarına göre oluşturulmuştur. Kuzey cephesinde 5 aks aralığı vardır. İki köşedeki aks aralıkları hariç, ortadaki aks hizaları boyunca çıkma görülür ve bu çıkma da altıncı kat balkonu ile sonlanır.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.1)

5.2.13.3 Batı cephesi

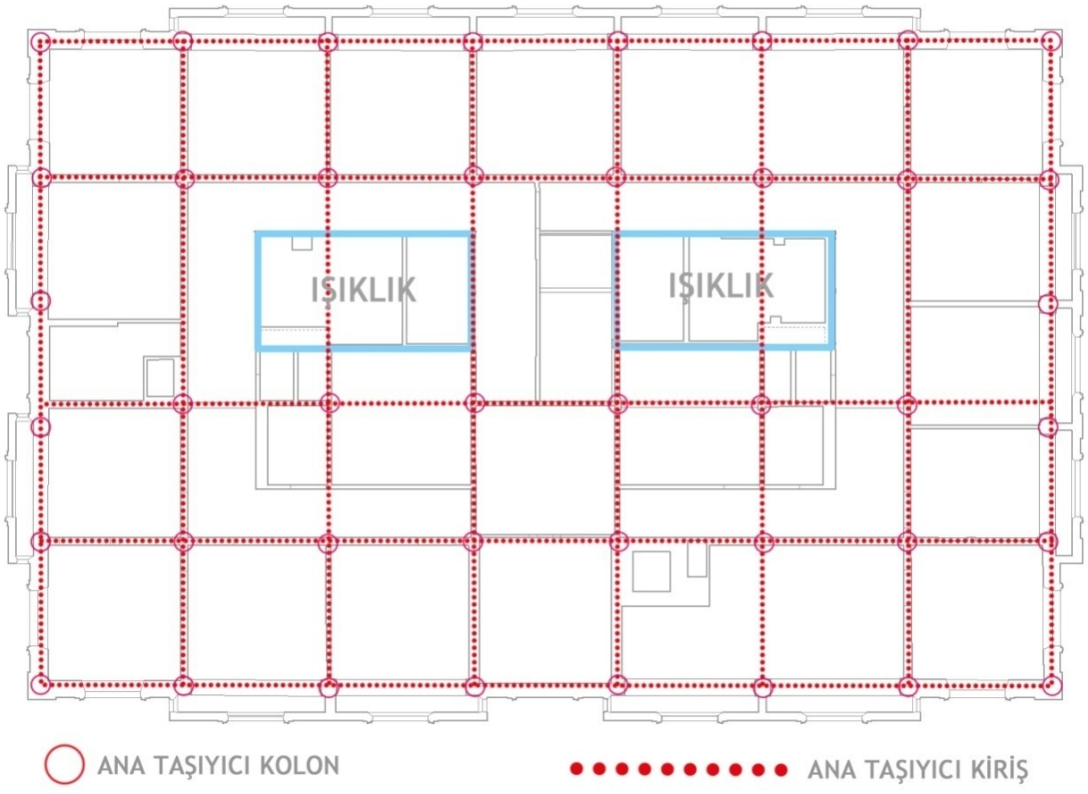
Arazi eğiminin hissedildiği tek cephe Batı cephesidir. Tüm katlardaki pencere düzeni yapı geneli ile aynıdır. Bu cephede bulunan çıkma da, köşeler hariç orta kısımda bütün halindedir. 5 aks aralığı boyunca devam eden çıkmanın üzeri altıncı kat balkonu ile sonlanır. İlk Belediye Caddesi'nde bulunan eğim sebebi ile bodrum katın

duvar yüzeyleri bu cephede açığı çıkar.(Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.1)

5.2.13.4 Güney cephesi

Tramvay Sokak'a bakan güney cephesi de 5 aks aralığına göre düzenlenmiş bir cephedir. Köşe odaları ve ortadaki ikincil merdiven kovası hizası harici diğer iki aks boyunca, ikinci, üçüncü, dördünce ve beşinci katlarda çıkma görülür. Altıncı kattabu çıkmanın üzeri balkon olarak kullanılır. Zemin katta, ikincil merdiven kovası hizasında yangın çıkışı bulunur. Bulunduğu dar sokak ve karşı parselindeki çıkmalı evlerle birlikte düşünüldüğünde, yerel mimariye olan atıf bu cephenin bulunduğu sokak perspektifinde kendini daha çok hissettirmektedir. (Bkz. Ek-B-Metro Han Fotoğraf Albümü, Bölüm B.1)

5.2.14 Strüktürel özellikler

Şekil 5.21 : Metro Han, strüktür analizi.

İETT Arşivi'nde bulunan Metro Han'a ait statik projelerine göre yapı çelik düşey ve yatay taşıyıcılardan oluşan iskelet sisteme sahiptir. Cephe düzenine bakıldığında

yapının 6 x 8 gridal ölçülerde aks sistemine sahip olduğu düşünülür. Ancak, Tünel hattının genişliği neticesinde yapınının kuzey-güney doğrultusunda 5 aksı mevcuttur. Bu gridal sistemin kesişim noktalarında bulunan taşıyıcılar, yerinde yapılan ölçümlerde 55 x 55 cm olarak tespit edilmiştir. Uzay Yergün'ün (2002) de doktora tezinde bahsettiği gibi, 1914 yılında "Vereingte Kammerrich und Belter und Schneevogl'sche Werke Aktiengesellschaft" adlı şirket tarafından Berlin'de hazırlanan statik projelerine bakıldığında 55 x 55 cm ebatlarındaki taşıyıcının içinde 4 adet "U" profil ve dört adet köşebent ile oluşturulmuş çelik taşıyıcılar bulunduğu görülür. Bu düşey taşıyıcılar zeminde 2 x 2 m ebatlarındaki tekil sömellere köşebent ile sabitlenmiştir. Yapının ana yatay taşıyıcıları da 25 x 25 cm ebatlarında yanyana gelmiş iki "I" putrelden oluşmaktadır.

Şekil 5.22 : Metro Han, TZ01 mekanı kolon kiriş birleşim yeri (2013).

Düşey ve yatay taşıyıcıların birleşim noktalarında ise sağlıklı sabitleme amaçlı saç plaka bulunmaktadır. Çelik karkas, her kat hizasında dört köşede bulunan aks aralıklarında çapraz metal kirişler ile de desteklenmiştir. 30-35 cm kalınlığında ölçülen döşeme sistemi ise, ana yatay taşıyıcılara yük aktaran "I" putreller ve bu putrellerin arasının beton doldurulması ile oluşturulmuştur. Bu ara kirişler zıt yönde atılan bağlantı kirişleri ile de güçlendirilmiştir. Tüm metal birleşimlerinde somun-civata ve perçin kullanılmıştır.

Şekil 5.23 : Metro Han, MZ17 mekanı, düşey taşıyıcı görünümü (2013).

Metro Han'ın dış duvarları ise bazı yerlerde kalınlığı 30 cm'i bulan taş kaplama ve tuğla ile örülmüş, dış cephede taş yüzey bırakılıp, iç mekanlar sıvanarak sonlandırılmıştır.

5.2.15 Metro Han'a yapılan müdahaleler ve nedenleri

Yapımı 1914 yılında tamamlanan Metro Han'a yapılan ilk ve en büyük müdahale kuşkusuz yedinci katın eklenmesidir. Yapıyı yaptıran şirket yedinci katın eklenmesi dışında, ışıklık hacimlerine ait çelik makaslı cam ışıklık çatısı ve arşiv odasının düzenlenmesi eklerini de yaptırmıştır. Yapılan bu erken müdahaleler İETT arşivi belgelerinden takip edilmektedir. İETT Arşivi, Yazı İşleri Müdürlüğü Arşivi evrakları tarandığında, Metro Han'a müdahalenin günümüze kadar sürekli devam ettiği görülür. Yapının İETT kullanımına verilmesinden bu yana devamlı olarak bölgesel onarımlardan geçen yapı bu onarımlar sırasında birçok değişikliğe de uğramıştır.

Bu müdahaleleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Fazladan yer kazanma amaçlı ışıklık hacimlerinde oluşturulan mekanlar. Her katta ayrı ve muhtemelen farklı zamanlarda oluşturulan bu mekanlara giriş ana koridordandır. Mekanların bir kısmında ışıklık hacmine ait demir doğramalar görülür, bir kısmında ise alçıpan kaplama yapılması nedeniyle

herhangi bir demir doğrama izine rastlanmaz. Muhdes olan bu mekanlar şunlardır: M114, M228, M230, M326, M327, M328, M329, M423, M425, M426, M527, M529, M630, M633, M634 ve M731.

- Tünel Beyoğlu İstasyonu (TZ01) mekanı yakın tarihte zemini ve duvar fayans kaplaması ile birlikte yenilenmiştir. Bu yenilemeden önce duvarlara yaslı duran kolon ve kirişlerde genişletme yapmak sureti ile güçlendirme müdahalesi olmuştur. Bu müdahalenin kayıtları ve bu mekanda yapılan tüm yenileme işlemleri Anıtlar Kurulu dosyasında mevcuttur.
- Birinci kat ana koridorunda, M103 mekanı zemin kaplamasında görülen desen, M109 mekanı duvarına çerçeve yapmadan saplanmaktadır. Döşeme desenindeki bu gariplik, M109 mekanı oluşturulurken, başka mekanların ve koridorun birleştirildiği izlenimini uyandır. (Bkz. Bölüm 6.2)
- Altıncı kat, Metro Han'ın en çok müdahaleye maruz kalmış katı olarak nitelendirilebilir. Katta bulunması gereken kat holü, Genel Müdürlük için özelleşmiş sekreterya mekanları olarak düzenlenmiş, panel levhaler ile duvar kaplaması yapılmıştı. M623 ve M624 holleri de, idari hacimlerin özel koridoru olarak düşünülüp elden geçmiş. Duvarları duvar kağıdı, tavanı ise, gizli aydınlatma elemanı bulunan tonozvari alçıpan asma tavan ile kapatılmıştır. Birçok katta zemin kaplamasını koruyan koridor mekanlarına rağman bu iki koridorun zemin kaplaması değiştirilmiş ve lamine ahşap parke yapılmıştır.
- Metro Han genelinde özgün pencere doğramalarının birçoğu, pvc doğramalar ile değiştirilmiştir. İkinci, dördüncü ve yedinci katlardaki tüm doğramalar pvc'dir. Diğer katlarda da muhtelif odalarda muhdes pvc doğramalara rastlanır. Pencere doğramalarına kıyasla daha iyi korunmuş olan kapı doğramaları, birçok yerde değiştirilmiştir.
- Yapıldığı tarihte, sahip olduğu manzaranın etkisi ile taşıyıcıları hariç tüm dış çepheri bölmeli sabit cam olarak yapılan yedinci katta, birçok yerde bu açıklıklar tamamen kapatılarak sağır yüzeyler elde edilmiştir.
- Yapıda kat planlarındaki kat holleri ve koridor mekanlarında görülen karo mozaik zemin kaplaması harici tüm zemin kaplamaları muhdestir.
- Özgün kat planında, çevre blokta bulunan odaların her biri, bir aks aralığına oturacak şekilde tasarlanmıştır. Her aks aralığının ayrı bir kapısı ve pencere açıklığı vardır. Yapının mevcut haline bakıldığında bazı odaların iki aks

aralığı kapladığı, bazı odaların yarım aks aralığı kapladığı, ve hatta bazı odalar arasındaki bölücü duvarlarında pencere açıklığına denk geldiği görülür. Bu bilgilerden anlaşılan, kullanım süresince, ofis mekanlarının ihtiyaca göre defalarca birleştirilmek veya bölünmek suretiyle mudahalelere uğradığıdır.

Şekil 5.24 : Metro Han, yedinci katın görünümü (2013).

- Metro Han'a tesisat bağlamında yapılan en kapsamlı müdahale, 1955 yılında Prof.Fikret Narter tarafından planlanmış ısıtma ve havalandırma tesisatı uygulamasıdır. Yapıldığı tarihte ısıtma tesisatının bu uygulama ile birlikte yenilendiği ve havlandırma sisteminin eklendiği anlaşılmaktadır. Uygulamaya ait proje paftaları İETT Arşivi'nde mevcuttur. Tüm katlarda asansör arkasında bulunan şaft ile ışıklık hacimleri içinde bulunan tesisat şaftları, yapının tesisat sisteminin düşey yönde bağlayıcılarıdırlar. Bu tesisat şaftlarından anlaşılan, yapı ısıtma, havalandırma veya sıhhi tesisatında, karşılaşılan problemi çözecek büyüklükte sürekli müdahale ve yenilemelerin yapıldığıdır. Bu müdahaleler, kısa yoldan çözüm mantığı ile yapıldığı için, yapı bünyesinde çok fazla gereksiz tesisat yükü vardır. Bu yükün büyük bir kısmı ışıklık hacimleri içine gizlenmiş haldedir.

- Yapının birçok odasında dış cihazlarının cepheye asılan split klima sistemleri vardır. Bu klimaların boruları için gerekli olan delikler, doğramalara açılmıştır.

5.2.16 Metro Han'da görülen bozulmalar ve nedenleri

Metro Han'da, yapılan müdahaleler neticesinde oluşan bozulmalar bir önceki bölümde anlatılmıştır. Bunların haricinde Metro Han cephesinde bulunan doğal taş kaplamalar kirlenme ve yüzeysel aşınmanın ötesinde bozulmaya uğramamışlardır. Fakat cephede görülen birçok profilli eleman, ön yapımlı betonarme elemanlardır. Yapı genelinde yüksek oranda tuzlanma eseslı profil kaybı görülür. Bazı yerlerde profil kaybından ötürü prekast eleman içindeki demirler açığa çıkmış ve korozyona uğramışlardır. Bunun yanında birçok bölgede malzeme kopması da görülmektedir.[16]

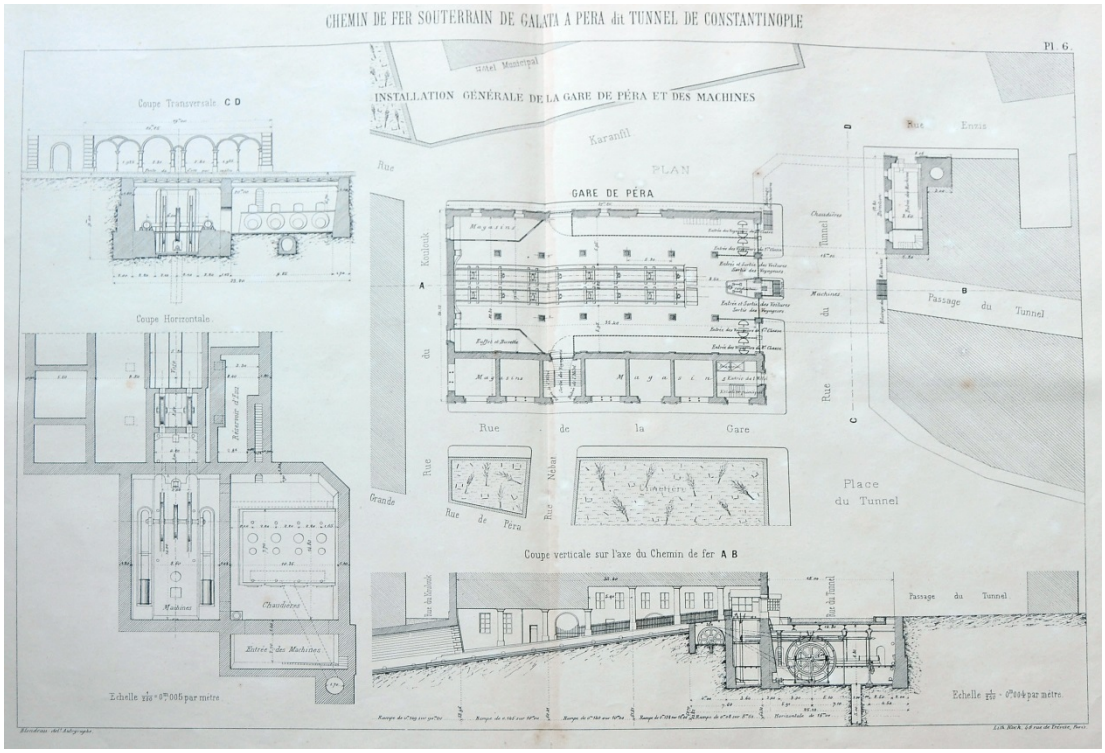
Şekil 5.25 : Saçak ucu prekast elemanlarda görülen bozulmalar.

[16] Yapının tüm cephelerini saran koruma perdesi, cephe elemanlarındaki kopmalardan ötürü gerçekleşebilecek sakatlanmaları engelleme amaçlı yapılmıştır.

6. RESTİTÜSYON

Metro Han ve Cer Binaları farklı tarihlerde yapılmış yapılardır. 1875 yılında açılışı yapılan Tünel Hattı ile birlikte Cer Binası bölgede varlık göstermeye başlamış, Cer Binası'nın yapımından yaklaşık 40 sene sonra, Metro Han yapılmış ve kullanılmaya başlamıştır. Bu geçen 40 yıllık süreç, kuşkusuz Pera bölgesinin yaşadığı en hızlı kentsel dönüşüme şahit olmuştur. Yapıların tasarım ve uygulanma tarihleri arasındaki fark nedeni ile, iki farklı tarihin baz alındığı, iki ayrı restitüsyon çalışması yapılmıştır.

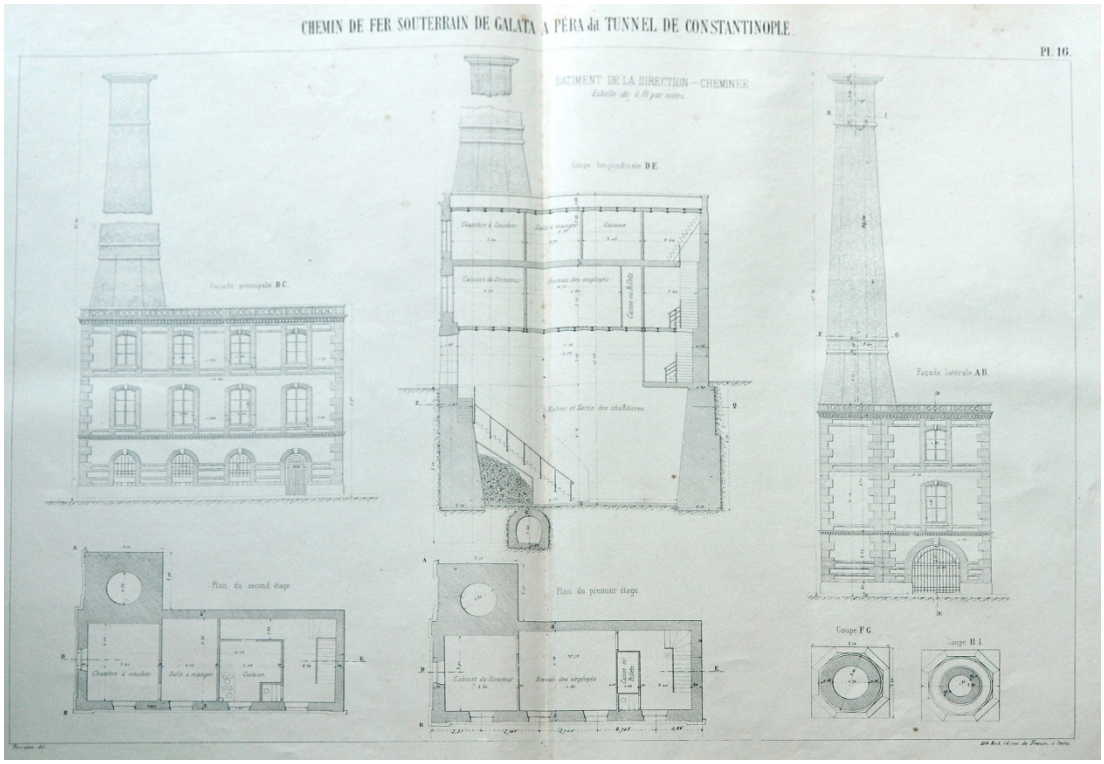
6.1 Cer Binası Restitüsyonu

Şekil 6.1 : Gavand'ın *İstanbul Tüneli* kitabı, 6 nolu pafta.

Cer Binası, İstanbul Tüneli projesinin bir parçası olarak yapılmıştır. Yapının restitüsyonu için gerekli olan bilgiler, müellif Gavand'ın projesini anlattığı kitabında detaylıca yer almaktadır. Projenin 6 numaralı paftasındaki vaziyet planı çiziminin ardından, ifade edilmeye başlanan Beyoğlu İstasyonu ve Tünel Meydanı'na ait detaylar, Tünel Meydanı altına inşa edilen makine dairesi çizimleri ile devam edip, 16 numaralı paftada Cer Binası'nın anlatılımına geçmektedir. Daha sonraki paftalar ise, Beyoğlu İstasyonu üzerine planlanan fakat yapılmayan otel yapısı çizimlerini içerir.

Gavand'ın çizimleri ile mevcut yapı, büyük ölçüde örtüşmektedir. Aradaki en büyük fark, Cer Binası bodrum, zemin ve birinci katlarında, yapının kuzeyine doğru gelişmiş olan CB05, CB06, CB07, CB08, CZ02, CZ03 ve C104 mekanlarının projede olmayışıdır. Yapıldığı tarihte bulunduğu yapı adası üzerindeki tek yapı olduğu düşünülen Cer Binası'nın, güncel durumda sahip olduğu bu mekanları Tünel Pasajı'nın yapımı ile kazandığı düşünülmektedir.

Şekil 6.2 : Gavand'ın *İstanbul Tüneli* kitabı, 16 nolu pafta.

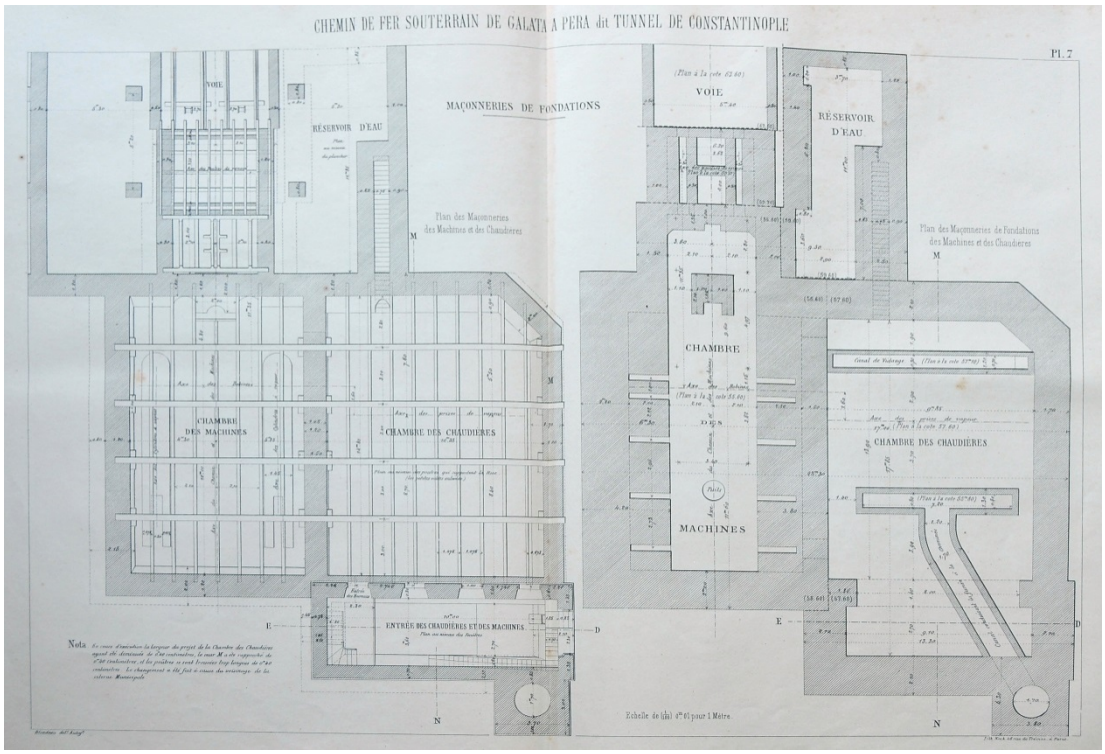
Yapıya sonradan eklenen ve Gavand'ın çizimlerinde yer almayan bir diğer unsurda çatı katı mekanlarıdır. Restitüsyon projesi çizilirken yapının üzeri, projede olduğu gibi teras çatı olarak bırakılmıştır.

Gavand'ın çizimlerinde Cer Binası zemin kat planı, geçiş mekanı olarak düşünülmüştür. Mevcut yapıda ise yapı adası boşluğundan elde edilen CZ02 ve CZ03 mekanları ile birlikte zemin katta kullanım alanları oluşturulmuştur. Restitüsyon projesi zemin kat düzeninde Gavand'ın çizimlerini esas alır.

Proje ile kıyaslandığında, yapının özgün kütlesi ile de farklar tespit edilmiştir. Bu farkların uygulama aşamasında değişen kararlar olduğu düşünülerek, restitüsyon aşamasında yapıdan alınan verilere sadık kalınmıştır.

Mevcut yapıda, Tünel Meydanı Sokağı'na açılan iki ayrı kapıdan yapı mekanlarına giriş sağlanır. Bu kapılardan biri üst katlara, diğeri ise zemin kat ve makine dairesine erişim sağlar. Ensiz Sokak'a açılan üçüncü kapıda, makine dairesine inen merdivenlere yakın konumlanmış malzeme kapısı görünümündedir. Projede de, Ensiz Sokak yönünde olan bu kapı bulunur fakat, Tünel Meydanı Sokağı yönünde kapı ve pencere düzeni mevcut düzenden farklılık gösterir. Üst katlara çıkan kapının yeri mevcut durum ile örtüşmesine ragmen, projede uzun cephe görünüşünde, zemin kat hizasında, üst katlardaki cephe düzenini gözeten üç adet pencere bulunmaktadır.

Gavand'ın makine dairesine ait çizimleri, mevcut durum ile büyük ölçüde örtüşür. Tavan planı ve tavan taşıyıcılarında görülen farklılık, restitüsyon projesine mevcut durum esas alınarak yansıtılmıştır.

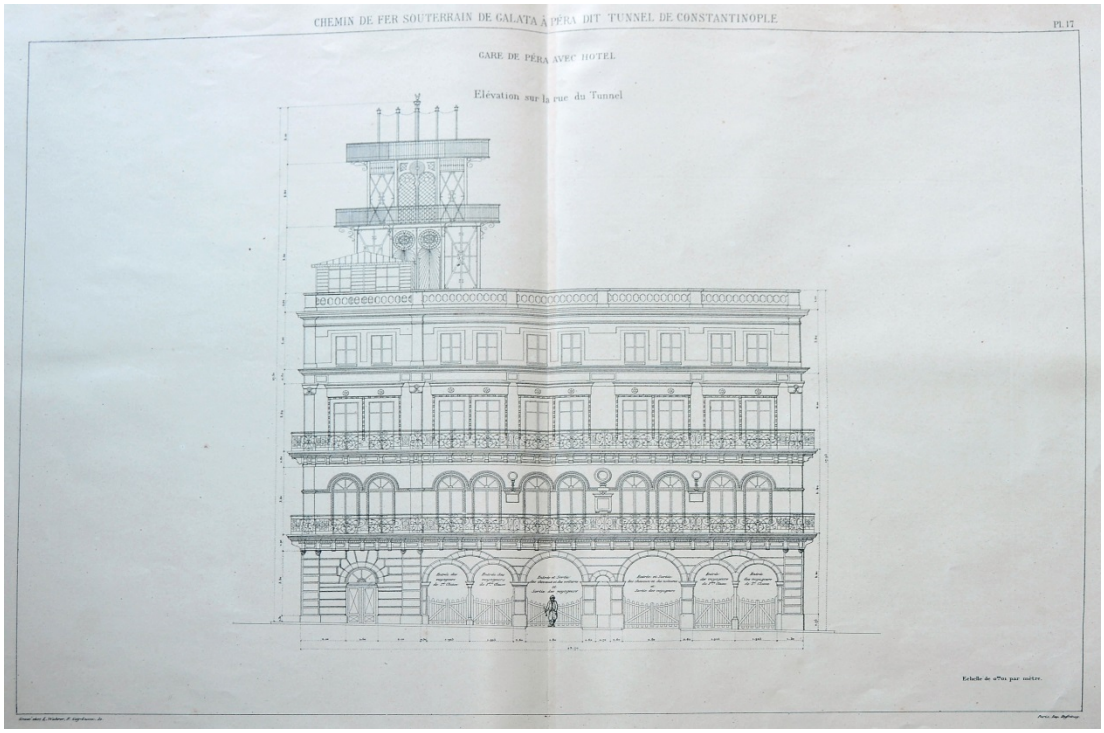

Şekil 6.3 : Gavand'ın *İstanbul Tüneli* kitabı, 7 nolu pafta.

6.2 Metro Han Restitüsyonu

Metro Han ve Tünel Beyoğlu İstasyonu'nun bulunduğu yapı adasının, Gavand'ın kitabında bahsettiği üzere, Galata Mevlevihanesi'ne ait mezarlık olduğu anlaşılır. (Bkz. Bölüm 3.2) D'ostoya Haritası'na (1858-1860) bakıldığında,(Bkz. Şekil 3.6) Galata Mevlevihanesi karşısında konumlanan boş arazinin burası olduğu tahmin edilmektedir. Haritada tespit edilen parsel, güncel duruma benzer olarak Cadde-i Kebir'in güney ucunda bulunur ve eğim çizgileri de güncel haritalar ile örtüşür.

Altıncı Daire'nin parselin batısına yapılması ve İlk Belediye Caddesi'nin tanımlanması, Metro Han'ın parselinin dikdörtgen şekline ulaşıp mevcut biçimini kazanmasına neden olmuş olmalıdır. Parselin Gavand tarafından satın alınması ve mezarlık istimlakinin tamamlanması sonrasında Tünel Beyoğlu İstasyonu bu alana yapılmıştır.

Şekil 6.4 : Gavand'ın *İstanbul Tüneli* kitabı, 17 nolu pafta.

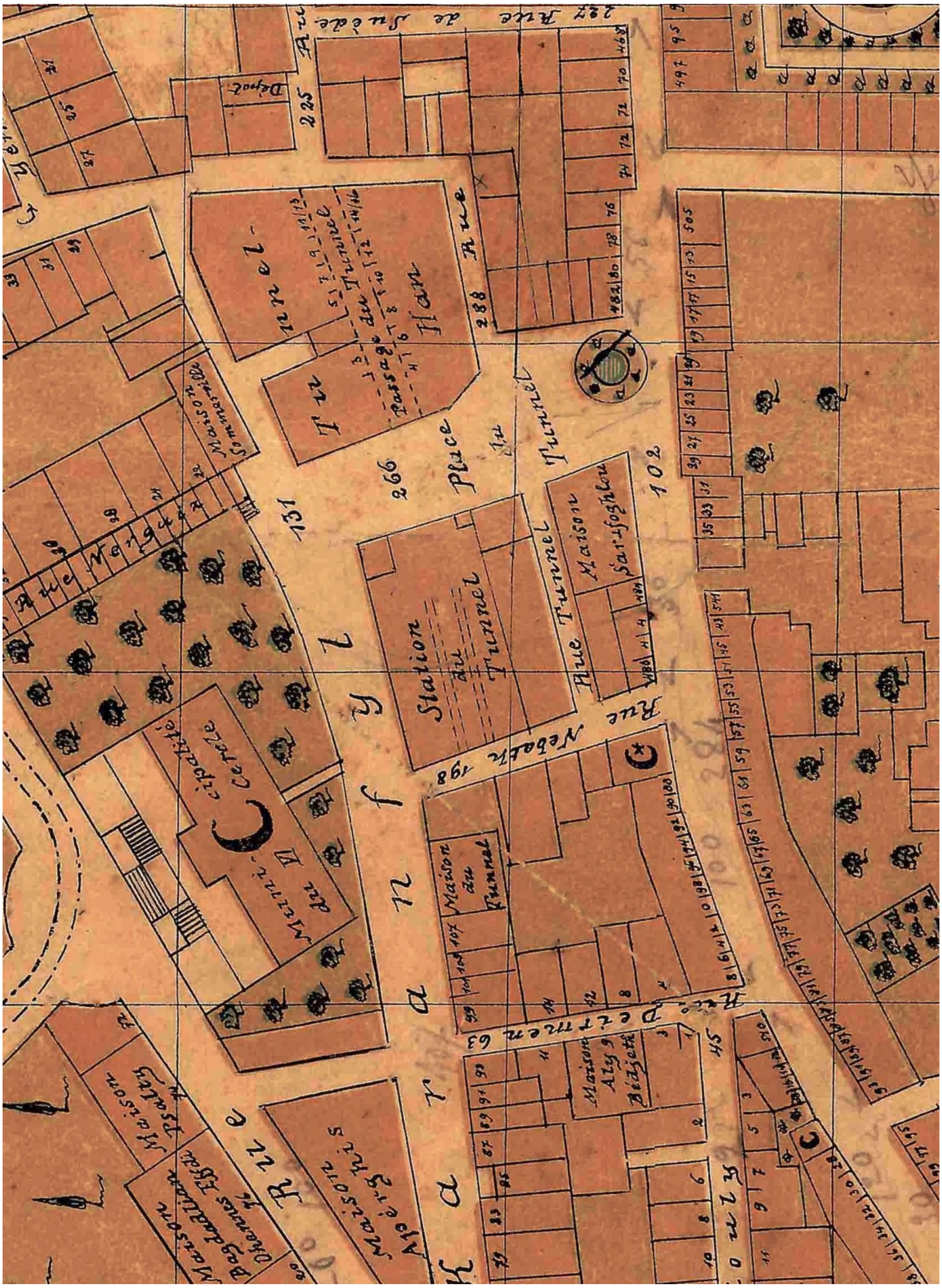
Gavand'ın çizimlerinde, burası için düşündüğü İstasyon hacmi ve üzerine düşündüğü otel yapısının çizimleri görülür. Tasarımın yarım kalmasını da kendi kitabında şu şekilde ifade eder:

> "Bu istasyonun sahip olduğu muhteşem konum, demiryolu inşa edilirken, istasyonun üstüne abidevi bir otel yapılmasını akla getirmiştir. Bilindiği üzere Beyoğlu çok kalabalıktır. İstanbul'u her yıl ziyaret eden binlerce yabancı eğlenmek için Beyoğlu'na gelmektedir. Bununla beraber burada gerçek anlamda doğru dürüst bir otel yoktur. Rekabet noktasındaki bu eksiklik, dünyada tek olan Tekke'nin bu konumu, zemininde yer alan bu demiryolu, bütün bunlar sözkonusu otelin başarıyı temin edeceğinin garantisidir. Henüz inşa edilmedi. Fakat istendiği zaman demiryolunun işlemesi aksatmadan inşa edilebilmesi için temeli ve zemini hazırlandı. 17., 18., 19. ve 20. resimler o otelin nasıl olacağı konusunda fikir veriyor. 880 metrekarelik bir alanı kapsayacak ve daha önce yapılan masraflar dahil olmak üzere 770.000 franka mal olacak. Bu otelin özelliklerinden biri de, merdivenler ve asansörlerle ulşılabilen bir terasının bulunması olacak. Bu terastan ve özellikle köşelerden birine yerleştirilecek bir cihannümadan, dünyanın en güzel manzarası seyredilebilecek. Bütün turistler, İstanbul'un ve Boğaziçi'nin bütün sakinleri gibi, oraya çıkmak isteyecekler. Özellikle yaz aylarında, onları cezbedecek gece şenlikleri olduğunda.
>
> Başlangıçta kapalı bir hangar olan Beyoğlu İstasyonu'nun 106.000 franka mal olacağı tahmin edilmişti. Otel için yapılan temel ve zemin ile birlikte 208.272,75 franka yükseldi." (Gavand, 1876c).

Dönemin Tünel Meydanı fotoğraflarına ve haritalarına bakıldığında, Gavand'ın bahsettiği kapalı hangar binası, beşik çatısı ve Erkanı Harp Sokağı boyunca devam eden ek hacimleri ile gözükmektedir. Yapılan İstasyon binasının cephe düzeni, Gavand'ın otel çiziminin zemin katı ile aynıdır. Huber(1895) ve Goad(1905) haritalarında yapı adasındaki binanın etrafındaki sokak isimleri farklılık gösterirler. Erkanı Harp Sokağı, Tünel Sokağı; Tramvay Sokağı, Nebat Sokağı ve İlk Belediye Caddesi de Karanfil Sokak olarak isimlendirilmiştir.

Şekil 6.5 :Tünel Meydanı, Tünel Beyoğlu İstasyonu. (İETT Arşivi)

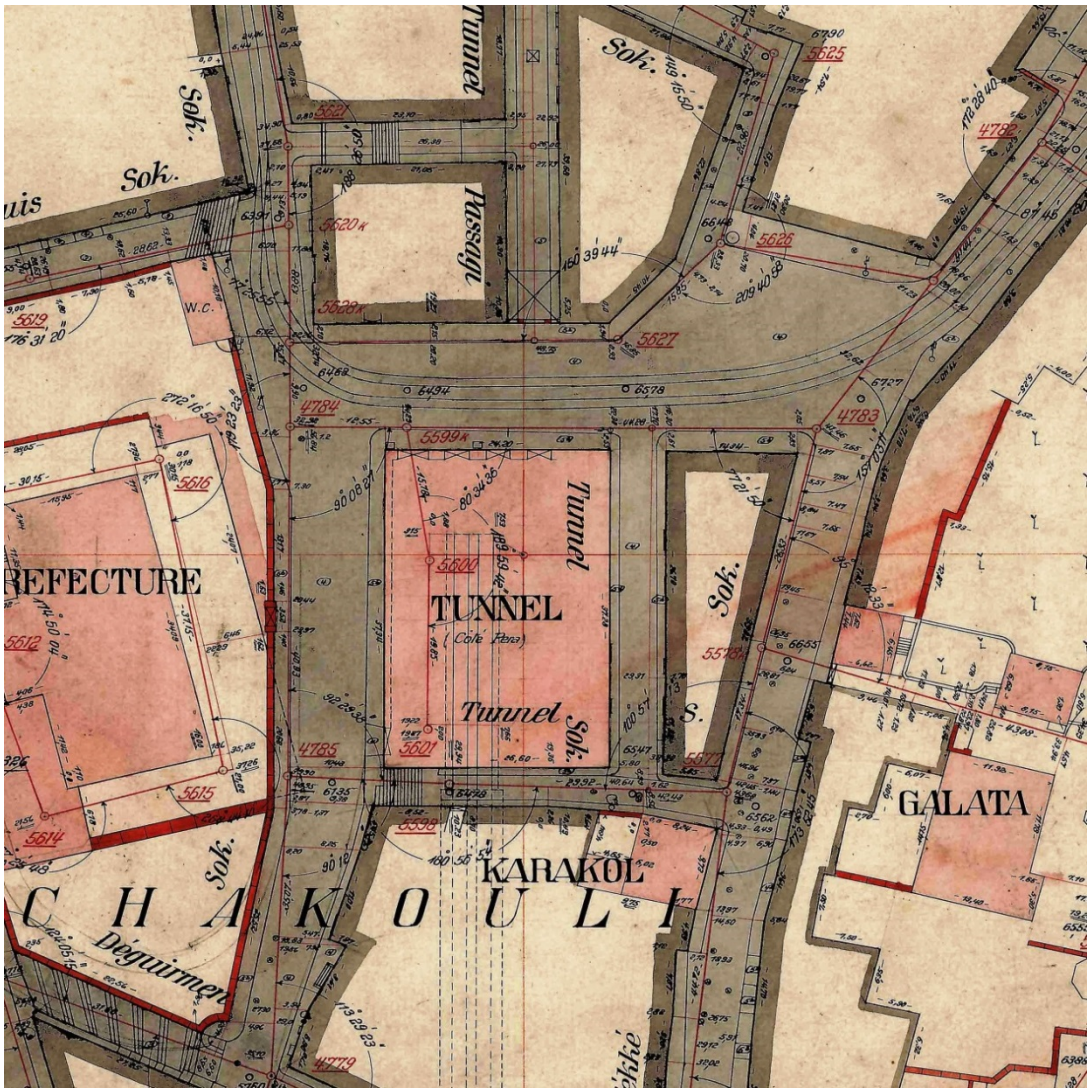
Şekil 6.6 :1895 tarihli Huber haritasında Tünel Meydanı.[17]

[17] 1895 tarihli Huber haritasınada Cer Binası ayrıca işaretlenmemiştir. Metro Han parselinde de, Tünel İstasyonu ve doğu yönünde uzunlamasına gelişen ticari hacimler bulunmaktadır. 1875 Pera Yangını sonrası hazırlanan bu harita, yangın sonrası parsel düzenini gösteren ilk belgelerdendir.

Şekil 6.7 : 1905 tarihli Goad haritasında Tünel Meydanı.[18]

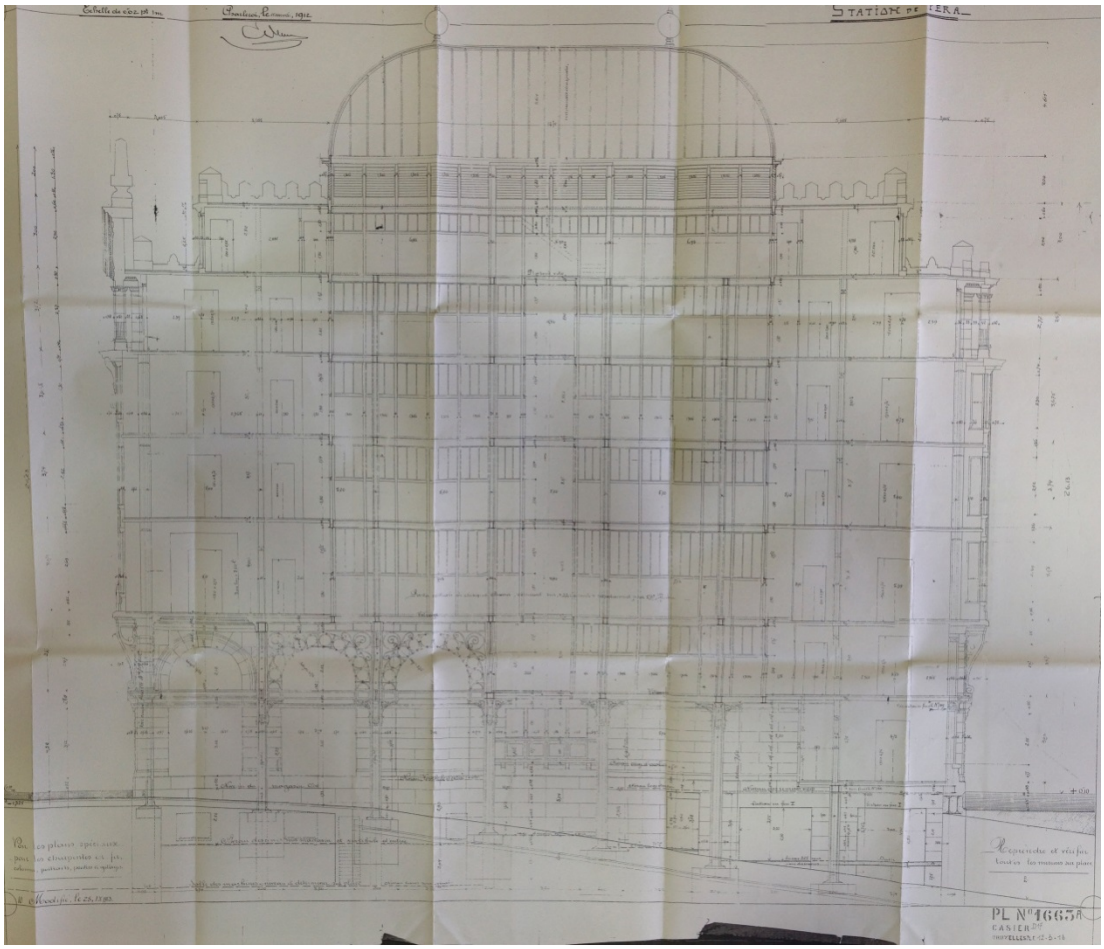
[18] 1905 yılına tarihlenin Goad haritasında da, Metro Han parselinde İstasyon yapısı gözükür. Parselin, haritaya göre Tünel Sokağı yönünde Huber haritasına benzer bizimde ticari birimler gözükmektedir. Bu birimlerin üzerinde "F.Loeffler Imprimerie, Moteur a Petrole" (F.Loeffler baskı, motor yağı) yazar. Haritada Cer Binası da işlenmiştir. Cer Binası yapı sınırları, bulunduğu yapı adası boşluğunu da içeri katacak şekilde çizilmiştir. Bu bilgi, yapı adası boşluğunun, haritanın yapıldığı tarihlerden itibaren Cer Binası mekanı olarak kullanıldığını gösterir.

Şekil 6.8 : 1914 tarihli Alman Mavileri haritasında Tünel Meydanı.19

Metro Han'ın yapılması SOFINA Şirketi'nin işletme sahibi olması ile gündeme gelir. Belçika firması olan şirket, İstanbul'daki yönetim binası ihtiyacını, Beyoğlu İstasyonu parseline yapacağı ofis binası ile gidermek ister ve tasarımı Brüksel'de yaptırır.

[19] 1914 tarihli olmasına tağmen henüz Metro Han haritalarda yer almamıştır. Alman Mavileri haritasının, Huber ve Goad haritasından farkı, Metro Han'ın bulunduğu parselin ilk defa, bütün halde çizilmiş olmasıdır. Parselin bütün çizilmiş olmasına rağmen, Metro Han'ın haritada ifade edilmemiş olması, İstasyon ve yanında bulunan ticari hacimlerin yıkılmış ve Metro Han inşaatına başlanmış olduğu ihtimalini gündeme getirir. Parsel üzerinde İstasyon girişlerinin gösterilip, diğer kısımların noktalı ve yarım bırakılmış olması, inşa hali yorumunu destekler niteliktedir.

Şekil 6.9 : Metro Han 1912 tarihli çizim paftası, uzun kesit (İ.E.T.T. Arşivi).

Metro Han'ın ilk projeleri İETT arşivinde bulunmaktadır. Proje paftaları üzerinde birçok farklı tarihe rastlanmıştır. İlk yapılan çizimler, sağ üst köşesinde "15 Kasım 1912, Charleroi[20]" yazan paftalardaki çizimlerdir.Farklı tarihlemelerden anlaşılan, projelerin aşama aşama çizildiğidir. Geç tarihli paftalarda projenin ciddi revizyonlara da uğradığı görülür. Yapının mevcut durumu ile en çok örtüşen çizimler, revizyona uğramış 15 Ocak 2014 tarihli çizimlerdir. 1914 yılında kullanılmaya başlayan yapının inşasının, ilk olarak Kasım 1912 tarihli projelere göre başladığı, uygulama esnasında yapılan revizyonlar sonucu Ocak 1914 tarihli projelere göre Metro Han'ın son haline ulaştığı tahmin edilir. Bu revizyonların birçok nedeni olabilir. İlk akla gelen, Birinci Dünya Savaşı'nın yaklaştığı yıllarda oluşan maddi yetersizlikler nedeni ile şirketin bütçeyi küçültme amaçlı değişikliğe gitmesi ihtimalidir.

[20]Charleroi,Belçika'nın Volonyo bölgesinde Fransızca konuşulan bir şehirdir.

Şekil 6.10 : 1913-1914 tarihli Pervititch haritasında Tünel Meydanı.[21]

[21] Alman Mavileri ile yakın tarihlerde hazırlanmış olan Pervititch haritasında, Metro Han ve Cer Binası detaylı anlatımları ile belirmektedir. Cer Binası çiziminde, çatı katında, kırma çatılı iki ayrı bölüm vardır. Bunların kuzey yönünde, yapı adası boşluğu üzerinde ayrı kırma çatı çizilmiştir. Parsele mevcut duruma benzer olarak üç farklı giriş haritada işlenmiştir. Metro Han çiziminde ise yapı altı katlı olarak belirtilmiş yapı üzerinde "Puissante Construction en beton" (Güçlendirilmiş beton inşaat) yazısı vardır. Yapının tüm girişleri mevcut duruma benzer olarak işlenmiştir. En önemli fark, Tünel Meydanı yönüne bakan köşede, iki yönlü girişin gösterilmiş olmasıdır. Mevcut durumda kütüphane olan bu mekan, haritada bağımsız işleyen dükkan olarak gösterilmiştir. (Şekil 4.1)

Şekil 6.11 : 1920li yıllara ait *Ameli Elektrik Mecmuası*'nda çıkmış, Metro Han resmi. Zemin katta bulunan dükkan ayrıca ifade edilmiş. (İETT Arşivi)

İlk yapılan tasarım plan düzleminde, -mevcut duruma benzer şekilde- iki adet merdiven kovası, kat holü ve koridor çevresine dizilmiş odalardan oluşur. Planın mevcut durumdan farkı, birincil merdiven ile kat holü ilişkisi ve ışıklık hacimlerinin boyutlarıdır. Tasarımın cephe ve kesitlerine bakıldığında ise, uygulanan proje ile yapılan ilk tasarım arasındaki en büyük farkın, altıncı kat ve üzerindeki tonoz biçimli çelik-cam ışıklık çatısı olduğu görülür "Crystal Palace" etkisi yaratan bu çatı örtüsü ile yapının, kent silüetinde daha dikkat çekici olması amaçlanmış olabilir. Kesitlerden okunan ve uygulanmayan bir diğer detayda, Beyoğlu İstasyonu hacminin iki kat yüksekliğinde olmasıdır. Taşıyıcı kolonların, eğrisel ve stilize edilmiş bağlayıcı demirleri, mekana "Art Nouveau" rengi katmayı amaçlamış olmalıdır.

Kasım 1912 yılına ait çizimlerde, -mevcut durumla örtüşen- cumba benzeri çıkmalar ile kütle hareketleri yapıldığı görülür. Tüm bu farklı yaklaşımlar tasarımın seçmeci bir anlayış ile ele alındığını gösterir.

Geç tarihli revizyon paftalarından ve yapının kendisinden anlaşılan, ilk yapılan projenin büyük ölçüde sadeleştirildiğidir. Zemin kat ve üzerindeki beş katın cephe düzeni dahi, kat silmeleri ve pilastir başlıklarındaki profillerde sadeleştirmeye gidilerek uygulanmış, Arduvaz kaplı, çatı arası katı olarak yapılan altıncı katın üzeri teras olarak bırakılmıştır.[22] İETT Yazı İşleri Arşivi'nde tespit edilen belgelere göre, yapı içinde bulunan "Tarihi Arşiv (M233)" mekanı ve iki adet ışıklık hacmi üzerindeki çelik makaslı fener yapımı işinin 1922 tarihli çizimleri, Kulekapı'da demircilik yapan Nicolas D. Melas'a aittir. Çizimler, işi açıklayan üst yazısı ile birlikte İETT arşivinde bulunurlar.(Bkz. Ek-C- İETT Arşivi Belgeleri)Işıklık eneri çiziminde, yedinci katın üzerinin, parapet üzerine oturan dikmelerin taşıdığı sundurma ile kapatıldığı görülür. Bu sundurma çizimin yanındaki notta "hedeflenen teras çatısı" ifadesi yer almaktadır. Yedinci katın üzerinin kapatılmasına ilişkin Mimar M.Nouridjan antetli kağıda yazılmış birkaç belgeye de rastlanmıştır. Bu belgelerden biri de,taras üzerinin kapatılması işine ait sözleşmenin ilk sayfasıdır.(Bkz. Ek-C- İETT Arşivi Belgeleri)

Ulaşılan belgelerden anlaşılan, 1922 yıllarında, Tarihi Arşiv ve Işıklık fenerlerinin yapımının ardından, Metro Han terası geçici olarak kapatılmış, 1928-1930 yıllarında da halihazırda kullanılan yedinci kat yapıya eklenmiştir.

Tüm dış çeperi, sahip olduğu manzaradan faydalanmak amaçlı, bölmeli sabit cam doğrama ve giyotin pencere sistemleri ile oluşturulan yedinci kat, ışıklık fenerleri ve tarihi arşiv ekleri ile birlikte, Metro Han'a yapılan erken dönem eki olarak yorumlanmıştır. Restitüsyon projesi çizilirken, yapının mevcut halinden elde edilen bilgiler, İETT arşivinde bulunan çizimler ışığında yorumlanarak, bahsedilen dönem eklerinin yapımı sonrası tarih baz alınmıştır.

[22] Şekil 3.12'deki fotoğrafın tarihine bakıldığında, teras katının yapımının Haziran 1915 tarihlerine kadar uzadığı anlaşılmaktadır.

Şekil 6.12 : 1930'lu yıllarda Metro Han (İETT Arşivi).

7. RESTORASYON

Metro Han ve Cer Binası, yakın dönem mimarlık mirası olmaları neticesinde özgünlüklerini büyük ölçüde koruyan sağlıklı yapılardır. Önceki bölümlerde tespit edilen kullanıcı müdahalesi ve yaşlanma kaynaklı bozulmaların denetim altına alınıp önlenmesi; yapılara ait tahrip olmuş veya üzeri örtülmüş mimari değerlerin, iyileştirilerek restorasyon sonrası kullanıma dahil edilmesi belirlenen en temel restorasyon ilkeleridir. Yapılara, restorasyon bağlamında yapılacak müdahaleler, işlevlendirme meselesi dışarıda bırakılarak -mevcut kullanım harici yapıya yük getirmeden- restorasyon projesine aktarılmış, yapılara yüklenebilcek işlevlerin yapının korunması gereken unsurları ile yüzleşmesi ayrıca irdelenmiştir.

7.1 Cer Binası Restorasyonu

Cer Binası'nın üst katları ile zemin ve bodrum katları ayrı işleyişe sahiptir. Tünel Hattı'nın teknik personelinin kullandığı zemin kat ve bodrum kat, mevcut işlevi korunarak restorasyon projesine aktarılmıştır. Restorasyon müdahaleleri fiziksel iyileştirmeyi amaçlamıştır. Öngörülen müdahaleler söyledir:

Niteliksiz eklerin kaldırılması:

- Üst üste yapılan niteliksiz boya badana müdahalelerinin raspa yapılarak kaldırılması, açığa çıkan duvar dokusunun tetkik edilip, ortaya çıkan yapısal bozulmaların tamiri ve yapısal unsurların konsolidasyonu aradından, duvar yüzeylerinin astar çekilerek boyanması.
- Pvc örtülerin kaldırılması ve, beton şap olarak bırakılmış döşeme yüzeyleri üzerine çelik sac levha kaplama yapılması.[23]

[23]Cer Binası zemin ve bodrum katlarını oluşturan mekanların döşeme kaplamaları -makine dairesi ve makine dairesine giriş holü hariç- çelik sac plaka veya beton şaptır. Bazı mekanlarda zemine tespit edilmemiş pvc örtülerde vardır.

İyileştirme, sağlamlaştırma:

- Zemin kat ve bodrum katta bulunan, tüm demir yapı elemanlarının, raspa yapılıp antipas uygulanması ardından boyanması.
- Mekanlarda bulunan tüm demir doğrama elemanlarının, aksayan kısımlarının tamiri ve raspa, antipas, boyama işlemlerinin yapılması.
- Profilli kirişleme üzerine ahşap döşeme tahtası sabitlenerek oluşturulmuş döşemelerin, çürümüş kısımlarının, aynı cins ahşap döşeme tahtaları ile değiştirilmesi.
- Makine dairesi ve giriş holü mekanlarındaki linolyum döşeme kaplamasının bozulmuş kısımlarının onarılması, mekanların zemininde bulunan tesisat kanallarının üzerini örten çelik sac levhaların hasarlı olanlarının değiştirilmesi, kalan kısmının raspa,antipas,boyama işlemlerinden geçmesi.
- Tuğla baca yüzeyinde görülen çatlak ve ayrışmalara dikiş yapılması, aşınma neticesinde tozumaya başlamış tuğla kısımların çürütülerek değiştirilmesi ve boşalan derzlerin doldurulması.
- Baca yüzeyinde, üç seviyede bulunan taş kornişlere mekanik temizleme yapılması ve 5 cm'den derin malzeme kaybı bulunan parçaların çürütülerek değiştirilmesi.
- Önceden yapılmış tesisat müdahaleleri sebebi ile, volta döşemede oluşan deliklerinin kapatılması ve tavanlarda gözüken tuğla dokunun, koruma sürülmek sureti ile açık bırakılması.
- Baca üst kotunda, üzeri sıvanmış profilli kornişin açığa çıkarılarak konsolide edilmesi.
- Yapı adası boşluğunda oluşturulmuş mekanın üzerindeki çatı kremitlerinin tamiri.
- Yapı bünyesindeki karışık mekanik ve elektrik tesisatının düzenlenip, tesisat elemanlarının duvar veya tavan yüzeylerine sabitlenerek yürütülmesi.

Yeniden yapım:

- CB08 mekanındaki düzensiz ve bakımsız soyunma kabinlerinin yıkılarak, projede öngörüldüğü haliyle, soyunma, duş ve wc hacimlerini birbirlerinden ayırarak tekrardan yapılması.
- Havasızlık nedeni ile nemin yüksek olduğu bodrum kat mekanlarına havalandırma sistemi yapılması.

Cer Binası'nın Tünel Meydanı Sokak'tan ayrı girişi bulunan üst katları, tez çalışması esnasında müdahale görmüştür. Yapının içi büyük ölçüde yenilenmiştir. Rölöve'de görülen demir merdiven değiştirilerek ahşap basamaklı başka bir merdiven konmuştur. Birinci, ikinci ve çatı katlarındaki tüm doğramalar yenilenmiş, ikinci kat ve çatı katındaki ıslak hacimler kaldırılmıştır. İETT üst katları sergi mekanları olarak kullanmak istemektedir.

Benzer şekilde çalışma sırasında, yapının bacası hariç cephelerine müdahale yapılmıştır. Tuğla yüzeyler ve pencere denizlikleri kırmızıya boyanmışsıva yüzeyler ve pencere üstlerindeki kilit taşları beyaz renkte bırakılımştır.

7.2 Metro Han Restorasyonu

Metro Han'da da, Cer Binasına benzer şekilde, birbirinden bağımsız iki farklı kullanım vardır. Bunlardan biri Tünel Beyoğlu İsyasyonu, diğeri de İETT Genel Müdürlüğü'dür.

İETT yönetimi, Metro Han'dan taşınmayı düşünmektedir. Metro Han'ın İETT'nin binayı boşaltmasının ardından, hangi işlevle kim tarafından kullanılacağı konusu belirsizdir. Restorasyon kararları, bu belirsizlikler gözetilerek alınmıştır. Yapının fiziksel anlamda iyileştirmesine yönelik çizilen restorasyon projesine ek olarak, muhtemel işlevlendirmeler tartışılmıştır.

Yapımından itibaren, -yapıyı kullanan kurum tarafından- oluşan ihtiyaçlara hızlı çözümler üretilmesi suretiyle, Metro Han'a sayısız müdahale yapılmıştır. En çok hasarı bu müdahaleler sebebiyle gören yapının, niteliksiz eklerin kaldırılması, restorasyon projesinin önceliklerindendir .

Niteliksiz eklerin kaldırılması:

- Işıklık hacmi içinde yapılan ve tüm katlarda rastlanan muhdes odaların tamamının kaldırılması, (M114, M228, M230, M326, M327, M328, M329, M423, M425, M426, M527, M529, M630, M633, M634 ve M731 mekanları)
- Tüm muhdes kapı ve pencere doğramalarının sökülmesi,
- Yedinci kat cephesindeki kapatılmış pencere açıklıklarının tekrardan açılması,
- Yapının birçok mekanında görülen, alçıpan bölücü duvar, duvar kaplaması, asma tavan gibi uygulamaların sökülmesi,
- Ofis mekanları zeminini kaplayan lamine ahşap parkenin sökümü,
- Zemin katta bulunan revir birimine yapılan uygulamaların sökülmesi, revir biriminden istasyon hacmine açılan pencerelerin kullanılır hale getirilmesi,
- Cephe yüzeyi, üzerinde aslılı bulunan tüm kablo ve tesisat elemanlarından arınmalı, klima dış cihazları da sökülmelidir. Pvc yağmur iniş borularıda çinko dere ve iniş boruları ile değiştirilmelidir.
- Altıncı ve yedinci kat koridorlarında görülen, asma tavan ve lamine ahşap parke uygulamalarının kaldırılması,

Yeniden yapım:

Yapı içinde kaldırılan bölümlerin yerine, kat planlarının sahip olduğu özgün detayların tekrardan uygulanması gerekmektedir. Bu uygulamaların detayları restorasyon projesinde anlatılmıştır. Yapı içinde yapılacak en önemli yeniden yapım uygulaması, ışıklık hacmi çepherini oluşturan ve hacmin fonksiyonunu yerine getirmesini sağlayan, cam ağılıklı demir doğramanın yapımıdır. Bu demir doğrama yapılırken mevcut kısımlar korunmalı, önceden camı çıkarılıp metal levha takılmış yerlere tekrardan cam takılmalıdır.

Çatı planında gözüken ışıklık fenerleri, yapılan müdahaleler ve kuşların yuva yapması neticesinde işlevlerini yitirmişleridir. Fenerlerin temizlenerek, aslında uygun hale getirilmesi, kuşların girişini önleme amaçlı tel konması gerekmektedir.

Kat planları döşeme kaplamaları için, özgün karo mozaik kaplı döşemelerin korunması ve eksik kısımlarının tamamlanması ile, ofis mekanlarından sökülen lamine ahşap parke kaplaması yerine linolyum uygulanması önerilmiştir.

Tüm kat planları ve oda düzenleri, -restorasyon projesinde öngörüldüğü gibi- yapının karakteristik plan tipine dönme amaçı ile düzenlenmelidir.

Cephe ve taş yüzeylerin temizlenmesi:

Yapı içindeki -özellikle birincil merdiven kovasında- mermer yüzeyler, basınçlı sıcak su ile temizlenmelidır. Bazı basamakların, tamirat yapma amaçlı, 2 cm kadar çürütülerek, farklı cins mermer ile kaplandığı görülmüştür. Bu farklı cins mermerler sökülüp, bu basamaklar daha derin çürütülerek, aynı cins mermer, basamağın profiline uyacak şekilde oluşan boşluğa uygulanmalıdır.

Cephelerdeki taş yüzeylerde oluşan kirlilik, mekanik yöntemlerde temizlenmeli, temizleme sonrası taş yüzeyle sağlamlaştırıcı ve su itici uygulanmalıdır.

İyileştirme, sağlamlaştırma:

Metro Han'ın cephelerindeki önyapımlı betonarme elemanlarda yüksek derecede tahribat tespit edilmiştir. Daha çok profilli kat silmelerini, pencere sövelerini ve pencere denizliklerini oluşturan bu elemanlar, hasar oranına gore aslına uygun yapılmış yenileri ile değiştirilmelidir.

Cephelerin farklı seviyelerinde bulunan profilli saçaklar ve bunların alt kısmındaki profil detayları da yer yer kaybolmuş, saçak altlarının büyük bü kısmı da kirlenmiş ve kararmıştır. Düşük basınçta yapılacak mekanik temizlik ardından, bu bölgelerdeki tezyinat tamamlanmalıdır.

Dördüncü kat ile beşinci kat arasında bulunan profilli saçağın üzeri, beşinci kat ile altıncı kat arsındaki saçağın üzeri ve altıncı kat balkon çıkışlarındaki pencere açıklıklarının üzerleri kurşun kaplıdır. Bu bölgelerdeki kurşunların yenilenmesi gerekmektedir.

Altıncı kattan çıkılan balkon zemini, balkon parapet duvarı ve harpuştası karo seramik ile kaplanmıştır. Bu uygulamanın sökülerek, parapet üzerindeki beton, tek yöne eğimli harpuştanın yenilenmesi gerekir. Balkon zemini de altıncı kat cephe kaplamasındaki arduvaz kaplamaya benzer kayrak taşı ile kaplanması önerilmiştir.

Altıncı kat cephesindeki arduvaz kiremitlerin de, kırılmış ve eksik olanları tamamlanıp, düşük basınçlı mekanik temizleme ile taş yüzeyler temizlenmelidir.

Metro Han'ın İşlevlendirilmesi Meselesi

Metro Han'ın el değiştirmesi veya başka bir kuruma kiralanması durumunda yapıya verilebilecek üç farklı işlev öngörülmüştür. Bunlardan birincisi yapını yapının ilk yapılış amacına ve fiziksel imkanlarına en uygun olan, işyeri işlevidir. İkinci ihtimal, bölgenin turistik ve kültürel özelliği dikkate alınarak yapının kamu veya özel sector tarafından işletilen sergi ve müze mekanı olarak kullanılmasıdır. Üçüncü ihtimal de, bölgedeki güncel yaklaşımın bir uzantısı olarak, yapının otel olarak dönüştürülüp işletilmesidir.

İşyeri işlevi Metro Han'ın mevcut işlevinin devam ettirilmesi anlamına gelir. Mimari değerlerin korunmasına yönelik fiziksel iyileştirmelerin ardından, elde edilen ofis mekanları, ıslak hacimler ve sirkülasyon alanları olduğu gibi kullanılmaya devam edebilir. Karşımıza çıkan en önemli sorun ise, iklimlendirme sorunudur.

Yapının mevcut halinde bulunan split klimalar ve dış cihazların sökülmesi sonrası bu ihtiyacın işyeri işlevi dahilinde giderilmesi gerekir. Mevcut ısıtma tesisatı ve radyatörler sökülerek, mekanlara yerleştirilecek radiator tipi klimalar ile VRF system çözümleri ile ısıtma ve soğutma çözülebilir. Havalandırma için ise ışıklık unsurunun etkinleştirilmesi durumunda, ikinci bir sistemin uygulanmasına ihtiyaç kalmayacaktır. Yapıda, birincil merdiven kovasında bulunan asansörün arkasındaki tesisat şaftının, gerekli düşey bağlantılar için yeterli olacağı düşünülmektedir. Dış cihazlar içinse, asansör hizasında, çatı katında bulunan asansör makine odası yanı uygun ve nispeten gizli bir mekandır.

Yapının sıhhı tesisatı ise, mevcut durumda olduğu gibi, ışıklık hacmi içinden, yenilenerek sağlanabilir. Işıklık hacmi şeffaf hale geleceği için, düşey boruların estetik kaygı gözetilerek seçilmesi gerekmektedir.

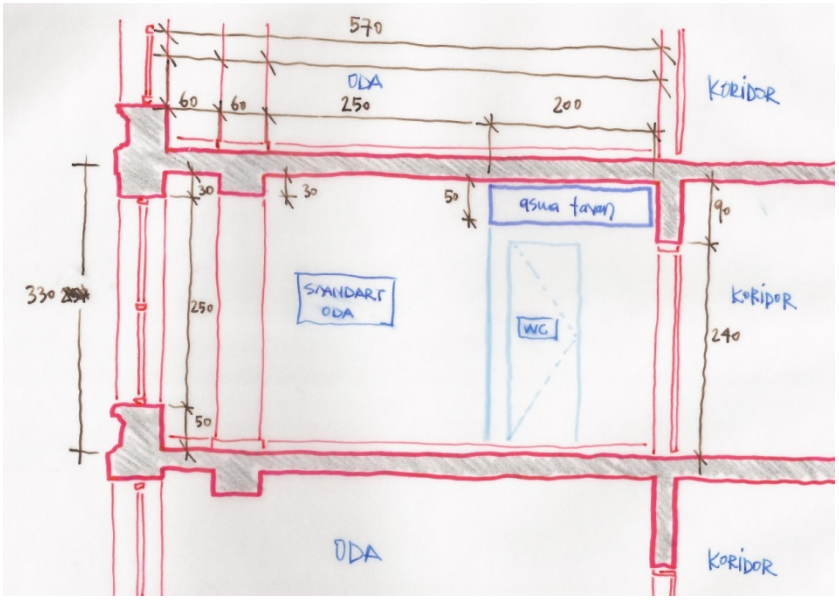
Müze ve sergi mekanı işlevleri de, işyeri işlevine benzer olarak, gece kullanımı gerektirmediği için, Metro Han'ın mevcut plan düzenine kolayca uygulanabilir. Odalar arasında koridordan bağımsız geçiş imkanı veren özgün kapılar ve mevcutdurumdaki birleştirilmiş odalar korunarak, farklı büyüklüklerde sergi mekanları elde edilebilir.

Kat planlarının ve kesitlerin, dairesel, doğrusal ve düşey dolaşıma imkan vermesi de farklı gezi güzerhaglarının müzecilik açısından oluşturulmasına olanak verir. Her katta bulunan umumi ıslak hacim mekanları da, tuvalet ihtiyacını giderecek niteliktedir. Mekanik meseleler de, işyeri işlevi ile aynı mantıkta çözülmelidir.

Metro Han'ın zemin, birinci ve yedinci katları, özelleşmiş kullanımlara hitab edebilirler. Müze veya işyeri fonksiyonlarında bu katlar, ortak kullanım alanları olarak değerlendirilebilir. Birinci katın, mevcutta kütüphane olarak kullanılan mekanda bulunan merdiven ile de ulaşılabilir olması, buranın yapının geri kalanından bağımsız işlevler ile değerlendirilebileceği anlamına gelir.

Otel işlevi ise olması en muhtemel, maddi getirisi en yüksek, fakat yapının özgünlüğünü en çok zorlayacak ve hatta bozacak işlevlendirme meselesi olarak karşımıza çıkar.

Metro Han'ın plan şemasına ilk bakıldığında, oda büyüklükleri ve sirkülasyon sistemi açısından, standart otel katı planına uygulanabilir gözükür. Oda büyüklükleri ve her bir aks aralığına yerleşmiş odanın ayrı kapı ve penceresinin olması bu mekanların otel odası olarak düzenlenmesine imkan tanır. Ancak burada çözülmesi gereken sorun, her odada yapılacak olan ıslak hacim ve bu ıslak hacimlerin tesisatı sorunudur.

Şekil 7.1 : Metro Han, çevre blok odalarının, otel odasına dönüşümü.

Kat yükseklikleri, asma tavan sistemleri yapmaya müsait olsada, pencere yükseklikleri, odaların tüm tavanının asma tavan yapılması durmunu engeller. Bunun

çözümü, kapı hizasında 1.5-2 m genişliğinde bir asma tavan bandının kat boyunca odaları dolaşarak, ıslak hacim tesisatlarını bağlayıp, mevcut şaft hacmine bağlanması şeklinde olabilir. Böylece pencere yüksekliklerinin asma tavan ile çakışması engellenerek, ıslak hacimler için gerekli olan tavan düşüklüğü, odaların giriş holü kısmında sonlandırılabilecektir.

Her katta standart ebatlarda ayrı kapısı bulunan 17 adet oda, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı katlarda aynı koridor, kat holü ve ışıklık sisteminde devam eder. Bu da beş kat boyunca 85 oda anlamına gelir. Bazı odaların birleştirilmesi ihtimali de düşünüldüğünde yapıya 70-80 odalı otel fonksiyonu, bahsedilen tesisat durumu göze alınarak uygulanabilir.

Otel fonksiyonu verilirken, koridorlar, kat holleri, merdivenler ve ışıklık hacimleri, bu mekanların birbirleri ile olan özgün ilişkileri gözetilerek korunmalıdır. Bunların haricinde müdahale gerektiren diğer bölgelerde, zemin kat, birinci kat ve yedinci ortak kullanım alanları olmaya uygundur.

Otel girişi ve lobi ihtiyacı zemin veya birinci katlarda, mekanların birleştirilmesi sureti ile ancak çözülebilir. Restoran kısmı da, sahip olduğu manzare dolayısıyla yedinci katta düzenlenebilir. Yedinci katta yapılacak restoran için buradaki odaların tümünün birleştirilip, bütün bir mekan elde edilmesi gereklidir. Bu da yedinci kat planının büyük oranda değişimi anlamına gelir.

Otel fonksiyonunun bir diğer ağır yükü de, mutfak mekanıdır. Restoran ile irtibatlı düşünülmesi gereken mutfak, yedinci ve altıncı katların orta blok hacimlerinde, düşey bağlantılar ile çözülüp, her türlü tesisat ve havalandırma ihtiyacı da, ışıklık hacminden faydalanılarak yapılabilir. Malzeme girişi de, ikinci merdiven kovasında bulunan asansörün, malzeme asansörü olarak düzenlenmesi ile sağlanabilir.

Metro Han'ın otel işlevi doğrultusunda dönüşümü, yapının mimari değerleri korunarak, fiziki anlamda sağlanabilir. Bu dönüşüm fiziki değerlerin kaybından çok kültürel değerlerin kaybına yol açar. Yapıldığı tarihten itibaren İstanbul şehrinin toplu taşıma hizmetlerinin idari merkezi olan yapı ideal anlamda bu işlevini de korumalıdır. İETT Genel Müdürlüğü'nün yapıyı boşaltması durumunda da ideal olan, yapının İETT bünyesinde kültürel fonksiyonlarla kamu kullanımına kazandırılması olacaktır.

8. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Metro Han ve Cer Binası, yapılıp kullanılmaya başlandıkları günden, günümüze gelene kadar, parçası olduklar Beyoğlu ve Tünel Meydanı bölgelerinin toplumsal hafızasında yer edinmiş önemli yapılardır. Bu iki yapının oluşum süreci, Beyoğlu bölgesinin oluşum süreci ile birlikte ilerlemiş ve aynı minvalde ilerlemeye de devam etmektedir.

Bu tez çalışması ile yapıların ve çevrelerinin gelişimi izlenmiş, yapıların varlık bulmasını sağlayan nedenler ortaya koyulmuş ve günümüze gelene kadar geçirilen dönüşümler incelenerek, sahip olunan mimari değerlerin altı çizilmiştir. Çalışma kapsamında mimari durum belgelenerek, bilgisi koruma altına alınmıştır.

İstanbul şehrinde, birçok dönüşümün ev sahipliğini yapmış olan bölge, değişmeye devam etmektedir. Metro Han ve Cer Binası'nın bu değişimden olumsuz anlamda etkilenmeden, gelecekteki muhtemek senoryalar düşünülerek restorasyon kararları belirlenmiş, yapının mimari değerlerinin iyileştirilmesine yönelik restorasyon projesi hazırlanmıştır.

Tüm bunların ötesinde yapılan çalışmanın vardığı sonuçlar, Metro Han ve Cer Binası'nın korunmasına ve yaşatılmasına yönelik tartışma başlatmak amacı taşırlar. Osmanlı modernleşmesinin, şehirçiliğinin, teknolojisinin ve endüstrisinin izlerini taşıyan bu yapıların kent dokusundaki fiziksel varlıkları ve kent hafızasındaki yerleri, şehrimizin sahip olduğu birçok kültür varlığı gibi, kıyaslanamayacak öneme sahiptir.

KAYNAKLAR

Akın, N. (1994). *Beyoğlu.*Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.212, İstanbul.

Arseven, C., E., (1911) *Eski Galata ve Binaları.* s 79-81,İstanbul. nakl.; (1996), **Çelik Z.**, 19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.9, İstanbul.

Can, C. (1993) *İstanbul'da 19.yy Batılı ve Levanten Mimarların Yapıları ve Koruma Sorunları*, Doktora Tezi, YTÜ, İstanbul.

Çelik Z. (1996b). *19. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu.*19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.28, İstanbul.

(1996a). *İstanbul'un Mimarisine Genel Bir Bakış.*19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.26, İstanbul.

Ergin, O. N. (1914-22), *Mecelle-i Umur-ı Belediye* 5 cilt, İstanbul.; nakl. (1996) **Çelik Z.**, 19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.38, İstanbul.

Eyice, S. (1994). *Galata*. Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.348-349, İstanbul.

Eyice, S. (2006). *Galata'da Türk Devri Eserleri.* Eski İstanbul'dan Notlar, Küre Yayınları, s.177-180, İstanbul.

Gavand E.H., (1876b) *Chemin de fer Metropolitain Constantinople*, Paris. Çev. **Engin, V.**,İstanbul Tüneli, İETT Yayınları s.30, İstanbul.

(1876a) *Chemin de fer Metropolitain Constantinople*, Paris. Çev. **Engin, V.**,İstanbul Tüneli, İETT Yayınları s.23, İstanbul.

Gülersoy, Ç. (1994).*Beyoğlu.*Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.218-220, İstanbul.

Kayserilioğlu, S. (2003a). *Dersaadet'ten İstanbul'a Tramvay*, İETT Yayınları,Cilt 1, s.40,İstanbul.

(2003b) *Dersaadet'ten İstanbul'a Tramvay*, İETT Yayınları,Cilt 1, s.145,İstanbul.

(2003c) *Dersaadet'ten İstanbul'a Tramvay*, İETT Yayınları,Cilt 1, s.187,İstanbul.

Kuban, D. (1998) *İstanbul'un Batılılaşması ya da Batılığı.* Kent ve Mimarlık üzerine İstanbul Yazıları, YEM Yayınları, s.223-229, İstanbul.

Shaw, S., Shaw, E.K. (1977) *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*, Cambridge, s241; nakl. (1996) **Çelik Z.**, 19. Yüzyılda

Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s.33, İstanbul.

Yergün, U. (2002) *Batılılaşma Dönemi Mimarisinde, Yapım Teknolojisindeki Değişim ve Gelişim*, Doktora Tezi, YTÜ, İstanbul.

Url-1 <*http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Istanbul_-_Galata_(2).JPG*>, alındığı tarih: 04.04.2014.

Url-2 <*http://tr.wikipedia.org/wiki/Cristoforo_Buondelmonti*>, alındığı tarih: 10.04.2014.

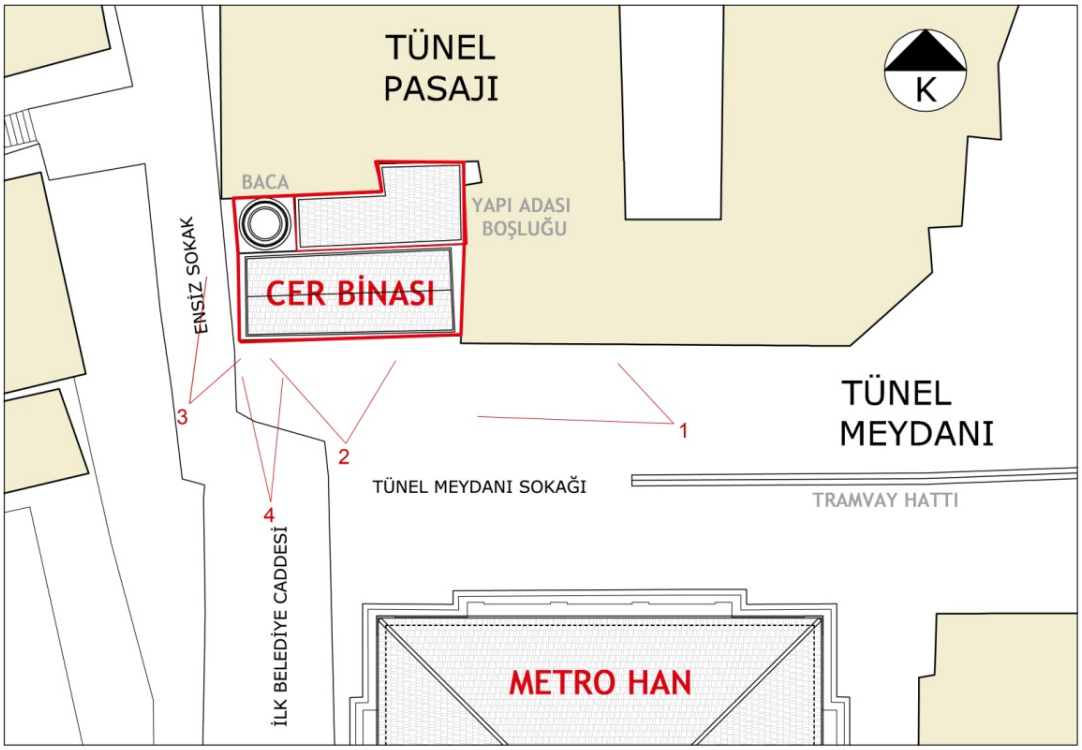
Url-3 <*http://tr.wikipedia.org/wiki/Matrakçı_Nasuh*>, alındığı tarih: 11.04.2014

EKLER

EK A: Cer Binası Fotoğraf Albümü
EK B: Metro Han Fotoğraf Albümü
EK C: İETT Arşivi Belgeleri
EK D: Metro Han ve Cer Binası; Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çizimleri

EK A Cer Binası Fotoğraf Albümü

A.1 Vaziyet Planı ve Cepheler

Şekil A.1 : Cer Binası, Vaziyet Planı Yön Krokisi.

Şekil A.2 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, Tünel Meydanı'ndan görünüş.

Şekil A.3 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, Metro Han'dan görünüş.

Şekil A.4 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, Ensiz Sokak'tan görünüş.

Şekil A.5 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, Cer Bacası.

Şekil A.6 : Birinci kat pencere doğraması dış görünüşü.

Şekil A.7 : İkinci kat pencere doğraması dış görünüşü

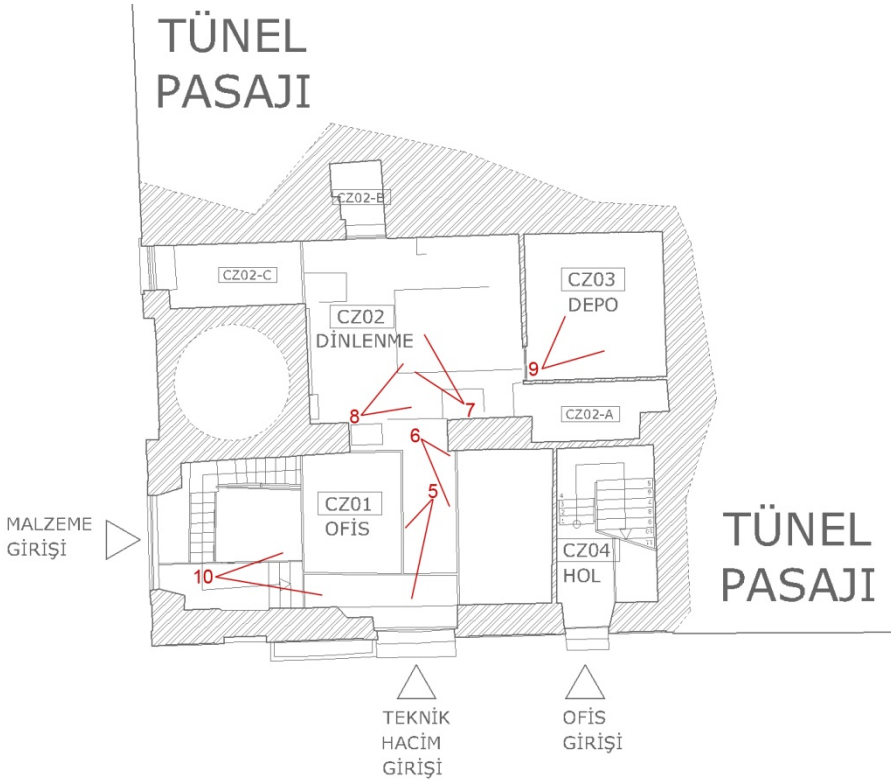

Şekil A.8 : Zemin kat ana giriş kapısı.

Şekil A.9 : Baca saçak ucunun görünümü.

A.2 Zemin Kat

Şekil A.10 : Cer Binası, Zemin Kat Planı Yön Krokisi

Şekil A.11 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, ofis mekanları.

Şekil A.12 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, ofis mekanları.

Şekil A.13 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, dinlenme odası.

Şekil A.14 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, dinlenme odası.

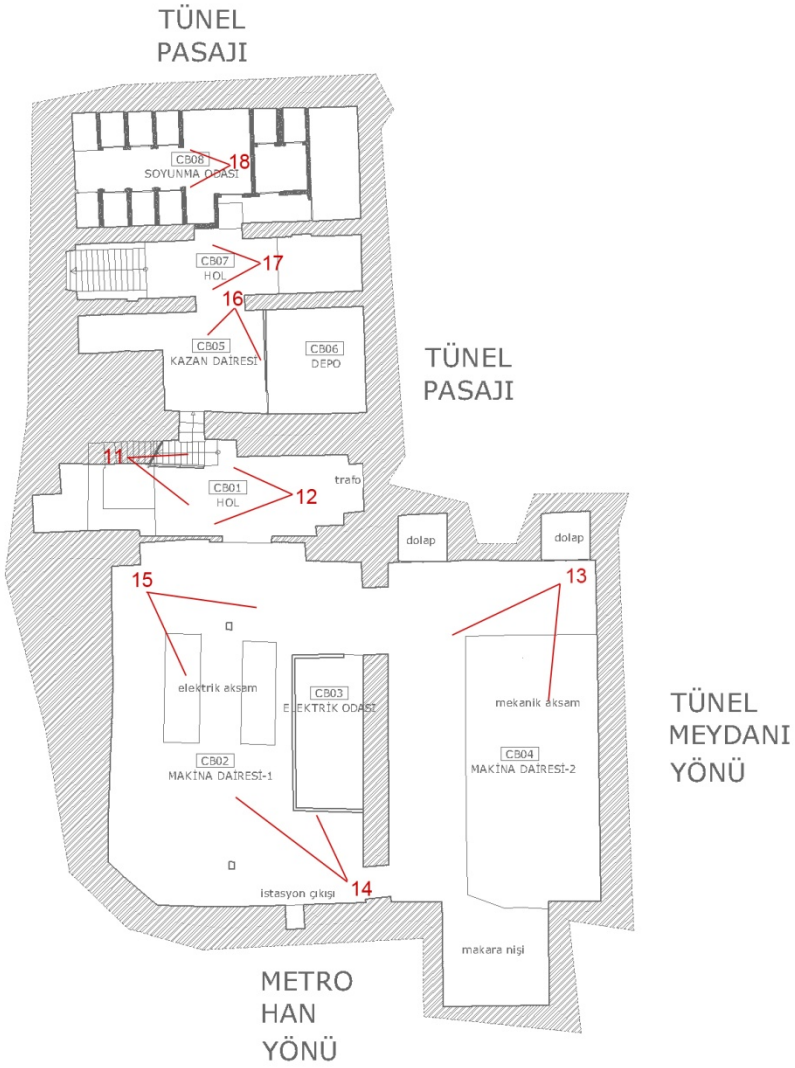

Şekil A.15 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, malzeme deposu.

Şekil A.16 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, bodrum kata iniş.

A.3. Bodrum Kat

Şekil A.17 : Cer Binası, Bodrum Kat Planı Yön Krokisi

Şekil A.18 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, makine dairesi giriş holü.

Şekil A.19 : Şekil 1: Krokide 12 numaralı fotoğraf.

Şekil A.20 : Krokide 13 numaralı fotoğraf,makine dairesi.

Şekil A.21 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, makine dairesi.

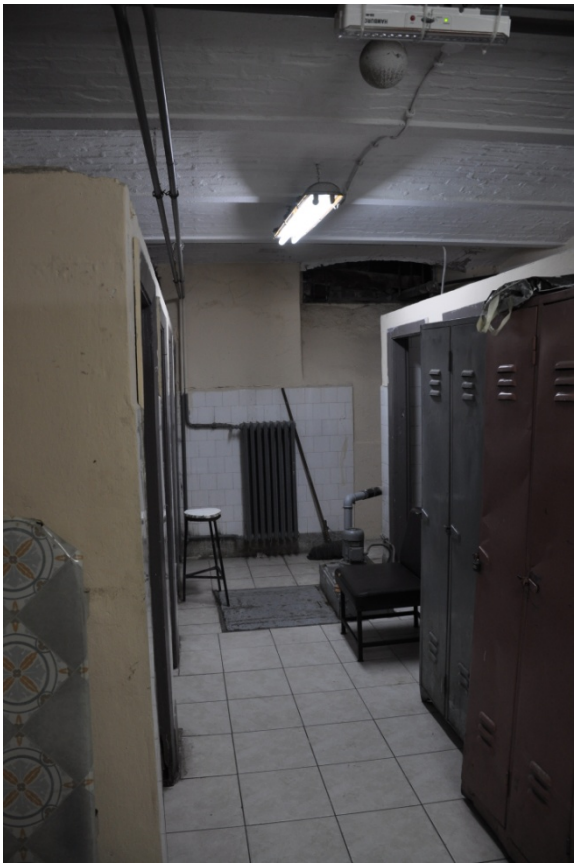
Şekil A.22 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, makine dairesi.

Şekil A.23 : Krokide 16 numaralı fotoğraf.

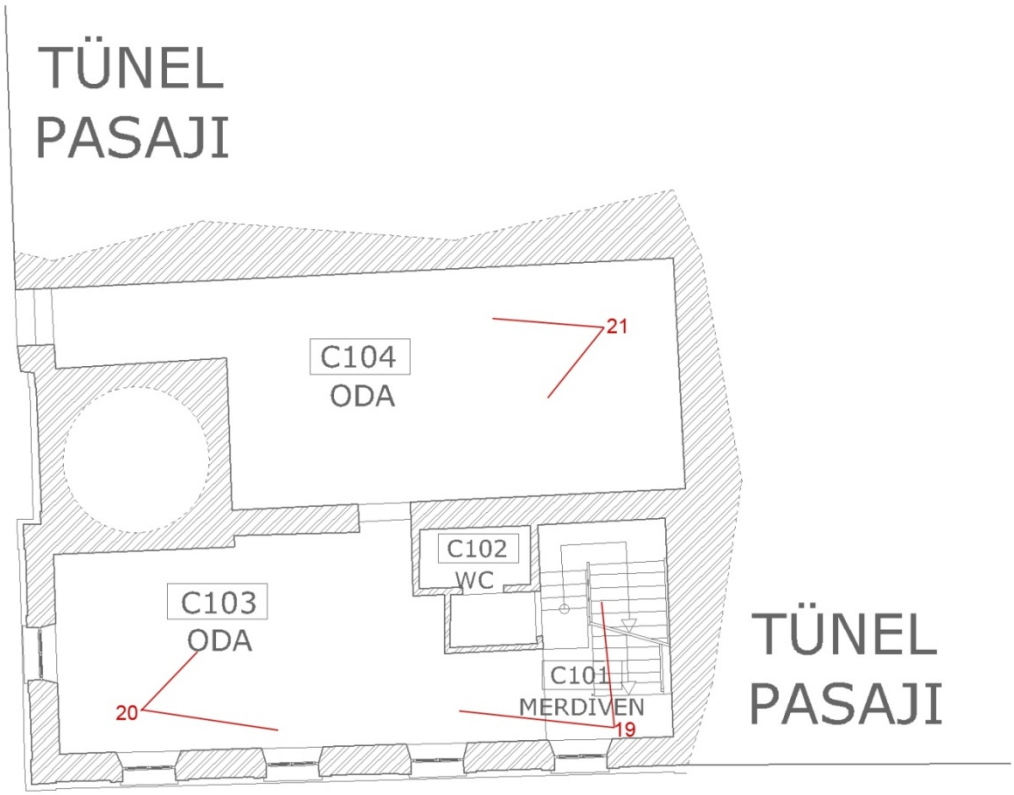

Şekil A.24 : Krokide 17 numaralı fotoğraf.

Şekil A.25 : Krokide 18 numaralı fotoğraf.

A.4 Birinci Kat

Şekil A.26 : Cer Binası, Birinci Kat Planı Yön Krokisi.

Şekil A.27 : Krokide 19 numaralı fotoğraf.

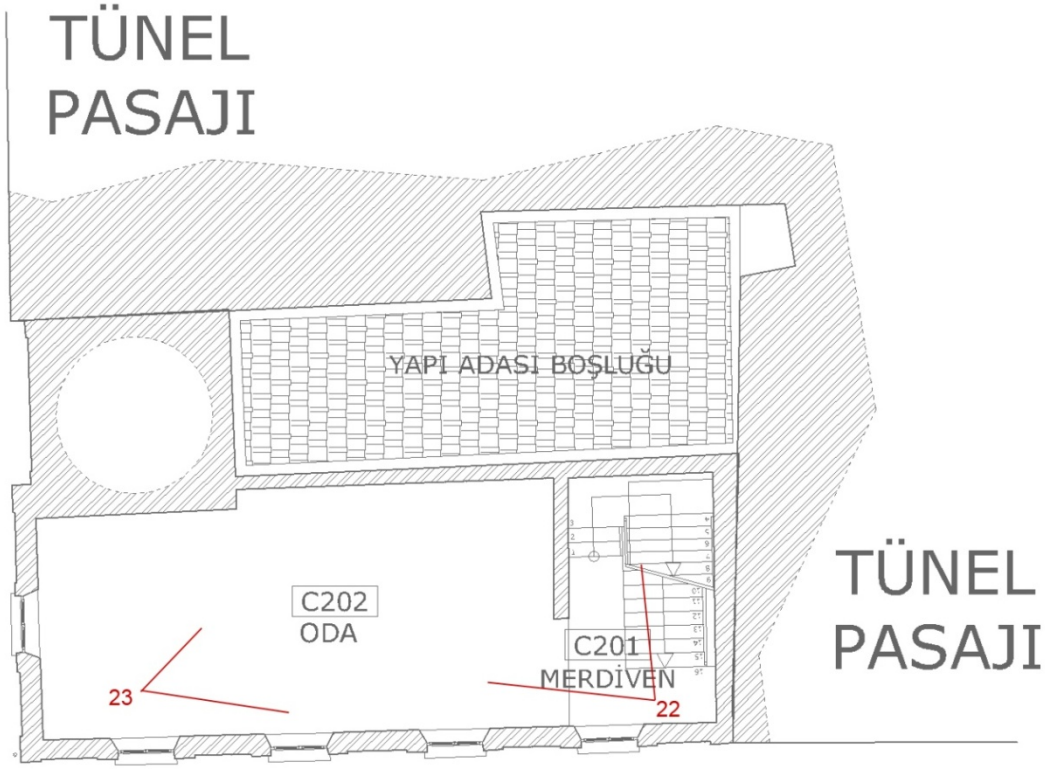

Şekil A.28 : Krokide 20 numaralı fotoğraf.

Şekil A.29 : Krokide 21 numaralı fotoğraf.

A.5. İkinci Kat

Şekil A.30 : Cer Binası, İkinci Kat Planı Yön Krokisi.

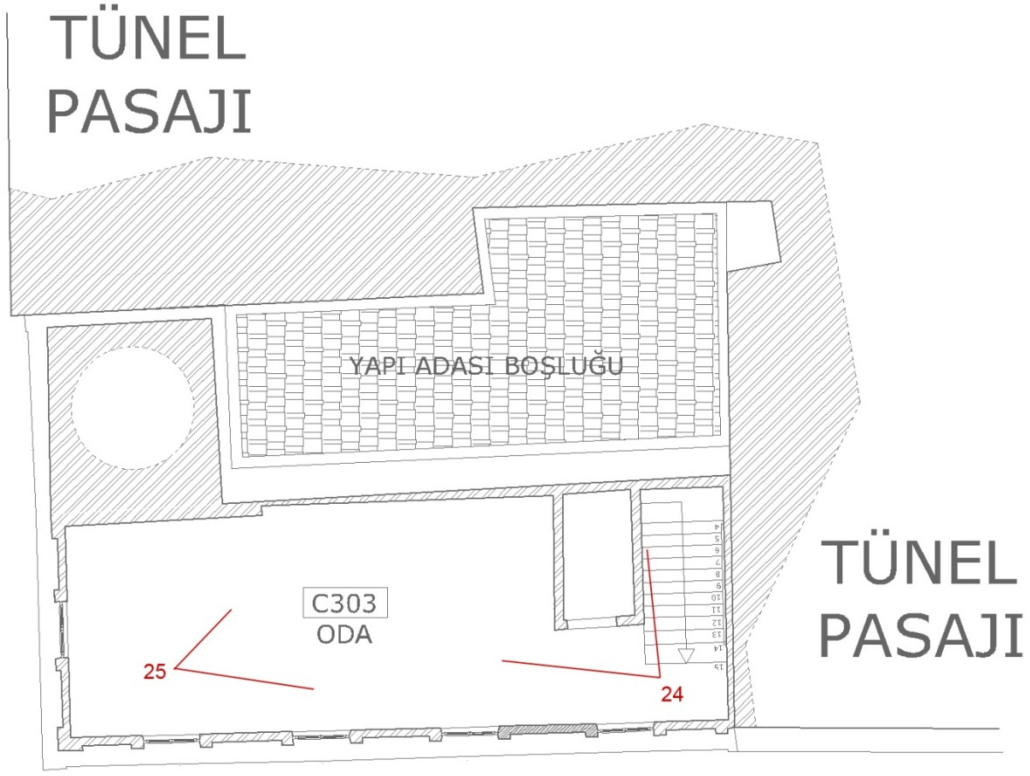

Şekil A.31 : Krokide 22 numaralı fotoğraf.

Şekil A.32 : Krokide 23 numaralı fotoğraf.

A.6.Çatı Katı

Şekil A.33 : Cer Binası, Çatı Katı Planı Yön Krokisi.

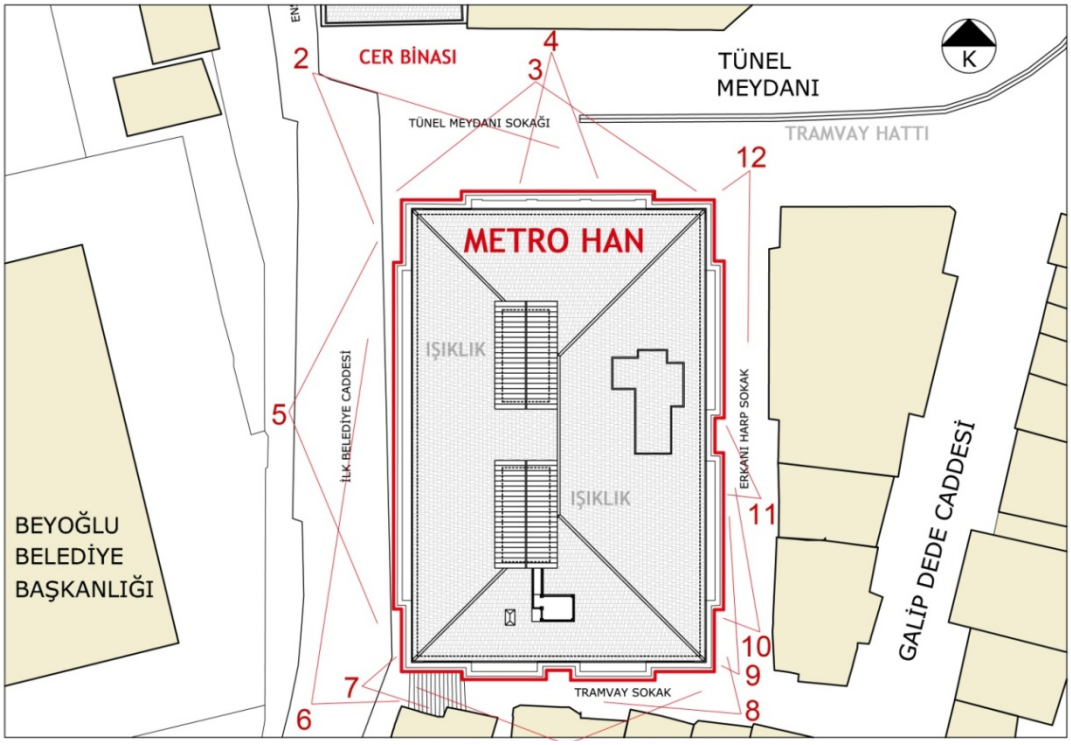
Şekil A.34 : Krokide 24 numaralı fotoğraf.

Şekil A.35 : Krokide 25 numaralı fotoğraf.

EK B Metro Han Fotoğraf Albümü

B.1 Vaziyet Planı ve Cepheler

Şekil B.1 : Metro Han Binası, Vaziyet Planı Yön Krokisi

Şekil B.2 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, Galata Kulesi'nden görünüş.

Şekil B.3 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, Cer Binası'ndan görünüş.

Şekil B.4 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, kuzey cephesi.

Şekil B.5 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, kuzey cephesi.

Şekil B.6 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, batı cephesi.

Şekil B.7 : Krokide 6 numaralı fotoğraf.

Şekil B.8 : Krokide 7 numaralı fotoğraf.

Şekil B.9 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, güney cephesi.

Şekil B.10 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, doğu cephesi.

Şekil B.11 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, Erkanı Harp Sokak.

Şekil B.12 : Krokide 11 numaralı fotoğraf.

Şekil B.13 : Krokide 12 numaralı fotoğraf.

Şekil B.14 : Batı cephesi, 7. Kat pencere düzeni.

Şekil B.15 : Batı cephesi, 6. Kat pencere düzeni.

Şekil B.16 : Batı cephesi, 5. Kat pencere düzeni.

Şekil B.17 : Batı cephesi, 4. Kat pencere düzeni.

Şekil B.18 : Batı cephesi, 3. Kat pencere düzeni.

Şekil B.19 : Batı cephesi, 2. Kat pencere düzeni.

Şekil B.20 : Batı cephesi, zemin ve 1. Kat pencere düzeni.

Şekil B.21 : Batı cephesi, çumba benzeri çıkma taşıyıcı görünüşü

Şekil B.22 : Metro Han, kuzeybatı köşesi.

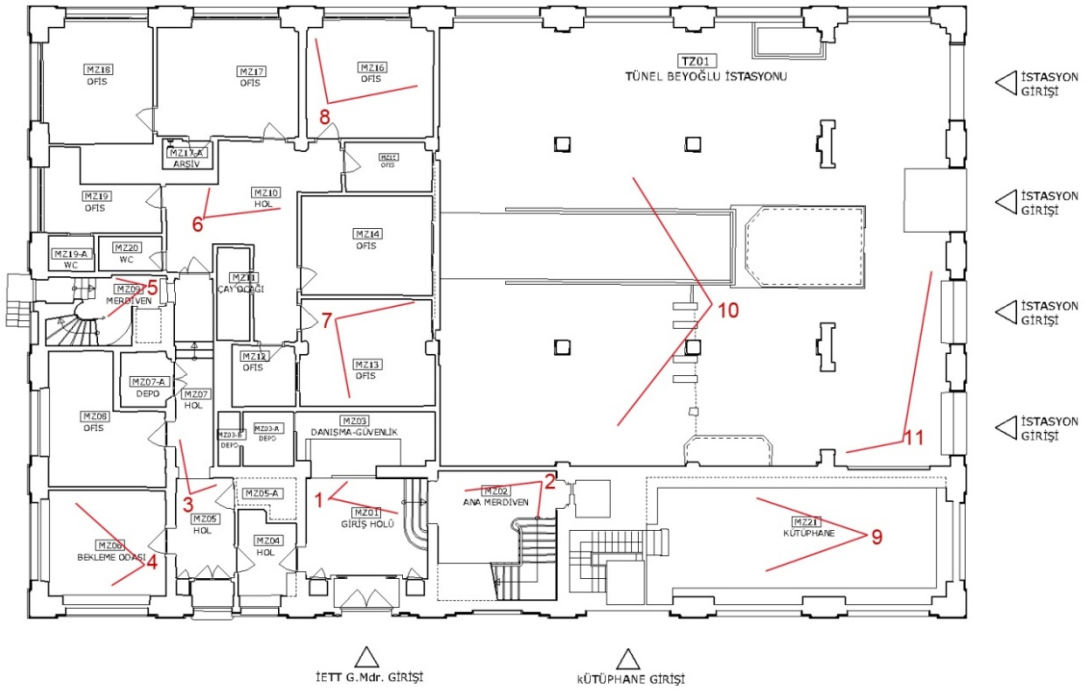

Şekil B.23 : 4.kat saçak detayı.

Şekil B.24 : Doğu cephesi, birinci kat görünümü.

B.2 Zemin Kat

Şekil B.25 : Metro Han Binası, Zemin Kat Planı Yön Krokisi.

Şekil B.26 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, MZ01.

Şekil B.27 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, MZ02.

Şekil B.28 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, MZ05.

Şekil B.29 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, MZ06.

Şekil B.30 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, MZ09.

Şekil B.31 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, MZ10.

Şekil B.32 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, MZ13.

Şekil B.33 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, MZ16.

Şekil B.34 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, MZ21.

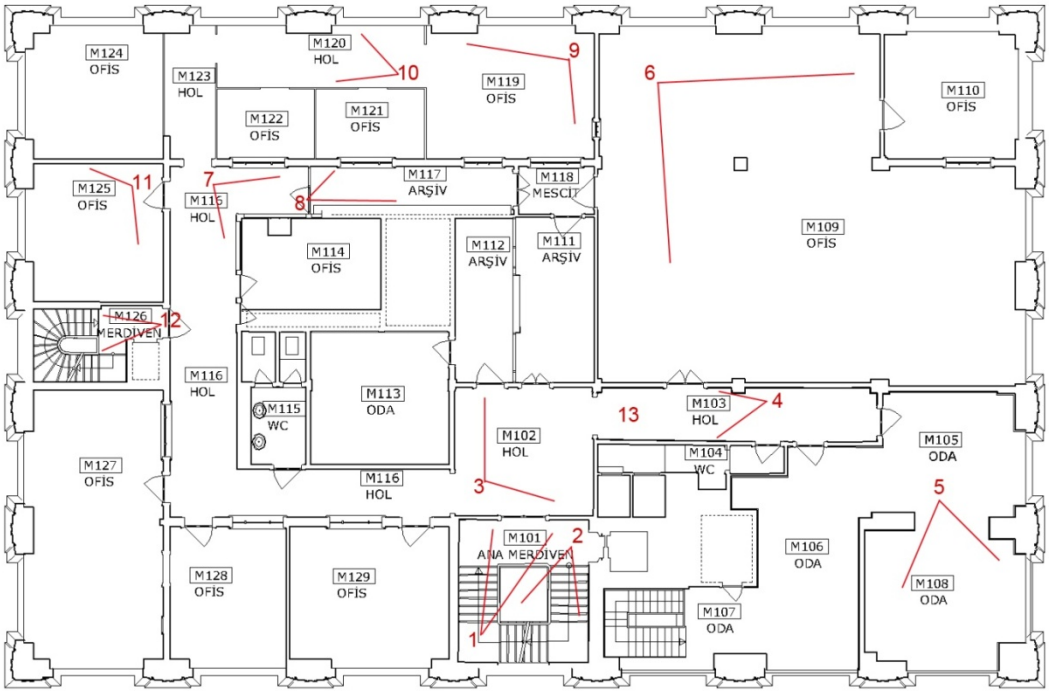

Şekil B.35 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, TZ01.

Şekil B.36 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, TZ01.

B.3 Birinci Kat

Şekil B.37 : Metro Han Binası, Birinci Kat Planı Yön Krokisi.

Şekil B.38 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M101.

Şekil B.39 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M101.

Şekil B.40 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M102.

Şekil B.41 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M103.

Şekil B.42 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M108.

Şekil B.43 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M109.

Şekil B.44 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M116,ışıklık hacmi doğramaları.

Şekil B.45 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M117.

Şekil B.46 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M119.

Şekil B.47 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M120.

Şekil B.48 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M125.

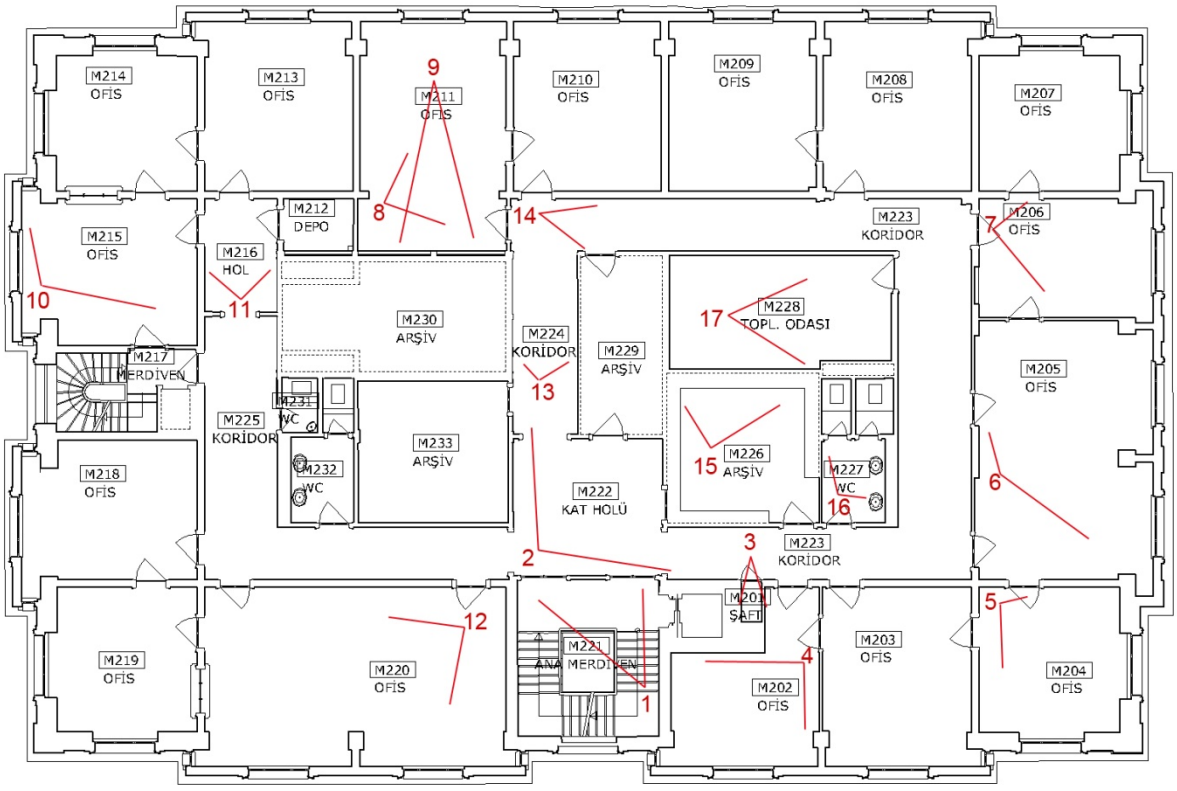

Şekil B.49 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M126.

Şekil B.50 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, döşeme detayı, M103.

B.4 İkinci Kat

Şekil B.51 : Metro Han Binası, İkinci Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.52 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M221.

Şekil B.53 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M222.

Şekil B.54 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M201, tesisat bacası.

Şekil B.55 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M202.

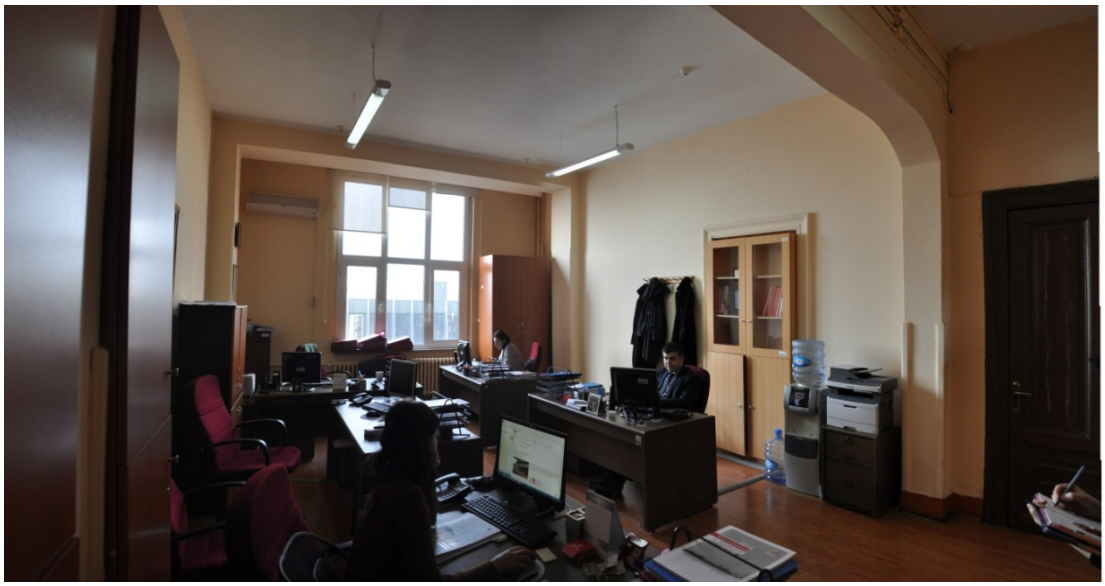
Şekil B.56 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M204.

Şekil B.57 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M205.

Şekil B.58 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M206.

Şekil B.59 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M211.

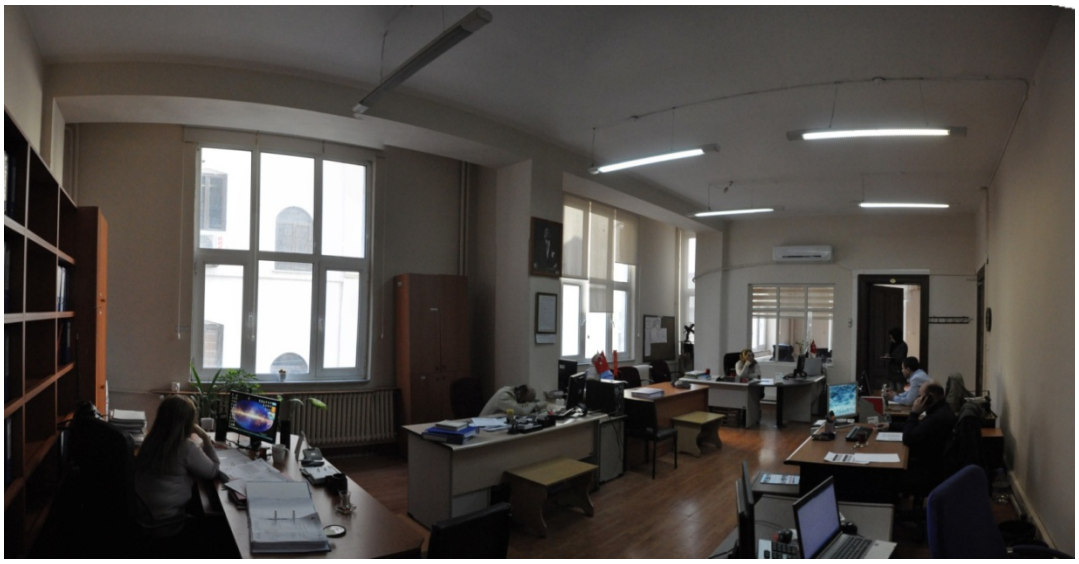
Şekil B.60 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M211.

Şekil B.61 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M215.

Şekil B.62 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M216.

Şekil B.63 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M220.

Şekil B.64 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M224.

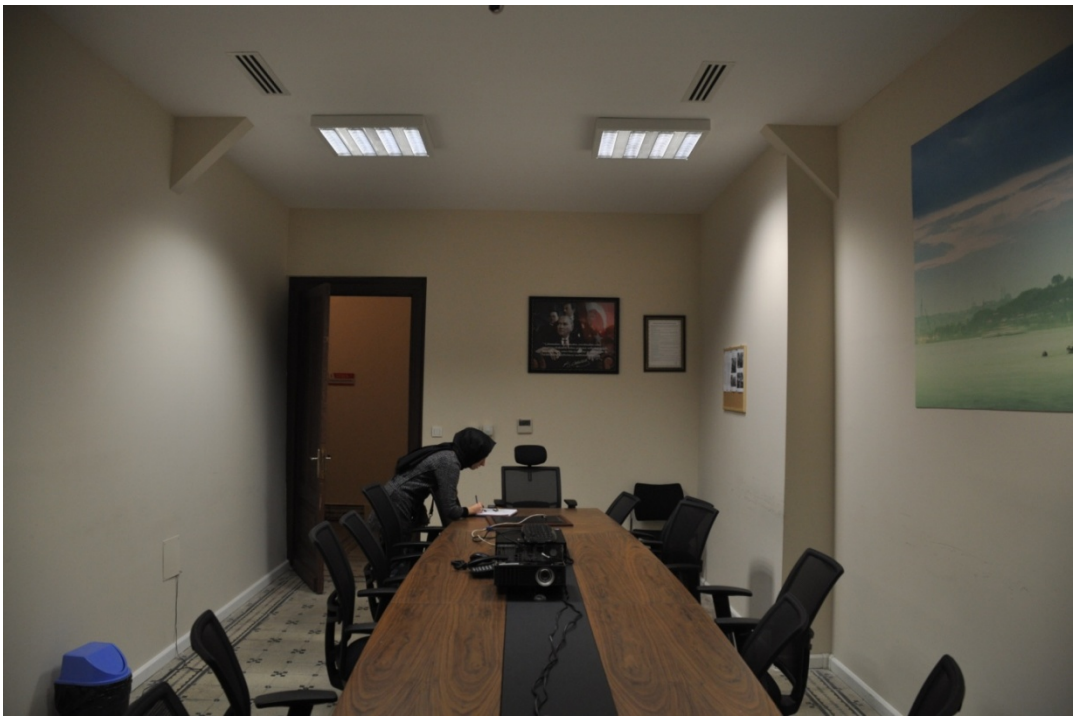
Şekil B.65 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M223.

Şekil B.66 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M226, arka tarafta ışıklık doğramaları.

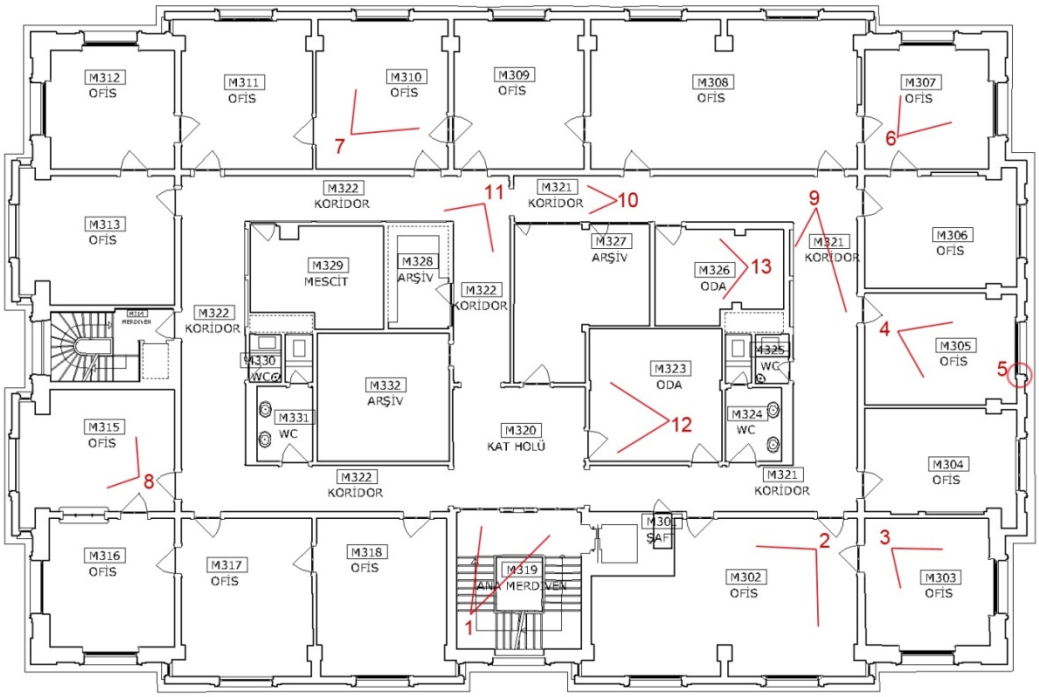

Şekil B.67 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M227.

Şekil B.68 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M228, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes oda.

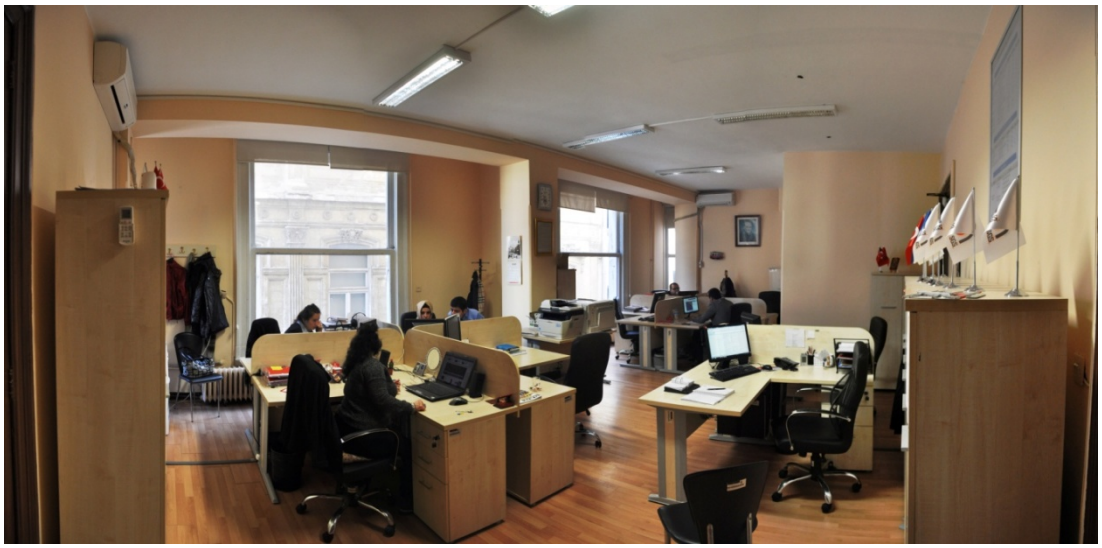
B.5 Üçüncü Kat

Şekil B.69 : Metrohan Binası, Üçüncü Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.70 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M319

Şekil B.71 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M302

Şekil B.72 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M303

Şekil B.73 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M305

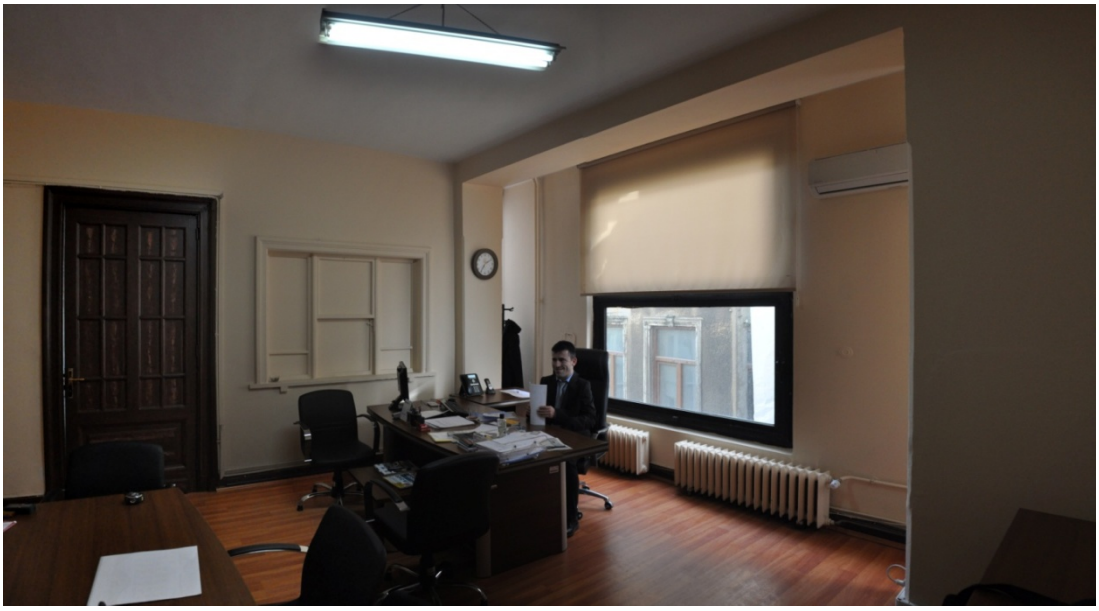
Şekil B.74 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M305, özgün giyotin pencere.

Şekil B.75 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M307, köşe oda.

Şekil B.76 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M310

Şekil B.77 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M315

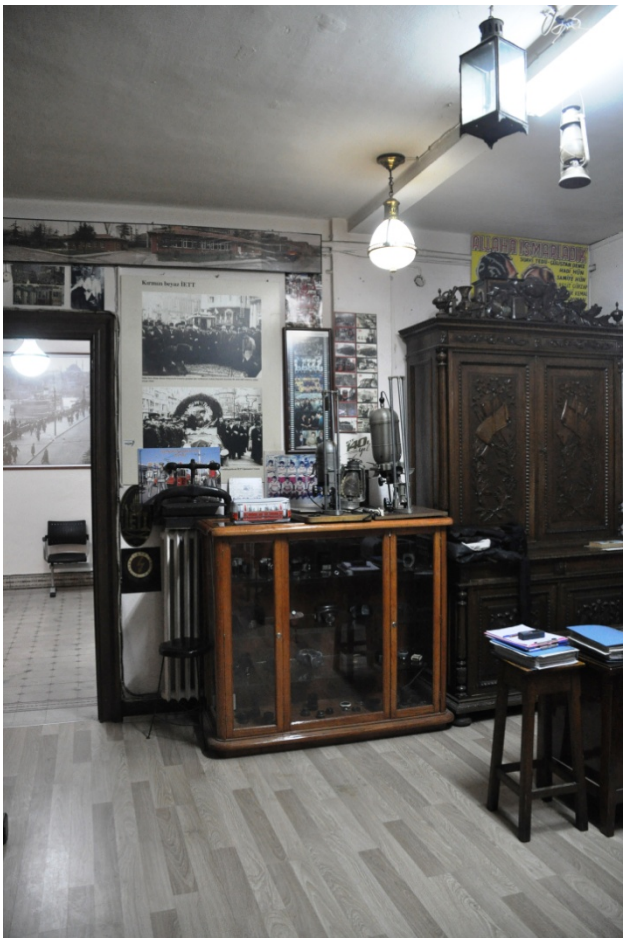
Şekil B.78 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M321, ana koridordan gözüken, ışıklık hacmi çepherine ait demir doğramalar.

Şekil B.79 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M321

Şekil B.80 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M322

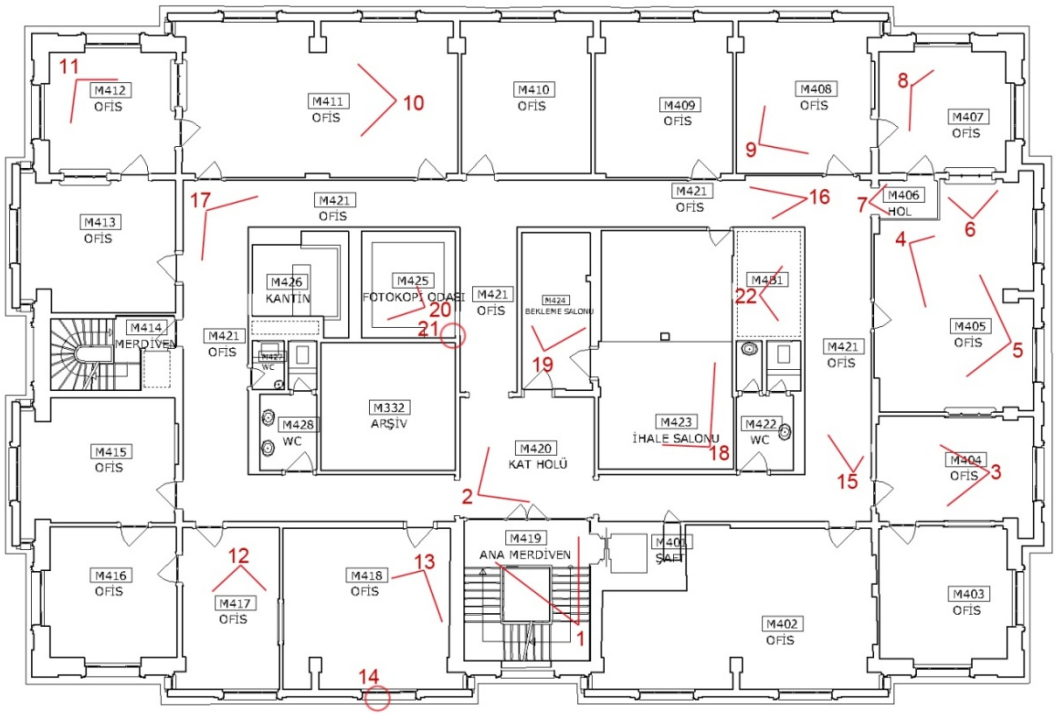

Şekil B.81 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M323

Şekil B.82 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M326, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan.

B.6 Dördüncü Kat

Şekil B.83 : Metrohan Binası, Dördüncü Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.84 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M419

Şekil B.85 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M420

Şekil B.86 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M404

Şekil B.87 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M405

Şekil B.88 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M405

Şekil B.89 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M405, ofis mekanları arasında irtiabat sağlayan özgün servis penceresi.

Şekil B.90 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M406

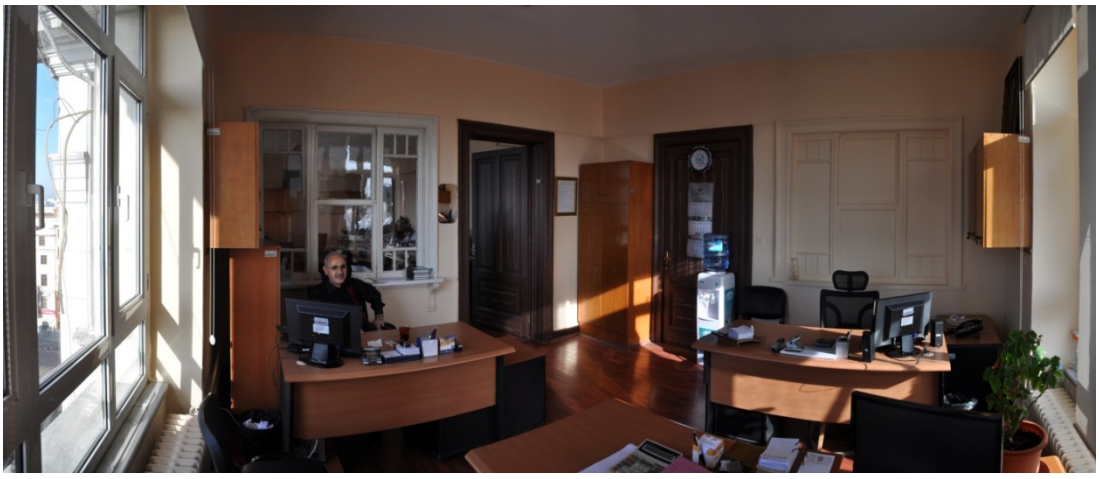
Şekil B.91 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M407

Şekil B.92 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M408

Şekil B.93 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M411

Şekil B.94 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M412

Şekil B.95 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M417

Şekil B.96 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M418

Şekil B.97 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M418

Şekil B.98 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M421

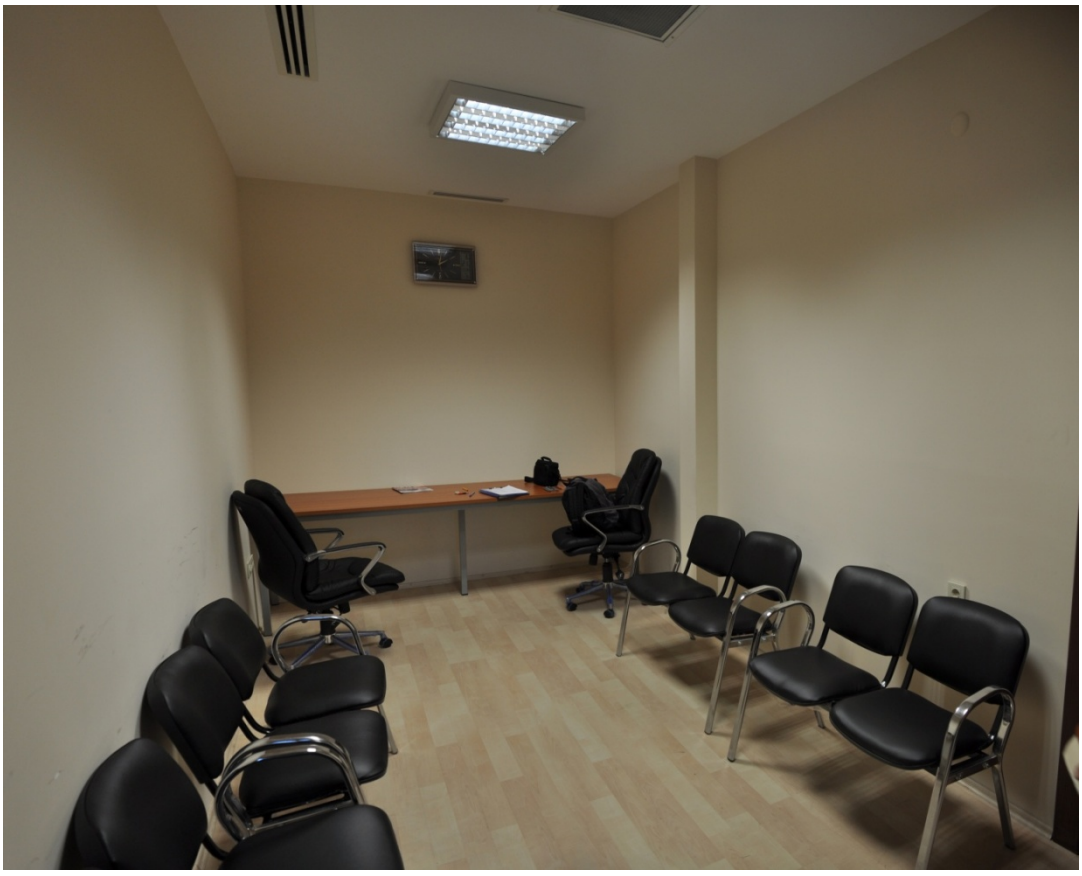
Şekil B.99 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M421

Şekil B.100 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M421

Şekil B.101 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M423

Şekil B.102 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M424

Şekil B.103 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M425

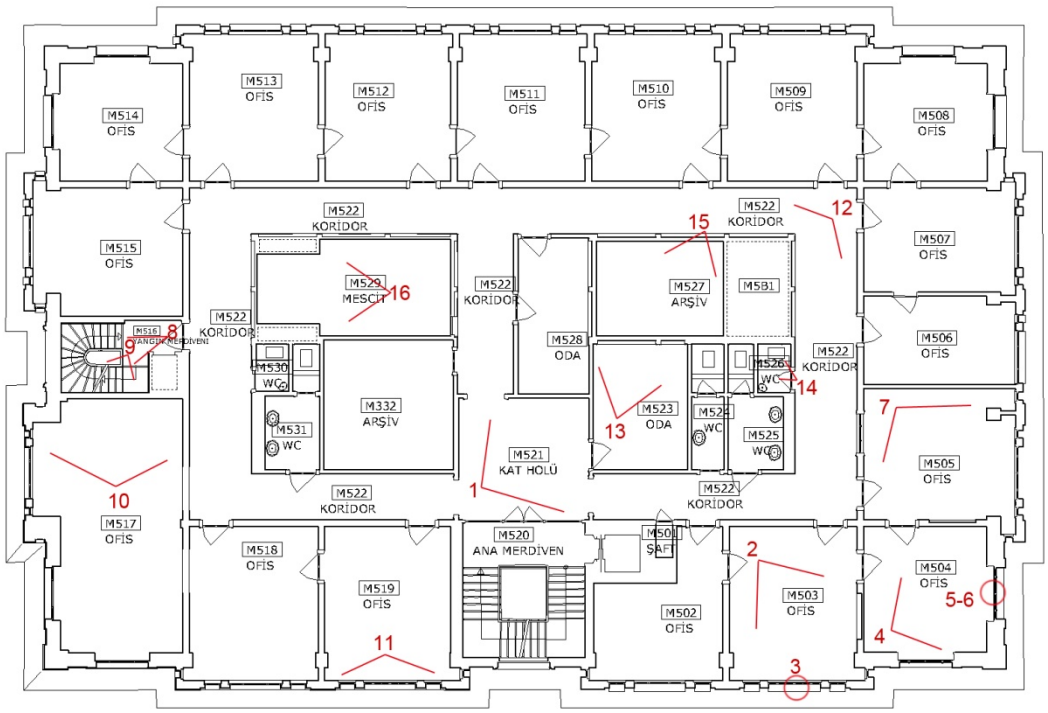

Şekil B.104 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, M425

Şekil B.105 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, M4B1, ışıklık hacmi içinden görünüş.

B.7 Beşinci Kat

Şekil B.106 : Metrohan Binası, Beşinci Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.107 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M521, kat holü.

Şekil B.108 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M503

Şekil B.109 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M503

Şekil B.110 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M504

Şekil B.111 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M504, özgün doğrama.

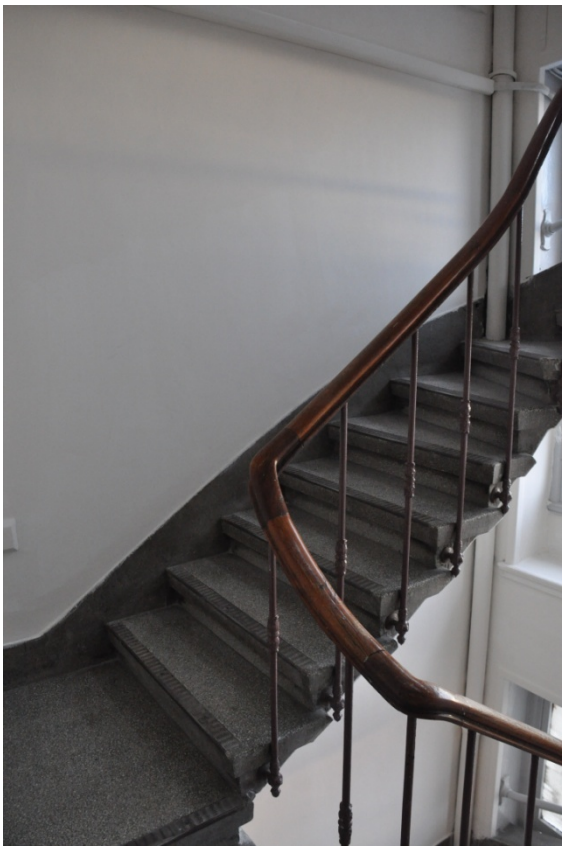
Şekil B.112 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M504, özgün doğrama.

Şekil B.113 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M505

Şekil B.114 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M516

Şekil B.115 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M516

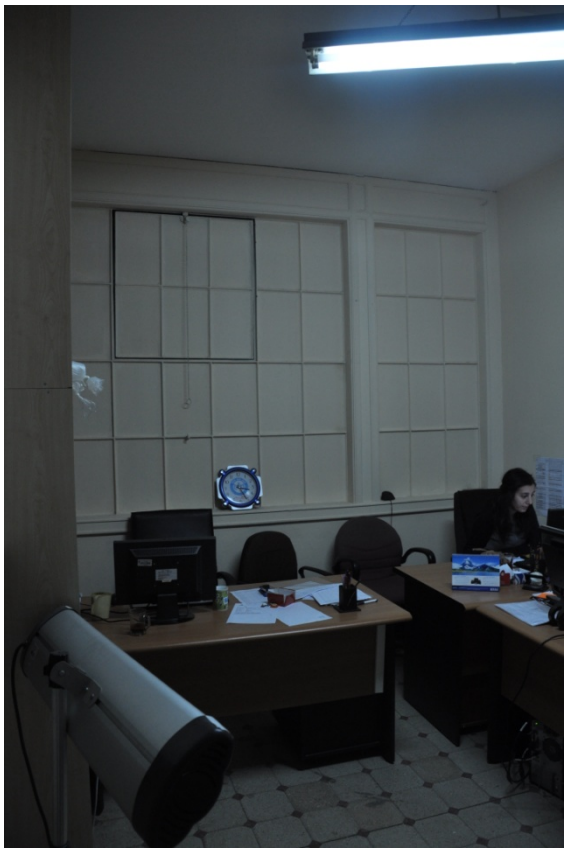
Şekil B.116 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M517

Şekil B.117 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M519

Şekil B.118 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M522, ana koridordan gözüken ışıklık hacmi çepherine ait demir doğrama.

Şekil B.119 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M523

Şekil B.120 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M526

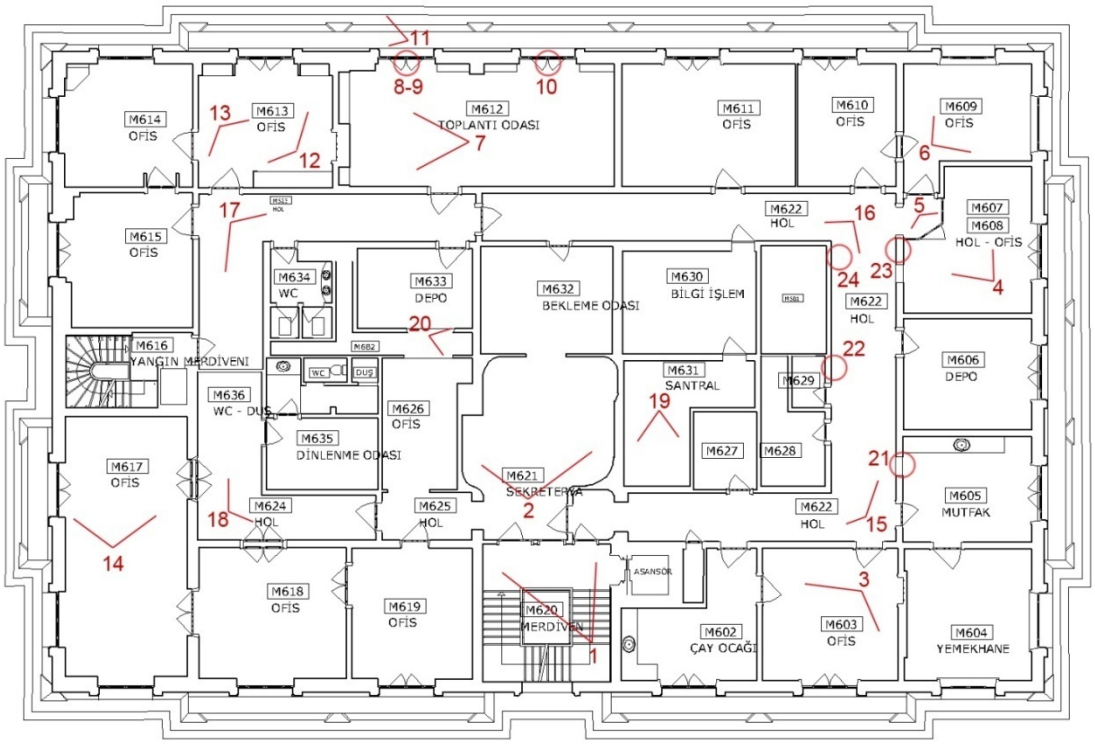

Şekil B.121 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M527, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan.

Şekil B.122 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M529, ışıklık hacmi içinde oluşturulmuş muhdes mekan.

B.8 Altıncı Kat

Şekil B.123 : Metrohan Binası, Altıncı Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.124 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M620

Şekil B.125 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M621

Şekil B.126 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M603

Şekil B.127 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M608

Şekil B.128 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M607

Şekil B.129 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M609

Şekil B.130 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M612

Şekil B.131 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M612

Şekil B.132 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M612

Şekil B.133 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M612

Şekil B.134 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M612

Şekil B.135 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M613

Şekil B.136 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M613

Şekil B.137 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M617

Şekil B.138 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M622

Şekil B.139 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M622

Şekil B.140 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M622

Şekil B.141 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M623

Şekil B.142 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M631

Şekil B.143 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M6B2

Şekil B.144 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, ofis ile koridor arasında bulunan servis penceresi.

Şekil B.145 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, yapı içinde bulunan özgün telefon.

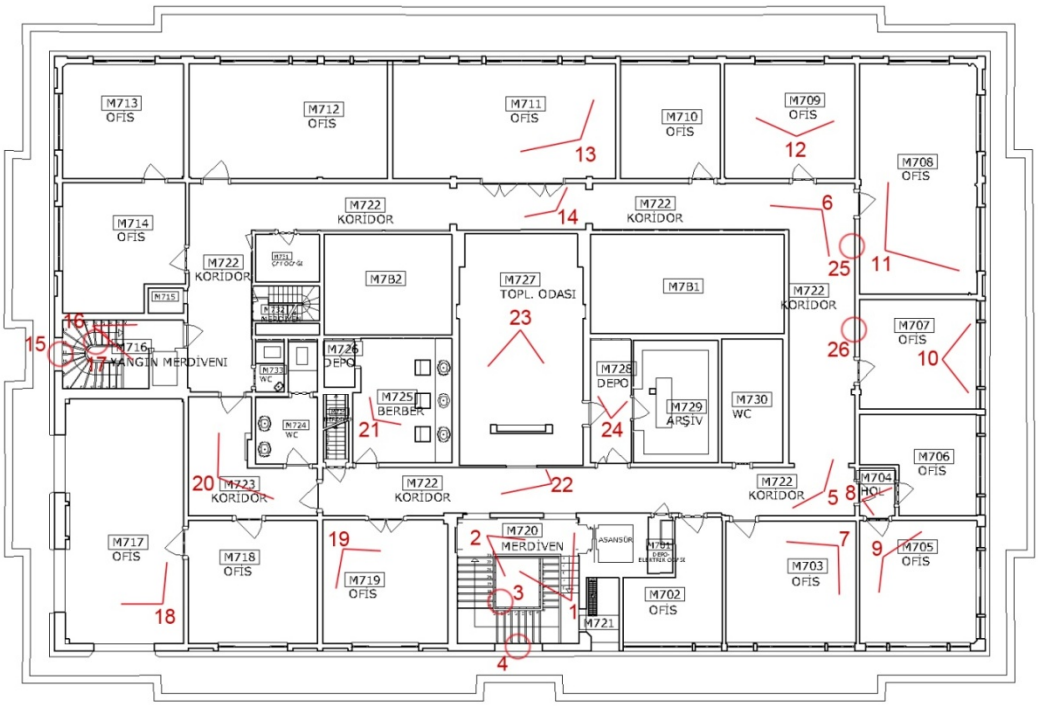

Şekil B.146 : Krokide 23 numaralı fotoğraf, yapı içinde bulunan özgün sıra numarası ekranı.

Şekil B.147 : Krokide 24 numaralı fotoğraf, özgün kasa.

B.9 Yedinci Kat

Şekil B.148 : Metrohan Binası, Yedinci Kat Planı Yön Krokisi

Şekil B.149 : Krokide 1 numaralı fotoğraf, M720

Şekil B.150 : Krokide 2 numaralı fotoğraf, M720

Şekil B.151 : Krokide 3 numaralı fotoğraf, M720

Şekil B.152 : Krokide 4 numaralı fotoğraf, M720

Şekil B.153 : Krokide 5 numaralı fotoğraf, M722

Şekil B.154 : Krokide 6 numaralı fotoğraf, M722

Şekil B.155 : Krokide 7 numaralı fotoğraf, M703

Şekil B.156 : Krokide 8 numaralı fotoğraf, M704

Şekil B.157 : Krokide 9 numaralı fotoğraf, M705

Şekil B.158 : Krokide 10 numaralı fotoğraf, M707

Şekil B.159 : Krokide 11 numaralı fotoğraf, M708

Şekil B.160 : Krokide 12 numaralı fotoğraf, M709

Şekil B.161 : Krokide 13 numaralı fotoğraf, M711

Şekil B.162 : Krokide 14 numaralı fotoğraf, M722

Şekil B.163 : Krokide 15 numaralı fotoğraf, M716

Şekil B.164 : Krokide 16 numaralı fotoğraf, M716

Şekil B.165 : Krokide 17 numaralı fotoğraf, M716

Şekil B.166 : Krokide 18 numaralı fotoğraf, M717

Şekil B.167 : Krokide 19 numaralı fotoğraf, M719

Şekil B.168 : Krokide 20 numaralı fotoğraf, M723

Şekil B.169 : Krokide 21 numaralı fotoğraf, M725

Şekil B.170 : Krokide 22 numaralı fotoğraf, M722

Şekil B.171 : Krokide 23 numaralı fotoğraf, M727

Şekil B.172 : Krokide 24 numaralı fotoğraf, M728

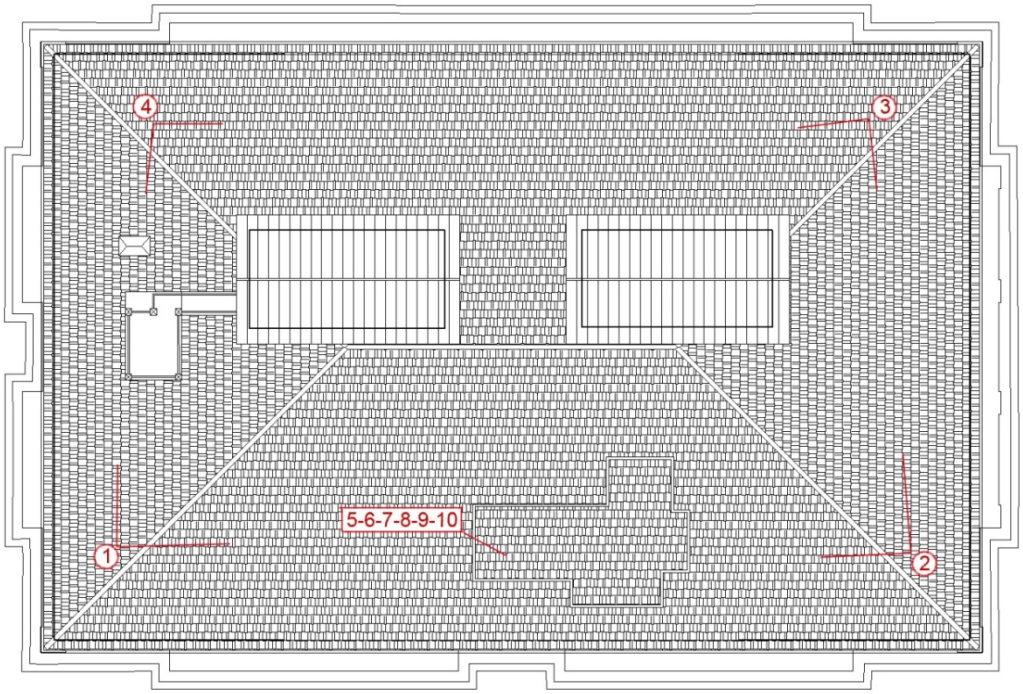

Şekil B.173 : Krokide 25 numaralı fotoğraf,

Şekil B.174 : Krokide 26 numaralı fotoğraf,

B.10 Çatı Katı

Şekil B.175 : Metrohan Binası, Çatı Planı Yön Krokisi

Şekil B.176 : Krokide 1 numaralı fotoğraf

Şekil B.177 : Krokide 2 numaralı fotoğraf

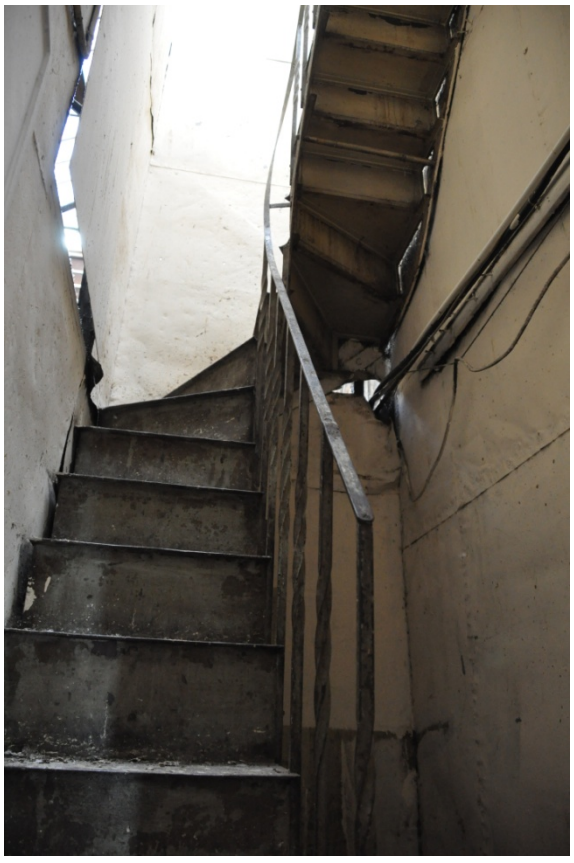
Şekil B.178 : Krokide 3 numaralı fotoğraf

Şekil B.179 : Krokide 4 numaralı fotoğraf

Şekil B.180 : Krokide 5 numaralı fotoğraf

Şekil B.181 : Krokide 6 numaralı fotoğraf

Şekil B.182 : Krokide 7 numaralı fotoğraf

Şekil B.183 : Krokide 8 numaralı fotoğraf

Şekil B.184 : Krokide 9 numaralı fotoğraf

Şekil B.185 : Krokide 10 numaralı fotoğraf

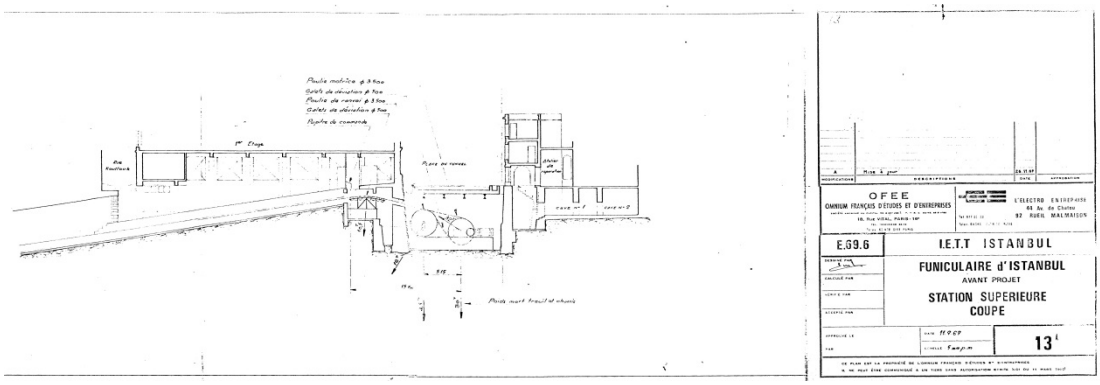
EK C

İETT Arşivi Belgeleri

Bu bölümde, İETT Arşiv Müdürlüğü bünyesindeki, Tarihi Arşiv, Yazı İşleri Arşivi, Yapı Tesisleri Arşivi ve Fotoğraf arşivinin incelenmesi sonucu elde edilen belgelerin bir kısmı aktarılmaktadır.

Şekil C.1 : 1940lı yıllar, Cer Binası (Anıtlar Kurulu Dosyası).

Şekil C.2 : Tünel'in elektrik sisteme geçişi için hazırlanmış proje paftası (1969) (İETT Arşivi).

Şekil C.3 : 1950-60lı yıllar, Tünel Meydanı'ndan Metro Han. (İETT Arşivi).

Şekil C.4 : 1939 Millileştirme kutlamaları için süslenen, Metro Han giriş kapısı. (İETT Arşivi).

Şekil C.5 : Tünel İstasyon girişi. (İETT Arşivi).

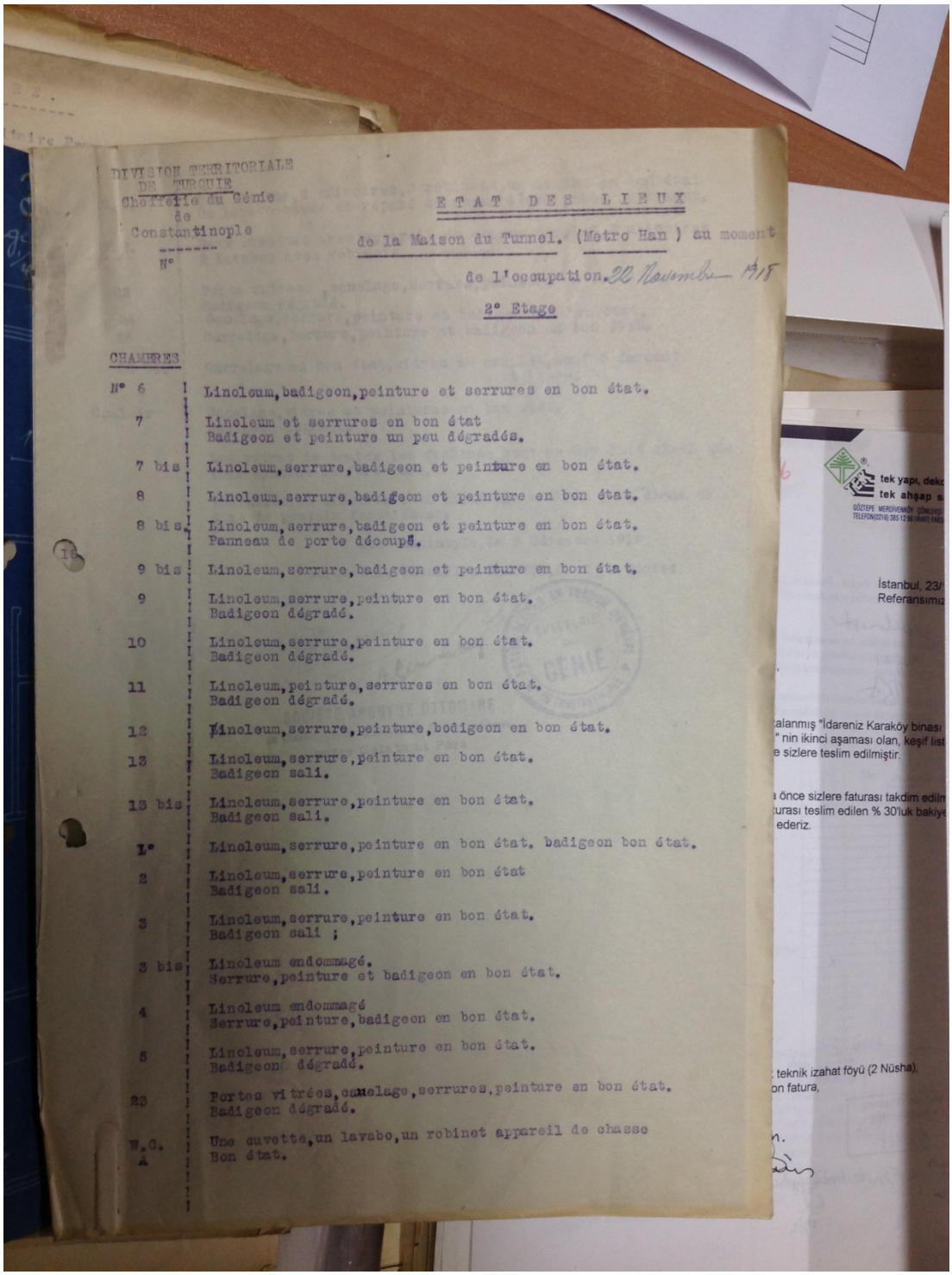
Şekil C.6 : İlk Belediye Caddesi'nden Metro Han (İETT Arşivi).

Şekil C.7 : Tünel Meydanı, Tosun ve Metro Han (İETT Arşivi).

Şekil C.8 : Tünel İstasyon içinden görünüm.

DIVISION TERRITORIALE
DE TURQUIE
Chefferie du Génie
de
Constantinople
N°

ETAT DES LIEUX

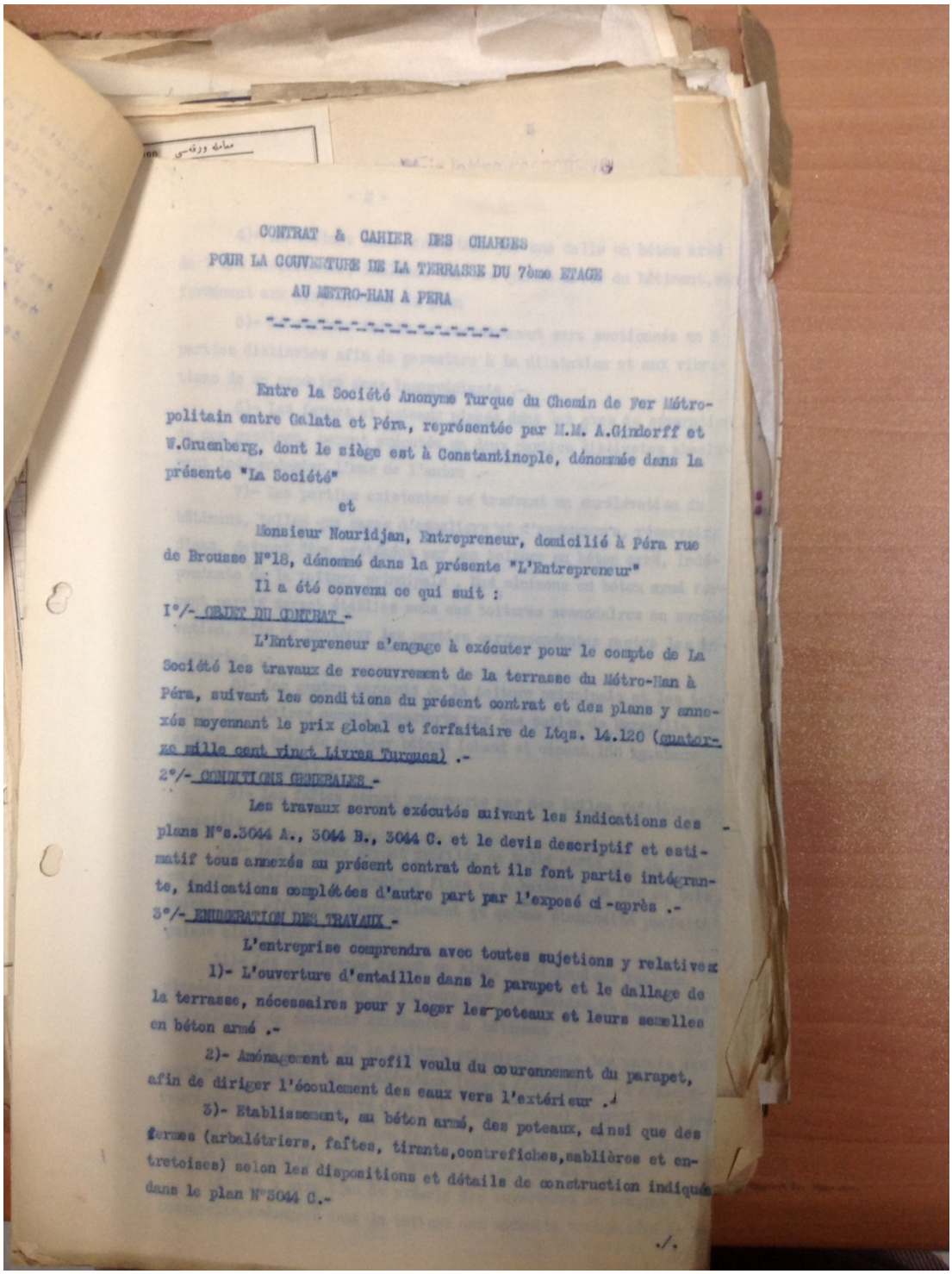
de la Maison du Tunnel. (Metro Han) au moment
de l'occupation. 22 Novembre 1915

2° Etage

CHAMBRES

N° 6	Linoleum, badigeon, peinture et serrures en bon état.
7	Linoleum et serrures en bon état Badigeon et peinture un peu dégradés.
7 bis	Linoleum, serrure, badigeon et peinture en bon état.
8	Linoleum, serrure, badigeon et peinture en bon état.
8 bis	Linoleum, serrure, badigeon et peinture en bon état. Panneau de porte découpé.
9 bis	Linoleum, serrure, badigeon et peinture en bon état.
9	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon dégradé.
10	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon dégradé.
11	Linoleum, peinture, serrures en bon état. Badigeon dégradé.
12	Linoleum, serrure, peinture, bodigeon en bon état.
13	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon sali.
13 bis	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon sali.
1°	Linoleum, serrure, peinture en bon état. badigeon bon état.
2	Linoleum, serrure, peinture en bon état Badigeon sali.
3	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon sali ;
3 bis	Linoleum endommagé. Serrure, peinture et badigeon en bon état.
4	Linoleum endommagé Serrure, peinture, badigeon en bon état.
5	Linoleum, serrure, peinture en bon état. Badigeon dégradé.
23	Portes vitrées, camelage, serrures, peinture en bon état. Badigeon dégradé.
W.C. A	Une cuvette, un lavabo, un robinet appareil de chasse Bon état.

Şekil C.9 : İstanbul'un İşgali yıllarında düzenlenmiş, Metro Han odalarının mevcut durumunu anlatan mahal listesi, 1915. (İETT Arşivi).

CONTRAT & CAHIER DES CHARGES
POUR LA COUVERTURE DE LA TERRASSE DU 7ème ETAGE
AU METRO-HAN A PERA

Entre la Société Anonyme Turque du Chemin de Fer Métropolitain entre Galata et Péra, représentée par M.M. A.Gindorff et W.Gruenberg, dont le siège est à Constantinople, dénommée dans la présente "La Société"

et

Monsieur Nouridjan, Entrepreneur, domicilié à Péra rue de Brousse N°18, dénommé dans la présente "L'Entrepreneur"

Il a été convenu ce qui suit :

I°/- OBJET DU CONTRAT -

L'Entrepreneur s'engage à exécuter pour le compte de La Société les travaux de recouvrement de la terrasse du Métro-Han à Péra, suivant les conditions du présent contrat et des plans y annexés moyennant le prix global et forfaitaire de Ltqs. 14.120 (quatorze mille cent vingt Livres Turques) .-

2°/- CONDITIONS GENERALES -

Les travaux seront exécutés suivant les indications des plans N°s.3044 A., 3044 B., 3044 C. et le devis descriptif et estimatif tous annexés au présent contrat dont ils font partie intégrante, indications complétées d'autre part par l'exposé ci-après .-

3°/- ENUMERATION DES TRAVAUX -

L'entreprise comprendra avec toutes sujetions y relatives

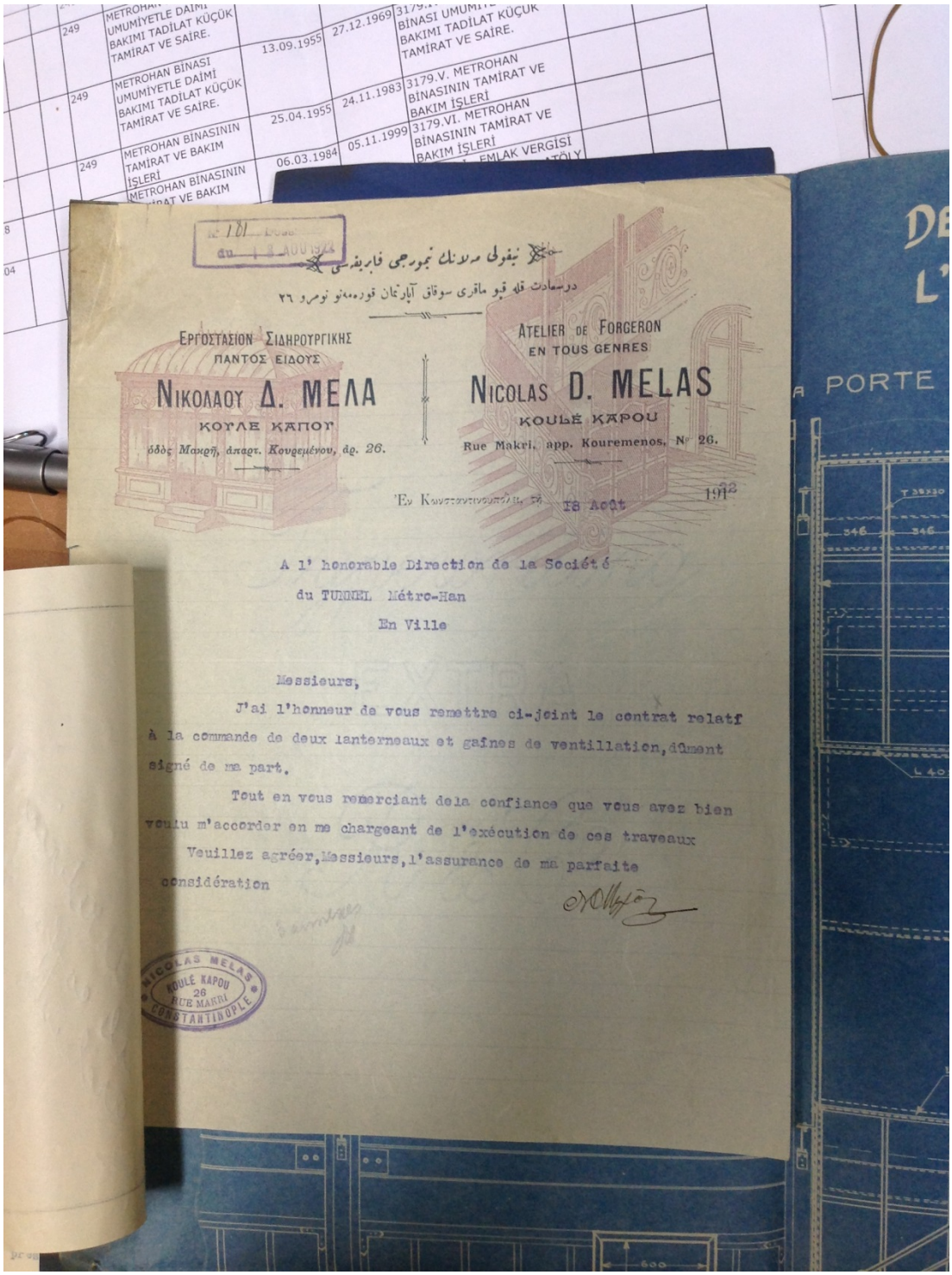
1)- L'ouverture d'entailles dans le parapet et le dallage de la terrasse, nécessaires pour y loger les poteaux et leurs semelles en béton armé .-

2)- Aménagement au profil voulu du couronnement du parapet, afin de diriger l'écoulement des eaux vers l'extérieur .-

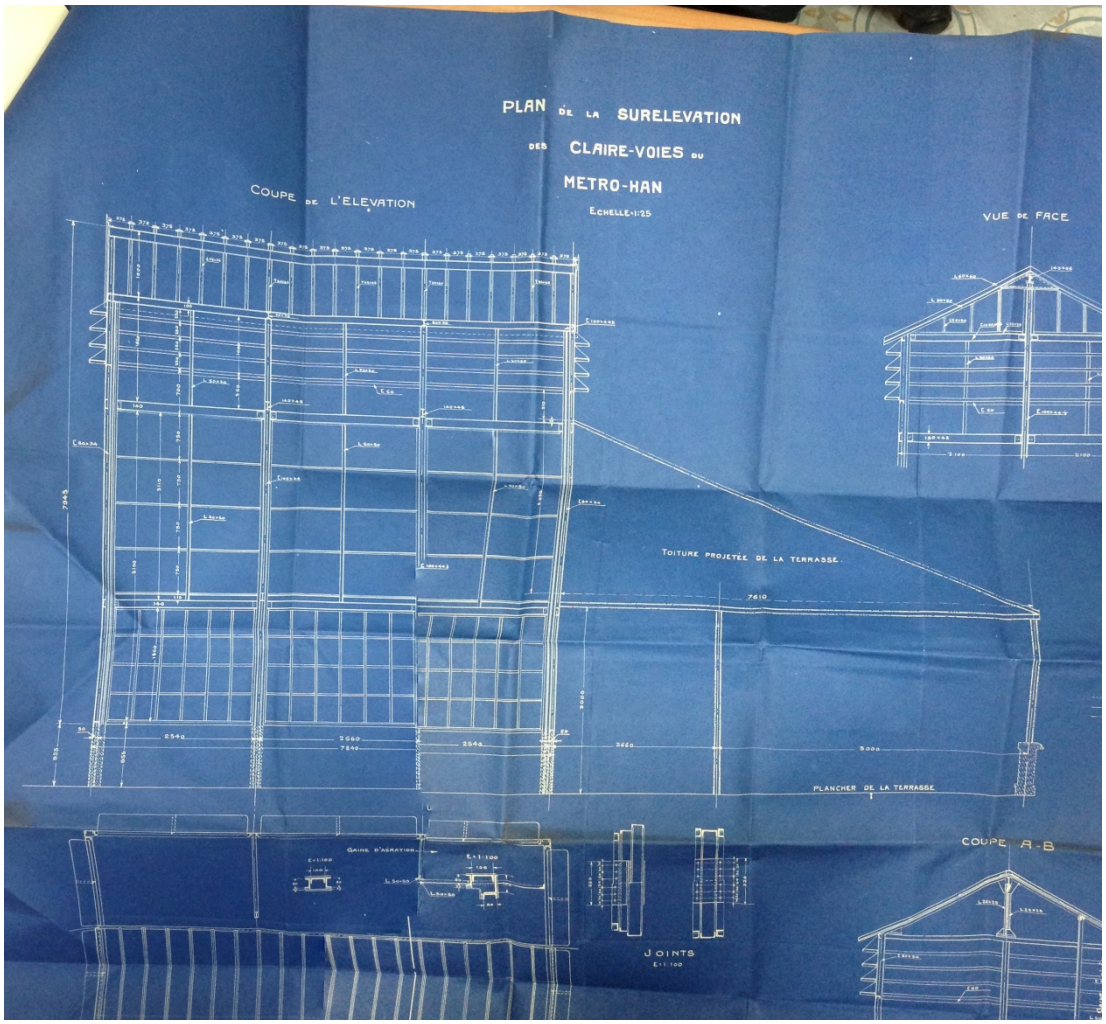
3)- Etablissement, en béton armé, des poteaux, ainsi que des fermes (arbalétriers, faîtes, tirants, contrefiches, sablières et entretoises) selon les dispositions et détails de construction indiqués dans le plan N°3044 C.-

./.

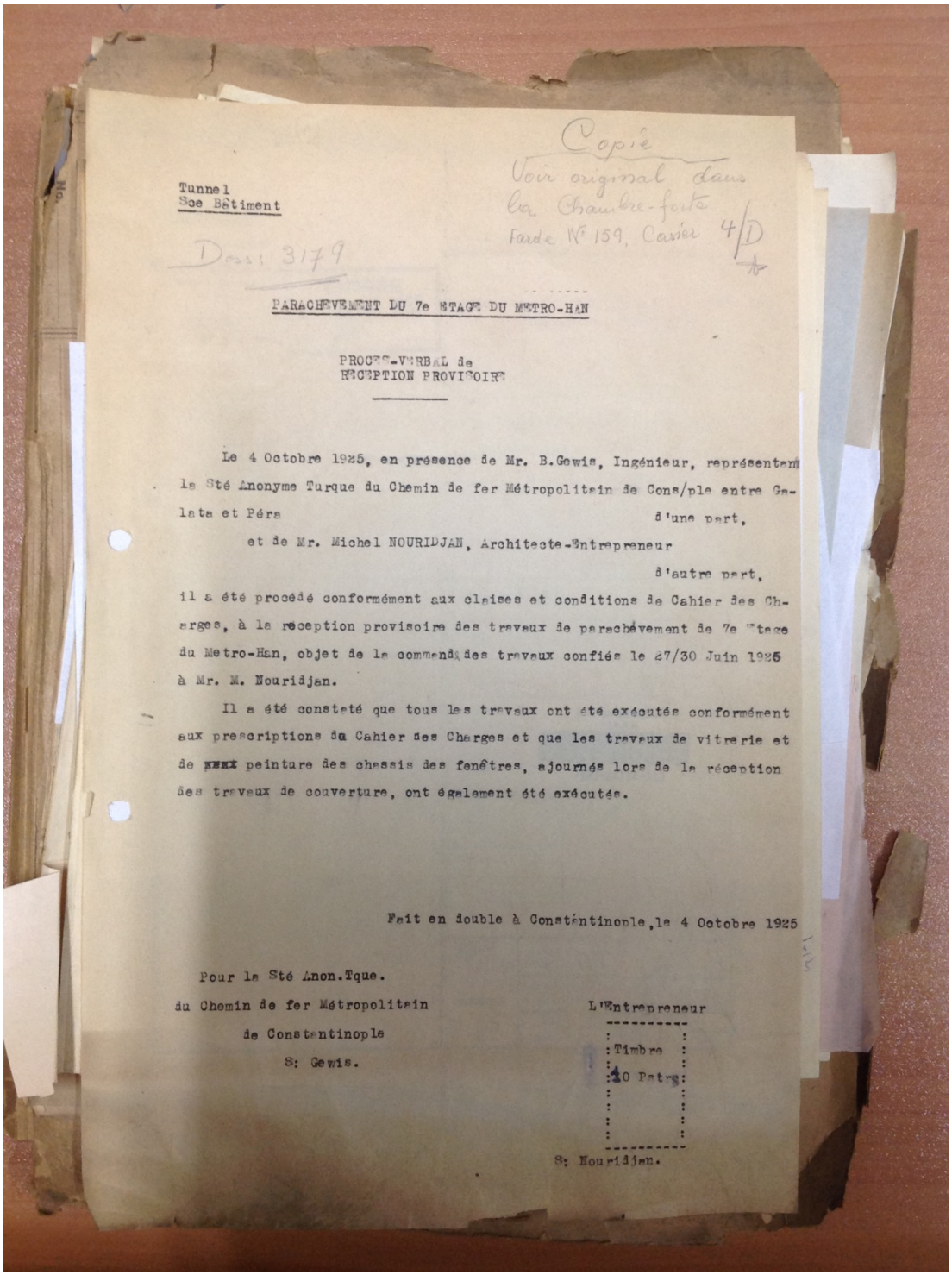
Şekil C.10 : Mimar Nouridjan ile SOFINA Şirketi arasında yapılmış sözleşme., 1925. Sözleşmenin başlığı: "Contrat Cahier des Charges pour la Couverture de la Terrasse du 7eme Étage au Métro Han à Pera.(Metro Han 7.kat terası örtüsü için sözleşme.)" (İETT Arşivi).

Şekil C.11 : 1922 yılına tarihlenen, Metro Han tarihi arşiv ve ışıklık fenerleri kısımlarının yapımı ile ilgili, demirci Nicolas Melas ile idare arasında geçen yazışma belgesi.(İETT Arşivi).

Şekil C.12 : 1922 yılına tarihlenen, Metro Han tarihi ışıklık fenerleri kısmı yapımı ile ilgili, demirci Nicolas Melas'a ait çizim.(İETT Arşivi).

Tunnel
Sce Bâtiment

Copié
Voir original dans
la Chambre-forte
Farde N° 159, Casier 4/D

Doss: 3179

PARACHEVEMENT DU 7e ETAGE DU METRO-HAN

PROCES-VERBAL de
RECEPTION PROVISOIRE

Le 4 Octobre 1925, en présence de Mr. B.Gewis, Ingénieur, représentant la Sté Anonyme Turque du Chemin de fer Métropolitain de Cons/ple entre Galata et Péra d'une part,

et de Mr. Michel NOURIDJAN, Architecte-Entrepreneur d'autre part,

il a été procédé conformément aux claises et conditions du Cahier des Charges, à la réception provisoire des travaux de parachèvement de 7e Etage du Metro-Han, objet de la commande des travaux confiés le 27/30 Juin 1925 à Mr. M. Nouridjan.

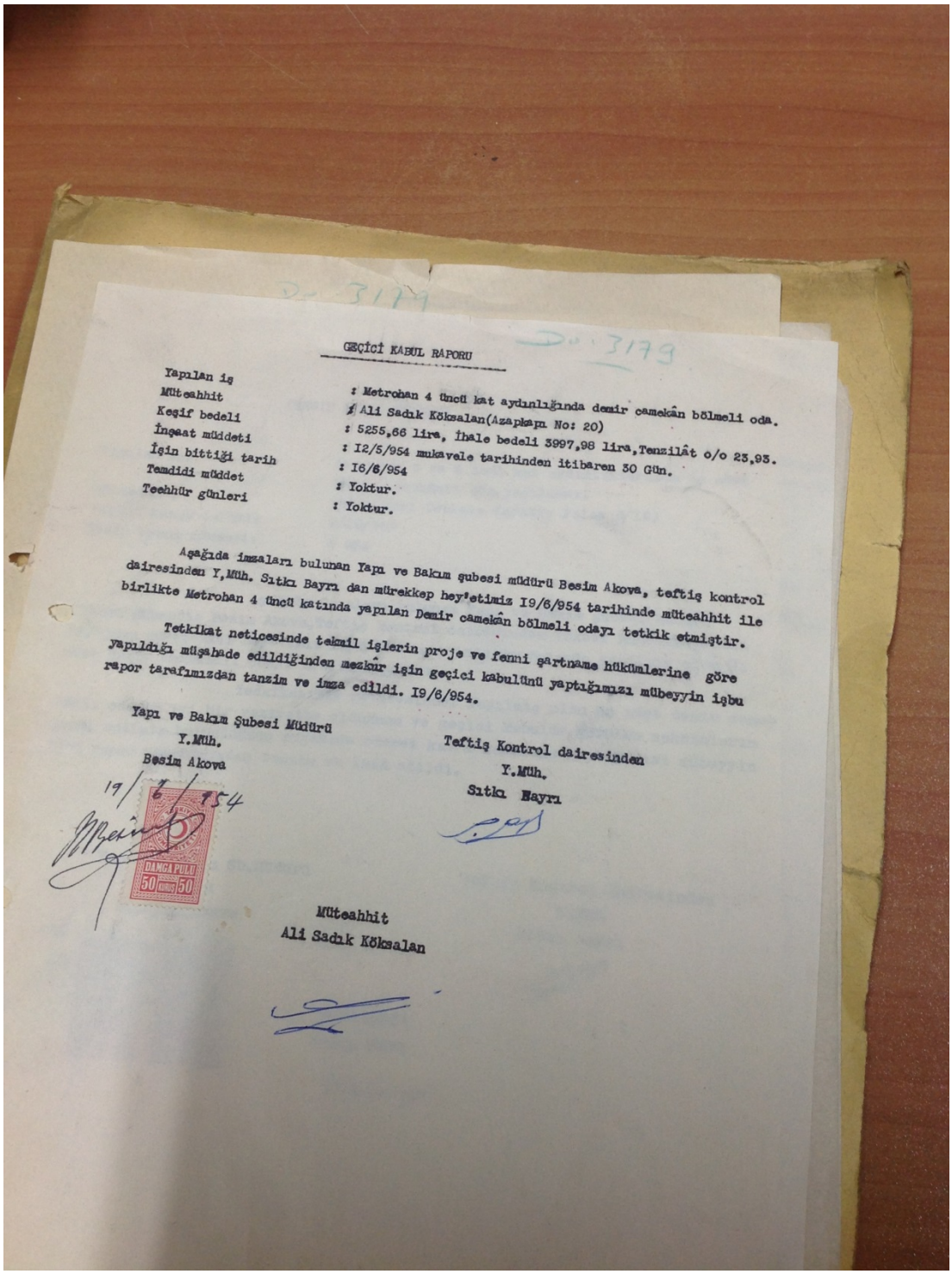
Il a été constaté que tous les travaux ont été exécutés conformément aux prescriptions du Cahier des Charges et que les travaux de vitrerie et de peinture des chassis des fenêtres, ajournés lors de la réception des travaux de couverture, ont également été exécutés.

Fait en double à Constantinople, le 4 Octobre 1925

Pour la Sté Anon.Tque.
du Chemin de fer Métropolitain
de Constantinople
S: Gewis.

L'Entrepreneur
Timbre
10 Patrs
S: Nouridjan.

Şekil C.13 : 7. Katın üzerinin kapatılması işine ait geçici kabul tutanağı,1925.(İETT Arşivi).

GEÇİCİ KABUL RAPORU

Yapılan iş : Metrohan 4 üncü kat aydınlığında demir camekân bölmeli oda.
Müteahhit : Ali Sadık Köksalan(Azapkapı No: 20)
Keşif bedeli : 5255,66 lira, İhale bedeli 3997,98 lira,Tenzilât o/o 23,93.
İnşaat müddeti : I2/5/954 mukavele tarihinden itibaren 30 Gün.
İşin bittiği tarih : I6/6/954
Temdidi müddet : Yoktur.
Tecehhür günleri : Yoktur.

Aşağıda imzaları bulunan Yapı ve Bakım şubesi müdürü Besim Akova, teftiş kontrol dairesinden Y.Müh. Sıtkı Bayrı dan mürekkep heyʼetimiz I9/6/954 tarihinde müteahhit ile birlikte Metrohan 4 üncü katında yapılan Demir camekân bölmeli odayı tetkik etmiştir.

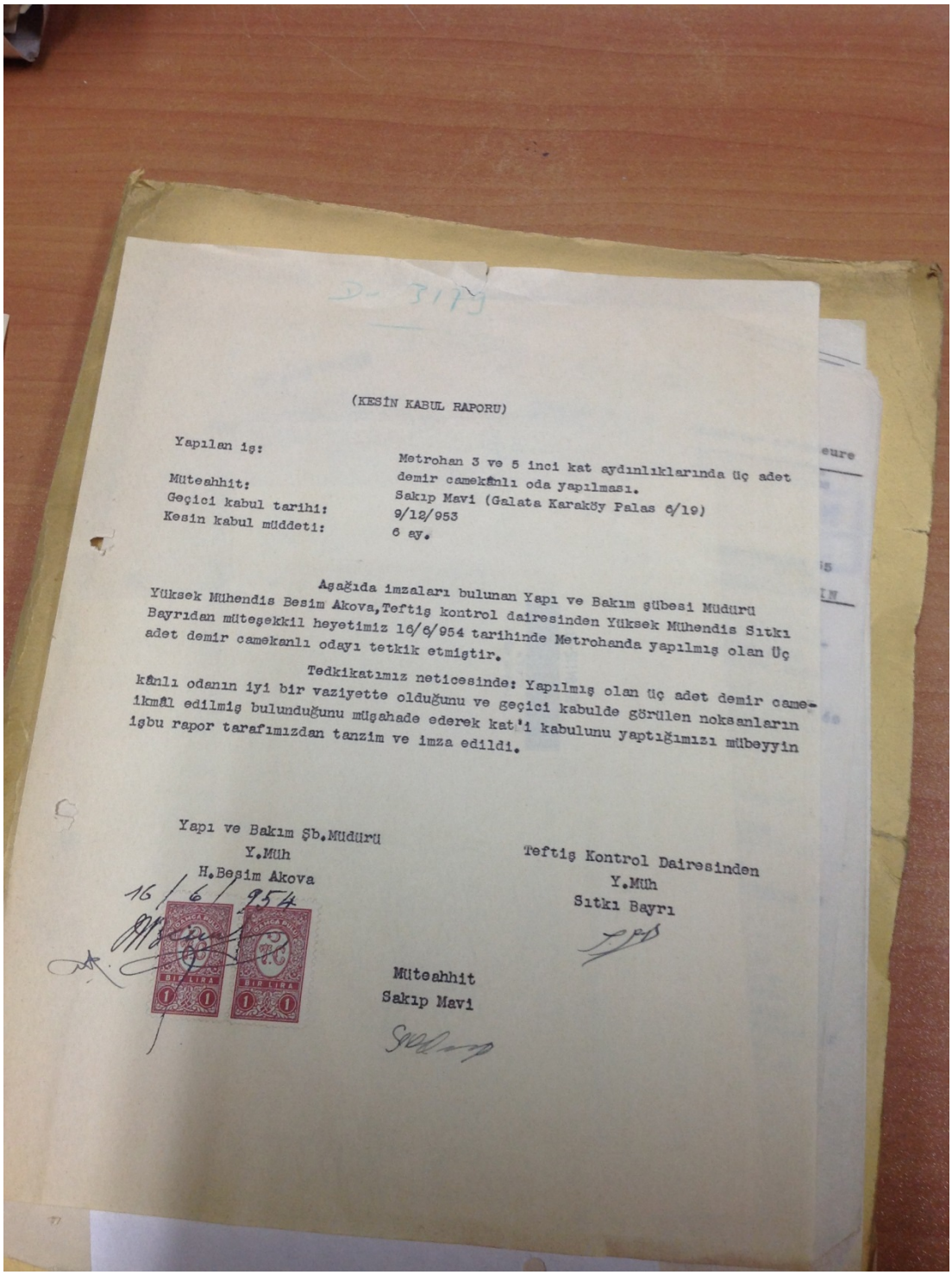
Tetkikat neticesinde tekmil işlerin proje ve fenni şartname hükümlerine göre yapıldığı müşahade edildiğinden mezkûr işin geçici kabulünü yaptığımızı mübeyyin işbu rapor tarafımızdan tanzim ve imza edildi. I9/6/954.

Yapı ve Bakım Şubesi Müdürü
Y.Müh.
Besim Akova
19/6/954

Teftiş Kontrol dairesinden
Y.Müh.
Sıtkı Bayrı

Müteahhit
Ali Sadık Köksalan

Şekil C.14 : 4.kat ışıklık hacmi içine oda yapılması işine ait geçici kabul raporu, 1954.(İETT Arşivi).

(KESİN KABUL RAPORU)

Yapılan iş: Metrohan 3 ve 5 inci kat aydınlıklarında üç adet demir camekânlı oda yapılması.
Müteahhit: Sakıp Mavi (Galata Karaköy Palas 6/19)
Geçici kabul tarihi: 9/12/953
Kesin kabul müddeti: 6 ay.

Aşağıda imzaları bulunan Yapı ve Bakım şübesi Müdürü Yüksek Mühendis Besim Akova, Teftiş kontrol dairesinden Yüksek Mühendis Sıtkı Bayrıdan mütegekkil heyetimiz 16/6/954 tarihinde Metrohanda yapılmış olan Üç adet demir camekanlı odayı tetkik etmiştir.

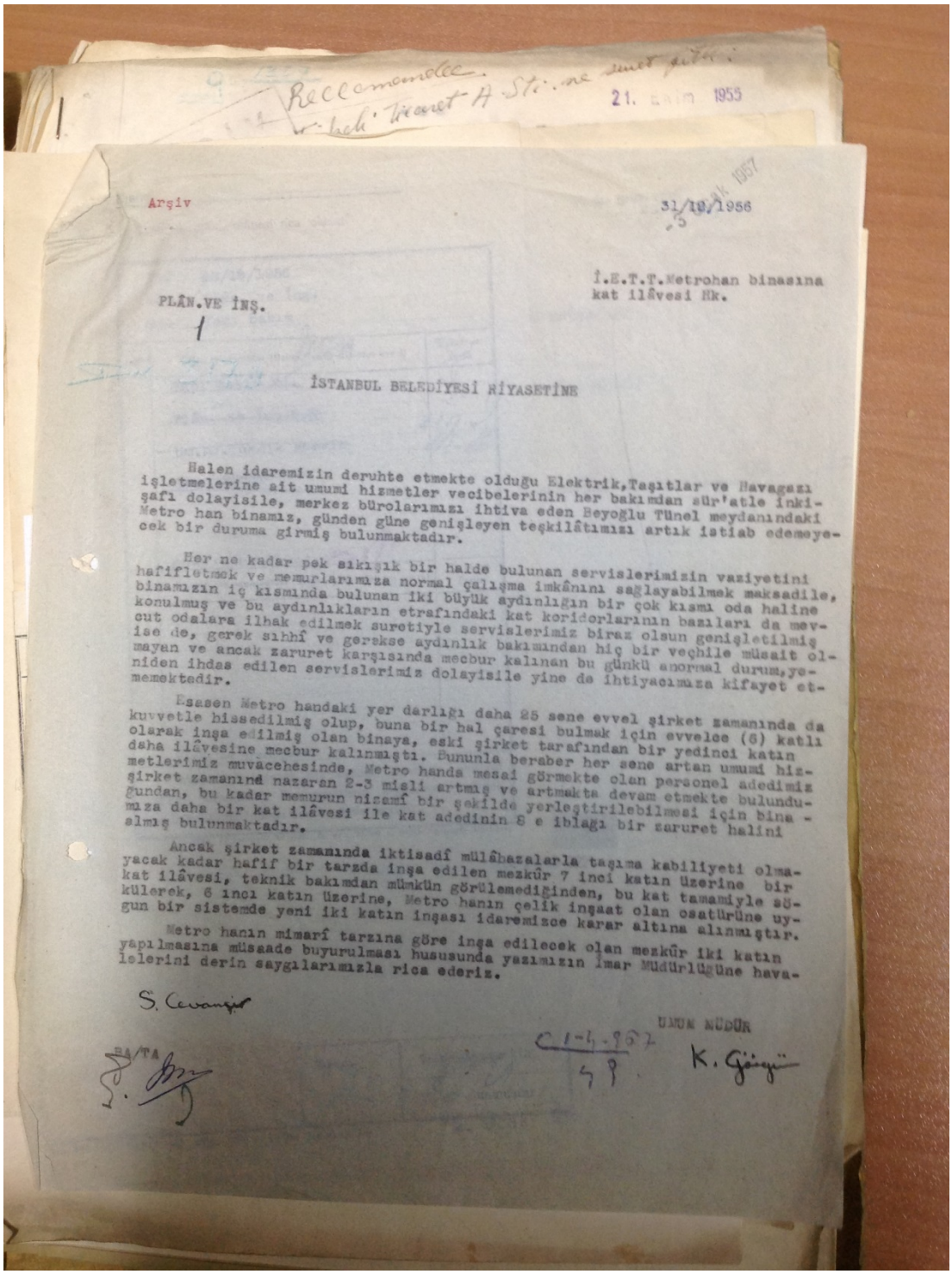
Tedkikatımız neticesinde: Yapılmış olan üç adet demir camekânlı odanın iyi bir vaziyette olduğunu ve geçici kabulde görülen noksanların ikmâl edilmiş bulunduğunu müşahade ederek kat'i kabulunu yaptığımızı mübeyyin işbu rapor tarafımızdan tanzim ve imza edildi.

Yapı ve Bakım Şb.Müdürü
Y.Müh
H.Besim Akova
16/6/954

Teftiş Kontrol Dairesinden
Y.Müh
Sıtkı Bayrı

Müteahhit
Sakıp Mavi

Şekil C.15 : 3. Ve 5. kat ışıklık hacmleri içine oda yapılması işine ait kesin kabul raporu, 1953.(İETT Arşivi).

Arşiv

31/10/1956

İ.E.T.T.Metrohan binasına
kat ilâvesi Hk.

PLÂN.VE İNŞ.

1

İSTANBUL BELEDİYESİ RİYASETİNE

Halen idaremizin deruhte etmekte olduğu Elektrik,Taşıtlar ve Havagazı işletmelerine ait umumi hizmetler vecibelerinin her bakımdan sür'atle inkişafı dolayisile, merkez bürolarımızı ihtiva eden Beyoğlu Tünel meydanındaki Metro han binamız, günden güne genişleyen teşkilâtımızı artık istiab edemeyecek bir duruma girmiş bulunmaktadır.

Her ne kadar pek sıkışık bir halde bulunan servislerimizin vaziyetini hafifletmek ve memurlarımıza normal çalışma imkânını sağlayabilmek maksadile, binamızın iç kısmında bulunan iki büyük aydınlığın bir çok kısmı oda haline konulmuş ve bu aydınlıkların etrafındaki kat koridorlarının bazıları da mevcut odalara ilhak edilmek suretiyle servislerimiz biraz olsun genişletilmiş ise de, gerek sıhhî ve gerekse aydınlık bakımından hiç bir veçhile müsait olmayan ve ancak zaruret karşısında mecbur kalınan bu günkü anormal durum,yeniden ihdas edilen servislerimiz dolayisile yine de ihtiyacımıza kifayet etmemektedir.

Esasen Metro handaki yer darlığı daha 25 sene evvel şirket zamanında da kuvvetle hissedilmiş olup, buna bir hal çaresi bulmak için evvelce (6) katlı olarak inşa edilmiş olan binaya, eski şirket tarafından bir yedinci katın daha ilâvesine mecbur kalınmıştı. Bununla beraber her sene artan umumi hizmetlerimiz muvacehesinde, Metro handa mesai görmekte olan personel adedimiz şirket zamanına nazaran 2-3 misli artmış ve artmakta devam etmekte bulunduğundan, bu kadar memurun nizamî bir şekilde yerleştirilebilmesi için bina - mıza daha bir kat ilâvesi ile kat adedinin 8 e iblağı bir zaruret halini almış bulunmaktadır.

Ancak şirket zamanında iktisadî mülâhazalarla taşıma kabiliyeti olmayacak kadar hafif bir tarzda inşa edilen mezkûr 7 inci katın üzerine bir kat ilâvesi, teknik bakımdan mümkün görülemediğinden, bu kat tamamiyle sökülerek, 6 ıncı katın üzerine, Metro hanın çelik inşaat olan osatürüne uygun bir sistemde yeni iki katın inşası idaremizce karar altına alınmıştır.

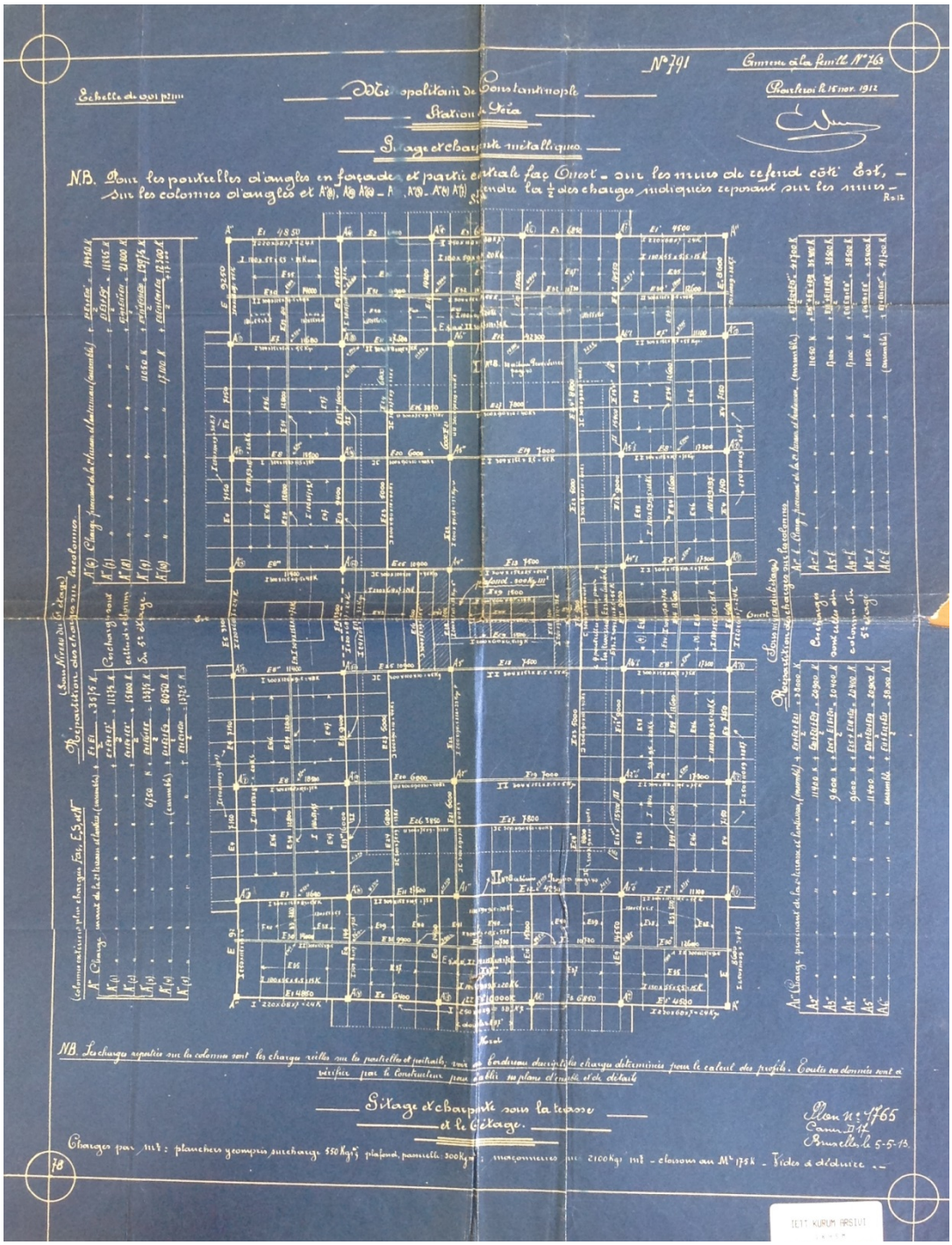
Metro hanın mimarî tarzına göre inşa edilecek olan mezkûr iki katın yapılmasına müsaade buyurulması hususunda yazımızın İmar Müdürlüğüne havalelerini derin saygılarımızla rica ederiz.

S. Cevanşir

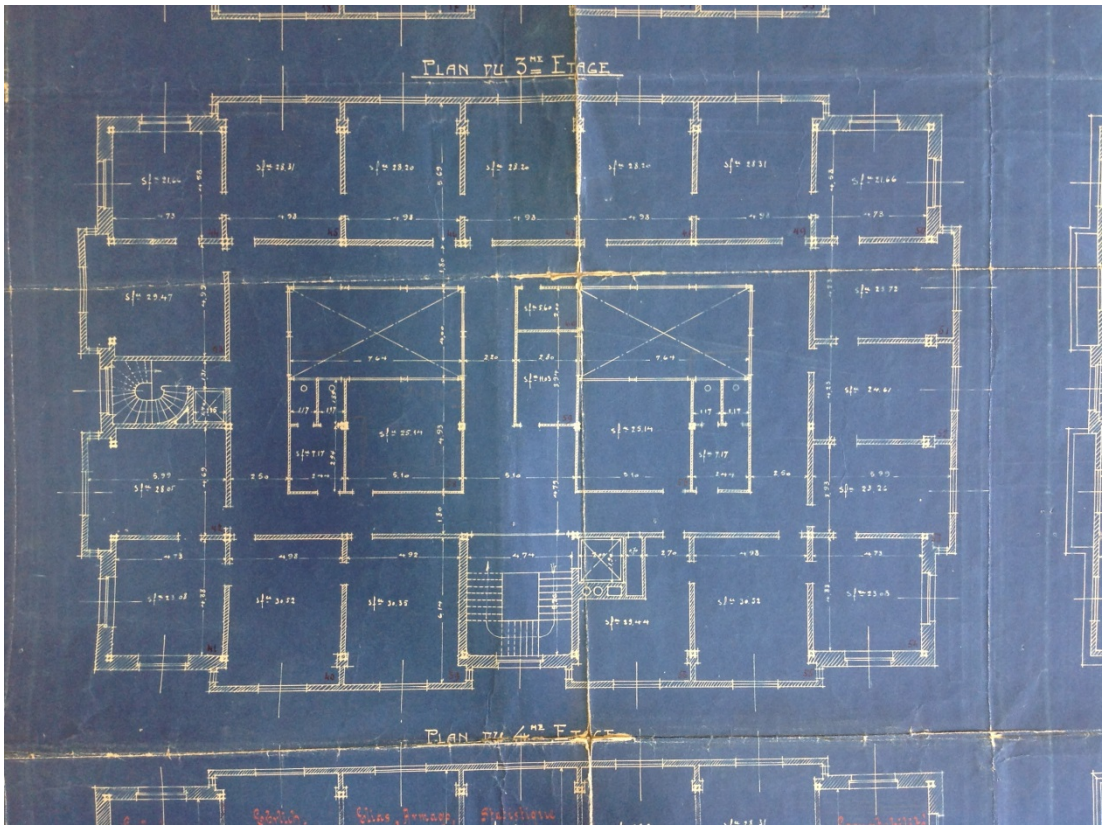
UMUM MÜDÜR

K. Güngü

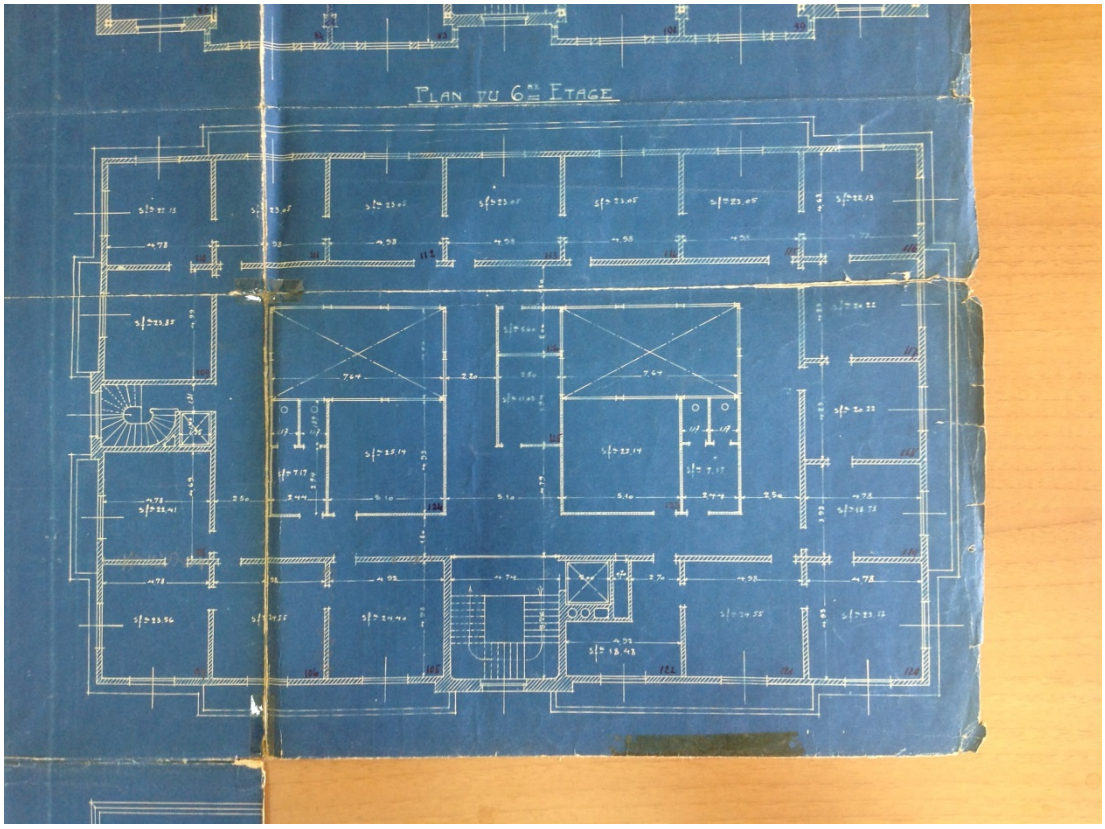
Şekil C.16 : İETT idaresi tarafından İstanbul Belediyesi'ne, Metro Han'daki statik endişleri konu alarak yazılmış belge, 1956.(İETT Arşivi).

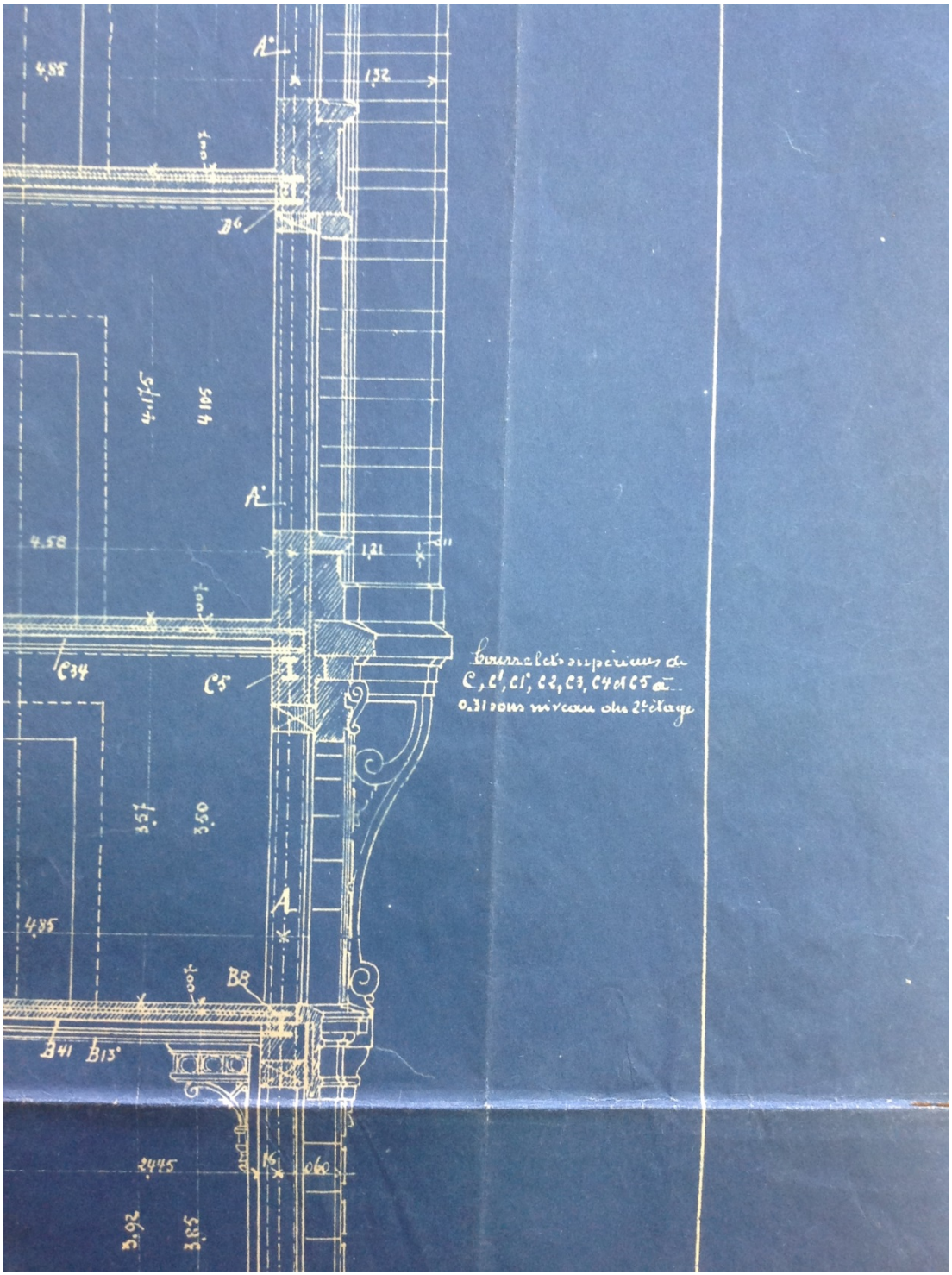
Şekil C.17 : Metro Han, döşeme kirişlemesi planını gösteren, 1912 yılında Charleroi'de çizilip, 1913 yılında Brüksel'de onaylanan pafta. (İETT Arşivi).

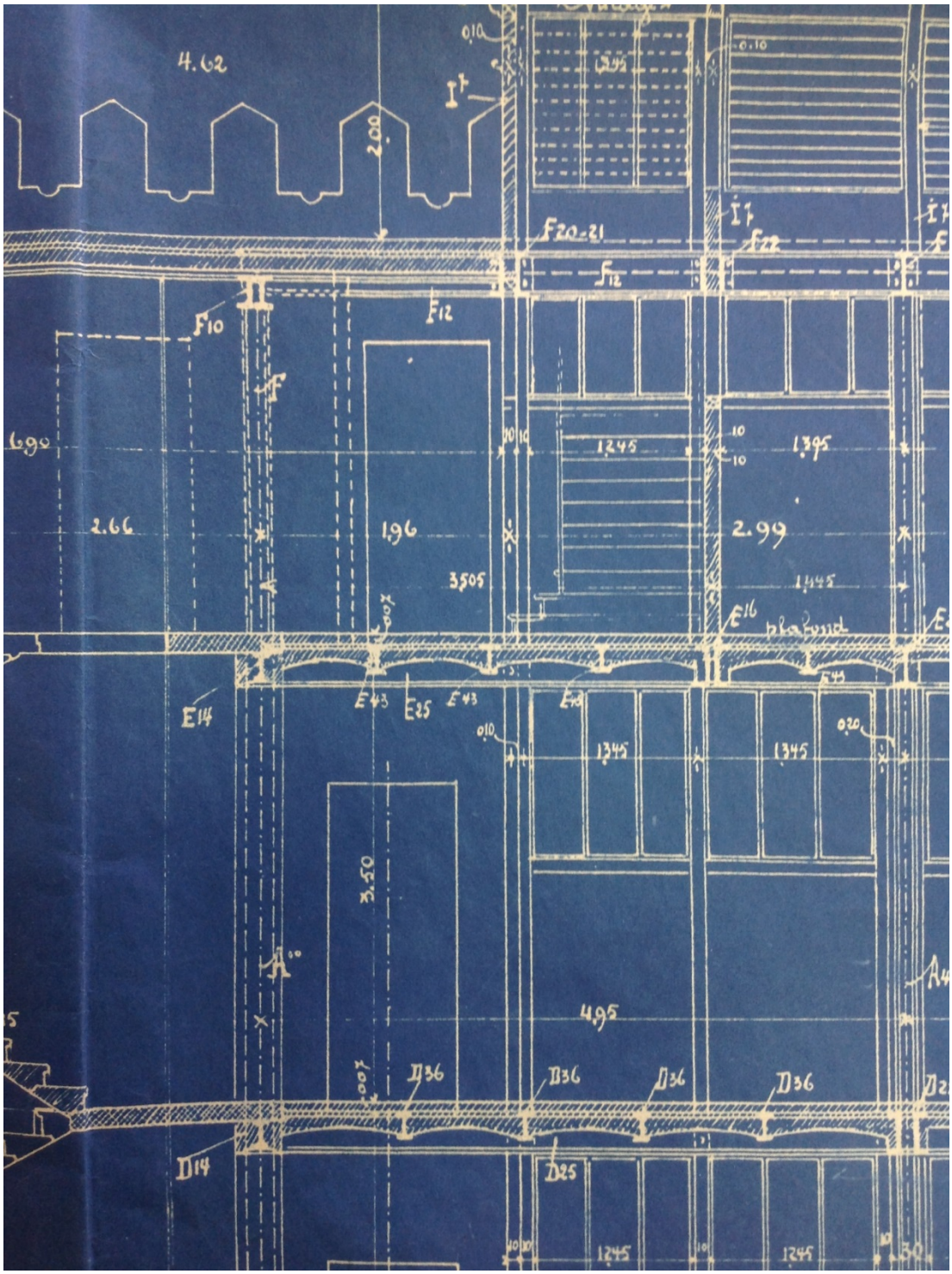
Şekil C.18 : 3. Kat plan şemasını anlatan çizim, 1913 Charleroi (İETT Arşivi).

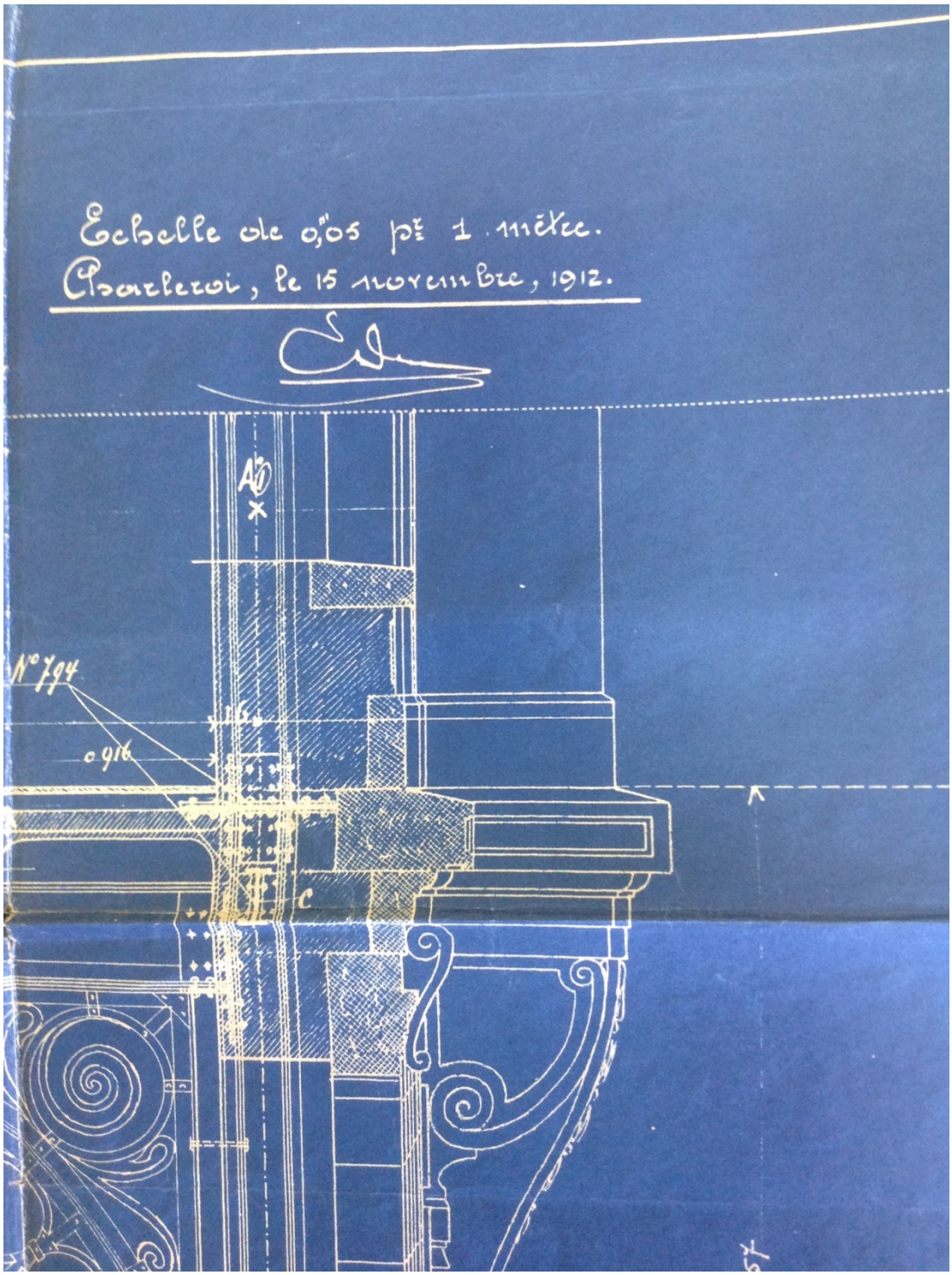
Şekil C.19 : 6. Kat plan şemasını anlatan çizim, 1913 Charleroi (İETT Arşivi).

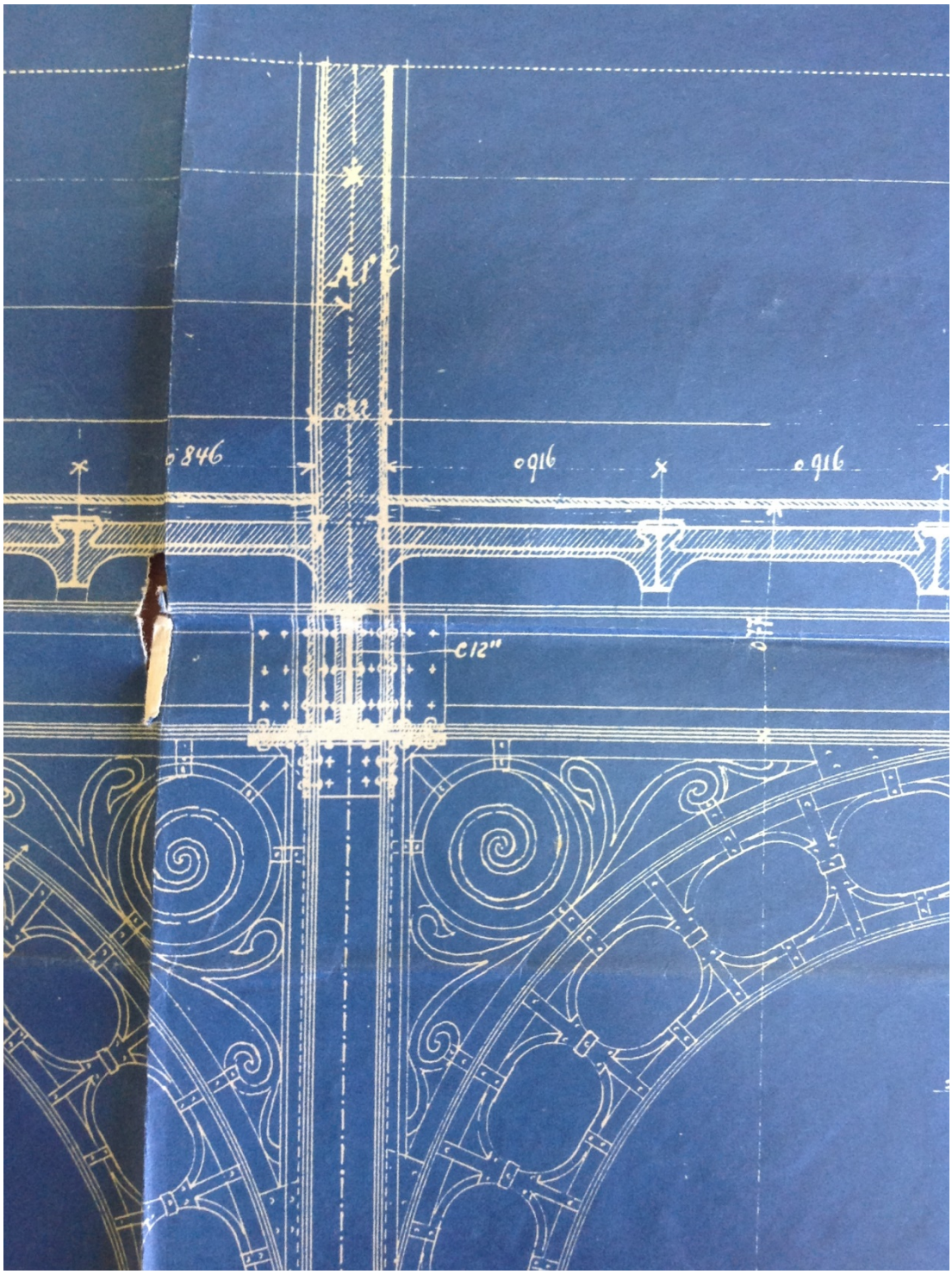
Şekil C.20 : Cephe sistem detayı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

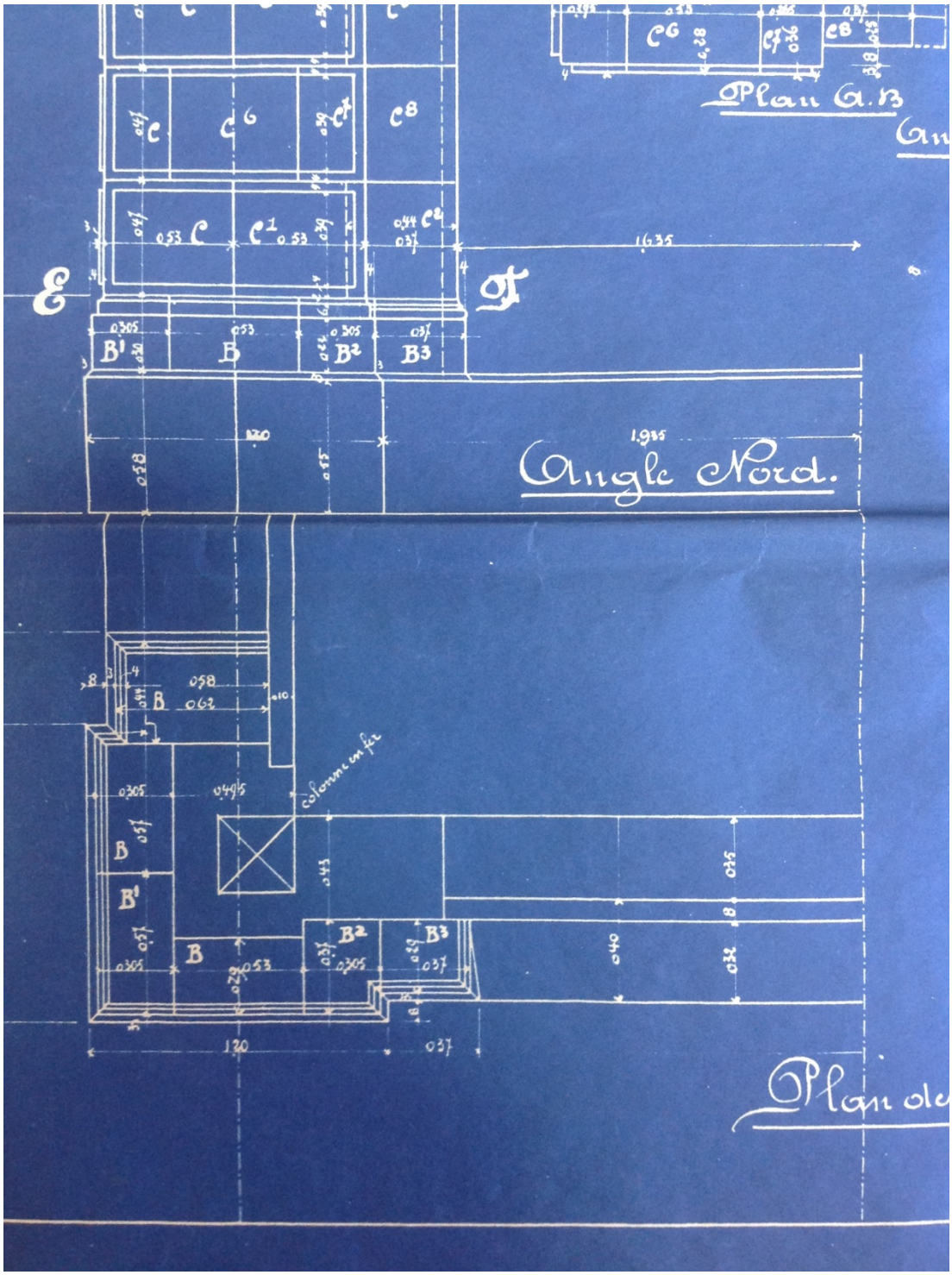
Şekil C.21 : Döşeme detayını anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

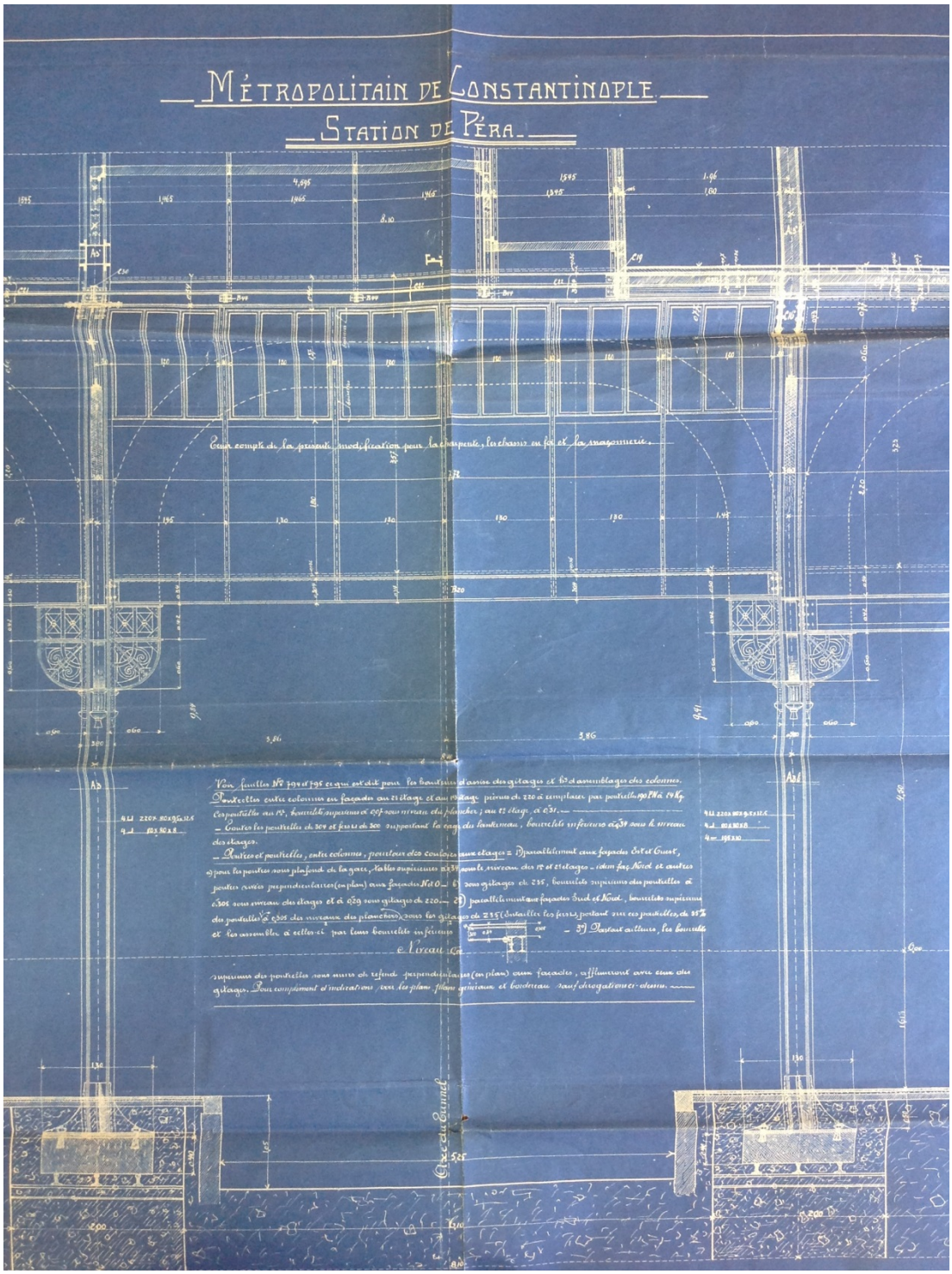
Şekil C.22 : Cephede kullanılan profilli prekast beton elemanları ve kolon kiriş birleşimini anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

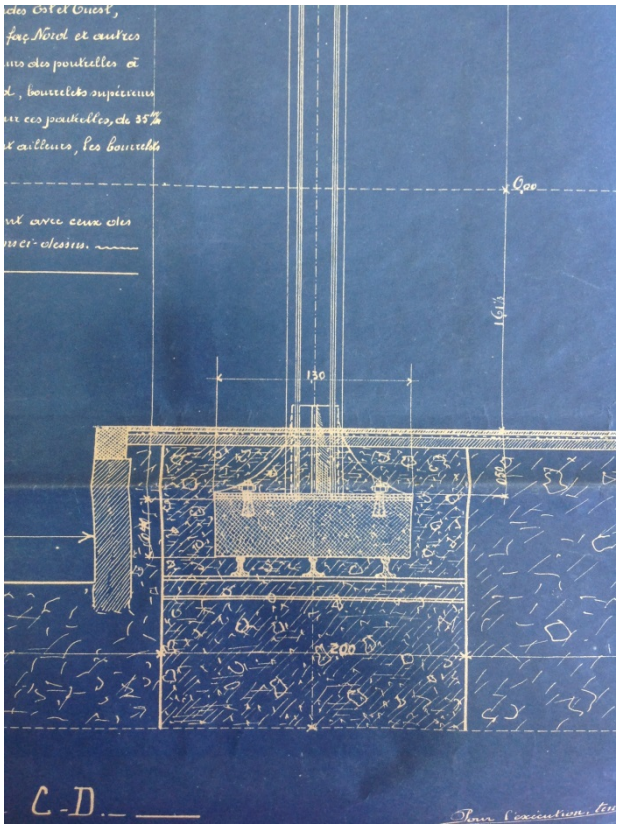
Şekil C.23 : İstasyon hacmi üzerindeki döşeme taşıyıcıları ve kolon kiriş birleşimini anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

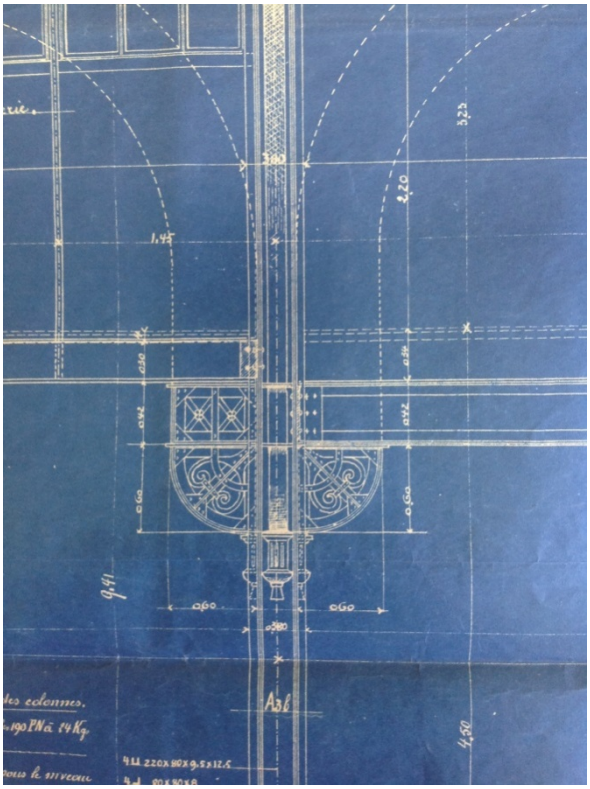
Şekil C.24 : Zemin kat hizasında bulunan taş kaplama detayını anlatan çizim, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

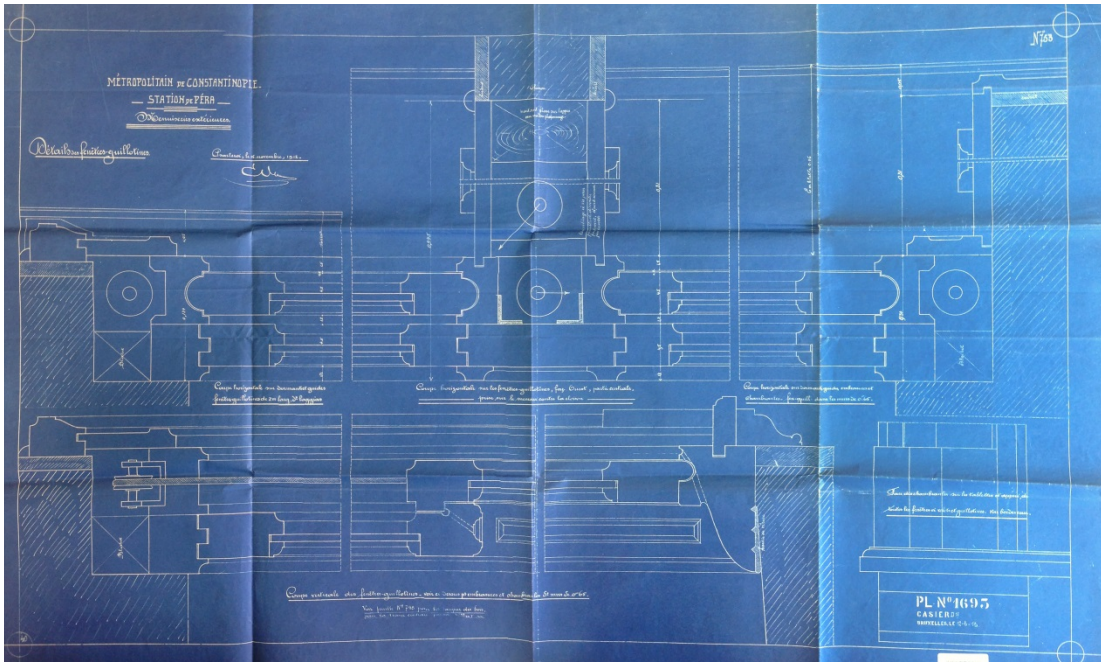
Şekil C.25 : İstasyon hacminden sistem detayı kesiti, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

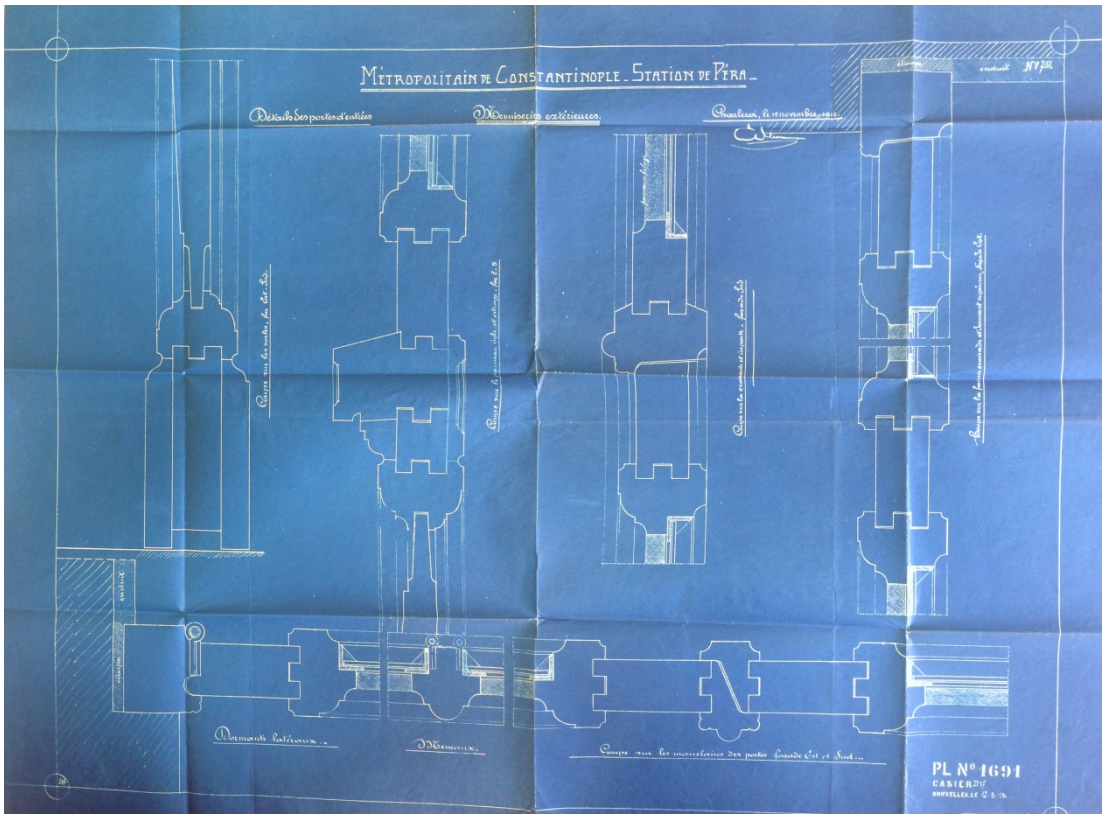
Şekil C.26 : Münferit temel detayı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

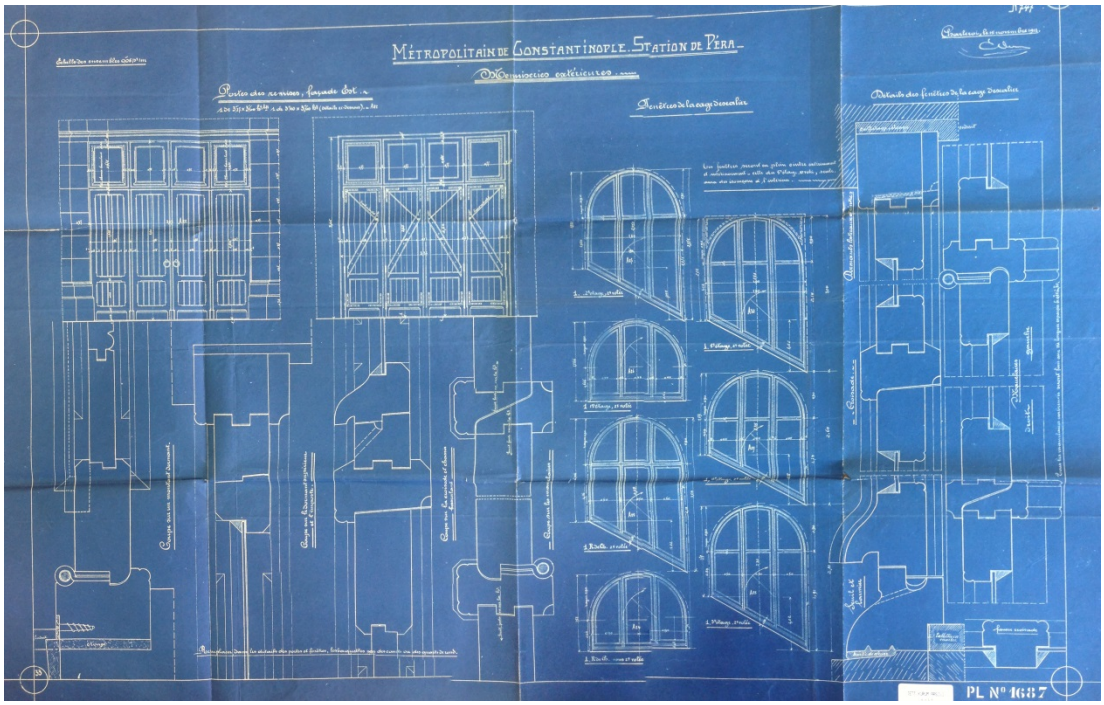
Şekil C.27 : İstasyon hacmi kolon kiriş birleşim detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

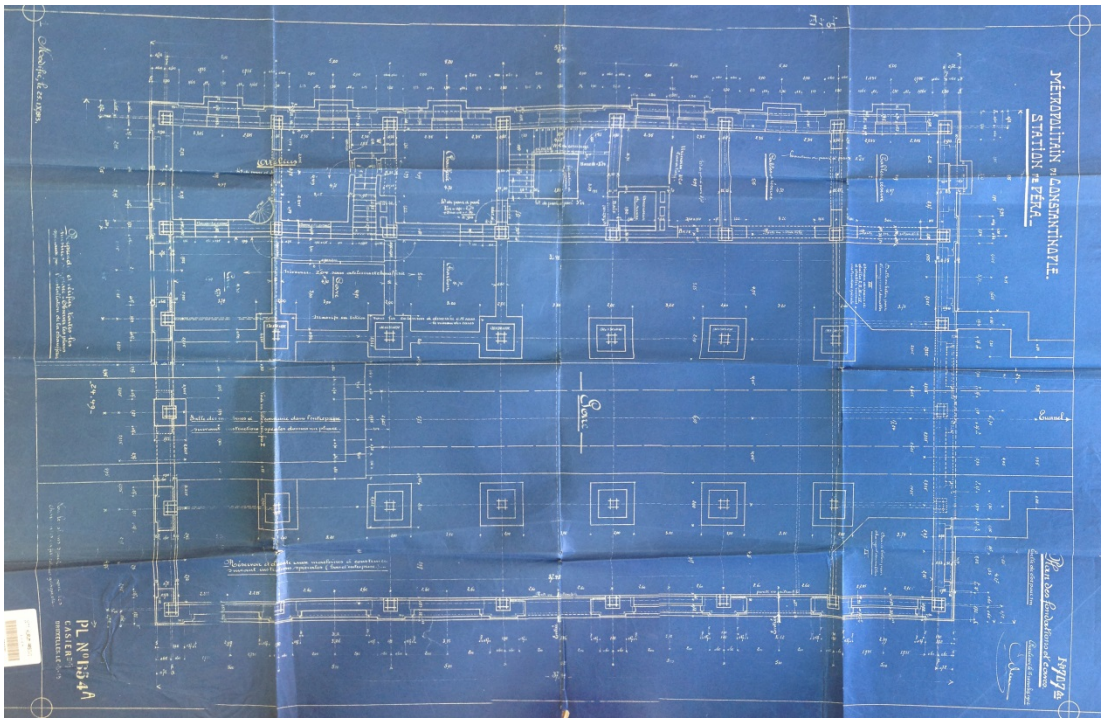
Şekil C.28 : Giyotin pencere detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

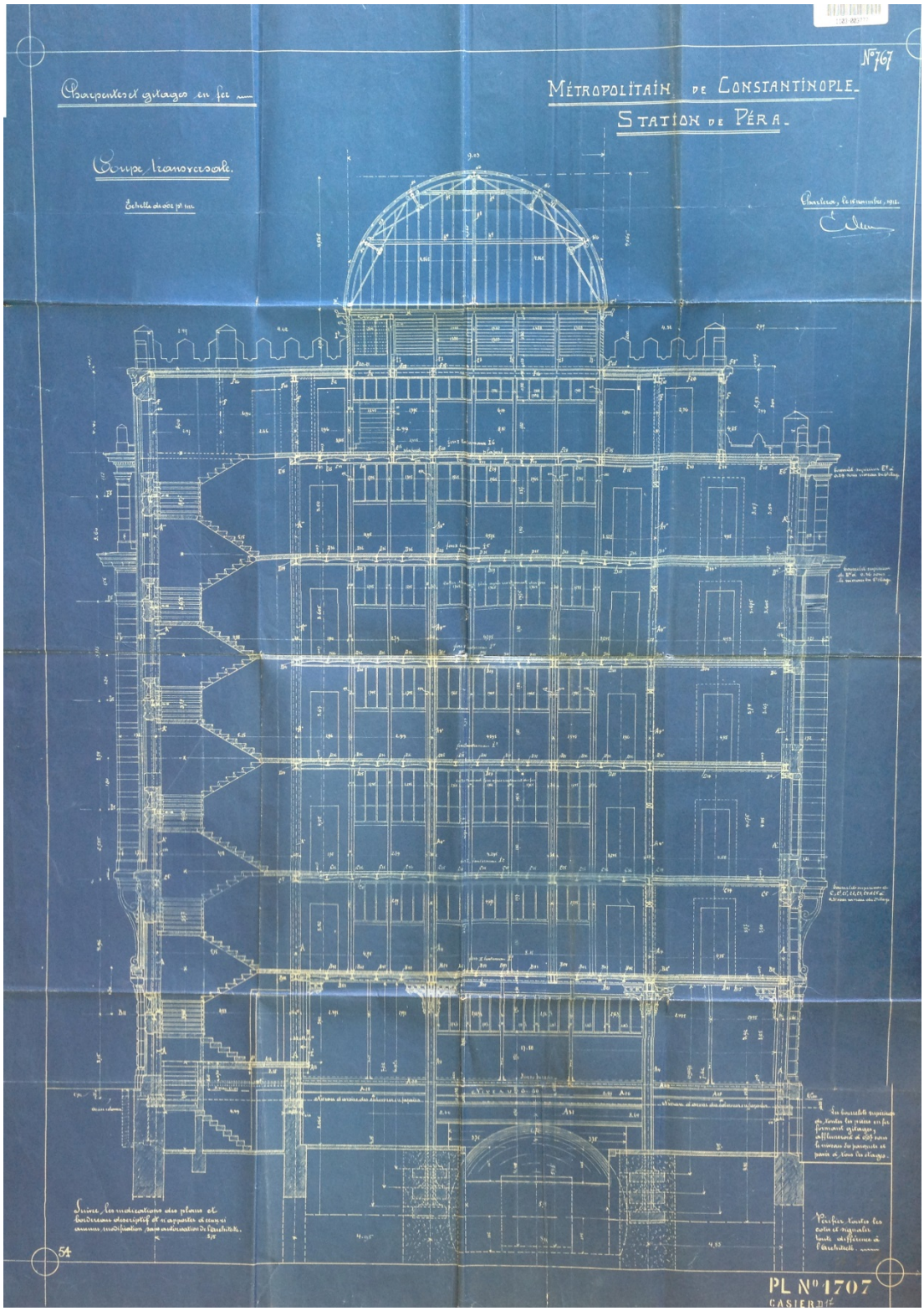
Şekil C.29 : Kapı doğraması detayı, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

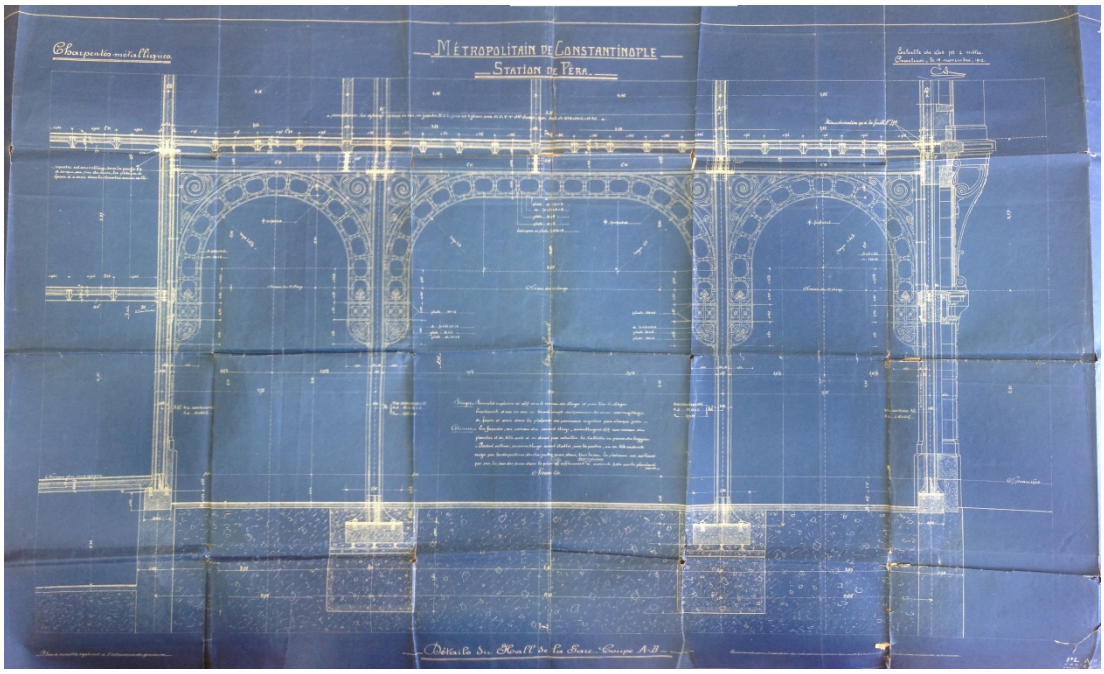
Şekil C.30 : Doğrama detayları, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

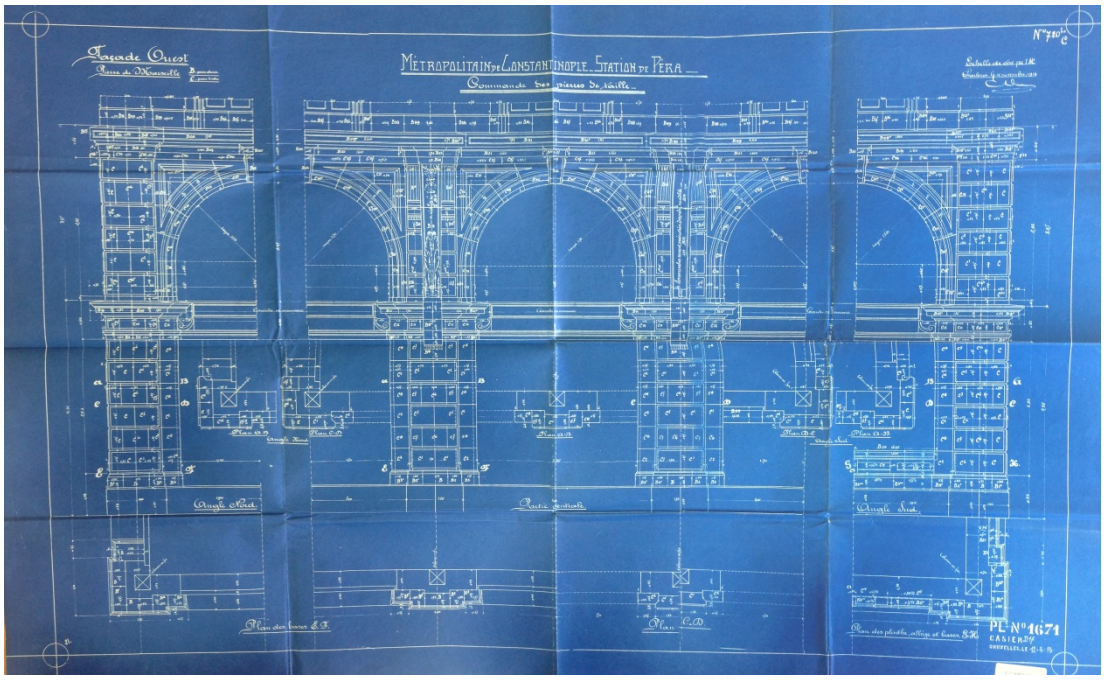
Şekil C.31 : Bodrum kat planı çizimi, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

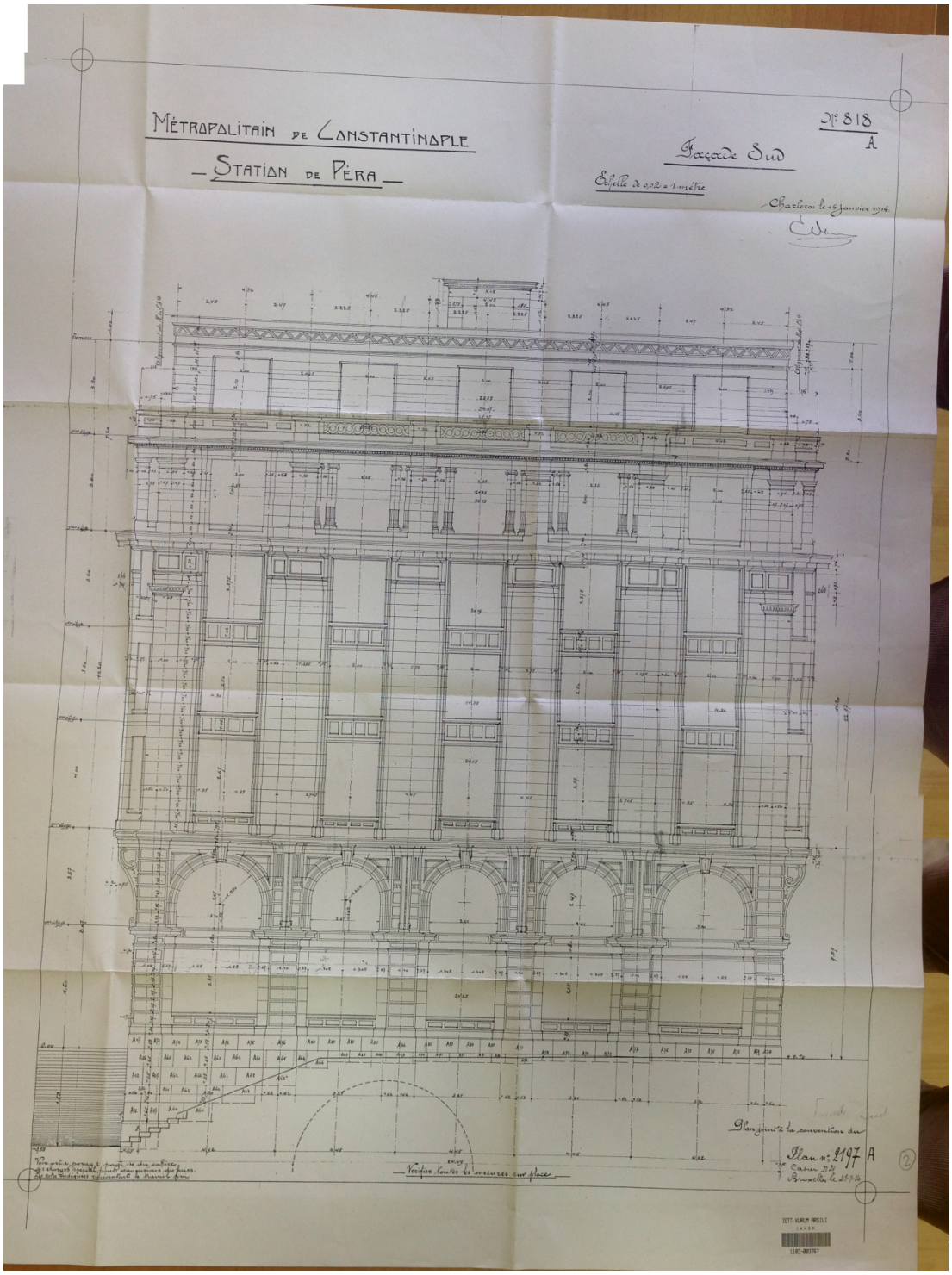
Şekil C.32 : Metro Han kısa kesit(6. Ve 7. Katlar çizimdeki gibi uygulanmamıştır.), 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

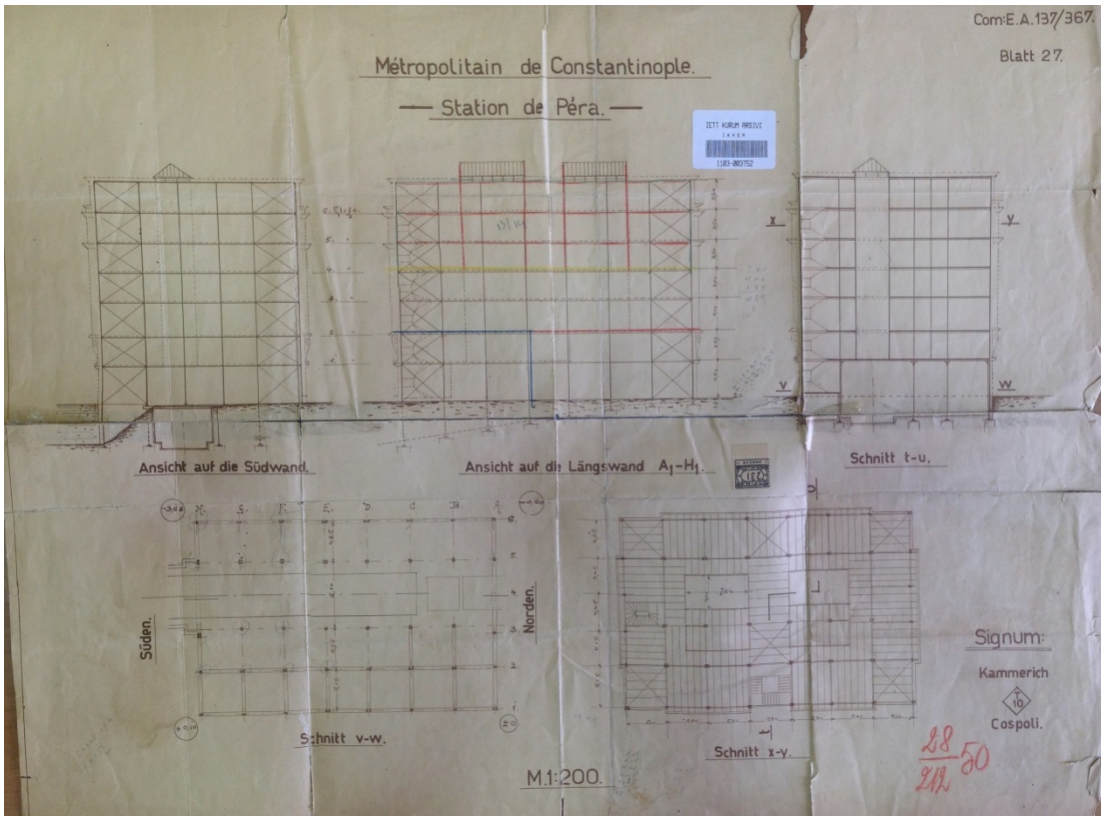
Şekil C.33 : İstasyon hacmi kesiti 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

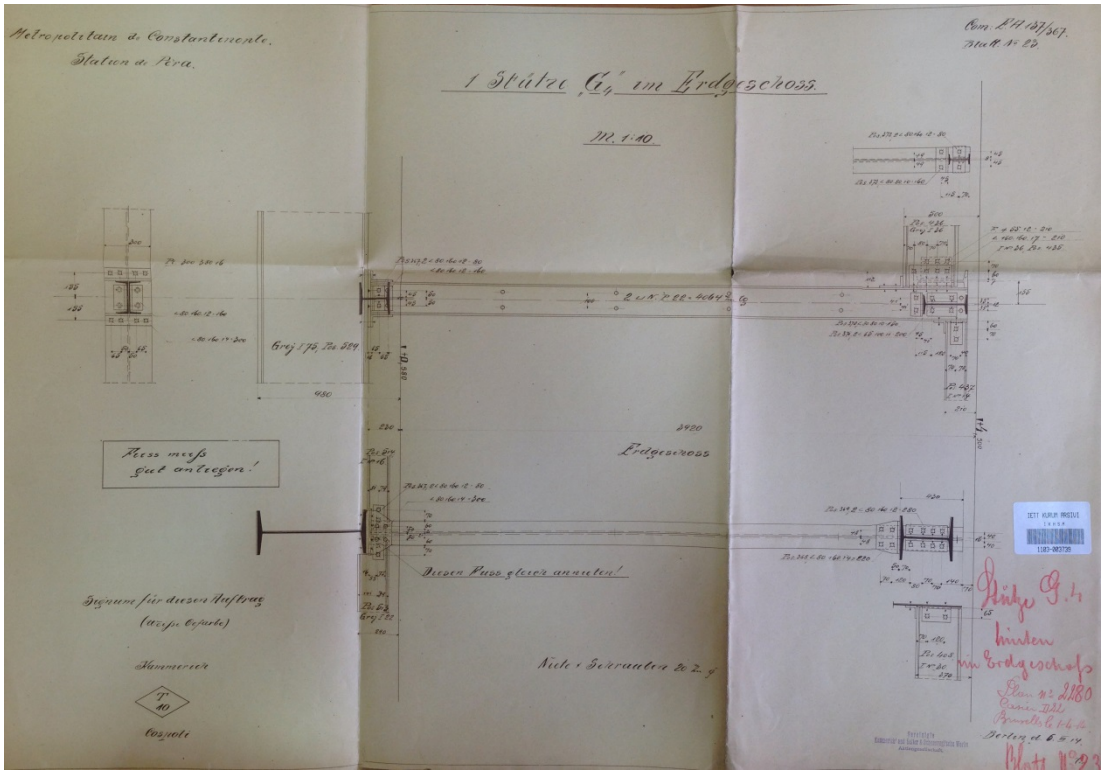
Şekil C.34 : Zemin kat hizası cephe görünümü, 1912 Charleroi (İETT Arşivi).

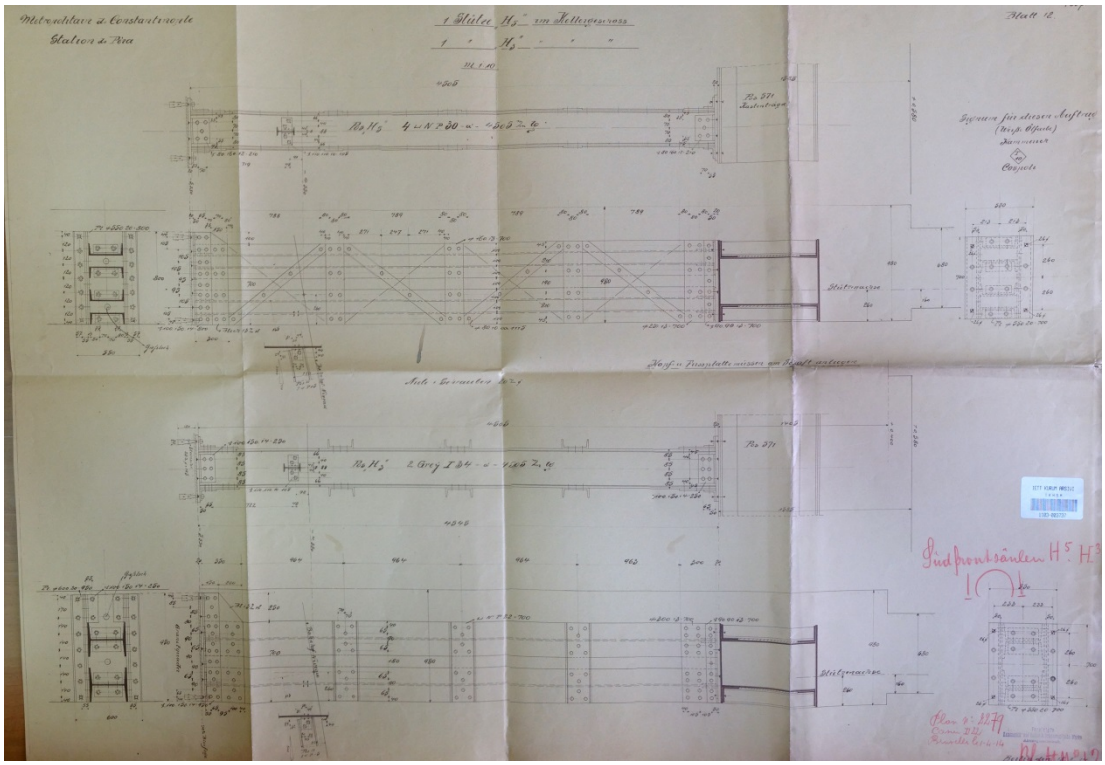
Şekil C.35 : 1914 tarihli güney cephesi çizimi, revizyona uğramış ve uygulamaya en yakın cephe çizimi, Charleroi (İETT Arşivi).

Şekil C.36 : 1914 tarihli statik projeye ait anahtar pafta, Berlin (İETT Arşivi).

Şekil C.37 : Statik projeye ait detay çizimleri, 1914 Berlin (İETT Arşivi).

Şekil C.38 : Statik projeye ait detay çizimleri, 1914 Berlin (İETT Arşivi).

EK D

Tez çalışması kapsamında yapılan Metro Han ve Cer Binalarına ait rölöve, restitüsyon ve restorasyon çalışmaları ve dönem-malzeme-bozulma analizleri Ek D başlığı altında yer almaktadır.

EMİNÖNÜ

HALİÇ

GALATA KÖPRÜSÜ

KARAKÖY

BEYOĞLU

İSTANBUL BOĞAZI

K

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

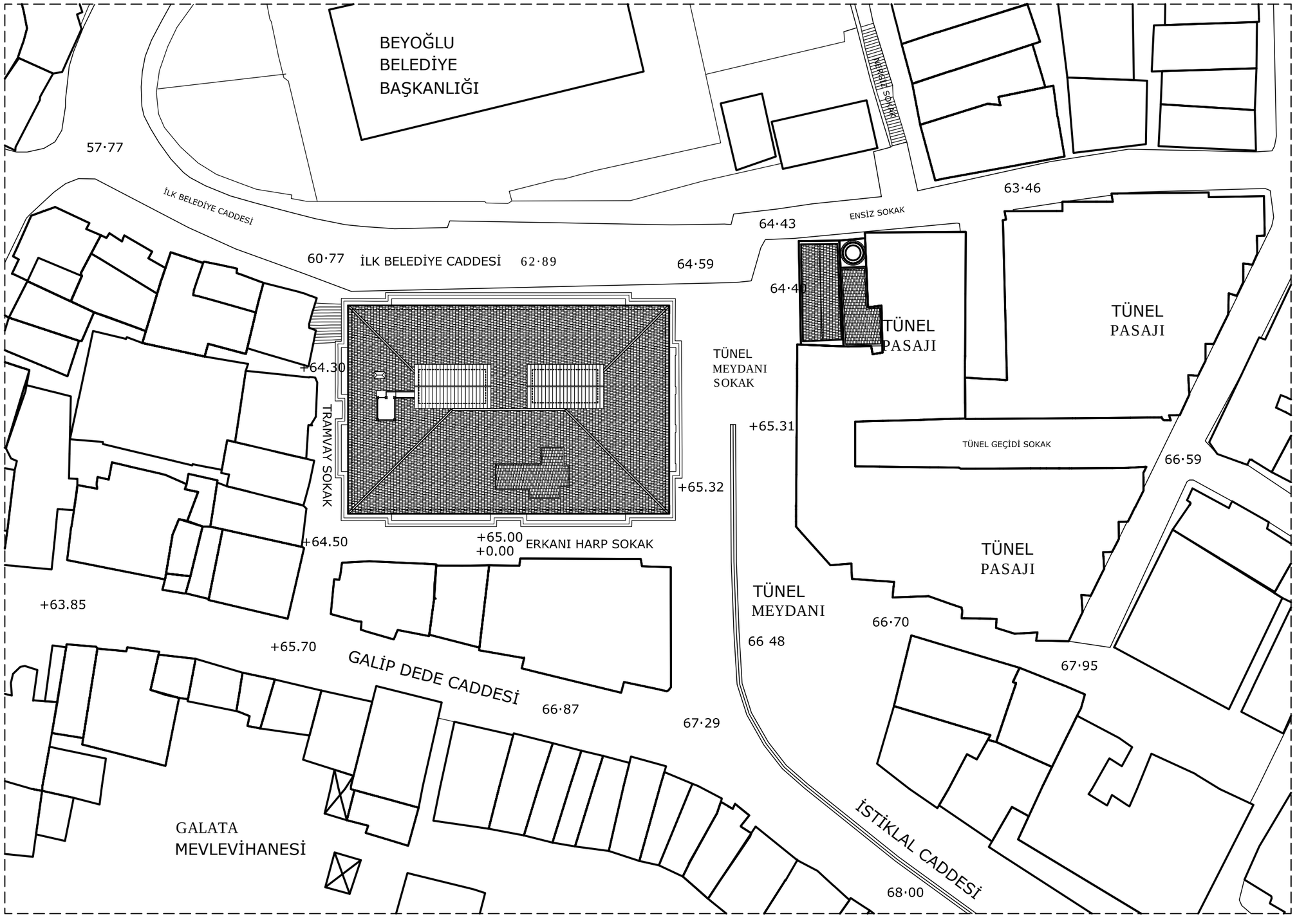
TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

KARAKÖY, BEYOĞLU VE HALİÇ

01

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

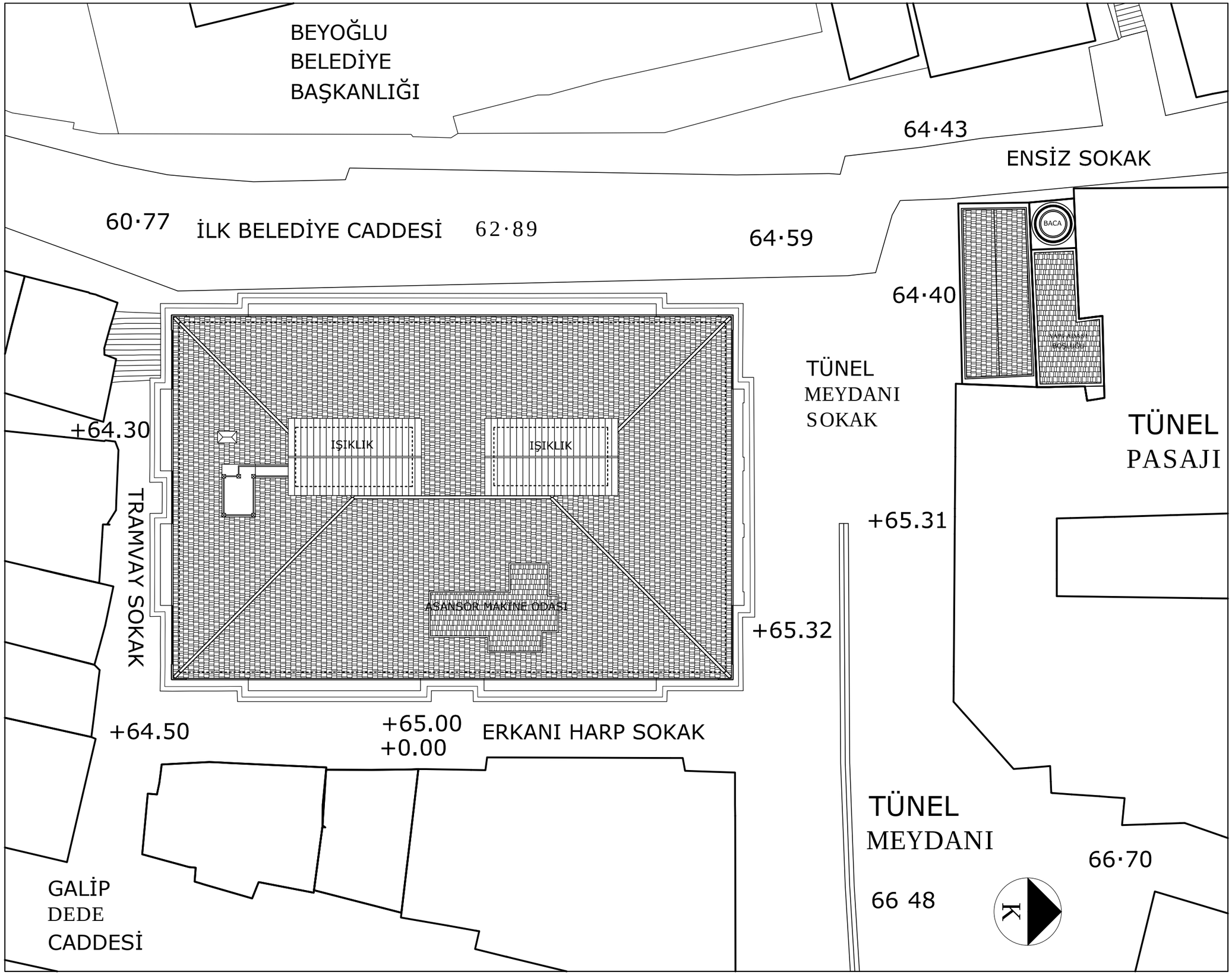
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN, CER BİNASI
VE ÇEVRESİ

RÖLÖVE

VAZİYET PLANI

02

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

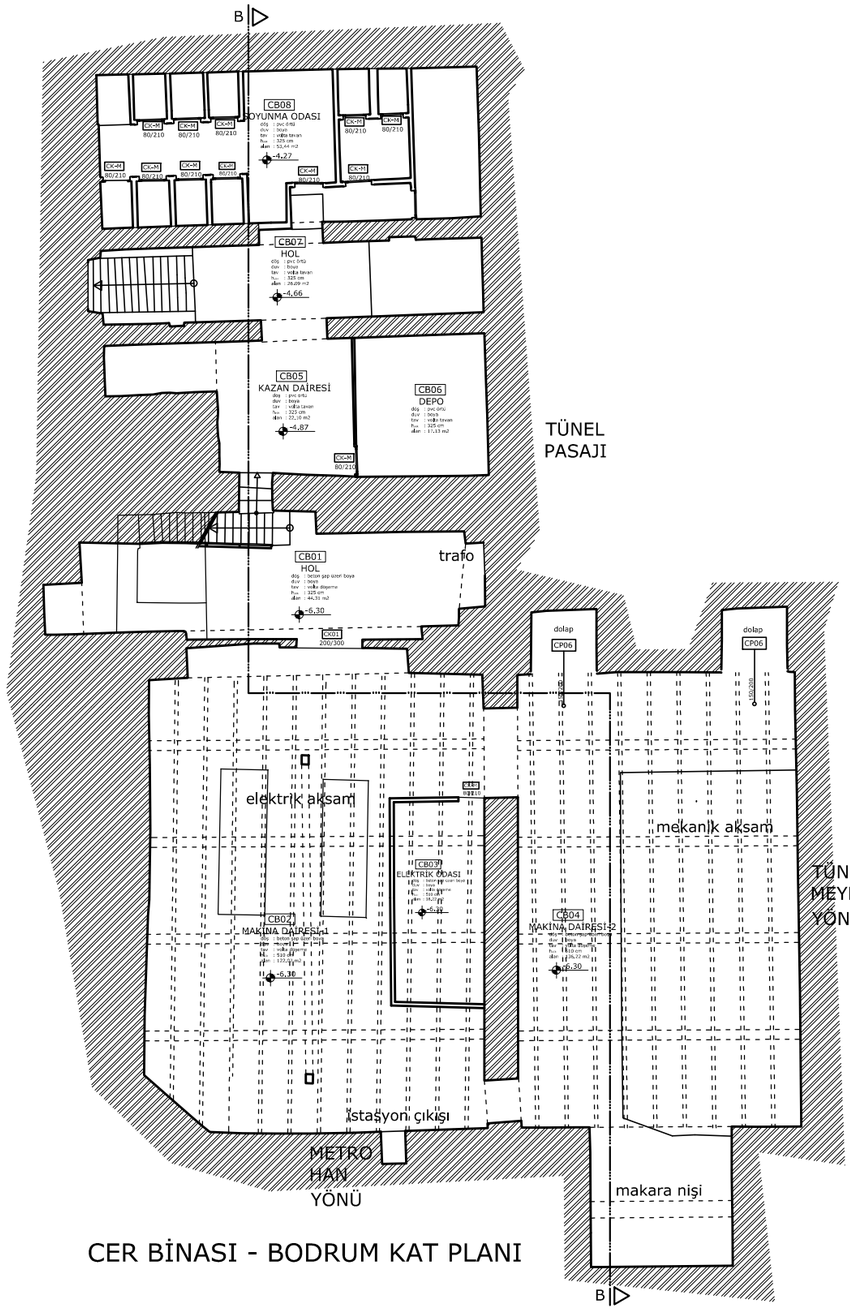
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN, CER BİNASI
VE ÇEVRESİ

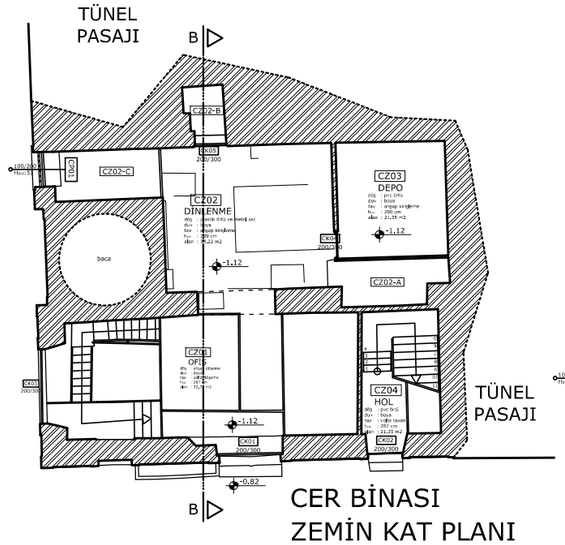
RÖLÖVE

VAZİYET PLANI

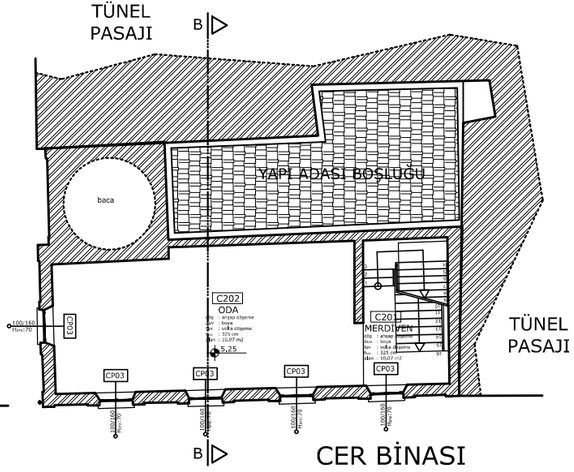
03

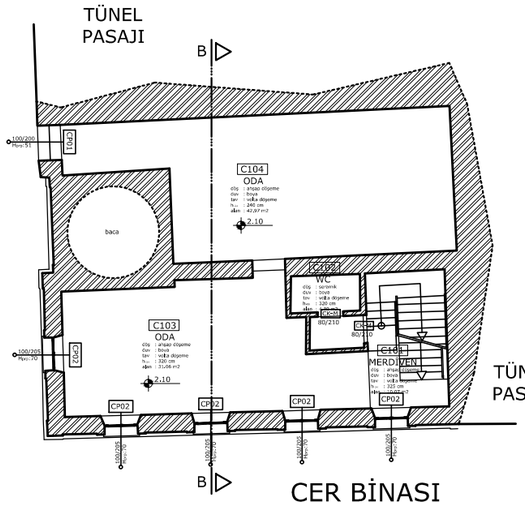
CER BİNASI - BODRUM KAT PLANI

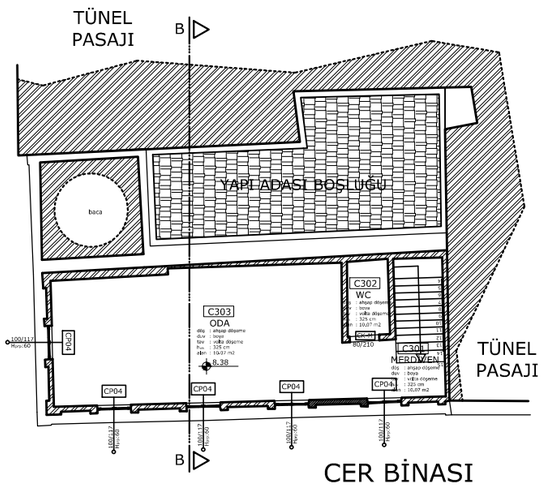
CER BİNASI
ZEMİN KAT PLANI

CER BİNASI
2. KAT PLANI

CER BİNASI
1. KAT PLANI

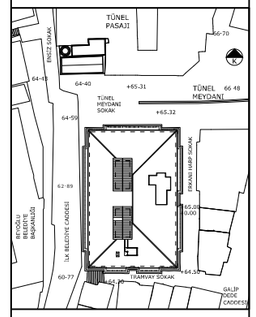
CER BİNASI
ÇATI KATI PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

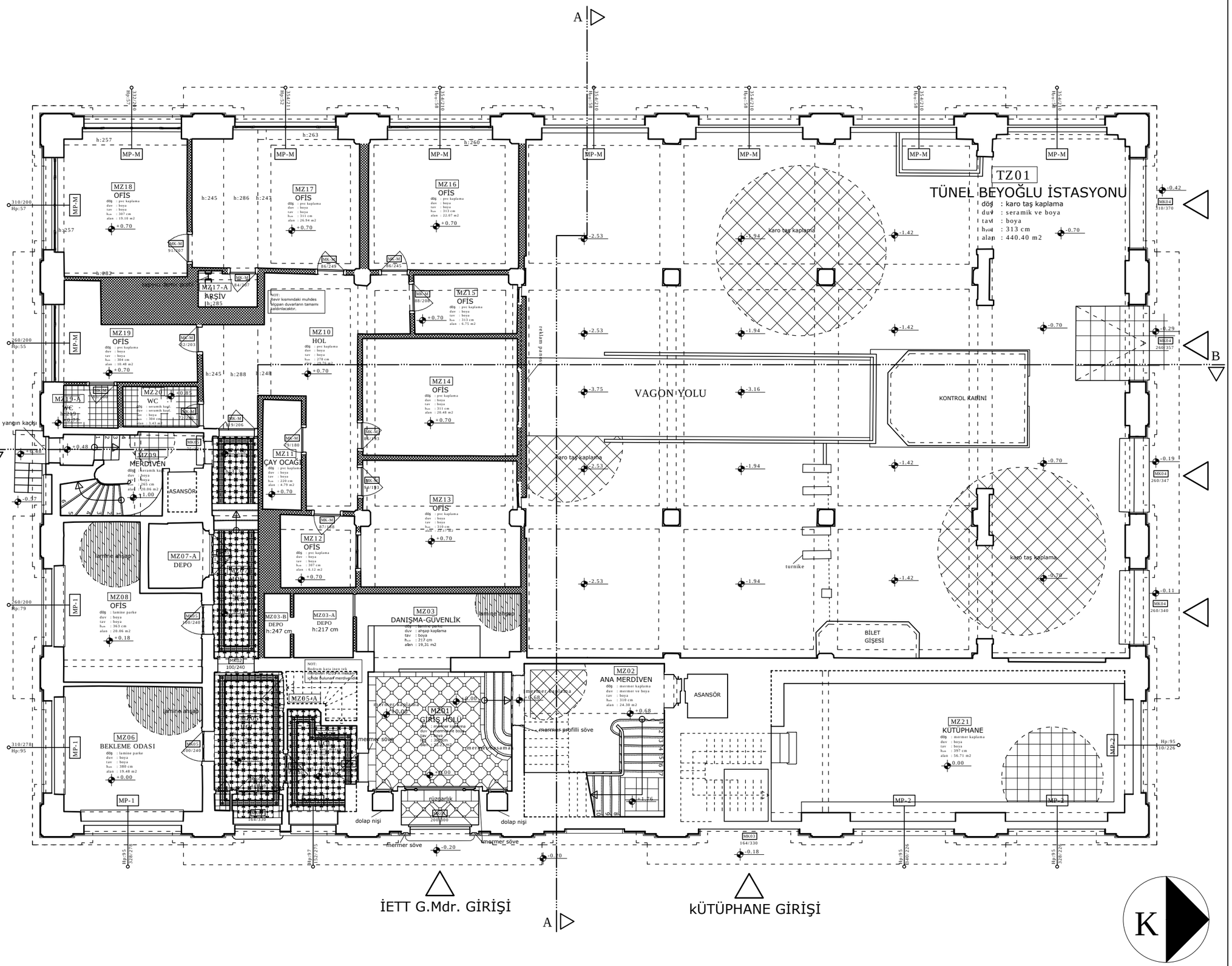
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RÖLÖVE

KAT PLANLARI

04

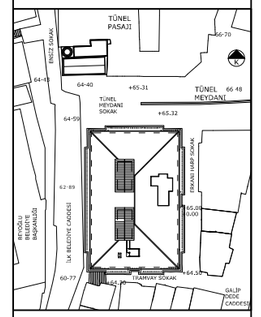

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

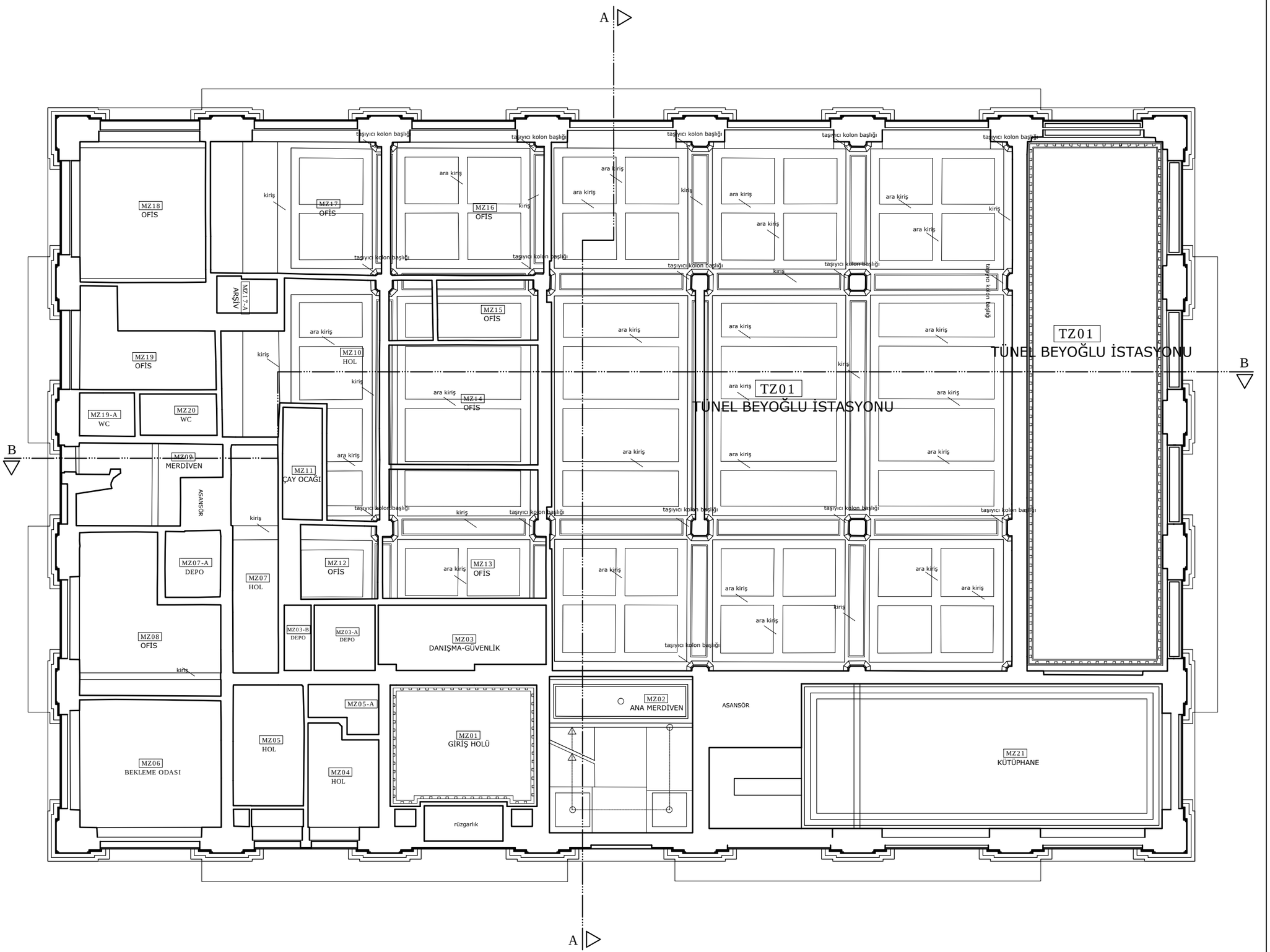
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

ZEMİN KAT PLANI

05

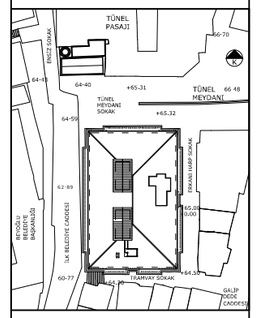

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

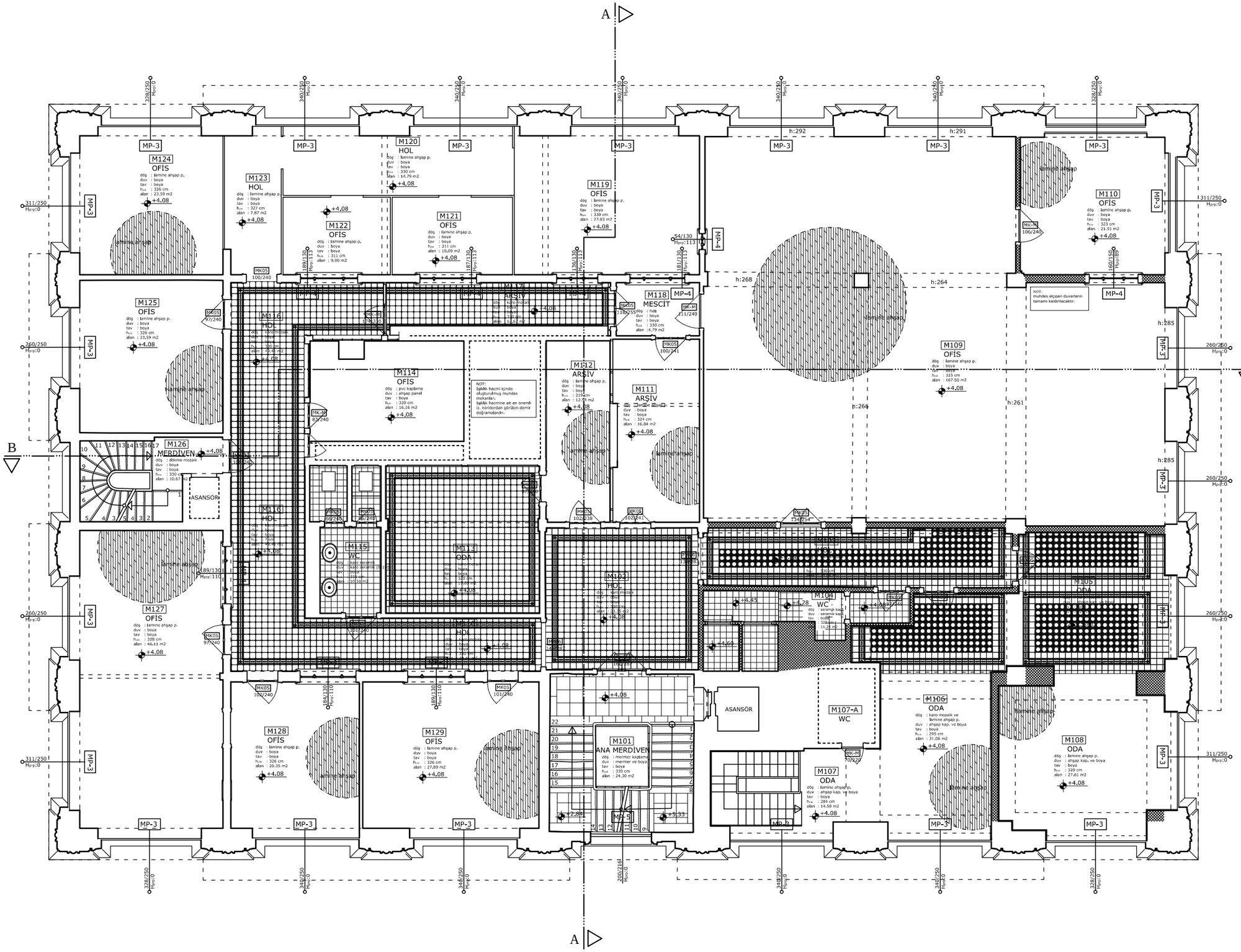
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

ZEMİN KAT
TAVAN PLANI

06

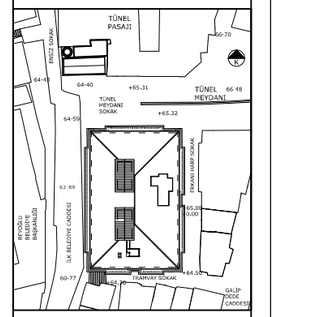

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

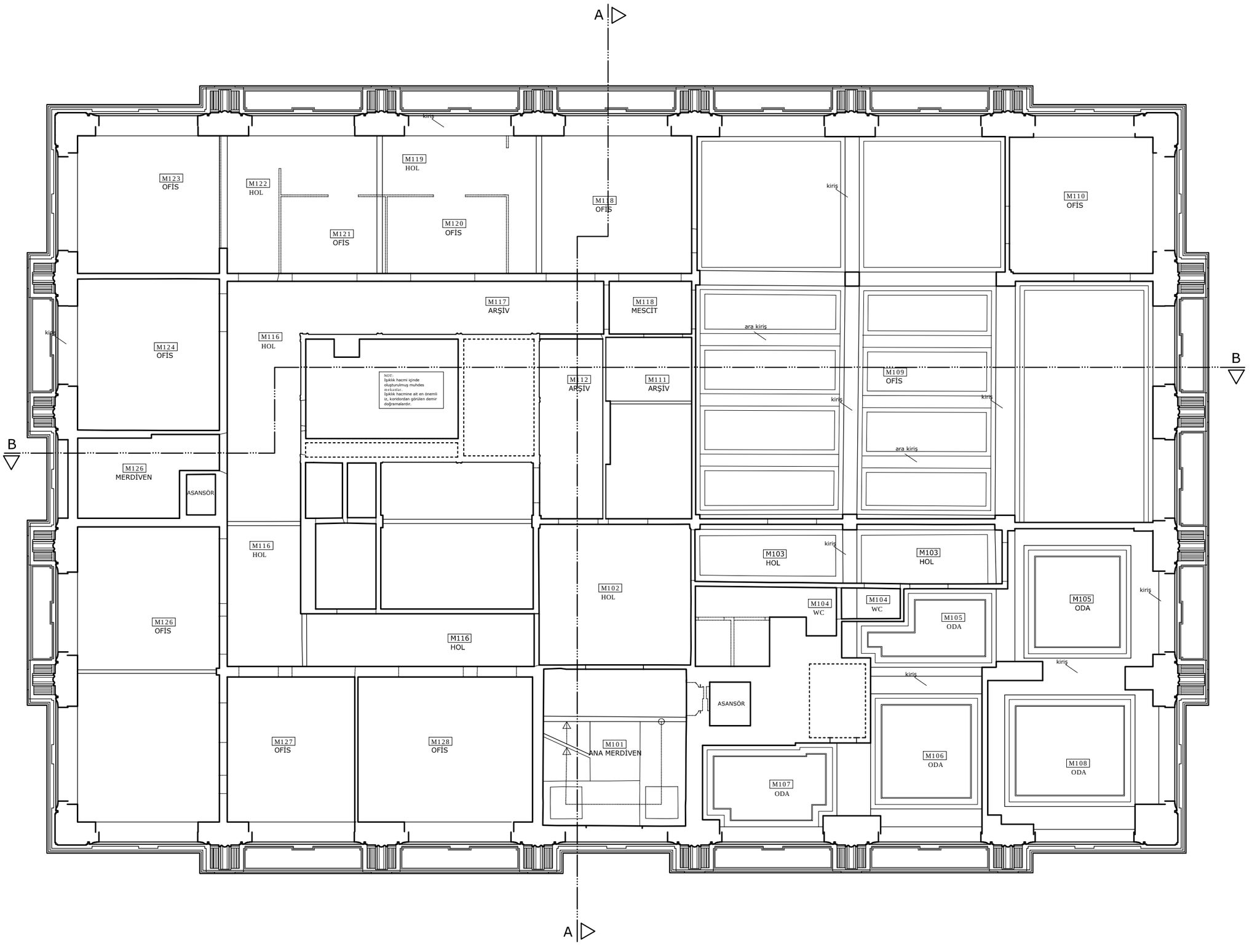
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

1.KAT PLANI

07

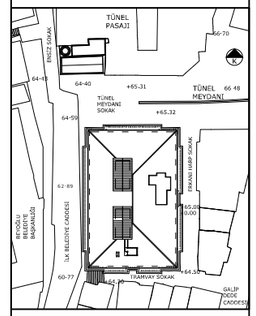

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

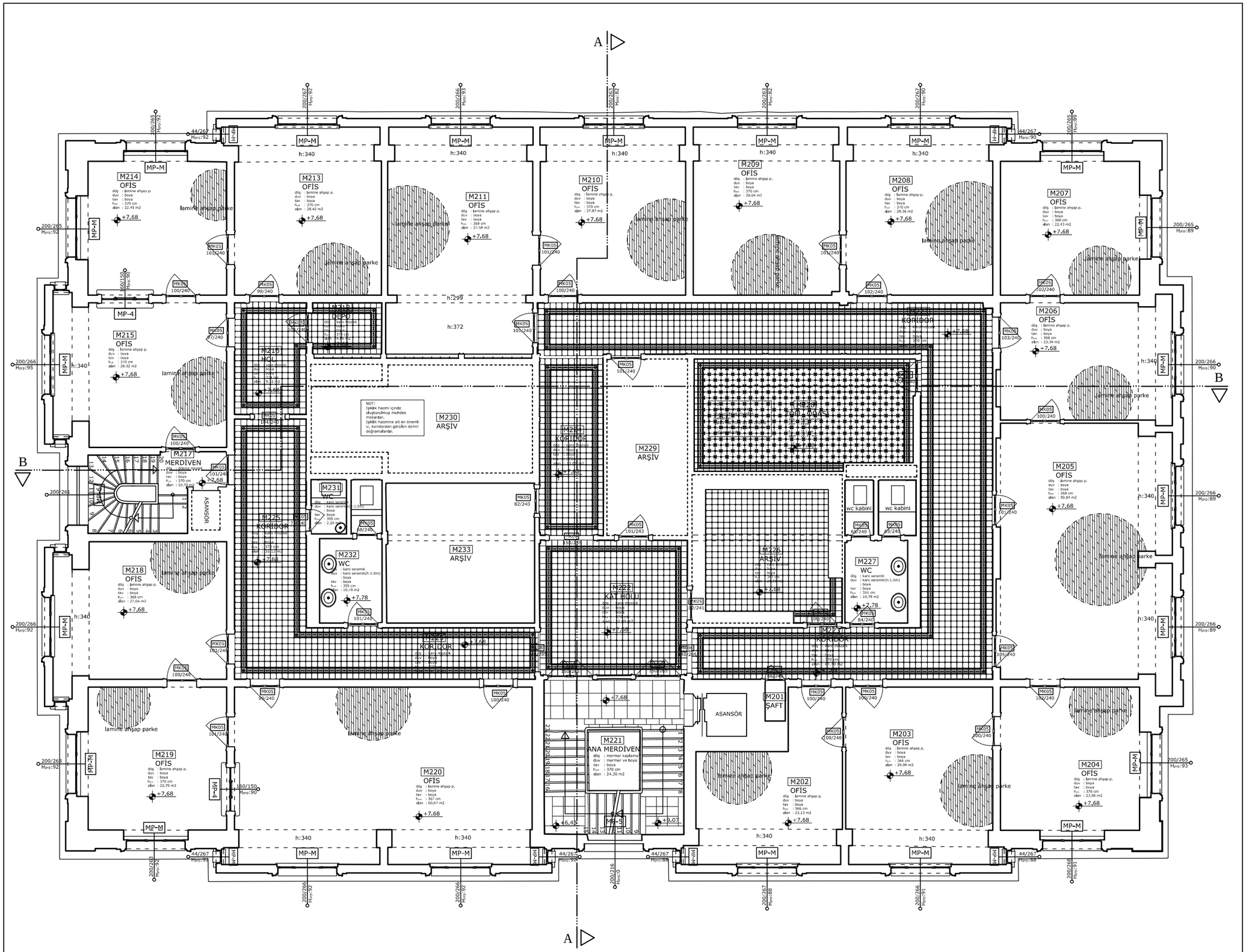
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

1. KAT
TAVAN PLANI

08

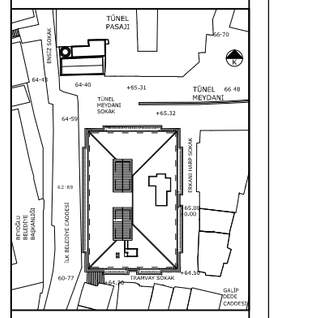

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

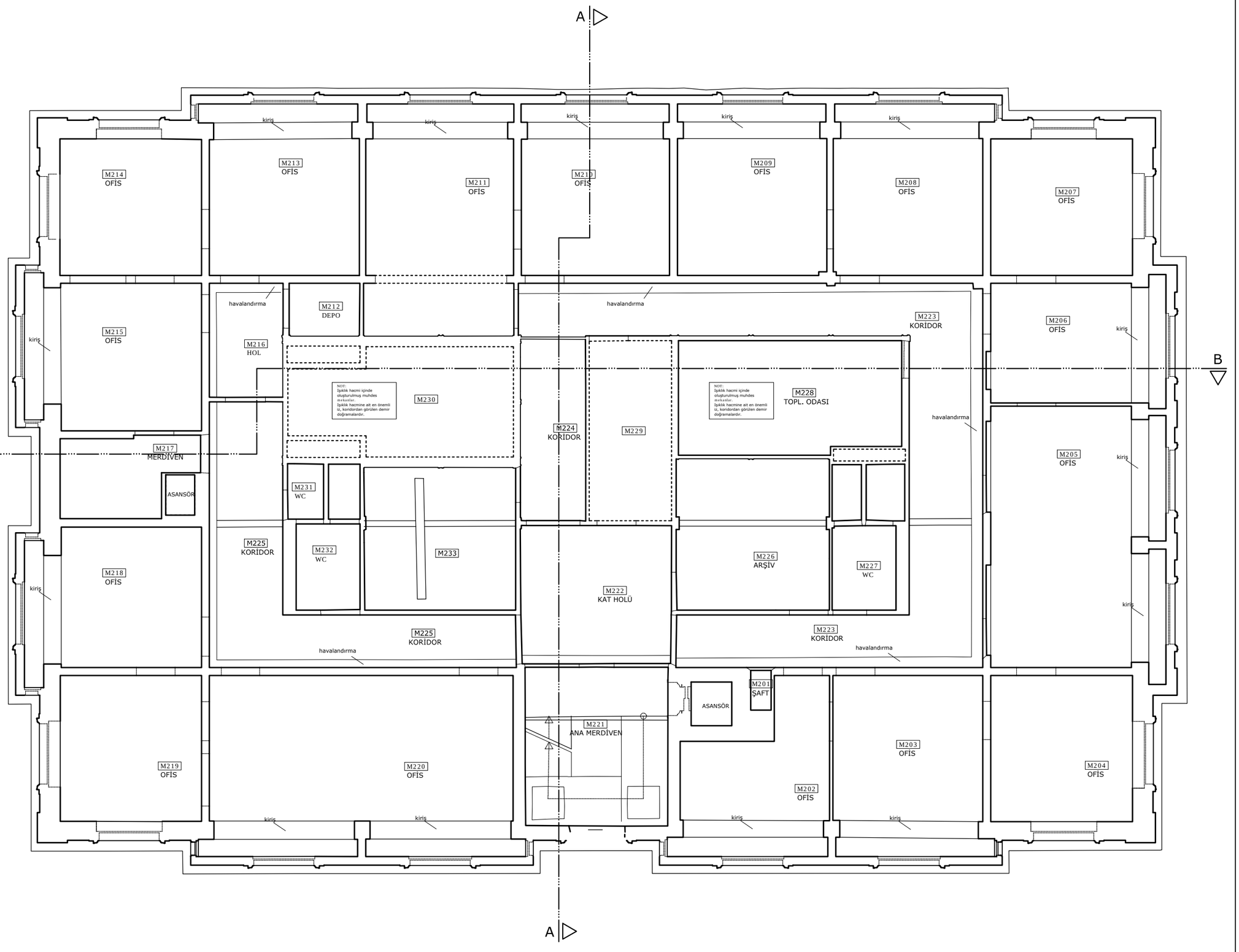
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

2. KAT PLANI

09

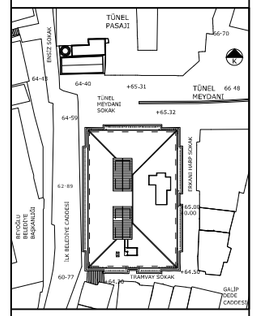

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

2. KAT
TAVAN PLANI

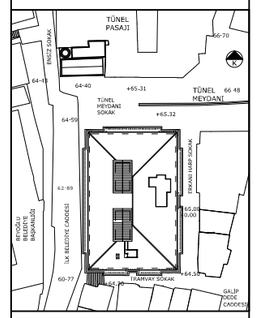
10

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

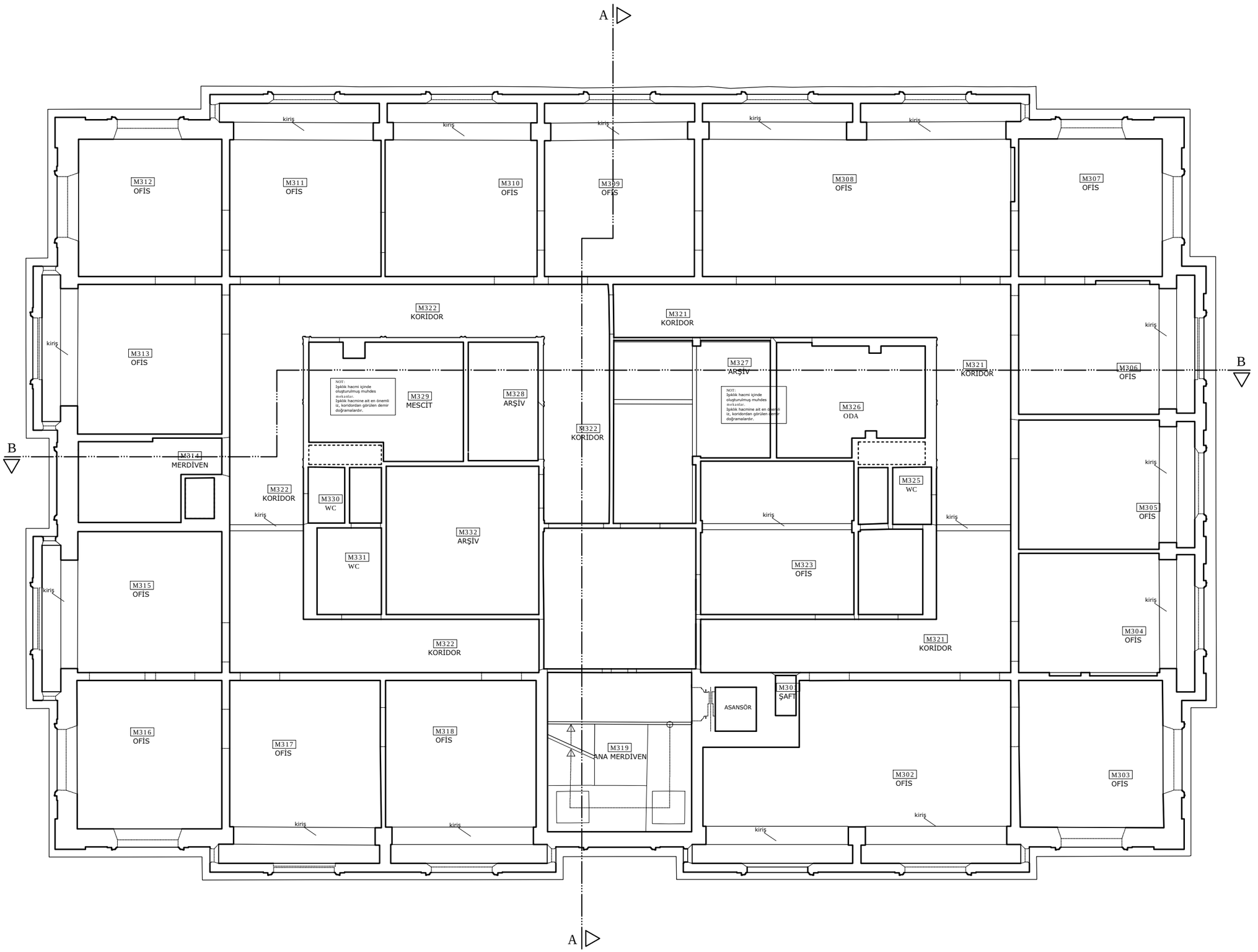
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

3. KAT PLANI

11

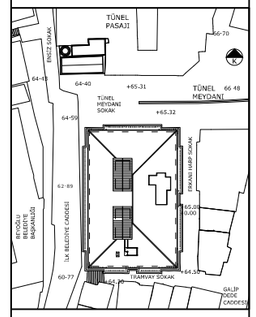

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

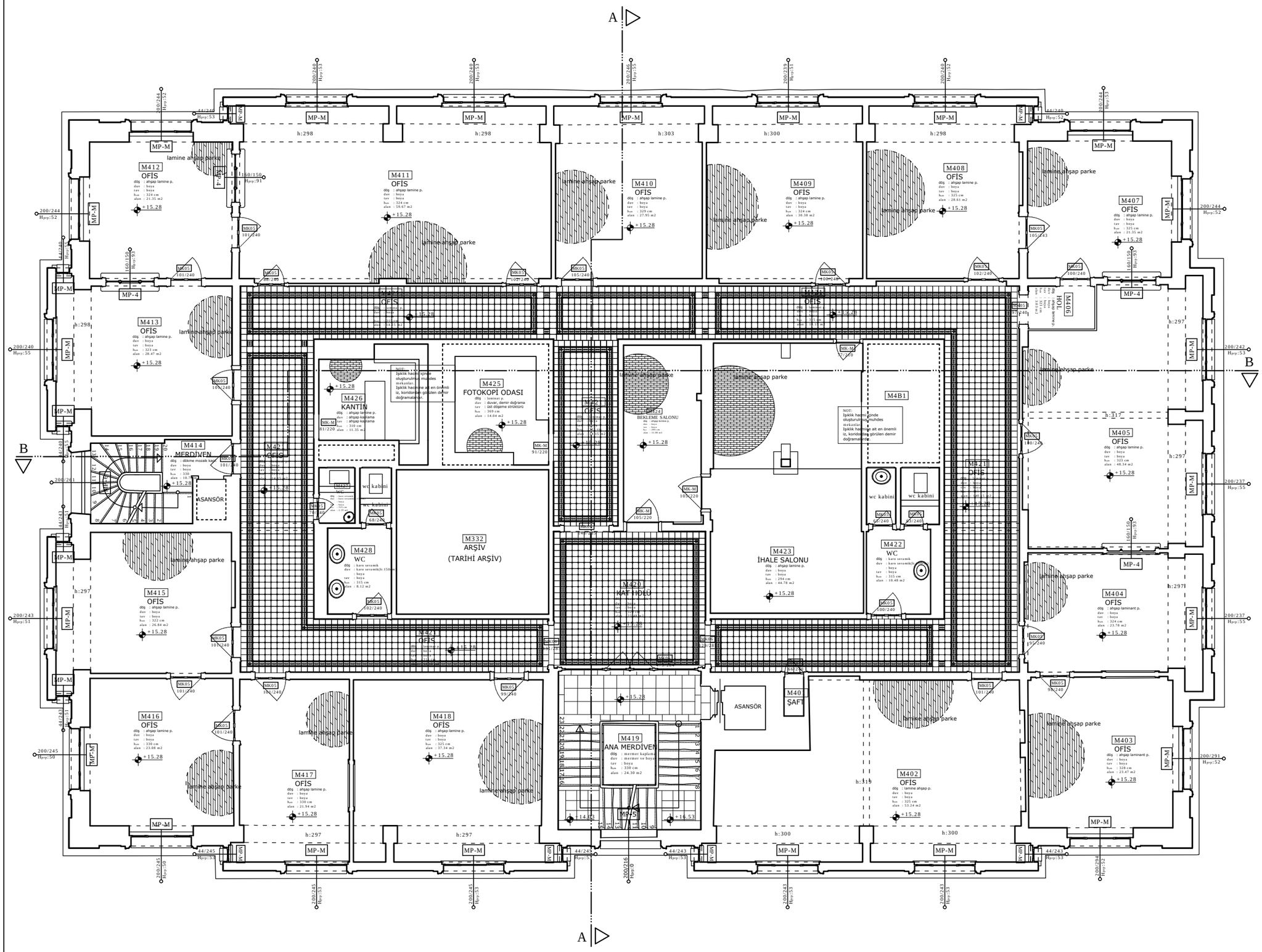
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

3. KAT
TAVAN PLANI

12

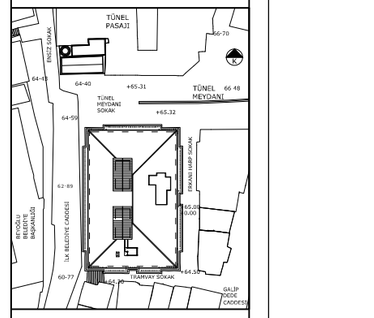

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

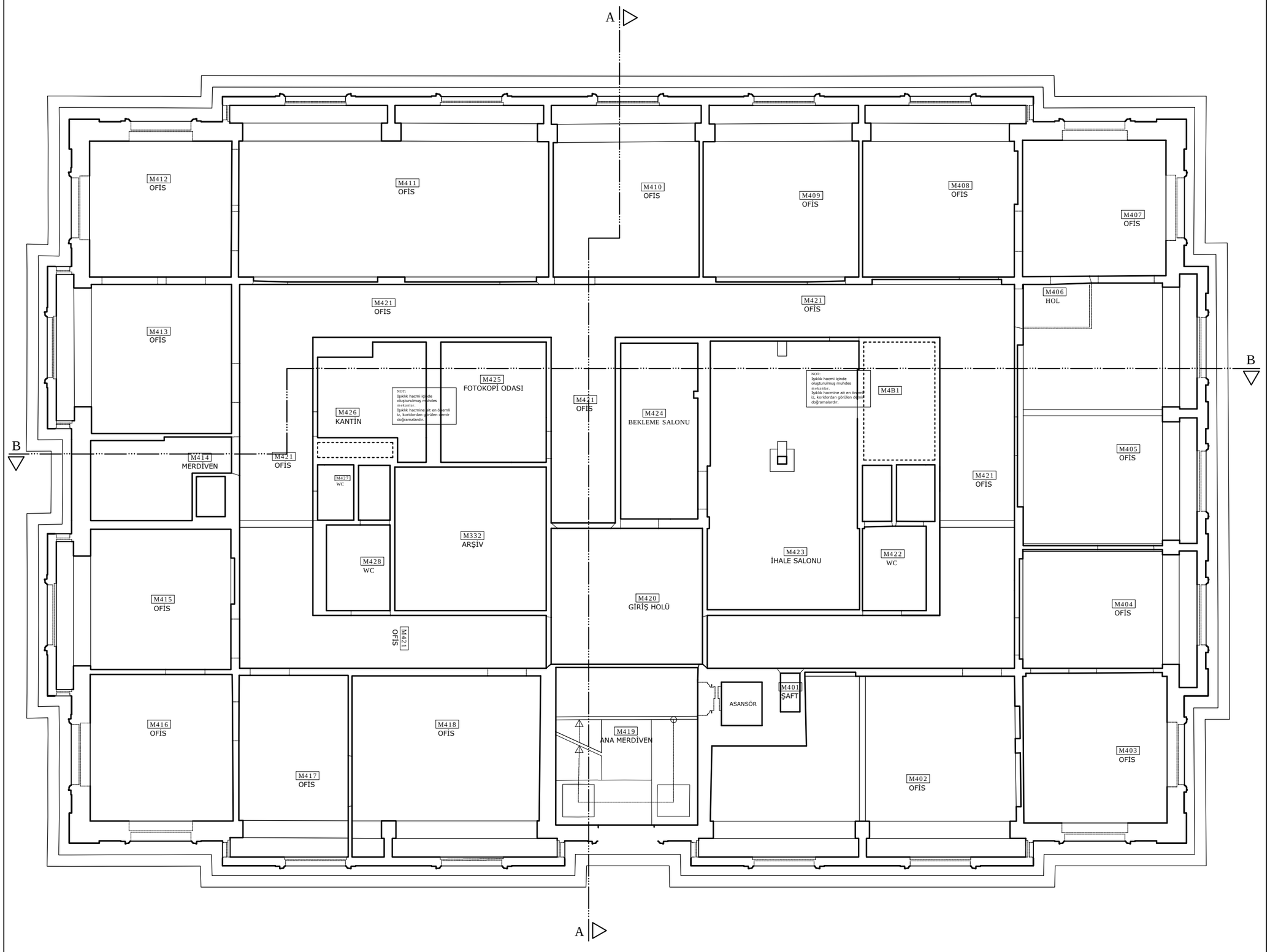
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

4. KAT PLANI

13

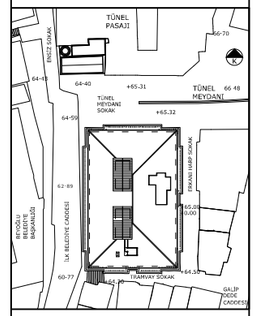

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

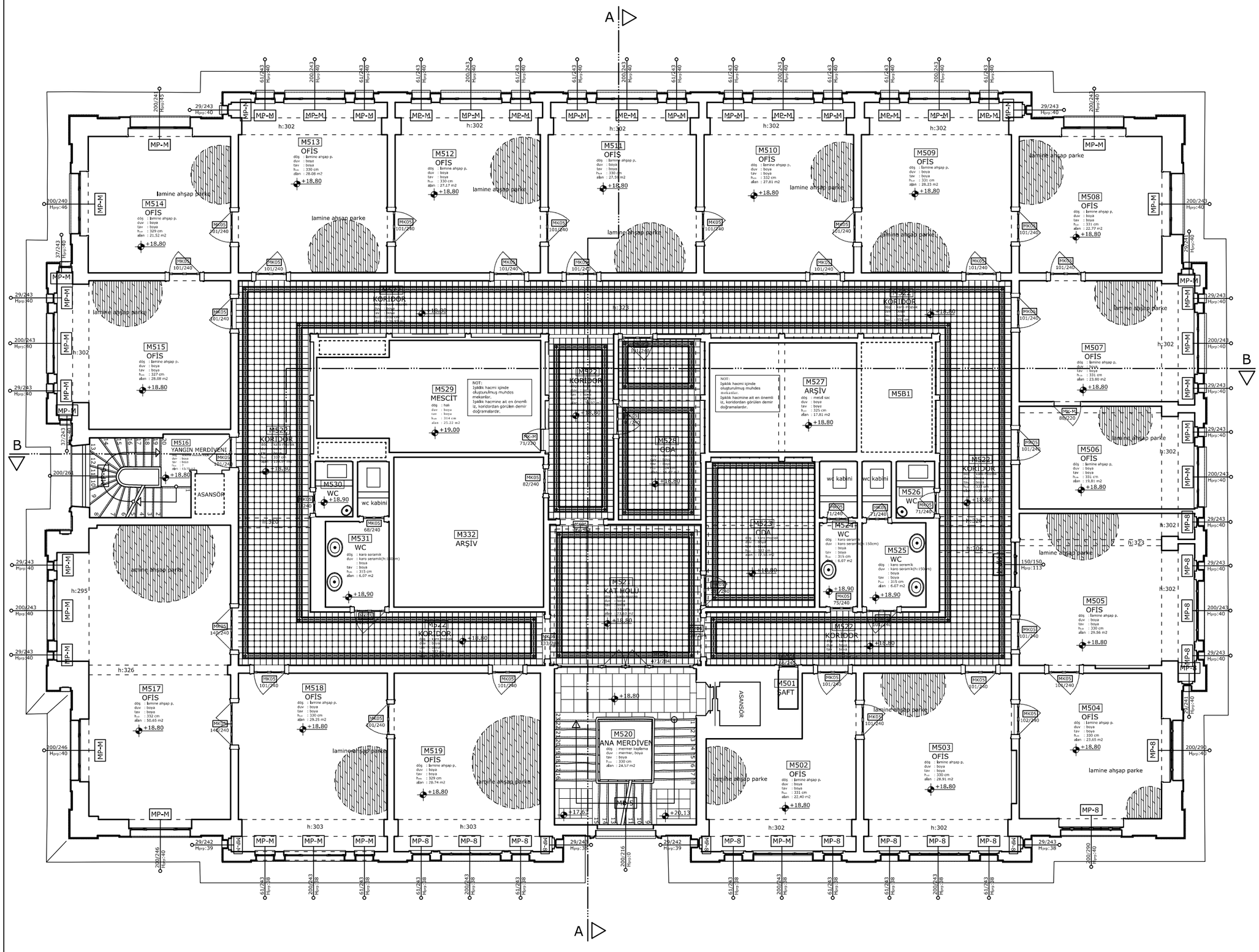
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

4. KAT
TAVAN PLANI

14

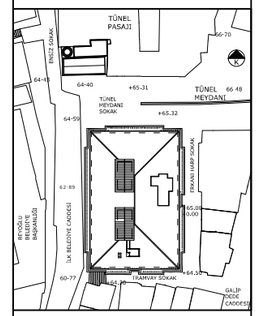

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

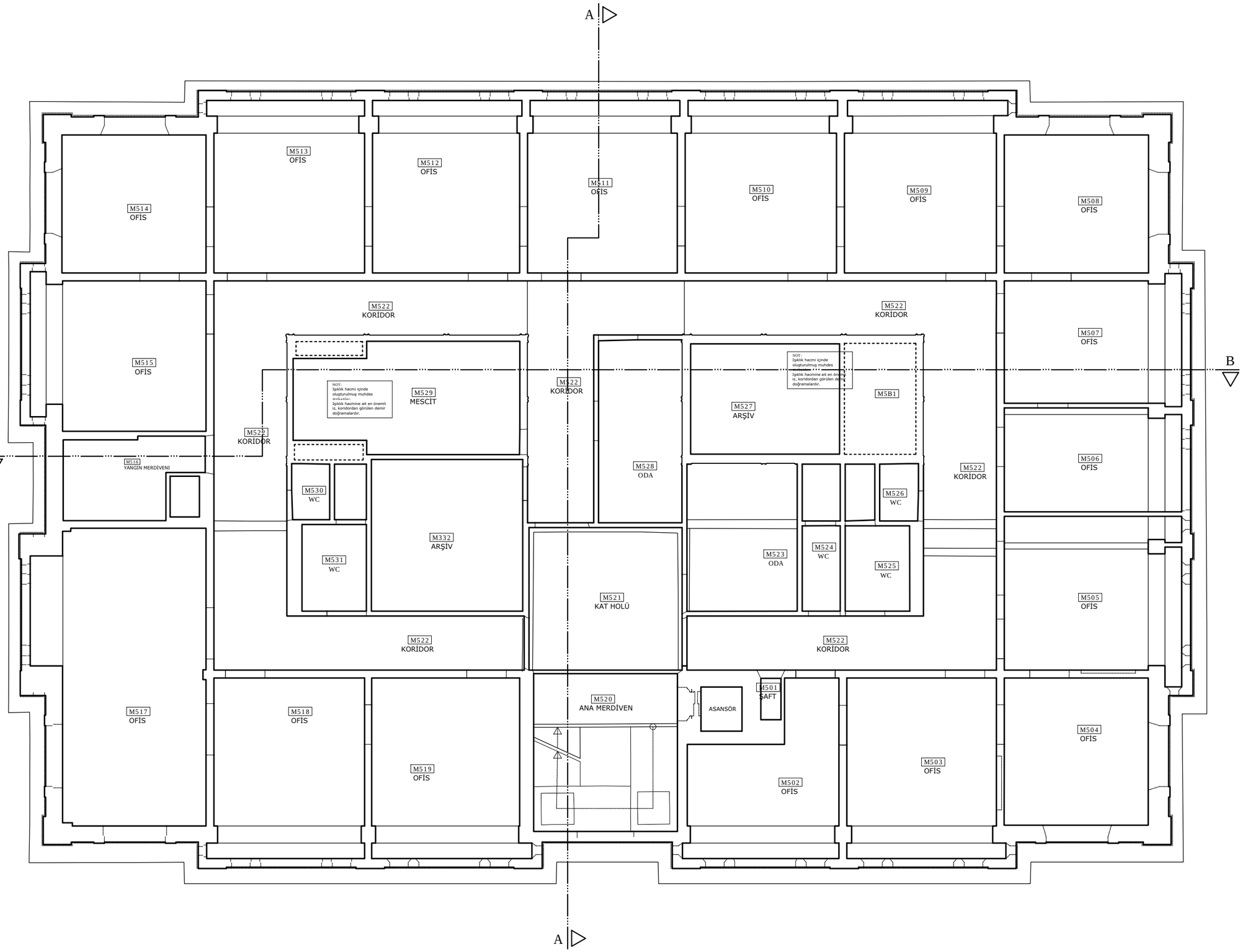
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

5. KAT PLANI

15

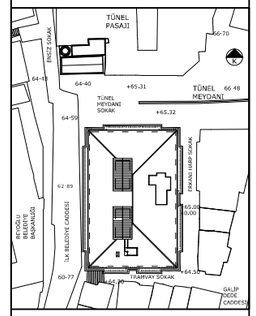

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

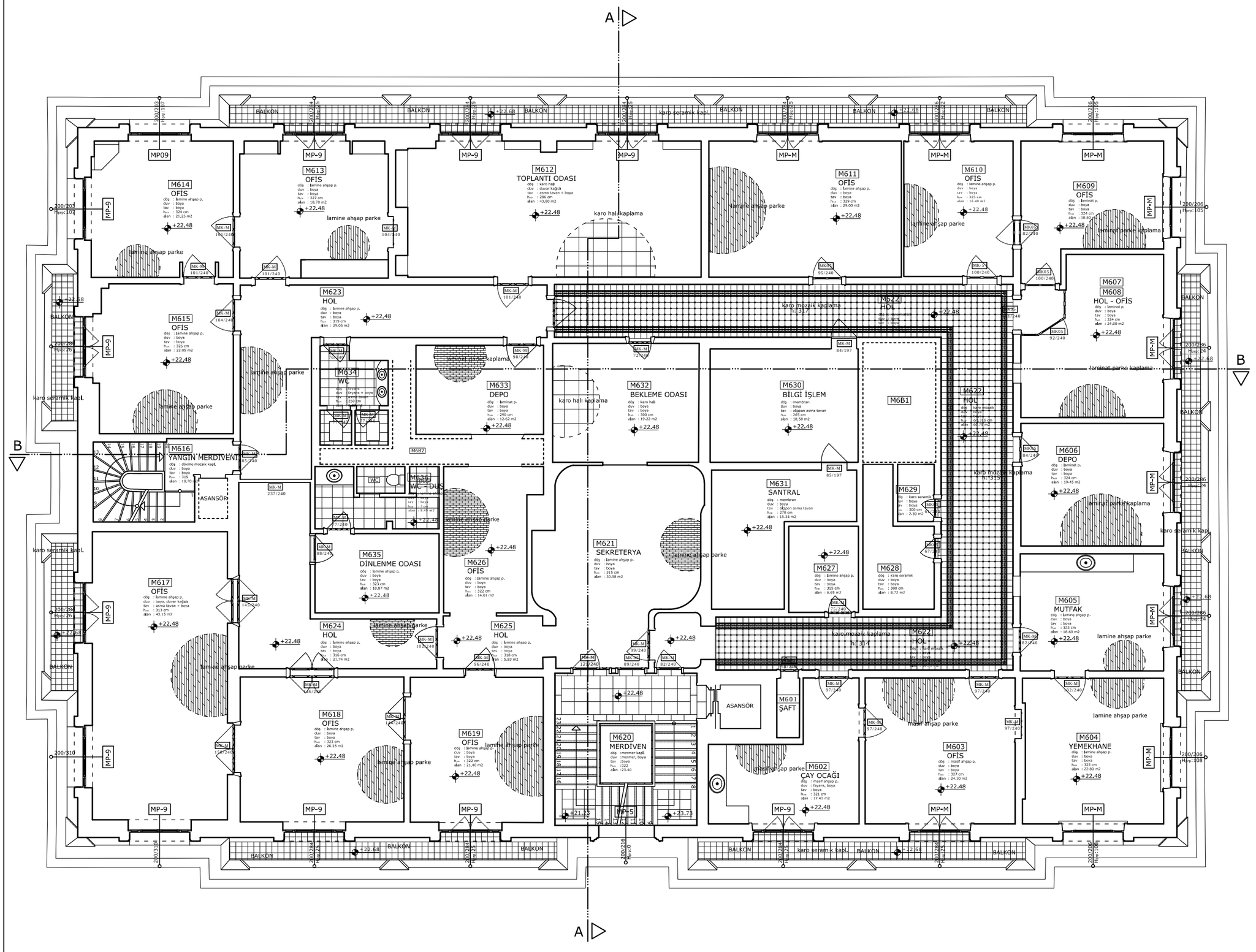
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

5. KAT
TAVAN PLANI

16

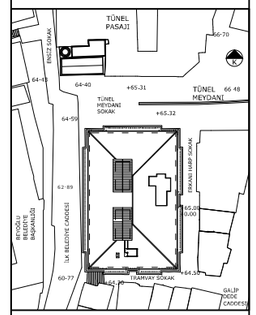

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

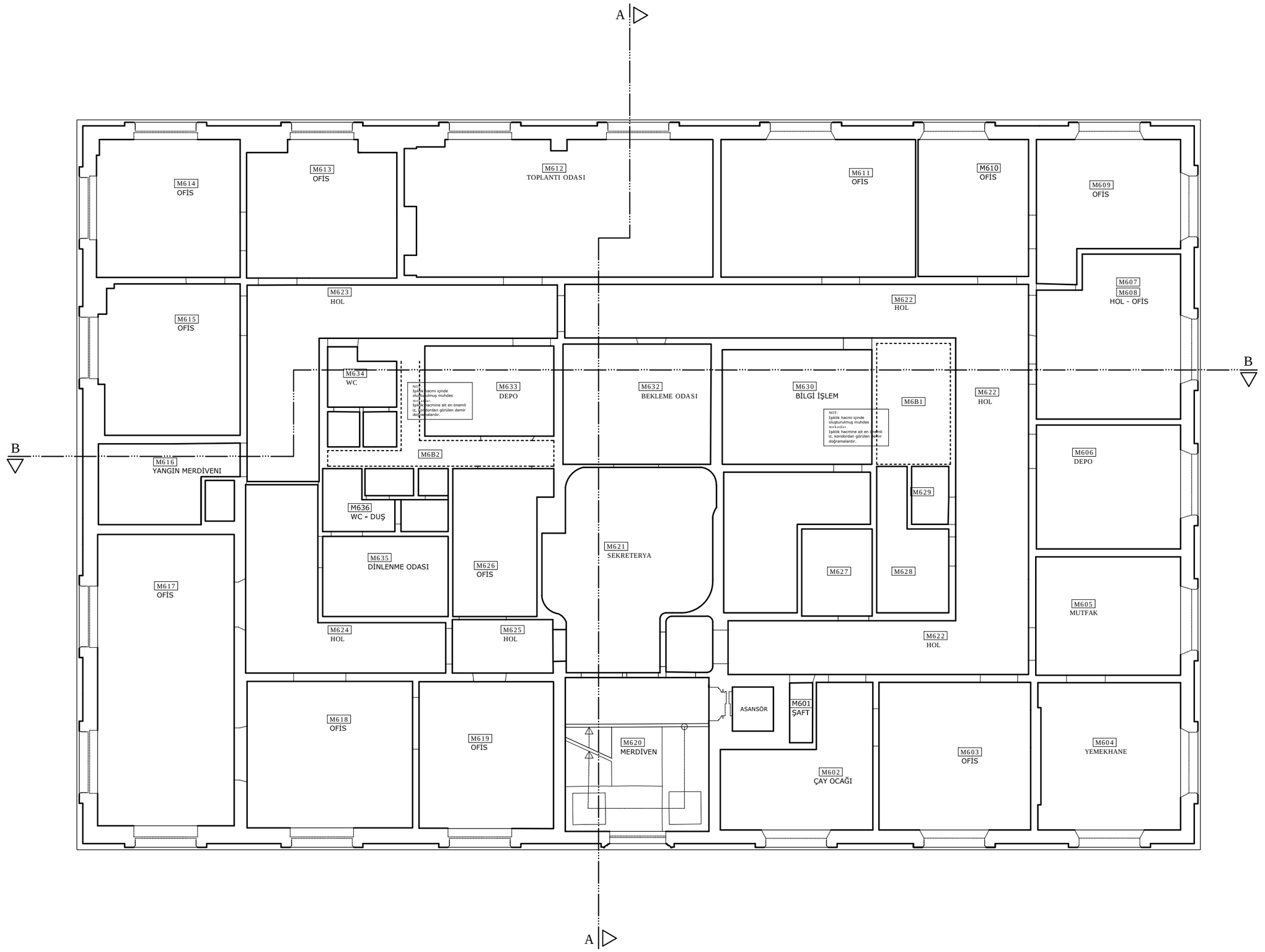
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

6. KAT PLANI

17

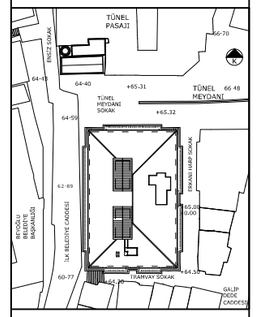

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

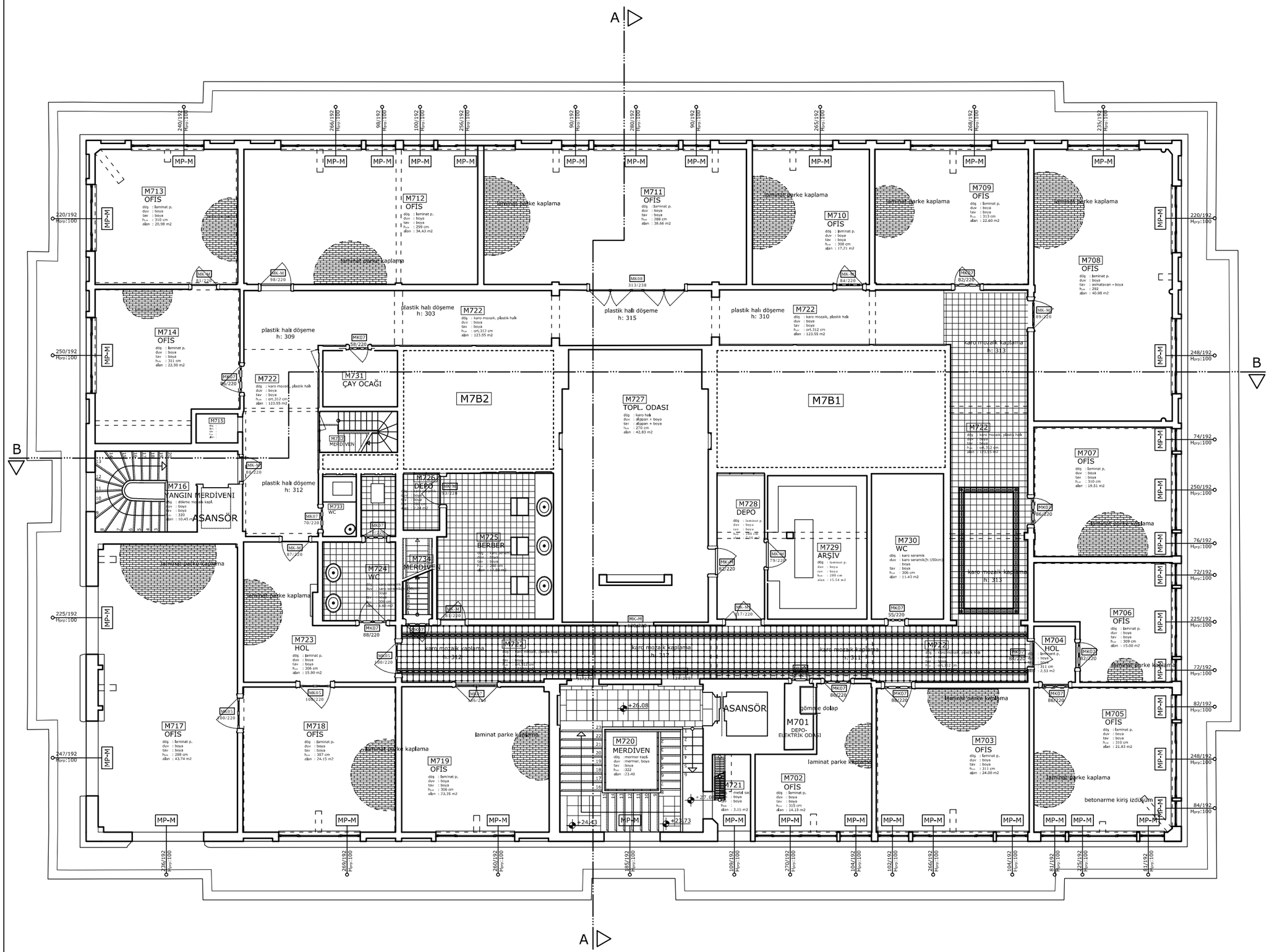
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

6. KAT
TAVAN PLANI

18

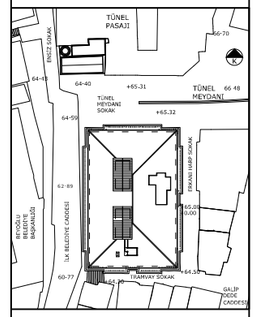

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

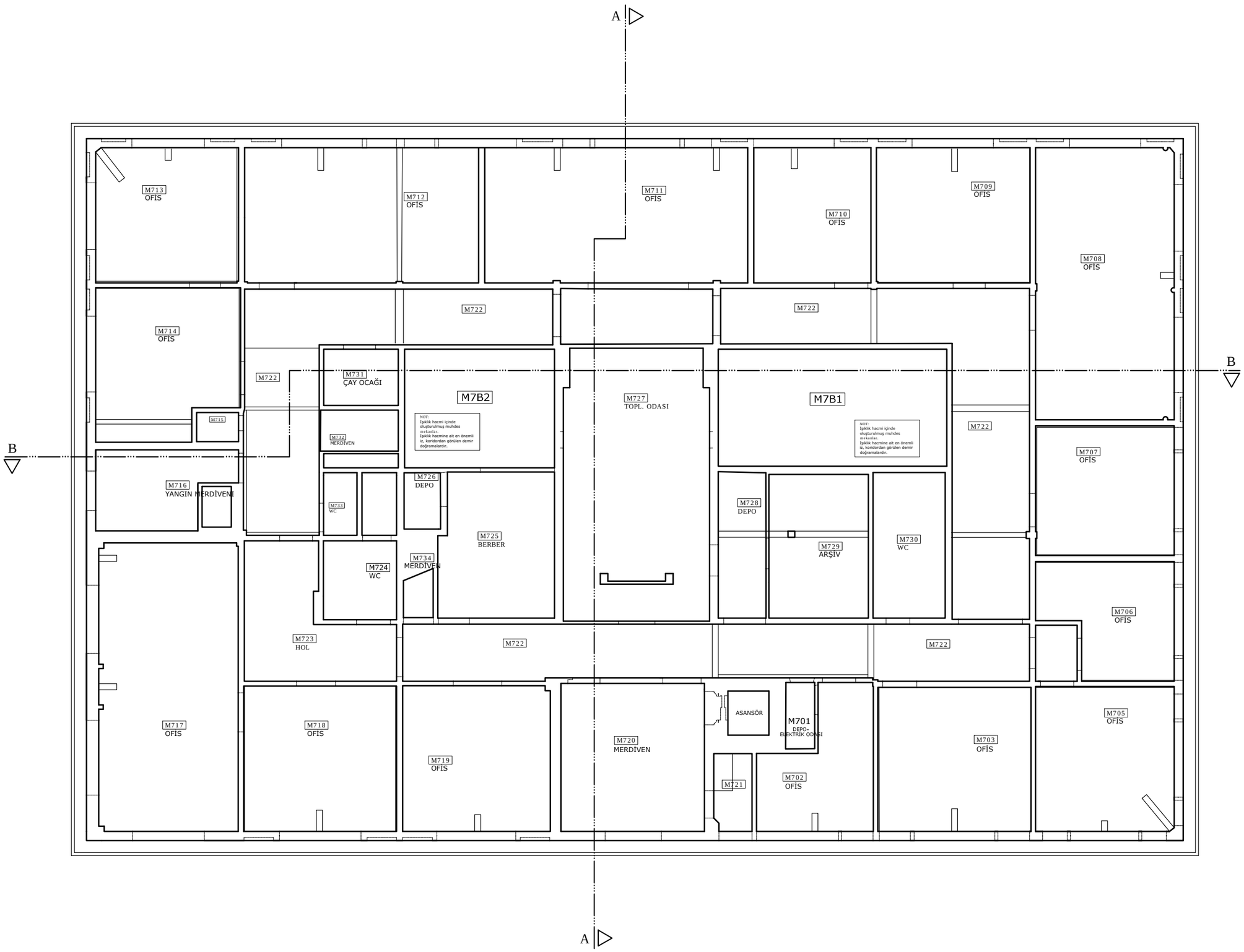
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

7. KAT PLANI

19

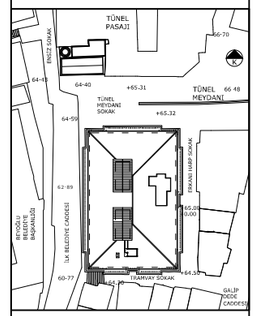

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

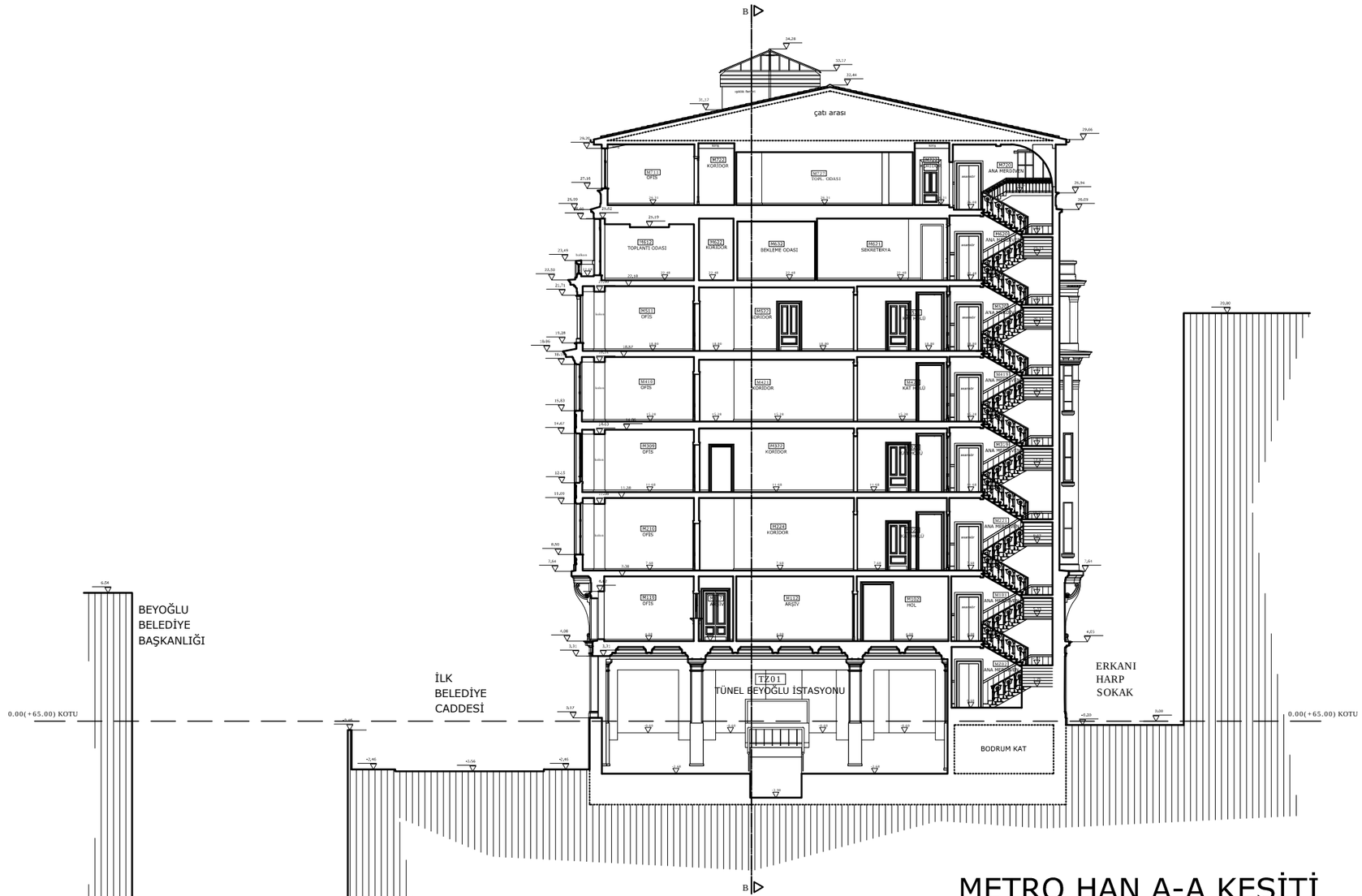
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

7. KAT
TAVAN PLANI

20

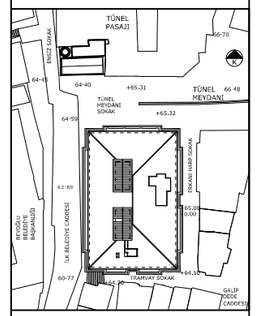
METRO HAN A-A KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR
YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN
TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

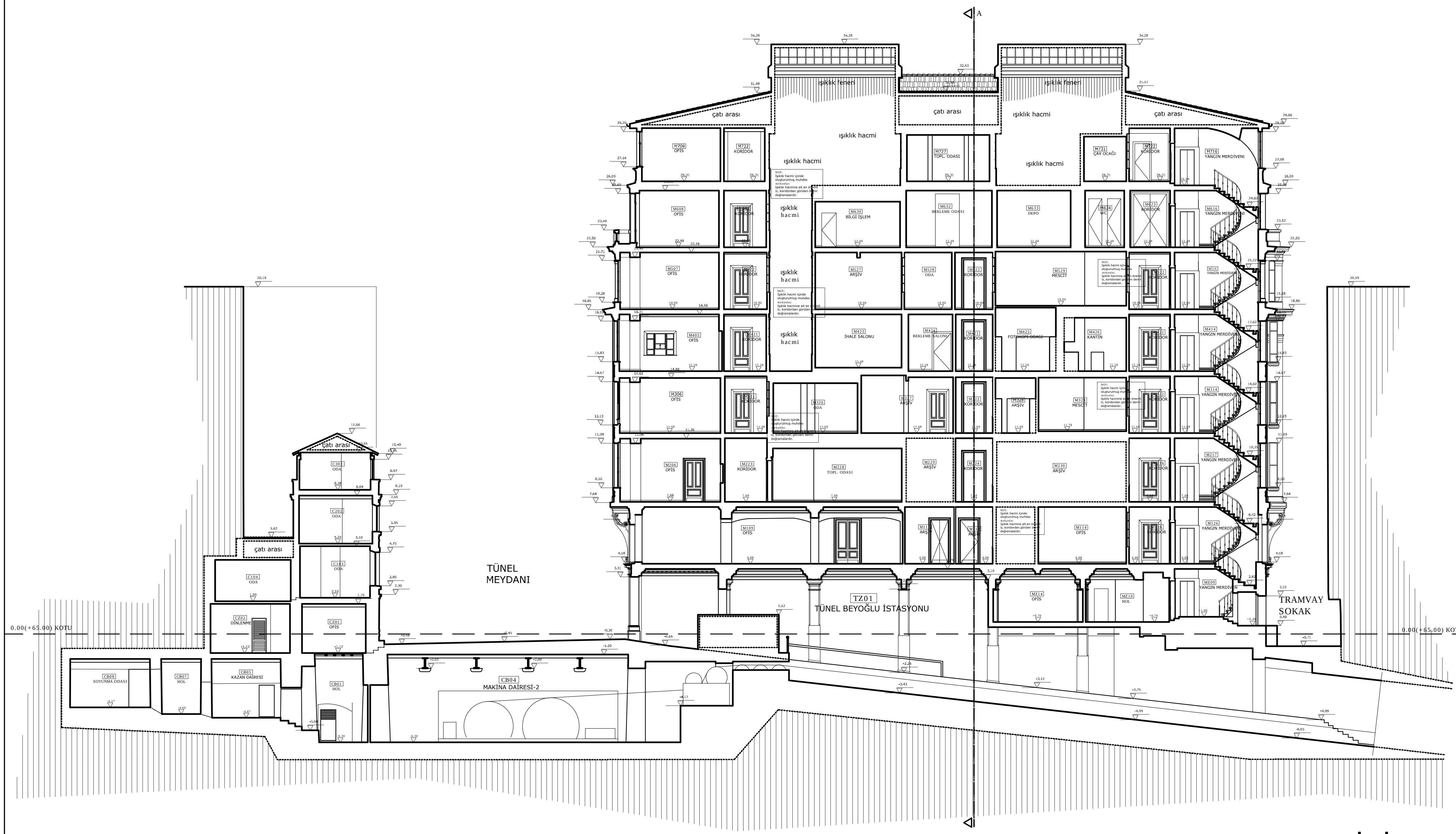
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

A-A KESİTİ

21

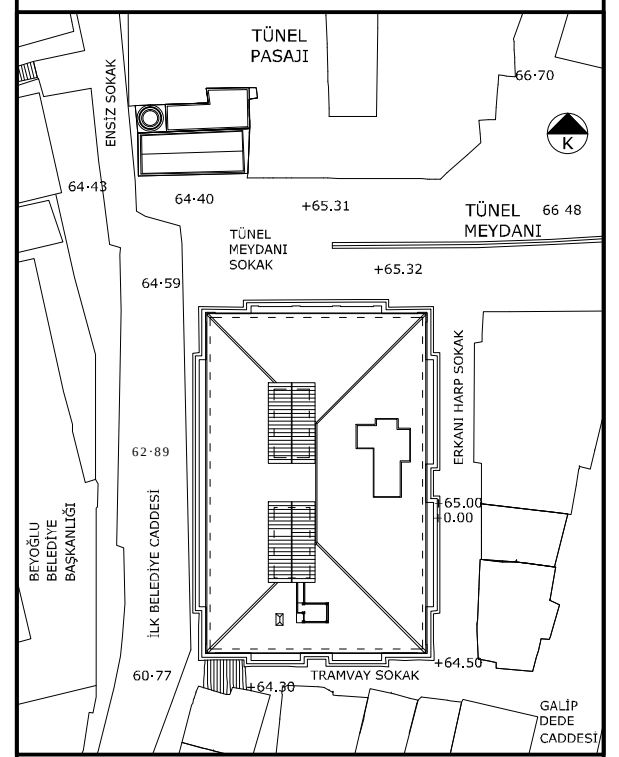
METRO HAN B-B KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

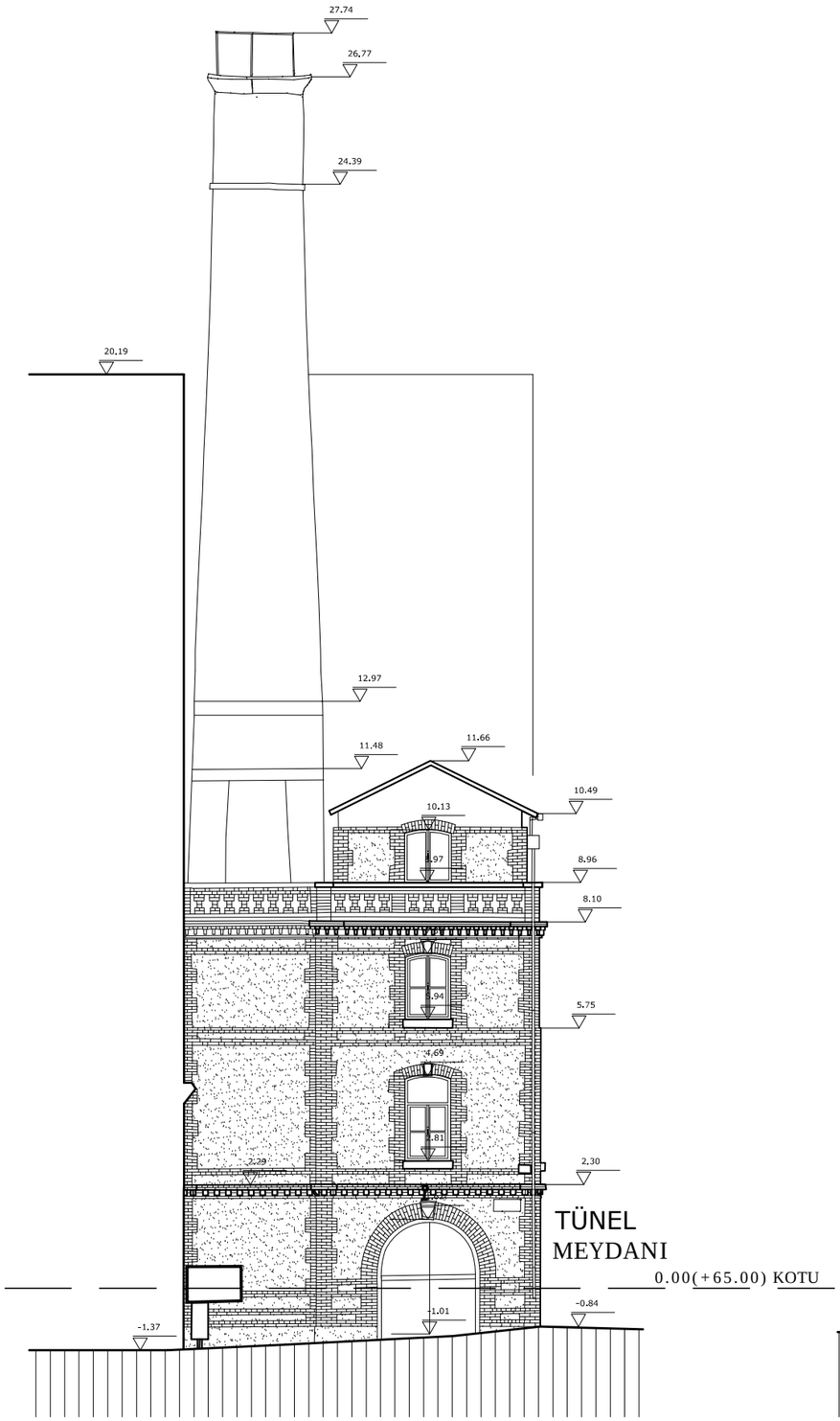
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

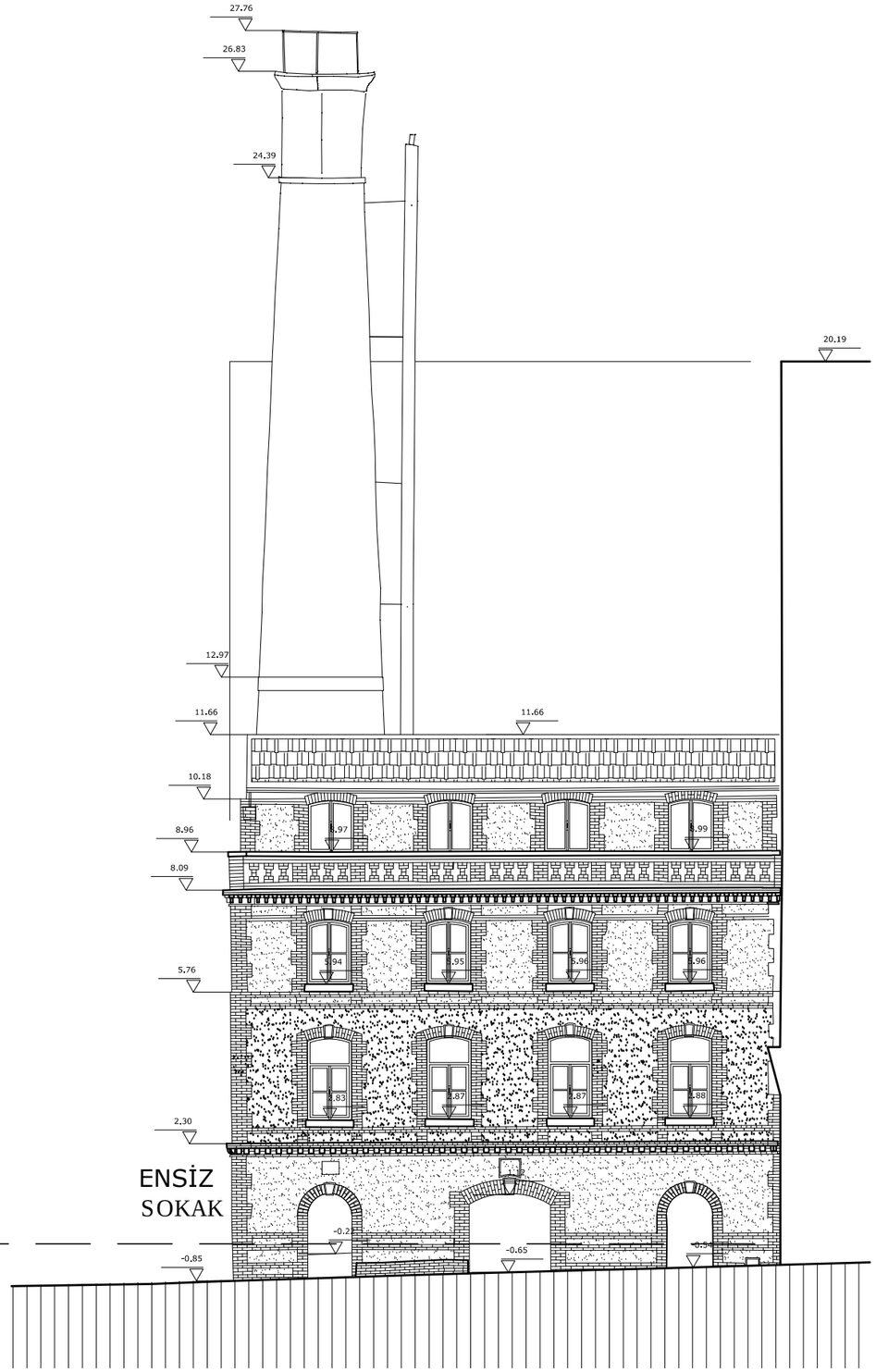
RÖLÖVE

B-B KESİTİ

22

CER BİNASI
BATI (ENSİZ SK.) CEPHESİ

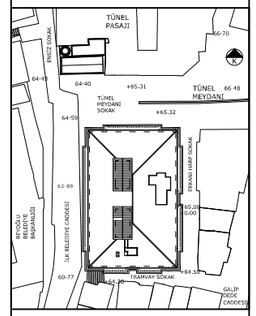
CER BİNASI
GÜNEY (TÜNEL MEYDANI SK.) CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RÖLÖVE

CEPHELER

23

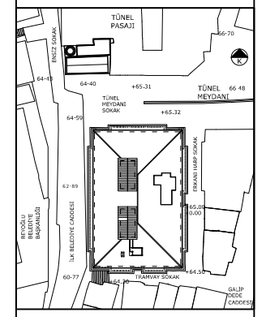

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

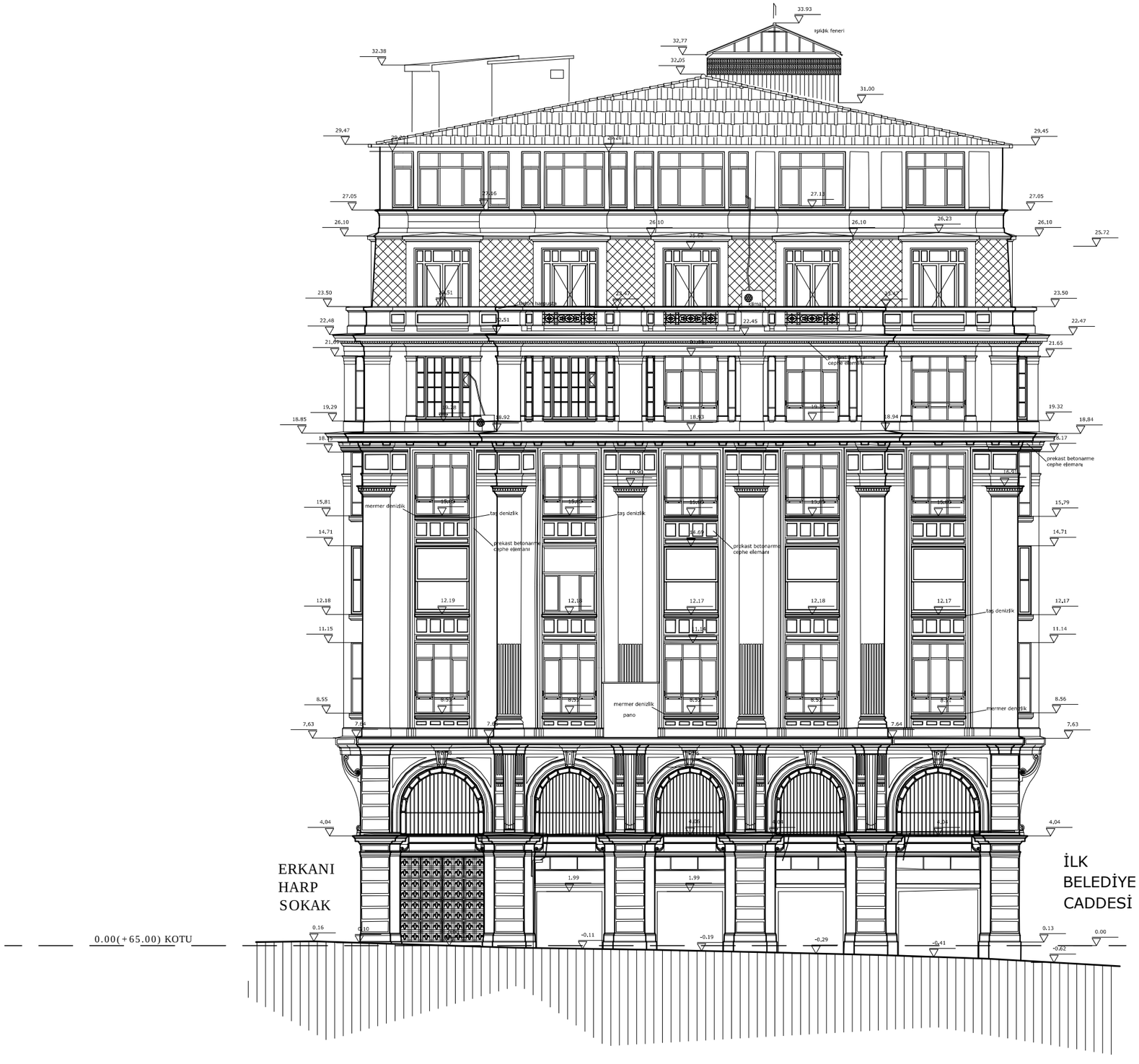
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

BATI CEPHESİ
(İLK BELEDİYE CAD.)

24

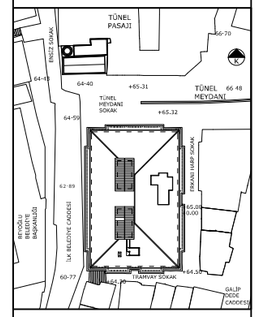

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

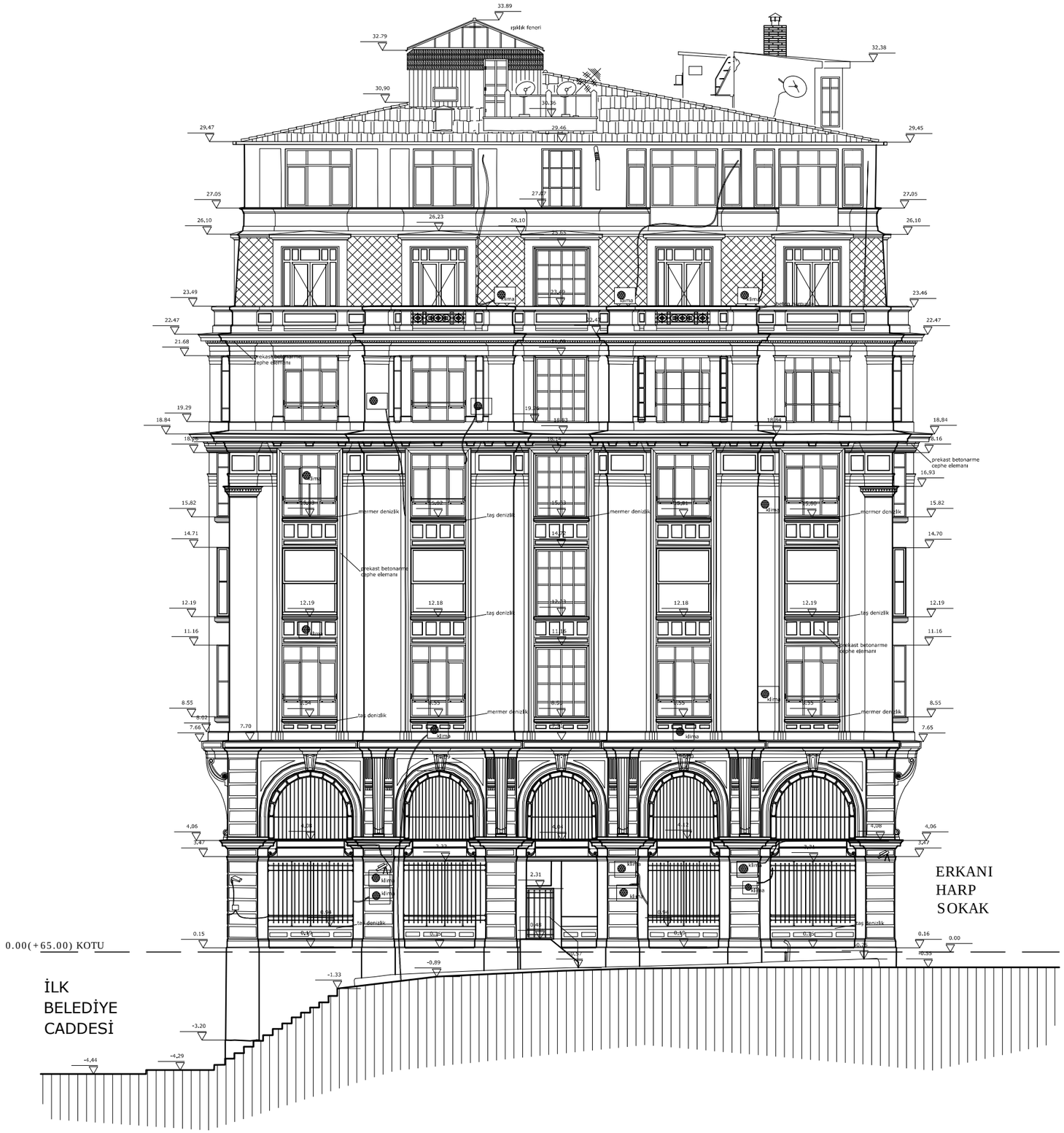
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

KUZEY CEPHESİ
(TÜNEL MEYDANI
SOK.)

25

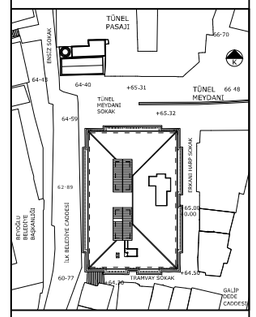

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

GÜNEY CEPHESİ
(TRAMVAY SOK.)

26

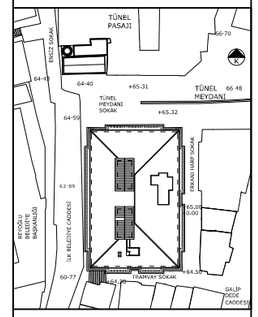

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

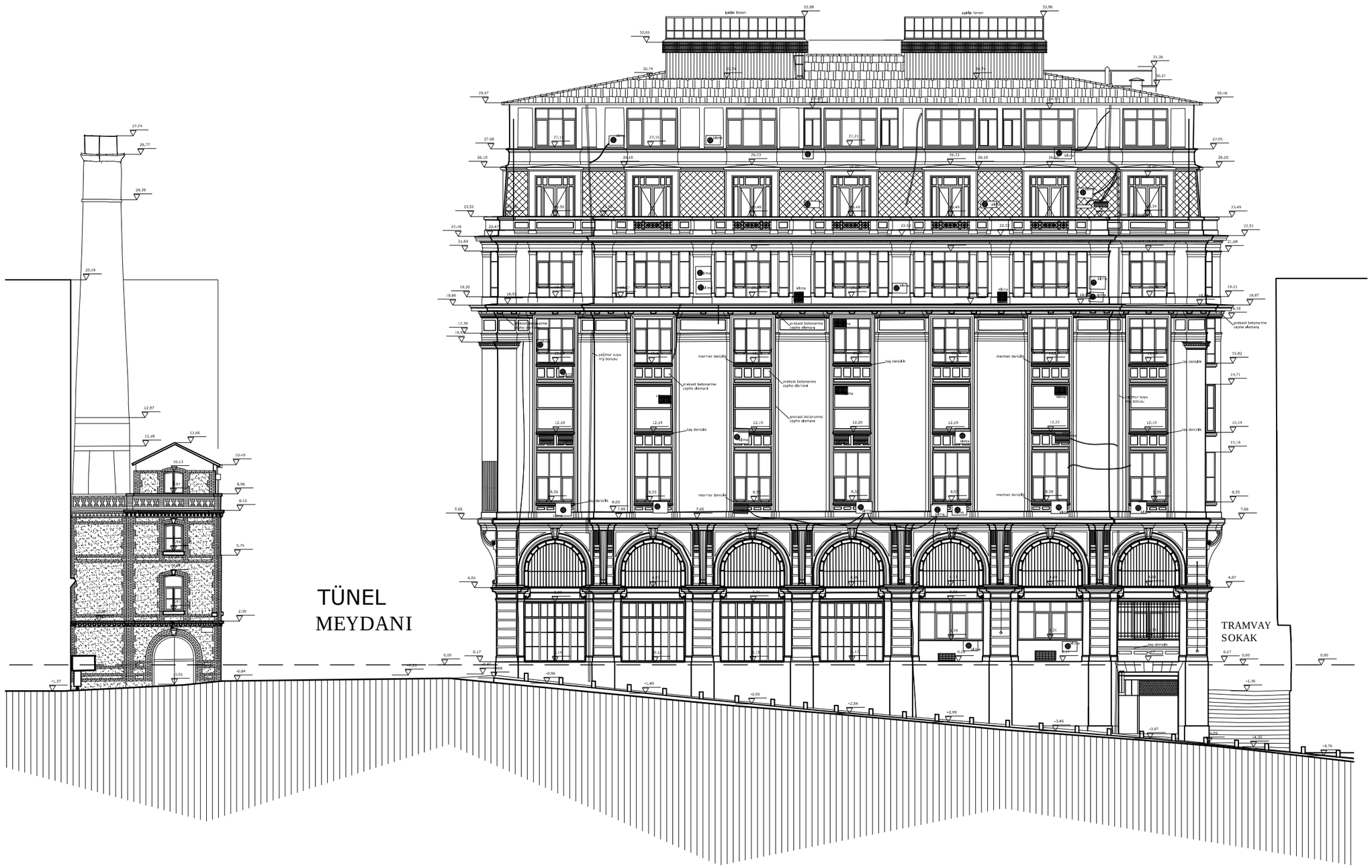
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RÖLÖVE

DOĞU CEPHESİ
(ERKANI HARP SOK.)

27

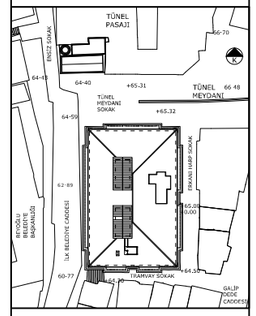

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

İstanbul İli
Beyoğlu İlçesi
Asmalı Mescit Mahallesi
Tünel Meydanı Sokak

Cer Binası
1 Pafta / 309 Ada / 2 Parsel

Metro Han
40 Pafta / 287 Ada / 1 Parsel

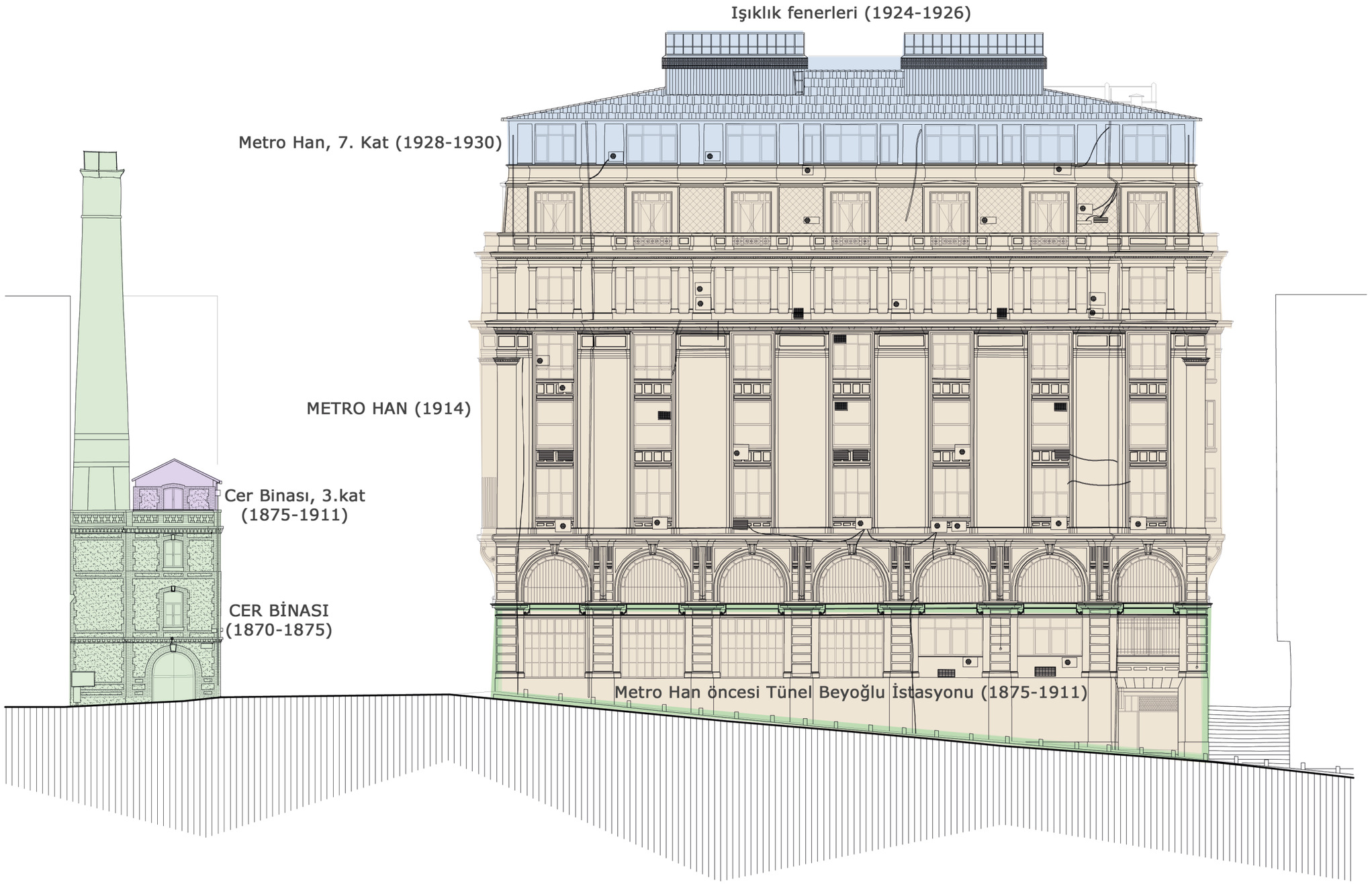
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN VE
CER BİNASI

RÖLÖVE

İLK BELEDİYE
CADDESİ
SİLÜET

28

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

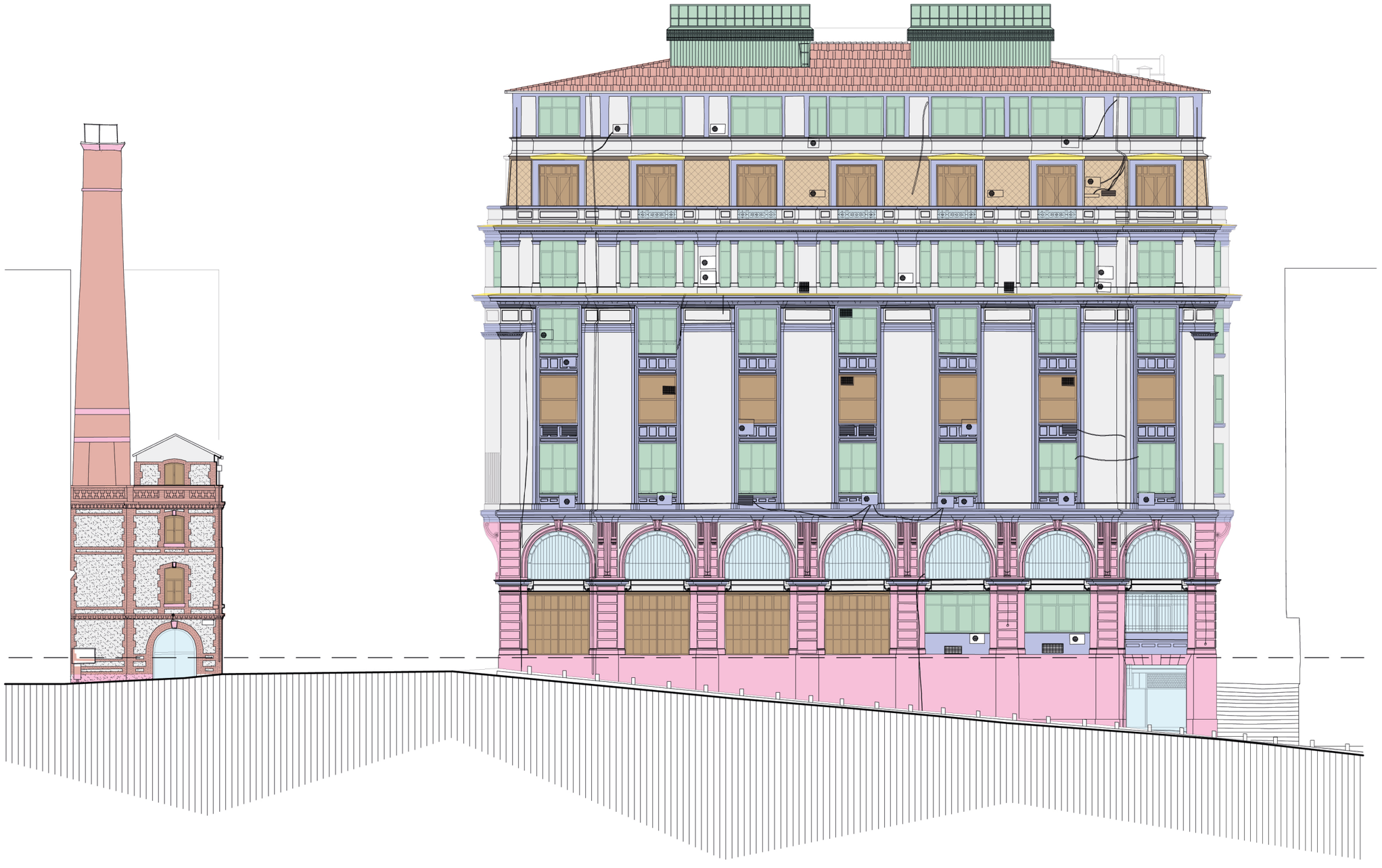
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN VE CER BİNASI

RÖLÖVE-ANALİZ

DÖNEM ANALİZİ

1870-1875	
1875-1911	
1911-1914	
1914-1939	

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN VE CER BİNASI

RÖLÖVE-ANALİZ

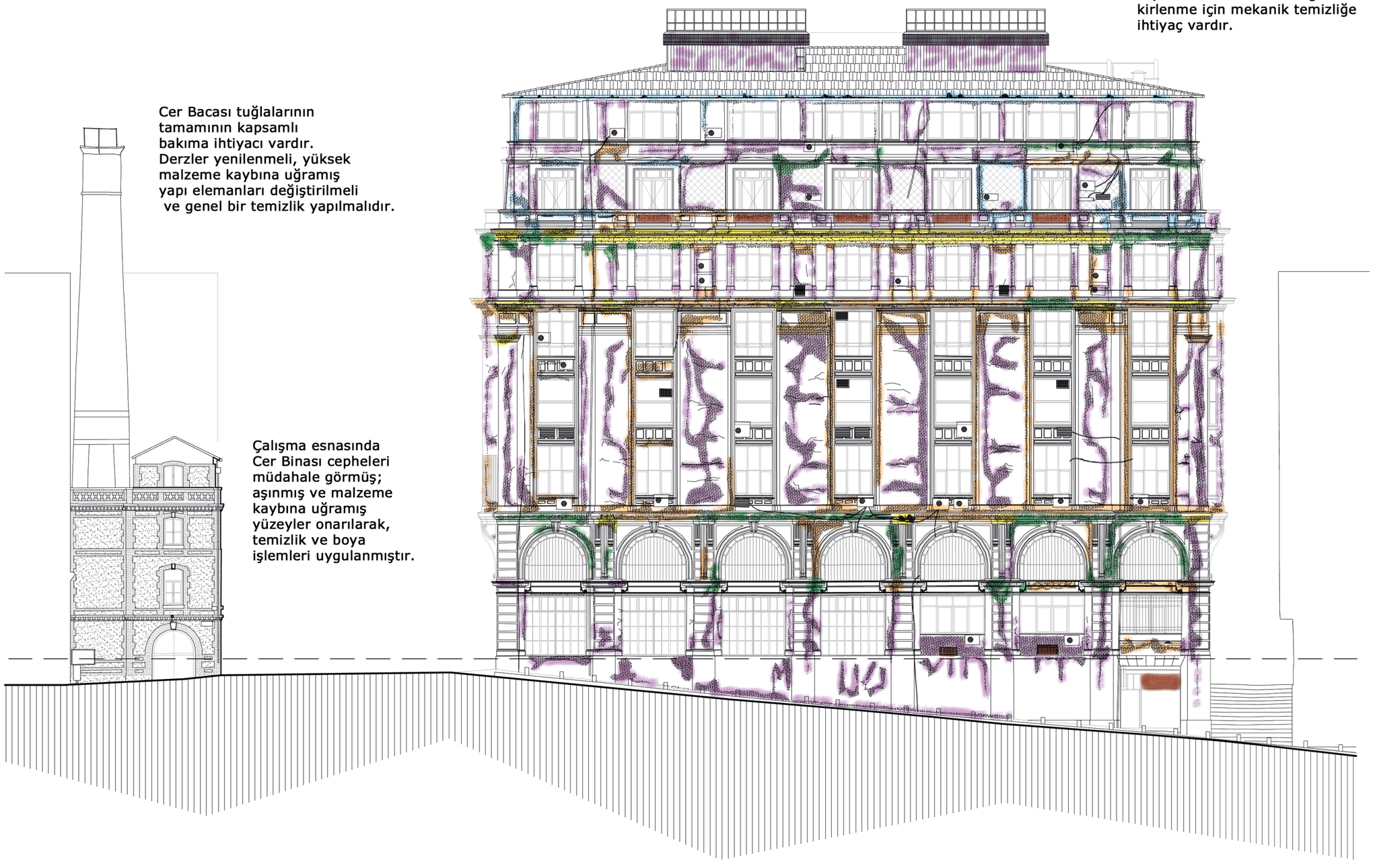
MALZEME ANALİZİ

prekast betonarme	
doğal taş	
tuğla üzeri sıva	
tuğla kiremit	
arduvaz	
metal	
pvc doğrama	
ahşap doğrama	
kurşun	

Cer Bacası tuğlalarının tamamının kapsamlı bakıma ihtiyacı vardır. Derzler yenilenmeli, yüksek malzeme kaybına uğramış yapı elemanları değiştirilmeli ve genel bir temizlik yapılmalıdır.

Metro Han'daki en büyük bozulma, yapılan tadilatlarda yanlış malzeme ve yöntem kullanımıı sebeplidir. Öncelikli olarak yapı tüm yabancı unsurlarından arındırılmalıdır.

Lejanta göre işlenen kirlenmiş yüzeyler yüksek derece kirlenmeyi ifade etmekte olup, Metro Han cephelerinin tamamında görülen kirlenme için mekanik temizliğe ihtiyaç vardır.

Çalışma esnasında Cer Binası cepheleri müdahale görmüş; aşınmış ve malzeme kaybına uğramış yüzeyler onarılarak, temizlik ve boya işlemleri uygulanmıştır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

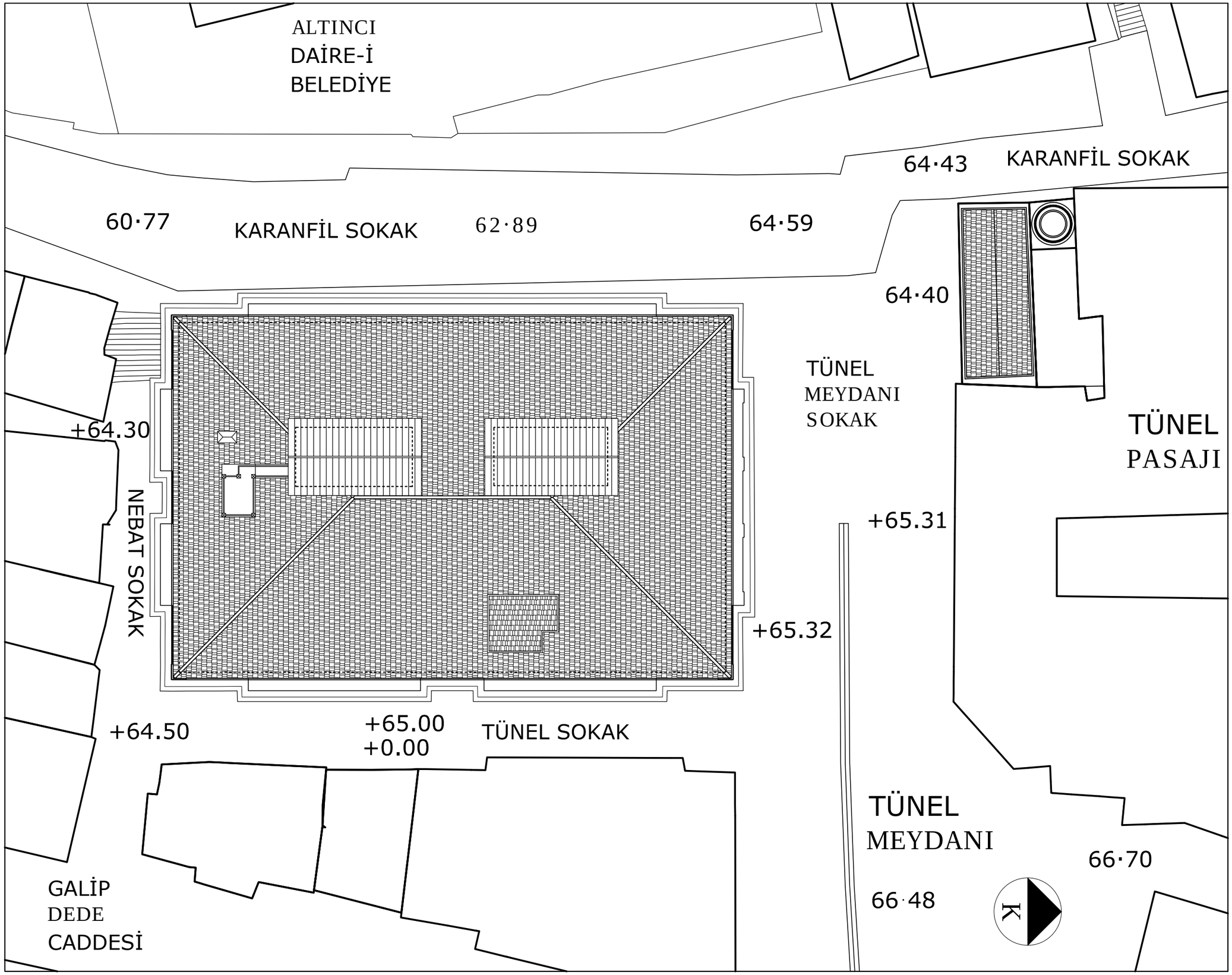
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN VE CER BİNASI

RÖLÖVE-ANALİZ

BOZULMA ANALİZİ

Kirlenme	
Aşınma (Yüzeysel)	
Aşınma (Derin)	
Malzeme Kopması	
Korozyon	
Nemlenme	

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Cer Binası restitüsyonunda 1875-1880 yılları esas alınmıştır.

***
Yapıların bulunduğu çevre 19.yy'ın sonralına doğru gelişmiş. 20.yy'ın başına gelindiğinde ise mevcut fiziksel durumuna büyük ölçüde ulaşmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6

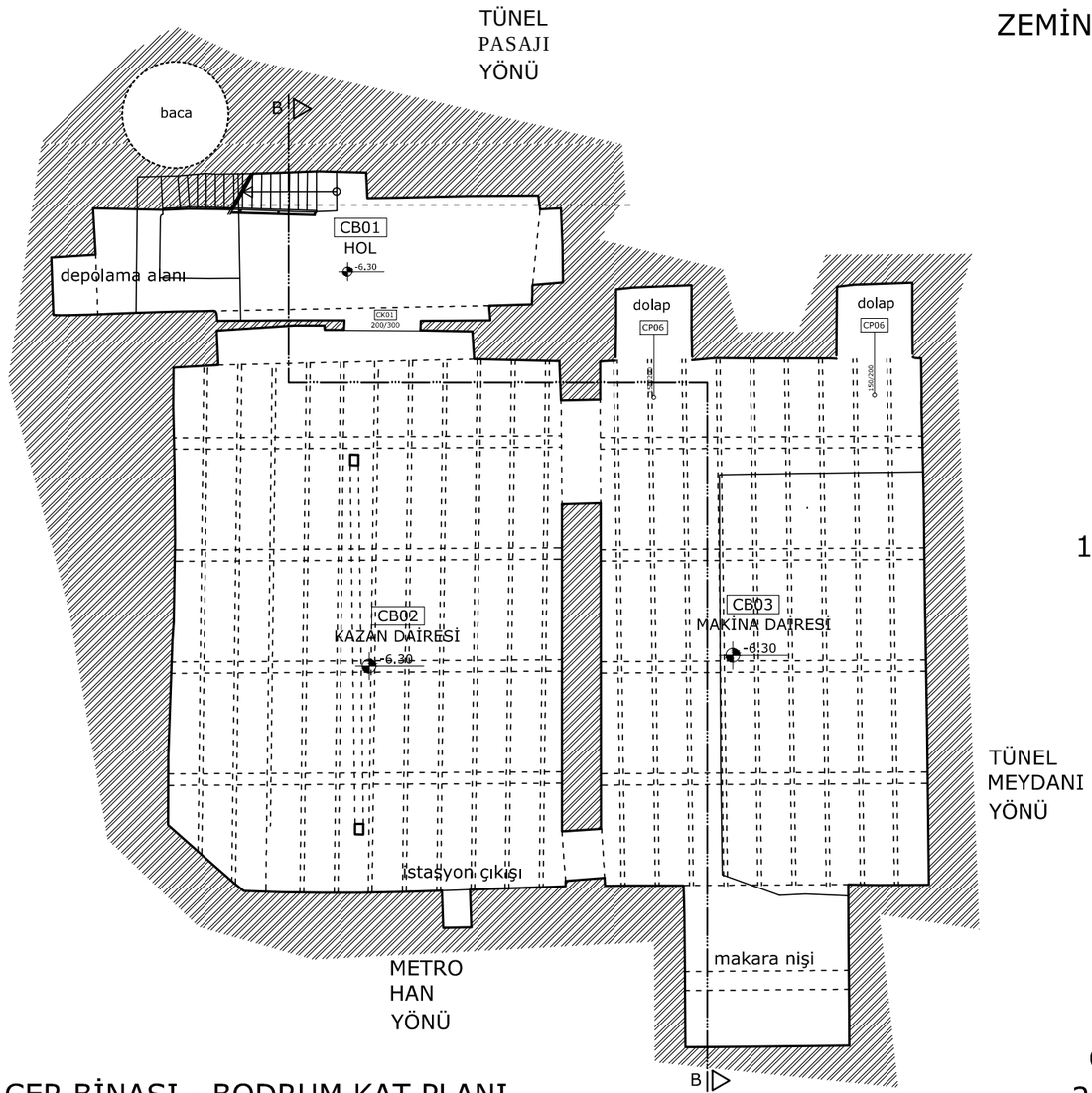
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN, CER BİNASI
VE ÇEVRESİ

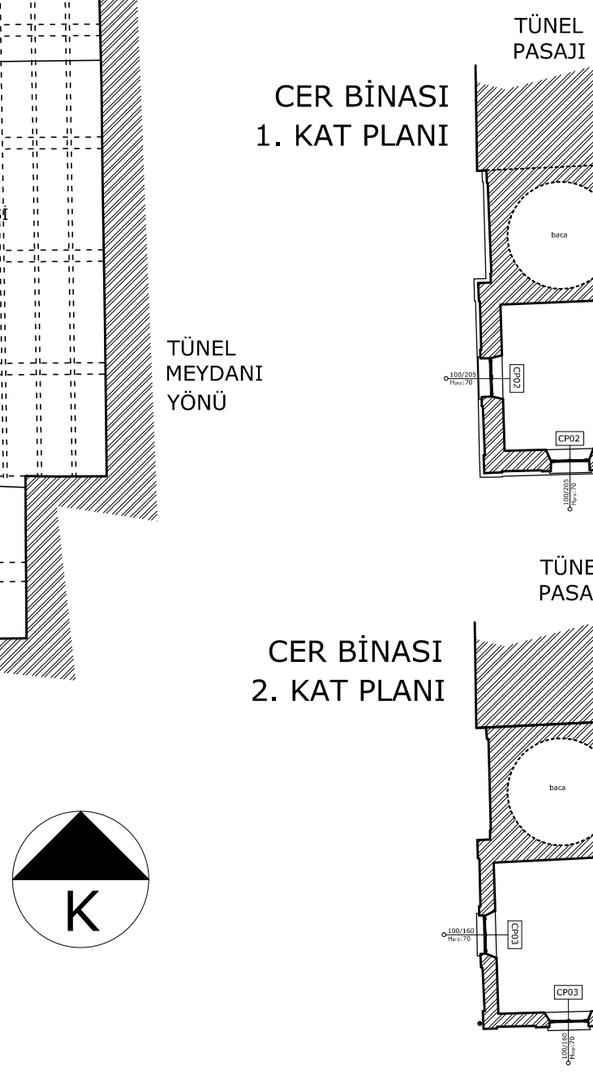
RESTİTÜSYON

VAZİYET PLANI

32

CER BİNASI - BODRUM KAT PLANI

K

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Cer Binası restitüsyonunda 1875-1880 yılları esas alınmıştır.

***
Cer Binası üçüncü katı ve zemin kat kuzey yönünde bulunan depolama alanları muhdes mekanlardır.

***
Bkz. Bölüm 6.1

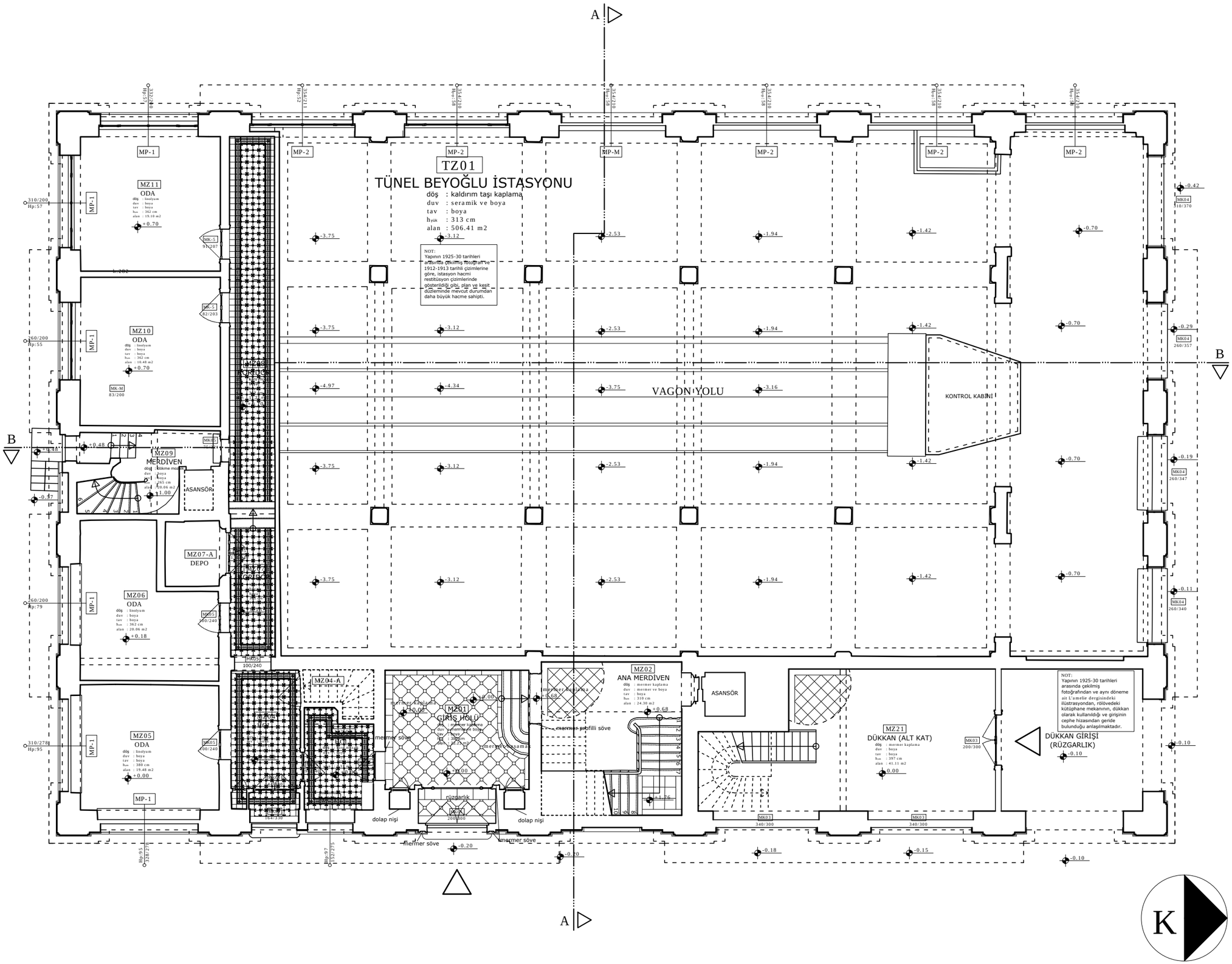
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RESTİTÜSYON

KAT PLANLARI

33

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Zemin kat planında, İstasyon hacmi eski çizimler ve fotoğraflar göz önünde bulundurularak büyütülmüştür. Mevcut durumda revir olarak kullanılan mekanlar kaldırılmıştır.

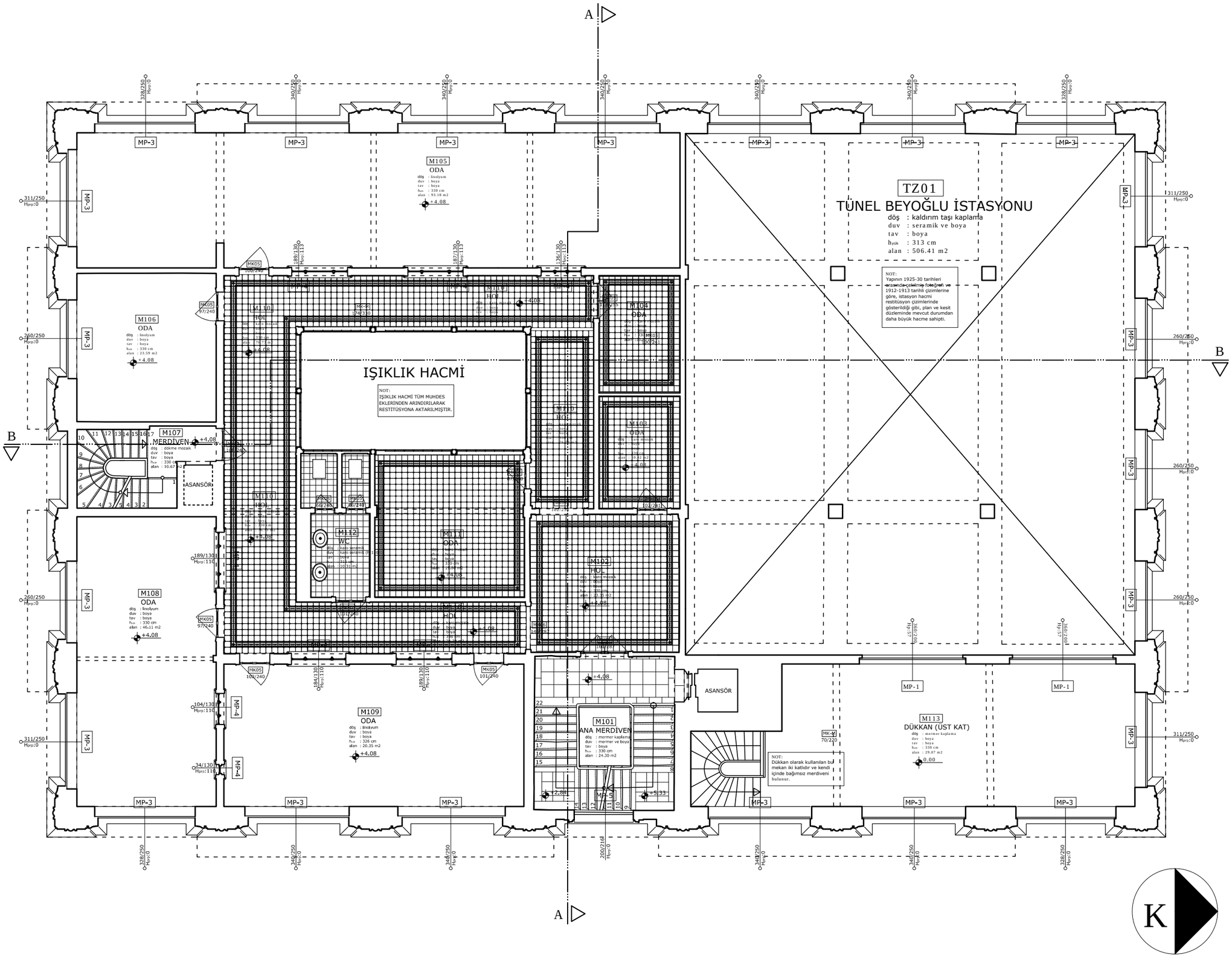
***
Bkz. Bölüm 6.2

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Birinci kat planında İstasyon hacmi tavan yüksekliği anlamındaeski çizimler ve fotoğraflar göz önünde bulundurularak büyütülmüştür.

Mevcut durumda bu hacime ara kat yapılmış ve ofis mekanı olarak kullanılmaktadır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

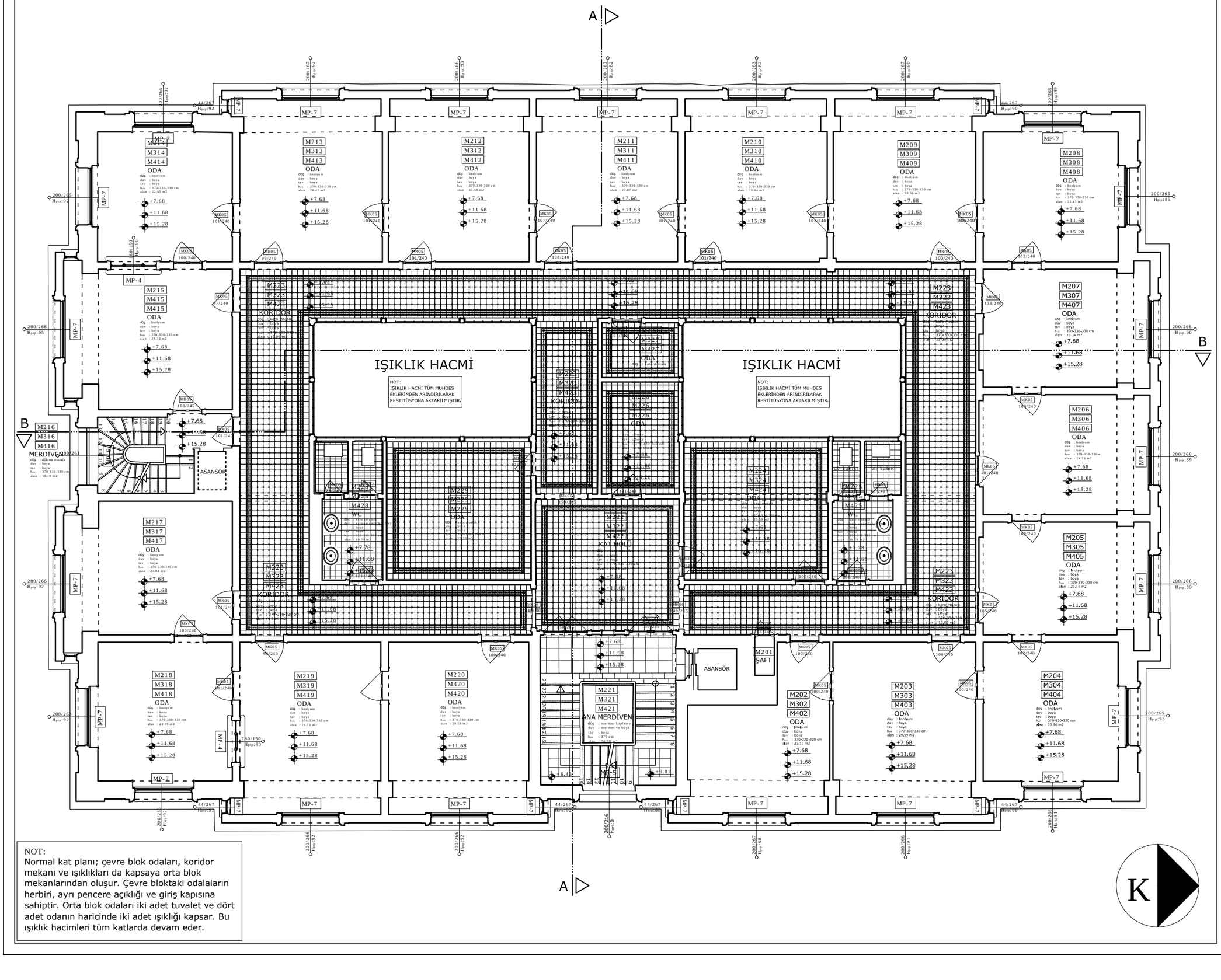
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

1. KAT PLANI

35

NOT:
Normal kat planı; çevre blok odaları, koridor mekanı ve ışıklıkları da kapsaya orta blok mekanlarından oluşur. Çevre bloktaki odalaların herbiri, ayrı pencere açıklığı ve giriş kapısına sahiptir. Orta blok odaları iki adet tuvalet ve dört adet odanın haricinde iki adet ışıklığı kapsar. Bu ışıklık hacimleri tüm katlarda devam eder.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Yapının karakteristik normal kat planlarında her oda ayrı kapı ve pencereye sahiptir. Ofis kullanımını kolaylaştırma amaçlı odalar arası geçişlerde mevcuttur. Mevcut durumda birleştirilen veya farklı bölünen odalar ayıklanıp özgün duruma göre restitüsyon çizilmiştir.

***
Bkz. Bölüm 6.2

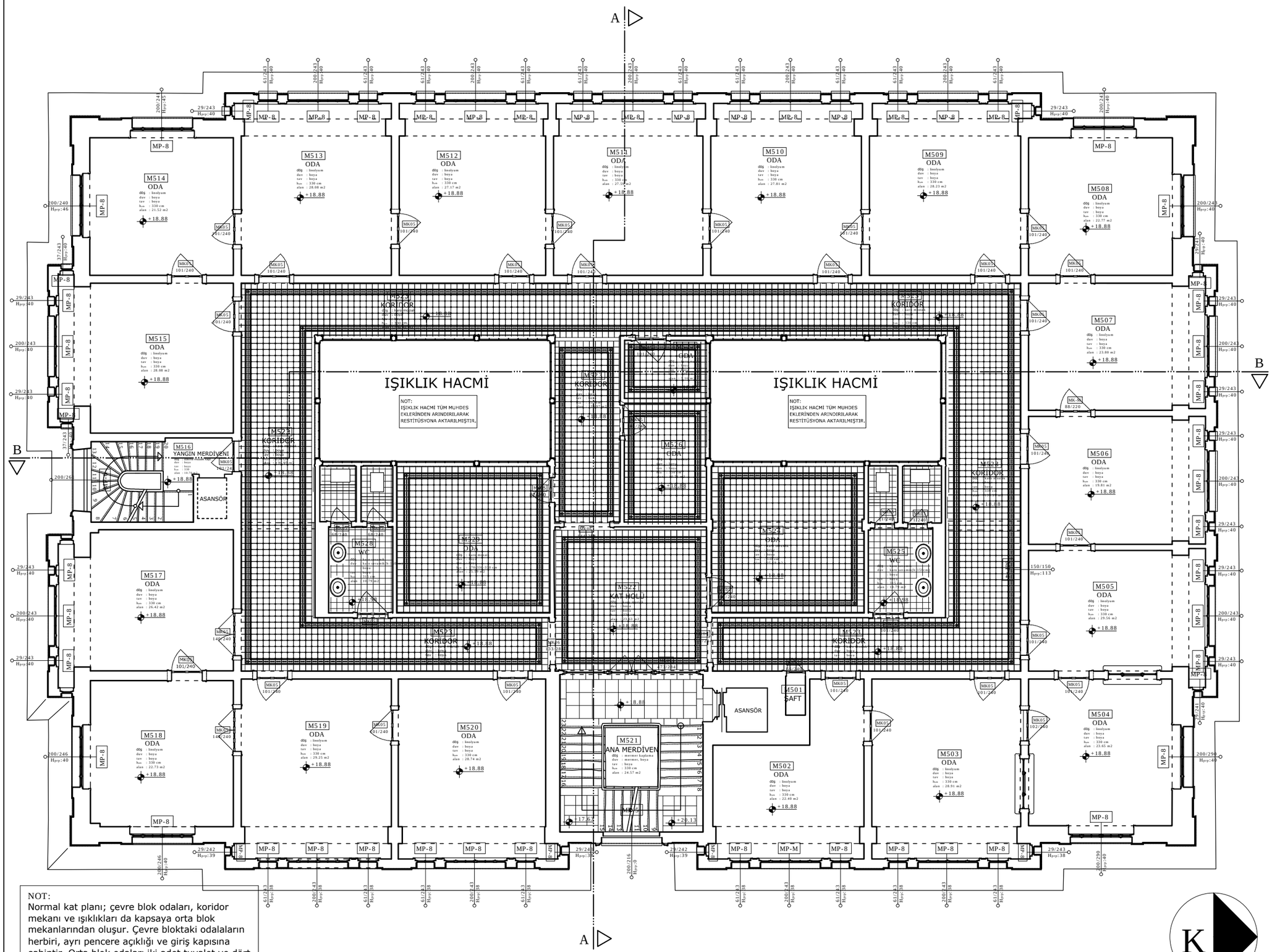
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

2.,3.,4. KAT PLANI

36

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Yapının karakteristik normal kat planlarında her oda ayrı kapı ve pencereye sahiptir. Ofis kullanımını kolaylaştırma amaçlı odalar arası geçişlerde mevcuttur. Mevcut durumda birleştirilen veya farklı bölünen odalar ayıklanıp özgün duruma göre restitüsyon çizilmiştir.

***
Bkz. Bölüm 6.2

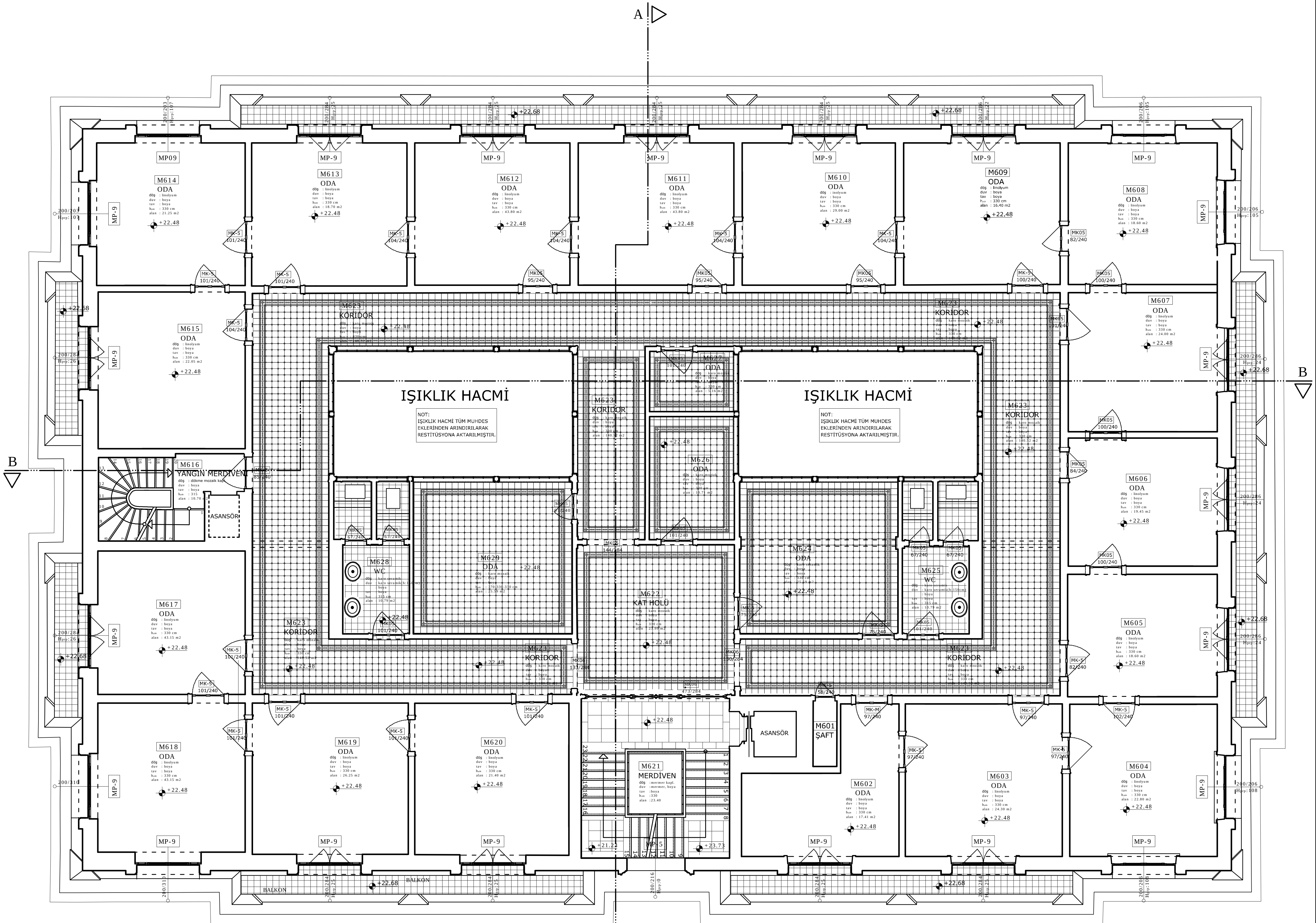
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

5. KAT PLANI

37

NOT:
Normal kat planı; çevre blok odaları, koridor mekanı ve ışıklıkları da kapsaya orta blok mekanlarından oluşur. Çevre bloktaki odalaların herbiri, ayrı pencere açıklığı ve giriş kapısına sahiptir. Orta blok odaları iki adet tuvalet ve dört adet odanın haricinde iki adet ışıklığı kapsar. Bu ışıklık hacimleri tüm katlarda devam eder.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Yapının karakteristik normal kat planlarında her oda ayrı kapı ve pencereye sahiptir. Ofis kullanımını kolaylaştırma amaçlı odalar arası geçişlerde mevcuttur. Mevcut durumda birleştirilen veya farklı bölünen odalar ayıklanıp özgün duruma göre restitüsyon çizilmiştir.

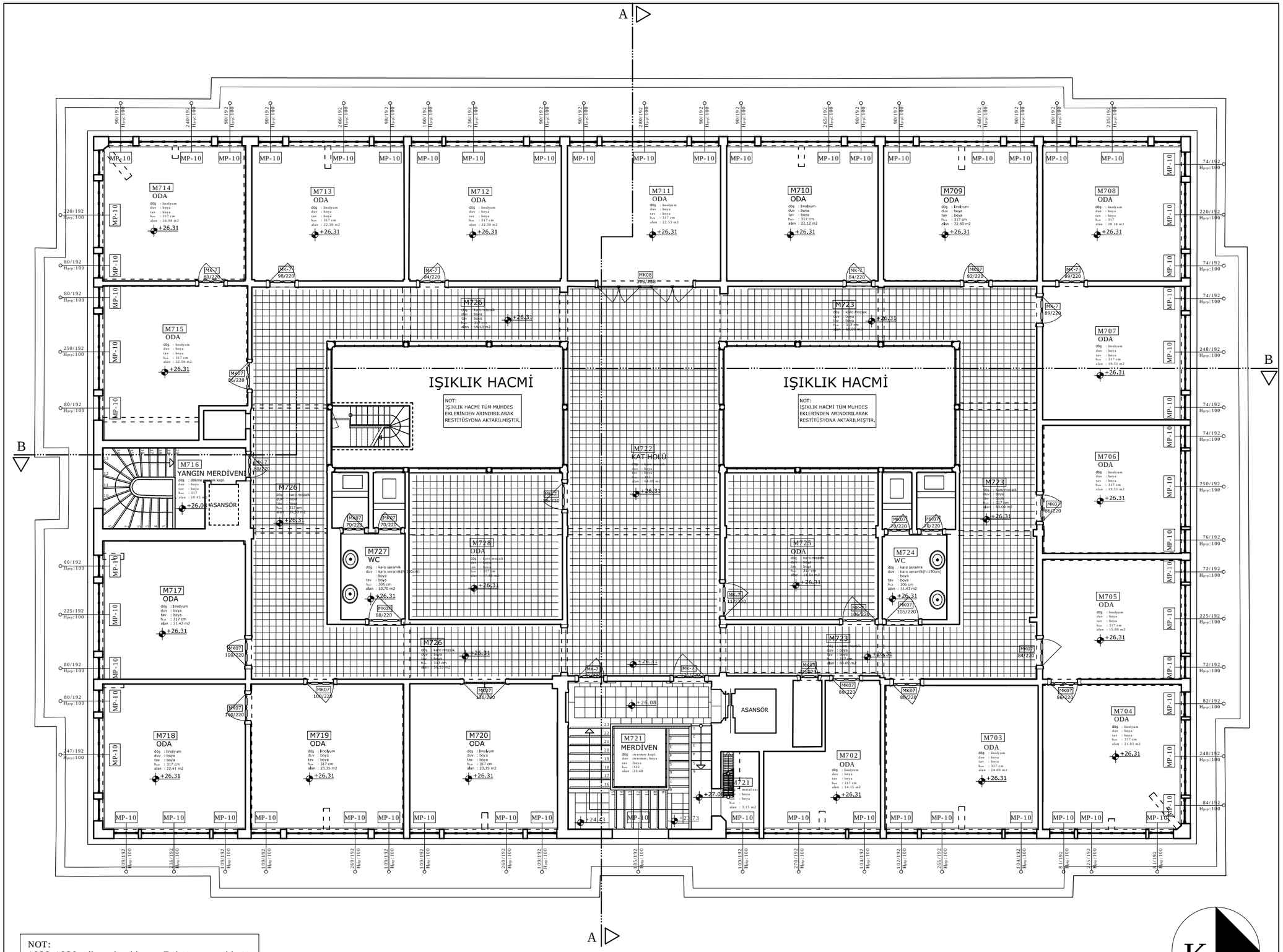
***
Bkz. Bölüm 6.2

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

6. KAT PLANI

NOT:
1928-1930 yıllarında eklenen 7. kat, normal kat plan şemasında kurgulanıp, betonarme sistem ile uygulanmıştır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
1928-30 yılları arasında eklenen yedinci kat, nitelikli dönem eki olarak nitelendirilmiştir. Betonarme karkes olarak düzenlenen kat cephesindeki taşıyıcı haric tüm yüzeyler pencere olarak düşünülmüştür.

***
Bkz. Bölüm 6.2

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

ZEMİN KAT PLANI

39

METRO HAN A-A KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR
YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN
TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda
1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

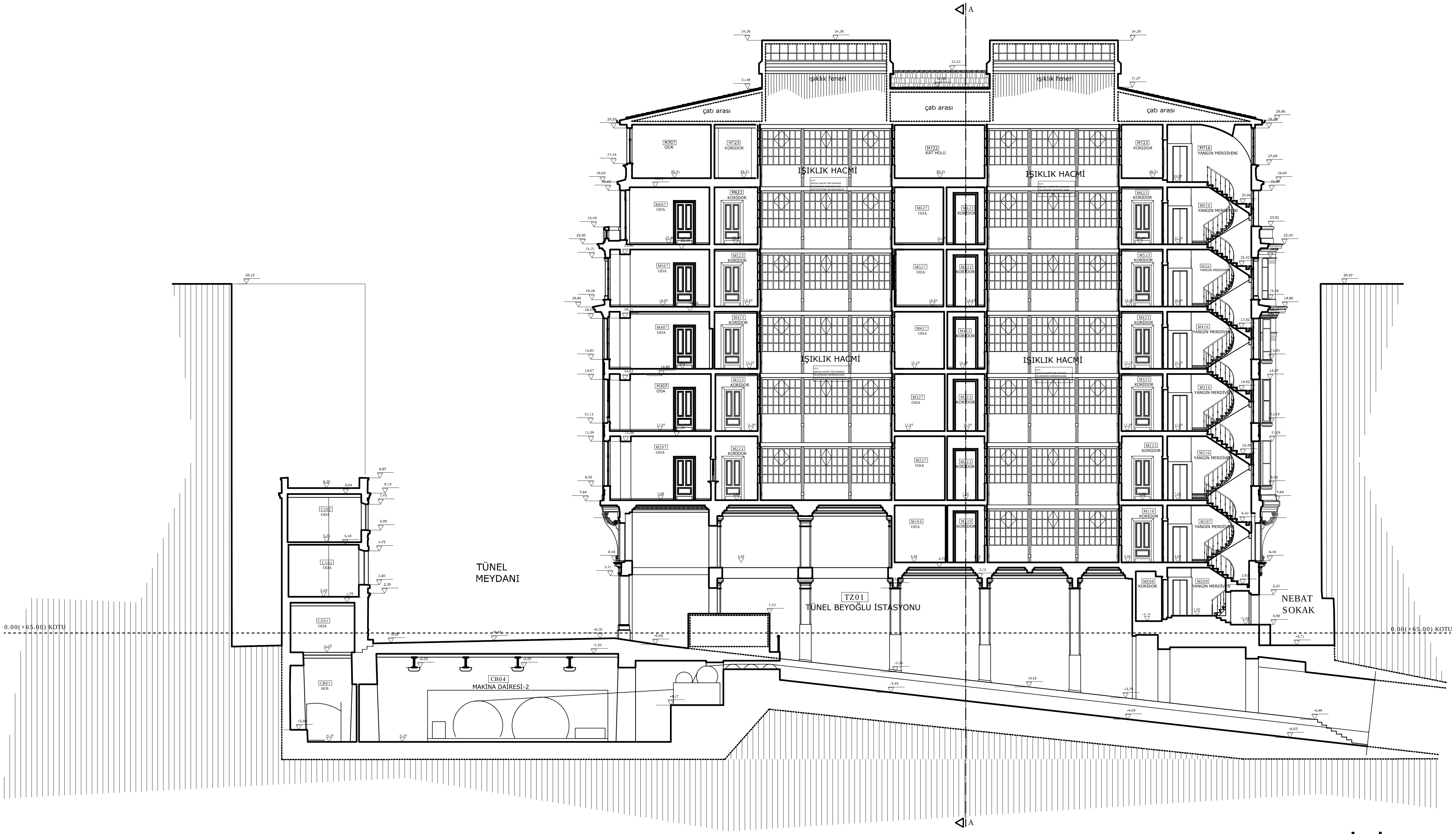
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

A-A KESİTİ

40

METRO HAN B-B KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

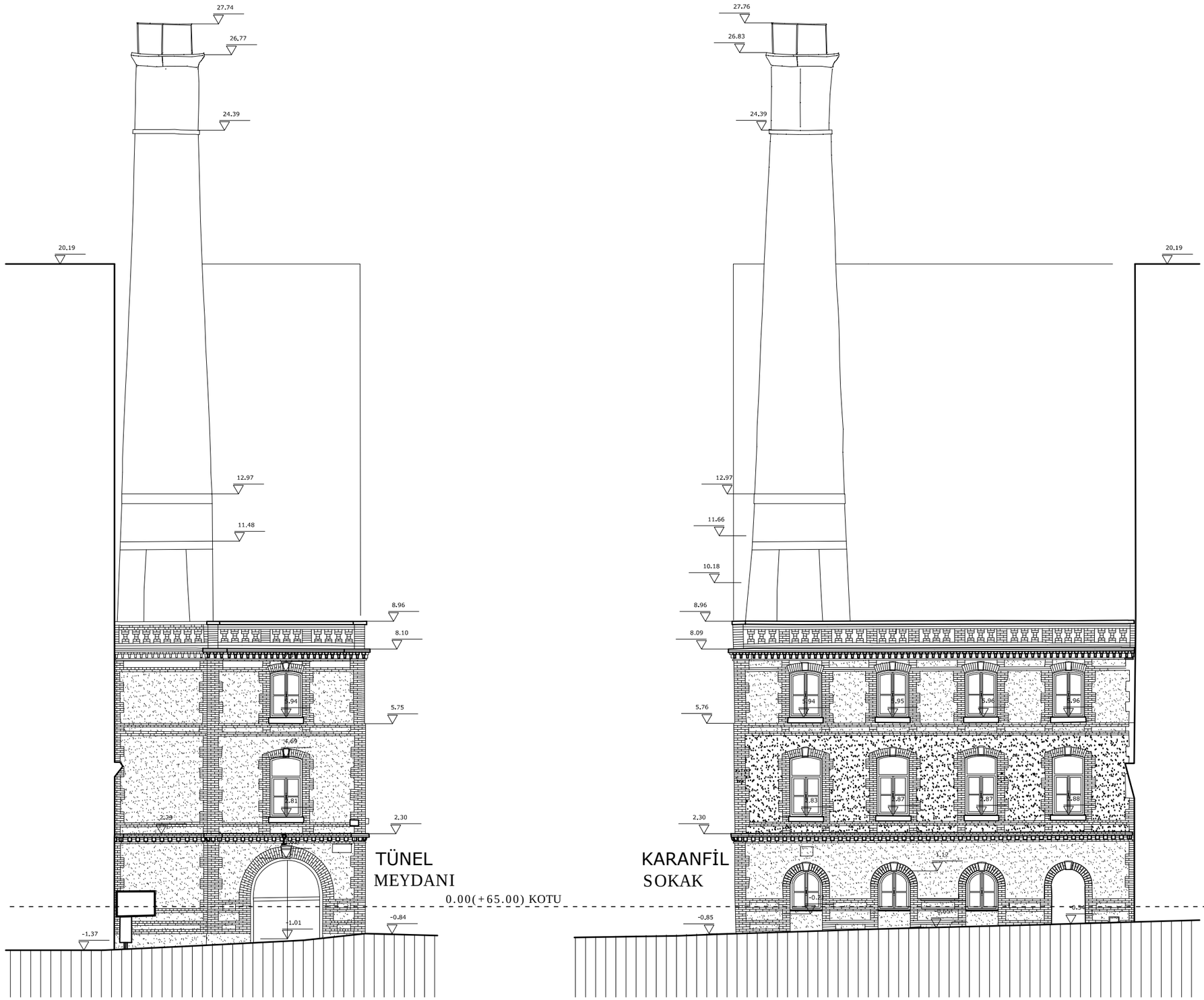
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

B-B KESİTİ

41

CER BİNASI
BATI (KARANFİL SK.) CEPHESİ

CER BİNASI
GÜNEY (TÜNEL MEYDANI SK.) CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Cer Binası restitüsyonunda 1875-1880 yılları esas alınmıştır.

***
Cer Binası üçüncü katı ve zemin kat kuzey yönünde bulunan depolama alanları muhdes mekanlardır.

***
Bkz. Bölüm 6.1

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RESTİTÜSYON

CEPHELER

42

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

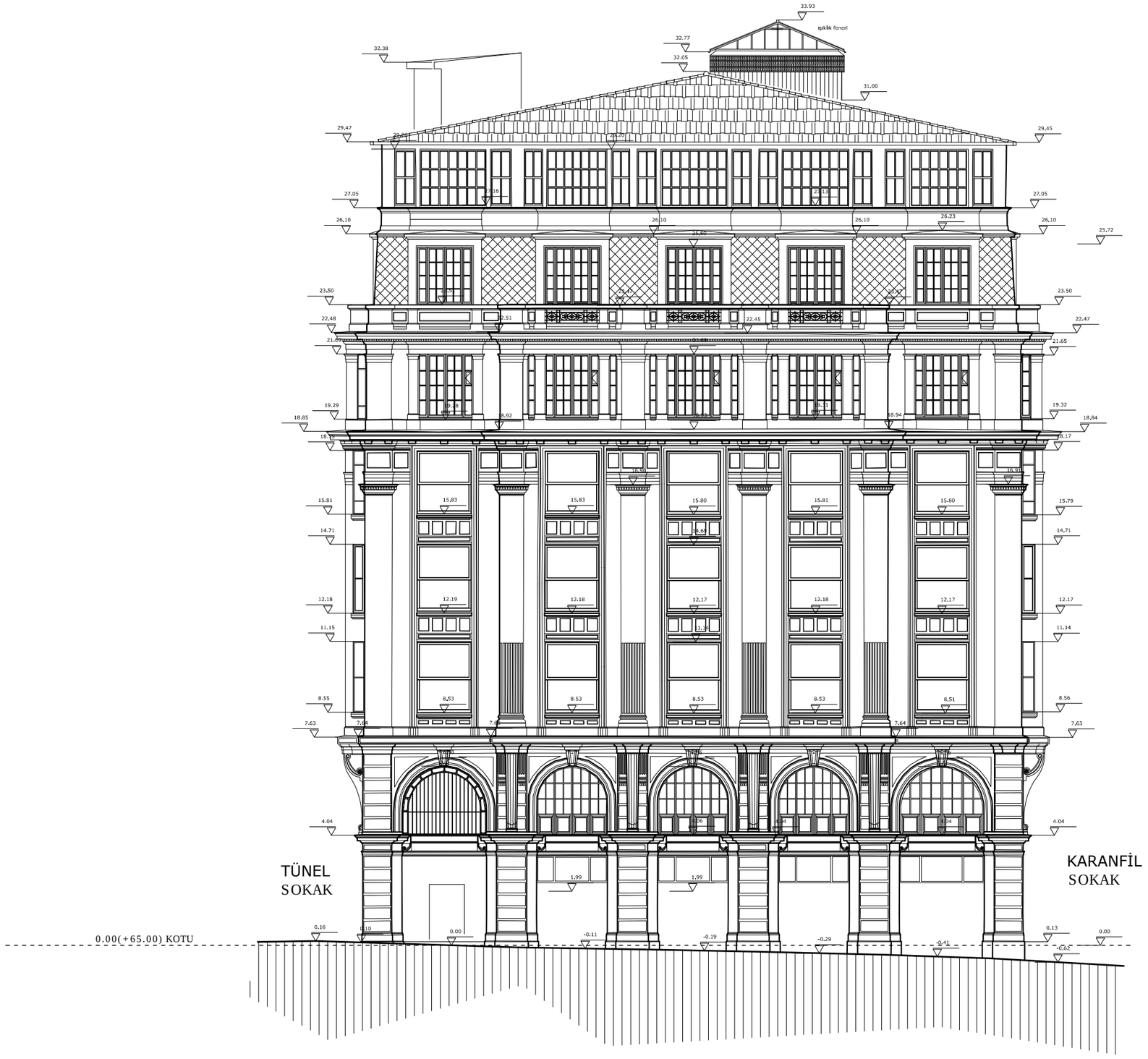
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

BATI CEPHESİ
(KARANFİL SOK.)

43

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

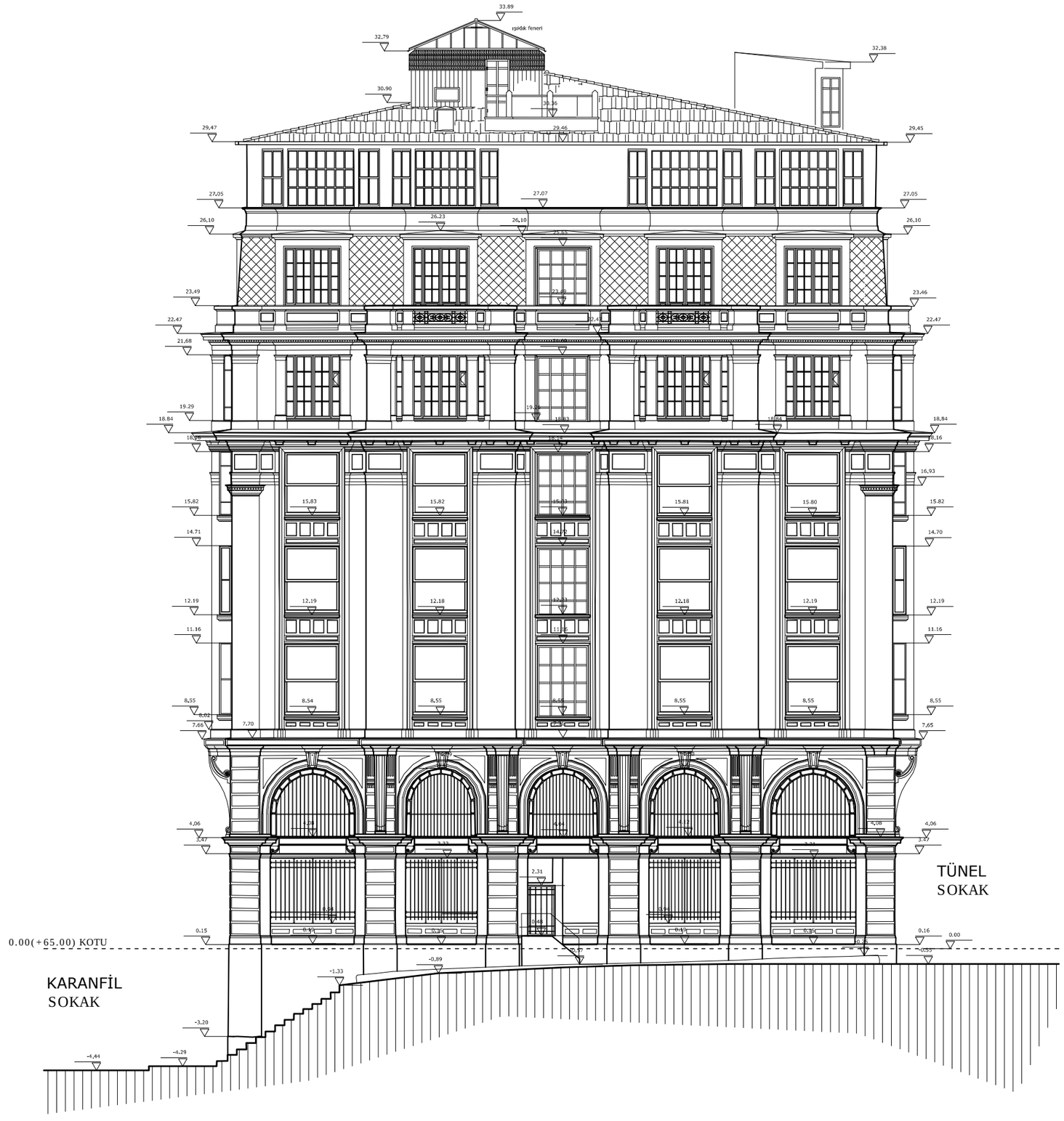
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

KUZEY CEPHESİ
(TÜNEL MEYDANI
SOK.)

44

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

GÜNEY CEPHESİ
(NEBAT SOK.)

45

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

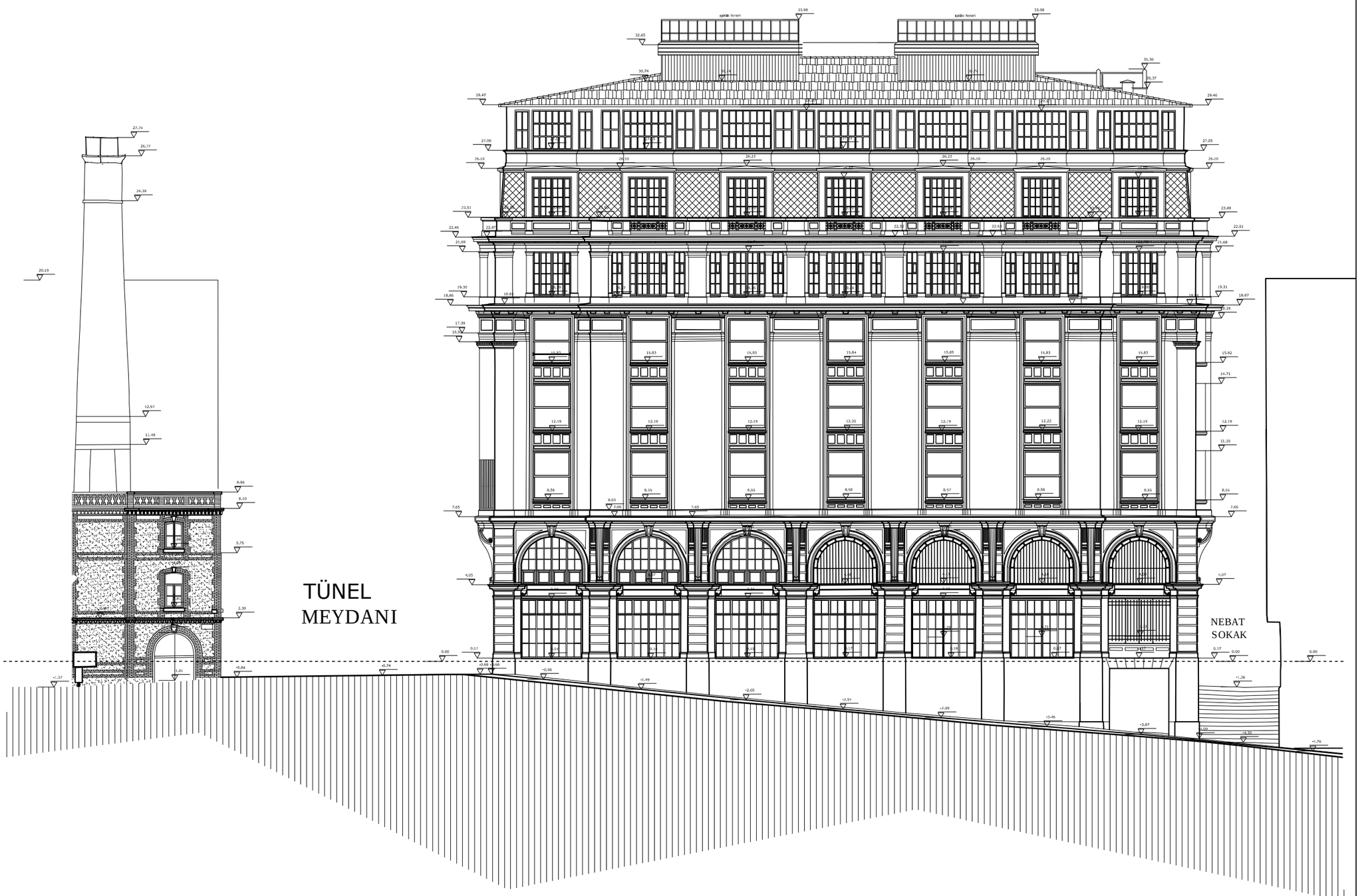
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTİTÜSYON

DOĞU CEPHESİ
(TÜNEL SOK.)

46

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Metro Han restitsüyonunda 1928-1930 yılları esas alınmıştır.

***
Bkz. Bölüm 6.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN VE
CER BİNASI

RESTİTÜSYON

KARANFİL SOKAK
SİLÜET

47

BEYOĞLU
BELEDİYE
BAŞKANLIĞI

64·43

ENSİZ SOKAK

60·77

İLK BELEDİYE CADDESİ

62·89

64·59

64·40

BACA

YAPI ADASI BOŞLUĞU

TÜNEL
MEYDANI
SOKAK

TÜNEL
PASAJI

+64.30

IŞIKLIK

IŞIKLIK

TRAMVAY SOKAK

ASANSÖR MAKİNE ODASI

+65.31

+65.32

+64.50

+65.00
+0.00

ERKANI HARP SOKAK

TÜNEL
MEYDANI

66·70

66·48

K

GALİP
DEDE
CADDESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

***
Bkz. Bölüm 7

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN, CER BİNASI
VE ÇEVRESİ

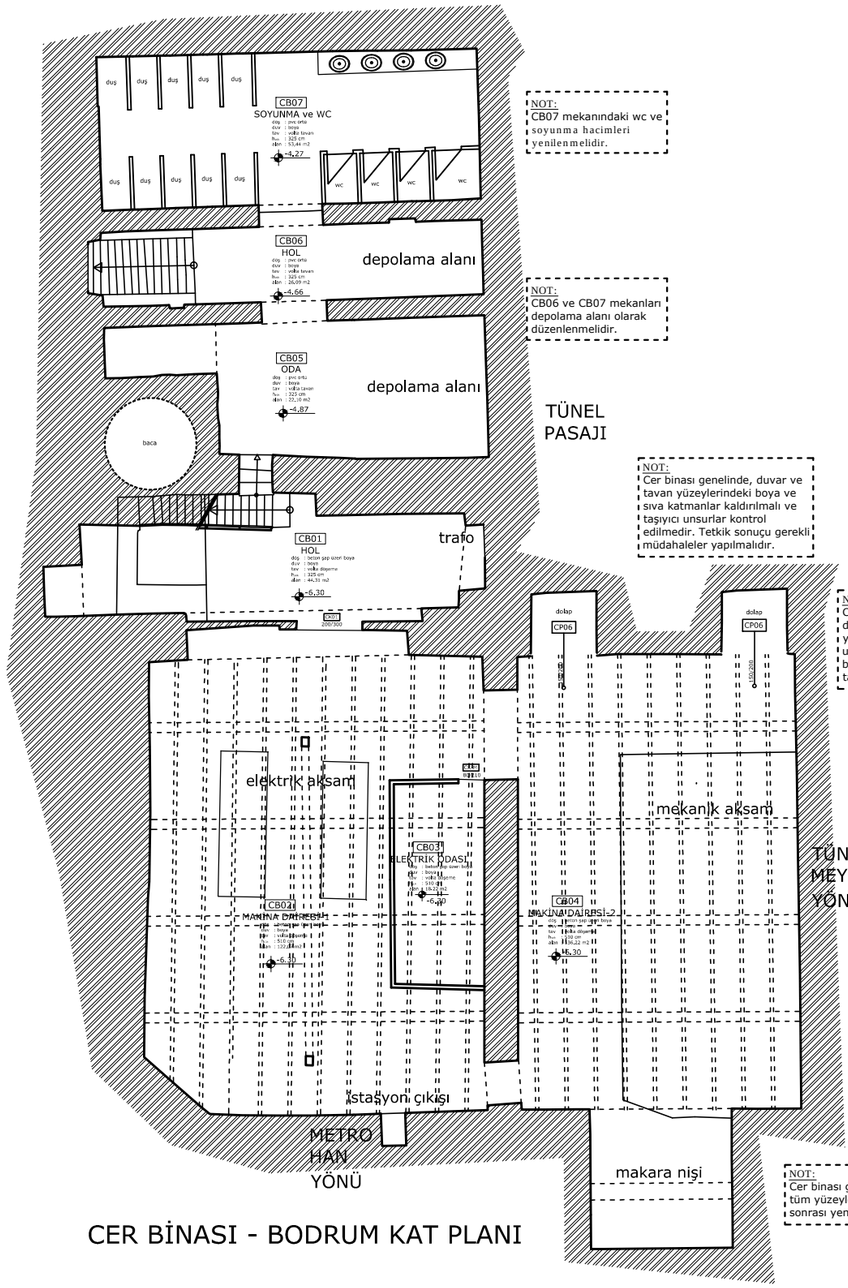
RESTORASYON

VAZİYET PLANI

48

NOT:
Cer Binası'nın Tünel Meydanı Sokak'tan ayrı girişi bulunan üst katları, tez çalışması esnasında müdahale görmüştür. Yapının içi büyük ölçüde yenilenmiştir. Rölöve'de görülen demir merdiven değiştirilerek ahşap basamaklı başka bir merdiven konmuştur. Birinci, ikinci ve çatı katlarındaki tüm doğramalar yenilenmiş, ikinci kat ve çatı katındaki ıslak hacimler kaldırılmıştır. İETT üst katları sergi mekanları olarak kullanmak istemektedir.

Bu sebepten dolayı restorasyon projesine rölöve aynen aktarılmıştır.

CER BİNASI - BODRUM KAT PLANI

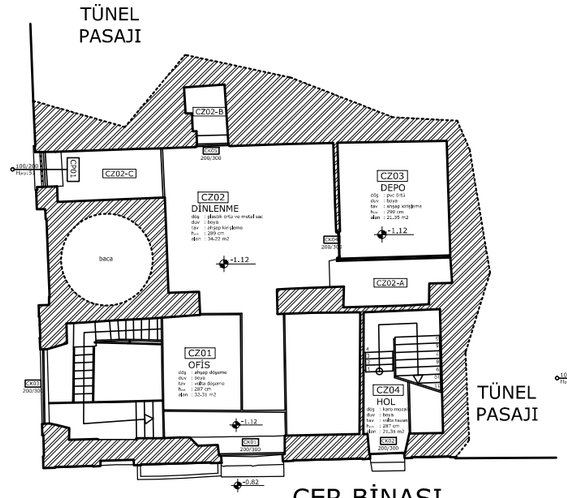
NOT:
CB07 mekanındaki wc ve soyunma hacimleri yenilenmelidir.

NOT:
CB06 ve CB07 mekanları depolama alanı olarak düzenlenmelidir.

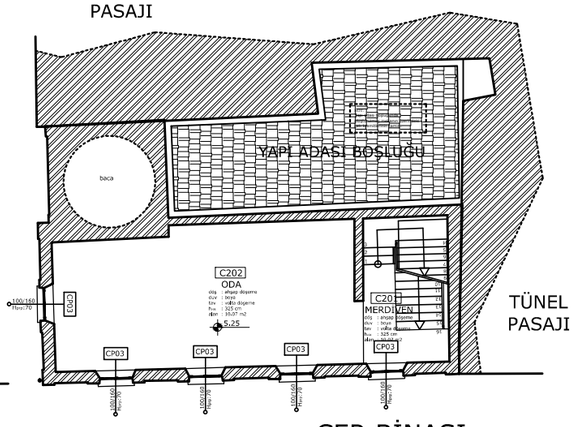
NOT:
Cer binası genelinde, duvar ve tavan yüzeylerindeki boya ve sıva katmanlar kaldırılmalı ve taşıyıcı unsurlar kontrol edilmedir. Tetkik sonuçu gerekli müdahaleler yapılmalıdır.

NOT:
Cer binası genelinde, tüm demir malzeme paslı yüzeylerden arındırılıp, antipas uygulaması ardından boyanmalıdır. Eksilmiş kısımlar tamamlanmalıdır.

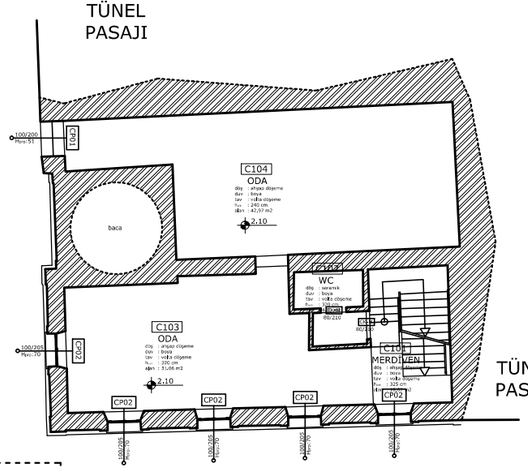
NOT:
Cer binası genelinde, boyalı tüm yüzeylerin boyası raspa sonrası yenilenmelidir.

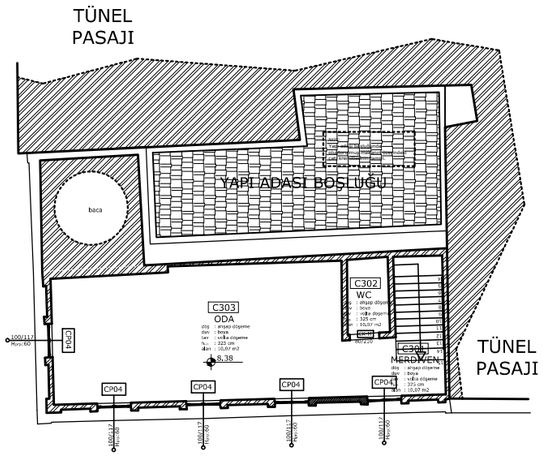
CER BİNASI
ZEMİN KAT PLANI

CER BİNASI
2. KAT PLANI

CER BİNASI
1. KAT PLANI

CER BİNASI
ÇATI KATI PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
Bkz. Bölüm 7.1

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RESTORASYON

KAT PLANLARI

TZ01
TÜNEL BEYOĞLU İSTASYONU
döş : karo taş kaplama
duv : seramik ve boya
tav : boya
hoş : 313 cm
alan : 440.40 m2

MZ11 OFİS döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 310 cm alan : 19.18 m2

MZ14 OFİS döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 310 cm alan : 22.87 m2

MZ10 OFİS döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 310 cm alan : 10.48 m2

MZ13 OFİS döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 310 cm alan : 20.48 m2

MZ09 MERDİVEN döş : seramik kaplama duv : boya tav : boya hoş : 265 cm alan : 20.06 m2

MZ07-A DEPO

MZ08 OFİS döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 362 cm alan : 20.06 m2

MZ03 DANIŞMA-GÜVENLİK döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 362 cm alan : 19,31 m2

MZ06 BEKLEME ODASI döş : linoleum duv : boya tav : boya hoş : 380 cm alan : 19.48 m2

MZ05-A

MZ01 GİRİŞ HOLÜ döş : mermer kaplama duv : mermer ve boya tav : boya hoş : 300cm alan : 62.2 m2

MZ02 ANA MERDİVEN döş : mermer kaplama duv : mermer ve boya tav : boya hoş : 310 cm alan : 24.30 m2

MZ15 DÜKKAN (ALT KAT) döş : mermer kaplama duv : boya tav : boya hoş : 397 cm alan : 41.11 m2

VAGON YOLU

KONTROL KABİNİ

BİLET GİŞESİ

ASANSÖR

turnike

karo taş kaplama

mermer kaplama

mermer söve

mermer profilli söve

mermer basamak

rüzgarlık

dolap nişi

DÜKKAN GİRİŞİ (RÜZGARLIK)

İETT G.Mdr. GİRİŞİ

NOT: Özgün karo mozaik döşeme kaybolan kısımları uygun desen ve detaylarla tamamlanmalıdır.

NOT: İstasyon hacminin iki aksı kullanılarak elde edilen döşeme, rölövede de gözüktüğü üzere, zemin kat plan düzleminde kullanılmaktadır. Restorasyon sırasında bu muhdes döşeme korunmalı, plan şemasının özgün kısımları restitüsyon esas alınarak düzenlenmelidir. Muhdes mekanlarda ihtiyaca göre ofis alanı olarak düzenlenebilirler.

NOT: Ofis mekanları döşeme kaplaması, muhdes lamine ahşap kaplama sökülerek linolyum yapılmalıdır.

NOT: Muhdes döşeme üzerinde bulunan MZ03 mekanı, batı yönündeki mekanları da içine katacak şekilde genişletilmelidir.

NOT: Bodrum kata inen tek merdiven MZ05-A mekanı içinde bulunan merdivendir.

NOT: Mermer yüzeyler basınçlı sıcak su ile temizlenecektir.

NOT: Yapının 1925-30 tarihleri arasında çekilmiş fotoğrafından ve aynı döneme ait L'amelie dergisindeki ilüstrasyondan, rölövedeki kütüphane mekanının, dükkan olarak kullanıldığı ve girişinin, cephe hizasından geride bulunduğu anlaşılmaktadır.Restorasyon projesinde, restitüsyona istinaden dükkan mekanı tekrar düzenlenmiştir.

NOT: Yapı genelinde, tüm muhdes doğramalar, özgün detaylar ile üretilmiş yenileri ile değiştirilecektir.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

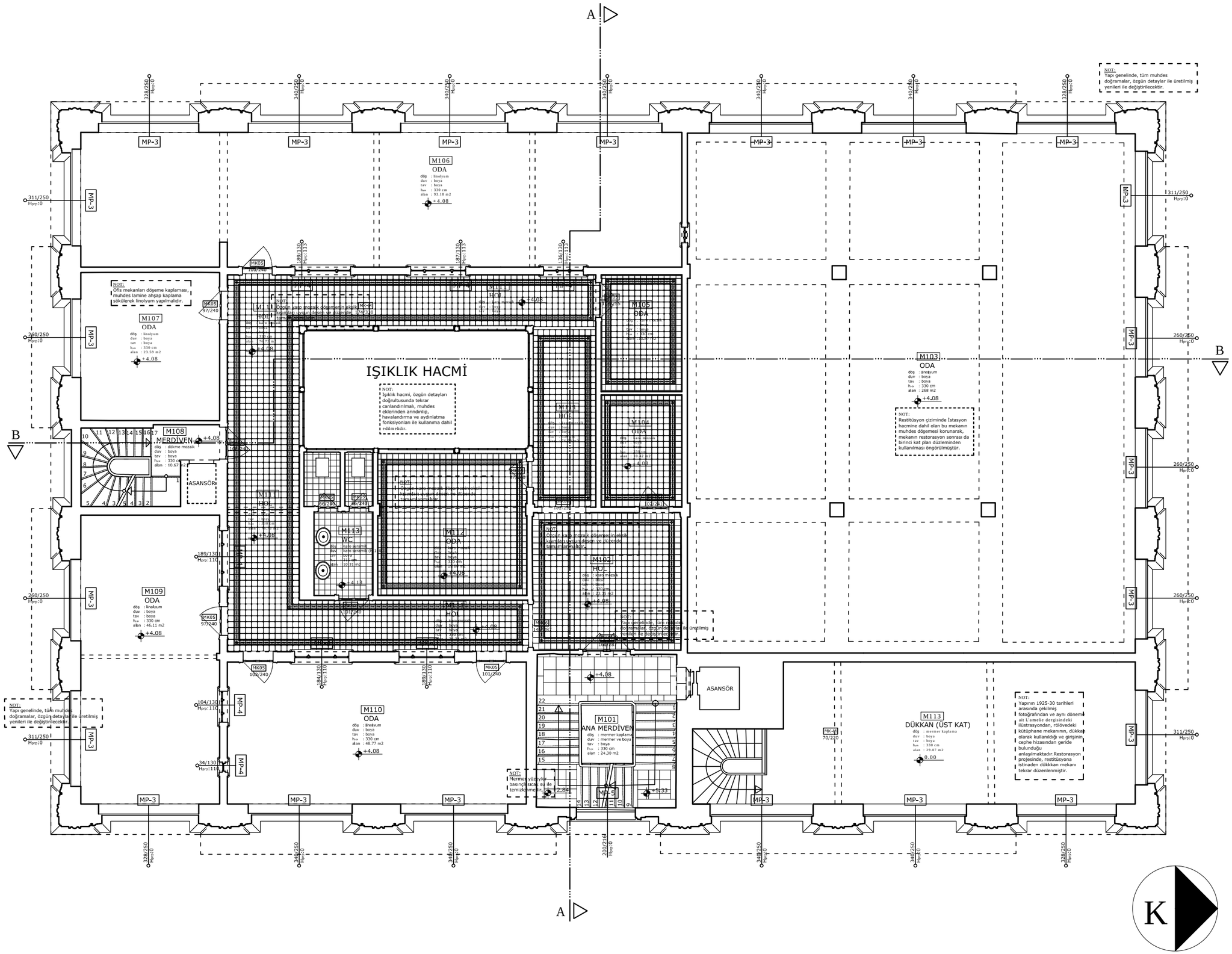
***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

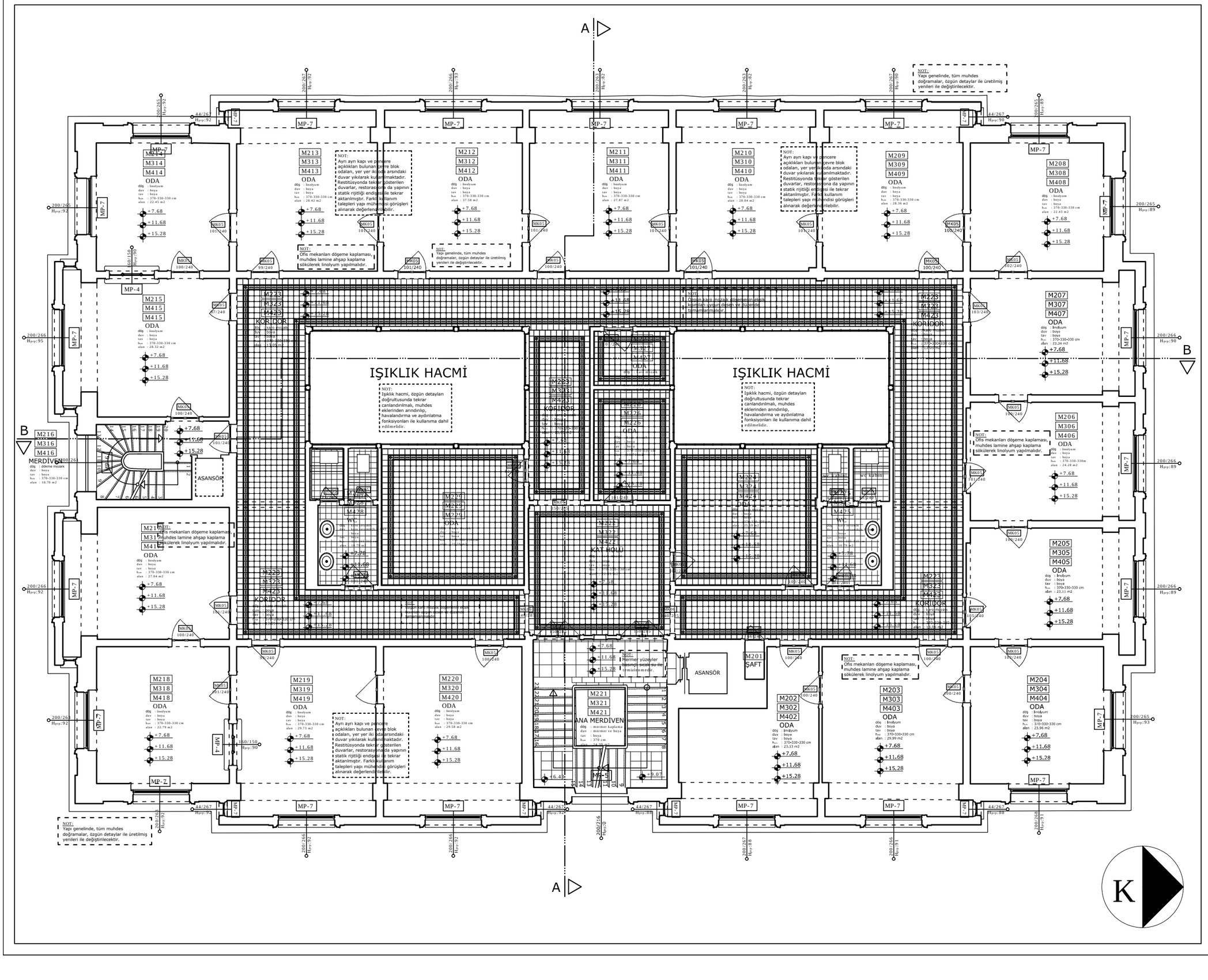
***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

1. KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
Bkz. Bölüm 7.2

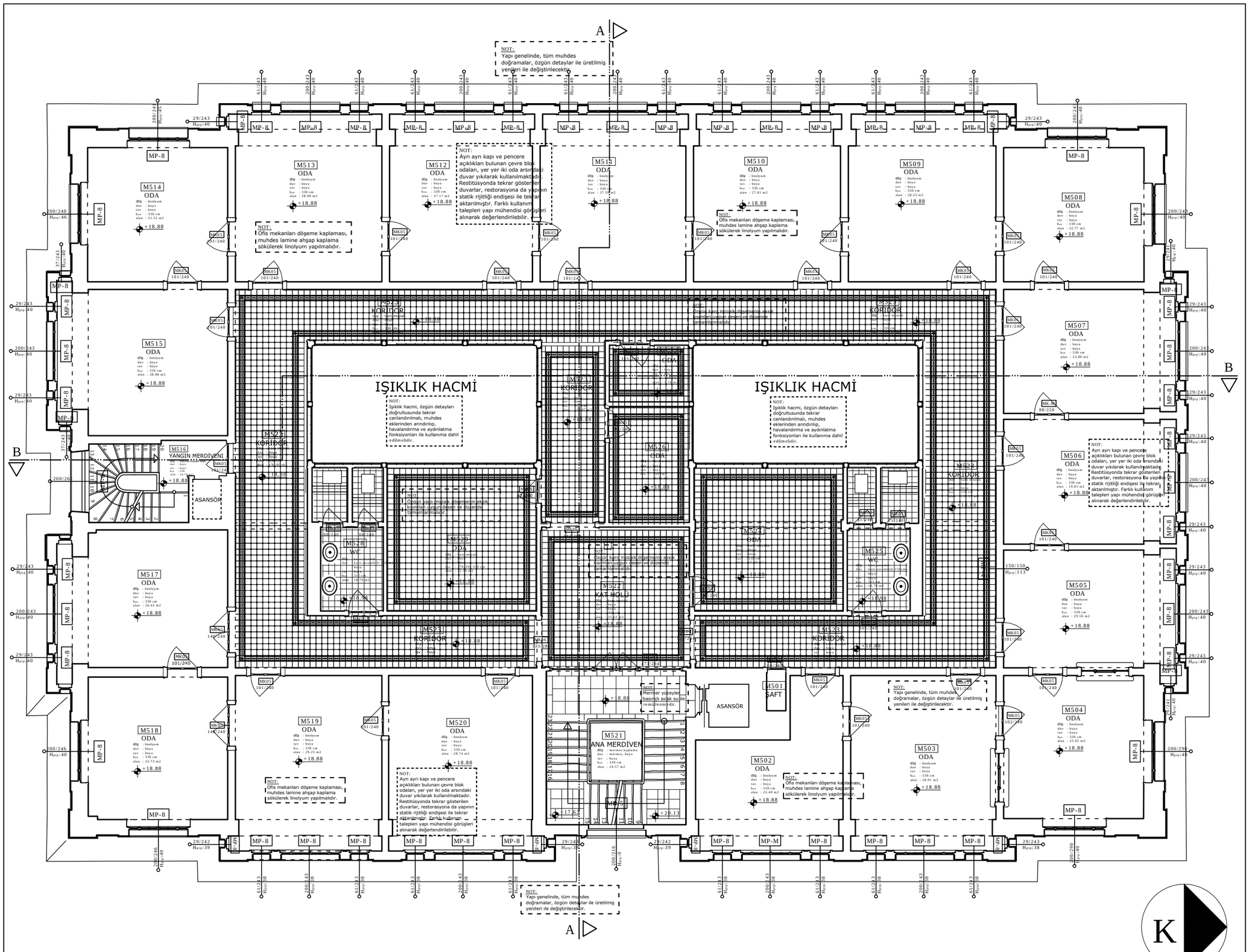
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

2.,3.,4. KAT PLANI

52

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
Bkz. Bölüm 7.2

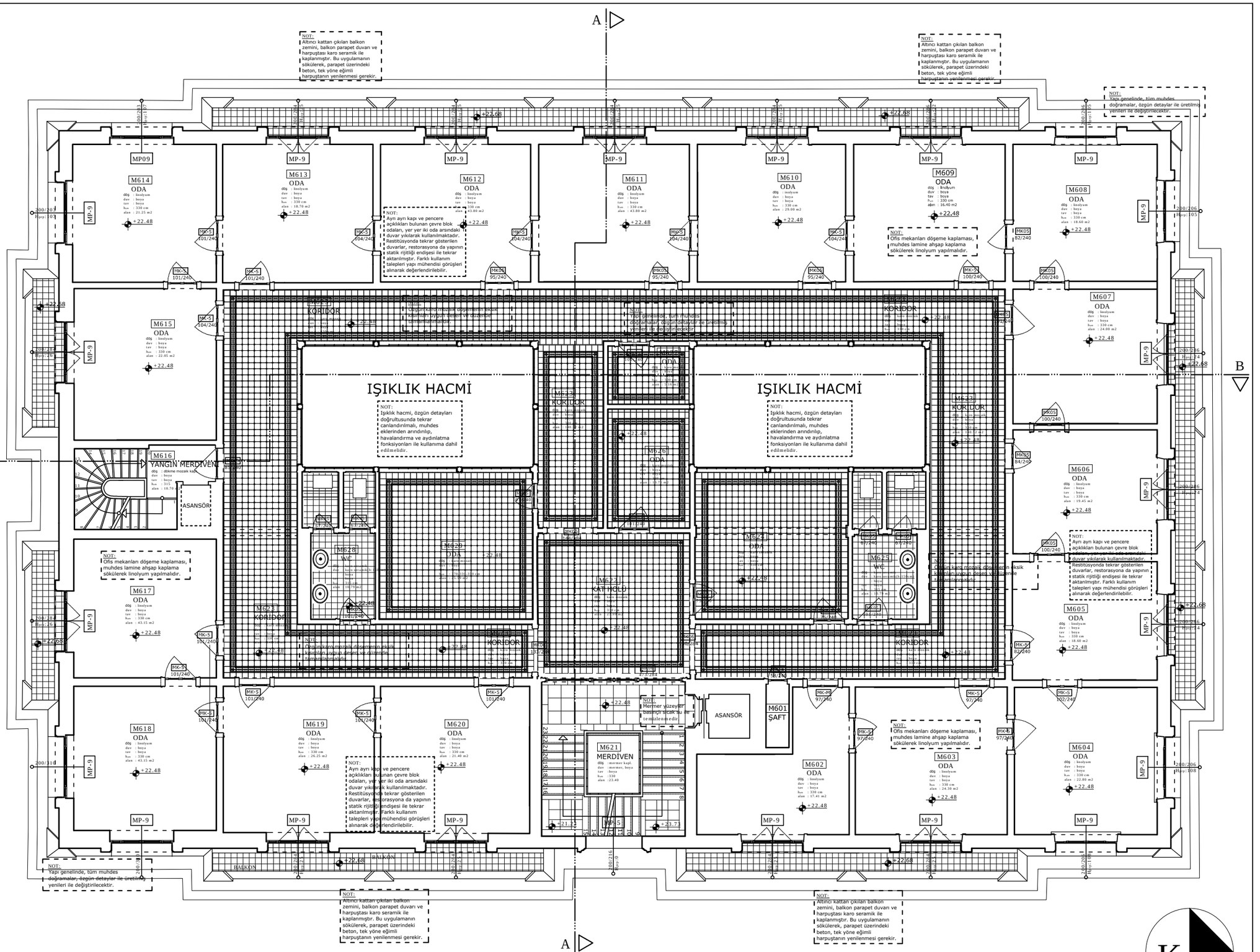
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

5. KAT PLANI

53

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
Bkz. Bölüm 7.2

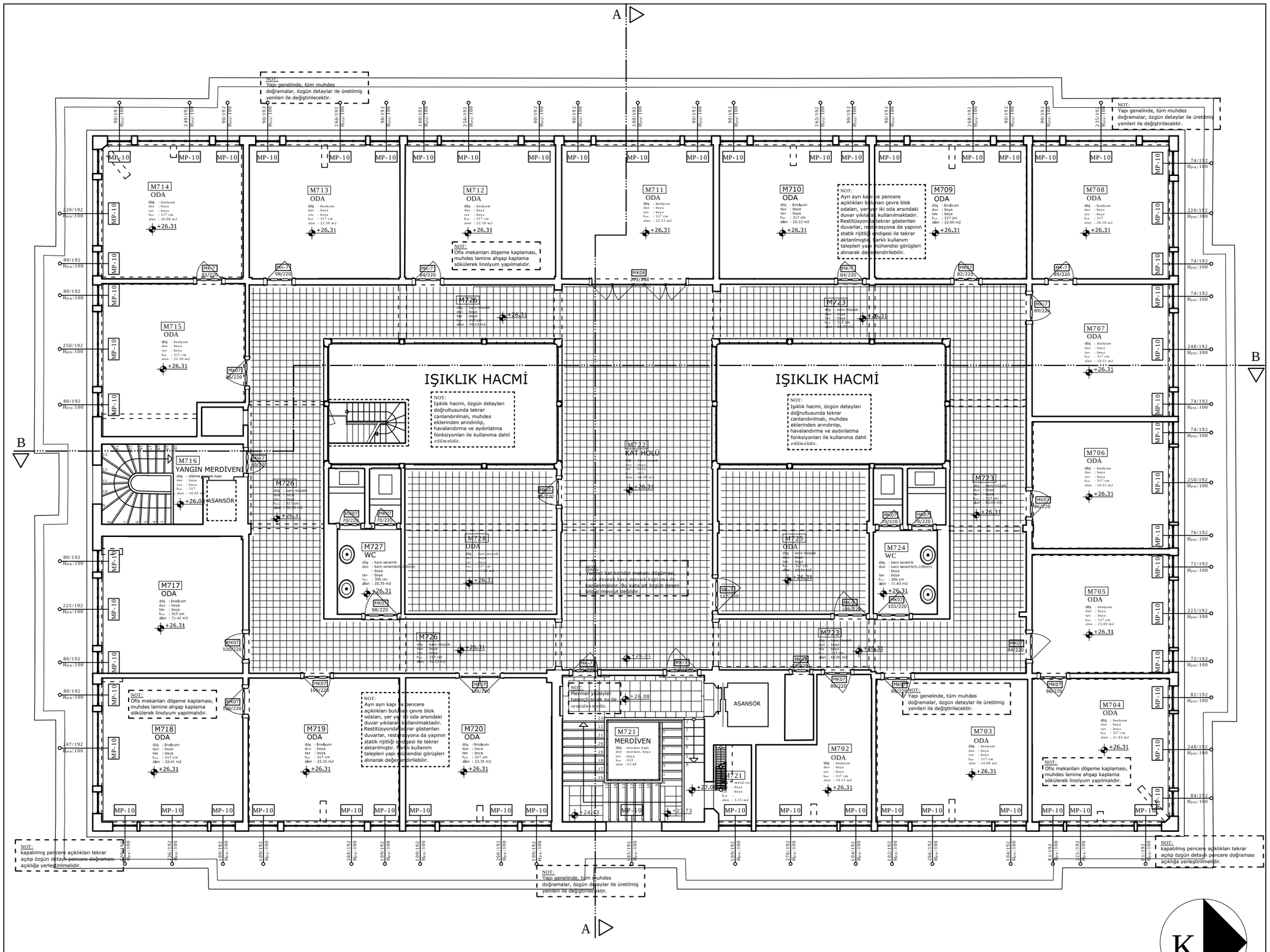
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

6. KAT PLANI

54

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
Bkz. Bölüm 7.2

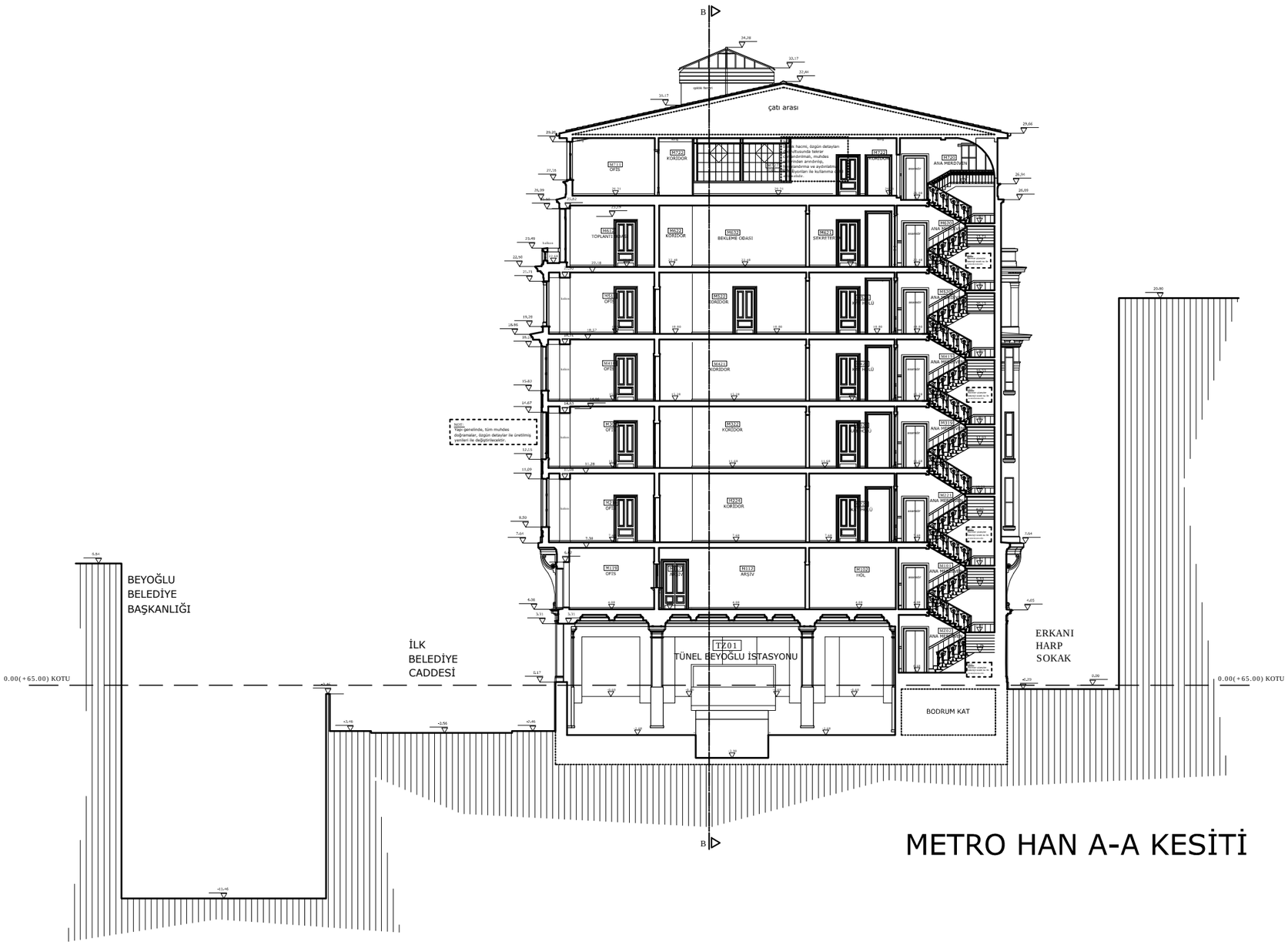
METRO HAN VE CER BİNASI KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI

55

METRO HAN A-A KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR
YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN
TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
Bkz. Bölüm 7.2

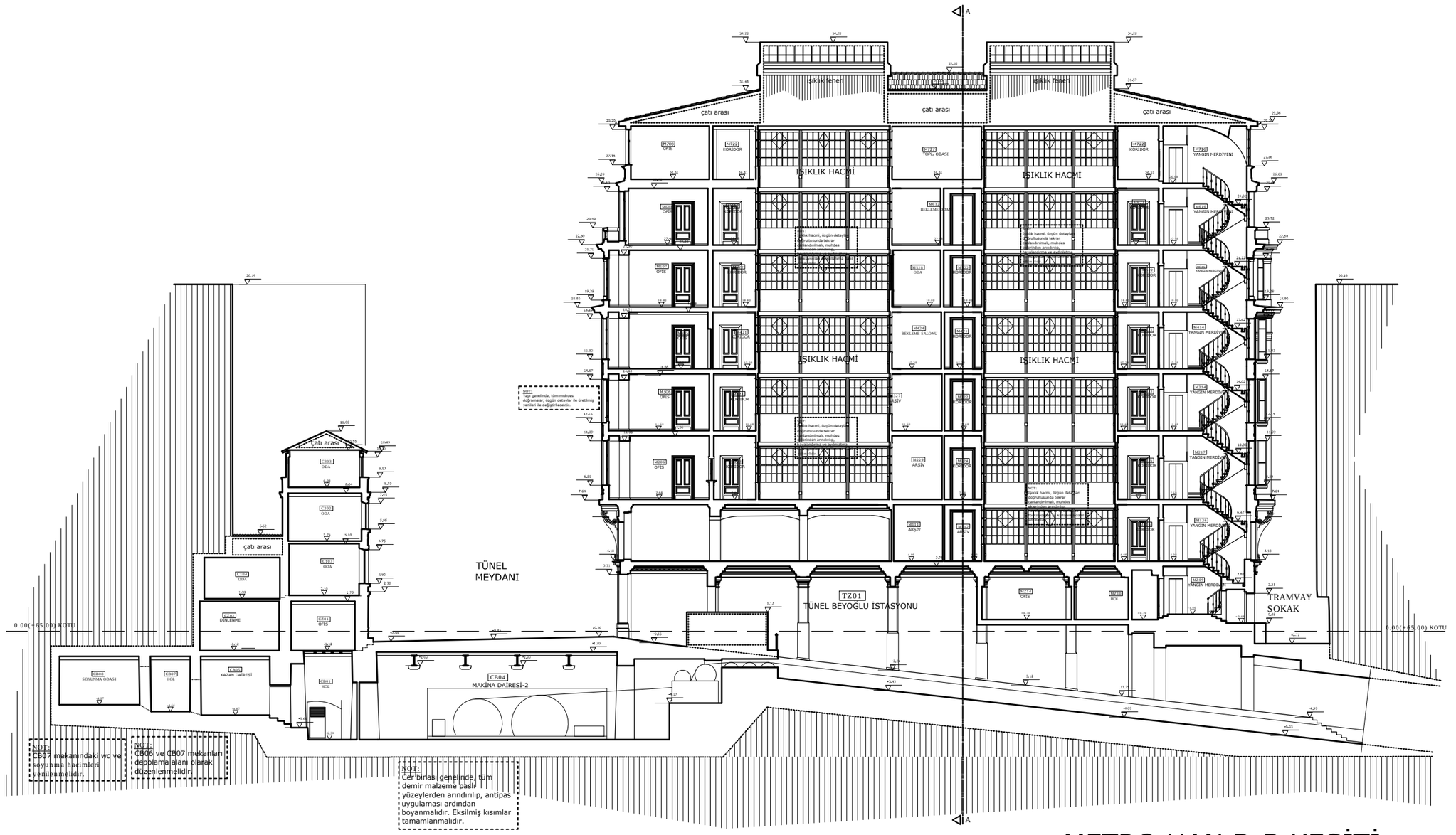
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

A-A KESİTİ

56

METRO HAN B-B KESİTİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR
YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN
TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

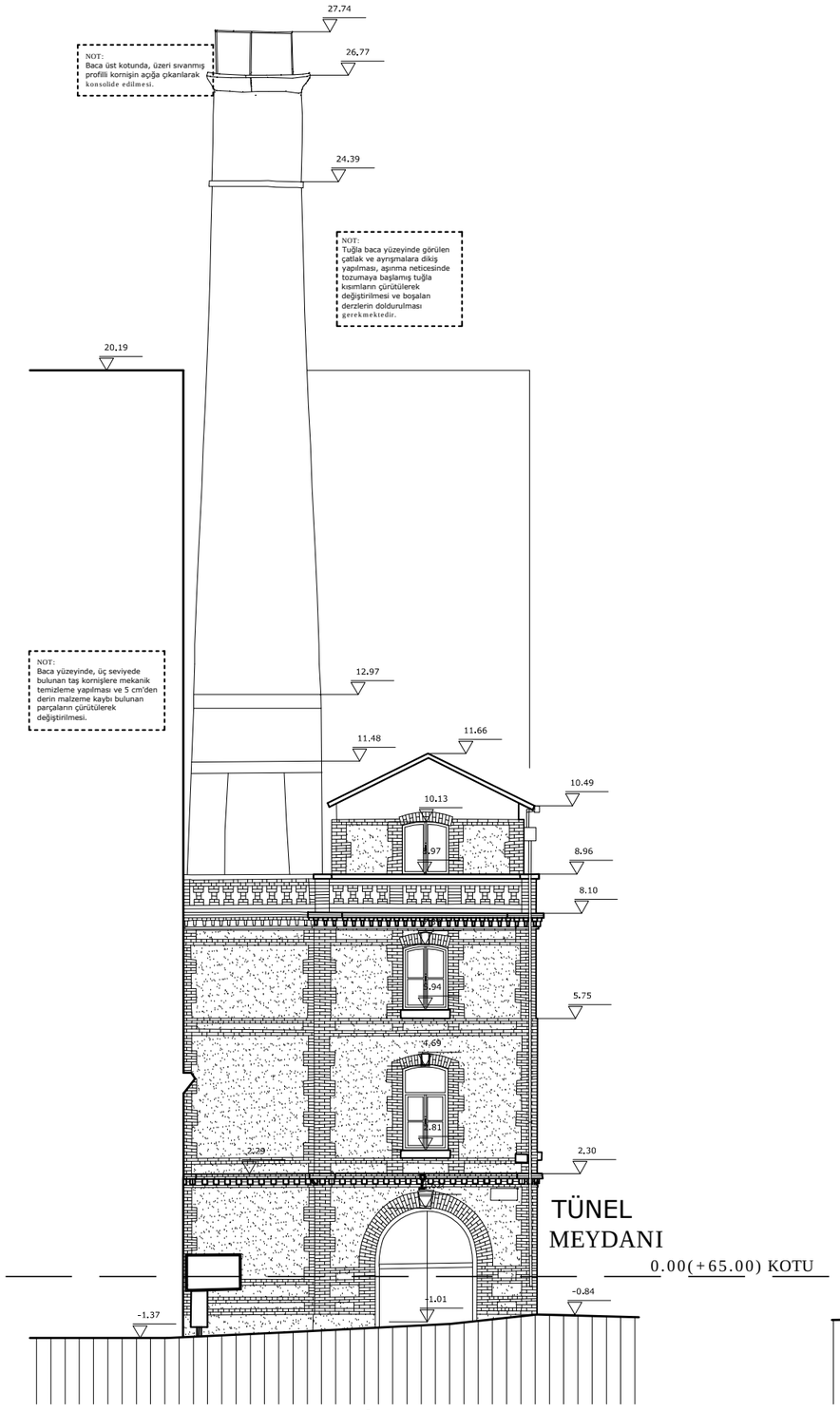
***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

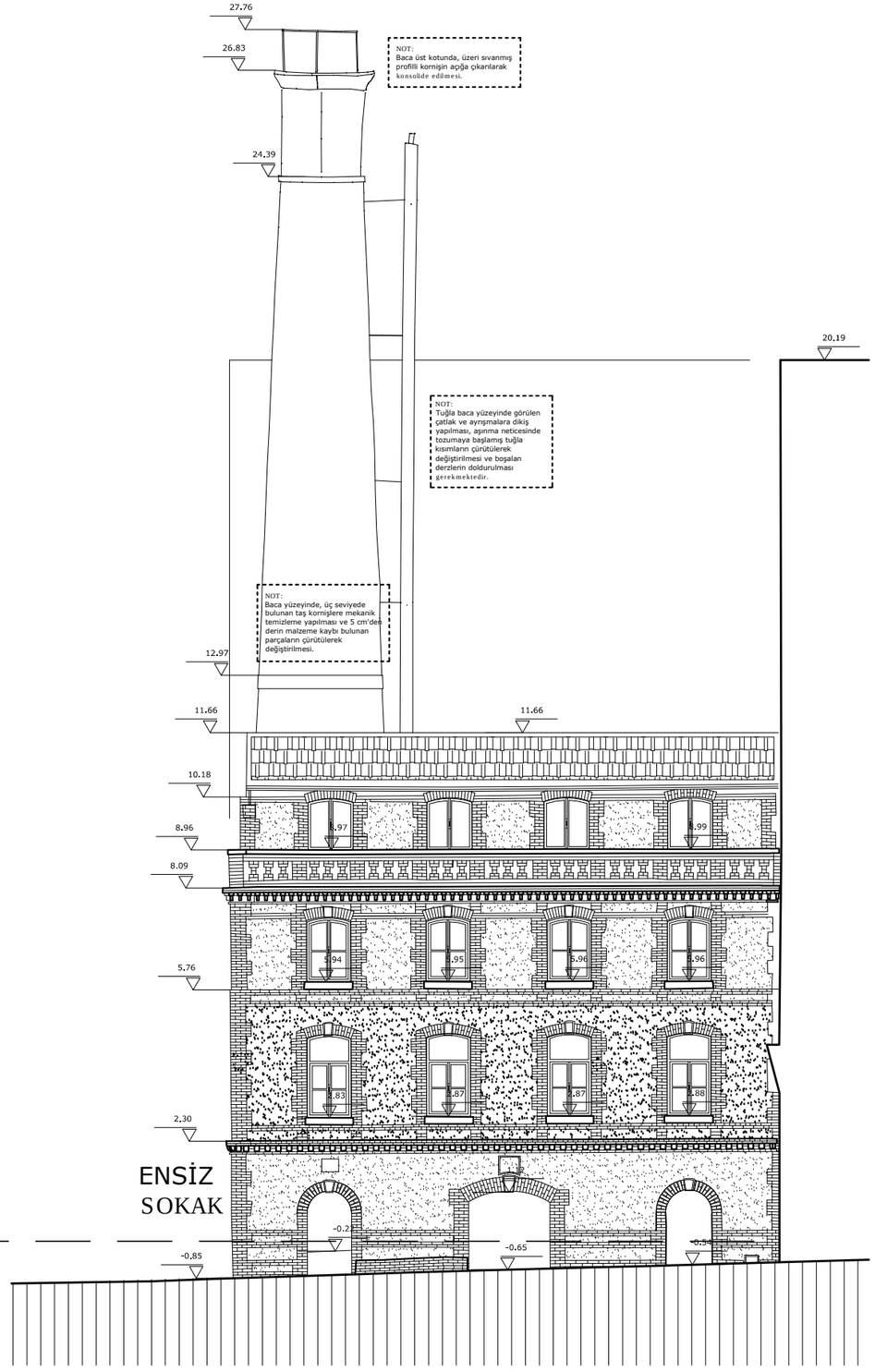
METRO HAN

RESTORASYON

B-B KESİTİ

CER BİNASI
BATI (ENSİZ SK.) CEPHESİ

CER BİNASI
GÜNEY (TÜNEL MEYDANI SK.) CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
cephe temizliği

***
Bkz. Bölüm 7.1

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

CER BİNASI

RESTORASYON

CEPHELER

58

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
cephe temizliği

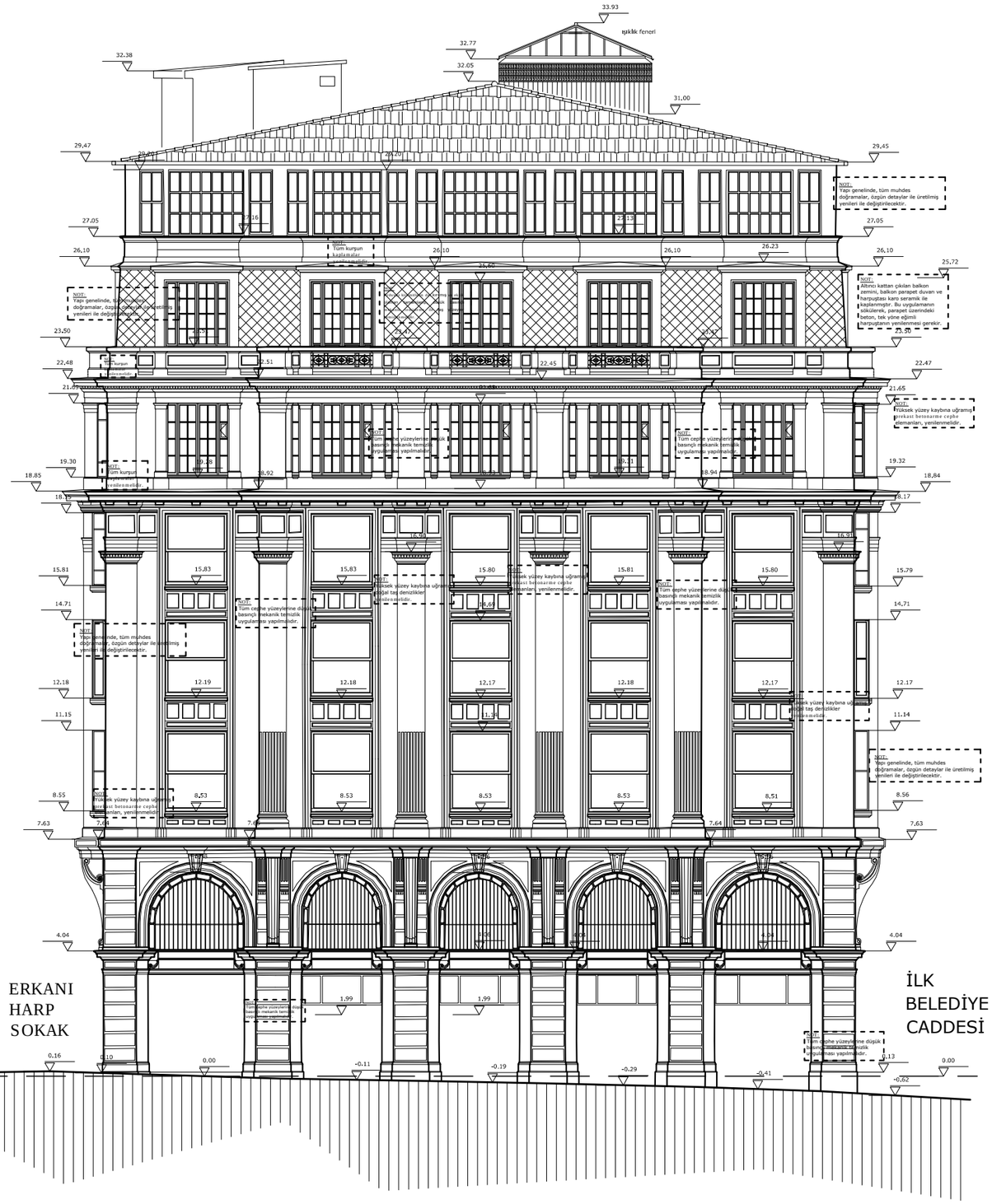
***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

BATI CEPHESİ
(İLK BELEDİYE CAD.)

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
cephe temizliği

***
Bkz. Bölüm 7.2

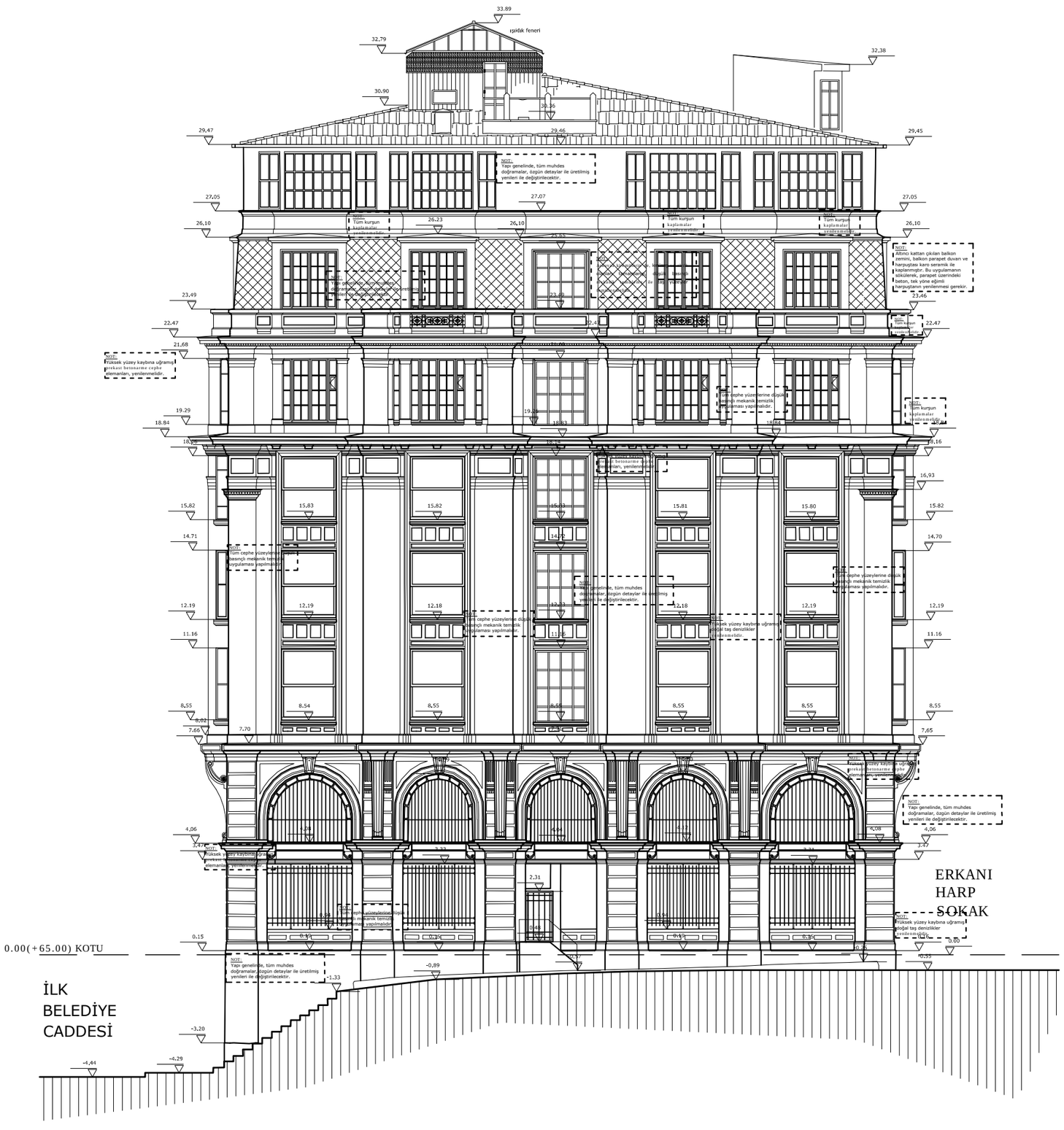
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

KUZEY CEPHESİ
(TÜNEL MEYDANI
SOK.)

60

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
cephe temizliği

***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

GÜNEY CEPHESİ
(TRAMVAY SOK.)

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
cephe temizliği

***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

RESTORASYON

DOĞU CEPHESİ
(ERKANI HARP SOK.)

62

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

müdahele başlıkları:

***
niteliksiz elemanların kaldırılması

***
taşıyıcı sistem ve malzeme sağlamlaştırması

***
bütünleme

***
yeniden yapım

***
cephe temizliği

***
Bkz. Bölüm 7.2

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

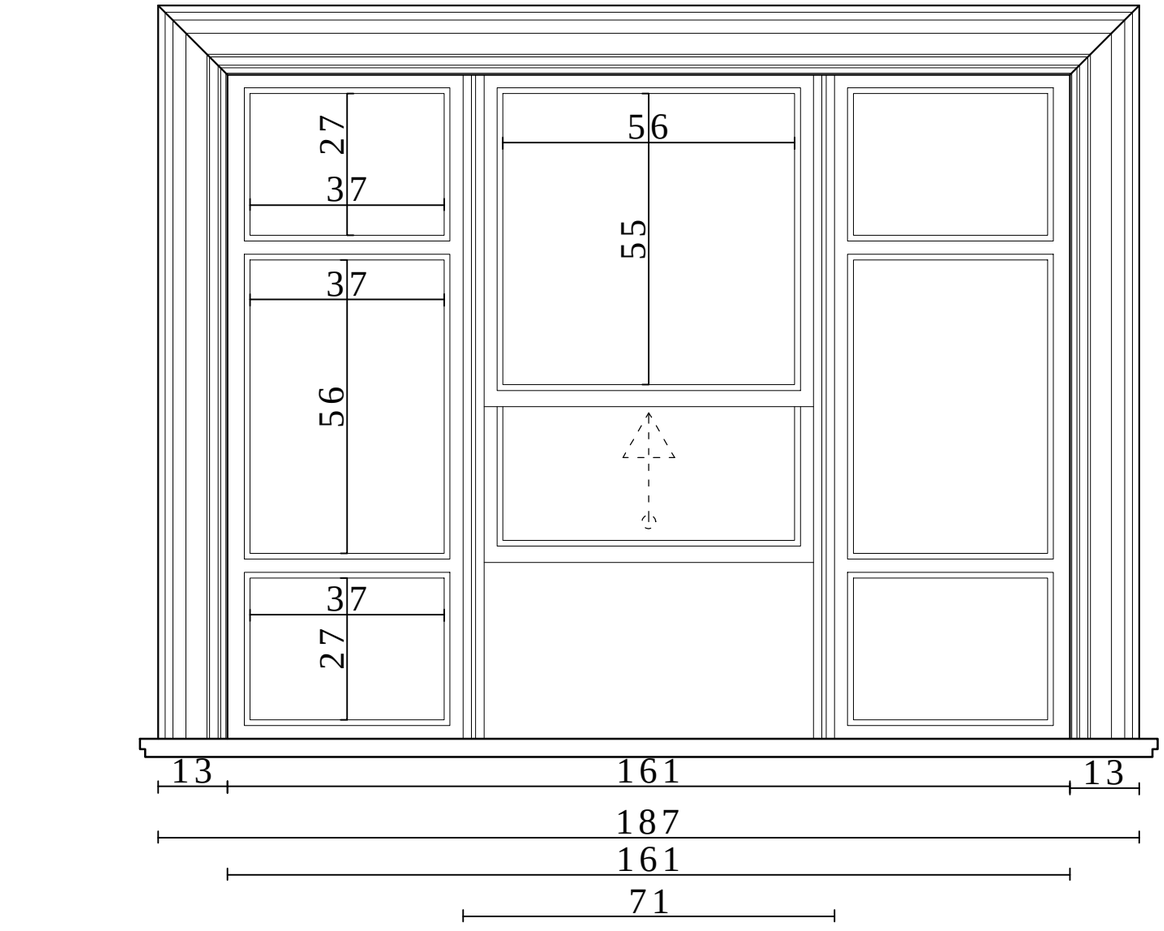
METRO HAN VE
CER BİNASI

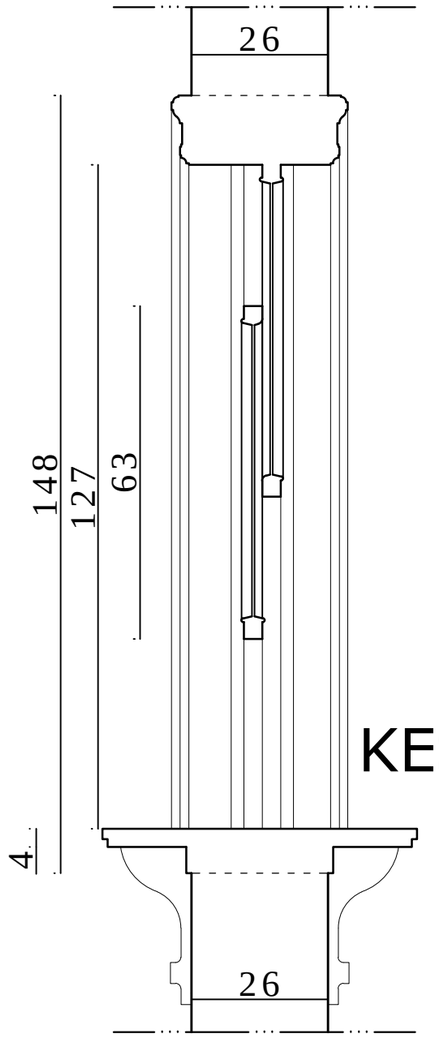
RESTORASYON

İLK BELEDİYE
CADDESİ
SİLÜET

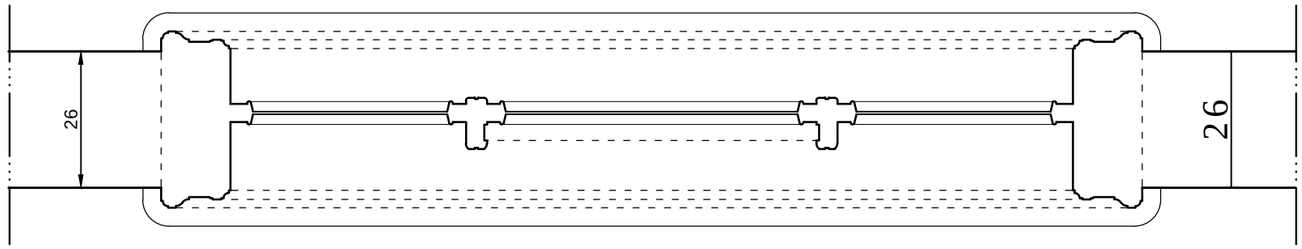
63

İÇ GÖRÜNÜŞ

KESİT

PLAN

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

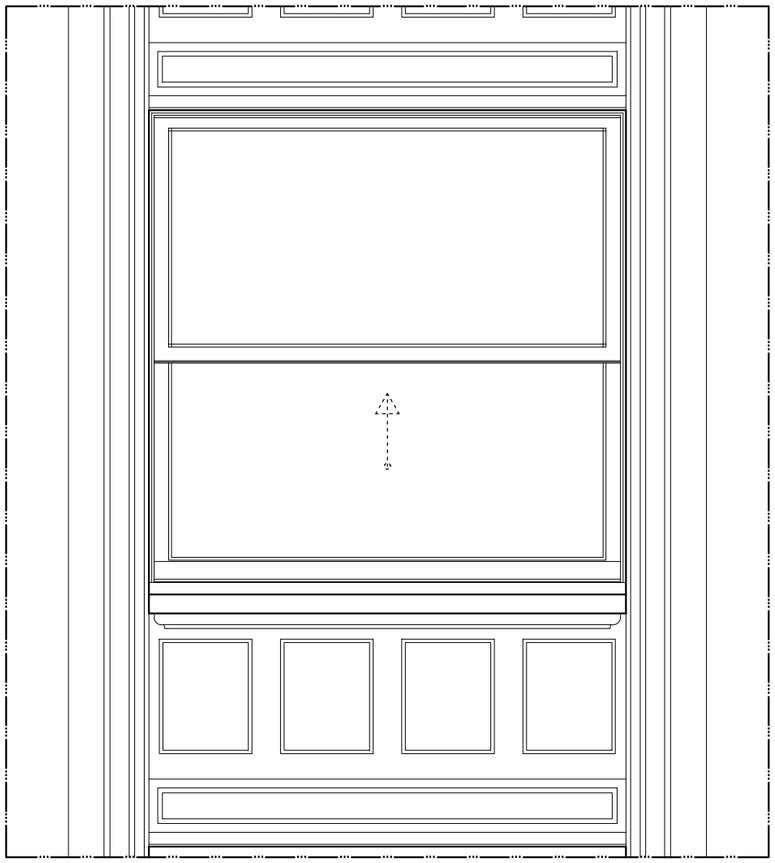
METRO HAN

DOĞRAMA DETAYLARI

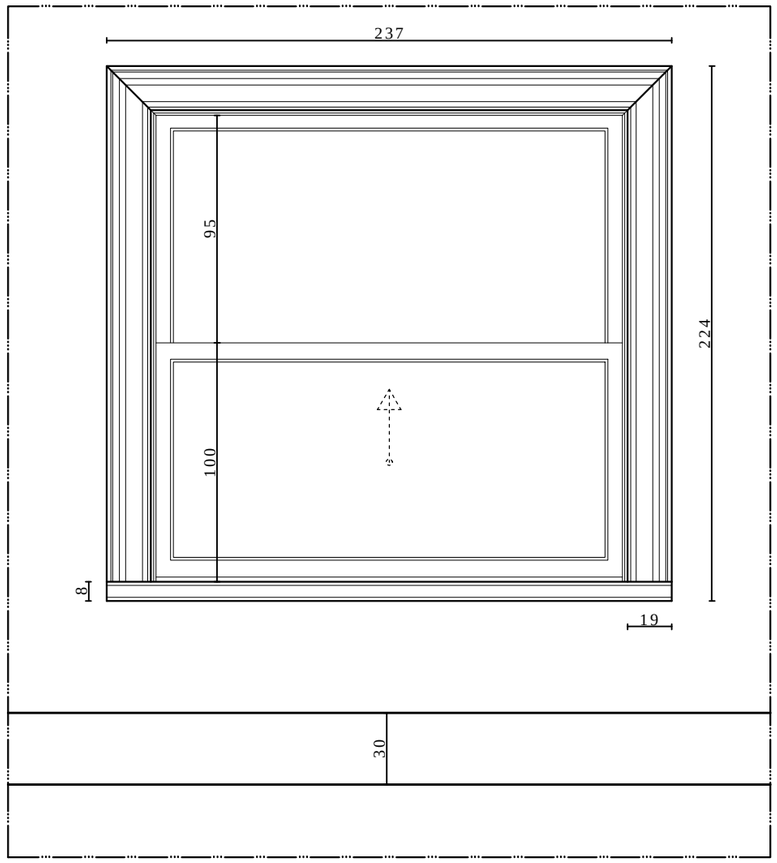
MP04
PENCERE DETAYI

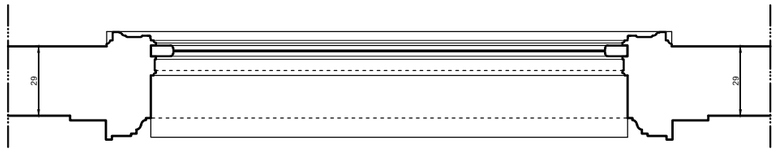
64

DIŞ GÖRÜNÜŞ

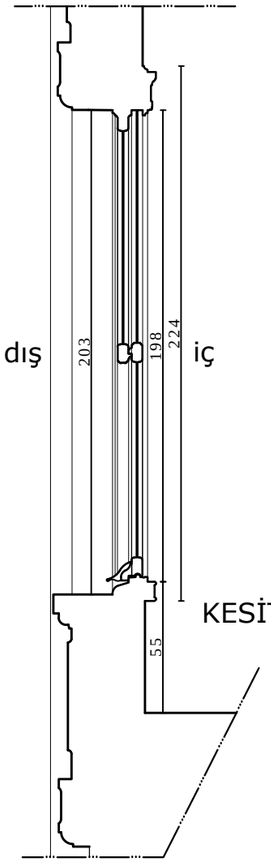
İÇ GÖRÜNÜŞ

200
238
268

PLAN

KESİT

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

Bkz. Şekil C.28

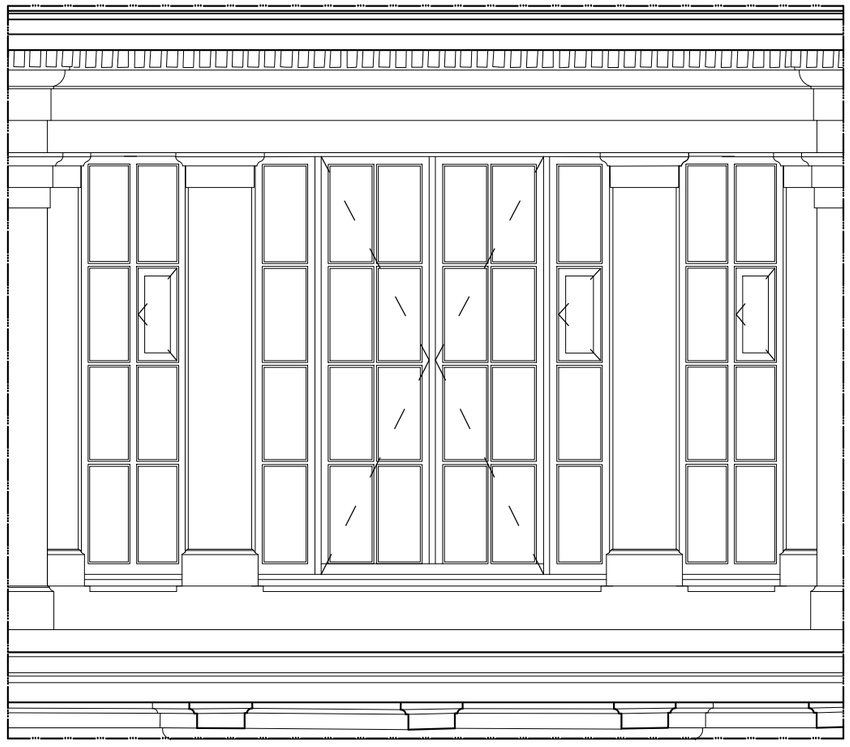
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

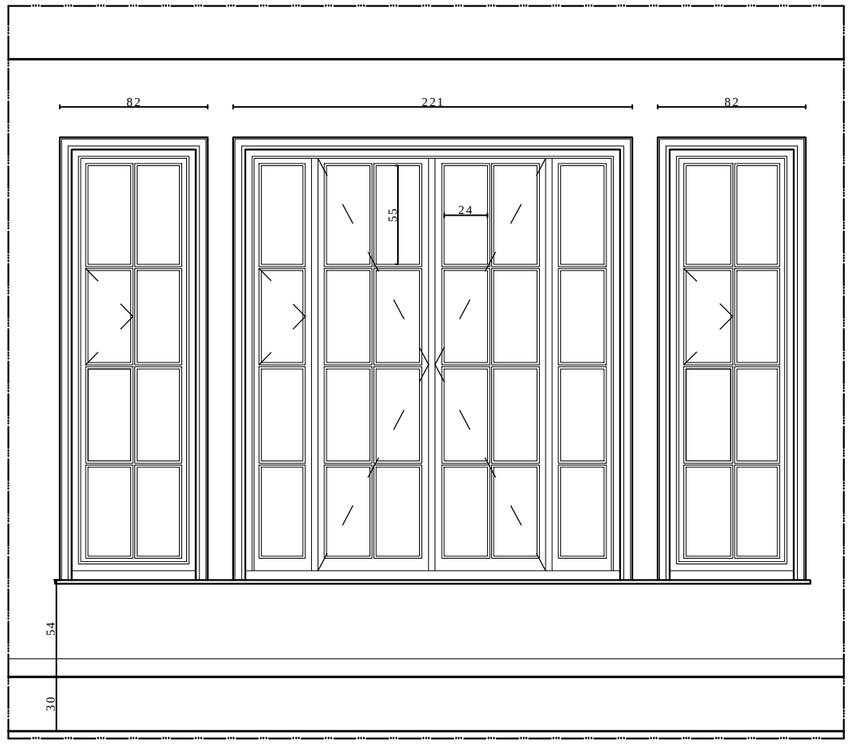
DOĞRAMA DETAYLARI

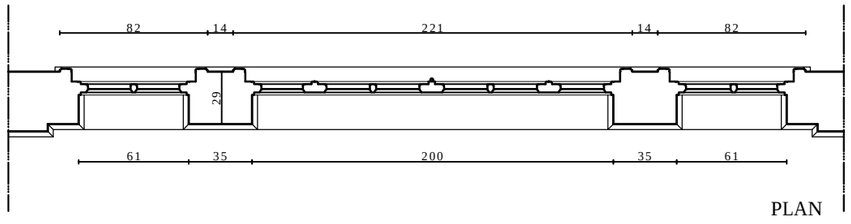
MP07
PENCERE DETAYI

DIŞ GÖRÜNÜŞ

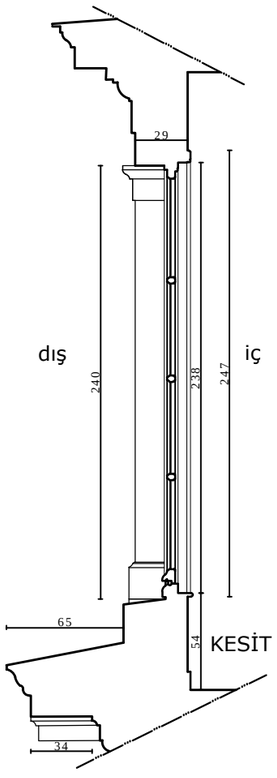

İÇ GÖRÜNÜŞ

PLAN

KESİT

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

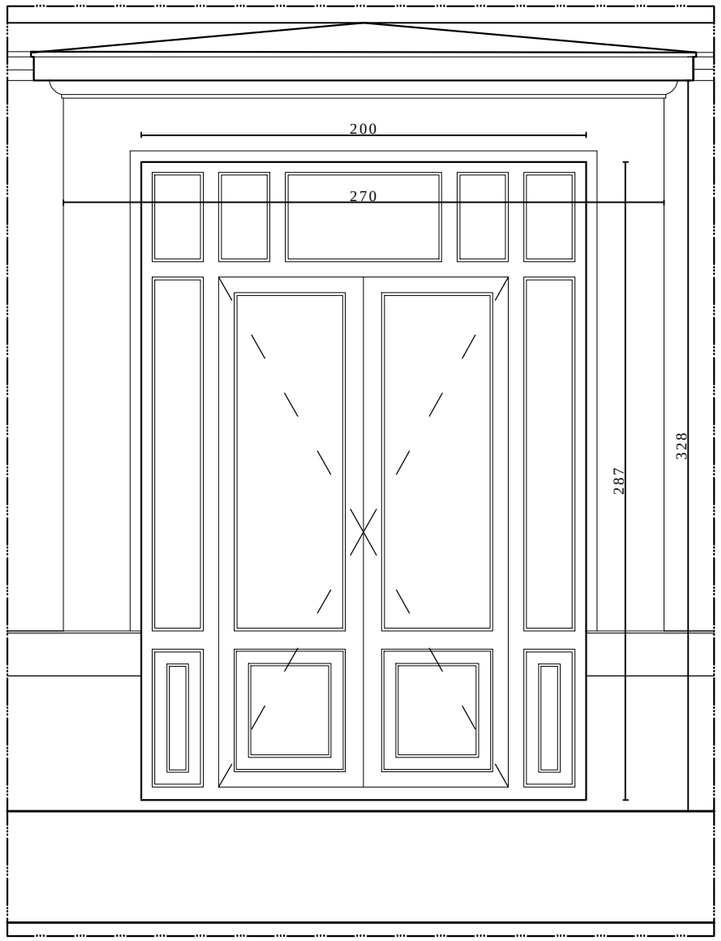
METRO HAN

DOĞRAMA DETAYLARI

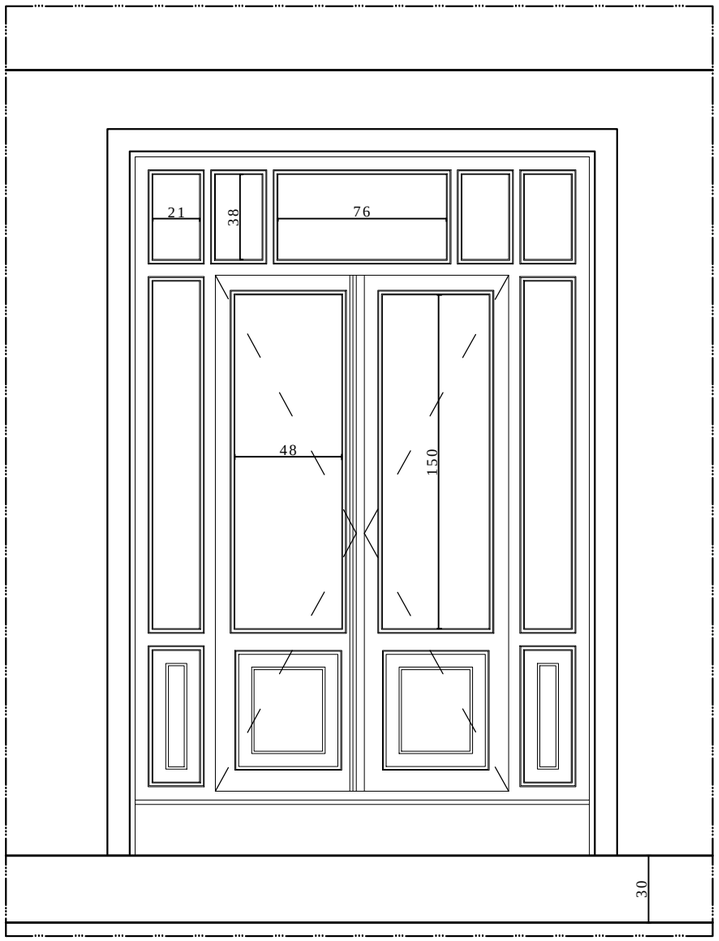
MP08
PENCERE DETAYI

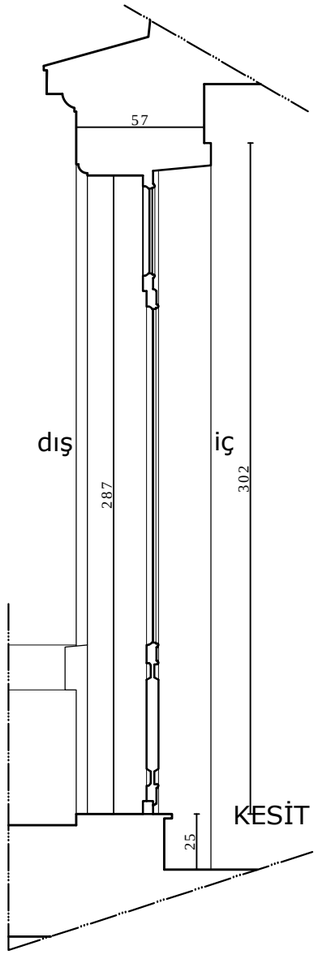
66

DIŞ GÖRÜNÜŞ

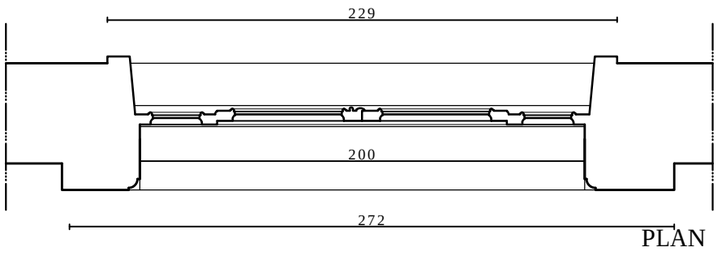

İÇ GÖRÜNÜŞ

KESİT

PLAN

MP09
PENCERE
DETAYI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

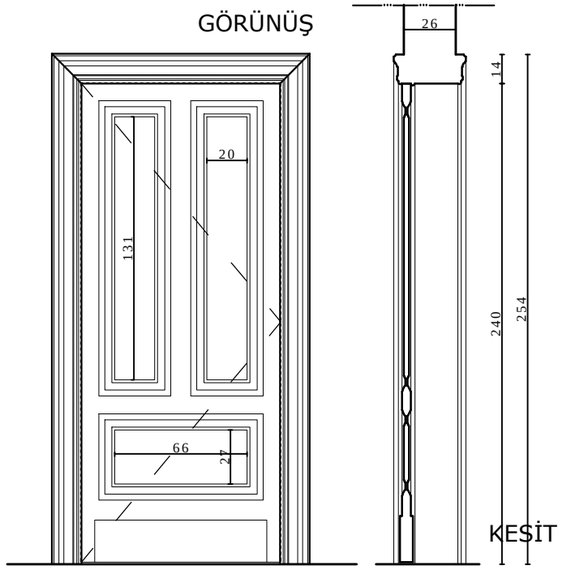
502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

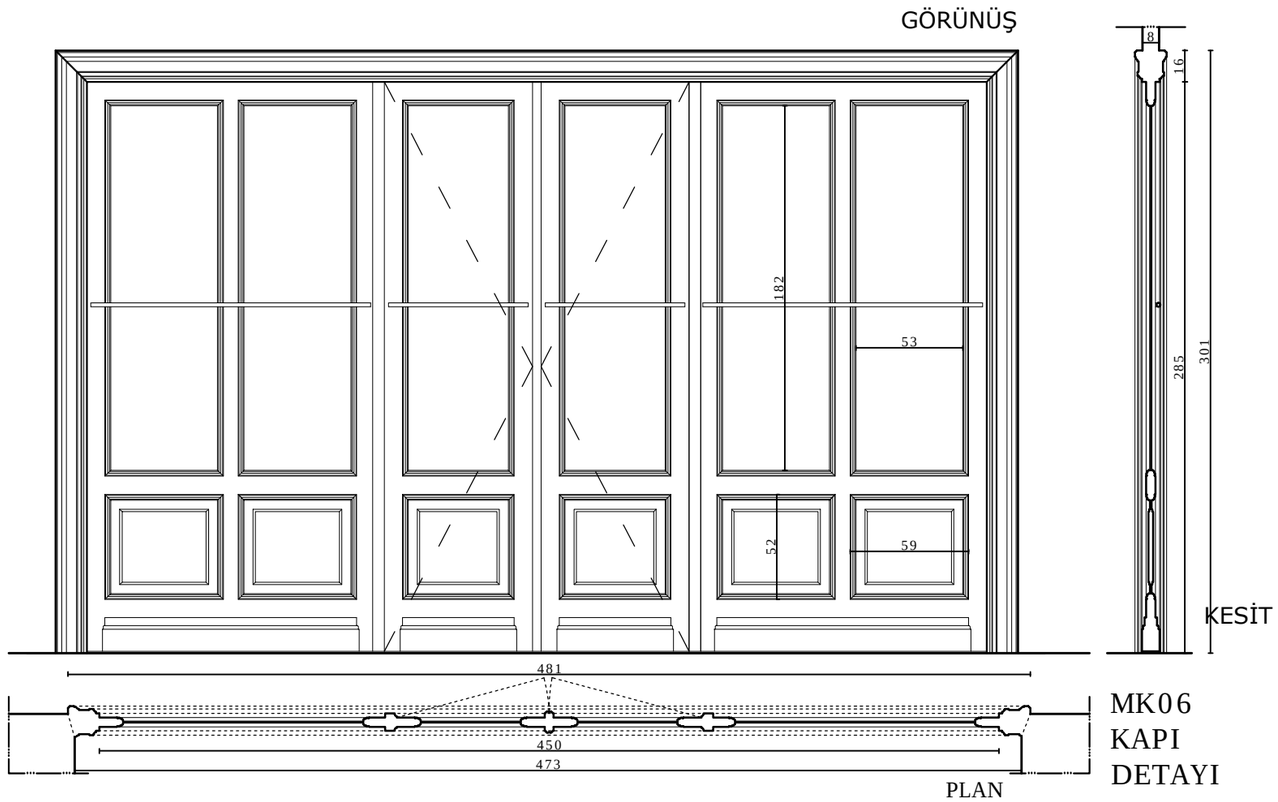
METRO HAN

DOĞRAMA DETAYLARI

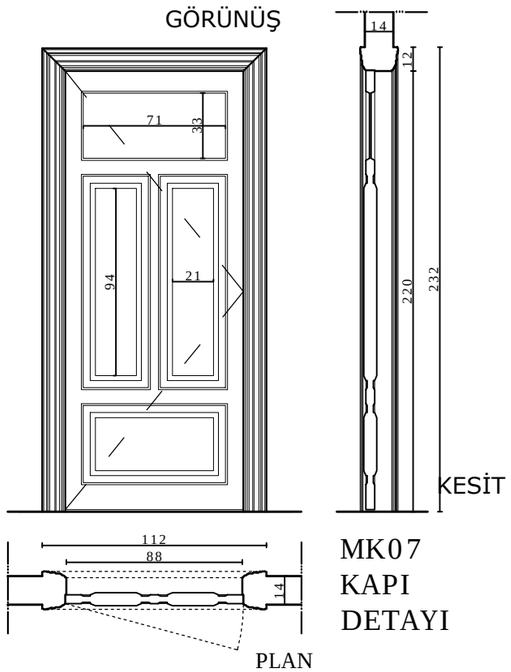
MK05/MK06
MK07/MK08
KAPI DETAYLARI

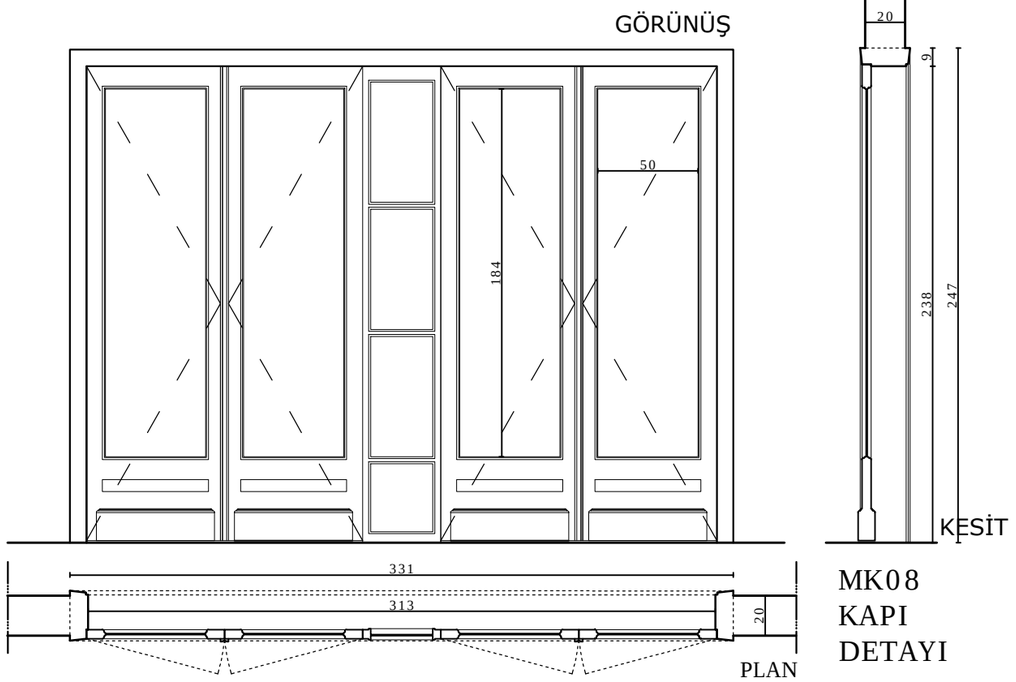
MK05
KAPI
DETAYI

MK06
KAPI
DETAYI

MK07
KAPI
DETAYI

MK08
KAPI
DETAYI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TESİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

Bkz. Şekil C.29

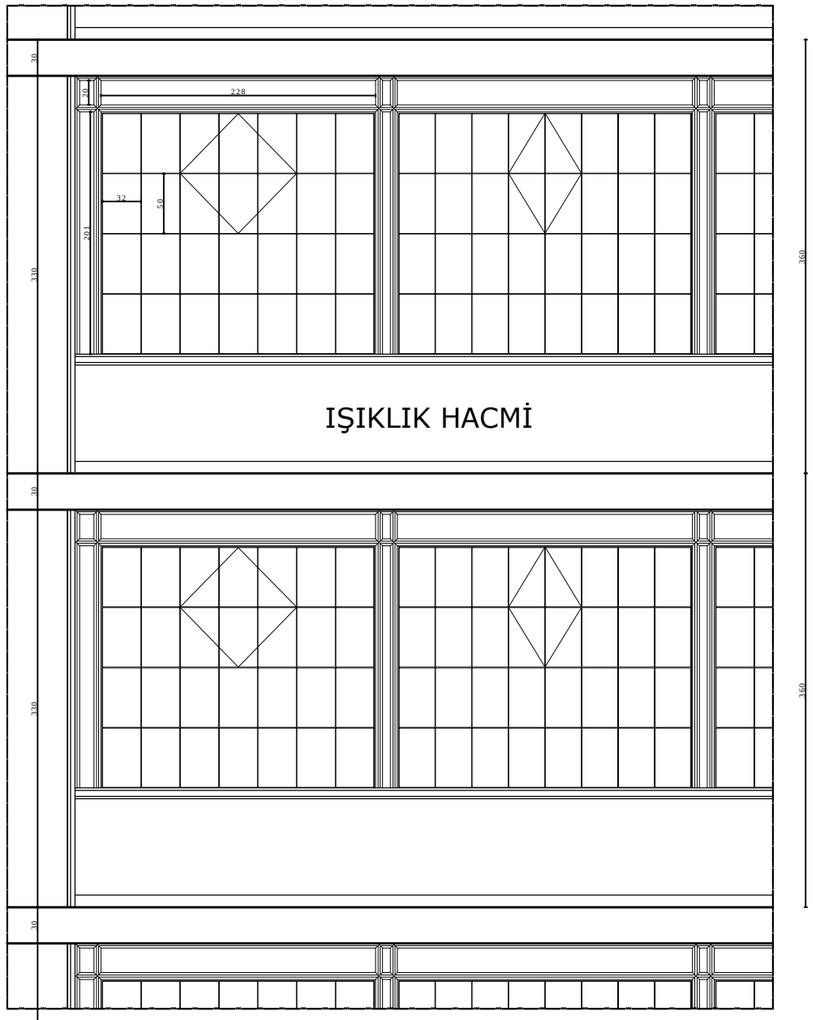
METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

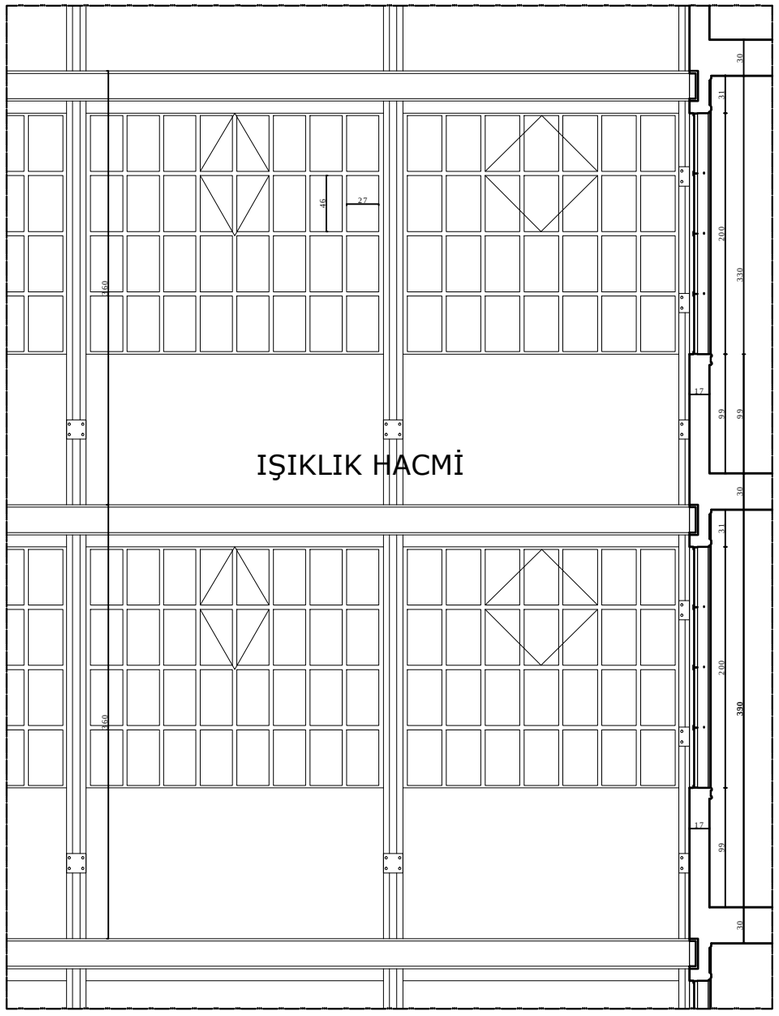
DOĞRAMA DETAYLARI

MK05/MK06
MK07/MK08
KAPI DETAYLARI

68

B-B KESİTİ

A-A KESİTİ

IŞIKLIK DETAYI - PLAN

IŞIKLIK DETAYI - PLAN

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Anabilim Dalı
Restorasyon Y. Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ
2013-2014 BAHAR YARIYILI

TEZ DANIŞMANI
YRD.DOÇ.DR. GÜLSÜN TANYELİ

502101211
Ömer F. KARA

METRO HAN VE CER BİNASI
KORUMA SORUNLARI VE
RESTORASYON PROJESİ

METRO HAN

DOĞRAMA DETAYLARI

IŞIKLIK HACMİ
SİSTEM DETAYI

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad:	**Ömer F. KARA**
Doğum Yeri ve Tarihi:	**İstanbul - 1987**
E-Posta:	**omerfarukkara@gmail.com**
Lisans:	**Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi**
	Mimarlık (2005-2010)

Mesleki Deneyim ve Ödüller: Ofis ve şantiye tecrübeleri.